E. L. de Ms.
T. 2.

Copiese la portada

M. S. 4.º perg.º con 519 páginas y seis hojas de índice bien tratado, completo.

Fr. Ramos in Logicam.

Naturalis Philosophiæ Scientiarũ clavis Dialectica commentariis in magnã Aristotelis Logicẽ disputationibus explicata: opus recens-nato Domino, Regũ Regi, animalia inter vagienti D.O.M; ipsius Purissimæ Matri Beatissimæ semper Virgini Mariæ ab originaria labe prorsus immuni; nec non fulgentissimo Galliarũ Luminari Beato Patri Ioanni Francisco Regis ex animo dicatum.

Auctore
P. Andrea Ramos è Societate Iesu
Granatẽ.

In Collegio Societatis Iesu Divo Paulo Gentiũ Apostolo sacro.

VII.

Kalendas Decembris, anno Domini 1722.

Praelocutio ad Auditores.

Mirabilis Sapientiae dignitatis, eximiae gloriae nanciscendae op-venistis, Granatenses Optimi; Scientiarum penetralia, elementa Logicae perstringentes virtutis indepti haud ignobile semitas praemi-aedificationes, persequi metae, laurum adipisci, perennaturum summae laudis monumentum est. Igitur mentis aciem intendite: perspicite felicia Jesuiticae Scholae hoc in Granatensi Collegio nascentis olim, vernantis iam, imo potius florescentis exordia: quot fauctus amenissimus iste, pariterque uberrimus bonarum artium campus protulerit; quot gemmas spatiosum hoc Doctrinae pelagus gratis exhibuerit; quot luminaria ditaverit indeficiens huius firmamenti splendor, lux perennis, inexhaustus radiorum nitor; tot diademata, Ingeniosissimi Iuvenes, temporibus vestris comparabitis; vos, inquam, qui excelsae istius operis machinae ausi, labore non exiguo, sin minus fundamenta iecistis, fastigia saltem decorastis. Ergo agite: tempus urget, labor stimulat, invitat corona. Scientiarum clavis rationalis Philosophia, quae sola (ut magni Parentis Augustini verbis utar) scientes facere non solum vult, sed etiam potest, semitam vobis encomiorum fecundam, laudibus aptam, ipsisque difficultatum anfractibus maxime commendabilem offert. Faxit ille, qui Deus Scientiarum Dominus est, ut optatae Sapientiae laureolae, quam laudabiliter quaeritis, feliciter inveniatis.

Operis partitio.

Aristoteles Philosophorum facile Princeps Logicae magnae in plures libros partitae dedit, videlicet in libros Categoriarum, Periherme-

Periermenias, Analiticos, de priori, et posteriori, Topicorum, et Elencorum. Nos igitur universam Aristotelis Logicam (quae Dialectica solet appellari) in quinque Controversias divisam proponemus: in prima de Proemialibus Logicae: in secunda, et tertia de illis, quae ad apprehensionem: de iis vero, quae ad iudicium in quarta: ac demum de illis, quae ad discursum pertinent in quinta tractabimus.

Controv. 1.
De Proemialibus Logicæ.

Praevia hæc ad Dialq, seu Logq magna dispūtio omib exagitat ab Auc-
tob; qa stinet plurima, et qs utilia ad claror Logq methodicq, si-
ve Aristq. notiq; q plixè satis, s fructuosè discutiunt, et explan-
t. Ea igit oia pma hæc stroversia brevi dispsitione, de more nro
splectet.

Disptio 1.
Quid, et qualis sit Logica?
Sectio 1.
Definitio, divisioque Logicæ traduntur.

1 Logq existere adeo certu ē, ut vos ipsi, q eam discendi caa hunc in locu svenistis, lic existq gbetis. Probat nihilq sic: De facto existit faltas aliqua dirigens intly ad defonq, divisioneq, et argnq ita sficiendas, ut in ipsis rè, et sine errore pcedat; s hæc facultas ē Loga: q Loga de facto existit. Ipsit nobilissa hæc faltas plurib nomib, et encomiis a sapientib sublata ē: duo tn 11 pcipua nomina, q ipsi omib aplicant. Imprimis vocat Loga a voce Græca Logos, q sermonq, et rationq sigcat: unde Loga sermosinandi, et ratiosinandi faltas ē. Deinde vocat Diala a bo Græco Dialogome, qd disceptare, seu disserere sigcat: unde faltas ē disserendi. Et lcet pres, veteraib Phs Diale nomine parts topicq, seu pbabile intelligerent; Logicq aut nomine partem Analiticq, seu evidentq sigcarent

tn tempestate hac ntra ꝑ eodẽ usurpat utrumq nomen, Logica, et Diala.

2. Igitur justa Logc existentia, sic ipsa rè desit: Scia dirigens intly ad discernendũ sine errore. Dr ex esse scia tanq ꝑ qq proximũ conven Loga cũ alijs scijs, q tn Loga ñ ll; et à qq differt ꝑ reliqua defonis ba. = Nota 1, qd by facultas, quo alij utunt, ñ ẽ qq proximũ restu Logc; conven ẽ cũ plurib Loga esse facultats, q ꝑ esse scia. Et quis sub lite sit, an Loga sit scia; nobis tn esse scia indicantibus, et hoc ñ a defone, salte unde infra probatum a vce scia abstinendũ ñ fuit; alioq ñ explanemꝰ ꝑ qq proximũ Logc esse.

3. Nota 2, qd licet Rethorica heat suas defones, divisiones, et argnes; tn Rethorica neq scia ẽ, sed ars, neq dirigit intly ad defonẽ, divisionẽ, et argnẽ rigorose, et prie tales: unde cogit clarè defa Logc a Rethorica. = Nota 3, qd in ntra defone explat clarè essa Logc in ordine ad suũ finẽ, sive atributionis obj, sive discernere sine errore; seu qd idẽ ẽ, defire, dividere, et argui. = Elucidat ntraẽ defonẽ Tulius lib 1 qsnũ academicarũ, ubi carpens quosdã Phos Logicã repudiantes sic inquit: nl definiunt, nl partiunt, nl apta interrogatione concludunt; nlla deniq, ut hçc ria discernendi eo complectar, artẽ esse discernendi putant. Signat q vox ista discernere triplicẽ mũ sciendi, cujꝰ effectionẽ Loga scientifice, atq artificiose docet.

4. Dividit 1 Loga in naturalẽ, et artificialẽ: nalis ẽ ipsa nativa vis intellus absq regularũ directione potentis efficere faciliores aliquas defones, divnes, et argnes. Suam ẽ aliqua opera

Logicalia adeo adeo facilia, ut in ipsa solo nati lumine intlis
aliquo possit erumpere; v.g. Syllis iste: ois ho ē vivens; sed Deq ē
ho: ergo Deq ē vivens. Loga artificialis ē collectio regularum q
q instituit intlm, ut in tripici mo sciendi rē, et sine errore
procedat. Hæc ē ppè Loga actualis, q definivimus; naturalis aūt
ñ ē ppè loga: unde tradita divisio ppa ñē. = Divit 2 Lo-
ga in actualē, et habitualē: actualis ē collectio actuum,
seu regularum, qq inst intlm ad discernendū sine errore. Ha-
bitualis ē facilitas ex repne torum actuum logicalium in intel-
tu generata ad siles aūs eliciendos. Hæc divisio ppa, et a-
dæquata ē.

5. Divit 3 Loga in analiticā, topicā, et sophisticā. A-
nalitica, seu demonstrativa ē, q dirigit ad legmē inferen-
dū ex ante evidente sclusionem evidentē. Topica, seu pbabilis ē,
q dirigit ad legmē inferendū ex antecendti pbabili sclusi-
onē pbabilē. Sophistica, seu falax ē, q dirigit ad vitandos
errores, et docet cognere falacias latentes, vitaq agnitas.
Nota, q hanc divonē tō dividi unā Logæ partē, nirum argu-
mentativā, ultra q stinet etiā Loga partē definitivā, q
ad rerū definitiones dirigit, et partē divisivā, q formā rerū divonis
docet: unde talis divisio adæqta ñ ē.

6. Tandē dividit Logam
docentē, et utentē: Loga docens ē collectio regularum in-
truens intlm ad discernendū sine errore. Loga utens, sive
usus Logæ ē actus iuxta regulas Logæ, et ex earum directio
ne effectus. Sic explico divonē istā iuxta mentem P. Basques

in 1 parte, disp 8, cap 5; et iuxta p Conimbricenses, Oviedo, Reinaldo, aliosq plures. Quis plures alij diversimodè ipsos exponant; in re tn adeo levis, et parvi momenti nobis imorari n expedit. = Hic tn oportè notabis, logq utentis ex ratione talis n esse ppriè Logq; qr Loga ppriè talis e directiva intellus: Loga aut utens ex ratione talis n e directiva, sed ipse actus a Loga directus: unde hæc divisio ppria n e. Dixi ex ratione talis; qa stare potest, qd actus directus a Loga sit simul Loga utens, et Loga docens: et 9sqs qd sit Loga ppriè talis n qtus quo e Loga utens, s qua e Loga docens. Constat in hoc ac: divisio e mus scindendi totus in suas partes distribuens; qæ Loga utens, qtenus e despecta iuxta regulas, quas Loga p ra desone prescribit; et simul e Loga docens, qtenus dirigit intellus ad rs divisiones dicendas. Siliq de alijs plubs discurrendus e.

7\. Rogabis: an habitus Logæ docentis distinguat ab habitu logæ utentis? Statim respondeo, habitus Logæ docentis, et habitus Logæ utentis alqdo esse eundem habitus, et alqdo distinctus. Prima pars pbat; qr plures // actus, q simul participant rationes logæ utentis, et docentis, ut numero antecedenti dictus e: ergo habitus generati ab eisdem actibus erunt simul habitus Logæ docentis, et utentis; ac proinde uterq habitus erit idem. Liquet 9qua; qa habitus imitat natura actus, ex quorum repetitione generat. Pbat secda pars responsionis; qr plures // actus, qui solo participant rationem Logæ docentis; n aut utentis, et similiter plures // actus, q solo participant rationes Logæ utentis; n vero docentis: ergo habitus ex primis actibus generatus e habitus Logæ docentis; n aut utentis

et vice versa, habit9 ex specdis actibus generat9 ē habit9 Logꝫ utentis, ñ vo docentis: ɔsq̃ ꝗti habit9 iñt se distinguunt. = Confirmat: aliqda dat facilitas in pscribendo regulas p reductione syllogꝫ vꝫ, q̄ facilitas ē habit9 Logꝫ docentis; qn dat facilitas, seu habit9 in usu ꝗdi regularꝫ: ꝗ tales habit9 ñ separabiles: ꝗ distinguunt.

Sectio 2.

Utrū Logica sit Scientia?

8. Pro clariori qōnis enodatione notandū ē, qd nomen scia multipl usurpat: 1 latissime p qbet cogne; in qua su afirmam, nos scire ea, q̄ cognoscim. 2 strictissime p sola cogne mere speculativa, certa, et imediate evidente. 3 demū p cogne certa, et evidente p demonstratione acqsita. Hæc ē ꝓprissima usurpatio sciæ, qm Phs lib 1 posteriorꝫ cap 2 explicuit dicens: scire esse p demonem cognere. Consq ꝗ ab Aliis docenꝫ scia actualis sic omnibꝫ definit: ē cogtio certa, et evidens p demonstratione acqsita; scia aut habitualis ē habit9, q generat ex actibꝫ scientificis. Igit in hoc su rogam, an Loga sit scia? Id ē, an actꝫ Logꝫ, qq ipsa exercet circa suū objm, scientifici sint? Si ꝗ actꝫ ñ scia actualis, habit9 ex iis generat9 scia habitualis erit.

9. Dicit in defone posita, sciā esse cogm certā, et evidentē; ut excludat a rañe sciæ opinio, q certa ñ ē; tū fides, q lit certa sit, ñ ē evidens, obscura. = Itaq in psenti qōne pma sentia tenet, Logꝫ esse ꝓpe sciā. Ita Doctor Ang. 4 metaphꝫ, cap 4, lectione 4; Doctor subtilis qōne 1 pdicabiliū; et Exim Doctor disp 1 metaphꝫ sec 4; quos Thomistæ, Scotistæ, et Jesuitæ omnibꝫ sequunt. = Secunda

Secda sentiá defendit, Logā n̄ esse pp̄è sciā. Hanc omnis tuen-
tr Egidistæ apud mag Sabardi q̄sne 1, art 5; qq accedit patera
Amicus tractatu 27 Logæ, dīsp 4, q̄sne 5.

10. Cū Auctōr primæ sentiæ p̄-
ma nra cc̄ sit: Logā ē pp̄è sciā. P̄bat: Logā versat' circa
sua obtā, scit defonē, dīonē, et argnē p̄ cognes evidentes ac̄qsitas,
seu habitas p̄ demnē; s hoc sufit ad raonē sciæ pp̄è talis: ē
Logā ē sciā pp̄è talis. Mīn p̄tat; p̄bat maior inductione fac-
ta sic: imprimis Logā versat' circa defonē p̄ cognē istā, defa debet
esse clarior defito, evidenē habitā p̄ hanc demnē: oīs explīo
debet esse clarior re explicata; s defo ē explicatio, et defitū res
explicata: ē defo debet esse clarior defito. Deinde circa dīonē
versat' Logā p̄ cognē istā, q̄libet membrū dividens debet minū
patere, q̄ totū divisū, evidenē habitā p̄ hunc discū demnē:
q̄libet pars debet minū patere, q̄ totū, cujus ē pars; s q̄libet mem-
brū dividens ē pars totīus divisi: ē q̄libet membrū dividens de-
bet minū patere, q̄ totū divisū.

11. Denique circa argnē versat' Lo-
ga p̄ cognē hanc, ex anti falso alqdo infert' c̄sequens vrū, habi-
tā q̄s p̄ demnē istā: ex quolibet anti infert' id, q̄d in ipso in-
cludit'; s in anti falso alqdo includit' c̄sequens vrū: ē ex an-
ti falso alqdo infert' c̄sequens vrū. Sg sic: s q̄ratæ regulæ, p̄ qu-
as versat' Logā circa sua obtā, ss. cognitiones evidentes per
demonsnē habitæ, seu ac̄qsitæ: ē Logā versat' circa sua obtā, scit
defonē, dīonē, et argnē p̄ cognes evidentes ac̄qsitas, seu habitas p̄
demonstrationē: ē ē pp̄è sciā. = Urget, et explat simul hæc rao:
Logā (scit actualis) ē collectio regularū docentiū c̄ficere instrs

my sciendi, et ejus rectitudinis demonstrare; sed ipsi regulae sunt scientia, quae sunt cognitiones evidentes per demonstrationes comparatae, ut probavimus: ergo logica est scientia.

12. Sit secunda pars: logica est proprie scientia non solum secundum partem analiticam, sed etiam secundum partem topicam, et secundum partem sophisticam. Quoad partem analiticam constat ex dictis. Quoad topicam, et sophisticam probatur sic: logica versatur circa modum sciendi tam probabilem, quam sophisticum per cognitiones evidentes acquisitas per demonstrationes: ergo quoad partem topicam, et sophisticam proprie scientia est. Liquet consequentia; antecedens vero probatur: circa modum sciendi probabilem versatur logica per hanc cognitionem, syllogismus probabilis generat opinionem, evidentem comparatam per discursum istum demonstrativum: syllogismus logice deducta ex antecedenti tantum probabilibus vero generat opinionem; sed ita se habet syllogismus probabilis: ergo syllogismus probabilis generat opinionem. Praeterea versatur circa modum sciendi sophisticum per cognitionem istam, syllogismus constans quatuor terminis generat errorem, habitam pariter evidentem per hanc demonstrationem: syllogismus, cujus extrema non identificantur cum uno medio, sed cum duobus, generat errorem; sed talis est syllogismus constans quatuor terminis: ergo generat errorem. Modo sic: sed cognitiones istae sunt evidentes, et per demonstrationem comparatae: ergo logica circa modum sciendi tam probabilem, quam sophisticum versatur per cognitiones evidentes comparatas per demonstrationem: ergo quoad utramque partem scientia est.

13. Observandum

Ligendum 1; quod logica denominatur topica, et sophistica ab objecto, non autem ab intrinseca tendentia in objectum ipsum: unde tam denominatio topicae, quam denominatio sophisticae sunt denominationes extrinsecae regulis logicae, quae ex sua intrinseca tendentia in objectum evidentes, et scientificae sunt. Hinc est, quod logica topica appellatur subjective evi-

evidens, et obtive probalis: et Loga sophica aplata subtive evidens, et obtive falax. = Obsoa 2; qd nec Loga topica pcedit topicè, nec sophistica sophisticè; sutraq scientificè, et demonstrativè pcedit circa suy obty.

14 Observa 3; qd Loga topica in se n̄ ē oppinio, s scia; lit versetr circa opniong: similr Loga sophistica in se n̄ ē qd errorey, aut sophisticy, s scia; lit versetr circa sophista, et errores: sut cogtio Divina n̄ ē obscura, nec errorea, s clara, certa, et evidens; lit circa cogny huing obscurag, aut erroneg versetr. = Obsoa demy; qd qdo Dhs ait, Diala (Diala p eods accipitr ac Loga topica sumitr interdy a Dho, et Divo Thoma) et sophisticq n̄ ē esse sciā, loquitr de argbs pbabilbs, et falacibs; n̄ vo de regulis Logę versantibs circa las: l alijs tmis; loquitr de Loga topica, et sophistica obtivè, n̄ vo subtivè sumptis.

15 Ad calcy sectionis dubitabis 1: an loga docens pcd. docens, et utens pcd utens sit scia? Cy dicene reo: si d la reduplicatio pcd sumat fr, neq loga docens pcd docens, neq utens pcd utens scia ē. Rao; qa reduplicatio fr sumpta denotat raony fraly, ob q̄ Loga ē scia, esse qa docet, et qa utitur; hoc aūt ē falsy, ut patet in Rethorica, q docet, et utitur; et tn scia n̄ ē. = Si autem reduplicatio la sumat materialir, id ē; qng lo dzioret, Loga, cui ivit esse docents, et cui ivit esse utents, esse scia; adhuc dicene opy ē: in hoc dsu Loga docens ē scia expcisa raone Logę docentis. Rao ē; qa ex pcisa raone Logę docentis demonsvè pcedit circa suy obty. At in eods su Loga utens ex pcisa raone Logę utentis n̄ ē scia (sut neq ē ppiè Loga sub tali pcisa raone, ut diximy n. 6.) Rao aūt ē; qa my. tiendi

merè probabilis ē Logica utens, et tn ñ ē scia. Unde lect sint conclus. acty evidentes, et scientifici; q sint opq directq a Logica, et q̃ssq Logica utens, hoc ñ probat, qd Logica utens sub propria ratione talis sit scia. Sicut quis dicit al, qd sit rale, hoc ñ probat, qd alr ex ratione alis ē rale.

16. Dubitabis 2; an Logica sit ars? Affirmative resp. et prob: qa ars ē habitq dictans modq efficiendi opus p certas, ac determinatas regulas; sive ut loqt Phq lib. 2 ethicorq cap. 4: ars ē habitq certa cq ratione factivus; l ut smitq dit cq Divo Thoma, ars ē habitq cq ratione operativus; s Logica (sicut habitualis) ē habitq dictans modq efficiendi opus, nimq triplicq modq sciendi: et sic ē habitq certa cq ratione factivq, l cq ratione operativq: g Logica ē ars. = Confirmat ex D. Thoma opusculo 70; q̃ne 5, art 1 ad 3 apellante Logq artq rationalq. = Nota 1, qd lict sit proprq artium mecanicq esse operativq in ma externa permanenti; ñ tn ñ ē proprq artis liberalis scientificq; qualis ē Logica. = Nota 2, qd Logica qua dirigit ad opus internq, sicut modq sciendi mentalq, dit ars activa; factiva vo qua dirigit ad opus externq, sicut modq sciendi vocalq.

Sectio 3.
Contrariorq rationibus sit satis.

17. Opponeri t ctra utramq conclusionq plures tqsq ex variis Phi locis deductos. Primq ē: iuxta Phq 2 metaphq cap. 3, absurdq ē scire primq, et modq sciendi quaerere; s Logica ē modq sciendi: g ñ ē scia. = Secundus ē: iuxta eundq Phq 1 rethoricorq cap. 4, rq Logq intercimere videt, qui eam docere conat ut

ut scia: q̄ repugnat logicae ratio scientiae. = Sextus est: iuxta Phy 1 poster. cap 2, sed scientifica debet esse ex principiis propriis; sed Logica non ex principiis communibus aliis scientiis, et ex principiis propriis: ergo sed logica non scientifica et sic Logica scientia non. = Quartus est: iuxta eundem Phy. lib 1 poster. cap. 23, scientia debet habere medium determinatum; sed logica non habet medium determinatum: ergo non est scientia. minor constat ex ipso Arist. 1 rhetoricorum, cap 20, de Dialectica, et Rhetorica sic tante: neutra de re determinata, quomodo se habeat, scientia est. = Quintus denique est: iuxta Phy pluribus in locis, scientia debet versari circa necessaria, et eterna; sed logica non versatur circa necessaria, scientia contingentia: ergo scientia non.

18. Ad primum dicimus rationem, distinguo maiorem: iuxta Phy absurdus est scientiam discere à Logica simul et modum sciendi quaerere; sed maior: scientiam addiscere à Logica simul, et modum sciendi quaerere; nego maiorem: et confirmatur (nempe de modo sciendi activo) nego sequelam. Phy per lib scientiam intelligit scientiam discere a Logica; et per lib modum sciendi intelligit ipsam Logicam. Cum Logica sit facultas instrumentaria aliarum scientiarum moralium necessaria ad las agrendas, necesse est, ut per Logicam, quam aliis scientiis quaeramus, sive addiscamus: atque adeo absurdum, et rationi oppositum est, ut quaeramus simul scientiam discere à Logica, et ipsam Logicam. Sic respondet Ang. Doctor ibi lectione 9; et Eximius Doctor disp 1. metaphys, secne 5.

19. Ut discutiam secundo loco positum refutas, advertendo, Phy saepius usurpare nomen scientiae in suo strictissimo, sicut quod cognitio evidens, mere speculativa, et non ordinata ad alias scientias, ut patet ex lib 2 metaphys. textu 12. In hoc quod sua ait, quod videtur interimere, seu destruere non Logicae, quod eis docere conatur; ut scientiae, sicut strictissime accipitur. Unde in praedict

disquo ans: iuxta eundem Phy nec Logica interimere videtur quae ea docere conatur ut scientia strictissimè sumpta; sed nego ans. quae ea docere conatur ut scientia minus strictè sumpta; nego ans, et ita subdata distinctione. = Ad tertium disquo maj: iuxta Phy ratio scientifica debet esse ex principiis propriis, quae sunt apta ad conclusiones demonstrandas; sed nego maj: ex principiis propriis, quae conveni-entibus soli facultati, cui deserviunt; nego maj: et similiter distinctam, negat cons.

20. Itaque licet ratio scientifica debeat esse ex principiis propriis eius, quod de-monstrat, quae debeat esse ex principiis, quae apta, et accommodata sint ad demonstrandas conclusiones; non tamen debet esse ex propriis principiis, dicitur, quae serviant, et tamen sint solius facultatis, cui deserviunt. Ratio est absurdum est; quia aliter nulla daret scientia; cum omnes scientiae deducant su-as conclusiones ex principiis propriis indemonstrabilibus, quae quidem omnibus scientiis omnia d. = Constat solutio ex ipso Arle docente, omnem demonstrationem debere esse ex primis principiis indemonstrabilibus: ait de eodem cap 2 libri posteriorum: necesse est, demonstrativam scientiam ex veris, et primis, medioque vacantibus, et ex notioribus, et prioribus ipsa conclusione, ca-usisque eiusdem esse. Addit immediatè: sic dicuntur ipsa principia propria eius, quod demonstrat. Sen. Phi locum sic cum Averroe et Conimbricensibus expo-nunt: si principia ita se habuerint, ut dictum est, tunc erunt propria, sive accommodata ad demonstrandum. En solutio ratio.

21. Ad quartum disquo maj: iuxta eundem Phy scientia debet haerere in proxime detracta; sed nego maj: in remotè detracta; nego maj: et similiter distinctam mia, nat cons. Ad mia probationem eodem modo distinguit Phi textus. Scit scientia debet haerere in proxime detracta, quod quidem Logica non; versatur de circa actum rationis tamquam circa materiam proximam. Phy autem

Logica cum Rhethorica separat in eo, q̄d neutra h̄eat m̄g remo-
tū detratū: utraq̄ ē de oīb⁹ disserit. At n̄ ideo nat Logicȩ m̄g
proximū detratū; ac proinde neq̄ ratione sciȩ. = Deniq̄ ad quar-
tum d̄ssquo maior: scīa debet versari circa necrīa, et ȩterna
quoad veritatem, et connectionem terminorum; ōdo maior: quoad existen-
tiam; no maior: et diserta similitudo minor, nat sequela.

22. Qūis Logicȩ objectum
sit contingens quoad existentiam; ē tn necrium quoad veritatem, et connec-
tionem terminorum: siquidem omne necrio vm ē, q̄d defovȩ sit talis na-
turȩ, ut debeat esse clarior definita. Hoc aut sufficit, ut Logica
demonstrativè procedens circa tale objectum scīa sit: uti exemplo Physicȩ,
et aliarum scientiarum probari valet. Rursus si ad rationem sciȩ re-
quireret, q̄d ejus objectum sit necrium quoad existentiam, sola Theo-
logia scīa esset; cum ipsa sola versetur circa objectum necrium in ex-
istendo; q̄d maximum absurdum ē. = Similiter exponendum ē Arist.
qui 6 ethicorum, cap 3 docet, esse de ratione sciȩ, q̄d sit de iis, q̄
in se ipsis, et in sua naa; et n̄ in nobis principium h̄ent. Id
ē, q̄ quoad veritatem, et connectionem terminorum; n̄ vo quoad existen-
tiam h̄ent principium in se ipsis, et n̄ in nobis.

23. Opnes 2 a ratione
sic: primum principium oīs cognīs per demonstrationem acquisitȩ nequit
esse cognitio per demonstrationem acquisita; s Logica ē primum principium oīs
cognīs per demonstrationem acquisitȩ: ergo Logica nequit esse cognitio per demon-
strationem acquisita; ac proinde nec scīa. = Rn̄t conceſsa maior, nando
minor, et argumentum ruit. Imprimis q̄ n̄ Logica, s intelectus ē
primum principium (licet creatum) effectivum oīs cognīs per demonstrationem acquisi-
tȩ. Rursus n̄ Logica, s prima veritates indemonstrabiles, ut istȩ: I.º

q̃libet ē, l n̄ ē: totũ ē majũ sua parte; et alia similia sunt primũ principiũ motivũ ōis cognis p demonẽ acquisitæ; siquidem ab his veritatibus dãt l immediatè, l mediate fluere ōis conclusio scientifica juxta sententiã Arist. l posteriorum, cap 2 docentis: oportet autem ex primis, et indemonstrabilibus esse demonstrationem.

24. Rebis, qd Logica ē primũ principiũ directivũ ōis cognis p demonstrationẽ acquisitæ. 1, qa sola Logica docet cogere p demonstrationẽ. 2, qa regulæ, quas Logica docet efficere demonstrationẽ, n̄ sunt p demonstrationẽ acquisitæ; consequenter erunt primũ principiũ saltẽ directivũ ōis demonstrationis. = Negat assumptũ respondens, cujus prima probatio concedit, l n̄ negat; qa qt sola Logica doceat cogere p demonstrationẽ; sũ probat, qd nulla alia facultas p̃ter Logicã det regulas ad demonstrationes efficiendas: n̄ autẽ probat, qd ōis cognitio p demonstrationẽ comparata debet provenire directivè a Logica. Ratio; qa Logica n̄ ē simpliciter necessaria ad q̃libet perfectã demonstrationẽ; ac proinde hæc sine hujus directione effici poterit. Probatio secunda absolutè neganda ē; qa ut in probatione utriusque conclusionis diximus, regulæ Logicæ sunt evidentes, et p demonstrationẽ comparatæ.

25. Replicabis: n̄ ē assignabile primũ principiũ directivũ ōis demonstrationis, qd sit distinctũ a Logica: ergo Logica ē primũ principiũ directivũ ōis demonstrationis. = Concedit responsio antecedens, negando consequentiam. Igitur neque Logica, neque aliqd a Logica distinctũ ē primũ principiũ directivũ ōis demonstrationis; qr a primũ principiũ directivũ ōis demonstrationis n̄ datur. Ratio ē; qa in ominibus n̄ datur aliqd principiũ ratione sui ē

eodem, per se notum, ac indemonstrabile, quod sit primum principium directivum omnis demonstrationis; Ergo principium assignet. Deinde non datur principium aliquod eodem ratione alterius, quod sit primum principium directivum omnis demonstrationis; quia si esset eodem ratione alterius, jam esset per demonstrationem acquisitum; et consequenter jam non esset primum principium directivum omnis demonstrationis, ut liquet: ergo non datur primum principium directivum omnis demonstrationis, quod aptius ad demonstrationem sit.

26. Instabis: datur primum principium productivum cujuslibet effectus: ergo etiam datur primum principium directivum cujuslibet demonstrationis. Atqui tale principium non est principium distinctum a logica: ergo logica est primum principium directivum cujuslibet demonstrationis. = Dispa antecedens, nego consequentiam. Disparitas est; quia omnis effectus exigit essentialiter causam productivam distinctam a se ipso, cum nihil possit se ipsum producere. Unde ne procedatur in infinitum, deveniendum est ad aliquam causam, quae non sit effectus: et consequenter quae sit causa prima, seu primum principium productivum, quale est solus Deus. At demonstratio non exigit essentialiter principium directivum; sine logica enim intellectus absolute potest efficere perfectam demonstrationem. Unde non requiritur, quod detur aliquod primum principium directivum cujuslibet demonstrationis.

27. Oppones 3: id, quo acquiritur scientia, non est scientia: sicut medicina, qua acquiritur sanitas, non est sanitas; et malleus, quo conficitur clavis, non est clavis; sed logica est id, quo acquiritur scientia: ergo logica non est scientia. = Confirmatur 1: modus non est res, cujus est modus: sicut ubicatio corporis non est corpus; sed logica est modus sciendi: ergo non est scientia. = Confirmatur 2: modus sciendi debet praecedere omnem scientiam; sicut instrumentum ad opus debet praecedere omne opus: ergo logica non est scientia; alias praecederet se ipsam. = Confirmatur 3: via ad terminum non est terminus; sed logica est via ad scientiam: ergo non est scientia. = Argumentum multipli-

cem

patit retorsionẽ. Prima ē: id, quo efficit malus, n̄ ē malum; s malis efficit malum: ergo malum n̄ē malum. Secūda ē: id, quo agnoscit veritas evidens, n̄ ē veritas evidens; s antē evidente demonstrãis legem agnoscit veritas evidens, seu conclusionis: ergo ans evidens demonstrãis legem n̄ ē veritas evidens.

28. Resp. directè nando mar; qm paritates urgeant; qa medicina dicit n̄ ē sanitas, qa conceptum sanitatis n̄ participat; n̄ vo qa ē id, quo sanitas agnoscit. Similiter malum n̄ ē clavis; qa sibi artificis clavis n̄ habet; n̄ aut qa ē instrumentum, quo clavis efficit. Iam sic: cum Logica participet conceptum procedendi demõstrative circa suum objectum, ratione cujus conceptum scientiæ facultates habet, ad quas agnoscendas Logica instrumenta præbet: inde ē, qd Logica sit scientia. Retorquet etiam distinguo mar argumenti sic: id, quo agnoscit scientia, n̄ ē scientia, quæ agnoscit; conc. mar: n̄ ē alia scientia; nego mar: et consequentia nat. conqua.

29. Ad primum confirmationem retorqueo argumentum: modum n̄ē res, cujus ē modum; s actio productiva ē modum productionis: ergo actio productiva n̄ē effectum: ergo existit qd creatum, qd n̄ē effectum: hoc aut implicatoriumc. = ideo distinguo mar: modum n̄ ē numericè res, cujus ē modum; conc. mar: n̄ ē specificè, aut saltem genericè res, cujus ē modum; nego mar: et omissa min., nego conseq. Omissi min.; qa Logica proprie loquendo n̄ ē modum sciendi, s scientia docens, et dirigens ad modum sciendi: omissa ergo insuper hac loquendo, omittam insuper, qd Logica ē modum respectu aliarum scientiarum. Quid dicendum? Ideo n̄ participabit rationem genericam scientiæ. Absit. Ex his ergo ad secundum infert; qd n̄ē aliqua ex his speciebus, respectu quarum sunt nat modum: sicut ubicatio corporis n̄ ē ipsum corpus, cujus ē ubicatio

peragat in scientiis genericis corporis.

30. Ad secundam confirmationem nego antecedens; quamvis vigeat paritas adiuncta; quia instrumentum solum debet praecedere opus, ad quod est instrumentum; non vero debet praecedere omne opus: alioquin cum ipsum instrumentum sit aliquod opus, deberet se ipsum praecedere; quod dicendum non est. Solum ergo potest inferri ex paritate, quod logica debet praecedere scientias a se distinctas; non vero quod debeat praecedere omnem omnino scientiam. = Ad tertiam confirmationem distinguo maiorem: via ad terminum non est terminus ipse, ad quem est via; concedo maiorem: non est terminus alius; nego maiorem, et omissa minori, nego consequentiam. Omitto minorem; quia solum improprie dicitur logica via ad scientiam: sed solum improprie dicit modum sciendi, et instrumentum sciendi. Itaque proprie loquendo logica est scientia docens viam, indicans modum, et praebens instrumenta sciendi. Data definitio sua ex supra dictis constat.

31. Opponens 4: logica habet plures conclusiones probabiles, ut est ista: definitio debet constare genere, et differentia: ergo logica non denominatur absolute scientia a suis conclusionibus evidentibus, sed opinio a probabilibus. Probatur consequentia: conclusio deducta ex praemissis, quarum una sit probabilis, et altera evidens, non denominatur evidens, sed probabilis; non scientia, sed opinio: ergo similiter logica. Consequentia videtur constare tum ex paritate; tum ex illis eloquiis: malum ex quocumque defectu: denominatio sequitur debiliorem partem. = Confirmatur: omnis ars habet aliqua principia per se nota, ex quibus artifex aliquas conclusiones evidentes evidenter deducit; sed tamen non omnis ars est scientia: ergo quod logica habeat aliquas conclusiones evidentes, non probat, logicam esse scientiam. = Retorqueo argumentum: Theologia habet aliquas conclusiones mere probabiles: ergo Theologia non est scientia. Eadem retortio fit in physica, medicina, metaphysica, imo etiam in mathematica, quae absolutissima scientia communiter vocatur: et similiter in aliis scientiis

Sciẽ: oes ꝺ hent sd. aliquas p:ẽ ꝓbales: dicendũ ꝗ ẽ, hoc ñ obsta-
re raoni Sciẽ.

32. Directè reo distinguendo ans: Loga ht aliquas sd ꝑma-
riè ꝓbales secundariò ꝑtinentes ad Logã; sto ans: ꝑmariò, ess-
ẽaliter, et ꝑ se ad Logã ꝑtinentes; no ans, et cq. sd. ꝑma-
riò, essẽaliter, et ꝑ se ꝑtinentes ad Logã ꝗ ẽ, ꝗꝗ Loga demons-
trat eẽ, et ꝓprietates sui obti: in his ꝯsistit Loga, et ab his de-
pendet: sd secdariò, accidentaliter, et ꝑ accidens ꝑtes ad ho-
rũ ꝗ ẽ supeaddity eẽ Logã; ga neq in his ꝯsistit Loga, neq
ab ipsis dependet: unde lt ista Scia ñ sint; ga tn sciastẽ
primũ, in ꝗꝗ Loga ꝯsistit, ꝯsqt Loga Scia ẽ. Hinc ad ꝯseq
ꝓbnẽ scesso anti, no cq. Disꝑas ẽ: ꝗd sd ꝑquè ꝑmo, et ꝑ se de-
pendet ab utraq ꝑssa; siqt in utraq indivisibiliter ꝯsistit
ans, ex quo sd deducitr: at Loga ñ dependet ꝑꝗ ꝑmariò
et ꝑ se ab utraq sclusione, tam evidenter scit, ꝗ pli: oẽ
sd ꝓbalis secdariò tm, et ꝑ accidens ad Logã ꝑtinet, ut
dictũ ẽ.

33. Allata ꝑlogia ñ urgent: ꝑmũ scit malũ ex quoq
defu, in scis hunc sũ so hre ꝑsst: ex defu cujsbet par-
tis ꝯstitũ totiũ desit totũ: ut ꝺ totũ sit adæqtè ꝯstitutũ, oes ess
partes omno requirunt; et in hoc fundit etiã, bonũ ex integra
causa. Ex hoc aũt ꝗd stra nos? Secdũ ꝑloquiũ, vidcet deno-
minatio seqt debilioẽ partẽ, universaliter sumptũ flũ ẽ; ga ho
denominat ralis ab aia rali; et ñ denominat irralis ab
corpore irrali; lt corpus pars debilior sit. = Ad ꝯsm scessis
ꝑtis, distinguo sequens: ꝗ ꝗd Loga utcumq hat aliquas sd evi-
dentes, ñ ꝓbat, Logã eẽ Sciã; sdo cq: ꝗ ꝗd Loga hat ali-
quas

aliquas sd. evidentes quia ptes ad ipsz, n̄ ꝑbat, hegz esse sciz; nosqz. Dispas intz hegz, et artes n̄ scientificas clara ē; qa anti meræ tali utpote n̄ ꝑcedenti demonsro mo, tm sd. n̄ scientifiez pmariz ll; scientificz aut secundariz: at hegz ut pote demonsro mo ꝑcedenti circa suz obiz, secdariz ll oes 9clusiones quæ ꝑbales, et n̄ scientificz; sos sd. scientificz ipsi hegz pmariz ll.

34. Pro aliis solvendis nota 1, qd hega n̄ agit de singularibz quæ numero differunt; s quæ 9veniunt specie: hoc ē, p regulas defonis vel agit de oibz defonibz secdz 9ceptz specificz defonis, in quo oes 9veniunt; n̄ aut secdz difas individuales, pqs ipsæ defones differunt iz se in raone talis, l talis defonis. = Nota 2, qd licet actio pductiva, q̄ intlz elicit defonz, attingat defonz singularz; tn cogtio directiva, et practica sepe in defonz ꝑscindendo ab ilz singularitate. Rao discriminis ē; qa actio pductiva ꝑscindere n̄ valet, cz hoc sit ppriz cognis: at cogtio practica pot ꝑscindere, seu attingere unz pdtz sa ut tale, qn aliud pdtz ppdz entitatis sa ut tale attingat. = Nota 3, qd qdo S. Augustinz lib de libero arbitrio cap 38 ait, virtute neminez male uti, intelligendz ē virtute morali: n̄ aut de vte quæ intelectuali: hac d ꝑpiz poterit male uti. = Nota demz, qd vtz facit hinz hentz lz bonz bonitate de la linea, de q̄ ē vtz: unde vtz intelectualis facit hinz bonz, seu pfectz in linea intelectuali, et vtz mlis in linea morali.

Sectio 4.

An Logica Scientia practica, an speculativa sit?

35. Celebris est quaestio ista, quae non mediocri ardore tempore hac nostra Dialecticos inter exagitatur. Ut claritati consulamus, aliqua supponenda sunt. Suppono igitur 1. ex Philosopho secundo metaphysicorum cap. 2, scientiam teoricam, sive speculativam illam esse, quae tendit in objectum ut cognoscibile, seu demonstrabile: practicam vero illam esse, quae tendit in objectum ut factibile, seu operabile. Constat ex illis verbis, speculativae finis veritas; practicae autem opus: ac si diceret: speculativa scientia est, quae intendit notitiam, et evidentiam objecti; practica vero, quae intendit effectionem, sive quae dirigit ad sui objecti operationem. Ex quibus scientia habitualis speculativa sic definienda est: habitus scientificus dirigens intellectum ad suum objectum demonstrandum. Practica vero sic: habitus scientificus dirigens ad suum objectum bene operandum.

36. Suppono 2. cum nostris Doctoribus Eximio, et acutissimo infra citandis, scientiam practicam aliquam esse pure, aliquam non pure practicam: similiter speculativam aliquam esse pure, aliquam non pure speculativam. Ratio est manifesta; quia iuxta Philosophum, et omnes usurpantes, illa scientia est speculativa, cujus principalis finis est veritas, sive contemplatio objecti; illa vero practica, cujus principalis finis est opus, sive effectio objecti: ergo scientia, quae habeat unicum principalem finem, et hic sit veritas, erit unice, et necessario speculativa: illa autem, quae habeat pro fine principali veritatem, et etiam opus, taliter ut utrumque ex principaliter respiciat, erit quidem non pure practica, nec pure speculativa; sed mixta; id est, speculativa simul, et practica. = Urget,

et explicat sic: denominatio scia sumit a modo respiciendi sua obta: infe-
ro 1: ergo si respicit lud complete ut pure cognoscendum, erit pure spva. Infero 2:
ergo si respicit lud complete ut pure efficiendum, erit pure pica. Infero
3: ergo si respicit lud ut cognoscendum et complete, ac efficiendum, erit et complete
pca, et spca.

37. Hinc suppono 3 cum D. Eximio, et pro Basques, Molina, Granado, Valencia, et Hurtado disp. 11 hujus, sectione 4, eandem sciam posse esse simul absolute pcam, et absolute spvam. Male audit conclusio hæc apud Recentiores non nullos, contra quos efficaciter probatur: scia esse simpliciter spvam non est esse pure spvam: ergo esse simpliciter spvam non excludit esse simpliciter pcam. Consequentia bona est. Antecedens probo: scia habere pro fine simpliciter tali contemplationem, non est habere pro fine unico contemplationem: ergo scia esse simpliciter spvam non est scia esse pure spvam. Consequentia est innegabilis. Probatur antecedens: unus finis simpliciter talis unius scia non excludit alium finem simpliciter talem ejusdem scia: sicut unus finis simpliciter talis unius operationis non excludit alium finem simpliciter talem ejusdem operationis: ergo scia habere pro fine simpliciter tali contemplationem, non est habere pro fine unico contemplationem.

38. Confirmatur: non magis opponitur practico spvum, quam opinioni scia; sed contra omnes Recentiores sententia eundem actum intellectus potest esse simul sciam, et opinionem: ergo pariter eadem scia poterit esse simul pca, et spva. = Respondeo: rationem scia non excludere positive, sed præscindere a ratione opinionis: et ideo actum intellectus respiciens simul motivum scia, et opinionis, potest esse simul scientificum, et opinativum. = Optime prosequitur: sed eo saltem, rationem scia practicæ non excludere positive, sed præscindere a ratione spvæ: et ideo scia respiciens simul obtum ut demonstrabile, et ut operabile, potest esse simul

pca, et spva

39. Instabis: qa practicy, et specy se mutuo excluden-
t. Pbat assumpty: habit's iuxta Atalj divit in pcy, et spcy:
∴ pcy, et specy ll membra se mutuo excludentia. Raoqz
ē; qa alit divisio ñ esset p disas essales; ac pinde ra ñ es-
set= Reo ex D Eximio nando assumpty. Ad pbny sessar-
ti, no ep: cujs raony adiuncty disquo: qa alit divisio ñesset
p disas essales infimas; sdo: p disas essales subalternas; neg
pny. Itaq diffz infimz essalit divisivz genis se mutuo exclu-
dunt talit, ut ñ possint iungi in eadj specie, et deinde
et hoc mo se hent diffz istz purz practicy, purè specoy.

40.
At
diffz subalternz essalit divisivz genis, ñ ideo, qd tales sint,
decnt se mutuo excludere. Ostendit explis: vivens divit
in vegoy, sensoy, et rale: et ntug tales diffz ñ se mutuo
excludunt; ut patet in hine. Rursq cogtio dividit ima-
ginny, iuditiy, et discy: diffz istz ñ se mutuo excludunt.
Rursus vtq intelectualis divit in quinq membra, scit
in sapig, intelig, scig, artj, et prudentig: q qdj mem-
bra ñ se mutuo excludunt; ut cernit in loga, q si-
mul ē ars, et scia: et sic mille alia: ∴ diffz subalternz
essalit divivz genis, ñ eo ipso, qd tales sint, decnt se mutuo
excludere: ∴ lct scia dividat in pcz, et spcz, tanq in dif-
fas essales subalternas, ñ ideo infert, qd pcy, et spcy se mu-
tuo excludunt; s tm qd se mutuo excludunt purè pcy
et purè spcy.

41. Scio eqdj; ex diffis essalit divisivis genis (etiq si

subalternæ sint) alias esse, q. se mutuo n. exdunt positivè, l pōtiq adunari possunt in eadē specie, et entitate, ut exp. præcedenti cstat: alias vo esse q positivè se mutuo exduunt ab eadē specie, et entitate; ut Dīsas substantiæ, et accidentis; congnis, et spiritus; creati, et increati; fīti, et infiti; aliasq siles. Unde ut discernamus, an dīsæ aliq se mutuo pivè excludant, n̄ solū eius attendere; an sint disæ essaliæ divisiue genis: ad hoc eīn sufsit, qd se mutuo pcīcivè excludant ex eo videlicet, qd lareq ēbet in suo reptu faali n̄ includat alterā. Demusq etiā attendere, an ēbet ex his disis ex suo reptu faali dicat essalē reptiæ cū disa altera; ut eq dīt irrale reptu rationalis; infitq reptu fiti; et sic de aliis.

44. Supno 4 cū Auctb Scolæ utrē ctra Thomistas, et Schotistas; qd actq intlq possunt esse praxis, sive opq; atq adeo obtq facultatis pcæ. Pbat 1 suptq: prudtiā ē habitq pcus, et versat circa opq, qd ē pīe pxis; sintendq versat circa actq intlq eos dirigendo: q actq intlq possunt esse pxis. Pbat mā: pdtiā intead dictat in talibq, l talibq circumstantiis studiis vacandq esse, aut meditationi, et ad hoc ne faciendq dirigit: q intendq versat circa actq intlq eos dirigendo = Psmat: ideo actq aliarq pōtiarq possunt esse pxis, qa possunt fieri a suis pōtiis ex directione dictaminis pci; s actq intlq pst fieri ab intlu ex directione dicnis pci: q actq intlq pst esse pxis. Pbat mā: actq fidei Divinæ fit ab intlu ex dictaminis directione ei proponentis, tale mysteriq hīc, et nunc credendq esse ppt auctq Dei revelantis; s actq fidei Divinæ ē actq intlq: q hīc pst fieri ex directione dictaminis pci

43. Pbat 2 Supp: acts intls dirigens acty vtatis, ut rè fiat in suo gene, ē pcs: ẟ acts intls dirigens acty alij intls, ut rè fiat in suo gene, erit practics: et csqs hic acts intls elicits ex directione alteris erit pxis. Dqua infert a paritate: qd si uns sit acts vtis, et alter acts intls n̄ ē dispāritatis rao, s petitio pcÿ. = Urget: qd acts intls n̄ sint pxis respu obti, qd cogert; s so obti cogtio; n̄ obstat, ut respu regularÿ scis, a qq dirigunt, sint pp̄e pxis; s deo iuxta sentiāz stranāz acts intls n̄ essent pp̄e pxis; qa acts intls spanati ad obty essent so cogtio, sive speculatiā obti: ẟ acts intls sī pp̄e pxis. Mar pbat a paritate: qd acts vtis n̄ sint praxis respu obti, qd amat; s so amor, seu psequutio obti; n̄ obstat, ut respu regularÿ rz raonis, a qq dirigunt, sint pp̄e pxis: ẟ silits.

44. Supnos; ops externy posse esse pxim. Ret; qa plura ē ops exny; s plura ē pxis; efficit d ex directione artis picTonis, ḡ pcae: ẟ ops exny pest esse pxis. = Supria 6; qd ad raony pxis n̄ req̄rit ops capax erroris; nec reqrit ops oviens a pctā raonis capaci. Lmy cstat ex eo, qd acts Fidei Divinz sit pxis; et tn n̄ ē capax erroris. Secdy liquet ex eo, qd in Deo pfectissimo Artifici dat scia pca; et tn Deus errare n̄ pest. = Supno 7; ad raony pxis reqri, qd obty factibile n̄ sit necrÿ. Rao ē; qa iuxta Dny cmits recepty ǵne 7 metaphÿ capt, obty scis pcs ē ops cstingens: et scia pca n̄ ē cirÿ, q sedy naturq fiunt.

45. Supnotandÿ, n̄ sufficere ad raony sciæ pcæ (parisiorum discernendy ē de scia pva) qd finis Ces habentis

lg hentis sit operatia, sive est scia a subto lg hente extrin-
ce ordinet ad operationy: negatr est necatr, qd ipsa scia intr
et ex suo mo tendendi in objy, ad hujs efectiony ordinet
Rao e; qa aliq esse scia pca, aut spvg n esset difsa intrinca,
et esalis; s denominatio extrinca proviens ab intentione
scientis. Hinc aut etig sequit, qt eadg scia per sola mutatione inten
tionis esset ig ex pca fieret spva, ig ex spva fieret pca; qd maxi
my absdy e.

46. His suptis, prima stia tet, logg neq pcg esse, neq spvg;
Quo q citat Sarabela et pauci alij. Amiy opiny hanc ut pp
q Egidiany Scoly defendit mag Sabardi qsne t proemiali art
6. doueus, logg n esse sa pcg, nec spvg; s instrumentaly, et
organicg. = Secda stia det, logg esse purè spvg. Ita Thomy
tg apud illuf. Zalanes tractatu t logg, qsne 13, n2: et Sco-
thisty apud mag Mastiy qsne proemiali art 5, n55. = Tertia
stia asserit, logg esse purè pcg. Q hac citant nomina-
les, Avrsa, Bong spei, Espinula, Z Conimbres, Arriaga,
et Oviedo su2, pune 5, et plures ex ntris Recty. = Quarta
demy stia defendit, logg esse simul pcg, et spvg. Ita Exi-
my Doctor disp 44 metapy, sectione 13, n 64: p Basques in
prmy partg. disp 4, n 2; quos sequunt p. Hurtado, Alfon
sus, Aguilar, et Peinado trac. t, disp t, sectione 3; et n pau-
ci Recres ex ntris. Et tn ing citatos Doctores n nl dissidijset
videre e apud p Aguilar tract logg, disp t, sectione 5 subse-
tione 4.

Sectio 5.
Duplici solutione mens nostra declaratur.

47. Sit prima sol: logica ē absolutè practica. Probat: facultas habens pro obto attributionis opus factibile ex directione ipsius facultatis ē absolutè practica; atque ita se habet Logica: ergo ē absolutè practica. Maior constat; quia finis facultatis per se ē opus ut factibile ex directione facultatis ipsius, ut liquet ex Dho. Minor ergo probat: logica ē facultas habens pro obto attributionis triplex modus sciendi, ut infra probimus; sed triplex modus sciendi ē opus factibile ex directione logicae: ergo logica ē facultas habens pro obto attributionis opus ex directione ipsius logicae factibile. Probat minor: triplex modus sciendi ē opus artificiosum factibile ex directione alicuius facultatis, seu artis; sed haec facultas, seu ars ē logica: ergo triplex modus sciendi ē opus factibile ex directione logicae. Utraque infert. utraque aut propositio expressè docet a D. Thoma 1. posterior, lectione 1 dicente: ars quaedam necessaria ē, quae sit directiva ipsius actus rationis, per quam intellectus in ipso actu rationis ordinate, et sine errore procedat; et haec ars ē logica.

48. Confirmatur 1: ars ordinata ad opus sylli ē practica; sed iuxta Ang. Doct. 2 secundae q. ne 47, art 2: logica ē ars ordinata ad opus sylli: ergo practica ē. Maior constat, tum quia omnis ars ē practica; tum quia si ordinat ad opus sylli, habet pro fine opus. = Confirmat 2: Logica ex propria natura, per se, et principaliter dirigit ad modum sciendi conficiendum. Probat assumptum: Logica ex propria natura, per se, et principaliter dirigit ad id, sine quo logica non esset practicè logica; sed logica non esset practicè logica, si non sciat modus sciendi efficere: ergo logica ex propria natura, per se, et principaliter dirigit ad modus sciendi efficiendum.

26.

Maior videtur innegabilis. Minor autem constare decet, quia, ut omnes supponunt, logica est media ad alias scientias comparandas, et facilius acquirendas: non autem acquiruntur per solam cognitionem naturae modi sciendi; sed etiam per ipsius exercitium, videlicet definiendo, dividendo, et arguendo: quia non esset proprie logicus ille, qui nesciret modum sciendi exercere, licet optime caleret naturam definitionis, divisionis, et argumentationis.

49. Sit secunda conclusio: Logica ita est simpliciter practica, ut simul sit absolute, et ex genere suo speculativa. Probatur 1 a priori: logica per se ordinatur ad contemplationem sui objecti, scilicet modi sciendi: ergo est absolute, et simpliciter speculativa bona est. Probatur antecedens: logica per se ordinatur ad demonstrandum rectitudinem modi sciendi in facto: ergo per se ordinatur ad contemplationem sui objecti. Probatur antecedens: logica per se ordinatur ad tradendos modos sciendi ut instrumenta apta ad sciendum; sed modi sciendi non sunt instrumenta apta ad sciendum, nisi eorum rectitudo demonstretur: ergo etc. Maior constat; probatur minor: qui rectos syllogismos, vel species etc. ita ut eorum rectitudinem non possit demonstrare; nec discernere, an recte scilicet, vel non scilicet, non haberet instrumenta apta ad sciendum: ergo modi sciendi non sunt instrumenta apta ad sciendum, nisi eorum rectitudo demonstretur: ergo logica, quae per se ordinatur ad tradendos modos sciendi ut instrumenta apta ad sciendum, etiam ordinatur per se ad ipsorum rectitudinem demonstrandam.

50. Confirmatur, et corroboratur ratio ista: logica ordinatur per se ad id, sine quo logicus non esset proprie logicus; sed logicus non esset proprie logicus, si non caleret rectitudinem modi sciendi, ita ut eam posset demonstrare: ergo logica per se ordinatur ad demonstrandum rectitudinem modi sciendi. Maior constat a paritate

a paritate cujuslibet scientiæ, vel artis. Minor autem probatur: non enim præcise loquitur quod non possit rationem reddere de rectitudine artificii logicæ, sive modi sillogizandi in facto; vel syllogismi recte concludentis: ergo etc. Ratio antecedentis est; quia logica est medium ad alias scientias comparandas, et falsitates agendas: non autem agnoscuntur per solas affectiones modi sciendi, sed etiam per cognitionem naturæ modi sciendi; vel syllogismi recte concludentis; ita ut intellectus certus maneat de bonitate illationis.

51. Probatur 2.a secunda: regulæ de rectitudine syllogismorum formatorum pertinent ad logicam: sed quæ regulæ formatio ordinantur ad speculandum syllogismum in facto: ergo regulæ præcise pertinentes ad logicam primo ordinantur ad speculandum objectum logicæ: ergo logica primo, et per se speculativa. Omnia constant præter minorem, quæ sic probatur: ipsæ regulæ primo ordinantur ad demonstrandos errores suisse negare ergo, propter syllogismum formatum recte: ergo primo ordinantur ad demonstrandum rectitudinem syllogismi in facto: ac proinde ad speculandum syllogismum in facto. — Confirmatur ex D. Thoma 2. sectione quæstione ..., art. 2, ubi ait: in speculativis alia rationalis scientia est Dialectica: ergo logica juxta D. Ang. inter scientias speculativas numeranda est; ac proinde est simpliciter speculativa.

52. Respondetur pro adversariis: non sufficere ut scientia speculativa sit, quod dirigat, aut doceat demonstrare suum objectum: alias omnes scientiæ practicæ essent etiam speculativæ; cum omnes doceant demonstrare suum objectum. — Contra est: nam licet verum sit, quod regulæ aliarum scientiarum, aut artium, quæ per illas possint deservire ad demonstrandum rectitudinem suorum operum; hoc tamen non pertinet primo ad illam scientiam, vel artem. Ratio est; quia in arte pictoria v.g. nulla regula est, quæ primo ordinetur ad demonstrandam rectitudinem operis facti. Insuper pictor enim, qui perfecte sciat efformare imagines juxta regulas artis; licet non possit rationem reddere de

rectidne sui operis: g: g ad artz pictoriq (idq dicendu e de alijs artibus, et similibus gne pris) n pnet pno demrare rectu operis iq facti: et ideo pictoria sgva n e.

§3. At pnet pno ad logz n so sficere mos sciendi; s etia rectu cory demonstrare. Rao e; qa in logica regle 11 pno ad ipss ptinentes, et q pno ordnant ad demdu rectu sui operis, vg sylli iq iq facti. Rursus n esset pte logz, q pte scinet efmare mos sti iuxta reglas logz; si n posset raons reddere de ipsory rectne: g ad logz pnet pno demrare rectu operis iq facti: et ideo sgva e. = Et ofmat sic: ideo pnet pno ad logz sficere nos mos sciendi; qa pno ordnat ad tradenda insmta apta ad scias alias sparandas, q n agrerent sine nos mis sti; atq neq agrerent, nisi staret de ipsory rectne: g ad logz pno pnet, qd staret de cory rectne: g ad logz pno pnet demrare ipsory rectne: g et lq stemplativ.

§4. Rebis 2: qd regule q reducere syllos perpue ordnant ad faciendu aliu syllu in alia figura; vg in Barbara, l in Darij: unde pricte regle n ordnant pno ad splations, s ad praxim: ac pinde pz f. = Itra 1: qa finis ultimq, et adeqtq lary regularu e demrare, errors fuisse negare zz, recessis plis sylli pris: g ps se ordnant pno ad demdu rectu tq sylli: g in ordine ad hunc fins dirigunt ad sficiendu syllu alteru tqz medicu, ut vcet tandq demonsmet rectu sylli pris. = Itra 2: ad faciendu syllu in Barbara vg 11 regle directe, plq

ptice, faciles, et patentes: q si, tunc est ipsum sylly in Barbara, hoc impudentissime uteret his rerum regulis obscurissimis, et difficillimis: q ipse sylly in Barbara vel n est, si mediy at demum redeny sylli prim, q reducit.

55. Ex hucusq dictis constat, hoc habitualy esse abstè pcy, et abstè spvy. Ratio q acty generant habity ipsis actibus sily; s in hoc ii actus, sive regule abstè pcy; et ii acty, sive regule abstè spvy: q primi acty generant habity abstè pcy; et secdi generant habity abstè spvy. Ex istis q habitibus resultat una moraliter habitualis scia, q simul abstè pca, et abstè spva e. Sicut ex habitu definitivo, divvo, et argvo resultat una moralis habitualis scia, q defva, divva, et argva e. Et sic hec scia p se ordnat ad triplex my sciendi; ita etiam p se ordnat ad efficiendy, et stempty suy attributionis obty.

Sectio 6.

Objectiones stra resolutiony pmy enodantur.

56. Objicies 1 ex Thomistis, et Sthis: intls extentio ne fit pcis, ut e sme gloquium: q acty intls n erit pcy, nisi se extendat ad regulandy acty alterius poty; s acty logicales n se extendunt ad regulandy acty alterius poty: q n ii pci; r e unde hoc e purè spva. = Dcesso anti, no cy; q ut intls se extendat et fiat pcy, sufit, qd n sistat in stempne obti, s ggrediat ad opy: cy aut intls p plures acty logicales n sistat in stne modi sciendi, s ggrediat ad lig efectiony ex directione taliy regulary: inde e, qd hi acty, seu hz regule ii pcz; qn se exten

extendant ad neglos act; alterius ptie. Roborat istis haec ptie: ut vtas fiat imperans, n' negrit, qd se extendat ad imprdos actus alterius ptie: ergo ut intlg fiat pcq; n' negrit, qd ad neglos actus alterius ptie se extendat.

57\. Instabis: intlg n' extendit adeoq; cum tendit in cogn; / dirigendo ad desong mentalq vel tendit in cogn: ergo tunc n' extendit ad opus; ac pinde n' fit pcq. = Disguo maa: intlg n' extendit ad opq, cum tendit speculative in cogn ut quae stemplabilq; sto maa: cum tendit directivè in cogn ut operabilq; no maa. E. dicere: qdo intlg media cogne spva tendit in aliq cogn; vel stemplat desong mentalq iq facto; tunc intlg n' extendit ad opus. At qdo media cogne directiva tendit in aliq cogn, vel in desong mentalq eformandq; tunc intlg ad opq extendit: sicut etiq vtas qqè se extendit, qdo qq actu imperanti, vel caritatis tendit in actq imperatq ipsiq vtis qqq, vel in actq internq obedientiq.

58\. Obijcies 2 ex Thomistis: iuxta D. Thomq 1 secdq q̃ne 76, art 1, peccatq dit stra spvq, sumit ab opere exteriori: ergo opq intlg nequit esse pvis; et sqq leqa respu actuq intlg n' ē pca. = Disguo ans: sumit ab opere exteriori latissimè sumpto; sto ans: ab opere exteriori strictè accepto; no ans, et sqq. Nomine actq exterioris sigcat aliquoties D. Thomas (ut ait Capreolus q̃ne 2 prosi sclusione 4) actq cuiqbet ptiq, q fit medio vtis imperia: et in sensu isto latissimo deso mentalis vel ē opus exteriq; qa ut fiat ex leqq directione

vtas medio suo imperio aplicat intly ad la efficiendq. Sgit ka D Thomq in hoc su, et ñ ut iacent, accipienda ll; alí q denegaret actui vtis raons pxis, qd absurdissimy ē: in fereat tn; qa acty vtis ñ ē opq exteriq, s interiq; ut inter oes stat. Insuper iuxta D. Thomq Loga ē ars directiva ipsiq acty raonis: unde pca ē respu acty intlq, q interiq opis est.

59. Replicabis t ex illustrissimo Dalanco: ad raons pxis requit, qd ñ sit sptio; s acty intly semper ē sptio: g acty intly nq ē pxis. Mar. pbat t; qa sptio, et pxis opnunt: 2; qa ideo metafia ñ ē pca, lit faciat syllos mentales; qa isti ll sptio: 3; qa habity pcq ē ppiq agendi extra intly: alioq cq oes habity intelualis agat intra intly los actq, ad quos e vtq, nullq hity intlis esset pcq: g ad raons pxis requit, qd ñ sit speculatio. = Ad replicq no mar, cujq pmq pcq dispua: sptio, et pxis respu ejq dq rei opnunt, omitto: respu diversaq raony, no pcq; qa acty fidei, q respu sui obti, vq Mysterii Trinitatis, ē sptio, ē pxis respu dictaminis pientiq, à quo direcvè pcedit. Unde cq veritate ipsiq pcnis, diso mentalis ut pvienis ab intlu, et raone sui ē sptio obti, opponit, et stat vtas hujq, eadq diso mentalis ut elicita ex directione cognis pcq ē pxis.

60. Pbanq secdq absteno; qa sylli mentales ñ à metafia; s à Loga direcvè fiunt. Metafia g ñ ē scia pca, s spva; qa sistit in otemple sui obtiat tribuis, qd ē ens ut sic; ñ aut het pq hne opq. = No etiq tertiq pbnq insalitq sumptq; qa disa habity pcè ab spvo ñ stat in eo, qd pcq sit ppiq agendi extra intly; s in eo, qd pcq

medio dictne actuali dirigat ad suum obtum bi operandum: sicut vo dirigat ad suum obtum demdum. Unde cum habitus hoc medio loga actuali dgat ad suum obtum bi opdum, habitus pcus ē.

61. Replicabis 2 ex eodem: nulla ē paritas desumpta à dictmne pdtiæ respectu actus Fidei ad pbandum, qd actus intlis possit esse pxis: q. ro n pbat paritate la. Pbatr ans: actus Fidei n ē pxis p se, et raone sui; s ut imperatus à pdntia, et sic imgratams actum vtatis applicantis intlm ad actum Fidei. = Tale ret nando ans, etiam pbatnis: t; qa actus, q ē obtum directe attactus p cognm pcus ut talis, ē p se, et raone sui pxis; atqui assensus Fidei ē obtum dte attactus p cognm pcm ut talis, nimirum p dictmen pdtiæ: q ē p se, et raone sui pxis. 2; qa licet opus externum n fiat, nisi immdio imperio vtatis, opus externum ē p se, et raone sui pxis: q paritr de actu Fidei dicendum ē: Reddat disparitatem Illustrissimus Dalanco.

62. Rao aut totius doctrinæ ē; qa applicatio vtatis ē conditio, ut opus ponat; cditio vo nequ causa in esse talis cstituit, nequ cstituit efm in esse talis: q applicatio vtatis applicantis, imperium intlm ad actum Fidei neqe cstuit dictmen pdtiæ in esse cognis pcæ, neqe cstuit actum Fidei in esse pxis: atqui adeo sicut dicmen pdtiæ p se, et raone sui ē cogtio pca; ita actus Fidei p se, et raone sui ē pxis. Deludit q, qd assensus Fidei ut imperatus ē pxis, reduplicatione denotante, imperium vtatis esse cditionem, applicationem, seu necessitatem, n vo cstitivum actus in esse pxm. Nota obiter, qd qdqd decernunt Thomistæ ad defendendum, ut decent, pdtiam esse pcam; fale applicat ad hoc, ut efcacitr

scidat, hoc q̃ n̄ minq, q̃ pt̃ia esse actu, et simpl̃r prc.

63. Igit prióritas desumpta a dictmne pt̃iæ actu actq fidéi, q̃ male con-quent Thomistæ, q̃ nobis instaurat sic: ut actq fidéi sit ratione sui pxis, suff. qd medio imperio vtatis fiat ab intlu ex directione dicminis pt̃iæ; sq scíendí mentalis medio imperio vtatis fit ab intlu ex directione hoc: q̃ mq dí mentalis ē ratione sui pxis. Vel aliter sicut dicmen pt̃iæ sit rigorose prc actu actq fidéi, suffit qd taliter ly. q̃ponat, ut ipse posit fieri ab intlu applicato p imprüq vtatis; s hoc taliter q̃ponit mq dí mentalis, ut iste posit fieri ab intlu applicato p imperiq vtis: q̃ hoc ē rigse prc actu modí scíendí mtalis.

64. Objícies 3 q̃ Schotistis argtq, cuiq assumptq ē hoc: solq actus vtatis ē pxia pxis. Pbat assumptq 1: pxis pxio talis ē operatio, q̃ primò sequit ad cogn regulativq; s solq actus vtatis pmò sequit ad cogn regvq: q̃ solq actq vtatis ē pxio pxis. Pbat 2: pxis ē operatio dependens à vtate; s talis dependentia pxio spectat actui vtatis, et scdrio actibus impratis: q̃ solq actq vtatis ē pxio pxis. = Negat assumptq. Ad pmq pbnq distinguo mar: pxis pxiotalis ē operatio, q̃ pmò in exsecutione seqt ad cogn regvq; no mar: q̃ pmò seqt ut obtq pmxio intentq ad ipsa cogne regva; sdo mar. et dista silit mia, no sq. = Ad secdq pbnq distinguo mar: pxis ē operatio dependens a vtate imperante; sdo mar: dependens a vtate qcisse influente; no mar: et distinguo mia: s talis depentia

à vtate qsi influente prio spectet actui vtis; sdo mîa; sta-
tis dependa à vtate imperante prio spectet actui voluntatis; no
mîa, et sq.

65. Declarat stio: quis ad istq cogruq regulq; seu dire-
ctivq, deso dicit cu clariori desiito, primò in exseqtione seqt ac-
tq vtatis imperans intlui desorq mentalq: in cq solq actus
intlq primq seqt ut actq prio intentq ad la regulq; quia te-
rigit ad actq vtis, sed actq intlq antescsione efficiendq:
inde ē, qd n actq vtis, sed solq actq intlq sit quis prio talis
q. esse cogruq regulata. = Deinde lit actq vtatis prio de-
pendeat à voluntate ut qsi influente; at n solq ac-
tq vtis, sed etiq actq intlq prio depsit à voltate ut impste;
n eq primò, et imediatè imperat à vte actq intlq, ac
sicq voluntatis actq. Unde cq quis q talis deat depse-
re à vte n ut qsi influente, sed ut impte: inde ē, qd
n so actq vtis, sed etiq actq intlq ē prio quis.

66. Objicies 4: in-
tlq ē pcq qtnus respicit vq ut bq; et ē spvq qnq respicit ve-
rq ut verq; sed habitq hosq pficit intly qnq respicien-
tq vq ut vq; n qnq respiq verq ut bonq: q habitq hosq
pficit intly ut spvq, n vo ut pcq. = Reo distdo mar: in-
tlq ē pcq qnq respicit vq ut bq bonitate morali, l arti-
ficiali; sdo mar: ut bq bonitate determinatè morali;
no mar: et solq dista mîa, no sq. Habitq hosq pficit
intly qnq operatvq actq habentis bonitatq artfls per modi
faciendi; et sic pficit intly qnq respicit vq ut bq bonita
te artfli; qd sufficit, ut sit habitq pcq.

67. Pro aliorum sntia notat; qd nec scientiae mentales evidentes, si necessario fiant ab intellu non // proxis, ut diximus n° 44. Si aut aliqdo fiant, sqq liberter ab imperio vtatis im perantis eorum existentiam, poterunt denominari prxis; qa eisdem actus // dirigibiles in sua causa, scil intellu applicato po testate imperij ad eliciendos ex directione legis actus nos, et non omittendos. Unde licet eisdem actus qd ee non dependeant ab im perio vtis; qa ex na sua, et essaliter // recti: dependent tamen quoad existentiam. = Nota 2 stra mag Mastrij, qd ad ratione prxis non requiritur ostive operatio dirigibilis in genere morali et e operatio capax bonitatis, et malitiae moralis; s sufficit operatio capax bonitatis artificialis. Unde cum mg sciendi sit optio capax bo nitatis artificialis, habet rationem prxis respectu regulae dirigentis ad eisdem opus artificialiter efficiendum: q qdem Logica, cum dirigat recte ns artifly actum; inde e, qd peccavit in suis artefactis errorum grey et osqq pca e.

68. Nota 3 stra eumdem Mast. et Soluten ses; qd licet actus cujusbet scientiae fiant ex electione, et mo tione vtis; non ideo sequitur, qbet sciam ee prxim; s ad summum infert, actus cujusbet sciae ee prxim. Rao e, qa actus prxis e cognitio directiva operationis: ex eo aut, qd actus fiat ex electio ne, et imperio vtis, non infert, ee cognitionem directivam operis, ac proinde non infert ee actum prxis. Infert g ad summum, talem ee actum ee prxim, idest, operatione dirigibilis p cognitionem prxis. = Nota 4 stra mag Sabadi; qd de ratione habitus prxis non e ordinarii ad aliqs actionem externam; qa cum prxis, ut constat ex dictis, possit sta re in actione interna, vel in actu intellus, sive intellus operare

habitus ordinatus ad tales operationes erit practicus, licet ad actiones externas non ordinet.

Sectio 7.
Obiectiones contra secundam conclusionem solvuntur.

69. Obiicies 1. iuxta D. Thomam 1 parte quaestione 1, practicum, et speculativum in naturalibus constituunt aliquam, et aliquam scientiam: sed una, et eadem scientia nequit esse simul absolute practica, et absolute speculativa. = Implicat habitus scientificus, qui neque sit practicus, neque speculativus: sed implicat habitus scientificus, qui simul practicus, et speculativus sit. = Urgetur: finis logicae non est pura contemplatio sui obiecti: sed est pura, licet effectiva, atque facultas, cuius finis est pura obiecti effectio, pure practica est: sed logica est pure practica: ac proinde non est partim speculativa.

70. Respondeo ad argumentum distinguendo antecedens: iuxta D. Thomam practicum pure, et pure speculativum in naturalibus constituunt aliquam, et aliquam scientiam; concedo antecedens: practicum non pure, et non pure speculativum; nego antecedens, et consequentiam. Distinctio constat ex supra dictis. Quod autem haec sit mens Angelici Doctoris suadetur, quia S. Doctor 1 parte, quaestione 14, articulo 16 in corpore inquit: Respondeo dicendum, quod aliqua scientia est speculativa tantum, aliqua practica tantum, aliqua vero secundum aliquid speculativa, et secundum aliquid practica: sed iuxta D. Thomam in naturalibus una, et eadem scientia est partim practica, et partim speculativa. Rursus quod talis sit logica, constat ex ipso S. Doctore, qui logicam dicit artem ordinatam ad operationes syllogisticas; ac proinde practicam: et ipsam asserit esse inter scientias speculativas; consequenter indicat, simul esse partim speculativam, et partim practicam.

71. Confirmatio retorquetur sic:

sic: implat vivens, qd neq sit vegus, neq sentus, neq rale: q implat vem, qd simul vegus, senstus, et rale sit. = Reo diaccte secso anti, nando sq. Dispas ē; qa habits sciensseq aliq raone influit in actualg scig: hic avelis scia l diuigit ad pos l n? si pmg, habts peq ē, ut sstat: si secundg, quae spog ē. qd aliquo ex his modis se heat necesse ē: unde necesse ē, qd sit l peq, l spog. Insupea cy posit habitg utroq mo se heae, influendo scet in cogng peq, et etiā in spog: inde sit, qd possit ēe paatim peq, et ptim spog, ut dictg ē = Obitg nota, qd licet ung ax indivisibilis habts n posset ēe simul peq, et spog; nlmnq ung habtq peq, et alter spog possent sponere ung moralig hogz: et hoc susit, ut hoga absste pea, et absste spva sit.

72. Ad secug secso anti, no sq: quis ē sis hogz n sit puaa stemptio sui obti; ex hoc n infert, qd sit puralis efectio; s so infeat, qd sit efectio, seu opeatio: qd visz, n ē stra nos tenientes, hogz heae q sine ultimo ēq pmo et efectiong, et stemptg sui obti attributionis, sect duplicis modi sedi. Et sut vg ē, qd sis hogz n ē sola desio, etho visio; ex hoc ē n infeat, qd sit sola aagtio: ita silit ex eo, qd sis hogz n sit sola stemptio sui obti, n seqt, qd licg sis sit sola efectio, sive optio.

73. Sed instabis: implat, qd hoga heat q sine ultimo stempng, et simul efecng sui obti: q stio ut it. Dbat am: implat, qd hoga sstat, et simul n sstat in stempne sui obti; s hoc vfeact, si heaet q sine ultimo stempng, et simul efecng sui obti: q hoc implat. Raeinsue;

qa de raone sciq̃ ē sistere in suo fine ultimo: ꝗ Loga sistet in stemplne sui obti, si loq heret ꝗ fine ultimo. Insuper de raone sciq̃ pez ē ñ sistere in stemplne obti, s ꝗgredi ad opus: ꝗ si Loga esset pea, et heret ꝗ fine ultimo efectiony, sive opi; ñ sistet in stemplne sui obti: ꝗ simul sistet, et ñ sistet: ꝗ implicat.

74. Reo nando am. Ad pbry secsa mar, no min. De inde minoris pbatis qad pmq pty stit: qad secdq vo disqt sic: de raone sciq pie pez ē ñ sistere in stemplne obti, sꝗ gredi ad opus; sto: de raone sciq ñ pie pez; no pry. Ē dixe: qbet scia sistit, et quiescit in suo fine ultimo; qng ñ intendit ulterius aliy finy: unde scia pie pea sist in sola efecne sui obti; scia pie spva in sola stemplne; scia vo simul pea, et spva sist, et qescit eq pgalit et in efectione, et in stemplne sui obti; qa vdeet het ꝗ fine ulmo, et pgali tan veritaty, qs opꝰ talit, et utrumꝗ eq pglit respiciat.

75. Objicies 2: acty, quos het Loga, s dirigunt ad efecny medi sti, s nõ si pmy: ꝗ 11 pei. si secundy; ñ ptinent ad Logq: ꝗ oes acty 11 pei: ac pinde Loga pure pea ē. = Dmat 1: Loga ordnat acty spvos, quos het, ad pxim: ꝗ sio ulmy, et pglis Logq ē unice pxis; et sqt Loga ē pie pea. Dbat am: Lit Loga ꝗ acty spvos cognoscat nq mi sti; in hac cogne ñ sistit, sulteriy pgdit ad opꝰ; atq hoc ē, Logq ordnare acty spvos ad pxim: ꝗ &c. = Dmat 2: pvis Loga heat aliquos acty ꝗbabiles, los respit secdario; et ideo absste ē scia, et ñopinio: ꝗ silit pvis Loga heat aliquos acty spvos, illos

los respicit stavio: atq adeo e absté pca, n vo speculativa.

76. Ad ar-
gtj reo dendo secdq disiuncti partem; cujq pbatio n urget, qa aliq actj logq ll pa pci; aliq vo ll pa spvi: et isti n ll extra collectionq actuq logicaliq, seu regnq logq. = Ad pmq sfrq no ans.
Ad pbrq disquo mar: lit loga p actj spvos cogcat nq mi sti, in hac cogne n sist tota; sdo mar: in hac cogne n sist ipsiq parq, na mar, mia, et sq. sqtr falsuq e, qd loga ordinet actj spvos ad ppem: siqdj ad efectq sui operis het loga actj pa pcos, qui sufficientes ll ad ipsdi efectq.

77. Rursq falsq e, qd pars logq, videct actj spvi, quales ll regulq p syllogq reductione, n sistat in contemplne sui obti; sive in demonsne rectitudinis operis eq facti. Qt aut tota loga n sistat in tali cogne, sive contemplne, so pbat; qd loga n e adeqte, et pure spva; qt libenq dimq. =
Ad secdq omnq sceso ante, no sq. Dispar e: qd actj pbales tales ll, ut p ipsos n posit loga (q demonsne fecit) demonsre esq, et pptates sui obti: et ideo secundario respiciunt à loga. At p actj spvos ppios demonstrat loga esq sui obti, et rectitudinq sui operis, qd intendit p se à loga: ideo talos actj n secdrio, s pario ab ipsa respiciunt.

78. Obiicies
3: ois actj, quo loga tendit in suq obtq attribuis, e simpls pcq: q loga e pie pca. Pbat ans: ois actj, quo loga tendit in suq obtq attribuis, e ppie directivus intlq ad mum sti oficiendq; s ois actj ita directivq e simpls pcq: q l. Pbat mar: ois actj, quo loga tendit in suq obtq attribuis, sponit lq collectionq actuq, q desit p

p̄ logæ definiẽ; s̄ oēs actꝰ cognitꝰ talꝭ intellꝰ ē ꝑꝑe directivꝰ intellꝭ ad modū recti cōficiendꝭ: ꝗ &c. Maior cōstat: minor autē suadetur ex eo, qd̄ logica definiat p̄ ē directiva intellꝰ ad discurrendꝭ sine errore; sive qd̄ idē ē, ad modū recti cōficiendꝭ.

79\. Dīmat 1: oēs actꝰ cognitivꝰ logæ ꝑtinet ꝑ ad logā q̄ ꝑcise docens: ꝗ oēs actꝰ cognitivꝰ logæ ē ꝑꝑe directivꝰ ad modū recti cōficiendꝭ; ac ꝓinde simplr̄ ꝑcꝭ. Ans cōstat ex dictis n. 6. Pbatur cōnia: logica docens q̄ ꝑcise docens ē collectio regularū, qq intellꝰ instruunt ad cōficiendꝭ modū recti: ꝗ oēs actꝰ cognitivꝰ logæ ē ꝑꝑe directivꝰ ad modū recti cōficiendꝭ: ꝗ oēs actꝰ cognitivꝰ logæ ē simplr̄ ꝑcꝭ: et cōsequenter logica ē pure ꝑca. = Dīmatur 2: si aliqꝭ esset actꝰ logæ, q̄ n̄ esset ꝑcꝭ, maxime actꝰ illi, q ꝑtinent ad logā sophisticā, et regulꝭ negativè ꝑcipientes; atq oēs isti actꝰ ꝑci s̄: ꝗ nullꝰ ē actꝰ logæ, q ꝑcꝰ n̄ sit. Rao minor ē; qa logica sophistica ita ordinat ꝑ se ad cognoscenda argumentorum vitia, ut simul dirigat intellꝰ, ne in argumentis cōficienda erret. Insuper logica negativè ꝑcipiens ita dirigit intellꝰ ad vitandos errores, ut simul intendat positivā modi recti rectitudinem.

80\. Ad argꝰ reo narrando ans. Ad ꝓbrꝰ no maior. Ad istiꝰ ꝓbrꝰ resumaꝝ, no minor: cuiꝰ adiunctꝰ ꝓbrꝰ distinguo ꝑt sedꝭ partꝭ: sive, qd̄ idē ē, ad modū recti pure cōficiendꝭ, no ꝑrꝰ: ad modū recti cōficiendꝭ, et simul ipsiꝰ rectꝭ demonstrꝭ, cōdo ꝑrꝰ. Explicat solutio: ut logica sit partim ꝑca, et partim spva, n̄ requirit, qd̄ oēs actꝰ logæ sint ꝑci; neq qd̄ oēs sint spvi; neq qd̄ oēs simul sint ꝑci, et spvi

et spoi. Sufit g, qd alig acty pmario ad hegg gnentes simps pei sint; et alig prio etig ad ipsa ptes sint abste, et simps spoi. Cy dhoc ita sit, infert, hegg ee pantim peg, et ptim spog. Sigdg acty dinigentes ad efectiony modi sti prio ad hogg gnent, et vi pei //: regiulg ad dereductione syllony prio gnent ad hogg, et simps // spoi: ordinant d pse at sytti ig facti redry demonsdg.

81. Hinc e, qd colltio oiy ay logę dirigit intly ad discdy sne errore: discere ad sne errore ē sficere tuipes my sti, et ipsig redry cognere discernendo opg logy ab opere n logo. Vnde alij // acty logę dirigentes intly ad my sti sfry: et hi // pei; alij vo // dirigentes intly ad mi sti redry demonsdg: et isti // spoi. E ribg d lis sstruit colltio actuy, in q colltne loga paradigte sfistit. = Ad pmg sfry ruso arte, no sg. Ad gry distinguo arm: loga docum q pise docens ē colltio regny, qq instruit intly ad my sti sfdy, et simul ipsig redry demdg; sdo arm: ē tm colltio regny, qq instruit intly ad my sti sfdy; no arm, et utramg sg: Solutio sstat ex dictis ad argumenty.

82. Replicabis tn: oïs acty sfvg logę ē ppiè directivg, instruens, et docens intly; seo ipso simps peg: g simps peg ē oïs acty sfivg logę. = Reo resa mar, nando mia, et replia pgressg enervat; qa acty instruens intly, ut redry mi dicognoscat, et demonstret, ē acty ppiè dirrecvg, instruens, et docens intly: et tn ē simps spoi; hic d g fine sdempry sucto n. Itag ut id 35 dicty ē, n so scia pca ē dirrecva, instruens

et docum; / etiā scia spva: differunt tn in eo, qd pcadení
qīt ad suy obty bē operandy, qa ejs sis ē pxis: spva vero dī
rigit ad suy obty demdy, qa ipsiy sis ē veritas, sive sui
obti stemptio.

83. Ad secdā spry no mar. Rao ē; qa imprimis logā
sophisticā actā; vel ista, sylls sstans quatuor tis n̄ sdedit
(cūs dicendy de sitibus) ita sfiderant fallacias, et vitia
argnis; atq ita dirigunt intly ad demonsdā iraeltitud
ny sylli pravi; ut simul intly dirigant ad ey sylly s-
ficiendy: ac qinde tales acts pcē ll. Loga q sophisticat ē
simpl spva, et ē simpl pca; qa het q fine p se intento
et demonsny rednis, detectionsq fallaciā, ne intls fal-
so assentiens erret: et sfectiony sylli recti. Utrumq sing
ēq qpalit intendit loga sophistica: ac qinde puré spva
n̄ ē. = Deinde regulā negve pcipientes talit sfiderant
errores, ut simul intly dirigant ad ri sficiendy my dicit
sqq n̄ dmerē spvē.

84. Ex hisq dictis colest; qd loga qud ēnna
moralit adeqta scia het q fine ultimo adeqto et stemp-
ny, et sfectiony sui obti attributionis, scet triplicis modi s-
ciendi. Insuper pcedit mo operabili, qa pca ē: et modo
speculabili, qa spva ē. Vel aliis tis, qq utunt Thomis-
tā: loga tendit mo resolutorio, qny tendit in obty, illud
resolvendo in suas causas; sive in obty ut dembile. Et
tendit modo sposítivo, qny intendit spny, sive siunctio
ny sui obti materialis cy obto fanli; sive sfectiony ac
tā cy na saa modi sci. = Colis 2da Thomistas, et

et Scholistas; Logq ēē p̄ts Spuz; n̄ qa ejq obty, sed mq Dī ē stemptio, q̄ sūt aliā speculant obty ipsarq ppriēt; s qa ipsa Loga p̄rio, et p̄se stemplat suq atribūs obty.

85. Colesz stra p Arriaga, et plures Recres n̄tros; q̄d nullq erit p̄te Logq p̄ hoc p̄cise q̄t sciat mq Dī ēficere; nisi etiā sciat ejq recdrq demtrare, fallaciasq̄ sylti gravi detegere: siqdz p̄tq Logq n̄ s decet n̄ errare in eficiendo mq Dī, setiā in n̄ asentiendo male facto; ni errori subcybat. Deinde p̄tq Logq decet tradere infinita apta ad s̄tq, et ad reliquas sciās sparandos: n̄ d erunt ita apta, n̄ si de eorq recdne ēstet: decet q̄ p̄tq Logq eorq recdrq demtrare. = Coles tandz stra eosdz, et alios; Loggū simp̄s spuz. Ēstat ex rarōibq allatis: ēstat ex Arg Mq supra citato: et tandz ex D Augustino lib 8 de Civitate Dei, cap 4; et Arle citatis a D Thoma 1 sedz q̄ne 47, art 2 ad 3; q appellant Logz spuz, et partz D̄tq spuz. Insuperq̄ S. Augustinus lib 1 stra Academicos cap 13 inquit: Dfectō Dīāla ipsa sciā veritatis ē.

Disp. 2.

de Logz unitate, ejsq̄ necessitate, et ēuasu ad alias sciās.

Sectio 1.

an Loga habitualis sit simplex qualitas?

86. Constat ex numero 4, q̄t Loga actualis, q̄t habitualis sit. Ut d ampliori claritate in p̄ti Dispne p̄cda

44. procedamus, noto 1, unitatem triplicem esse. Prima est unitas simplicitatis, sive indivisibilitatis; quae etiam simplicitas dicitur: estque proprietas entis, quod non constat partibus realiter distinctis: hac unitate Angelus est unus, quia est simplex. Secunda est unitas compositionis physicae; estque proprietas entis, quod constat partibus inter se physice unitis: sic est unum compositum humanum constans corpore, et anima physice unitis inter se. Tertia denique est unitas moralis; estque proprietas entis, cuius partes realiter distinctae licet inter se physice non uniantur, ordinantur tamen ad unum aliquem finem; et ita civitas est una, exercitus est unus, collegium est unum, et sic de aliis. = Noto 2, habitum actualem esse unum non quidem unitate prima, neque secunda, sed solo tertia, scilicet unitate morali. Ratio; quia habitus actualis est collectio plurium singularium, qui non uniuntur physice inter se; ordinantur tamen ad unum finem, scilicet ad dirigendum intellectum, ut [illegible] modo scientifico efficiat, ipsiusque rectitudinem demonstret. Igitur quaestio praesens instituitur solo de habitu habituali; inquiritur enim an sit simplex qualitas: id est, an sit idem habitus realiter indivisibilis?

87. In quaestione prima sententia tenet, habitum habitualem esse qualitatem simplicem. Ita communiter Thomistae, quibus accedunt Basques, Policius, Salas, et Quiros tract. 2 disp. 14, sectione 13. Secunda sententia defendit, habitum habitualem constare pluribus habitibus inter se physice unitis ad componendum unum [illegible]. Ita mag. Losada, et Ruvio disp. 4 proemiali. Tertia ita docet, habitum habitualem constare pluribus habitibus realiter distinctis non physice, sed solo moraliter unitis. Ita Schotistae cum Subtili Doctore; et communiter nostrates cum Doctore Eximio disp. 44 metaphysicae, sectione 2.

88. Cy Aucbg teaty stiz gma ūtra sd. sit: Loga habilis n̄ ē simplex q̄litas. Pbat^r 1 sd: Loga habitualis stat ex habitu definitivo, divisivo, et aagvo; ē scia dirccvain tts ad triges my sti; s eg̃di habtg u inz se xa disčti: q loga habtis stat ex plubg habitibg inz se xa disčtis: q n̄ ē simplex q̄litas. Pbat mix: habtg intelectuales agsiti, q generant ab actibg dissimilibg, seu diveasz specie, u habtg inz se xa disčti; s habtg defsig, divog, et aagvg u habitg intelectuales agsiti, q generant ab actibg dissimilibg, seu diveasz speciei: q u habtg inz se xa disčti.

89. Disseg legmg ē. Mix stat; qa habtg defsvg generat ab actibus circa defsvy; divog ab actibg circa divsy; et aagvg ab actibg circa aagvy: eg̃di d actg u inz se dissimiles, seu diveasz speciei, ut patet. Max vo dissg facti explictne ostendit: cy habtg intelectualis agsitg nl aliud sit, nisi q̄litas ex repetitione actuy genita, inhærens intllui, ipsyq facturs ad actgs siles iis, a qq genita fuit: ex dissimilitudine actuy legme infert disseti habtuy, q ex repne eg̃di actuy generant. = Vrget: nllg habtg facilitat nisi ad actg siles iis, a qq generatg fuit; s actg aagvis n̄ u siles actibg defsvis: q habtg generatg ex repne actuy defsvis n̄ facilitat ad actg aagvis: q habtg definiendi n xa habtg aagdi.

90. Pbat^r 2 sd: habtg definiendi ē xa separabilis ab habitu aagdi; s q u xa separabilia, xa disgunt: q habtg defsti xa disguit ab habitu aagdi. Mix certa ē; max aisstat: sd q asnetg regulis defsvis, ng navavit operaz regulis

het facilitatꝫ, seu habitꝫ defdi, qn heat factꝫ, seu habitꝫ argdi. Infero: ꝗ etiã separabilis aꝛ ē habitꝫ tradendi regulas ꝗ desone ab habitu tradendi regulas ꝗ argne: ac ꝑinde logica habilis docens ꝯstat habitibꝫ aꝛ separabilibꝫ; et ꝯsqꝫ aꝛ distctis. Cqua à paritate raonis legima ē.

91. Confirmat 1: sicut ex facilitate ad actꝫ infert habitꝫ; ita ex dificulte ad actꝫ infert carentia habitꝫ; sed cũ facilitate ad actꝫ circa desonꝫ pt stare dificultas ad actꝫ circa argnꝫ: ꝗ cũ habitu ad actꝫ circa desonꝫ potest stare carentia habitꝫ ad actꝫ circa argnꝫ: ꝗ isti habitꝫ ꝉ aꝛ separabiles, ac ꝑinde aꝛ distinguunt. Mia patet in eo, qui multꝫ temporis insumeret in addiscendis, inteligendis, et repetendis regulis circa desonꝫ; qn aiꝗ aplicueait ad regulas circa argnꝫ. = Cfmat 2: logica habilis utens ꝯstat habibꝫ aꝛ distinctis: ꝗ similiꝫ logica habilis docens. Pbat ans, et simul raō paritatis ostendit: potest qs ēē facilis qad doctrinã, et usũ circa syllos ꝯmes, qn sit facilis qad doctrinã, et usũ circa syllorꝫ reductionꝫ, ut experientia ipsa ꝑbat: ꝗ in eadꝫ logica ꝑte, nimꝫ argoa dant facilitates, seu habitꝫ aꝛ separabiles, et ꝯsqꝫ aꝛ distincti: ꝗ logica habilis tũ docens, tũ utens ꝯstat habibꝫ aꝛ distctis.

92. Respdent 1 Thomistæ: actꝫ circa desnꝫ, et actꝫ circa argnꝫ ēē dissimiles tm materialiꝫ, n̄ vo fr; qa ꝉ siles in raone obtiva mũ fẽi. Unde habitꝫ ad actꝫ circa desnꝫ, et habitꝫ ad actꝫ circa argnꝫ n̄ distinguunt aꝛ; qa versant circa actꝫ tm mtliꝫ dissiles. = Ctra 1: actꝫ circa desonꝫ ꝯsiderant desnꝫ secdꝫ raonꝫ obtivꝫ desonis, et actꝫ circa argnꝫ consibe

considerant angelos secundum rationem obtivam angelis; quod per quemos actus dirigit se hora ad dæmones, et non ad angelos: è contrario quod secundos, rationes obtiva dæmonis è diversa à ratione obtiva angelis: ergo tales reguli, seu actus considerant sua obiecta secundum rationes obtivas diversas. Sed sic: secundum Thomistas actus versantes circa obiecta secundum rationes obvas diversas sunt specie, è non solo materialiter diversi: ergo actus circa dæmones, et actus circa angelos non tantum materialiter, sed specie sunt diversi, seu dissimiles: ergo ex ipsorum repetitione habitus distincti generantur.

93. Contra 2: difficultas ad actus specie dissimiles non vincitur per unicum ratione indivisibilis habitus; quia habitus acquisitus non è facilitas ad actus specie dissimiles, sed ad actus specie similes iis, à quibus generatus fuit; sed sic è, quod actus circa dæmones, et actus circa angelos sunt specie dissimiles: ergo difficultas ad tales actus non vincitur per unicum indivisibilis ratione habitus: ergo habitus, seu facilitas ad actus circa dæmones distinguitur ab habitu, seu facilitate ad actus circa angelos. Respondent omnia ex minori, quod sic probato: dico actus circa dæmones, et actus circa angelos non essent specie dissimiles, quia respiciunt obiecta, quæ conveniunt in ratione modi dicti; sed hoc non obstat, ut sint specie dissimiles: ergo specie dissimiles sunt. Minor è responsionis fundamentum; minor quod à paritate probatur: licet actus Ethicæ, et actus Metaphysicæ respiciant obiecta, quæ conveniunt in ratione scibilis, hoc non obstat, ut sint actus specie dissimiles: ergo similiter. Et ratio à paritate è, quod in præcedente; licet quodlibet obiecta prædictorum actuum conveniant in ratione aliqua generica, et communi; respiciunt tamen ab iis actibus secundum rationes obtivas diversas.

94. Respondent; quod ex actibus horum destinctorum generatur habitus def

defonis, divinis, et aagnis qad substantiã; lit qad facilitats lo generet habtg defnis; qa lit talis habtg sit etiã substantis habtg ad divtg, et aagdy, nequit facilitare intly, nisi que dum ꝑ actg logg dedisticã, et aagog aquat' novg mg, quo substantialis le habtg modificet, et ꝑficiat. = Hec resptio in bris emplat; qa distguit substãg habtg defdi a facte; cy in substia, naa, et ꝑa habtg defvi sit, ẽ facts ad actg sitas lis, à qq generatus fuit: sut accedit auig habitui naturali aqsito = Dna ꝗ ẽ 1: lle novg mg, quo intlg reddit expeditg, et facilis ad aagdy ẽ habtg aagdi, l n̄ sit ꝑmy: ꝗ cy talis mg sit distctg, et separabilis ab habtu defdi; ꝗ habtg defdi, et habtg aagdi erunt ra distcti. Si secundy: ꝗ intlg reddit facilis ad aagdy ꝑ id, qd n̄ ẽ habtg aagdi.

95. Dna ẽ 2: habtg detrahendi n̄ ẽ qad substãg habtg jurandi: ꝗ pritg habtg defdi n̄ ẽ qad stiã habtg aagdi. Raa paritatis ẽ: nd ideo habtg detrãdi neq qad substiã ẽ habtg jurandi; qa ẽ habtg generatg ex repne actuy detdi, et n̄ ex repne actuy jurandi; s habtg defdi ẽ habtg generatg ex repne actuy defdi, et n̄ ex repne actuy aagdi: ꝗ habtg defdi neq qad substiã ẽ habtg aagdi. = Vrget ad lũy dna Thomistas, q, ut testat' Illstmy Palanco, omitg docent, habtg logg topicg ẽe distctg ab habtu logg analiticg. Sic aagtor: habtg logg topicg n̄ ẽ qad substiã habtg logg analiticg: ꝗ silitg habtg logg defivg n̄ ẽ qad substiã habtg logg aagmvg. Dqua infert' à gte; et aas dici debet semel resio, qd habtg logg topicg distguat' ra ab habtu analiticg.

96. Sit secunda id: ut loga habtis sit una sciã, n̄ requit', qd habtg defi

inter se uniant unione physica. Probat: ut logica habitus sit una scientia, sufficit, quod habitus logicae uniantur inter se unione morali: ergo non requirit, quod uniantur unione physica. Minor a paritate constat; nam ut civitas sit una, sufficit, unio moralis civium inter se: ergo similiter. Urget: quia nullum est fundamentum, ut talis unio physica inter habitus logicae adstruatur: ergo non datur talis unio. = Sit tertia conclusio: logica habitus est una unitate morali. Probatur: logica habitus componitur ex pluribus habitibus ordinatis ad unum finem, scilicet ad modum sciendi efficiendum, et exemplandum; sed, quod componitur ex pluribus ad unum finem ordinatis, est unum unitate morali, ut constat a paritate cujuslibet totius moralis; verbi gratia civitatis, collegii, familiae, senatus, exercitus etc.: ergo logica habitus est una unitate morali. Urget: logica habitus est una; sed non unitate simplicitatis, neque physicae compositionis, ut probatum est: ergo unitate morali.

97. Sed rogabis: in quonam consistat haec unitas moralis logicae, seu habitus logicalis, quorum quilibet constituit partialiter logicae habitus complete, et adaequate talis? Respondeo, consistere in eo, quod supposita in habitibus aptitudine ad unum aliquid construendum, scilicet unum scientiae (quae quidem aptitudo stat in eo, quod iidem habitus conveniant in ratione generica, licet non in ratione ipsa, sub qua respiciunt suum objectum, scilicet modum sciendi) ordinaverint homines, et quasi collegerint eosdem habitus in ordine ad unum scientiae complete, et adaequate talis constituendum, quem logicam appellarunt. Ad modum quo supposita aptitudine plurium civitatum in ordine ad unum morale regnum componendum, homines illas ordinant, et quasi colligunt ad construendum unum regnum; licet possent ad duplex morale regnum componendum illas destinare.

Sectio 2.

Thomistarum argumenta solvuntur.

98. Argues 1: idem indivisibilis habitus fidei supernaturalis sufficit ad plures actus fidei specie diversos: ergo pariter idem habitus logicae sufficit ad plures actus logicales, licet specie differant. 2. = Confirmatur: idem intellectus per indivisibilis est sufficiens ad actus defensivos, et arguitivos: ergo similiter idem habitus logicae ad hos omnes actus sufficiens est. = Retorqueo argumentum: idem indivisibilis habitus fidei supernaturalis sufficit ad plures actus specie diversos: ergo pariter idem habitus logicae sufficit ad actus logicales tam probabiles, quam demonstrativos, licet diversos specie. Quod tamen negabunt Thomistae, si Illustrissimo Palanco fides adhibenda sit. = Directe respondeo, sensu antecedenti, nando consequentiam. Disparitas est, quia habitus fidei supernaturalis utpote non acquisitus, sed a Deo infusus, ut spectat potius ad eliciendos actus supernaturales fidei divinae, potest extendi ad omnes actus intrinsece respicientes motivum supernaturalis fidei. At habitus logicae utpote acquisitus, seu genitus ex repetitione actuum, solum est habitus ad actus similes, a quibus generatus est: unde si genitus fuit ex actibus logicae defensivae, et non ex actibus logicae arguitivae, solum tractat, seu extendit ad actus logicae defensivae, non vero ad actus logicae arguitivae specie diversos, et sibi dissimiles.

99. Confirmationem retorqueo. Idem intellectus per indivisibilis est sufficiens ad actus physicae, metaphysicae, et theologiae: ergo similiter idem habitus per indivisibilis ad hos omnes actus sufficiens est. Mihi simul, et vobis respondeatis obsecro Thomistae. Directe sensu antecedenti, nego consequentiam. Disparitas stat in eo, quod intellectus non sit effectus actuum, nec ag[...]rat, seu generet ex actuum repetitione: et ideo nil habet rationem cujus

limitet^r, q^a vts p^ticeva ad act^s unius speciei potius, q^m alterius. Habit^s d agilit^s (de quo in p^nti sermo e) causat^r ab actibus, seu agrit, et generat^r ex actuu repne: et ideo talit^r limitat^r, ut so possit extendi ad act^s siles iis, ex quorum repne pt^s fuit; q^a ad hos tm facilitat. Unde habit^s pt^s ex repne actuu logi defsi se extendit ad act^s logi desui; n^o vo ad act^s logi argumentativi.

100. Alia disparitatis rao stat in eo, qd intell^s e p^tia universalma respiens obt^s sub p^ya, et generica raone scibilis: habit^s d agit^s n^o respit obt^s sub hac universalissima raone; s so e factus ad act^s sub la speciali raone obtiva, sub q^a ii siles iis, a q^s generat^s fuit. Hinc e, qd d^s intell^s possit ad oes act^s unius sui; imo etia ad oes act^s oiu scia^m; d^s d habit^s agilit^s neq ad oes act^s oiu scia^m sufit, neq ad oes act^s unius sui, si inter se diferunt spetie; s so ad act^s siles iis, a q^s pt^s fuit. Docens ist^s tradidit Ang D. 1 sect^s q^ne 54. art 4 in corpore, ubi ait: Sut p^tia ex sit una ad multa se extendit secd^s qd conveniunt in uno aliquo, d e, in generali raone obti; ita etia habit^s ad multa se extendit secd^s qd het ordine ad aliqd unu, sut ad unu speciale raone obti. En solutio n^ra.

101. Argum

3: habit^s, q ordinat ad aliqd unu, e simplex q^litas, lit ad plura se extendat; s habit^s logi lit ad plura se extendat, ordinat ad aliqd unu, sut ad my di ut sic: q habit^s logi e simplex q^litas. Mar videt^r constare ex D Thoma ubi supra dicente: Si consideremus habit^s secd^s ea, ad q se extendit, inveniemus in eo qdm multiplicitate; s q^a la mtptas ordinat ad aliqd unu, ad qd p

ppalitr respicit habitus; inde e, qd habitus e qlitas simplex n cstituta ex plurib habib; etia si ad plura se extendat. = Cmat ex alii ss bis cptr Ang Mag. ibid: loquens q de eo, q in aliq sciu o lauit collusionr secundr, sic ait ad tertiu: n generat in eo alig habitr, s q p iterat sit cfectior ut pote ad plura se extendens: q in eo, q hut habitr logr defor, n generat aliq habitr p acts logr argor; s eo sit pfectior habits le, q pueipr nit generatr ex repne actuir logr defor.

102. Reo ad argtu disgdo maa: habitr, q ordinat ad aliqd uny unitate tm genericā, e simplex qtas; lit ad plura se extendat; nomaa: habitr, q ordinat ad aliqd uny unitate specifica, e simplex qlitas; subdisguo: e simpx qtas simple excludente multitatr specificā; cdo maa: simptate excludente multitatr numericā; no maa: et disgua mia: s habitr logr lit ad plura se extendat, ordinat ad aliqd uny unitate tm genericā; cdo mia: ad aliqd uny unitate spficā; no mia, et pbry dduncts; qa loga n ordinatr ad my dti ut sic; s respit defny, dions, et argny, quid una qq e talis speciēs modi sci ab aliā diversa.

103. Sgit loga habitis n excludit cpositionr ex plurib habibr n sō numericē, s etia spficē distctis; qa talitr se extendit ad plura, ut respiciat plura n so quid numericē, s etia quid spficē diosa; qualia si defo, dios, et argtio q tales. = Dicendy q e ad texty D Angci, sanctr Drs loq de habitu, q, cy ad plura individua se extendat, ordinat tm ad aliqd uny unitate spficā; respitq lud uny sub eadr raone expeciali obtiva; de quo habitu ait, n cstui.

ex quibus habbus suffice distctis: ut latius exposuimus n. 100 ex doctrina ipsius Ang. Doctoris, cujus verba ibidem citata iterum recolenda

11. = Ad spm rco, mentis D. Thomae n̄ ēē, qd in eo, q secundum sconclusiom elicuit, n̄ generat alius habitus parcialis, et inadeqe constituens habitus totalis; ratione cujus prior habitus sit perfectior, et intensior; sed qd n̄ generat alius habitus totalis, et adeqtus. Haec ultima sequa ut pote mè deducta absolutè negda ē.

104.

Arguitur 3: qd siungat facultas ad actus logice defensiones cum distate ad actus logice argues, n̄ probat, habitum logice dē ēē rā divisibilis: q ex hoc capite n̄ probat, qd logica habitus n̄ ē simpx qtas. Probat ant: qd siungat facultas ad abstinendum à cibo cum diste ad abstinendum a potu; et facultas ad abstinendum a piscibus cum diste ad abstinendum a carnibus, n̄ probat, habitum agstum temptiae ad haec oia facultatis ēē rā divisibilis: q parith. = Dmat t: qd stet facultas ad argdum in mis prima figurae cum diste ad argdum in mis secundae, et tertiae, n̄ probat, qd habitus argdi in prima figura sit rā distctus ab habitu argdi in aliis figuris: q qd stet facultas ad defendum cum diste ad argdum, n̄ probat, habitum defdi ēē rā distctum ab habitu argdi. = Dmat 2: stare pest facultas ad argdum in ma logica cum diste argdi in ma theologiae; sed habitus argdi in q̄bet ma ē rā indlis: qd lict stet facultas ad defdum cum diste ad argdum, adhuc habitus defdi, et argdi erit rā indlis.

105.

Rco ad argdum nardo ant. Ad probms no etiam ant, et pariter rcuit. Itaqe dicimus, qd diximus de logica habitu, dicimus etiam de habitu agsta temptiae ob easdem rationes: nēmpe; qa habitus agstus sic ē habitus facultatis ad actus siles iis, à qbus generatus ē, cum n̄ possit extendi amplius, qam sua causa. Unde habitus agstus temptiae facultatis

ad absty a cibo ñ facitat pse ad absty à potu; nec habty factum ad absty à pby p se facitat ad absty a carnibz. = Sgd dicendy de hinc pgno, q ps agta habtu absta a potu, tn ardore febris, et nimia siti, gs patit, experit diffty in ipsa absta à potu. Indigetne alio habtu, q tunc facitet ad absty a potu. Indiget utiq. Rao ē; qa acty tempty in circunstantys febris, et nimia sitis ñ ¶ acty siles, s disiles (ega diffres, et ptiores in raone acty virtutis absty) his actiby, ex quory repne prmy habty generaty fuit.
106. Ad
prmy pry no ans; qa in utra stia ñ so habty logq argvq distiguit ab habtu logq defusq; s etiā ipse habty logq argvq ē divlis in plures ra habty. = Ad secdy pry secsa maior, no min; qa cy divsitas maq sufiat, ut posit stare uny habty sine alio; sufit etiq ut habty sint distcti. Et rao ē; qa habty agty so ē adegta, et pleta facitas ad acty omio siles his, ex qq generat: ideoq idy habty ind his ñ post sufire ad argues disiles sive raone pq, sibe raone maq his, ex qay repne generat. Cy hoc tn stat, qd habty arqdi in una ma, vq in ma logq, sit inpleta, et inadegta facitas argdi in alia ma, vq in ma theologq. Rao ē; qd minor diffas ad argdy in ma theologq ē hi, q het habty argdi in loga; gs hi, cuq habtu caret. At habty argdi in una ma ñ ē adegta, et pleta facitas argdi in alia ma; qa habty ē pleta, et adegta facitas so ad acty tan raone pq, gs raone maq siles his, ex qq agty fuit, et pty.
107. Argues 4: rao formalis pfticativa logq ñ ē divblis in plures raones formales pfectivas; aliq loga ñ esset una, s plures logq specie disq

q loga hablis respit eamdẽ indlẽ raonẽ fgtivẽ: q ẽ indlis, et sim-
pr qtas. = Dmat: ideo ex habbẽ logo, phico, et metaphico
ñ sponit una scia, qa pdicti habbẽ respiciunt plures ra-
nes formales fgtivas: q ut loga sit una, decet respicere eam-
dẽ indlẽ raonẽ fmalẽ fgtivẽ. = Ret ad argdẽ dispo am: rao
fmalis fgtiva logẽ ñ ẽ divlis in plures adeqtas; sto am: in
plures inadeqtas; no am: et disguo squens: q loga hab-
lis respit eamdẽ indlẽ moralitẽ raonẽ fgvẽ; sto sq: eamdẽ
indlẽ rr; no sq.

108. Explat solutio: una tota scia sit inquit
Ang d ẽne & de veritate art 1) sphendit sub se plures
cias particulares, qq sd divẽ cognoscunt: talis ẽ loga,
cuiẽ adeqtẽ fgvẽ (extrincẽ scet, ñ intrincẽ ll fdta sstiva
ipsiẽ logẽ) ẽ triplex mẽ dẽ quod unẽqq in sua specie ssti-
tuit; ad qm tangẽ ad finẽ, seu atriẽnis obtẽ ordinant
oes actẽ, et habbẽ logẽ. qbet q mẽ dẽ quod ab alio speci
distẽ ẽ inadeqtẽ fgtvẽ logẽ; triplex vo simul ẽ fgtvẽ ad-
eqtẽ: q d pẽ fgvẽ lit sit rr multiplex; ẽ tn moraliter
unẽ: qd sufit, ut loga hablis lit rr divisiblis sit moralẽ una scia: sed
sat sufit, ut loga actualis rr mulplex una sit moralẽ.

109. Ad sfẽ disguo
am: ideo ex habbẽ logo, phico, et metaphico ñ sponit una scia;
qa pdicti habbẽ respiciunt plures raones fgtivas adeqtas, sdoam:
qa respiunt plures inadeqtas; no am, et sq sub disne ñ ante-
cendi data. = Igit ut notavimẽ ñ 97, hines fundto desum-
pto ab iplarẽ rerẽ na, ordinarunt, et q si collegerunt oes
actẽ, et habbẽ logẽ ad sstdeẽ unẽ moralẽ sciẽ sflebi, et ad

adeqte sumptq; ipsis stiterunt tq ppy adeqty hisq mysti:
et ideo logica ē una scia unitate morali. At ñ ordinarunt
eo habitq logicq, physicq, et metaphicq ad unq cplete sciq cstitu-
endq: et ideo ñ ē paritas; qa oes habitq logicq respiciunt ro
ny ppy adeqty. adeqty: habitq vo pdti logicq, physicq, et meta-
phicq plura adeqta spva respiciunt. Hac vy existimanqs o-
tra ñ multos, q asserverunt, ex oibq scijs in particulari cgo-
ni unq sciq, q metaphia vocaverit; cujq obty esset onset
scibile in tota sua latitudine. Cetery hqc cogtio utpote in-
venisibilis omo rejicienda ē.

110. At pleniorq totiq docrq intellegq
observatsq qrumdq cpny. Prima ē: ideo phia ē magis extensa
ex pte obti, q habitq; qa habitq ē actualitas, et determinatio
phiq: falsa ē cgtio; sigdq rao, obq phia de facto se extendit
ad plura, q habitq, ñ ē qa habitq sit actualitas, et deter-
minatio phiq; s qa phia ñ generat ab habitu: unde neq ab
ipso limitat. At cq habitq agtq generet ab actibq, ab ip-
sis ita limitat, ut ñ nisi ad actq siles possit extendi.=
Secda cgtio ē: defo, divisio, et argtio respiciunt a logica sub abs-
tractione ab oi ma: equivoca ē cgtio. si ly sub abstractione
ab oi ma, ds sit, ac sub abstione ab oi individuali defone, di-
one, et argne: et etiq sub absne ab oi ma facultatq in parti-
culari, usq physicq, metaphicq &. cgtio vaē. si d ly subabs-
ne ab oi ma. ids sonet, ac sub absne a ratione spteca defi-
nitis, divisis, et argutis; cgtio ē absolte falsa: logica d pregulas
defnis ñ respt divny, neq argny; s primo. ps, et directe defny pdicta-
ly speciq modi di a dione, et argne divsq.

111. Observa 2; D. Thomam non adeo clare favere thomistarum opinio-
ni, ut iactitat Illustrissimus Dalanco. Nos cum summa claritate quam testimo-
nia a nobis allata ostendunt, et tot accipe clarissimum aliud, quod dedit
S. D. prima secundae quaestione 54 art 2 in corpore, ubi inquit: secundum tria
habitus specie distinguuntur: uno quidem modo secundum principia activa talium disposi-
tionum (id est habituum) alio vero modo secundum naturam: tertio vero modo secundum
obiecta specie differentia. Modo sic: atqui principia activa logicae hab-
itus et actus specie distincti: ergo habitus ex ipsis actibus orti specie distinguuntur.
Secundo subsumo sic; sed obiecta habituum logicae, nempe definitio, divisio, et
argumentatio sunt specie differentia: ergo etiam ipsi habitus.

112. Ex positis constat D. Angelici doctri-
nas Thomistarum non nisi difficultatibus habituum logicalium defendun-
tur. Et Eminentissimus Cajetanus 1 parte quaestione 1 art 3 fatetur plane,
rem dubiam esse; quia hic tamquam valde magnum de unitate et diversitate
habitus. Capreolus vero quaestione 3 prologi dubitat de mente D. Thomae
quoad istos distinctos punctus. Observa denique, quod logica habitus componitur
ex pluribus partialibus habitibus, quorum alii sunt diversae speciei; alii ejus-
dem. Et diversae speciei habitus sunt, qui respiciunt actus diversae speciei,
ut habitus definitionis, et divisionis. Et ejusdem speciei habitus sunt, qui respici-
unt actus ejusdem speciei; ut habitus assensus demonstrationis ejusdem speciei.
Habitus autem isti ejusdem speciei etiam augentur: ut experientia constat, quod ex repetitio-
ne demonstrationum ejusdem speciei fit intellectus facilior ad alias similes: nequit
vero facilior fieri, nisi habitus augeat.

Sectio 3.

Qualiter logica necessaria sit ad alias scientias acquirendas.

113. Non procedit quaestio de logica naturali; quia cum haec sit nativa

vis intlis, metaphica necessaria ē ad oes scias: pcedit sa de loga, artflis. Suppno 1, triplex ēe posse necitate medij ad finem: prima ē metaphicica, datq qdo finis nec Divinitus obtineri pt sine tali medio: sic Gloria ut corona sine meritis obtineri nequit. Secda ē phica, datq qdo finis sine tali medio n pt obtineri nisi miraculose: talis ē necitas cibi ad vitam, alis pservanda. Tertia demy ē moralis, datq qdo finis sine tali medio obtineri nequit nisi cum magno labore, et diffte; sed absq miraculo pt obtineri: sic necaria ē magistri ut qs pfte addiscat peregrinam linguam. = Suppno 2, qd loga artlis lìt utilis, n tn ē metapce necaria ad alias scias, rectas, q qd sine loga p minaly agere possunt. So q quit an sit simplr, et ē Phice; an so secdm qd, hoc ē moralitr necaria ad reliquas scias agdas.

114. Suppno 3, scia posse pscernari in statu impto, et in statu pto. Agnit scia in statu pto, q do intlis ex pmis certis, et evidentibz deducit sclusionem, et simul het cognem reflexam de bonitate illationis. Tunc vo agnit scia in statu impto, qdo intlis ita scie sclusiones agnit, ut cognem de bonte illnis n heat. = Dma scia docet, logam ēe simplr necariam ad pbet singulares sclusiones scientificas pparandas: ita thomistae aliqui, quos sequitur mag Herma. = Secunda tenet, logam ēe simplr necariam ad alias scias in statu pto pdas: ita plures ex thomistis, quos thomta Lince 2 pte lib 1 que 1 arto 1: ita etiam nostr Lince lib 2 pemiali tract. 8, cap 7. = Tertia ait, logam n ēe simplr necariam ad alias scias in statu pto pdas. Ita subtilis Dr cum suis apud Ponty dispt que ultima,

et om̃is nostrates aquid ꝙ Deũada trac tẽtũ diss. tẽ sectiones, cum quibus

115. Sit nostra sed: loga ñe simpt necria ad alias scias in stu pto agdas. Pbat: intlg scientfice sparare aliqm sclussionẽ ẽ, lg ꝓ demrẽ agre: agre ꝺ ꝓ demrẽ aliq veritatẽ ẽ iuxta Phỹ ꝯf derãonẽ cap 3, evidt cogere lig cas, et principia; et insuper cogre, cas, et ppia ẽẽ determta ad talẽ veritatẽ ita, ut ydivtas ñ posit aliq se here, positis lis causis, et ppÿs. Mo sic; sintlg pest natlq sine loga evidt cogre pma ppia imedte evdtra cujsbet scie; et insuper cogre evdt conexionẽ taliẽ ppiorẽ cyclitt scie sclusiõnibg, hasq ñ posse se aliq here positis lis ppÿs: ꝙ intlg pest ntlq sine loga sctifice spre aliquas scie sclusiones.

116. Sqüa bona ẽ: mĩr ꝺ: pbat; intlg solo natli lumine potest evdt cogre hyc ppia: totũ ẽ majus sua pte; smundũ ẽ totũ, cujg una pars ẽ terra: ꝯt insper pest eodẽ mo cogre talia ppia ẽẽ detrata ꝓ necria cogrẽ ꝺ sclusionẽ ista: ꝙ mdgẽ majgr terrã; hancq sclusionẽ ñ posse aliq se here suptis lis ppÿs certis, et evdbg: ꝙ pest intlg solo lumine nazẽ ex lis ppÿs evdt deducere talẽ sclusionẽ, camq scifice sprare: ꝙ parit̃ poterit intlg solo natli lumine evdt cogre pma ppia imedte evdtrã cujsbet scie: ex lisq sclusionẽ aliq sctifice ꝓ demrẽ agre. Sqüa hyc à pte bẽ fluit. Prosequẽdo: ꝙ poterit evdt mo agre sine loga oes cujsbet scie sclusiones; ac ꝯinde oes scias in stu pto sprare. Probat hyc ultma sqüa: tũ à pate; tũ etiã qa ostis ob intlu solo ntli lumine lis sclbg, q imedtg fluunt evdt ex pmis ppÿs scie

prontior sit, et expeditior intlg ad scie agdas alias, et alias, ussq oes sciq senes alias ex aliis indq inferendo scie sgaret.
117. Confirmat: dico intlg noster n posset sine loga agne alias scias in stu pto, qa ad hoc reqrit cogtio reflexa de btate illationis; s tals refxa cogn pest intlg heae sine loga: q sine loga pest alias scias in stu pto sgne. Maa e adoxiong: q bat mia; intlg sine loga pest heae cogn evdq teamtq ad necriaq conexiong ppiong cy sene; s la cogtio e pie, et exercite cogtio evds de bte illus: et pest ntlis gnaae reflexq cogn de ejdi bte: q talg refxq cogn ty exercite, ty signte tals pest intlg heae sine loga. = Urget: loga p seuaait ad alias scias in stu pto sgdas ut habtq intlis dirvq agtq; s ppiaq so seuaaens ut habtq intlis dirvq agtq ne simpl necriq ad alias scias in stu pto sgdas; qa ejdi ppiq n dat simpl posse, s so posse fach: q loga ne simpl necria ad alias scias in stu pto sgdas.
118. Ad caly sectnis obsva qd loga antlis e moraliq, seu sectq qd necria ad alias scias in stu pto agdas. Rao; qa sine loga n possyt aliq sciq in stu pto sgni nisi cy magna diffte; ut pstatty ex expria; ty ex eo, qd intlg sine loga ipsy dirgte ad demny legmq n vitabit nisi cy magna diffte fallecias, cgtiones, et pericula erraadi in infto ex prin sciq pprijs aliquas senes, et ex his alias, ussq ad agnq sciq in stu pto= Et in hoc su expdq 11 legnes ijtq: loga dirigit ad vitandq errorq: necitas postulat, ut pg logq, deinde alias scias addiscamq: clausa Diala, oes claudt sciq:

et Siles aliy, qq Arles, D Aug. et D Thomas aliqdo utunt:
gs qts logz dicny ee tm mlitz, et n phice neciaz; ee adsa-
le, n ad simpth posse, exposuit g oibg D Aug. 1 pry lect
ubi ait: loga dirigit, ut pptè, faciz, et sine errore pce-
damg.

Sectio 4.
Solvunt' obiectiones.

119. Obijcies 1: intlg sine loga n pest sicè spre oes scie
scnes: g loga ē simpth necria ad alias scias in strac-
to agdas. Rbat' ans: ex eo, qd intlg sine loga posit sicè
spre aliquas scie scnes, n pbat' posse silitz spre oes: g in-
tlg sine loga n pest oes scie scnes spre scè. Rbat' ans
tripli paritate: pma, lit ung miles posit vincere
ung hostz, n tn integru exty: seda, lit ho sine exptu
gra posit vitare aliqua pecta venialia, n tn oia: ter-
tia, lit na sine juvamine medy posit superare ung,
l altrg infty, n tn oes: g pariter lit intlg sine loga pos-
sit scè spre aliquas scie scnes; hinc n pbat, qd posit
silitz oes.

120. Ad argty reo nando ans. Ad pbry no etiq ans: qu pa-
ritates urgeant. N pma; qa lit ung miles n posit simul,
posset tn successivè vincere oes hostes, si victoria ex uno
n minueret, s ptig augeret vires phicas ad dimdy.
Cy g aptis scè ab intlu aliqq scie scbg, n minuant, s
potig vigory accipiant vires intellective ad reliquas
scie scnes p demry succevè spdas; inde ē, qd sptis aliqq, opti-
mè posit intlg reliquas, et sptz oes agre. = N urget

ptas 2; qa lct ho sine exgli pna n̄ possit mliz, in simpz pest oia vitia vitare. Hinc p̃ so infert, qt intls sine logr n̄ pest mliz agres oes suz renes: cy quo bi stat, qt simpz possit.

121. Jandz n̄ uaget 3 ptas; qa aliq infstes excedunt vires phicas naz debilis ad remordy phibens santz: unda na sine jubne mdnz (imo etiz cy lo, ut iz dicemus) n̄ pest simpz supre oes infstes. At cy renes oes cuijz bet suz n̄ excedant vires simpz tales intls; s so discrnant penes majory, l minory difty, pest simpz intls, aqtis aliqqr suz rebz, reliquas etiz agre; sigts ad hary agry ption, et expdtion redd it ex agre pony. = Deniq etiz stra adonios ptz retqre sic: na etiz cy iubne mdnz n̄ pest simpz superare oes infstes: p̃ intls etiz cy jubne logz n̄ pest simpz agre oes suz renes; qt adv siz n̄ dent: lony p̃ ptas nlla ē.

122. Objicies 2: scia n̄ agit pte sine cogne reflexa de bte illnis. Assumpty hoc pbat multpz: 1 ex Arle dicte, qd nemo pte scit, nisi sciat, se scire: 2 ex s Augustino 1 stra acadcos exigente ad sng scq, qd neq in ea errare possit intls, neq ab ea dimoveri p oppta dagta: 3 a raone; qa sut q very dit, qn sciat, se dire vy, so intliz vy dit: ita so intliz, n̄ vo sa, et pte demonstrat rery, q cogny reflexa de illnis reene n̄ het sq sic; atq ad taly cogny logr simpz necria ē: p̃ etiz ē simpz necria ad siq pte spty. Pbat mia sufsta 1 ex testnio D. Aug-

dicentis 2 de ordine cap. 3. solg logã docere discere, et scientes bürs facere: 2 ex eo qd intllg debeat dirigi aliqq cogbs pscriibbg mydemsiis, ut demns recte spat, et illnis rectdy sqbet; s tales cogres n regulæ logz: qd hxc e simpst necria ad cogry reflexa de bnde illnis.

123. Omitto assumpty cy suis pbg, et no mia subsy; qa det demg, ad ptg scig regri cogry reflexa signate tals de bnde illnis; sine loga, pst simpst intlg evdt cogre prinepe a demata, et ipsny necriy conexiony cy rene; et simul here cogry evdte refsg, q expsse, et sigte cogent, reny n posse aliq se here, postis lis ppys, seu causis reans cpdg. Ad pmq mia pbry reo, s Augustinry n docuisse, qd intlg sine logz dicare n posset simpsta pre sci renem; s so qd inth oes scias sola loga methodice docet, discrere, et insmta sci sficere, qd verissimy e. Ad secdg pbry nat mar; qa ut intlg recte demry sficiat, et illig rectdy sqbet, n e simpst necriy, ipsy intly dirigi aliqq cogbs pscriibbg mdy demnis. = si a dicas, qd intlg sine cpdi cogbs csco mo, ac pinde n sce pcediret; statim negabo: qa Ardes aqbit sce, et sqq p demry n csco mo facty, pmq reglo logz cacca legmq demnis my: qn ad la demry dirigeret aq cogre regte, sua pscbte my demnis; aliq pma regula jq n esset pma.

124. Instabis: ut intlg hiat cogry reflexa sigte tals de bte illanis simpst necriy e, qd demry a se elicity comparet cy

cy regulis ꝯsibbg ꝑag legmy demonis: ꝗ ad la cogny re-
flexg, et sq3 ad ꝑte sedy, Directio reflexary logz simplz ne-
caria ē. = Dissuo ans: ut intlg heat ꝑ locy extrin-
cy cogny refxog sigte taly de bte illnis; sto ans: ut in-
tlg heat ꝑ locy intrincy; no ans, et sq3 sub eady distinc:
Fateor, qd intlg ꝯditg loga artli ꝯsit demony à se eli-
citg opa cy regtis ꝯsibg ꝑag demonis legmy; et sic here
cogny sigte refxog de bte illnis: ꝗ cogtio agte appellat ha-
bita ꝑ locy excy; qa termnt ad regulas logz excas ipli de-
mni. Hæc ꝯ cogtio ñ reqrit ad ꝑtg scig; cy supsat cog-
tio refxa sigte talis habta ꝑ locy incy: illa scit, ꝗ in-
tlg heret de bte illnis, et ꝗ terminaret ad conexiony
ꝑprony cy rone ipsa. Intlg ꝗ ꝑ cogny ipsa, sigte refxog
cogret, rony ñ posse aliq se here, positis his ꝑgys: ꝗ ipsa cog-
tio agte dit habta ꝑ locy intay; qa terminat ad cone-
xiony ꝑprony cay rone, ꝗ coxio obtivi medio demonis
intrinca ē.

125. Omissi assumpty argti; qa ꝯtio la ñ ē adeo
certa. Unde si tibi placeat, poteris ꝗny la excipere cy
distine; ipsa ꝗ rone de cogne exercite reflexa; negare a[illegible]
logt de sigte reflexa cogne. Nec ꝑbnes urgebunt: ꝗmad
Aalis cogtio so denotat, ad ꝑtg scig regri cogny ꝑcactice
refxog de bte illnis: esti ꝯ cogtio ē ipsa demtio, ꝑ ꝑsta cer-
tg manet intlg de illnis recne, ut ꝑ ipsa exrcite sciat,
se scire. Ad 2 ꝑbny dic, intly ꝑ ra penetratny ꝑprary ita
redditenty de necria ꝑpary copinexione cy rone, ac ꝑ
inde de bte illnis, ut vi talis cognis ñ posit errare

in rene sca, nec ab ea dimoverit porta argta. Ad tertiã dic,
qd q verũ dit cũ advertentia ad suũ reptũ, tũ evidẽtè se vydẽ-
re, qn alia reflexio regnat, ut ja dĩ cat vũ: et silig,ut
qi ja demstrat reũ sufit, qd tũ demtret evidẽtè sẽem,
illũ ẽẽ rg.

126. Objicies 3: loga dirigit ad discernendũ sine e-
rrore: q intlũ sine loga sparans aliq reũ exponit e-
rrori: q ñ sparat sẽ reũ ejdẽ. = Confirmat: ettq ñ po-
test simpl poni sine causa univoli; s loga ẽ causa u-
nivolis cujsbet demnis: q nulla demtio pest poni si-
ne loga. = Reo ad argtũ reisso anti, disgto pnũ sqam:
q intlũ sine loga sparans aliq reũ exponit errori,
qm simpl pest vitare sine loga, sdo sq: exponit erri,
qm sine loga ñ pest simpl vitare; no sq, ẽstq, et ul-
timq; qa sine loga pest simpl intlũ rẽtè penetrare
psas; et sic errorũ vitare. = Ad cfmũ reisa mar, no
min; qa causa univolis cujsbet demnis st pma ppa
indembilia. Recole dicta n23, et 24.

127. Instabis: qbet de-
mtio ẽ artfactũ logẽ; s ad logũ artefactũ ẽ simpl
necrig reursus logẽ: sigtũ nullũ artftũ pest dari si-
ne resa artis, cujq ẽ opq; q ad qbet demtũ simpl
necrig ẽ rcursq logẽ. = Reo disgto mar: qbet demtio
ẽ artftũ logẽ l in au pmo, l in au sedo; sdo mar:
detmdè in au sedo; no mar. Demtio, q sine logẽ di-
rtione elicieret ex pmis ppjs imedtè cordis corde
cognitis, ñ denomaret artftũ logẽ in au sedo.

qa actliz ñ fieret dixè a loga. At sumy g de-
nomnact axtfty logy in au qmo; qny gotuit ē
lüë ex logz djxne; et intrinice lict eq xeiduy,
qp heact, si at ipsis ofciendz dixè xeuaxerit lo-
ga axtlis.

128. Reinstabis: dixtio logz axtlis se het adae-
ty sciency edz proxs ma, qua dictmen pendz
at acty bony; sed qmbet acty bony simpl nec-
ny ē dicmen pxtiz: q ad qmbet acty sciy simpl
necxia ē logz dixtio. — Ns maior; qa lct dicmen
pxtiz reqru acty boni aliq silitudiny heat cu directione
logz reqru acty sci; ñ tn omnimodz silidiny dib-
Rao discximinis ē; qa acty bony aut ē pxqtio obti boni,
aut fuga ab obti malcia: cy ad (ut tent omi gloq) nl voli-
ty, qu xcopty; voltas ñ pest pxequi bony, nec fugere a
malo, nisi p dicn pxtz ipsi pponat bony ēē amandy, ma-
ly vo fugiendy. At cy intly sine loga axtli possit ovd-
b cogre tan ppia scnsīq, cony ōnexions cy sine, hancq
ñ posse alit se here posttis tis ppsi: inde ē, qd sine loga axt-
li possit intly acty sciy ofre.

129. Dices adhuc: intly cogcum se
aliqdo decepty fuisse in tis, q ut certia indicabat sinelo-
ga, quomo poterit manere securg de vte ocnis, et sic le
scē ofre? Reo: vincendo formidiny la, q ex tali expta
orit, p exacty pstary penetrationy. Igit lct decipiant ali-
qdo ocnti congorci, deceptione vata ex defu diligtz in vi-
dendo obta; adhibita tn ejsi diligtia, vincit formido,

per la exstra nascit; et pe oculorq testimoniy sufficiente ad generandz evidtiaz totiq formidinis exclusivaz. Discurrere solitz in tali casu. = Observa, qd loqa actlis e moralz necria ad alias scias agtas; n vo loqa hablis. Raa prime partis e; qa sciarq pta agtio ita diffilis e sine directione loqz actlis, ut sine ipsa sit moralz impolis eide agtio. Raa secdz ptis e; qa hec moralis impostas vitat p solz dirnq loqz actlis: unde hablis jo negat ad alias scias factliz agtas; qd n sufft, ut dicat moralz necria ad las agtas.

130. Itaa hanc doing opnes: deo loqa actlis actlis esset moralz necria ad alias scias, qng sine la diffi cultz agrent sciz; s hec raa nulla e: g n e moralz necria. Raa mira e; qa loqa hablis n e moralz necria: et tn sine la diffz aliq sciz agrant. = Vrget: loqa actlis n e moralz necria ad se ipsaz: g neq ad alias scias. = Resad argtq disto maa: ideo poss loqa actlis esset moralz necria ad alias scias, qng sine la diffz agrent sciz; no maa; qng sine la difcz agrent sciz; et aliunde e moralz impole fallacias, et pericula errandi vitare; do maa. Deindena min, cuys adjuncta pbtio n urget; qa lct sine loqa hablis diffz agrant sciz: n tn e moralz impole sine loqa hablis vitare pencla erroris; dummo adsit directio loqz actualis.

131. Ad urgtia saso ante, no sq. Dispas e: qd moralis necctas medy ad finq sequit dispey, et pcedentiaz medij respu finis: cy qd loqa neq a se ipsa disgnat, neq se ipsa,

praecedat; inde fit, qd n fit indiy moralr necriy ad se ipsz salty secdy primy sui parte. Est distincta ab aliis scrijs: unde possit eas praecedere, et ee indiy moraliz necriy ad eas spdas. Dixi saltz secdy pmy sui parte; qm ē absty dixe, qd prima logz pars sit moraly necria ad subseqtes spdas. = At sinz nota; qd lit a facultatibg sit independy, ut inquit Dhg, et rao ipsa postulat: hoc sonus decet, qb distiona necria n ll ad aliary factaty docnq: et ideo prius loga distincta fit, pg ē addiscenda, ut aliz scie facilig sparent.

Sectio 5.

agitur de logz scurasu ad actualiary scientiarum.

132. Constat ex dicena gsdtiez secny, logz aliqm scurasu habere in actz aliary sciary: qtio vo scursus iste sit in qstiary brevitz resolvemg. Dico qz 1: Loga actualis scurrit directe, n vo phtce ad actz aliary sciary. Ra-o pmz ptis ē; qa regle logz diriguntur intlz, ut p desny diviny, et argny in aliis scys sine errore procedat. Rao secdz ptis; qa nlly dat fundty, ut in cognibg, sive actibg intlz, in qg sistit loga actlis, adstraat scursus phicg, p et effectivg restu cogny, seu actug aliary scrianz. = Nec obstat, qd loga sit pca; qa sceptg iste salvat p hoc, qd sit directa, seu dirare scurrat ad opz, licet my Dei sfry. Sut hoc sufft, ut cogtio angtecti restu borny pca sit.

133. Dico 2: Loga habitis scurrit

Directive mediate, non vero effective ad actus aliarum [illegible]. Ratio primi est; quia logica habitus docens (de quo loquimur, sub [illegible] in praesenti sumi de actuali docente) est practica immediate directiva actualis regulas, quae immediate dirigit ad defin. [illegible] nes, et argumentationes in quibus scientiae constant. Ratio secundi est; quia habitus actus non concurrit effective nisi ad actus sibi [illegible] quos producit; ac autem habitus logicae, seu logica habitus docens non generat ab actibus aliarum scientiarum, sed a regulis actibusque logicae: inde est, quod non concurrat effective ad actus aliarum [illegible].

134.

[illegible] 3: Logica habitus docens non concurrit directive immediate ad actus aliarum scientiarum: imo neque ad actus quos ipsius logicae. Ratio est, quia logica docens habitus est qualitas non vitalis, et [illegible]; qualitas autem non vitalis, et [illegible] non dirigit immediate intellectum; siquidem directio immediata quae est actus intellectus, quae immediate, et per se illuminat, instruitque intellectum. Habitus non concurrit directive, immediate, et saltem directive mediate, et radicaliter, ut in [illegible] dicitur.

Nota, quod actus aliarum scientiarum non [illegible] sub sphaera practica, et effectiva logicae; sed tantum sub sphaera ipsius objectiva quatenus objectum, ad quod logica dirigit.

135.

Haec de logica tam actuali, quam habituali docente dicta sunto. De logica autem habituali utente pauca sunt potenda discurrere: cum possit qui est facilius ad modos [illegible] [illegible] in [illegible] logicae, qui sit facilius ad [illegible] immediate [illegible], vel theologiae; sequitur, quod habitus logicae utentis non facilitat (saltem adaequate, et complete) ad actus aliarum scientiarum

vel Theologiæ: ac proinde, qd ad ipsos phice n̄ generat. Et rao à priori ē; qa habitꝫ aqtꝫ n̄ generāt phice, nī efficere ad actꝫ sive ratione suæ, sive ratione maꝫ difficiles tiis, ex qꝫ refere qtꝫ ē; ꝫ actꝫ aliarꝫ scꝫ saltꝫ ratione maꝫ ꝫ difficiles tiꝫ, ex qꝫ regere habitꝫ logꝫ utentis generatꝫ ē: ḡ prdictꝫ habitꝫ n̄ generāt phice ad actꝫ aliarꝫ scꝫ. Nt oīa dicta, qd sit alicuꝫ momenti occurrit.

136. Observantur; qd licet oīs habitꝫ acqtꝫ sit factas: at n̄ oīs factas ē habitꝫ. Rao ē; qa logā docens actꝫ reddit facilē intellꝫ ad actꝫ aliarꝫ scꝫ; sive facilitat ad reliquas scias spdas: et tn logꝫ factas habitꝫ n̄ ē. Factas ḡ propriā habitꝫ ē factas emortua, q̄ pmanet in ptiā, cessanti actuali ptꝫ influxu: unde habitꝫ dit qlitas pmanens, et de se stabilis in subiecto. = Obsvat; qd licet habitꝫ logꝫ pure docentis inclinet aliquo mo ad efectione mī Dī; qng dixi mediate generāt ad mꝫ Dī: ex hoc tn n̄ seqꝫ, qd le habitꝫ inclinet ad factꝫ opꝫ mꝫ Dī; ac proinde n̄ ē factas, seu habitꝫ logꝫ utentis.

137. Obsvaꝫ; qd divisio ta logꝫ, q ab antiquis Græcis tradebat; sct nempe logā à rebꝫ avulsā, et logā rebꝫ iunctā, iuxta nīra ppia eadꝫ ē ac divisio logꝫ in docentꝫ, et utentꝫ. Docens logā dit à rebꝫ avulsa; qa ē qsi abstracta, et separata à rebꝫ, seu mā reꝫ, seu

illius scientiæ, (illius scientiæ, (illiq; utem vo dit rerum recta; qa ē immixta, sive xpta ex ma detracta alicuj sciæ. = Obsva deniq; logā ēē artes liberales; n̄ mecanicā. Ars liberalis ē, q magis aio, q corpore exercet: mecanica v ē otra. Artes liberales s Gramatica, Rethorica, Loga, Arithmetica, Musica, Geometria, et Astrologia. Mecanicæ vo s Agricultura, venatoria, militaris, nautica, quirurgica, textoria, et fabrilis. Qm in pmis; sectas in sedo ex his carmbg otinent.

Lingua, Tropus, Ratio, Numerus, Sonus, Angulus, Astra.
Rus, Nemus, Arma, Rates, Vulnera, Lana, Faber

Disp. 3.
De obiecto materiali Logæ tractatur.
Sectio 1.
Quibusds præliba tis, sensus qstnis aperitur

138 Vt claritati cslamg, notia obti sciæ, seu facltis qmtt-tai. Igit ha iste obtg à bo obijcio trahit originē, signatq ea Q, qd potiā, aut facltas sibi ponit otemplādg, aut efficiendā. Dit etiā ma; qa ē ld, circa qd facltas, seu ptia versat. Vocat insuper subtg; qa ē ld, de quo facltas agit, sive ld, qd ptiæ subijcit, ut p ipsā attingat. Sic corpg natle ē obtg, ma, et subtg Phicæ; qa hæc sciva facltas de eo agit, lud otemplat, suisq actibg sciuis versat circa ipsg =

Obty factis divt t in obty attbnis, et attbuty. Obty attbnis e lud, ad qd scia ordinat oia, q tractat. Attributy vo st la oia, q factas tractat in ordine ad suy attbnis obty. Sic Deus e obty attbnis Theologiæ; qa ad Deu cogny ordinat Theologia reliqua, de qq tractat: reliqua ao oia, de qq Theologia agit, vg. Angeli, Merita, Auxilia &c tractant ab ipsa in ordine ad obty attbnis: unde st obty attbuty.

139. Divt q obty factis in obty matle, et fæle. Obty matle e lud, qd respicit à facte ut pars determinabilis p obty fæle in ordine ad obty attbnis cstituendy. Obty vo fæle lud e, qd respicit à facte ut pars determinativa obti matlis in ordine ad cstitdy attbnis obty. Explicat: obty matle phicæ e corpg; et hujg naturalitas e obty fæle ipsig pcæ; qa ex ceptu corporis ut parte detmbili p natlitaty, et ex ceptu natlitatis ut parte determiva cstuit corpg natle, qd e obty attbnis phicæ. Rao, q nitit exgtio data, hæc e: obty materiale aliquo mo subjicit obto fæli, et fæle aliquo mo informat matle: q ex utroq cponit qddg obty cstity, aut qsi cstity; qd aliud ee nequit nisi obtug attbnis: q in tali obto cstito obty matle se het ut pars determlis p fæle: et fæle se het ut pars detva matlis in ordine ad attbnis obty cstdy.

140. Obsvat; qd divisio obti facty in matle, et fæle ab antiquis Dris facta e p analogiæ, et slitudiny ad mg pcmg

formas physicas de facto existentes: unde sub praedicta materia determinat per hanc ad constituendam determinatam speciem compositi; itaetiam objectum materiale determinatur per formale ad constituendum determinatum speciesque factis, nimirum ipsum objectum attributionis objectum. = Observa 2; quod facultas non decent discernere ex objecto materiali; ut patet in Rhetorica, et Grammatica respicientibus idem objectum materiale, scilicet voces: decent quoque discernere ex objecto formali ut tali. = Observa 3; objectum materiale posse identificari realiter cum formali; quia ex utroque resultat objectum attributionis; et hoc multoties constat partibus non realiter, sed solum distinctis: ut patet in Deo, qui est objectum attributionis Theologiae.

141. Objectum formale subdividitur in objectum formale quod, sive rationem formalem quae; et objectum formale quo, sive rationem formalem sub qua. Primum est forma la, secundum quod objectum attingitur a facultate; v.g. naturalitas corporis respectu physicae. Secundum est ipsa attingibilitas, seu capacitas objecti, ut per factis actum attingatur; v.g. cognoscibilitas corporis naturalis ut talis, quae est ratio formalis sub qua respectu physicae. = Circa hoc statim observa, quod ratio formalis quae; non vero ratio formalis sub qua decet signate attingi a factis actibus: ut constat a paritate actuum potentiae visivae: siquidem actus iste albus attingit signate rationem formalem objectivam quae, scilicet albedinem; non vero rationem formalem objectivam sub qua, videlicet cognoscibilitatem: quod paritur de actibus cujuslibet factis dicendum est.

142. Dividitur objectum in objectum per se factis, et objectum per accidens. Objectum per se dicitur illud, quod taliter respicitur a facultate, ut haec non maneret essentialiter praecisa, si de illo non ageret. Sic causae extrinsecae 11 objectum per se, attributum scilicet physicae. Objectum per accidens illud dicitur, quod ita tractatur a facultate, ut essentialiter de illo non ageret

agerit, q̃aliꝫ pta maneret. Sic carptiosa gradatio ē obj.ty Rxicꝫ. = Divt.ᵘʳ in objtꝫ inadꝫqtꝫ, seu partiale, et objtꝫ totale, seu adꝫqtꝫ. Objtꝫ adꝫqtꝫ ꝭ tā oīa, de qq. factas agit: inadꝫqtꝫ vò ē aliqua eorꝫ pars. Vt a q̃ dicta ꝭ hisꝫ clariora fiant, ñ nulla scitu digna occurrēnt notabis.

143. Nota 1; objtꝫ attbnis cuiꝫbet factis detnatꝫ ēē ꝑtivꝫ (seu extrinsecꝫ) factis ejꝫdē; qa factas qlibet sumit speciꝫ, et unitatꝫ a suo attbnis objto. = Nota 2; qd objtꝫ faale attingit ꝑꝑꝫ se à facte; objtꝫ vò matle ꝑꝑꝫ faale. Rao; qa si factas ē spēa, eatenꝫ respit objtꝫ matle, q̃nꝫ in ipso reperit objtꝫ faale. Si vò factas pca ē, eatenꝫ respit objtꝫ matle, q̃nꝫ intendit in ipsꝫ inducere suꝫ faꝫ, seu objtꝫ faale. = Nota 3 diffꝫ intꝫ objtꝫ faale, et attbnis: hoc namꝫ respit ꝑꝑter se à facte tanꝫ fis ultimꝫ, ad qm ordinat cetera, q̃ tractat. At objtꝫ faale respit ꝑꝑter se à facte tanꝫ pars determinātis objti attbnis ipsiꝫ. = Nota deniꝫ diffꝫ intꝫ objtꝫ matle, et attbtꝫ: hoc etenim respit à facte ꝑꝑter objtꝫ attbnis, qn hoc ꝯstuat ꝑ objtꝫ attbutꝫ. At objtꝫ materiale à facte respit ut pars determinabilis ꝑ objtꝫ faale, ꝯstivaꝫ objti attbnis.

144. Tandꝫ objtꝫ mle factis ꝑꝑꝫ subdiv in objtꝫ mle ex quo, et objtꝫ mle circa qd. Objtꝫ mle ex quo, qd etiā primꝫ appellat, ē id, in qd factas pca intendit inducere suꝫ fꝫa, et ex quo tanꝫ ex subto ꝯstat opꝫ à facte intentꝫ. Objtꝫ mle circa qd, qd etiā dit remotꝫ, illud

lud e, circa qd versat ops à facto intenty. Sic voces sunt obty mle pximy Rethoricz; remoty vò sunt res signifz p ipsas voces. = Hinc plibatis, psentis disp assumpty e inqre: quing sit obty mle pximy, et ex quo logz? Sit p varias senis mentz nrq aperiemus.

Sectio 2.

An actus intlus sint obty materiale pximy Logicz?

145. Supno 1 iuxta infra dicenda, qd ops p se ultimò intenty à Loga e triplex mq Sci; et insuper qd obty Sci logz e fra mi Sci, fra scit defnis, dnis, et argnis. = Supno 2 cy omnimissa Dny sta, aliquas, l alig saltz intlg operi ee obty matle pximy logz. Patet ex Ang. Magistro t, postny Leone l dicente: Ars qdz necria e, q sit directiva ipsig acty raonis; et hec ars e loga, q n so ratio e ex hoc, qd e secty raony, qd e oibg artibg ome; s etiq ex hoc, qd e circa ipsy acty raonis, sut circa ppriq materiq. = Ideo ca in pxmio eticony ait D. Ang. qd sut Ethia moralis versat circa operationes vtatis, sic loga versat circa opres intlg. Et raone ipsa suadet supty; qa actz intlg recipiunt in se fraz logz: q sunt ma, seu obty mle pmy logz.

146. Cq

teriy cy intlg nostri optio tripx sit, aptio scit, iudiciy, et discrsi inqrimq: qnq ex his opbg sit obty mle logz? Sit pma sed: apprentio pfita, iudiciy, et discg sunt obty mle pmq, et ex quo logz. Consentiunt opni huic p Suares, Ponseca, Rubio, Arriaga, et vide sv2 punct 1 Et = Conclusio ergo nos-

Dt. ultra sic probat: obtum mle primum logicae e. lud, qd. gest hiere prg logg; stan aptio sita, pr indiciy, et discy possunt heve prg logg: q. 11 obty mle primy logg. Discy legim e. Maa sstat; nd ma capax habendi ex directione logg prg logg, sed prg mi sti e td, ex quo, dg ex ma sst loga prg opg, sive artsty logy; et sqt e obty mle primy logg.

147. Mia vo qat ves suas ptes inducere suadet: imprimis aptio spta gest ee loga deso, ut patet in hac apne spta al ginnile: nuaq indy gest ee dotio loga, ut liquet in hoc, leonis alia pars e al, alia e nugile: demy discy gest eelo ga argtio, ut cernit in pto, ois ho e al; s. Dag e ho: q Dag e al. Tunc sic: atq td; qd gest ee loga deso, dictio loga, et loga argtio gest heve prg logg; ut e innegabile: q. tan aptio sita, pr indicy, et discy possunt heve prg logg; ac pte 11 obty mle primy logg.

148. Confr 1: iuxta D Thomy sit phia moralis versat circa opnes vtis, sic loga versat circa opnes intly; s phia malis het p obto mli acty vtis, qng dirigit vty, ut eliciat acty hentes prg honestatis malis: q loga het p obto malli acty intly, qng dirigit intly, ut eliciat acty hentes prg mi sti. Atq loga digit intly, ut eliciat apry sity, indicy, et dcy, q heant prg mi sti: q loga het p obto malli apry sty, idcio y, et dcy. = Drmat 2: ideo voces 11 obty malle musicy qa musica gest in las inducere directe prg prg, sut armonicy renty; s loga gest directe inducere prg prg sut prg mi sti in apry sity, idy, et discy: q

prædictæ intellectus opponens ut objectum materiale primum, et ex quo legitime

149. Secunda pars: actio simplex non est objectum materiale legis. Sit
hæc quæ tenetur communiter a Conimbricensibus quæstione 5 generali articulo 3, et a Hurtado disputatione 1 sectione 2; quibus accedunt plures
alii. Probatur pars: id, quod non est capax habendi propria legis, non est objectum materiale legis;
sed actio simplex non est capax habendi propria legis: ergo non est objectum materiale legis. Maior
constat; probatur minor: si actio simplex esset capax habendi propria legis, maxime propria deformis, ut ad versus constat; sed non est capax habendi propria legis deformis: ergo non est capax habendi propria legis. Probatur minor: deformitas legis
utpote carentia legis dicit essentialiter carentiam (?) dispositionis, et conformitas quoad aliquid essentialis, quorum una sit positiva, altera dicta saltem tale valeat:
in quo dispositione, strenua, et conformitas stat propria deformis legis; sed actio simplex non est capax habendi talis dispositionis, et contrariæ: ergo non est capax habendi propria legis deformis, ac proinde non est objectum materiale primum logicæ.

150. Urgetur: id, ex quo nequit constare tamquam ex materia carentia legis quatenus est
tale, sive quatenus ultima intentione a lege, non est objectum materiale primum legis; sed ita
se habet actio simplex; hæc enim non potest tamquam materia constare carentia legis; quia non est
capax propria definitionis, divisionis, aut argumentationis: ergo actio simplex non est objectum materiale primum legis. = Unde quod sit, quod actio simplex possit habere ex dicta legis
legis non quatenus est, sed impropria talis, videlicet propria generis aut dicta legis, ut patet in ipso, aliis, genere, et similibus: at prædicta argumentationis non possunt habere propria legis quatenus talis, sive quod sit propria obiecti attributionis legis: unde non ad
objectum materiale, sed ad objectum attributionis legis opponens spectare videntur.

Sectio 3.

Argumentis oppositis respondetur.

151. Opponens 1: nullus actus intellectus est dirigibilis a logica: ergo nullus

nullus actus intellectus est obiectum materiale logicae. Probatur antecedens: quilibet actus intellectus est essentialiter rectus, vel erroneus; sed actus rectus, nec erroneus est dirigibilis a logica; logica enim nequit facere, quod rectus non sit rectus, aut quod erroneus erroneus non sit: ergo nullus actus intellectus est dirigibilis a logica. = Impugnatur 1: materia cuiuslibet artis per se debet esse indifferens ad recipiendum formas; sed nullus actus intellectus est indifferens ad recipiendum formas logicas: ergo nullus actus intellectus est materia logicae. = Impugnatur 2: actus intellectus sunt obiectum animasticae: ergo non sunt obiectum materiale logicae. = Argumentum, et confirmationes manifestam retorsionem patiuntur in musica, quae iuxta nos habet pro obiecto materiali voces.

152. Et retorquetur argumentum: nulla vox est dirigibilis a musica: ergo nulla vox est obiectum materiale musicae. Probatur antecedens: quaelibet vox est essentialiter harmoniosa, vel consona, vel dissona; sed neque vox harmoniosa, neque dissona est dirigibilis a musica; musica enim nequit, quod harmoniosa non sit harmoniosa, aut quod dissona dissona non sit: ergo nulla vox est dirigibilis a musica. = Et primae confirmationis retorsio: materia cuiuslibet artis per se debet esse indifferens ad recipiendum formas; sed nulla vox est indifferens ad recipiendum formas musicae: ergo nulla vox est materia musicae. = Et denique secundae confirmationis retorsio: voces sunt obiectum grammaticae: ergo non sunt obiectum materiale musicae.

153. Respondetur directe ad argumentum distinguendo antecedens: nullus actus intellectus est in se dirigibilis a logica, concedo antecedens: nullus actus intellectus est in causa dirigibilis a logica, nego antecedens. Ad probationem eius, distinguo minorem; sed neuter est in se dirigibilis a logica, concedo minorem; sed neuter est in sua causa dirigibilis a logica, nego minorem, et consequentiam sub data distinctione. = Sit directio, quae a logica tribuitur actibus intellectus, non consistit in eo, quod logica possit facere, quod actus rectus non sit rectus, et erroneus non sit erroneus; sed consistit in eo, quod logica suis regulis instruat, et dirigat intellectum ad suos actus in suo genere perfecte recte

rè disp̃tos. In hoc ẽu actꝫ intlꝫ ẽ dẽalis à loga in causa, id ẽ, in intlu, q causat ẽst actꝫ. Loga ad ita dirigens intlꝫ het ꝑ obtom tli ẽst actꝫ; qa intlꝫ instruit, ut actꝫ eliciat rè disptos in ẽsu mi ẽli: et sic loga vòe inducit in los sũ ẽaꝫ.

154\.

At qma ꝯfrg̃ quo mar: ma cujsbet actis qꝫ dect ẽẽ intrme l in se l in causa ad tenda ẽaꝫ, ico mar: det̃mte in se, no mar. Sꝫ dem ꝯstat ex dictis n anteẽtẽ ꝑ asptẽ ẽne. = Ad secdꝫ ꝯfrg ꝯcesso anti, no ꝯꝫ; qa duꝫ factos possunt hre idꝫ obtꝫ mtle, qd rẽ ẽiant sub diuẽsa raone formali; ut suadet explo vecꝫ, q ll obtꝫ mtle musicꝫ, rethoricꝫ, et gramcꝫ. Igit actꝫ intlꝫ ll obtꝫ animasticꝫ, qng ll opries aiꝫ; qng vò possunt hre ẽaꝫ mi ẽli ll obtꝫ mtle logꝫ.

155\.

Instabis: ut calor sit ẽlis ab igne, dect ẽẽ in se ẽlis: ꝑ ut actꝫ intlꝫ sit diglis à loga, dect ẽẽ in se dialis. = Argtꝫ instat in vocbꝫ quæ dirigꝫ à musica. Dtẽ ꝑ ico ans, et nogꝫ ꝯsqas ẽ; qa ut calor sit ẽlis ab igne, dect hre passiva ẽbtꝫ; hæc ẽva ẽbtas caloris n̄ ẽest ẽẽ in causa, sed in igne. Rao; qa n̄ ẽest verificari, qd calor ẽ ẽlis ab igne, qng ignis ẽ ẽlis à se ipso: unde talis ẽbtas ẽva dect ẽẽ in calore; et sic calor ẽ in se ẽlis. At ut actꝫ intlꝫ sit dialis à loga, dect hre ẽvꝫ dirblitatꝫ; hæc vo ẽva dialitas actꝫ ẽest ẽẽ in causa, sed in intlu. Rao; qa ẽest verari, imò et de facto vercat, qd actꝫ ẽ dialis à loga, qng intlꝫ ipse à loga dialis ẽ: unde talis dirbtas ẽva n̄ dect ẽẽ in actu; et sic actꝫ n̄ dect ẽẽ in se dialis.

156\.

Reinstabis: ꝑ intlꝫ ẽ obtꝫ mtle logꝫ. Dbat ꝯqua: ideo actꝫ ẽ obtꝫ mtle logꝫ; qa ẽ dialis à loga; ꝯ

etiã intlis ē dictus à lege: ergo etiã intlis ē objectũ mtle legis. = Ad 2ũ Dt.
probrũ disquo maior: dicta actus ē objectũ mtle legis; qa ē dictus à lege,
et simul capax hendi jus legis; cdo maior; quisquis qa ē dictus à lo
ge; no maior: et disquo min; Sed etiã intlis dictus à lege, inca-
pax tn juris legis; cdo min: et dictus, et capax juris legis; no min, et
2q. = Igit dictas alia ē propria potiũ; alia vo ppa maior: Dictas
ppa potiũ stat in eo, qd potria medijs regulis instrui possit, ut eli-
ciat actus aē dispositos, et hentes jus accessus mi Dei; et hæc dic-
tas ē, q competit intlui. At dictas ppa maior stat in eo, qt ma
possit hare ex dictione legis jus legis: atq at hæc dictas n conviat
intlui; quia hic n ē ma legis; ac pde neq objectũ matle legis.
157. Opposit
expecialis cõra agrũ cptũ: actio cpta nequit ēe mo Dei: ergo n ē ob-
jectũ matle legis. Pbat añs: mo Dei debet instare aliqd intlui,
debitũ d aabtẽ legis ynoti manoy; Sed actio cpta n manifestat ali-
qd intlui: ergo nequit ēe mo Dei. Min pbat: licet actio cpta,
vg ista alzale exprimat pdta essalia hinis, la n manifestat
intlui; qa p tals agrũ n scit intlis, la pdta ēe essalia hini:
ergo actio cpta n manifestat aliqd intlui; ac pde mo Dei ēe n poss.
Dmat 1: actio cpta n ē capax errois: ergo nec dictais legis: et
2q n ē objectũ matle legis. = Dmat 2: actio cpta n subjicit impe-
rio vtatis; Sed necesio elicit, excitat d necaio ex potentia h-
ti: ergo n ē capax dictais in jus mi Dei.
158. Ad angtũ reo nando an-
tecs. Ad probrũ cesso maior, no min. Ad hujs probrũ no amz, cu-
jus adjuncta ptio dicit, Sed n neget. Rao ē; qa aliud ē, in-
tlis scire pdta essalia hinis; et aliud longe diversũ ē

antly pure, talia pdta ei esslia tenui: ad pmy sufit actio, ad secdy ad iudy requit. Quorsy hec actio cpta al nale ñ mstet intellu, la pdta ee esslia tenui; mastat tn intlui pdta esslia tenuis; qa mastat obty istis recpty al nale: qd obty ipdta esstiva tenuis: unde cy hoc sufiat, ut actio cpti sit de toy suffit qte, ut sit mg ddi

159. Ad pmq cfy dissue ans: actio cpta ñe capax erroris oppositi veritati formali enuntiatieq; cdo ans: ñ ē cpx erroris oppti rectitudini antfcy logi; no ans, et nego. Cy so iudy sit capax veritatis, aut falsitatis formalis enunv; cgs so iudy ē cpx erris opti viti fali enuq, q error cst in fali iudy falto. At ñ tm iudy, s etiq actio cpta ē capax rectitudinis antflis, et erris opti tali rectitudini: unde ñ tm iudy, s etiq actio cpta ē dirigibilis à loga, ut cps obty matla lig. = Adverte, qd lct ans omittere, posset negari cqua; qa ex anti ñ infert; sunt ex hoc anti operatio Dei ad extra ñē capax erroris, ñ infert q actio Dei ad extra ñ ē capax directionis.

160. Ad secdq cfy respondeo ans cy [illegible] utriusq universitatis; qa lct alig agnes recti excitentur actia obti; plures tn ñ ita, [illegible] imperio vlre eliciunt. = Instabis: nl velity, qn pcty: q si hec actio al nale imperaret à vte, pcognosceret ab intlu q in intlu persisteret: q ñ esset dirato; cy [illegible] ex[illegible] antq imperet. = Desso anti, dissuo pmy cqueq: q si hec actio al nale, imperaret à vte, pcognoscet cfuse ab intlu, ut eg: pcognet clare; nego.

D. 832. Dispa clig. Pdy. sqi: q in intlu gteret obtive; 2do sq: subjective; no sq ista, et ultimo.

161 Explat 1mo: nunc cogtio exist subtive in intlu, qto actz denominat intly cognenty: et hoc ni n exteret in intlu ante imprin vtis la defva agtio al nale. Nunc vo exist cogtio obtive in intlu, qdo cogit p aliq cogn: et hac mo n qz clare, s offic cognita gexisteret obive in intlu gdicta agtio defva. Igit ydi agtio cogit offic ab intlu p cogn ista, hc definiendg e p gdta oslia: deinde vtas imperat agn defvg hinis: et tandg intlg ex diane logz, et ex impio vtis elit p hunc defbo agn ista al nale, qae dispta e; et omittit agn, q n sit na defo hinis, vel hanc al aisibile.

162. Opnes 3 exgtg stra iudiy: ma logz ut talis n dit fag logz; s iudiy dit fag logz: q n e ma logz. = Reo dispto max: ma logz ut talis n dit fa fag logz; 2do max: n dit ma fag logz; no max; et omissa mia, no sq. Mia omitto; qa iudiy ut tale so dit fag iudiy; n vo fag qqe logz. Itaq ma, et fa logles possunt dcmai xx, ut dcmcant in hac defone al nale: unde ma logz ut talis n excludit dcmty nalg cy fa logz; s tm ab la gscindit, sive digit fa. = Pet in vocibg armoniose, et sooni glatis, q s ma mez, et tn dcmcant xx cy fa istig mez. sut cy scentu, et armonia. Silitz q ingsti discurrendy e.

163. Opnes 4 expty stra discy ex qqda Recty intendentibg stabiliae, qt discg qued e optio sgleta n e obty mle logz

Sic ℈ argtant: discq quid ē optio ɔpleta ē argtio quid talis; sar-
gtio quid talis ñ ē obty mtle logz: ℈ discq quid ē optio ɔpleta ñ
ē obty mtle logz. Pbat mīa: obty mtle logz ē ꝑfectibile, et
determinabile ꝑ fmq ultimò ꝑ se intentq à loga; sargtio quid
talis ñ ē ꝑbilis, et detbilis ꝑ fmq ultimò ꝑ se intentq à loga:
℈ argtio quid talis ñ ē obty mtle logz. = Imat 1: qd ɔstuit pali-
qs fmq quid ita ɔstuty ñ ē subty talis fmq; atq discq quid ē
optio ɔpta ɔstuit ꝑ fmq argnis: ℈ discq quid ē optio ɔpleta ñ ē subty
fmq argnis; ac ꝓinde neq obty mtle ex quo logz. = Imat 2 mtqui ga-
ritate: 1 ē; qa ɔpty metaphy vq al. simile ɔstat ex mo, et
fma ultima metaphicicis, ñ ē subty ꝑbilis, et detenbile ꝑ ulte-
riori fmq metaphica. 2 ē; qa ɔpty phicq ex mpra, et aia ɔstat
subto, et fma ultima phicis, ñ ē ulteriq ꝑbile ꝑ aliq fmq phi-
cq. 3 ē; qa ɔpty artle vq pictura leonis ɔstat subto, et fma
ultima artfcq, ñ ē ꝑbile subty ꝑ ulteriori fmq artly: ℈ si-
militer

164. Mirabile qdq ē, laudatos Rxes tot, taliaq agerere,
ut in mo loquendi a smi Dxy opni recedant, ut tenerae
ipsa, si maturiq ɔsiderent, ñl docuant, qd qq reliq ñ docue-
rint. = Sqit ad argty aco scisa maa, disdo mīa; sargtio
quid talis secdy dqgty sui ñ ē obty mtle logz; sdo mīa;
secdy subtivy sui ñ ē obty mtle logz; no mīa. Ad pbry
ɔsa maa, discquo mīa; sargtio quid talis secdy dqgtey
sui ñ ē ꝑbilis, et detbilis ultimò ꝑ se intenta a loga;
sdo mīa; secdy subtivy sui ñ ē ꝑbilis; no mīa, et qq sub
data discne. = Itaq Dxes asserentes, discq ē obty mtle
logz, ñ intendunt, qd discq tan secdy subtivy,

p secdy jaale sint sit obty mtle logz; si docent, qd dij. cj secdy inadeqty sint, sint secdy subtivy ē obty mtle logz.

165. Sus q ytig gniis, dixeg ē obty mtle logz, in sensu ovy usque d ē: dicg ē inadete ma logz, sive dicg secdy subtivy sint ē obty mtle vo quo logz. Talis d. ptio, suf: to (sint Raes isto signant) qd dicg ē opg p se ultimo intenty a loga, ē ptio p se nota. Rao; qa opg p se ultimo intenty a loga, stivit n. so p sug logz ultimz, setig p mg logz, seu obty mtle gmy, et vo quo logz. Hoc assu- ming, et hoc dq negare n possunt Ingesi Raes: unde ad my loquendo stroveasse devolvit. = Hinc at pma styg dicgua maa: qd stivit p alig sug quid ita stituty n ē se- cdy adeqty sint subty talis sug; sto maa: n ē secdy subty sint; no maa: et scesa min, stz. caty dicene inngandy ē. Sto li- quet ex paulo ante dictis.

166. At secdg styg odo aiis, et sz: qa paritates aliqd stra nos svincere valeant. Itaq sint ppty metcy n ē pbile g ulteriory sua metcg (et silis dicendy de ppto ntlá, qd stet sua ultima phica, et de ppto artli) ita sibz sting, qd ppty logy, quale ē aaptis quid talis n ē debile, et pbile p ulty sug: unde ptes n urgent. Sed afirmamg, qd hoc ptio ē vra, dicg ē ma logz; qa sufit ad sig vty, qd ma logz sit paas dicg. Ad my quo ad sty ytig gniis, eqig ē sa al, sufit qd al sit paas jaalis, et metphica eq. Et rao ē; qa in his, et silib. g by ex omi Zhony scusu subintelit ex pte cogz tag ipte inadeq pte, g denitat inngánadeqta spti cg, subto stivo ypsy ppti.

q identitas ej re ipsa det, sufficit ut ptio sit va.

167. Opnis 3 explj strase-

da scij q agne spei: tractio opta, q aidy ll obty mtle logz; dein agne opta, q in indo reperit actio semps: q hec aboty mtlelo-

gz sij pccale. = Rco scisa maa, dispto mia; Nrin agne opta, q in indo repte va actio spx; sdo mia; reps spx na mia, et cj sit actio opta e xa indblis, ut stna q Arrtaga dicemq std logz disp l. lec t; et silitz indy e qlitas xa indblis, ut stna 8 Basquo, Molina, et Granado cody loco defendemq. Unde actio opta, ubi hec al ple in sua reptatione cplet tribqs aeqbq

sqbq (ut indy cplet tribq) re gde ipsq repraesent va, n vo. sx in agne opta; vqsq actio spx nisi parcicale obty mtle lo-

gicz est.

168. Opnis 6: Spx actio gest cu defo logo: q e obty mtle lo-

gz. Pbat arn: hec exptio gole e actio spx; s tales exptio e deso loga entis q actio spx gest cu deso loga. = Ad arpty no

arn. Ad pbng scisa maa, no mia, et omne xult. Itaq ac-

tio la exptat acepty entis sine artcio logo: unde n e loga de-

fo entis. Et rao a pori e; qa artciy logy osit in stanione coordine, et disgne partiy saliy; tum nisi pdicta actio, neq alia obu spx possit here taly dispny, qa carit pbq saliby: inde exp

n sit capax artcy, aut spx logz; et vqsq neq obty mtle lig. = Obsva

hic, q actio spx, et opta n discrunt qad indbtty realj; disc-

runt va, qa spx reptat sary obty indblitz cat iniy; opta ad

reptat obty ad miy pluriy; ideo opta vocat.

Sectio 4.
an voces sint obty matele qmy
logicę?

169. Negue respent q Rubio, Hurtado, Arriaga, et Ovie do, quos citat, et segt q Peinado tat diss 2 sect. Sentq afvq tenent pres ex nominalibq, inth quos Ocamq, et Ga briel, quos sqt Faimitaxiq, M Prado, Ill Caramuel, et q Fonseca, Quiros, et Lince lib 2 tract 1 cap 1; qq accedunt Ras omiq. = Cq his sit ntaa 3 od: voces doch sigoq a mtle exquio, qmy, et p se logq. Pbat: id, qd accipit dixvè a loga seq mi Itc ē obty mtle qmy, et p se logq; s voges doch sigoq accipiunt dixvè a loga seq mi Itc, a obty mtle qmy, et p se logq. Mar ostat à paritate cuj bet factii peq; sive cujbet artis. Pbat mix: mq Itio calis ē artq: q ma ejqdi artti, scet voces doch sigoq, ac cipit dixvè ab aliq arte seq mi Itc; s à nulla alia arte, nisi à loga: q voces dq soq accipiunt dvè à loga seq mi Itc.

170. Rebis 1: qd tam mq Itc vitalis, n vo mq Itc vo lis ē pqe mq Itc: unde ma mi Itc velis n ē obty mtle logq singuste: mq Itc valis ē ofoamis rejtis logq qscbq seq definis, divis, et argnis: et qrea ē infnitq aqty, ut p ipsq cogintq devrat intlq in cogq yniti: q ē pqe artty logq: ytimanfoq q ē mq Itc pqe talis = Imat: qro velis ē pqe qtio, et tali velos velis n pqe Itc: q sibiq mq Itc velis ē pqe mq Itc = Hinc oles, qd lit mq Itc velis n sit mq pa Itc; qa mq Itc velis n ē cogtio, et sola cogtio reddit intlq pa scienty: at modus

at mg sti velis e gge mg infmtlis sti; et sqq e gge mg sti;
qa n apparet ra, cur mo fr sti, nempe mtali zcedat gge
tas mi sti et ipsa deneget mo infmz sti, ninz veli.

171. Respondit;
ad Gramca ptinere dinz vocz in fz mi sti velis. = Ctra e;
qa nulla regula Gramcz gtbit fz, seu artficz mi stivo
tis; et voces n accipiunt dive à Gramca fz mi sti velis. Ans
stat ex eo, qd ex sola dicne Gramaticaliz regz oficiunz qz ora
tiones sine soleumo, et barbamo, n ex argnea fecerunt. = Re
plicas: ad Gramcz pnet totz artciz mi sti velis; qa ad ipsaz p
net ministre voces explanteo obtz edemo, quo scipit p mystm
tz.

172. Ctra e: ornata, et elegans vocz disptio n pnet ad Gramca
s ad Rez; et silis metrica disptio ad artz poeticz spectat: qa
mis n ad Gramcz, s ad logz pnet artsa fra, seu disptio mi sti
Rae puritatis; et totz decnz e; qa ad Gramcz so pnet ministre vo
ces, q explent res co mo stivo, quo scipiunt; n ao pnet ad log.
s ad logz explare p voces res co mo artso, quo scipiunt p mz sti
mtalz. Sut latent derunt adnsiz de vocbz exqbz res cz rethori
co artsio, et metrice dispone.

173. Rebro 3; voces n obtz mtle secunda
riz, et p rcidens logz; qa lit voces n iant ex stine logicas,
sz dispz defuris eoz: at la disptio n gvit gaio, et p se a logz s
p rcidens. Unde sut plobz ligrez, inqeo Astrologz esphera
steinplat, n e obtz mtle p se astrologiz: et sut causa extrin
ca n e obtz mtle paiz pteicz: ita silis vicus dispti in fez rez
defiris n ii obtz mtle gaiz logz. = Ctra n et ambz mtle, p pz;

priy, et p se logz, qd ex diane logz het per ultmo p se intentg a loga; t vesdtz, svz hent ex diane logz pez ulmo p se intentg a loga: q 11 obty mtle priy, et p se logz. Maa vdet innegbis; nqd ex diane logz het pez ulmo p se intentg a loga, simul ey sua la 9stuit obtg attribuis logz: ac pde e obty mtle priy, et p se logz.

174. Mia a pt; qa ves dtz svz hent ex diane logz antsa pez defnis; ut l ipsa resonsio supnit; s pa antsa defnis e pa ulmo p se intentz a loga: q tal sz pez hent ves ex diane logz = Et hanc manste colit e dispar ad expla adducta in respne. Imprmis globz lyneg cy nec sit, nec possit ee esphera celestis; pqz nec het, nec here pest ra tionz salz, sive pez, pp 9stuit obtg attbris astrologie. Deinde causa extrinsea q talis n e terris, aut pers here naturalts, q e obty sole phiez, et pp 9stuit obtg ipsig attbris: unde neq hz e obty mtle, s attbuty phiez; neq globz lyneg obty mtle astro logie; s ad sumy erit obty attbuty p accidens. Cy d ves heant pez mi sti ulmo p se intentz a loga: inde seqt, qd sint ipsis obty mt li p se, et priy.

Sectio 5.

Obiectiones solvuntur

175. Obijcies 1: nullz mz sti gest fieri ex vocibz: q vesa ii obty mtle logz. Pbat ans 1: qcumq mz sti p se talis debt ee actz scig; s nullz actz scig gest fieri ex vocibz; actz d scig stat in sola cogne: q nullz mz sti gest fieri ex vocibz. 2: ex vocibz so fieri gest mz sti explandi, n vero mz sti: q nullz mz sti gest fieri ex vocibz. 3: si daret mz sti vocibz p se talis, etia daret scia vcbus p se talis, ta videtz, q ad talz mz sti vocibz dirigeret;

s n dat scia vlto ppe talis: q nes my Di; ac pde his vocibs pstare nequit.

176. Ante respons noto, hic a accipi scia, sive acts scia in la stricta, et rigida usque, qua ritu scia dit de loga: s q cogni sive evdti, sive gbli; sive iudria, sive aqua. In qua su sylly etiq gblis dit my fr Di; et aptis defora etiq my fr Di appellatum dq q nec ad apty erando ana. Ad pmg gry no man; d my Di ex raone talis n deet ee acty sca, s io infinity Di; sive infinty apty ad sciq hendq: cy d hoc sonat my Di vels, spetit ti rao mis Di ppe talis. De raone q mi fr Di e, ee acty sciq; hoc d. nec de raone mi Di ut sic, qa nec de raone mi infinity Di.

177. Ad secdy pry no ans; d fuit my Di natalis e my Di, et simul my exprimendi obty; ita my Di vels e my explicandi obty, et simul my Di: hic q utrumq sceptq. lit dinsa raone; d e my pslis explandi obty, sive explatis pslis obti; at n e my pslis Di, sive pslis acty sciq, s a my infinitis Di, sive infinty ad acty.

Ad tertiq pry no man: qa sicut dictmen rz raonis n e acty otatis, lit dirigat otis acty; ita n deet ee vels scia dirigens ad my Di vels. Et rao a pmi e, qa de raone sciq e ee cogny certq, et evidty p demony acqsitq: q sceptum n psst vocibs expetere; at ee my Di e ee actty lgy ptimanfvy, sive infinty ad Dy, qd psst optime vocbg svire.

178. Objicies 2, et e infra plotis suis: sylly vels n e ppe sylly: q my Di vels n e ppe my Di. Dbat ais: demonstratis vels n e ppe demtio: q silty. Ans pstat: pbat rqua; dio demtio vels

n̄ ẽ ꝑꝑè demtio, q̃a hæc nequit cõsistere in oratione externa; ita q syllg nequit cõsistere in orone exna: ꝑ&= Dfmat: ita ē syllg, ac raonatio; s raontio ꝑꝑa n̄ cõsistit in vcbg: ꝑ neq syllg ꝑꝑꝰ in vcbꝰ cõsist. = Vaget; q̃a iuxta D. Thoma cõmuni 4 T ...
usa species sylli ē aia ralis formam ipsiꝰ; et syllg ē actꝰ raonis: ꝑ in vocibꝰ syllg ꝑꝑꝰ cõsistere n̄ pest.

179. Argtꝰ maiorꝰ patit retrꝰ in ꝑre vcli; ut videbis, si ꝑpendas. Reo tiate nandum At ꝑbꝰ cõsp anti; no cg. At ipsꝰ ꝑrꝰ cõsa maior, no minor u nivsꝰ sumptꝰ. Dispaꝰ ꝑ intꝰ demꝰ, et syllg hæc ē: qꝰ demtio ꝑꝑè talis cõsaliꝰ includit sciã, sive cognꝰ certꝰ, et evidꝰ habitꝰ, et deductꝰ ex ꝑriis scientificis, et vcbꝰ: unde ꝰ demꝰ ꝑꝑꝰ ꝑ scit obtꝰ: ac ꝑde hæc ꝑ in actibꝰ raonis cõsistere pest. At syllꝰ ꝑꝑè talis n̄ includit cõsaliꝰ sciã, neq cognꝰ, s ex cõceptu sylli ꝑꝑè talis ꝑ ē argtio cõsiens in cõne habꝰ lꝰ extrꝰ intꝰ se, q̃ꝰ extrꝰ cꝰ medio in ꝑris attingit. Hic ā cõceptꝰ stare pest in vocibꝰ: sicut stare pest in vocibus cõceptꝰ ꝑꝑositionis; cõceptꝰ cõnis ꝑlis, et cõceptꝰ formalis ꝑꝰ: ac ꝑde syllꝰ vocalis in vocibꝰ cõsistens vè, et ꝑꝑè argtio, syllꝰ, et ingꝰ hic ē.

180. Ad cõfꝰ dispuo maior: ita ē syllꝰ mtalis, ac raontio; cõdo maior: ita ē syllꝰ ut sic, ac raontio; no maior et cõsa min, no cg sub data disone. Sicut syllꝰ latisƒ..., q raontio: hæc ā utꝑtè exercitiꝰ raonandi ē definite actꝰ raonis: et cõꝗ nequit in vcbꝰ cõsistere. At syllꝰ n̄ ē definite actꝰ raonis; s ex cõceptu tali ꝑscindit à mtali, et vcli: sicut ꝑꝑtio ex cõceptu tali ꝑscindit à vcli, et mentali: unde syllꝰ ꝑꝑè talis

in actibg intlg, et etiã in rebus stare pßt: Lit rationio ppria n psi si in actbg raonis sisteri valeat. = Ad argtu͂ reo, Angey. Altay loq de syllo mtali; ñ de syllo ut sic. Rao ē; qa in via D. Thomæ infra citdē loga versat circa sermony externy: unde respitrao ut ɓɓ3 ma, ex q̃ ñ sylli, alijs̃ mē Di ppi tales sistant. Et pmo Denigramenias liene t ingt s Dton; op vocy signy spectare ad ppals logz sideratiõny

181. Objicies 3: toty artciy defnis vctis vel pnet ad Sramcẽ: s ver, ex qq talis defo sstat, ñ u obty mtle logz. Dbat ars: toty artciy defnis vctis stat in eo, qd obty explicet p ver eomo, quo scipit p defny mtaly; s explicare obty eo mo, quo scipit, pnet ad Sramcẽ: s d. = Argty pt retry a paritatibg ig allatis Rethoricz, et Doeseos. Dñ igit reo nando ans. Ad pry sa mar, disquo mia; s expre obty eo mo obtivo, et mtli, quo scipit, pnet ad Sramcẽ; sdo mia; s expre obty eo mo pali, et artso, quo scipit, pnet ad Sramcẽ; nomia, et sq:

182. Expcat stio: Sramcẽ qds pps ē submre ver, qq sine slmo, et Barbmo expect toty lud obty, qd ab intlu scipit: qd d ver dispnant in suç geris, et disz, ut respdeant li mo pali, et artso, quo obty si scipit ab intlu, ñ ad Sramcẽ pnet, s ad logz. Rao ē; qa si ho scipty p hanem: taly defny al rale expect p has ver: ē creatura pdg pta sstam corpore, et aia rali, habilis ad raondy, et ñ inepta ad senstnys, rē pds expbit attenta rigne, et reglis Sramcẽ: at nrē expbit atta rigne, et reglis logz; s qa n ad Sramcẽ, s ad logz pnet expre obty sciaty eo mo pali, et artso, quo ab intlu concipitur.

183. Objicies 4: Ea, sine quo pot stare loqa essentialis pta, n ē obtum mtle pr. loqi; s. sine vocibus pot stare loqa essentialis pta: q vocs n sunt obtum mtle pr. loqi. Maior cstat; mior d pbat: tum qa Angeli sine vocibus u pti loqi: tum qa ho, cui Deus infunderet oes cognestas, q mo u, licet redderet impotens loqi, esset pts loqi. = Utraque pto neg pmitto, loqa ēē sciam randi, et sermocinandi. Qd. sit scia randi cstat ex suo vulgari nomine, sub rabis ghia; qd. a sit scia smdi cstat ex ipso nomine Loqa, qd ducit mginy à logos graeco nomine, qd smy signat. Utrumque pbat clarissmo testimonio Ang. Dnis pmo posterius capt, lect, ubi inqt de loqa: Docna dit ralis, qa versat circa actus raonis sub circa cceptus mq; qua vo versat circa smy externy vocat scia cmunicabilis. Hinc mste deducit, loqa et ēē sciam, sive docnm ralem; et sciam cmcabilem: ē scia ralis, sive randi, qnus versat circa actus raonis: et ē scia cmbilis, seu smdi; qnus versat circa smy extny, sive vocis.

184. Sed qd ad argtum reo resp. maior, disto mior; s. sine vocibus pot stare essentialis pta loqa qnus geisse ē scia ralis, seu scia randi; cdo mior: qnus ē scia cmbilis, seu scia sermocti; no mior, et cq. Ad mior pry dico, Angelos (si vdeat capacessint dispco pabis, qd à plubus Theologis negat) ēē ptos logos loqa, q so sit scia raondi; n vo loqa, q sit etiam scia sermndi. Siliter reo ad exeplum huius impotentis loqi, cui Deus infunderet oes cognes loqas. Cstat stio ex docna tradita a amdti, q reducit ad hanc cony: loqa cplete, et adeqte sumpta et ē scia raondi, et sermndi. = Obstque ē; qd ipsum, qd de vocibus diximus, dicendum ēē de scriptis, q qbus vocs scriptae u at loqui inter absentes institutae.

185\. Dico alij solidiis notat; qd mg Dei velis manifestat obty imedte et imedne cognis qqa, imedne qqa infinti agti at scia qf qdq sufit, ut sit qqe mg Dei. = Nota 2; qd licet aliq facies respiant ves hocq signas ut qqq mq; n respiunt las sub caly raone fali, sub q ves respiunt a loga, scit ut dirbiles in prq mi Dei. = Nota 3; qd actq intlq n obty qqaliq logq, et ves obty ming qqale; qa loga ut raonalis nobilior e, p ipsa loga ut velis. Cy hoc tn stat, qd tan actq p ves respiciant p se a loga ut diribiles in intlu; qa tan ex vcbus, p ex actibq intlq tanq ex ma stat qq p se ultimo intenty a loga, videct mg Dei.

186\. Nota 4; qd loga intendit p se diary vocy, sive prq art, sq mi Dei velis. Rao e; qa aliq n reglq logq, q ita vcbq sviunt, ut acbq raonis, seu intlq svire nequeant: qa prcepty istud, lesso sstare decit vcbis n eqvocis, aut obscuris, aut impppiis: et istud etq nullavox a desito dervata ingrediat falq desiny: et deniq rlaq ta: lesso n decet sstare methaphoris, nec bis insuetis. Prcepta q ista vocbq, n vo acbq intlq sviunt, ut patens e. = Nota deniq qd husq loqti sumq de obto mtli logq ut pcq. Quid dicendy sit de obto mtli logq ut spvq, ad caly secnis 7 notabimus.

Sectio 6.

Utrum sceptus obiectivi sint obty mtle

pximy logicq?

187\. Conceptus obtivos vocamq res, sive obta, q attingunt p scepty fales: unde p scepty obuos intelimq in pstiany obta dictonis, divinis, et argnis faby. Sit q quarta ntaa sd: sceptq obvi n n obty mtle pximy logq. Ita smitq Praesntae cy Exc mio Dne, et p Arriaga, Dolicio, Conton, Reinado, et Obi

sub q. 1. 53. Opinio est comm. Thomistarum, et Scotistarum, quos seq. V. g. Hurtado, et Aguilar d. q. 1. log. sec. 3. = Ante omnia nomina advocate, scilicet obiectivi appellari posse obiectum materiale circa quod, et remotum; quia illud obiectum operis per se ultimo a logica intentum; illud obiectum vero [illegible] filius. Possunt etiam vocari obiectum indirectum, et mediatum; quia logica respicit hos ut explicabiles per tria [illegible]; quae sunt obiectum directum, et immediatum logicae.

188.

Probatur 1a pars contra: id, ex quo non requirit constare tamquam ex materia artis logicae, sive opus ultimo a logica intentum, non est obiectum materiale primarium, et ex quo logicae; sed artis logicae, sive opus ultimo intentum a logica nequit constare tamquam ex materia ex scilicet obiectivis: ergo scilicet obiectivi non sunt obiectum materiale primarium, et ex quo logicae. Maior est legitima. Maior videtur per se nota; et suadetur a paritate cuiuslibet artis: nam id, ex quo nequit constare tamquam ex materia artis artis pictoriae, sive opus ab ante pictoria ultimo intentum, non est obiectum materiale primarium, et ex quo pictoriae. Similiter id, ex quo nequit constare tamquam ex materia artis scamnum, sive opus ultimo a [illegible] intentum, non est obiectum materiale primarium, et ex quo scamni. Ergo pariter. Minor etiam a paritate aliarum artium ostenditur; nam opus pictoricale nequit constare tamquam ex materia ex scilicet obiectivis signatis per voces [illegible] tale opus efficit: et opus artis pictoriae nequit constare tamquam ex materia ex [illegible], sive [illegible] signato per tale opus, sicut per [illegible] artis: ergo similiter.

189.

Confirmatur: id, ex quo nequit esse tamquam ex prima opus logicae, non est obiectum primarium logicae: ergo id, ex quo nequit esse tamquam ex materia opus logicae, non est obiectum materiale primarium logicae: atque ex scilicet obiectivis nequit esse tamquam ex materia opus logicae: ergo scilicet obiectivi non sunt obiectum materiale primarium logicae. = Confirmatur 2: res obiectae non sunt obiectum materiale primarium scamni: ergo res obiectae non sunt obiectum materiale primarium logicae. Probatur consequentia;

ideo res obvz ñ 11 obty mtle gmy Sramcz, qa ñ 11 dirbles in prāz arti Sramtri;
sres obvz ñ 11 dirgles in prāz artti logalis, scut mi sdi: qa mg sdi salis;
vel desp hinis ñ gest stare tz ex magma ex ipso hine; nec hic,
ē capax prz defnis: ergo res obvz ñ 11 obty mtle gmy logz = Dmat 3: dē
ty opeňs artis gaiz vel obty igins artlis ñ ē ma exqz artis gaiz: ergo
sliz obty opeňs logz. Pbat sqa: ideo ars ē vy, qa in obty igins
artlis, vel in teory negt aas gtoria inducere prāz igns artlis;
sin obty mi sdi salis, vel in hiny negt loga inducere prāg mi sdi
salis: ergo sqa la bē infert à gte.

Sectio 7.

argumenta opposita solvunt.

190. Argues 1: iuxta Phy 4 metaphiz cap 1, Diali de oibz disserunt: unde in huyz loci omtario ait D Thomas, obty logz ē gpari obto metaphiz: ergo res oes 11 obty mtle gmy logz = Dmat loga hot scire, et ē insmty aliany sciany: ergo res g alias scias addiscendz disponunt rē à loga; et sqz ypi res 11 obty mtle gmy logz = At argty reo, qd Diali de oibz disserunt g usy logz, scut gmos sdi, q in qbet ma sunt dirve à loga. At loga ipsa so respit, ut opg pz ulmo inty ab ipsa my sdi: unde ad so, in qd loga dirve inducat prāg mi sdi, erit obty mtle gmy logz. Cy ergo loga sit dirva mi sdi in qbet ma, res oes 11 obty mediaty, remoty, et circa qd logz: hoc ad remoty logz obty eqrat obto gmo metaphiz, quo oes sub raone entis stemplat; et in hoc su intelligdg ē D Thomas.

191. Stio roborat gte Sramcz, q ñ het g obto mtli gmo res obvas; lēt res oes possunt Sramci explare g orationes sine solecismo, et barbmo ex dirane Sramcz gfectas. Et rao ē;

qa in res obvas n̄ pt Scia inducere diavè sug sug; atq logá n̄ pt dirvè indre sug sug in res obvas: q n̄ het g obto mtli gmo res obvas; let de reb, oib, possint hoc dissenere g mos ad ri effectos ex diane logz. = Hinc ad efng omissi ante (qa niny loga n̄ c insmty, s ars insmtaria aliary sciany) no ogs nd ut loga doceat scire n̄ reqrit; gd disponat obta aliary sciary, s susit, gd ri disponat mos ad in ma cujbet scz, qa ut insmtis aptis utat gbet scia ad suy obty stemplandy, l eficiendy.

192. Argues

ex g Hurtado: quis rels logz n̄ verisant de scipbg pelibg, sed de rebus quid sambg subsunt: q scipty obvi ut subsunt pelibus st obty mtle gmy logz. Pbat ars: rels ista, deso sveniet ey desito, deso c pdeabilis desesito, n̄ vericant de desone, et desito pelibg; s de obvis quid pelibg subsunt: q plures relz logz d. Ars pbt; qa deso pelis dissgint ra a peli desito; ac gde neq sveniet, neq gbilis c de desito peli. = Ifmat ex scursu frinitario: ex desone peli, et obva stat pta deso: q n̄ so scipty pelis, s utrq obvg c obty mtle gmy logz. Pbatur ars: relz, quas tradit loga g ra desone so possunt verca-ri de spleso ex desne peli, et obva: q ex utraq stat pta deso. Ars gbt ex eo, qd hjc rela, deso sit clarior desito, so verecat de desne peli; hjc d rela, deso sveniet g desity, so verecari pt de desne obva.

193. Ad argty res nando ars. Ad gry no ars; qn urgeat adjuncta gbatio: sg d lary relny c ista: deso pelis sveat logc, et docnalz ey desito peli; deso pelis c logc, et docny pdeabilis de peli desito: qa deso pelis desit

exqui dij se obty, ac exglat sule desity: atq adeo lict subis deso dispuat na à desito suli, cait loqe sventibilis cy desito suli, de ipsoq loqe zeblis. = Adde zetry aagtz ex q Obiedo sic: deso obva secdy se sotit cy desito obvo secdy se: et obva deso secdy se ē zeblis de desito obvo; qa ipdi obvi sceptz secdy se na demeant: q secdy se " obty mtle qmy loqz; qd n admittit q Hurtado. = Hinc at ofry no ans, et ansqnis cy ratne adjuncta, q fla ē; ut ostat ex īmedto dictis.

134. Argues 3 ex Illmo Zalaneo: res obvz possunt subijci, vel pdcari, possunt etiq desri, divdi, et aagni subesse: q ex reb obvis possunt osici qqnes, desnes, divnes, et aagnes: q res obvz " obty mtle qmy loqz= Res resp anti, nando sq utramq: nd ex eo, qd res obvz possint subici, pdcari, desri, divdi, et aagni subee, so infert, qd possunt ee obty subti subis, pdti subis, desnis, divnis, et aagnis subiq: hoc plane admy, qdo afmamq, res obvas ēē obty mtle remoty, et circa qd loqz: n ad infert, qd ex reb obvis possint osici tq ex mateia, et ex q qnes, desnes, divnes, et aagnes sules: unde n infert, qd res obvz sint obty mtle qmy loqz.

135. Repbis: loqa intendit in reb denminy desnis obvz vod: q het q obto mtle res obvas, q " subty talis denmnnis. = Res nando ans; nd loqa so intendit desny subz (ity dic de divne, et aagne) et ad eq so dirigit, la d denatio desnis obvz resultans in obto n intendit īmdte à loqa. Ad my, quo lict in intlu resultet denmtio desmientis, n ideo dicendy ē, loqz intendere pdictz dentry, et respectivy ut mz qmz, et ex q: q licit lict in obto restet

dentis desiti, n ideo dicty ē, loga intendere gdicta dentys, et respre obty ut mg gmg, et exq. Et raa utriusq à goni ē; qa neq de intlu, neq de obva desne gest vencni, ēē ld, ex quo tq ex ma stat ogg ulmò g se inty à loga.

196. Respbis iteny: loga resp pit imedie, et g se dennes genis, difz, et specici; s tales dennes gstiunt g sugty obvos: g loga imedie, et g se respit sugty obvos. = Reo dispto maa: loga respit imedie, et g se dennes genis, difz, et speciei, secdy qd dicunt de formali; sto maa: secdy qd dunt de subtivo, et mtli; no maa. Sgit loga so respit ggr et difz gud capacia gstuendi antty logz ignoti manfvy; ugd mtle hujg denmiis gg: sed gg obtivy ū sit capax gstuendi anttis logz igti mfvy; qa gg obvy ūē manfvy, s manftaty: inde ē, qd ū resp piat imdte à loga gg secdy mtle, s so secdy sale ipsig denominativa gg; qd ē gg sale. Sty dit de difa, specie, et silib.

197. Ad calg sec notat, qd hi acty, dici de oi; dici de nullo; et siles aly vercant de sugty salib; qng sigeant, qd loge, et docty dit gdty de subto quoben infri: qto loge, et docty dit de subto omi sugte distribuè. = Nota2; qd sugty obvi ū ll obty mtle gmy, et g se logz gud speculare. Rao ē; qa ū ll id, ex quo stat obty gmrīy, qd loga stemplat: sigdemg Sti ū gstat ex sugty obvis. Ē igit obty mtle, g se, et gmy logz gud spoz id, qd respit à loga ut gars detmbilis g obty sale gd in ordine ad gstuendy obty attbnis, qd gmaria, et g se speculat loga. Unde obty mtle gmy, et g se logz q specuz dy ē, ac obty mtle gmy, et ex quo logz gud graecca ē.

Disp 4.

De obiecto formali logicę.

Sectio 1.

Non nullis praelibatis, per varias senes qstio resolvit.

198. Celeberrimę int logg genuiales agredimur dispng. Inquir q; qdng sit obty formale logg? Ante respng supponot, qsng n̄ procedere de obto formali quo, s de obto fali qd. Vnde rogamg, qng sit pa la, qs loga dixvè induit in pg mg; raone cujs pg acty denomnat mg sti, seu actty logy, ipti masfoyq. = Suppnot, qd in mo sti, sive actiá loga dicto quing csidera potuent. Pmy ē ma, seu obty mtle logg, vel in ista defne al quinule, recepty apprhnis ptę ē ma ex q talis defnis. Secundy ē dirigbltas maę; n si p̄dicta aptio n̄ esset diablis à logan̄ ēet ma ex q̄ pdictę defnis, nec obty mtle logg. Dirgbtas vo alia ē activa, passva alia: activa csit in vi dirceva repeata, p inreglis; q pte diabtas ē maę extca: pva csit in capacite intca maę, ut accipiat dixvè à loga pg mi sti; q pte dirigtas maę intca ē.

199. Tertiy, qd pest cdirari in mo sti, vel in defne ista al gle, ē structura, seu dispositio acty in pg mi sti, q structura vot dirctio pva adeqtè intca actui: csitq in tali detminato mo repstandi obty, qm my intcè habet acty à loga dirty. Pdictę dirnis passvę conrespet dirctio acva, acu extca, qs pehdr pte ipstg logg, csitq in actli applicatione regny logg ad singlny acty in pg mi sti. Quarty ē cogbtas, seu demonsbtas structurę, rections, aut diligens acty in pg mi sti. Quinty deniq, qd pest csri ē cformitas acty cy reglis, et obto: q cformitas vot dirctio passva party intca, et ptem extca actui. Rao; qa dirctio passva csistens in tali cfmitate sit cstive, et in ro

199. n̄ sit structura actus, s. etiā reglas, et obtus, qq actus 9format; atq. struc-
ra actus ē intea, reglæ vō, et obtus ll q̄t extus actui: ḡ diatio passa
actus 9stens in 9fte actus cū relis, et obto ē ptim intea, et ptim exte-
ca ipsi actui. His suppos,

200. Prima stia tenet, obtū sle logz ēē diḡbtū
passiz actus in prz mī Di. Ita p Quinado tract. de fide d. 2. sec. 3 citans
p se aliquos ex nrās; simerito, ut existimo; qa Auctores ab ipso
citati defuent tertiā stiā, qm infra referemus. = Secda stia asserit,
obtū sle logz 9stere in 9formate actus cū relis, et obto, qm olim te-
nuere Rces n̄ nulli: opus in pdicto tempe hac n̄ra moderati
ll Rces qtū afmantes, obtū sle logz 9stere in sola 9fmte actus cū
relis; citantesq. p se p Ripalda, et Bernal. = Tertia stia stat,
obtū sle logz ēē diāry passas adeqtē intea actus. Ita omnes n̄ri
Rces cū p Arriaga, Oviedo, et Conton disp. 8 sect. = Quarta demū
stia, qm unanimiter defuent Thoḡ, qq in re sciunt Scotistæ pres, tra-
dit, obtū sle logz 9stere in ente quodā raonis ficto cū fundmto
in re. Opus hanc sec. 3 exponimus, et discutiemus. Nunc de reli-
quis agimus. Circa qs

201. Sit prima n̄ra scd. obtū sle logz ut praecise
n̄ ē sa diḡbtas passa actus in prz mī Di. Ded ē contra primā stiā
et sic pbat: obtū sle logz n̄ ē sa capacitas actus ad recipiēdā prz
mī Di; s. diḡtas passa actus in prz mī Di ē sa captas actus
ad recipiēdā prz mī Di: ḡ obtū sle logz n̄ ē sa pdicta diḡtas pas-
va. Disp. ligimus ē. Stat pba postea mia pbimus: obtū sle logz
ē sa sra loga, sra scit mī Di, sut obtū materiale ē sa sub-
tus talis prz; s. sra mī Di n̄ ē sa captas actus ad recipiēdā prz mī
Di; ḡ et d sra distinguit saltē sa à capacitate maiz ad recipiēdā

taly pag: q obty pale logz n̄ ē pa captas actuy ad recipda pag mi Di-
Alia pmi sylli iq pbat sic: dingtas pasva lapidy in pag domg ē pa
captas lapidy ad recipda pag domg: q pariy dingtas pasva actuy
in pag mi Di ē pa captas actuy ad pag mi Di recipdā.

202. Imatr: obty pa-
le factis pcz, q̄lis ē loga so ē pa la pa, p factas pca dinve indut in suam
mq; s loga n̄ indut in sug mq dingbty pasvz maz, sive actuy in pag mi
Di; hze ǝ dingtas ē q poni ad activq logz dinry: q obty pale logz n̄ ē
pa dingtas pasva actuy in pag mi Di. = Vrget a pte nas aagti q ntra
scne facti sic: deo dingtas psva marmoris in pag statuz n̄ ē obty pa-
le antis statuariz; qa la dingtas so ē captas ostuens marmoa mag-
xe aptz ad recipda pag stuz p se ulmo intz ab arte stuaia; s ding-
tas pasva actuy in pag mi Di p so ē pa captas ostuens acty mq gxe
aptz ad recipdz pag mi Di p se ulmo intz a loga: q talis dingtas
n̄ ē pa obty pale logz.

203 Sit secunda sc stra secta stiq: obty pale logz ut q
dicz n̄ ē ofoamtas actuy cq relis, neq oftas actuy cq obto. Pbatr
sc: obty pale logz so ē pa la, p loga pa dinve indut in sug mq. Hze
qtio suadet a pte sic: sut se het tag actionis pducvz restu actio-
nis pducvz, ita se het obty pale logz restu actnis dinvz; stag
palis actnis pducvz so ē id, qd pa pducit p eydi actny: ideoq Cat
toty ho denominet generatz; sola tn unio inz corps, et aiqe
tag palis actnis generativz; qa sola unio ē id, qd pa pducit p
taly actny: q siliz obty pale logz so ē pa la, p loga pa dinve in-
dut in sug mq, sive so ē id, qd pa indut in mq p actny dinc-
tivam.

204. Subsumo; atq loga n̄ indut pa dinve in sug mq statz

ɔformitatis actus cum relis, aut ɔftis actus cum obto: ꝗ obtum ꝑale logꝫ
n̄ ē ɔformitas actus cum relis, neq ɔftas actus cum obto. Min subsīa
pale suadet: nā loga n̄ indūt ꝑ dīrvē in sug mg relas, neq ob-
tū; ſ ɔftas actus cum relis ɔstiūt ꝑ relas: et ɔftas actus cum obto
ꝑ obtum ɔstiūt: ꝗ loga n̄ indūt ꝑ dīrvē in sug mg ɔftatis ac-
tus cum relis, aut ɔftis actus cum obto. Maior pet; qa in hanc ass
hinc al rale n̄ indūt loga ꝑ dīrvē relas, ā qq talis actio ac-
cipit dīrvē sug logꝫ defīnis hinis; neq indūt ꝑ dīrvē ipsum hinc.
Min etiā ſigt; qa ɔftas actus cum relis dīt ɔſalis, et in recto actus
hentes rectum ꝑscriptū a relis; et ipsas relas rectum ꝑbentes. Si-
liꝫ ɔformitas actus cum obto dīt ɔſliꝫ, et in ro actꝫ repſentes obtum
ut ē in se; et obtum ipsum ū in se sut repſentat ab actꝫ.

205. Respent aliq-
ui, qd loga in sug mg indūt lēt n̄ ꝑ, denominatīvē tn ɔftatis
actus cum relis; et hoc sufit, ut talis ɔftas sit obtum ꝑale logꝫ
ſmpugt; ꝗ n̄ ꝑ, ſ so denvē generat n̄ ē mg ꝑalis actūs gene-
rārꝫ: ꝗ qd n̄ ꝑ, ſ so denvtīvē indūt in mg n̄ ē obtum ꝑale actūs
dīrvꝫ: ꝗ lēt ɔftas denomvē inducat, n̄ erit obtum ꝑale logꝫ. =
Vaget: ɔftas erit obtum ꝑale logꝫ como, quo indūt a loga in sug mg; ſim-
ta oteriōs ɔftas n̄ indūt ꝑ, ſ tm denvē: ꝗ tm denvē, n̄ vo ꝑ erit obtum ꝑa-
le logꝫ; atq adeo sola ſtruera intca actūi in ipsum ꝑ inducta erit ꝑ obtum
ꝑale logꝫ.

206. Iterum respent; qd obtum ꝑale factis ꝑꝫ n̄ ē qcq̄ ād, qd factas indūt
ꝑ in mg; ſ id, qd factas ꝑ intendit; loga ā lēt n̄ inducat ꝑ to-
tā ɔftis cum relis; cum tn eā ꝑ intendat, hēt ꝑ obto ꝑali totā ɔftis. Ad mg
quo aas ꝑrenia indēns ꝑ ſilidinē ꝑturꝫ cum obto hēt ꝑ obto ꝑali to-
tā ſilmdinē; lēt n̄ indat ꝑ in mg totā ſilidinē, ſ so ꝑ indat

dispy colory, vi cujs gtuna ē filiis obto. = Impugnatt. resp. io: et imprimis
gtas actis gtiy nulla ē; qa. fly ē, gd ars pria intendat sa similitudy g-
tuaz cy obto: et insuper fly ē, qd heat g obto fali totz similitudy. Ans
q gnaa so het g fali obto d, qd sa intendit, et sa sa intendit d, qd
sa induit in suz mq; scit actsz dispy colory, raone cujs ipo eva-
rit filiis obto: unde hanc dispy so het g obto fali. filiz loqa sohet
g obto fali simulaz; et actsz dispy actz: hanc so sa induit in suz
mq, et hanc so sa intendit. Facultas q gca so intendit sa cz
suz, g medyz suis relis sa, et sigte attingit; so d attingit sa
et sigte suz tz, g sa diavè induit.

207. Hinc eficaz suadet, qd stz actuz
cy relis n ee obty fali logz sie: obty fali est factis cujsbet deat
sa sigte attingi a facte; n in hoc difert ab obto fali quo, ut dicimus
n. 184: gd vdy l. ipla stnaay supnunt: g d, qd n attingit
sa sigte a loga n ē obty fali gt ipsiz logz. Igua bonae. Sdic; at-
qtota gtas actcazy relis n attingit sa sigte a loga: g tota gf-
tas actuay cy relis n ē obty fali gt logz. Stat subsumia; qa gtasac-
tuay cy relis dun stive, et in ro ipsas relas, sive ipsz logz; cy d ipsa loga n at-
tingat sa sigte a se ipsa: ipz tota gtas actuy cy relis n attingit sa sigte
a loga.

208. Dupliciz respons adcy. Aliy dunt, in loga dari relaz gtz genaaly
gcipienty stz actuy cy relis partebz. Vnde loga g talz relaz ssiderat
sa sigte stz actuy cy relis partbz; gr loga, seu relz partcaus ssiderent
sa sigte se ipsas, sive supra se ipsaz reflectant. = Itna ē t; gd
la rela generalis gratis, et sine fundmo adstruit: sine la d stat
loga pte talis in relis partbz g quas sufficienter instaunt intlgcd
my sti stty, gz recdry bemdz. = Itna ē 2: relz partcaus

attingunt se sicutè obty sale logz; s ñ attingunt se sicutè ostq secy ipsiz alias supra se ipsas reflecterent: q ostas aizcas relis praatbg ñē obty sale logz.

209. Melius aliy dicunt; qd, ut loga heat ȝ obto sali ostq aizcy relis, ñ requit; qd loga se sicutè ostederet relas, sive se ipsas heat sicutè ȝ obto; qa id ñ requit, ut loga indat se ostq: sicut ut agens natle intendat similidry sui cy paso, ñ requit, qd se ipsy heat ȝ obto, sui mo sali suz actnis ȝducuz. Vnde sufficit, qd loga, sive relz se heant excecitè, seu vx ȝ obto; qng sicutè pcipitos opg, vx pcipiunt opg sicuti sunt ab ipsis pcipit; sive opg evaderent forme ipsis relis pcipientibg.

210. Reijcit stio 1: ut aliqd sit obty sale ȝ actq vtatis, det secty se toty se, et sicutè attingi ȝ actq vtis: et silit decet attingi se actq intlg id, qd ē obty sale ȝ actq intlg: q pq ut ostas cy relis eēt obty sale qd logz, decebat talis ostas secty se totz attingi se, et sicutè à loga; s ita ñ attingit, alias loga se ipsz sattingeret: q talis ostas ñ ē obty sale logz. = Reijcit 2: agens natle vsq calidy ñ intendit se, s tm denominvè simdiry sui cy paso: q si loga indit ostq aizcy relis, sicut agens natle simdnz; loga ñ se, s solū nmtivè indit talz ostq. Ans pbat: agens natle calidy ñ indit se nisi id, qd se pducit in paso; s in paso so pducit se calory: q ñ indit se aliud, nisi calory: intendit ū denmvè simdry sui cy paso; qa talis simdo. result ex positione caloris in paso.

211. Sit teatia sd: obty sale logz ut pñcz ē ditio pasva atqz intra actiu. Explat sd: pñta ditio vat stnucra, sive antssa dispō actq; ositq in detmnetomoz quo actq dicnt tendere in obty, ludq explare; ut sint ra dess,

defso; et angtia. Unde antsa distia, seu structura defonis stat in eo, qd talis tendat in obty, ut explet totq, et solq istq nec, explet, bgalaniq, qs explat pr defity pale, et sic de ceteros. Structura divinalitat in eo, qd talis tendat in obty, ut ludem suas ptes ne distribuat. Deniq angiis structura sit in eo, qd ex uno enuntiato aliud inferat pr gaalq illaq.

212\. Hac q ptta expne, fale pbat. Dr nostra: obty pale logz, jo e sa la, qs loga sa attingit, et qs sa diave in sua mq indiet, ut decuaso huiq sectionis satisfbaty e; s sa, qs loga sa attingit, et qs sa diave indut in sua mq; e diatio pasva adqte intra actibq: q obty pale logz e ysta diatio pasva. Mia pbat: sa, qs loga sa attgit, et qs sa diave indut in sua mq e detmty mq nepttie, quo acty decent ita tendeamin obty, ut sint loga defso, divtio, et angtio; s ygdi detmaty mq nepttie e diatio pasva adqte intra acty: q d. Mia pstat; in acta ytariq decet defso ee clarior defito sa attgit, et sicubit detmnaty nepti mq, quo acty, ut sit defso ra, decet tendere in obty, ipty sit nepto clarq, qs nestatt q pale defity insuper q talq nepti mq sa diave indat pfecta nela in acty. Hoc dq dicendy e de alijs nelis singulq ad defsq, divq, et angq.

Sectio 2.

angta stra pmq, et secundq seq

Dicuntur.

213\. Angius t stra pmq secq: obty pale logz e nao la pabra qqq qs loga respit suq obty mtli; s dingtas pasva e nao palia qqq qs loga respit suq obty mtli: q dingtas pasva e obty pale logz =. Reo disgto mar: obty pale logz e nao palia, qqq qs loga respit

suy obty mtle, et in q sit ipsa loga; sbo max: pptz loga respiat suy obty mtle, et in q loga n sit; no max: et silis disctã min, no sq. Qm loga respiat suy obty mtle ppts diagts passvz; cy tm in ea n sistat, ipsa ordinet ad diagny passvz: et insuper diatio passva, n vo diagtas sit sna, g loga indut in suy ma; actyd n het diavi a loga diagts, s diary passvz: inde ẽ, qt n diagtas (q so ẽ obty sale quo) s passva diatio sit obty sale logz. Ad my quo obty sale Dhy moralis ñ ẽ ordinabitas passva, s passva ordnatio actuy ad finy honestys; qa actz vtatis n ll rẽ ppts ordbitz, s ppts ordtiony ad honesty finem.

214. Argues 2 stra secdz seny: ex eo, qt va sit pptio ista, ideo ptio ẽ va, qa ofmat cy obto, bẽ infert, qt sna ostiva pmis in ecvz ẽ ofmitas pmis cy obto; s etiã ẽ va hec ptio, ideo actz ẽ ra beso, qa ofmat cy relis, et obto: g ex hat pne bẽ infert, qt sna ostiva actz in ẽe rz defmis ẽ ofmitas actz cy relis, et obto: g sna mi sti, et sgt obty sale logz ẽ utraq ofmitas. = Retqueo aagty sub eadsma formã sic; s etiã ẽ va hec ptio, ideo ypo lapidea Cesaris ẽ rẽ dispta, qa ẽ silis Cesari: g ex hac pne bẽ infert, qt sna ostiva ypo nis lapidez Cris in ẽe rz, et aatse dispte ẽ silito cy Cre: ac pe ypo la in ẽe rẽ dispte ostuet ps obty, sect ps ypsy Cis; qt pds advrij negbunt.

215. Dtẽ reo dispto max: ex eo, qt va sit ptio ista, ideo ptio ẽ va, qa ofmat cy obto, lĩ ideo dente raonpnly, et ostivz, bẽ infert, qt sna ostiva pmis in ẽe vz ẽ oftas pmis cy obto, sbo max: lĩ ideo dentte pcise dny onexionis; no max. Et dispquo min; s etiã ẽ va hec ptio, ideo actz ẽ ra beso, qa ofmat cy relis, et obto, lĩ ideo dente dny onexionis, sbo min;

dendante nostre falsis, et cstitue; seo mea, etc.

216. Itaq. in se ista e distas
int. gnj. in ee ve, et actu in ee ve defmis; n enota Lhy abce, q
pes e, l n e, gtio va, Lsla dit. Unde gtie in ee n se cstituit p exp
cialy my rept obty; I etiq p hoc, q recty se heat fiit repstat p g
rijs ac gta frexqa, gtio demnat va, e sftas leg cy obtu. At acty
in ee ve defmis fecdy qd na dese dit in na se cstituit p expli mj
rept obty. Rao e; qa esa metaphia defmis explat se p prune
recepty: mj Di explans esg nci: hic a recepty, lo explat in na ac
ty infmaty lo expli mo rept; n vo relas, aut obty: ita adeo
pro cstitua acty in ee ve defmis se e le explis mg rept; n ver
fmtas cy relis, aut cy obto.

217. Insptis t p iste acty cy obto: n pest
integi, qd hic acty al nale sit na deso hums, qn intelegat,
hiny ee in se al nale: q ghicty acty in ee ve defmis cstituit p g
fty cy obto = Atqui n pest integi, q qecna sit jsta igols
fris, qn integat obty ignis ee Cy: q talis picturia in eqni
ignis cstituit p i sty cy Cae. Dte reo d pho ans: n pest in
tegi, qd hic acty al inale sit na deso hums, qn inducte inte
gat, hiny ee in se al nale; seo ans: qn dte, et p integat,
hiny ee in se al nale; nego ans, et ig. Igit na deso hums se
fx, et cstitu mg Di explans esg hums. Unde hoc recepty
rese fx, et dte integto, intelit na hums deso: esa d hu
mia lo e tag estbis exagty ab lo actu in ee ve defmis hums:
unde pest intg na hums deso, qn intgat dte, et fx obty;
lit n possit intg hums deso, qn indte, et ut tag exagty in
gat obty, scit ipsa esa hums.

218. Oppnē nota hoc argtū efficax, quo poteris urge-re adversarios, q prdcti instiq nobis objiciunt. Sic argtor: argtio in rao-ne argūis n̄ cstituit p cstq eij obto: q defio in raone defnis n̄ cstuit vel p cstq eij obto. Cqua bē fluit a pte. Pbat q ans: hīc syllg: ōis hoē lapis; s Bucefalq ē ho: q Blq ē lapis, ī argtio adeqte cstuta in raone argūis; s n̄ cstuit p cstq eij obto; qa n̄ ē cfmis, s potq dif-mis obto: q argtio in raone argūis n̄ cstuit p cstq eij obto. Cstat mai ex eo, qd talis syllg utpte formtq in Darij het diffinq actq mi, ptr raone cuij ita scludit ex vi fr, ut q cederet prus teneret cg cle-rec. Mix certa ē: et cqua bē infert.

219. Insuper p cste actq eij relis: Obtq fale logz ē id, raone cuij actq ē fraxq; s id, raone cuij actq ē fraxq, ē cstas actq eij relis: q talis cstas ē obtq fale logz. Pbat mia: qcise abblata tali cste, aufert fatis recto actus, vel defmis: q id, rao-ne cuij actq ē fraxq, ē cstas actq eij relis. = Reo cufa mai, nan-do mia. Ad qrq na ans, et instia ruit nd rogo adversios; ēne xq (recdine sect defrmis) hic actq al. rale elicitq ab hine rustico prsq destituto relis logz? Si afment; infero: q flq ē, qd qcise ablata cste actq eij relis, auferat fatis recdo actq. Si a ne-gent; omo sine fundmto negbunt, cē xq hinis defrq actq lq, q ex-glat totq, et solq istq hinis, et qdq claxiq, q fale defitq.

220. Reinstbis: actq qdictq elicitq a rustico n̄ het frq logz: q nec ē mg dī, nec ra de-fo hinis, qqa fect, et actfa. Pbat ans: qdq actq n̄ ē actq logz. q n̄ het frq loga. Ans pbat: n̄ ē actq logz oqq lud, qd n̄ ē diactq actlq à loga; s ita fe het li actq: q n̄ ē actq logz. Rao mai ē, qa oqq logz ut tale ē oqq dictq à loga; et actq ut tale

ē qq dictg a rebus actis: a loqa d. denninat p q, logg; et a rebis actis denninat p actty qq. Mia d. actis s̄lli ꝯstat; rd qq ꝯstitit in eē directi a loqa p hoc, qđ ex diane logg, et intr et praecedens eliciat, fuit etia in eē directi ab acte ꝯstitit p hoc, qđ n̄ casu, et p accid, sed diane actis fiat.

221. Respōnanda aūr: Ad ꝑmy dispua aūr: qdty acty n̄ē actty logg in actu pmo; nc aūr: n̄ē actty logg in actu scdo, subdisgeo: ex defu actualitatis influxg dicevi, ꝯdo aūr: ex defu actualtis p̄g, sive stucaz; nc aūr. Ad ꝑy ꝑmy dispuo maa: n̄ē actty logg in actu pmo, q̄ n̄ eē directy actis a loqa; nc maa: n̄ē actty logg in actu scdo subdisguo: n̄ē ex defu actltis p̄g, sive stucaz; nc maa: n̄ē defu actltis infx dicevi; ꝯdo maa: et sic p̄a in cōtg summa, ꝯsqs. solitz dispdy ē. = Explat. stio: aliud ē acty eē aq; aliud vo acty eē dictg. Ut acty sit aq, sufit, q̄ heat mq tendtē, sive stucaz pqz vl defuis: unde cy ydi stazg huat li acty elitz a nusco; inde ē, qđ hit lit casu, et p accdens p̄g logg; sd ē, p̄g lg, q̄ heret, si eliceret ex diane logz: et hoc modē actty logg in actu pmo.

222. Ut d acty sit dicty, requit, qđ loqa modijs suis rebs actlz dicevi influat in lg acty. Lg vo hoc n̄ reqiat in actu to, q eliceret ab hine p̄ss ignaro, desto rebs logz; inde ē, qđ qq. dē acty r̄ut ēēt aq, p̄; n̄ tn̄ ēēt actlz dictz: et ꝑmy ēēt actty logg in actu scdo; n̄ qdz ex defu actlatis p̄g logz, q. actlz hit; s tn̄ ex defu actlatis dicevi actiz, sive infxg dicevi rejiy logz. Hoc, et ulad ꝑbari nqnes ty p maa, logg mlt in aeqa actlatz. = Colit. in suna nadta, q̄ defiente ꝯte acty eq rebs, sive actlo dicevi ꝑy logz (ut defit in casu ꝑdicto lg defuis formatz ab hine nusco)

desit qbs denmtio acty aliis dicti; qa hec dentio e ptim intca, et ptim
exca actiu; ostuitqb ty p pzg adegta p dians qasig intca actu, etq
diany aeq ipsi actui extez: at ñ desit dentio acty xi, sive xz desiis
vq; qa tunc acty le het stuctg, in q pa ostit xecto acty, seu pa xz desiis

223. Sus-
tis adhuc: q acty iste al xale het eamdy stuctz, sive eliat ab intlu
tqno logz, sive ab intlu xelis logz instructo: q talis stucra ñ e obty pa
le logz. Dbat hec sequa: obty pale logz e la pa, pq ops formaty exte
xecne logz difeat a ñ formto ex tali diane; s esgti pa ñ e stucra, s
oftas: q ñ stuca, s oftas e obty pale logz. = Odo prmq sq, et no secdz.
At huys pry no maa, et instia xuit. Itaq obty pale logz ñ e la pa,
pq ops formty ex diane logz difeat a ñ forto; s e la pa, pq acty ie
dispty in pq desiis, diviis, et aeqiis difeat ab actu ñ ita xe dispto.
Et xao aponi e; qa obty pale logz e la pa, q loqa pa diaecxe indut
in pug mq; hec ad pa la e, pq acty ostuit in ee xz desiis, doiis, et
aeqiis; et pex q difeat ab actu ñ ita ostuto.

224. Aeqiis3: loqa pa indit
acty ofmy xelis, et obto: q pa indit ofty acty cy xelis, et obto. Dbat
sequa: negt loqa pa intendere acty ofmy xelis, et obto, qn pa intendat
lq pzg, a q acty denmnat ita ofmis; s paa ista e oftas acty cy xelis, et ob-
to: q si loqa pa indit acty ofmy xelis, et obto, pa indit ofty acty cy xelis, et
obto. = Respdeo disto ans: loqa pa indit ag ofmy xelis, et obto secdy qd
acty ofmis xelis, et obto dit in xo; odo ans: secdy qd acty ofmis xelis, et
obto dit in obliquo; no ans, et sq. At sequq pry disquo maa: negt lo-
qa pa indere acty ofmy xelis, et obto secdy qd acty ofmis dit taninxo,
pq in obquo, qn pa indat pzg lz, a q acty dennat ofmis; odo maa:
negt loqa pa indere acty ofmy secdy qd acty ofmis dit pcise in xo

qu p indat prq lo, a q actus dennat ofmis; no maj: et scisa min, cojs
actus deceri exsipiendus ē

225. Itaq actus ofmis relio, et obto dit in ro explean
my xydi obty, sive stancrq intra actui, et dit in obquo relas, et
obty. Vy ē, qd si loga pa indeant actu ofmi relis, et obto secdy qd
actus ita ofmis dit t in ro, q obquo, indenit pa fag. i q actus dennat
ita ofmis, sut utramq ofty: at loga neutrq ofty pa intendit, qa pa
indit pa ny huis dennminis actus ofmis relis, et obto: sigds sola
stara, no vo oftas ē it, qd loga pa at sigti attingit; atq ta dir-
ve in sue mag indut.

226. Insbio: loga n pa indit pa actus ofmis, setiq qd
actus sit ofmis relis, et obto; l qd actus sit ofmis includit pa ofty:
q indit pa ofty. = Disquo maj: loga n so indit pa actus ofmis,
l etiq qd actus sit ofmis secdy intra actui; oto maj: secdy est
ay actui; no maj: et lista silit min, no cq. Istat stio ex dic
tis. = Reinsbio: loga gcigit, hiry defini q hunc actus al rale;
qa ex hinc, et ex tali actu result oftas: q indit pa ofty. etia se
cdy extra actui. Pbat am: si la oftas n resulait, loga n gcir-
geret, hiry defini q taly actus: q lud gcit; qa ex hinc, et talia-
tu result oftas. = Reo nando am: Ad q scisso ante, no cq.

227. Igit
hec stio: loga gcit, hiry defini q hunc actus al rale; qa ex hinc, et
ex tali actu result oftas, et q tio caulis denotans, qd recdo salis q
tnens hunc actus al rale in ee x defris, ē oftas, qs loga q sua
gcepta circa defny deat pa stexare: atq adeo talis stio stat: sigds
salis recdo defnis hinis p ofit in mo determinto explandi hinis
c'is, q my intra ē actui explanti. Hec d stio: si la oftas n resul

resultaret, logca non generat, hinc defectus talis actus est complexio denominatio obiective vera; quae denotat, complexio definis cum obiecto esse conformem, sive quae negatur bonitas formalis rectitudo definitionis: quod quidem verum est; quia ad defectum mentis cum causa obiectiva, quae tenent in se, sunt explicat per defectum. Relinquitur ergo, quod quoniam causalis est illa; secunda vero denominatio vera est: sicut illa est, tunc complexio causaliter pro eius currit, quae movet: tunc et denominatio est obiective vera: sed pro eius non moveret, non curreret.

228. Arguens 4: obiectum formale logicae est formalis rectitudo, per quam actus logicus constituitur in esse formali rectitudine logica; sed formalis rectitudo, per quam actus logicus constituitur in esse formali rectitudine logica, consistit in conformitate actus cum regulis logicae: ergo obiectum formale logicae in praedicta conformitate consistit. Minor suggeritur: minor vero argumentabatur: relis recto, per quam actus moralis constituitur in esse formali rectitudine morali consistit (iuxta nostros) in conformitate actus cum regulis rectae rationis; sed eadem dictamine pracico conformi: ergo pariter rectitudo formalis, per quam actus logicus constituitur in esse formali rectitudine logica consistit in conformitate actus cum regulis logicae. Consequentia iuxta D. Thomam, sicut quia moralis versatur circa actus voluntatis, sic logica circa operationes intellectus; sed rectitudo formalis operationis voluntatis in esse operationis moralis consistit in conformitate actus cum regulis virtutis: ergo formalis rectitudo operationis intellectus in esse operationis logicae consistit in conformitate actus cum regulis logicae.

229. Ad argumentum nego maiorem, nam licet minor conceditur admisso termino, nego consequentiam. Ratio disparitatis est, quod quamvis per intellecta conformitate actus cum dictamine rectae rationis, intelligitur formaliter actus in esse formali rectitudine morali: et haec conformitate per non intellecta sive ex defectu actus, sive ex defectu dictaminis, non intelligitur formaliter actus in esse formali rectitudine morali. Hoc innegabile est, si sermo contra eius principia argumentum procedit. At id non veniat de conformitate actus cum regulis logicae; nam per non intellecta praedicta conformitate, adhuc formaliter intelligitur actus in esse formali rectitudine logica: ut patet in hoc actu al nale elicito ab homine penitus destituto regulis logicae: cuius actus non fit conformis cum regulis logicae ex defectu memoriae regularum; et tamen ipsi non deficit

salis, et loga recto: unde sic intelligit talis actus in esse sic ut rectae logae, qui intelligat sic constas ejusdem actus ut relis.

230. Ad confirmationem dissuasio maior: juxta D. Thomam sunt principia moralis versatur circa actus voluntatis, sic loga circa operationes intellectus, tu sunt dente similitudo omnibus; nego maior: tu sunt dente similitudo non omnibus; concedo maior: et nego minor, nego consequentiam. = Ang. D. non intendit similitudinem inter constitutiva rectitudinis potius moralis actus voluntatis, et constitutiva rectitudinis salis logae actus intellectus: hic enim similitudo non datur, ut constat ex disputatione in quaestione posita: unde tu sunt non dentem omnibus similitudinem. Solum intendit D. Ang., quod sunt principia moralis versatur circa actus voluntatis tamquam circa proprias materias; sic loga versatur tamquam circa proprias materias circa operationes intellectus.

~~Sectio~~ Sectio 3.

argumentis ematerialibus seclusionis oppositis respondetur.

231. Arguitur 5 et tertio sic: relationes logae negative receptae, ut dicitur; respicitur non ingrediat definitionem; syllogismus non constet principiatis; neque induunt se, neque se induunt dicere passionem in objectum materiale; imo tales relationes respiciunt suas rectorum, quod probant = quod objectum salis logae quatenus proprietas relationis non est directio passiva, intrinseca actus. = Respondeo dissuasio ans: relationes logae negative receptae neque induunt se, neque se induunt dicere passionem modo positivo explicatam; concedo ans: modo negativo explicatam; nego ans, et consequentiam. = Igitur tales relationes respiciendo negationem incorrectionis induunt, et induunt se positivam rectitudinem, seu passionem dicere, quod attingunt, et explicant modo negativo.

232. Arguitur 6: maior logae non procedit ad dicendam passionem, nam actus intellectus procedunt ad explicandum eorum, quo sua objecta respiciunt; sed eo ipso loga non induit in suam materiam proprietatem dicendam: quod talis directio non est objectum salis logae: Respondeo minor a quaestione est; quia ans domificatoria non induceret in suam materiam passionem domus, si maior non procederet ad passionem sed finis. = Respondeo dissuasio maior: maior logae non procedit

praecedit gravitate reali ad diversas potentias; sed maior: non praecedit gravitatem rationis; nego maiorem: et negata in eodem sensu minori, nego etiam consequentiam. Ad minorem probationem dico ante; nego consequentiam in sensu discursus dato. Sit objectum speciale logicae non distinguitur realiter ab ente rationali: unde hoc nequit praecedere gravitate reali ad objectum speciale, sive ipsis diversis: praecedit in gravitate rationis; quia actus ut diversus dicit aliquam rationem gravitatis ad diversas potentias ut tales. Nec gravitas artis demonstrativae urget; quia ex dictis constat, aliquam artem speciale objectum distingui realiter ab ipsa arte ente rationali; ac proinde hoc potest praecedere gravitate reali ad speciale objectum: non sic evenit in logica, cuius objectum speciale a rationali non distinguitur.

233. Arguens ex M. Zalanco: sua artis est accidens, et ingens maxime; sed directio passiva utpote realiter identificata cum actu intellectus non est his accidens, et ingens: ergo talis directio non est sua artis, et consequenter neque objectum speciale logicae. = Respondeo distinguo maiorem: sua artis est accidens vel physica, vel logica accidens, et ingens maxime; sed maior: est determinate physice accidens; nego maiorem: et solita distincta minori, nego consequentiam. Quod sua artis distinguitur realiter a materia, est physice accidens, et ingens maxime: et ita sua domus est accidens, et ingens maxime domus. At quod sua artis identificatur realiter cum materia, est solum logice seu metaphysice accidens, et ingens maxime: et ita armonia est accidens, et ingens vocibus armonicis. Hoc secundo modo est accidens, et ingens actus intellectus passiva directio: unde haec convenit logicae etiam.

234. Arguens 2 ex eodem: actiones, quas dirigit artis non sunt sua artis; sed artis logicae dirigit actus intellectus; hic enim suis actibus facit syllogismum: ergo actus intellectus, et consequenter directio his intrinseca, non sunt objectum speciale logicae. = Confirmatur: logica iuxta D. Thomam 1 posteriorum lectio 2 versatur circa actus rationis, sicut ars domificativa circa actiones manuum; sed ars domificativa non respicit ut objectum speciale praedictas actiones etiam ut directas: ergo logica non respicit ut objectum speciale actus intellectus etiam ut directos. = Respondeo argumentum sic:

actnes, qq sit aattg ū ll ma aattis, s aattg logy sit acbg intlg: qt actg intlg ū ll ma aatti logi; qd qsz Illmg Dalanus ū adet.

235. Dtē recedissq de max: actnes, qq sit aattg gmanens post actnes, ū ll sra aatti; do max: actnes, qq sit aattg ū manens post actnes, ū ll sra aatti; nesomax. = Igit gdo opg aatis gnet post marifacta actng, ū sit sra talis operis, seu aatti negt sisterc in actne factiva lig: ideoq actio facva bonig negt ē sra bonig: sto vo opg aatis ū gmanet post actng tntg, sra talis operis post stare in ipso, sive in actne: tale ē opg intg a musica, cujg sra sit aecitg aarmcg stat in ipsis actbg, seu vobg. Unde si actio imanens ē de ipsa intelectionis (gg nunc otto) bē post stare sra aatti logi in actbg; si vo intellectio sistat sradgtē in specie expressa dicta à tali actne (ut scotistz volunt) aagtg nullg ē.

236. Istio etig clarissē netg sic: iuxta D. Thomg logsa versat circa actg rarnis, sit aas bomsfva circa actnes manuy; s aas bomsfva ū respt tg gggg ma fictas actiones: s logsa ū respit tg sma ggg actg intlg: qt ē stra D. Thomg, et stra ipsg Dco. = Dtē reo cy dicne; stoq maa de simdne ū osnita; logg vo, si de simdne omda integat. Itaq p lē sut so bentat. Ang D. logg assimat aati bomsoz in eagt logsa sit necnia ad dirgdos actg rarnis, sit bomsfva necaia ē ad dirigendas actnes manuy; ut videre ē in loco cito. Ex hacq doctna qt stra nos.

Sectio 4.

asserto tripliā doctrina nostra majis elucidatur.

237. Q. clae ntaq doing intelia assero 1: obty sile qt loqgiut sphoz

ut specificum est ipsa directio passiva; stracta, sive recta adeqte intra actum. Rat[io] est; quia eamdem rectitudinem, quam lex quidem practica inducit in suum materiam, sive objectum morale, lex quidem speculativa inducit demonstrationi, seu demonstrare. Hinc sequitur quod objectum attributionis legis qua speculativae idem est, ac objectum attributionis legis qua practicae. Est quod objectum attributionis legis qua practicae tribuitur materiae, ut distinctio sequitur praecipiendi, et tribuitur etiam materiae quae est objectum attributionis legis qua speculativae. Haec vero innuit distinctio; quod lex quidem speculativa respicit tribuendi materiae ut demonstrabilis: lex autem quidem practica ipsius respicit ut operabilis. Unde sic adaequatum legis est tribuere materiae quam operabilis, et quam speculabilis.

238. Nec obstat 1; quod lex sit una, ut respiciat suum objectum sub diversis rationibus formalibus. Nam haec legis unitas est moralis; desumiturque ab objecto attributionis, quod unum morale est. = Nec obstat 2; quod lex sophistica quae speciatim respicit errores, et fallacias syllogismorum; ut habeat pro fine syllogismum gravem, et pro formali objecto errorem ipsius, sive irrectitudinem operationis gravi. Respondeo distinctio; quod, ut lex sophistica qua practica ita dirigit intellectum ad vitandos errores, ut simul dirigat ad rectitudinem inducendam: et ideo respicit ut objectum formalem errorem, sed rectitudinem positivam respectivis. Sic etiam lex sophistica qua speculativa ita considerat fallacias respectivis gravem, ut simul intendat demonstrare operationis boni positivam rectitudinem: et ideo respicit ut objectum formale rectitudinem, et ut objectum attributionis rectum agendum ut demonstrabilem.

239. Assero 2: objectum formale quo legis ut practicae est operabilitas actus in materia morali; seu quod idem est directio passiva. Ratio est; quia ratio formalis, per quam materia legis reddit[ur] capax actionis localis, est objectum formale quo; sed talis est directio passiva, sive operabilitas actus in suam materiam moralem: ergo haec est objectum formale quo legis ut practicae. Major constat a parte cujuslibet actionis. Minor etiam liquet ex eo, quod actus legale est materia moralis: et solum directio in suam materiam moralem est ratio per quam formalis legis ut practicae reddit[ur] capax actionis legalis: unde conclusio legitime infertur.

Dices contra:

objectum formale logicae est, quod logica induit inducere in suum objectum intellectus; sed non induit inducere [illegible]: ergo hoc non est objectum formale logicae. — Resp. formale dupliciter sumi: [illegible] quod logica induit inducere in suum objectum intellectus; et formale quo [illegible]: et [illegible] modo [illegible] sub [illegible] data. Itaque ratio formalis [illegible], [illegible] formale quo non [illegible] a logica in suum objectum intellectus; sed potius [illegible] in ipso intellectu objecto. Sicut sanabilitas corporis non induit a medicina; sed potius [illegible] in corpore sanabili [illegible], ut medicina sanitatem [illegible].

240. Assumptum: objectum formale quod logicae est [illegible], aut [illegible] in [illegible] mentis. Ratio est, quia logica [illegible] ordinat [illegible] ad [illegible] mentis: sicut [illegible] ad [illegible] naturalis; sed [illegible] objectum formale quod [illegible] naturalis: ergo logica [illegible] objectum formale quo [illegible] actus [illegible] in [illegible] mentis: ac [illegible] objectum formale quo. Sic ratio formalis [illegible] logicae [illegible] est.

Sectio 2.

Thomistarum [illegible], et impugnat.

241. Thomistae [illegible] defendunt, objectum formale logicae esse ens rationis [illegible] cum fundamento in re. Ad clarioris hujus opinionis notitiam suppono 1°, ens rationis aliud esse effective, aliud subjective, et objective aliud. Effective est, quod ab intellectu effective producitur: subjective est, quod [illegible] intellectu [illegible] in subjecto recipitur: unde [illegible] cognitio est ens rationis in utroque sensu, scilicet effective, et subjective. Ens rationis objective tale est, tantum habet esse objective in intellectu: et circa hoc suppono 2°, ens rationis objective aliud esse sine fundamento in re, aliud cum fundamento in re. Ens rationis sine fundamento in re (quod etiam vocatur metaphysicum) est objectum [illegible] [illegible] ab intellectu, nullum fundamentum [illegible] re [illegible]

pbente ad taly fictiony, vel lo eg: de hoc n loqt mo Thstæ; s: de en de raonis obve cy fto in re (qd etia vat logy) ē q iuxta Thostas bet, qd fingitr ab intlu, pte ftty ipsa re ad taly ficty: sic qto ho vel scipit ab intlu ut species, ex ofdne intly result in hunc qdā fra raonis, et ficta impons existere ra, raone cujs ho denmnat spe cies.

242. Alij supptis, assererent Thtæ, obty pple logæ ee qdā ens raonis fu ty cy fto in re, qd aplant secdæ intentiony obvæ, et relationy raonis q iuxta ipsos result ty in acbq, ty etia in obtis. Explat: loga (aiunt Thstæ) ostrat in acbq, vel in defne pbli qda fra aatse, q scepta in acbq loc aatsi dispot, et cy talis fra n reugiat re va, neq re va inhæreat in acbq, vel in defne pbli: inde ē, qd talis fra sit tm obtive in intlu scipiente loj ac pte sit ens raonis obvy, et ficty. Sicly loga ostrat in obtis, vel inde fito obvo qda fra restantis in lo ex defne pbli, ostituentis, ac denmntis lud ēē aatse defiti: et cy talis fra n det re va, nec re va reugiat in de fito; inde ē, qd sit tm obve in intlu lo scipte, et sqt sit ens raonis ob tivy, et ficty. Sicut de defne, et defito; ita de divne, argne, pbto, pdto, gere, specie, et reliquis, q ad logæ oftny spectant, philosophant Thtæ, qcy oviunt Scotlæ aliq; lict alij pres ab lis dissideant.

243. Hanc Thsy opny refuimg loquentes de scegbq sicty sic: fra defnis vel ē la, vi cu jacty intly ē mg sli explans esse rei; s ens raonis ficty n ē fra, vi cujs acty intly ē mg sli explans esse rei: q ens raonis ficty n ē fra defnis: et sqt neq obty pple logæ. Mar sti, pbat mix: fra, vi cujs acty intlæ ē mg sli explans esse rei, ē expialis mg reqmenti esse rei indep caty ra cy actu ipso; s ens raonis ficty n ē mg expli expdi esse rei demeaty ra cy actu; alioq esset intentionalis expli esse rei: q ens rao

rationis fictum non est pura, vel cujus actus intellectus est magis dici express esse reale. Minor est; major probatur ex eo, quod quamvis posito, quod actus iste absolute ex divina lege talis exprimit esse ejus; tunc est, ejus explicet claris quod hoc dictum sale ejus, ejus explet per se, et dicitur; ejus per totum, et solus explet; ponitur quod talis actus sit magis dici explanans esse ejus.

244.

Confirmatur

1. hic actus absolute ex divina lege eliciatur est lege dato, licet intellectus vel fingat: ergo in eo tempore ad ente rationis ficto stat pura lege defectus, ac quidem obiectum sola lege. Probatur antecedens: actus hujus propositi lege exhibit per se rationem defectus, ficta, est lege dato; sed licet intellectus vel fingat, licet praedictus actus propositi lege exhibit per se rationem defectus ita; sed assignet nulla aliqua lege lege defectus, quia non veniat de tali actu: ergo talis actus est lege data, licet intellectus vel fingat. — Confirmatur 2. licet intellectus fingat in hoc actu absolute reale pura actualis defectus fictus, talis pura ficta non constituit praedictus actus in esse rei hujus defectus: ergo pura rei defectus non est pura actualis ficta. —

Respondeo, tamen ens rationis fingi sine peccato in re ac. Sed rogo: inquiunt, constat, quod actus iste absolute reale non est iste absolute reale probet ab priori actus sic fingi? Neque constituit nisi in eo, quod in primo actu, non ad in secundo reducat propositi lege exhibit per se rationem defectus; atque hoc est pura, quod primus actus, non vero secundus sit rei defecto: ergo quidem priori ad ea ficta hic actus absolute reale est pura, et non solo fundamentum rei, et lege dato.

245.

Respondeo 2. eandem sententiam loquendo de receptis obiectis: hic denominatio obiecti defectus solo constituitur per se obiectum, et per sola defectus: ergo ens rationis fictum non est pura constitutiva talis denominationis. Antecedens probatur: hic denominatio obiecti cogniti solo constituitur per obiectum, et per cognitionem sola: similiter hic denominatio obiecti amati per obiectum, et per amorem sola: et ista denominatio obiecti visi per obiectum, et per sola visionem: ergo partim hic denominatio obiecti defectus solo constituitur per obiectum, et per defectus sola. Antecedens quoad omnes suas partes inter Thomistas recentes certum est: et quia a parte rei fluit. — Similiter suadetur, ens rationis fictum non esse pura

reay junxy: obty divisy, ex obtivy, obtivy pdty; et sic dena
tiq obvis sceptg, q iuxta Stitas imedte, pxe, et dixte; iuxta
ntag vi stiq tm medte, remote, et indte à loga attigunt.

246. Dsp V.
p hoc qeise qd obty terminet cogny pely, let intly nl singat, ob
ty denat cogty; et siliq dicendy de his denmnaty, obty amaty, obty vi
sy: q priq p hoc qeise, qd obty terminet desry pely, lit intly nl singat,
obty dennat desity: q pra huy dennatina obty desity e desr pelo, nō
vo ens raonis fcty. = Dfmat 2: pra huy demnationis obty desit ab
intlu e eady ac pra ytg, intly desit obty; s pra huy secdy nō e ens
raonis fcty: q neq pra lig denntionis pmy. Mia pstare dect, nō
iuxta dnaûs intly nō dennat desitns obty p ens raonis fcty;
s p realy cogny. Maior d à pte pbat: pra huy dennis obty cogit
ab intlu e eady ac pra ytg, intly cogit obty: pra huy obty a
mat vtate e eady ac pra ytg, vtas amat obty: denny pra
huyq obty videt a pota visiva, e eady ac ytq pra, potia visiva v
det obty: q pariq.

Sectio 6.

Thomay momenta dixcunt.

247. Obijcies 1 ex Jestimonio D Thny, q 4 metaphy lec 4 sic
inqt: ens raonis pp̄e dit de tis intentnibq, quas rao adinvent
in reby pſideratis; sict intentio genis, et speciei, q qdy nō invent
unt in reay naq; s pſiationy raonis pſequunt; et huiqdi ens e
pp̄e pubty logq: q ens raonis obivy e obty pele logq. Sic inferunt Jo
ssan, et Palanco; quo d iuxi statim videbis. Pro ptne no
ta, intentny aliq ee pma, secdy aliq. Pma intentio e cogtio
obti secdy ee, qd het in se: unde cogtio ista ho e pma inttio pelo;

obty ad talis cognis ē prima intio obva. Secda inttio ē cogtio obti secty ēē pro hit ab intlu: unde cogtio ista species huma ē secda inttio folis, obtyvo talis cognis ē secda intentio obva.

248. Mo ad argty reo, Dy Ang n̄ loqr de ente raonis obvo, et ficto; s de ente raonis subtivo, sect de actu intlg. Pbat: D Thomas loqr explicza de intne genis; s iuxta ipsy D Ang intio genis n̄ ē ens raonis obvy, et ficty, s ens raonis subvy: g de hoc, et n de ficto loqr D Thomas. Pbat mia ex ipso Ang Decqui in 1 Disne 2 quest art 4 docente, al ətiu, et denominaris ex hoc, qd intlg intelligit al: g ab dennat gg iuxta D Ang a cogne intlg, et n̄ ab ente raonis obvo, et ficto. = Hinc resp ante in su expcato, no cq: q ut dicty ē, nullam ng infert.

249. Insbis 1 ex Mno Rco: D Thomas loqr de ente raonis gg ē tali, s ens raonis ficty ē ens raonis gg ē tali: g de ente raonis ficto loqr D Thomas. = Disquo maa: loqr de ente raonis logi gg ē tali; no maa: de ente raonis metaphico gg ē tali; no maa: et silit dista mia, no cq. Stio expna n̄ indiget. = Insbis 2 ex eod: D Thomas loqr de lis intentionibg, q n̄ inveniunt in rery na; s ətenary raonis əsequunt, s acty intlg inveniunt in rery na, et ətenary raonis n̄ əsqt: g de his D Thomas n̄ loqr. = Resp maa, no utramq partg mia. Rao; qa acty intlg, seu cogtnes n̄ inveniunt in rery na, qng lit vē, et re existant, n̄ existunt indgtenty ab intlu, in quo su loqr Ang Mag. Insuper denm intio genis əsqt cogny, sect toty əsqt ipsg parts: et sic cogtio ractive sumpta əsqt intlg əsationg specisive accepta.

250. Obiiciunt ex Mno Rco: hic acty Rng ē hō reprsentat obtg alit ac ē in se: g ex tali actu result in obto ens raonis ficty cy fdto in re. Pbat ans:

talis actus repraesentat unum tamquam subiectum, et aliud tamquam praedicatum; quod repraesentat tamquam aliud ac est in se. Probatur sequela: in obiecto ut est in se non datur, quod unum sit subiectum respective ad aliud, neque quod aliud sit praedicatum: quod de= Resp. negando anteced. Ad probationem distinguo antecedens: talis actus repraesentat signate unum tamquam subiectum, et aliud tamquam praedicatum; nego antecedens: repraesentat exercite, concedo antecedens, et nego consequentiam. Signate denominatio ratione subiecti, et praedicati convenit exercitio ab eo actu; signate vero actus non attingit signate in obiecto rationem subiecti, aut praedicati. Observa tamen istam Resp., quod modum cognoscendi per modum compositionis, et modum cognoscendi per abstractionem quorum repugnat intellectui Divino, non quia repraesentat ex parte obiecti relationem fictam; sed quia cognitio quae abstractiva intuitive confusa, et obscura et aliis imperfecta est.

251. Obiicies:
omnis denominatio extrinseca consistit in aliquo in ente rationis ficto resultante in re denominato; sed denominatio de fide extrinseca est: ergo consistit in aliquo in ente rationis ficto. Resp. negando maiorem; quia denominatio extrinseca consistit in sola applicatione formae extrinsecae, ratione cuius applicationis forma sit quasi intra rem denominatam: sicut praesentia solis, quae est forma, et causa, ut in aere detur forma, ratione cuius aer denominetur lucidus; ita paries visio quae est forma, et causa, ut in pariete visio resultet forma, ratione cuius paries denominetur visus= Dixeris: denominatio cogniti est accidens non receptum in forma; aliqui hic denominatur cognita: quod est accidens receptum in obiecto; sed non accidens reale; aliquin tie intrinseca esset: ergo ficta= Confirmatur: forma denominans obiectum cognitum con a nobis consideratur ut intra obiectum; sed ita considerata est ens rationis: ergo talis forma est ens rationis.

252. Resp. ad argumentum negando maiorem, et probationem adiunctam; ratio illa est, quia ut paries visus denominetur visus (quia forma denominationis extrinseca)

sufit id, qd explat p hunc suepty, prius ordet a ptia: ad hoc ad n re qrit aliqua aplicatio ficta visionis ad parietj; sut n reqrit, ut dit id, qd explat p hunc suepty, ptia vid pt: sufit qd ad suepty utrumq, qd visio sit intra ptia, et qd terminet ad parietj.= Raritas solis nulla e; qa esse intecta ptia solis non integet causa gens eiusce lucj; at esse intecta visione sali intra ptia et terminata ad parietj, integit ptia videns ptj: et isti inte sit paries visj a ptia; qa uteraq suepty e sa dj. Obij vista stra adoriis, qd cy visio ut dicta ab ente ficto sit iuxta ipsos fom dy ad hanc denry paries sa visj; a visione, et n ab ente ficto fovet hc dentio paries formalitr visj; s hc e dentio extra: qd iq dat aliqua dentio extra, q n ab ente ficto, s a paria li oviat.

2543. Ad primq ostry disquo ans: dentio cogti e acdens n recepty in ptia secdy qd dit de subtivo talis dentio; odo ans: secdy qd dit de sali; no ans. Sgit dentio cogti dit de subvo, et mat ali obty; qd qdj n recipit in ptia; et dit de sali saly cogry, q, qdj in ptia repit, qn ptia dennet cogta; qa ptia n rephtat p cog ny: et so dennat cogty id, qd p cogry rephtat. Obsva, qd ut ob ty dennet ra cogty, n reqrit fictio alicuij rej, q aphendat int ce intrinsecis obto ad my acdentis realis; s sufit, qd obty team net cogry realj.= Secda ostio retqt sic: sra dennans intlly cog ty pest a nobis ostrari ut extra intlluj; s ita ostrata e ens raonis: qd talis sra e ens raonis.= Dte ygit sessio pttis, na orsi; qa ex his so infeat ostid orsi: qd sra dennans obty cogty e rit ens raonis, si ostraet intra obto; negamq vo, qd ita debeat ostrari; qa absq cogne singli obty dennat cogty p: hoc quse, qd

qd re ipsa cogny terminet.

254. Resplat 2do, et simul aperit argto intro redderis dispatj intz pras hary denny visy, cogty, et prz ipsiz pstio: visio, et cogtio sl actnes speculae, q nulla prz ponunt in obtis, et 9ps n vealit, sed denmant obty visy, et cogty: at vo actio pdicaris uny de alio e ptica poneris in obto pra, raone cuis obty pr, et in facto ee denmat subty, et pdty. Pbat assumpty q ad secda pts hoc explo: Sit ids sit, aliqn dealbare paries, ac ps ee realit, et in pieri alby; n tne ids, ac pts ee pr, et in facto ee alby: pf pariz Sit ids sit, intly pdicare obty, ac obty ee realit, et in pieri pdty; n tn ids e, ac obty ee pr, et in facto ee pdty. Rco nando assty qad secda pts, qr nagat paries dealbantis pats; qa actio dealbti n e albedo pris, et 9ps n e pra denmans pats pr alby: actio vo pdicans uny de alio vl acty ipse 2us cho, e enunctio pris; seu pris pdicatio unig de alio: ac pde e pra, a q obty denmat pr subty, et pdty

Sectio 2a

pcedentis docnz 9sectaria

n nullas.

255. 9sciry 1: tripx ong Dr (scit desio, visio, et argtio) qud abstragit a singtatibz talis defnis, talis visnis, aut talis argnis; et otig qud abstragit hug, l lig factis, e adeqty spsivy (vdeet extecy) logz; ut notiong n 110, et suisg pbimg dispne segti. = Hinc dupx infert pstio stra Sntas: 1: ens reale sub aliq exgli abstraene a ma e spsivy logz: 2: ens raonis picty n e logz spsivy. Vtraz te infert ex dictis: nlonng hn expecialitz stra Sntas pbat secda.

256. Dico sec: iuxta Thomas tale ē sficatu, q̄-
be ē ējs sfivū; et ideo ponunt in aīa spiabī potiā sensivā in-
tiē materialis rea distinctā ab ipsa aīa; qa sit actū, à quo sfi-
cat talis potia, ē intiē materialis; s loqa nē ē fictū: q nec ēiꝰ
fictū ējs sfivū. Vel alitꝰ sec: s iuxta Thtas ens raonis fic-
tū ē sfficativū logꝰ: q loqa cāit ē fictū, seu scīa ficta. =
Secundò: si expositio suarū desumit ab abstrabꝰ Theis, ut ipsi conan-
t, qdnā erit sfivū phīꝰ moralis? Si reant, ē ens raonis fictū, in-
fero: q loga, et phia moralis n̄ differunt sfiie; cū heant idē sfivū.
Si dicant, ē ens reale; iā pbare n̄ poterunt ctra nos, ens reale
n̄ posse sfficare logꝰ; qa n̄ pest resspī a loga sub aliā expli abstrac-
ne àma.

257. Disecrariū 2: relationes sub̄tī ad pdtū, medij ad extrema,
speciei ad gꝰ, et siles ‖ relatnes raonis, n̄ qa sistunt q sibi in ente
raonis obtivo, et ficto; s qa sistunt q sibi in ente raonis subtivo,
in cogne sit cparante unū extmū cū aliō. Pbat ex D. Thoma ipse
q̄ne 28 art 1 dicente: Aliqñ respectū sicatū p ea, q dicunt ad aliqd
ē tm̄ in ipsa apphene raonis cferente unū alteri: et tunc ē rela-
tio raonis tm̄; sit cū cparat rao hiꝰ ali, ut speciē ad gꝰ: q iuxta
D. Thmꝰ reltio raonis tm̄, ut ē reltio speciei ad gꝰ, et tm̄ in apph-
ne raonis, seu in actu intlꝰ cparante unū extmū alteri: atꝗ adeo
n̄ sit q sibi in ente raonis obtivo, et ficto; s in ente raonis subti-
vo, nimꝰ in cogne.

258. Disecrariū 3: ipsi actū cparantes n̄ so efectivē referunt
unū ad aliud, s formaliter pe ‖ reltiones q sibi. Rao ē; qa ipsi ac-
tū intlꝰ referunt unū ad aliud eo mo, quo cparant unū extmū
alteri; s n̄ so efecvē, seu referivē cparant unū extmū alteri;

s ctiã pr: q. n. s. efecive, s ctiã pr referunt unu ad aliud. = Ale qbz qr
ps latet, quo pacto eius raonis fictu sit pra actiõa, pactu raonis ad
stuenda obta pr relata relatione raonis tm. Thomistz ipsi viderint.
Nos ad obtu attbõis logz gradu facimg

Disp 5.

de obiecto attributionis logicæ.

Sectio 1.

sententia eligitur, et probatur.

259. Ex diotate in explando, stuendoq obtu attbõis, factis o-
rigz fuerit opinionu multudo circa resp qstis dispnis, inq dub-
t, quonã sit obtu attbõis logz? Vigesimu numeru excedunt opiõ-
nes, quas refert p Lince lib 2 trac 2 cap 5. Nobis vo, ut omi nras
intz Raes stiz falem parerng viq, notdu ē 1; qd obtu attbõis
factis ptiq lud ē, ad qd efficiendu factas ordinat cetera, de qq
agit, et qd ab ipsa facte respit ppz se: sic se hbt pta pictura res-
tu artis pictz. = Notdu ē 2; qd obtu attbtu factis pez ē lud, qd ipsa
factas respit n ppz se, s. in ordne ad efectu sul obti attbõis: et
ita se hent respu Raic tropi, figurz, et alia, q. à Rca ordnant
ad efectu orationis aptitz ad psuadu. Dispz sliz obtis tan attbõis,
p attbto factis spez.

260. Notdu ē 3; qd obtu attbõis factis ē fis ulmg ipsiq
factis: unde liq pta efectue sipt, et perficit factas, si pra; et in liq
pta stemptue, si ē spva. = Notdu ē 4; qd loga ptè, et spletè talis r
plectit relas ad defdu, dedu, et argtu: atq adeo obtu attbõis logz
dicit ēe id, qd p se, et prinaio respit, et intendit ut ulmg fis ab ipsa
relis. = His ntatis, cu Eximia Dre tom 1 metaphz disp 1 sec 4, cu
pbq Drimspq, Toledo, Fonseca, Rubio, et alyi agit p Ohicao.

dispu tu Sect, et ejus nnâ rotay Ray sui,

261. Ntra se sit: obty attbinis logz ē pro mg Sdi. Dbat: obty adqgty attbinis logz ē lud, ad qd tg at fry ad sqty ordnat intèe loga qng defiva, diva, et aagva; (4), ad qd tg ad finy adqgty ordnat intèe loga qng defiva, dva, et aagva ē tripx mg Sdi: q trips mg Sdi ē obty adqgty attbinis logz. Min ostat, rd loga qng defva ordnat intèe tg ad defry, qng dva ad dīvry, et qng aagva ad angry. Maa ad pbat: obty adqgty attinis logz ē lud, qd qd tg ad finy adqgty ordnat intèe qng ē pta, et adqgta scia insmnia ad Sdy; s loga qng ē pta, et adqgta scia insmnia ad Sdy ē defva, diva, et aagva: q obty adqgty attinis logz ē lud, ad qd tg ad fiy adqty ordt intèe loga qng defva, dva, et aagva.

262. Imat: obty adqgty attinis logz ē pis adqty, et ulmo pinty à loga, qud ē sqlta, et adqta factas dispdi; s pis adqty, et ulmo p se inty à loga qud ē sqta, et adqta factas Sdi, ē tripx mg Sdi: q tripx mg Sdi ē obty adqgty attinis logz. Maa ex tis ost: mia ad pbat; loga qud ē sqta, et adqta factas dispdi ē p dorna despdi, dvdi, et angdi; s pis adqty, et ulmo p inty à loga qud ē doctrina despdi, dvdi, et angdi ē tripx mg Sdi: q tripx mg Sdi ē pis adqty, et ulmo p se inty à loga, qud ē sqta, et adqta factas dispdi.

263. Hinc obsvat; alia oia, de qq loga trat pt tripx mg Sdi, ēē obty attbuty logz; la ordnat ad tripx mg Sdi tg ad p p se ulmo ab ipsa loga inty. = Obsva 2; obty attnis logz n̄ ēē mg Sdi ut sic; s tripx mg Sdi ut ostracty ad sug tripx speciz defnis, dvnis, et angnis. = Obsva 3; q lit tripx mg Sdi aliquo mo pneat ad metaphia, sicut raone mat, et ppio-ay, qq angtio nit: at n̄ raone aatciy, seu sug ostivz mu Sdi. Igit ing-reae ipsas reay pnet ad metaphia; ad loga vo dispne eas defnes, dv qq ostz reay explant: pilig ad mtcq spectat agere de divisibg reay;

ad logz vo nasdíones ssire: demy ad metez pertinet propria, ppt ex-
ptio nit; antéy ad, seu pra agnis ad solz logz spectat.

Sectio 2.

non nullis obiectionibus fit satis.

264. Obijcies tq ptes Basques, Hurtado, et Arriaga docby, so-
lz demonstry eē obiy attrirs logz. Assumty argti ē hqc ptio: Sola de-
monstrio ē fis ulmy logz. Pbat assptz 1: pz solz demry pergit ob-
ty qad ess, partes, et ppietates; sd, pz qd ita pgit obty, ē fis ulmy lo-
gz: q sola demtio ē fis ulmy logz. = Pbat 2: fis ulmy logz ē id, ingo
quiescit intly; s in sola demne intly quiescit: q sola demtio ē fis ulmy
logz. = Pbat 3: pz solz demry pppè fiit intly: q sola demtio ē fis ulmy
logz. Ptas sqz ē, qa fis logz ē qd intly feciat. = Pbat 4: fis ulmy lo-
gz ē obty nobiliz, et ptiz logz; s sola demtio ē obty nliz, et ptiz lo-
gz: q sola demtio ē fis ulmy logz.

265. Ad argty neo nando assumptz. Ad p-
my pry disquo maa: pz solz demry, q fit uniz my Dei pgit obty qad
ess, ptes, et pptates; no maa: pz demry, q fit triqx my Dei; omitto
maa. Disquo etiz mia; sd, pz qd ita pgit obty, ē fis ulmy logz, qng ē u-
niz my Dei; no mia: ē fis ulmy logz, qng ē triqx my Dei; sdo mia, et noz.
Sgit stare posst demtio, pz pz pciat obty qad ess, ptes, et pptates; hqc qz erit
obty attirs logz, ū qa pse stet raony demnis; s qa stinet raony raony defnis,
donis, et argnis: hoc d ñ ē, qd sola demtio, s qd triqx my Dei fit ulmy fis,
et obty attirs logz.

266. Ad secdz pbry no maa; qa fis intez logz ñ ē id, in quo qui-
escit intly; s id, in quo quiescit ipsa loga: hqc ad quiescit in defne, dione, et argne,
sive in triqx mo Dei: unde triqx my Dei ē fis ulmy, et adeqty liz att-
nis obty. = Ad 3 pbry sso anté, no sqs, cuyz adiuncte pbry disquo:

fit inter logic, et at qm ab aliis scijs ordinat, e. qd intelli sciat; ita: forsitq qua, id inter ipsiq logic e. qd intelli sciat; no pq: qa fit gg, et inter logic so e tra- dere insinuta Ari; seu trigq my Ari sere, ipsiq ipsq redarg seminare. = Ad pty dicend. pq. no maa; cujs falcitas his exqtis ostendit: imprimis de- ty attus pliq no e solg ho, lit solg ho sit obty nobliq, et ptiq phiq: Deinde obty attus metphiq no e solg Deus, lit solg Deus sit obty nob- liq, et ptiq metphiq: q silit obty attus logic no e sola demtio; lit hec sit obty nobliq et ptiq logic. Et rao a pori e; qa lit demtio sit ption des- ne, et divne; ipsq tn ve, et pge pantigant natry pte ulmo inter a loga, natry sect mi Ari.

267. Obsta duo: pmy, reliquas scias exigere a logan demry, sc itq defry, divry, et argry pbls. Rao e; qa cy aliis scis deant pluna defne, pluraq divne, exiguint sgs a loga defry, et divry. Insuper cy in aliis scijs plura no gobint g demry, sic pba- biliq a nobis ozari; fit inde, q aliis sciq egeant argbg pbbg: ac p- de has a loga exigant. = Secundy, Arg pscatim sibi pposuisse elucidandy party logic nobiliory, sect pty demvq: et ideo facit af- signat ut finy logic demry: ty qa hec e fis nobliori; ty pcipue qa assignat finy coaespdens ti panti logic, de q pscatim agere de- crevit.

268. Obijciendy g aliqq Rbg cy p Oviedo, et Espinula defendy obty attum logic ee solg argry. Defo, et divsio ii ex na sua par- tes sylliq; sc para, q talis e ex na sua so intendit ppg toty: q defo, et divsio so intedunt a loga pp sylly: q so syllg, et argtio pta, no vo defo, et di- vsio, e obty abrus logic. Maa pst in his duob syllis: pmg e, omo e al rale; sd Ug e ho: q Ug e al rale: secunds e, al aliud e rale, irrale aliud; sequg e al: q l e rale, l irrale. = Dmat.

cptio se tract à loga ppt aagry: q etiā defo, et divsio. Pbat sequa: ideo cptio se tract à loga ppt aagry, qa paas, q talis ē ex na sua, n alit respicit sua, nisi in ordne ad totq, cujs ē paas; s defo, et divsio s ex na sua paates aagrūs, sut etiā cptio: q sut cptio se tract à loga ppt aagry, ita defo, et dsio.

269. Mar argti omitto (qa defo in aghne stem negt ē paas sylli: insuper dsio n ut divsio ē, s so ut cptio ē paas sylli) et disquo mīr; s paas, q talis ē ex na sua, se intdit ppt totq, si intelligte det silis rao, ac in toto, ut intendat ppt se; no mīr; si ingte n det silis rao ac in to, ut intdat ppt se; sdo mīr, et noq; Ad cfrq scuso anti, no cq: Ad pbrq no mar ppt causalq; qa rao, ob q cptio se tract à loga ppt aagrq n ē qe, qa ē ex na sua paas aagrūs; s qa ē paas cui n cpit rao ppt q argtē respit à loga, sict rao mi sdi: hec d rao cpit defni, et divsni: ideo n ē paritas.

270. Itaq vy ē, cptas ptio post cstraetq paatq defne, et divne: ut ligt in syllis, quos argtq cpont: unde tan defo, q disio possent ordnari at aagrq tq paates at tq. Cq hoc tn stat, qt defo, et divsis respiant q loga ppt se, et sqt qt sint obtq attrrs saltq partiale logq. Ostendit hac gte: lict carmen exametrq posit ordni at disticq tq paas at totq, nimrq carmen examitrq respit ppt se ab arte poetica; qa vē participat raorq ppt se intq ab ista arte, videt metricq cordnq, et mensuraq; s tan defo, q dsio vē partipant raorq ppt se intq à loga, sict raorq mi sdi: q lict tan defo, q dsio possint ordnī ad aagrq tq partes at totq, nlq 4 defo, q dsio à loga respiunt ppt se.

271. Insuper: loga ordnat defnq (similiq de divne disctq ē) at aagrq, s negt stare

qd loga ordinet desry ad aagry, et qd sistat in desre tq in fine qq se ento ab ipsa loga: qd loga n sist in desre tq in fine qq se ab ipsa loga ento = Reo distgto maa: loga aagva ordnat desry ad aagry; oto maa: loga desva ordnat desry ad aagry; no maa: et silz dicta mia, ... sub eadm desne exigdy e. = Isit loga oplete sumpta het q obto attrio adeqto bnigy my Dei. At cy hoc stat, qd loga qvg aagva ordnet desry tq mediy ad suy finy, niay ad aagry: isit stat etia, qd loga qvg desva ordnet aagry tq mediy ad suy finy, vdet desry; ... necesariy e, ut ne nis deseat, qd qq p aagnes dignoscat esse aa. Hoc ad summ gbat, qd loga qua aagva sist in aagne, qua dva in done, et qua desva in desne: n ad gbat, qd loga oplete, et adeqe sumpta n sistat tan in desne, qs done, et aagne; qin bnigy my Dei ita respit loga qq se, ut ad ipsy ordinet reliqua, de qq agit.

Sectio 3.

reliquæ obiectiones solvuntur

272. Obio 3 qq Conton asserente, solz desry e obty attrio loge: obty adeqty attrio loge e pcipuy fis loge; s sola deso e pcipg fis loge: qd sola deso e obty attrio loge. Dbat mia: sut pcipsi scopty aa e sola ipa essa, ita pcipg fis loge sola e explio essz aa; s explio essz aa e deso: qd sola deso e pcipg fis loge. = Reo sectsa maa, nando mia. Ad pry no maa, et aagty runt. Isit sut ho vq n adeqt tq p scopty essaly p al, s p al rale; qa ho n so dit ostive raory als; s etiaz raory ralis; ita loga n adeqt tq p finy pcipuy p solz desry, s p desry, dony, et aagry; qa loga e essaliz docna desva, dva, et aagva: unde respit tq finy pcipuy, et adeqty bnigy my Dei; qa fis pcips loge deet adeqre totz docniz loge essaliz sumpte.

273. Obio 4 qq Linu docte, obty attrio loge e veritas, et ipsig assegtiony: sut se het gtia mentis ad acty voluntatis, se het loga ad acty intellqs: s bonitas actuy vtatis e obty attrio gtiz mentis

ergo veritas actus intellectus est obiectum attributionis logicae. = Confirmatur 1: logica est scientia veritatis, ut constat ex variis testimoniis D. Augustini, et aliorum S. Patrum, veterumque philosophorum: ergo veritas est obiectum attributionis logicae. = Confirmatur 2: scientia iuxta D. Anselmum indicit rectitudinem, quae consistit in veritate: ergo etiam logica indicit rectitudinem, quae in veritate consistit. = Confirmatur 3: hoc tum graeca, tum latina miscent a [illegible] lance; quia ut logica statuat scientiam veritatis, falsitati subsidia conatur adigere.

274. Respondeo igitur ad rationem distinguo maiorem: sicut se habet quoad vim directivam philosophia moralis ad actus voluntatis, se habet logica ad actus intellectus; concedo maiorem: sicut se habet quoad tam directionem; nego maiorem: et omissa minori (quia sola bonitas actus voluntatis non est obiectum attributionis philosophiae moralis, sed ad summum erit eius obiectum formale) nego consequentiam. Conveniunt utique philosophia moralis, et logica in eo, quod sicut philosophia moralis directive influit in actus voluntatis tamquam in proprias materias, et rectitudinem moralem; ita logica directive influit in actus intellectus tamquam in materias proprias, rectitudinem autem modi sciendi. Differunt tamen in eo, quod philosophia moralis non est facultas instrumentalis conficiens instrumenta, per quae acquiratur bonitas; logica vero est facultas instrumentalis conficiens instrumenta, per quae veritas acquiratur: atque adeo licet philosophia moralis intente respiciat bonitatem actus voluntatis; non tamen intente logica non veritas, sed instrumenta ad veritatem.

275. Ad primam confirmationem distinguo antecedens: logica est scientia veritatis subiectivae, et enuntiativae contemplativae; nego antecedens: logica est scientia veritatis antecedenter effectivae, et contemplativae; concedo antecedens, et nego consequentiam. Docent ergo patres, veteresque philosophi cum D. Augustino, logicam esse scientiam veritatis, quoniam est scientia modi sciendi veritatem; munusque logicae est dirigere intellectum ad modos sciendi conficiendos, itemque rectam demonstrationem: quae modi sciendi sunt instrumenta apta ad indagandam, apprehendendamque veritatem in quavis materia. Vel aliter: est scientia veritatis, quia ut speculativa habet pro fine ultimo modum sciendi ut contemplabilem. = Ad secundam confirmationem nego antecedens in sensu ab adversariis intento. Scientia igitur indicit rectitudinem veram, ratione cuius vires constituant [illegible] sine fine, et bono

explanatum obtum. Hoc docet a S. Anselmo, et hoc verissimum ē: ista ex [illegible]
de voce non est in ratione falsi adaequatè sumpta. Si tamen quod loqua condit
rectum, sive statuerit inventorum Dei; atque adeo non est falsi adaequatè sum-
pta, sed antea dispositum actum intendit: unde contra allata quod nobis ē.

276.

Ob-
jicies 2. ex eodem quod Lineus: finis legis ē veritas: quod loqua habet quod obto attinens obj. Probatur
ante 1: si quis agit, quod dat operam legis, bene recedit; ut obta aliam sub fine esse
cognoscit. Secundo: ablato fine veritatis nulla erit necessitas legis: quod finis legis ē veritas.
Quis non mirabitur contra Lineum ex una parte docentem, legis ē abstinere contrariis; et
ex alia asserentem, quod finis legis unicè ē veritas? Quo pacto cohaereant doc-
trinam istam cum doctrina Domini dicentis: spes finis veritas, per ā opus, vos videtis. R.
Reo ad argumentum distinguo ante: finis externus, et remotus legis ē veritas; concedo ante: finis inter-
nus, et proximus legis ē veritas; nego ante. Ad primam probationem dico, assertionem loquitur argumentum,
si de fine externo, non vero de fine interno legis loquitur. Ad secundam probationem praemisso an-
te, consequens distinguendo ex data expositione ē.

277.

Explicatur strictè: obtum attinens cujuslibet factio
ē finis internus, et proximus ejusdem factio. Explicatur finis; quia per se attingit ā facto, et
ad ipsum ordinat factos externa, de quo agit. Explicatur internus, non quia constituat
facto, sed quia debet per attingi per actum constituentes facto. Explicatur proximus; quia ad hunc
immediatè ordinarentur reliqua factio. Hic ad finis internus, et proximus contradistinguitur a fine
externo, et remoto, quod facto cuilibet assignatur. Finis externus, et remotus factio
le ē, quod non attingit per actum constituentes facto; et ad quem ordinatur finis internus
factio vel ex intentione intendens facto, vel ex intentione inventorum ipsius
factio. Sic finis internus, et proximus actio navifactorum ē navis; finis vero
externus, et remotus legis actio ē navigatio.

278.

Sic: finis internus, et proximus legis,
et consequenter ipsius obtum attinens ē [illegible] Dei; quia loqua in hoc fine sistit

ipsis se attingit per suas relationes, ad lumen immediate dicunt relationem logicae: agitatio autem, sive assecutio virtutis est finis extrinsecus, et remotus logicae; quia logica per suas relationes non attingit se ipsum finem; sed solum utentes logica, vel investigationes logicae ordinant finem intrinsecum logicae, numquam instrumenta sunt ad virtutem assequendam. Hinc fit 1, quod sicut deficiente fine extrinseco artis nauticae, videlicet navatione, talis ars non esset utilis, ita possumus dicere, quod deficiente fine extrinseco logicae scilicet assecutione virtutis, logica non esset utilis; quia inde infertur, talem assequi esse finem intrinsecum logicae. Fit 2; quod rogatus quis, cur logicae navit operam, recte respondet: ut virtutem assequatur, si loquatur de fine extrinseco; secus vero si de fine intrinseco loquatur. Sicut rogatus quis, cur det operam arti nauticae; bene respondet si loquatur de fine extrinseco dum: ut navigationem assequatur; secus autem si de fine intrinseco loquatur.

Controversia 2.

de identitate, et distinctione rerum.

Prolixissimum hic de ente rationis metaphysico sermonem texere recentes Authores consueverunt. Nobis autem utiliora sectantibus disputatione ista; quae in proprium locum remittimus, in praesentiarum supersedendum putavimus. Ea igitur, quae ad clariorem primum intelligentiam nostri operis notitiam spectant, duplici controversia complectemur: in sequenti de universalibus in communi, et in particulari, de antepraedicamentis, praedicamentis, et postpraedicamentis tractabimus: in praesenti vero de identitate, et distinctione rerum sermonem instituimus.

Disputatio 1.

de distinctione reali actuali agitur.

Sectio 1.

in quonam pro formali consistat distinctio realis actualis?

271. Celebres igitur circa varia distinctionum genera disputationes discussuri, recentiorum Authorum vestigia prementes imprimis de distinctione reali actuali

tractatus praenaiamus. Sgit realis identitas ē la rao Subis, q̃ unus ante opus intlis ē id, qd ē. Distio ð realis actualis (q̃ ex parte sua opponit identitati reali) ē rao la Subis, q̃ unus ante opus intlis n̄ ē aliud: unde distio realis actualis Dari a Dlo ē la rao Subis, q̃ Dus n̄ē Dlus. = Dividit 1 distio realis actlis in inadaequata, et adaequata. Adaequata ē la rao, q̃ duo aliqua secundum totum suí distinguunt inter se: sic Dus distinguit ra adaequatē a Dlo. Inadaequata ē rao la Subis, q̃ duo aliqua distinguunt n̄ secundum oes suas ptes, stm secundum aliqs sui: sic ho distinguit ab aia.

280\. Ad disem inadaequatam reducit distio includentis ab incluso: hoc ē, distio totius ab ipsius pte: et etiā distio inclusi ab incldti; vel distio partis à to, qd p ipsam cstituit. Cum hac disne duo necario secuuntur: primus identitas inadaequata; qa si duæ entitates nisi inadaequatē identicant, iis adaequatē distinguunt. Secdus adaequata distio ptis à pte; qa sine disne adaequata partis à parte, neque stare inadaequata distio totius à parte, et ptis a toto. = Nota, qd n̄ ois distio inadaequata ē distio includentis ab incluso, aut incsi ab incdte, ut pet in duobus cpsito cstante eadem ma, diversa tn fma.

281\. Dividit 2 distio realis actlis in absolutam, et modalem. Absta ē, q̃ dat inter rem, et rem; modlis vo ē, q̃ dat inter mum, et mum; aut q̃ dat inter mum, et rem. Res dit entitas nulli alteri cpalis afixa ut intea lis afectio: mus vo appellat entitas afixa cslitiis alteri, cuius ē afectio intea. Unde distio repentia inter Dum, et Dlum ē absta; modlis vo, q̃ dat inter mum, et unionem sui cum fma; et etiā q̃ dat inter unionem, et actionem pducem lis. = Nota, qd sicut identitas ppe realis ē la, vi cuius ante opus intlis unus ē id, qd ē: ita etiā distio ppe realis ē la, vi cuius ante opus intlis unus n̄ ē aliud. Cum ð secuntur ipse sciat disem realem modlem; inde ē, qd talis distio ē ppe realis.

282\. His de disne reali actli glibatis, ad opinionem nostiam circa pfaciam difficultas pueniri gradum facimus

Faciamus. Itaque prima sententia dicit, distinctionem realem nihil aliud esse praeter ipsas entitates, quae distinguuntur. Ita nominales; Durandus, quem Bassius, Molina, Valentia; Montoya, Lugo, Oviedo, et Hurtado disp. 6 sect. 1, et plerique quinque nostri Recentiores.= Secunda sententia dicit, praedictam distinctionem consistere in negatione physica identitatis inter extrema, ipsisque superaddita. Haec est mens Thomistarum, quam citant Eximius Doctor, et quem Arriaga, et Solucius tom. 1 disp. 8 sect. 1.= Tertia sententia ait, consistere adaequate simul in entibus quae distinguuntur, et in negatione physica. Sic alii Recentiores nostri.= Quarta sententia est quam Joannis de Cardenas in manuscriptis de metaphysica disp. 2 dicentis, neque subjectum adaequatum distinctionis realis nec stare praecise in entibus, nec in negatione; sed in utroque non coniunctim, sed sub disiunctione.= Quinta denique sententia, quam tribuunt Mairon, et Enriquez, constituit distinctionem realem quendam modum, sive accidens superadditum, et distinctum ab ipsis entibus, quae distinguunt. Quod accidens vocant relationem separabilitatis.

283. Sed antequam mentem nostram aperiamus, aliqua observanda. 1. Observa quod 1 hoc principium indefectibile: separabilitas realis est signum evidens realis distinctionis. Ratio est; quia nulla res potest separari realiter a se ipsa. At e converso inseparabilitas realis non est signum realis identitatis. Ratio est; quia inseparabilitas realis potest oriri ex metaphysica connexione, et non ex identitate reali; ut cernimus in unione respectu extremorum.= Observa 2 principium istud: quae semel realiter identificantur, semper identificantur realiter: et similiter quae semel realiter distinguuntur, semper realiter distinguuntur. Ratio est eadem; quia res nequit non esse id, quod realiter est; unde si semel est distincta realiter, semper est distincta realiter; et si semel est realiter identificata, semper est realiter identificata.

284. Observa 3; quod triplex agnoscitur genus negationum. Alia dicitur negatio logica, quae quidem in se, et obiective est quid positivum; vocatur tamen negatio logica; quia explicatur per modum, seu per conceptum logice negativum. Alia dicitur negatio physica, quae nihil positivum

ē, sed entas qdq phice negva essliq excludens aliqd posivy, et ex pte obti conspet huic, aut solibq sppbq, tenebrq existunt. Alia demq dit negao obva, cujq discrimen à negne phica in hoc ponit ab aliqq, qd n̄ existat phice, etiq negvè; s. so obtivè: et insuper qd n̄ sit exclusio entis posivi necessarij, nec obti impolis, s. so entis positivi stringentis.= Obva denisq Auctores ostruentes discry realq p negnē dcentatis loq de negne phica. Cyd hujq loci n̄ sit investigare: an dent, l n̄ phicq negnes? q nunc eary existentiq omittimus.

Sectio 2.

duplici conclusione distio punctq resolvit.

285. Sit pma ntra id: distio realis actlis q pli ɔsit in entabq ipsis, sive extmis, q disjunt. Pbat id; et designar exgli pma de distne reali intq Dry, et Dly. Distio realis actlis Dri à Dlo ɔsit pin dista indiviudali Dri à Dlo; s. dista indolis Dri à Dlo ē qd positivy ra idemty cy entate Dri: q distio realis actlis Dri à Dlo ɔsit pin aliquo posivo ra idemto cy entate Dri. q distio rlis actlis q pli ɔsit in ipsis entabq, seu extmis, q disjunt. Disqy ɔvit. Maior ɔcedet, ty qa muny distq ut talis ē ita ɔstuere rq, ut vi ipsiq res disferat, seu disjuat ab ōi n̄ ipsa: ty qa Dry differ indolis à Dlo ē pr Dry disjui ra actliq ab ipso Dlo. Mia etiq ligt, nd dista indolis rei positivq, qlis ē Dry, ɔstuit ipsq ry ptivq; et sqq ē qd posivy ra idemty cy entate ipsiq rei. q dista indolis Dri à Dlo ē qd ptivy ra idemty cy entate Dri. Hinc utraq ɔqua pmi sylli bē fluit.

286. Pmal? Dry, et Dly p suas entates ptivas ll alia, et alia entitas; Dry d p suq entaty ē hæc entas, et p suq entaty Dly ē la entas: q p suas entates ptivas disjunt ra actliq intq se: q distio realis actlis ɔsit q pli in ipsis entabq, q disjunt.=

286.
Imatur 2: Dūs distinguitur ra à Dlo ē Dūs n̄ ēē Dly; s Dūs p̄ suā entatē ē n̄ ē Dly; n̄ p̄ suā entatē ē Dūs, et ēē Dūs ē p̄ n̄ ēē Dly: q̄ p̄ suā entatē distinguitur ra à Dlo. = Imatur 3: p̄ lz p̄rz, p̄ q̄ Dūs ē id, qd ē, excludit id, qd n̄ ē; s Dūs p̄ suā dīsā indolē, sicut p̄ Dttatē, p̄ p̄rz ē id, qd ē: q̄ p̄ eamdē suā excludit id, qd n̄ ē. Atq̄ n̄ ē Dly: q̄ p̄ lz suā excludit ēē Dly; ac p̄de p̄ lz constituit in ēē disctī ra à Dlo.
287. Respondent aliqui: qd Dūs p̄ suā entatē distinguitur so fundamentaliter, n̄ vo p̄ à Dlo; q̄a entas Dūi ē fundamentū, et radix negōnis p̄licē; q̄ q̄s ē p̄a, p̄ q̄ Dūs denominatur p̄ disctī à Dlo: sicut ignis p̄ suā entatē ē so fundamentaliter, seu radicaliter, n̄ vo p̄ caliditate; q̄a ignis ē radix caloris, q̄ q̄s ē p̄a, p̄ q̄ ignis denominatur p̄ calidus. = Impugnatur responsio 1: Dūs in sua p̄tiva entate claudit dīsā indolē suī à Dlo; s talis dīsa ē n̄ fundamentaliter; s p̄ disctio realis Dūi à Dlo: q̄ Dūs in sua p̄tiva entate claudit discrē p̄ talē suī à Dlo. Probatur minor: talis dīsa ē realis disctio Dūi à Dlo ea ratione, q̄ ē dīsa Dūi à Dlo; q̄a dīsa ne indolē ē id, ac ēē aliud ra, sive ra distingui; q̄ talis dīsa ē n̄ fundamentaliter, s p̄ dīsa Dūi à Dlo: q̄ etiā ē n̄ fundamentaliter s p̄ disctio realis Dūi à Dlo.
288. Impugnatur 2: entas Dūi q̄ prior ad negōnē ē; alioq̄ q̄ prior ad negōnē n̄ ēēt fundamentū et radix negōnis, ut adversarij contendunt: insuper entas, q̄ q̄ prior ad negōnē ē n̄ ē Dly; aliq̄ q̄ illa priori ēēt idemtica cū Dlo, et sic ab lo n̄ distingueretur p̄ supervenientē negōnē; n̄ q̄ semel idemicantur semper idemicantur. Ita sic; s entas, q̄ q̄ prior ad negōnē ē, et n̄ ē Dly, q̄ prior ad negōnē ē actualiter p̄ aliquid disctū ra à Dlo: q̄ entas p̄tiva Dūi q̄ prior ad negōnē ē actualiter p̄ aliqd disctū ra à Dlo; p̄inde q̄ Dūs p̄ suā entatē

differunt non fundi, sed per actlis a Dlo. = Hinc est, nulla esse ptates adversary
primo; quia entas ptiva Dni idemficat secum pes, nempe diffa indolis, ratione cujus
cernat difecta ab oi non ipsa: entas vero ignis non idemcat secum pes, ratione cujus
ignis dennet calidus. Secdi; quia pp poni ad calorem va ē ptio ista, ignis ē, et
non ē calidus: at pp poni ad negrum non gest esse va ptio hae, Dns ē, et non ē aliqd
difectus à Dlo.

290. Sit secda sed: etiam datis negbs phicis, difectio realis actlis entis
positioi nisi qds sufficientes esit pp jali in negne phica. Pbat 1 sed: difectio rea-
lis actlis entis positioi ab oi alio nisi qds sufficientes esit in eo, qd non ē diffa nume-
rica entis ptioi; sed negtio phica non ē diffa numeca entis ptioi: pp in tali ne-
gne nisi qds sufficientes esit difectio realis actlis entis ptioi. Maa est ex eo, qd
difectio realis actlis entis ptioi ab oi alio idem sit, ac diffa indolis, seu nu-
meca entis ptioi. Mia etiam liqt; non diffa numeca entis ptioi vel Dni
demcat ra eum Dno, eum quo nulla negas phica demeat.

291. Dmat: Dlo, qd
pa estuit Dny differenty à Dlo, estuit pa Dny difecty à Dlo, seu ē pa difec-
tio realis actlis Dni à Dlo; sed sola diffa numeca Dni à Dlo estuit pa Dny
differenty à Dlo: pp ipsa sola estuit pa Dny difecty à Dlo, seu ē pa difectio rea-
lis Dni à Dlo. Sed sic; atque diffa numeca Dni à Dlo ita estuit Dny, ut
nisi qds sufficientes esistat in negne phica: pp difectio realis actlis Dni à Dlo ita
Dny estuit, ut nisi qds sufficientes in negne phica esistat. Mia subsista pbat à pte: diffa
specica hinis ab equo ita estuit hiny, ut nisi qds sufficientes in negne phica esis-
tat: pp Siliter diffa numeca Dni à Dlo ita estuit Dny, ut nisi qds sufficientes esistat
in negne phica.

Respondent adversarii; qd licet individuum supnat intellectum cogentem pp aph-
ny, adhuc ipsum individuum ē pa sufficientes dennans intellectum cogtis. Ruass quia hab-
tis ē pa dennans sanctae Humanitatis Xpti Dni; licet Htas eadem

ꝑugnat ei S.ta ꝑ sanctꝭ increatꝭ. Sanctꝭ Beatitudo solùs iuxta stꝭ ꝑbo- tꝭ. It subsistꝭ in amore beatifico; licet hic ꝑugnat. Studꝭ subsistꝭ ꝯ- tutꝭ ꝑ visionꝭ: ꝗ̄ silitꝭ licet negao ꝑhica identatis ꝑugnat Dꝭ, et Dlꝭ subsistꝭ distctos ꝑ suas entates; ñtamꝭ distctio realis Dæi à Dlo pote- rit stare subsistꝭ in tali negne, et hæc erit subsistꝭ sna tennans Dꝭ et Dlꝭ ra distctos. = Hic ꝑtatꝭ conant divisꝭ stꝭ ndꝭ impetere; sed imo- rito, qa ꝑtes nullꝭ sᵗ.

Ostendit reddendo claristꝭ dispatis raonꝭ. Sgit tentio ꝑveniens à sna extra subito ꝑest ꝑvire ab alia sna itꝭ extra; dummò subiꝭ capax sit sꝭ liꝭ advenientis, et hæc possit subito tennationꝭ ꝑstare. Talis ẽ tennes à stꝭ allatꝭ. At tentio exigens ꝑlitꝭ ꝑvire à sna intra ꝑ identatꝭ subito, ñ ꝑest ꝑvire à sna ipsi subito extra. Talis ꝗ̄ ẽ hæc tentio, Dꝭ ra distꝭ à Dlo: unde neꝗ̄ à ꝑhica negne, neꝗ̄ ab aliꝗ̄ alia sna Dꝭ extra ꝑvirere valet. = Robrat dispas: ideo negao ꝑhica mortalitatis licet excludat mortlitꝭ. ñ ẽ subsistꝭ sna ad dentꝭ Deum immortalꝭ; qa Deus ex suis intris ꝑtis ẽ imortalis; sed Dꝭ ex suis intris ꝑtis ẽ ra distꝭ à Dlo: ꝗ̄ licet negao ꝑhica identis excludat identꝭ Dæi cꝭ Dlo, ñ ẽ subsistꝭ sna ad dentꝭ Dꝭ ra distꝭ à Dlo.

Dbat iꝭ 2do eadꝭ: iuxta ad- versos negao a, ꝑ ꝑ Dꝭ distinguit à Dlo, distinguit à negne b, ꝑ ꝑ Joan- nes distinguit ab Antonio. Mosꝭ: tales negnes ꝑ se ipsas distinguunt ab inviꝭ ꝗ distne ꝗ̄ꝑa entis negvi ab ente negvo; si ꝺ distinguerent ꝺinvꝭ ꝑ alias negnes superadditas tꝭ ꝑ sna subsistentes, hæ distinguerent ꝑ alias, et istꝭ ꝑ alias, sicꝗ̄ ꝑcederemꝭ in infitꝭ: ꝗ̄ silitꝭ entates ꝑtivꝭ vꝭ Dꝭ, et Dlꝭ, ꝑ se ipsas, et ñ ꝑ negnes superadditas distinguunt ab invꝭ distne ꝗ̄ꝑa entis ꝑtivi ab ente ꝑtivo. = Vrget: ꝑriꝭ negnes ñ ꝗꝭ subsistꝭ distꝭ intꝭ se ꝑ aliꝭ negnꝭ; alias sequet ꝑcessꝭ in infitꝭ: ꝗ̄ silitꝭ dicendꝭ ẽ

de entabus ptiois.

Rebus ex strijs, qd negnes disgunt p se ipsas; qa si nao nes pales disgdi; ideoq n egent negbz supeeradditis, ut disguant. sicut qa unio e nao palis uniendi n eget alia unione, ut uniat extmis.= Impugnat respsio: lit unio enty alez et corpz Xpti D sit nao palis uniendi aiez cy corpore Xpti D; tn launio eget alia unione, scat hipostatica, ut uniat ey Personalitate Verbi: q lit negao a sit nao palis disgdi Pry a Plo; tn negao a indigebit alia negne supdita, ut disguat a negne b. Sisg sdas, ig stis asumpty argti ntai: unde seqt quest in insity. Si dsg nes, infero: q sut negao a p se ipsaz disguit a negne b, ita Pry p se ipsy disguet a Plo.= Sgit qd negao a sit nao palis disgdi Pry a Plo, so pbat, qd negao a p se ipsaz disguat a Pro, et Plo; n d pbat, qd negao a p se ipsaz, et absq alia negne supdita disguat a negne b: ut exemplo unionis eg posito clarissie svincit.

Sectio 3.

Satisfit obiectionibus ~~fatis fit~~.

Obiest: Pry disgui a Plo e, Pry nee Ply; s Ply nee Ply sit pa in negne phica demtis: q Pry disgui a Plo sit pa in negne phica demtis. Pbat mia: Pry ne Ply sit pa in stradictorio demtis cy Plo; s stdicay demtis cy Plo e negao phica demtis: q Pry ne Ply sit pa in negne phica demtis.= Argty patit hanc manstz altry: Deus ee immortalis e, Deus n ee mortalis; s Deus n ee mortalis sit pa in negne phica mtatis: q Deus ee imtalis sit pa in negne phica mtatis. Pbat mia: Deus n ee mlis sit pa in sdicao mtatis; s sdicay mtis e negao phica mtatis: q Deus n ee mtalis sit pa in negne phica mtatis

Reo igit dte. seqa mar, nando mia. At ptg disquo maa: Dry n ee Dly ssit px in stradicao logo demts eg. Dlo; sto maa: in stdicao phice demts cg Dlo; no maa: et silit dista mia, nosq. = Itaq Dry n ee Dly ssit px in verisico hujq pmi. Dry n e Dly, q qts e logè stdeeria hujq, Dry e Dly: at verisicy ling pmq pmie n negao phica demts, s ipsa phi va dista numca Dri ab oi n ipso; qa of pari ad negq phicq numca Dri dista ab oi n ipso verifat pmq lg. Vnde eg talis dista numca sit stdeaq logq demts; inde e, qd in stdicao logo demts ssit px Dry n ee Dly: aequ de Dry distui a Dlo; qd idq e. Sit stio a pte hujq pmis, Deus n e mortalis, atq ipsq verisci.

Instis 1: ex duobq stdicyis alteq deet ee ptivq, et alteq negq; s Dry ee Dly e qd ptivq: q Dry n ee Dly e qd negq. = Retqt sub eadq maa sic; s Deuq ee mortalq e qd ptivq: q De y n ee mortalq e qd negq. = Dte reo disqdo maa: ex duobq stdcyis phicis alteq deet ee ptivq, et alteq negq; sto maa: ex duobq stdcyis logis; subdisquo: alteq deet ee ptivq, et alteq logè negq; sto: et alteq phice negq; no maa: et seqa mia, disquo sq. q Dry n ee Dly e qd logè negq; sto sq: e qd phice negq; no sq. Igit qd stdcyq istud, scet Dry n ee Dly, sit qd logè negq, so e qd sit qd ptivq explatq p pmq negq: sut qd stdicaq istud, Deus n e mlis, sit qd logè negq so e qd sit qd ptivq explatq p ydi negq pmq.

Instis 2 ex q Dolécio: distio realis Dri à Dlo dat ante opq intlq; s ante intlq opq n dat negao logà demts intq Dry, et Dly: q ydi distio n ssit in nega logà. Dbat mia: negao logà e qd ptivq explatq tis negis, shoc n dat ante opq intlq: q ante intlq opq negao logà n dat. = Argtq sti li pra jpabit; imitata Dei ssistere n in negne logà, s in negne phi

phica mortalitas, ut propendenti constabit = Resp. D. consequens maiorem, distinguo minorem; si ante operationem intellectus non datur negatio sumpta pro fali; concedo minorem: sumpta pro mtli subiectivo; nego minorem, et consequentiam sub data distinctione. Ad probationem minoris concessa maiore, distinguo minorem; si ante operationem intellectus hoc non datur secundum quod dicit de fali; concedo minorem: secundum quod dicit de mtli, et subiectivo; nego minorem, et consequentiam sub eadem distinctione. = Negatio logica identitatis duo involvit, scilicet conceptum formalem, et obiectum formalem seu subiectivum: quo posito dicimus, distinctionem realem Dei à Deo consistere in negatione logica, non dicimus consistere in ea secundum totum, quod involvit; sed secundum id quod dicit de mtli, et subiectivo; id est, secundum obiectum ipsum, quod est ipsa phica entitas Dei.

300. Obiicies 2 ex eodem principio: Deus distinguitur realiter à Deo per id, per quod maxime distat ab identitate cum Deo; sic ita distat per negationem phicam identitatis: ergo per talem negationem distinguitur realiter Deus à Deo. Probatur minor: per negationem caloris, non per frigus distat maxime subiectum à calore; licet frigus sit id, ex quo consurgit in subiecto negatio caloris: ergo similiter per negationem phicam identitatis, et non per suam entitatem distat maxime Deus à tali identitate; licet entitas Dei sit id, ex quo consurgit negatio phica ygri identitatis. = Confirmatur: unio caloris cum subiecto tollit formaliter negationem unionis: ergo ipsa identitas Dei cum Deo tollit formaliter negationem phicam identitatis.

Ad argumentum resp. omissa maiore (non per id distinguitur Deus à Deo, per quod distat maxime ab eo; quidquid sit, an haec distinctio sit, vel non sit summa distantia ab identitate cum Deo) nego minorem. Ad probationem concesso antecedente, nego consequentiam. Disparitas est; quia subiectum summe frigidum non adeo distat per frigus à calore, ut non possit esse simul summe calidum de potentia Dei absoluta. Deus autem per suam distinctionem numquam essentialiter repugnat identitati cum Deo: atque adeo per talem distinctionem maxime distat ab identitate cum Deo. = Ad confirmationem concesso antecedente, nego consequentiam. Disparitas est; quia nec calor, nec subiectum, nec utrumque simul venisfant necessario, et essentialiter propositionem istam, Calor non unitur subiecto; siquidem calor potest uniri subiecto. At Deus, et Deus per suas positivas entitates

verifant hanc qq: Dy n̄ ident. cy Dlo; sed si essaliq repugnat idf

cari. Unde lit unio cy subito se tollat p alio negrj; identas tn Dei

cy Dlo tollit se p ipsas ptvas enttes dependz à negne phica identt.

Ostd

ejcius: quisi posita negne phica identis Dei cy Dlo ponit se disj

tio realis Dei à Dlo; et quisi ablata tali negne, aufert se distjo

q in esgdi negne sit se distio realis Dei à Dlo. Ans pbat qat q

ma gq: quisi posita tali negne, ponit se exclusio identis Dei cy

Dlo; / excsio identis Dei cy Dlo ē distio realis Dei à Dlo: q quisi

posita la negne, ponit distio realis Dei à Dlo. Pbat etiā ans qd

sedz gq: qsi ablata negne phica identis Dei cy Dlo, ponit se identa

Dei cy Dlo; / qd gnat identas Dei cy Dlo ē, qd auferat distio: q qsi ab

blata tali negne, aufert se distio. = Atqui nitqui fali qest in Divina im

mortalitate.

Res q nat ad ans qat utramq gq. Ad pm pto qbq disguo ma:

quisi posita tali negne, ponit se exclusio identis Dei cy Dlo, q intea sit,

et diferentis Dei à Dlo; no ma: q extea, et n̄ distio sit; ado ma: et silig

disguo mia; / excsio identis intea, et distio Dei à Dlo ē distio realis Dei

a Dlo; ado mia: excsio identis extea tn, et n̄ distio; no mia, et cq; = sit disjo

tio realis Dei a Dlo sit q pti in exclusione intea identis, q ē ipsa numca,

et intalio disa Dei ab oi n̄ ipso. At n̄ gest esstere in exclusione qbet etiā ext

ca, qlis ē phica negao; qd gt a sili: nā cogtio Divina, q Deus cogit, Dy

disguē à Dlo, utqte essliq va excludit essaliq idemq Dei cy Dlo: et tn n̄ ē

distio realis Dei à Dlo; qa ē exclusio so extea, et n̄ distio: q gniq de negne

phica dicendq ē. Et nao à gai ē; qa ē distq na à Dlo, ē qd detmnati

intey Dlo: et cq qviae n̄ gest à pa ipsi Dno extea.

Ad sedz pto

ydz antis gnj; nd qüsi abblata negne phica demtis, n poneret sa; qa ad suimj mexive, seu illative demtas Zai cy Zlo: sut ablata gsi cogne, q Deus cogit, Zay n ee Zly, poneret n sa; s ad suimj mexive, et illve demtas Zai cy Zlo. Et sut pta la cogne, ponit tm mexe, et illrius via; n sa, et via stionis distio realis Zai a Zlo; ita etiz pta negne phica demtis ponit tm mexe, et via illrius; n sa, et via stitutionis distio realis Zai a Zlo: ex eo vdeat, qd ypdi negao inferat, et mectat cy entab Zai, et Zli, in qq fundat, et radicat ipsa negao; et in qq sa, et stive ssit distio; qa in ipsis sa ssit, qd Zay, et Zly sint alia, et alia entas.

Insbis: n ming stdiu ognit demti negao phica, qs negao loga; s talits ognit negao loga, ut excludat demts tqs sra stiva disenis: qd talits ognit negao phica, ut excludat demts tqs sra distenis stiva. = Reo disgdo maa: n ming stdicaii, et eods mo ognit demti negao phica, qs negao loga; no maa: n ming, et dosomo; sdo maa: et sasa mia, no cg. sgit distio realis Zai a Zlo vo utgtè intca, et ssalis Zao n pst qs sali ssistere in quocumq stdicario demtis; s in stdicario, qd sit dista indolis intca, et stiva ipsis Zai. Hoc n bit negni phice demtis, s so entati ipsis Zai; acqde huic, et n li svit, ee sas disenis realis Zai a Zlo: lit utaiq sviat opositio cy demte inz Zay, et Zly.

306. Objicies 4: pst sipi entas Zai, qn sipiat Zay ut distz a Zlo, sive qn sipiat distio Zai a Zlo; s hoc ita n eet, si distio Zai a Zlo in entate Zai ssisteret: qd distio Zai a Zlo n ssit in entate Zai. Reo disgdo maa: pst ptè, et adeqtè spi entas Zai, qn spiat distio Zai a Zlo; no maa: pst imptè, et inadqtè sipi entas Zai, qn spiat distio Zai a Zlo; sdo maa: et silits dista mia, no cg. Zist qts Zay spi, sive cogni imptè, et inadqtè, sut qüsi seedy aliqua sui pta

vel secus grata haec al. vale, qui sciat se ut distets à Deo. At n̄ sequit grè, ut adhuc ergò, seu cogni; dic, secus oia sui grata, qui sciat se ut distets à Deo; qa unq ex suis gratis c̄ sua indolis disa, et distio à Deo, et albi n̄ ipso.

Objicies 5: si Dq eēt indrens ad demtj cq Deo, et dacet negao phica demtis ūq utrumq, tunc Dq p talq negq disqueret rr a Deo: q si de facto det, ut à nobis omittit, negao phica, in hac saltj sufienz sisttet disto tio realis Dri à Deo. = Retqr argtq: si Deus eēt indrens ad montaq, et dacet negao phica mtatis Dei, tunc Deus p talq negq denar imortalis: q omissa grécta negne, in ea sisttet sufienz imtlitas Dei. = Res dic nando am; qa sut in hypoti, qd Dq eēt indrens ad demtj se cq ipso, quis adveniret extra demtas, adhuc Dq n̄ demaret secq ipso; qa demtas ex sceptu talis deet ē intra: ita in hypti, qd Dq eēt indrens ad disenq, l demtj cq Deo, quis gmeret distio extra, adhuc Dq n̄ disqret à Deo; qa distio realis ex sceptu talis deet eē intra. Rao dic; qa sut uibet rei deet eē intrq, eē id, qd ē; ita etiq deet eē intrq, n̄ eē id, qd n̄ ē.

Sectio 4.

reliquae obiectiones solvuntur, et quaestiun-
culae aliq enodant.

Objicies 6 ex Illmo Dco: entas positiva secus suq eē grivq negt eē rao, vi cujq n̄ sit alia: q negt eē distio sui ab alia. Pbat am: eē n̄ gest eē rao à poni n̄ essendi: q entas griva secus suq eē grivq negt eē rao, vi cujq n̄ sit alia. = Retqr argtq sma Dco: grè eē negt eē rao à poni n̄ essendi: q ee infitq, sut Deus secus suq eē grivq negt eē rao à poni, vi cujq n̄ sit ens fitq, seu creatura: atq adeo ens infitq ex grè sua n̄ disqiut rr p suq eē grivq, sq negq ab ente fito: qd tn̄ ē

stra Illmus Dicendo docentes, distinctionem realem entis infiniti ab ente finito ex parte entis infiniti consistere in positivo; ex parte vero entis finiti consistere in negatione.

Respondendo ant. At probes discursum ant: esse non potest esse ratio à priori non essendi id, quod est; dico ant: esse non potest esse ratio à priori non essendi id, quod non est, nego ant, et consequentiam. = Esse Dei verum seu quod Deus sit Deus neget esse ratio à priori, cur ipsius Deus non sit Deus; quia hoc in terminis implicat. At esse Dei, seu quod Deus sit Deus est ratio à priori, cur ipsius Deus non est Deus; quia Deus in suo esse constituitur per diversam indolem ab eo non ipso, et consequens à Deo. = Dices: diversa entis limitati, et finiti consistit in negatione; quia ens finitus ut tale limitatur non per ens positivum, sed per negationem ulterioris entis. = Eadem facilitate, qua ponitur à Deo, negatur à nobis; quia falsissimum est.

Insistes: aqua non limitatur ab aqua, sed augetur per illam: ergo pariter ens finitum non limitatur ab ente, sed ab ipsius negatione. = Negatur consequentia. Quantitas ergo nulla, tamen dico aqua non limitatur (quantitative scilicet) nisi per defectum aquae; quia est limitatio penes augmentum, aut diminutionem quantitatis aquae; consistitque in eo, quod detur minor quantitas aquae. At limitatio entis finiti non est penes augmentum, seu diminutionem physicam; sed est limitatio proveniens ab imperfectione intrinseca, et essentiali ipsi creaturae; consistit ergo in eo, quod sit talis entitas; sive in sua intrinseca, numerica, et individuali differentia.

Objicies tertio ex

P. Cardenas pro sua singulari opinione sic: distinctio realis unius entitatis ab alia consistit per se in contradictorio identitatis impossibilis earundem entitatum; sed contradictorium identitatis impossibilis consistit in disjuncto ex esse, vel non esse: ergo in tali disjuncto consistit per se distinctio realis unius entitatis ab alia. Probatur minor: identitas impossibilis consistit in conjuncto ex esse, et non esse; afferat ergo duplex contradictorium: ergo contradictorium identitatis impossibilis consistit in disjuncto ex esse, vel non esse. = Vis tota hujus argumenti fundatur in doctrina, quam pertransiens tetigimus in summulis n. 387, scilicet propositio copulativa constanti

supra stitraio, vel huius Dz ē eq, et n̄ ē eq. So posse stitrī ꝑ disiunctiōes ꝓpositionis, nimirum ꝑ hanc, l Dz ē eq, l n̄ ē eq. Dimittamus ꝗ nunc tenemus ista.

Reo igit ad argum seccōnia (loquendo videt de stitraio n̄ physico, l logo sumpto ꝗ subiectivo, et materiali) distinguo mīa; l stitraiy dementis impolis ꝗsit in disiuncto phico ex ēē, l n̄ ēē; nō mīa: ꝗsit in disiuncto logo sumpto ꝗ matli; subdistinguo: in disiuncto logo virtuali; cōcedo mīa; in disiuncto logo fali; nō mīa, et sq. Ad mīa ꝓbmus secūs ante, ꝗsqs eadm discene exigentis ē. = sit distiō realis vel Dzī ab equo pro formali ꝗsit n̄ in disiuncto phico ex ēē, l n̄ ēē; l in disiuncto logo sumpto ꝗ mteīli; et quod in disiuncto vr, n̄ fatali: sed in obto verificativo huius ꝓnis logi disiunctis: l Dz ē eq, l n̄ ē eq. Obtum ꝗ verificativus ꝓdicte ꝓnis ē ipse Dz, seu ipsa distiō intrīlis Dzī ab equo: unde ipse positive entitas Dzī, et eq. stitraiy logus sumpty ꝗ mtli dementis impolis inter Dz, et equi: ꝗdeq distiō realis inter Dz, et equ ꝗsit ꝗ fali in ipsis ꝓtiois entaby.

Dovi; stitraiy logus dementis impolis inter Dz, et equ. sumpty ꝗ mtli ēē disiuncty vr, n̄ vr fatale; qa sicut ipsa dementas impolis stat in disiuncto virtuali; quod la posita, infert ēē, et n̄ ēē: ita similiter posita discene Dzī ab equo, sive qd Dz n̄ sit eq; infert, qd vy ē, ēē, l n̄ ēē et hoc ē, qd entas Dzī, sive distiō Dzī ab equo sit disiuncty logus virtuale; in quo quod sumpto ꝗ matli stat distiō realis. ut supra dictum ē. = Nota 1, qd si aliqd D. Thomas insinuet, discrim in creatis n̄ adhere aliqd positivum; loqt de aliquo positivo phico, et accidentali superaddito entaby, q. differunt. Et hoc vy ē; siquidem positivum, in q constat distiō n̄ ē aliqd superadditum re, l re identicatum cum ipsis entaby. = Nota 2; qd tale n̄ limitat ꝑ n̄ tale; s. ꝑ tale; creatura ꝗ. qa talis ē, ē limitata: siquidem qa talis ē,

Notas, qd lìt negao physica existentiæ Dei primario excludat Dey ā rerū na(idq lìt de negne unionis continuativæ inter partes aquæ q dividunt, et alijs similibus) n̄ ideo negao physica demtis Dei ejus, excludit primario Demtij ejus lo. Primo vij ē; qt a priori at lz negij iuxta lz admittentes n̄ dat pa excludens Dey ā rerū na. At a priori at negij physica demtis stat ipsa Dei, quæ ē exclusiva demtis, et q ē primario exclusiva. = Et bene nota demj; qt excessio primaria demtis inter Dey, et Dly dicit ee interentabiles, q distiq; ac ipse nec sufientz sistere post in aliquo extco. Nas ē; qa Deg vrg. exigit dis[illegible] ab oi n̄ ipso determinate p Seg sibi inteq: sut exigit determ. irdolitz determinate p Seg ipsi Dro inteq talitz, ut n̄ possit distere p Seg exteq.

Nec dicas, qt Deus ē obty exigens ee cogty, sive cogi determinate p Seg inteq, videt p cogny Divinq: et tn post cogi p Seg exteq, sut p cogny creatq tq p Seg, q sufientz determ. Deus cognitus: q silitz lìt Deg exigat distingui determinate p Seg inteq; poterit sufientz distingui p Seg exteq. = Respondet d facti; qt Deus exigit cogi ā se ipso determide p Seg inteq: et ideo nequit sufientz determ cogty ā se ipso p Seg exteq: hoc vij ē. At ē illy, qt Deus sit obty exigens utcumq cogi determinate p Seg inteq; Deus d prise qud cogty abscindit ab eo, qt cogat ā se ipso, l ā creatura: unde abscindit ab eo, qt sit cogty p Seg inteq, l exteq: atq adeo n̄ exigit qud prise cogty Seg determinate inteq. Deus vò qud prise distq ar, exigit distingui p Seg determinate inteq: At

ab alio? Reo affirmativè; qa nisi qstio fiat de voce, ut duo aliqua spe re distinguant, sufficit qd unpè de his verificet: hoc ante opus intlis n̄e illud. = Quaes 2: an distio realis Dei a Dla astuat p sola entis Dei, an p utriusq entis? Rn e, q̄ddè disiy sumptæ transltis ossistere in sola ente Dei, qdiemtiz vo sum pt̄ ossistere in entitate utriusq. = Rao primæ partis ē; qa distio alis transcendlitz sumpta ē rao ostiva Dei, vi cujs Deus ē hoc determinatum individuum, et n̄ aliud; hæc q rao ost in ente Dei. Rao secundæ partis ē, qa distio realis; qa distio alis intz Deum, et Dlum qdemt litz sumpta dit Deum ee Deum; et n̄ ee Dlum; et Dlum ee Dlum, et n̄ Deum; hæc ossit in ente utriusq.

Quaes 3: an distio realis sit la, q̄ modalis appellat? Affirmativè reo, et pbo: la ē realis distio, rame cujs unus ante opus intlis n̄ ē aliud; s ita se het modalis distio: q̄ ē distio realis. = Itadicis: distio realis dicit versari intz y, et y; s distio modalis n̄ versat intz y, et y; s intz modum, et rem; vel intz y, et my: q̄ n̄ ē alis. Reo nando maa de requt straponit mo; qa recepta distionis realis ē rao salis, q̄ u ny ante opus intlis n̄ ē aliud; hic ad recepta vsicat, et salvat, sive extrema, q̄ distinguntur, sint positiva, sive negva, sive absta, sive modalia, ut ostat.

Sectio 5.

duplex dubium resolvitur.

Ad plenioz distionis alis intelligentiam dubitabis: an distio modalis realis sit major, aut minor distione rli absta? Reo nando negvè; qa recepta distionis realis ossit in divisibili, in condut, qd hæc entas sit, et n̄ sit alia; s hic recepta æquè participat à distione modali, et absta: q̄ nulla ē major, aut min altera. Rao maa ē; qa talis recepta n̄ admittit magis, et minus; sicut n̄ admittit magis, et minus recepta identitis realis. = Itadicis 1: entas absta ē separabilis ab alia absta; n̄ ita mus ab entate absta, cujs ē mus: q̄ minor ē distio modalis. Reo nando og: qa utraq distio æquè ē rao salis, q̄ una entas n̄ ē alia, q ē recepta alis distionis. tt

Dubitabis: an in creatis admitta sit dtio rlis alis? Ut ss qstionis facilius percipiat, deligitz

diligh animadvertere decs. q̄ sup n̄ gtere de disne virtuali lata, insinuāsset q̄ dis-
ne rationis pendentes tali; ysdi namq; distiō gerit dubiō in creatis adverten-
da est decebit se de disne obli reali stricta, q̄ qtz sic explat: equivalentia q̄sls-
ui rr indivibilis plurs rr distis in ordine ad verificanda sive stradicne gdta
ex se stradicnia; sive in ordine ad verificandz efus, et negns ysdi gdti. D-
cujs ampliori notia sciendz ē 1, qd distiō realis actualis het duplicz effectz
fsls, alteny pmariz, secundariz alteny. Pmariz ē sstuere uny extraeny rr
distctz ab aliō: secundariz ē reddere extrema apta ad verificanda sive stra-
dicne gdta ex se stradnia. Effectz pmariz disnis realis negt srvare disni vir-
tuali reali; at huic srvit effectz secdariz disnis realis actualis.

Sciendz ē 2, qd distiō valis realis vocat realis, qa dat ante opus intls, ab iplaq n̄ dependet in suo munere, et vocat virtualis, qa n̄ ē absste distiō, s̄ eminentias stinet in virtute disnis realis actualis qad efusz secundariz; q̄ng ipsi equvalet in ordine ad verifda sive stdne gdta de se stdnia. = Sciendz ē 3, qd de extmis rr actualiz distiō n̄ gbet stradnia verificari possunt; sicst de Deo, et Ilo lit rr intz se distiō n̄ gest verificari stdictiō ista: ē ho, n̄ ē ho: sufft q̄ qd de extmis rr actlitz distis verificent aliqua gdta de se stradicnia. Et siliz ad ceptz disnis virtlis realis n̄ requit, qd beneficio talis disnis verificent de intate gbet gdta de se stdnia; s̄ sufft qd aliqua verificent.

Sciendz ē 4, qd hanc vtlz disnz admittunt in Divinis plures Theologi, speciatim ex ntris, existimantes, pz nexiz ē ad explandz S. Individuitz Trinitatis M.s Igit pdicta disnz dari in Dinis mihi videt innegabile; qa esa Dna, et Paternitas, sz rr itz; et inde his verificant sine actuali Adicne hec gdta sectz se Adnia: smunicat, n̄ smunicat: sicst esa ve, et reali smunicat Filio, Ptas aū n̄ sm

emanat vē, et xa Filio. Filiis essa Dna et Filiatio 11 xa ids; et tn de his vocant pdta ista: generat, n̄ generat, sigts Filiatio generat; Essa d Dna n̄ generat. Deniq Essa Dna, et Spiratio pssiva 11 xa ids; et tn de his pdta hęc vocant: ē Paternitas, n̄ ē Ptas; nd essa Dna ē xa Ptas; Spiratio vō passiva n̄ ē xa Ptas: q essa Dna ita denicat vē, et xa cū Dnis Personalitatibus, ut ints essą, et Ptlitates det distio vtlis realis.

Sciendū ē S. Auctus talē distinē in Deo admtere simul desdere n̄ cē admdū nisi ad veasta la, q gg urget fides; aut la, qex his talitē inferunt, ut coramua stae in Deo vocari. = His ita omis nostty f tia apud p Ruinato tract. 2 Ipz disp 2 s 3 det, distionē vlę xlę n̄ cę admdē ints pdta creata xa demta. Opsitē defendunt p Lince, et Scimitaxię, quos sequut aliq Rxes. = Asseno q cū omi stię, distnē vlę xlę stricte n̄ cę admdē increatis.

Probat asserty: in creatis n̄ ē admda distio la, q Deo sdit ob solę infitaē pfectnę, et q in Deo jo admtit ad conciliandas vtates. Fide dona certas; talis distio vlis xlis: q hęc in creatis n̄ ē admda. Maxō st, aliq in creatis admet distio inferens infitę ptnę. Pbat mia; qa cū Deus ob suę infitę pfnę n̄ possit cę multęx in essa, & uniq in tribq divinis Pnis xa distis; et aliunde sint Fide dona certę gnes istę: Essa dona ē xa Filius: Ptas n̄ ē xa Filius, Theogi cogunt captores intlę in obsequię Fidei ad admtę ints subta pfecnę gnę (q u xa ids) distnę vlę xlę, seu eqvltę distni xli actli in ordnę ad verificanę sine actli stdne asnę, et negnę: q distio vlis xlis Deo sdit ob solę infitę pfecnę, et in Deo jo admit ad sciliandas vtes Fide dona certas.

Imat 1: Filius, Patres, et Hagima vē sedant expecialistę mistenę Stis dificltatę supra hunc

mentis capty, ut quis in Theologicis materijs mediocriter versatus fa-
tebit; 1 immerito exp̄ssa ista difficulty supra humy mentis capty omen-
tarent, si in creatis daret distio vlis alis: q̄ tunc daret in creatis
dbat' mix: si daret in creatis distio vlis alis, cad. daret difficultas
in creatis, ac in divinis: q̄ immeritò la in divinis ut exp̄ssima, et su-
pra humy mentis capty omendarent scolā et Ptres. Suadet
aīs exp̄ssima dif̄as mīry Ttis stat in eo, q̄ pfectiones na idem
caty verificent ad ī ery afirmy, et negy ejy pdi; 1 hæc cady difficultas daret
in creatis, admissa distne vli ali: q̄ si admiret in creatis distio vlis alis, ca-
dy daret difas in creatis, ac in divinis. — Pmat' 2: distio vlis alis n̄ē
admittenda, nisi ubi fides docet, l naturalis rao opellit; 1 neq fides
dot, neq natlis rao opellit ad la admdz in creatis: q̄ in creatis ad-
mittā n̄ ē.

Sectio 6.

doctrina tradita magis elucidat.

Ex dictis sectione pcedenti infero 1, q̄d n̄ so repugnat increa-
atis distio vlis alis ad verifda otradicria intrinseca, 1 etiā ad verifi-
da otradicria extrea. Otradicria intrea (q̄ etiā phica appellant) sila
q̄ a fra intrea subito oveniunt; vg ee albu, et n̄ ee albu. Otradicria
extrea (q̄ etiā intentionalia dicunt') ea ū, q̄ oveniunt a fra intel-
lē subito extrea, vg ee cognity, et n̄ ee cognity: ee amaty, et n̄ ee ama-
ty. Rao q̄ illius ē; qd qui opugnunt otradicria extrea, ac intrea; op-
pugnunt' d opne otradicria, q̄ ē intensivè oīy maxima; 1 in creatis
repugnat distio vlis alis ad verifda otradicria intrea: q̄ etiā ad otradicria
extrea verifda.

326. Infero 2; q̄d licet entas creata na indivisibilis oqvaleat fōis
na distis qad munera pstandi, q̄ pstant fōs la: ut ana alis, q̄ oqvalet
fōis sentivæ, et vegvæ; atq̄ acty pfecty otritionis, q̄ oqvalet duoby

154. actibz, quorz alter sit amor Dei, et altz sit odiz pti: in pdicta eq-
lentia n e distio vlis alis stricta. Rao e; qa distio vlis alis stric-
te talis n csit in qbet eqlentia unig entatis ad plura ex dista; s
csit in eqlentia ad versa pdta alias otdicia sine otdicne actli.
Lz d pdicta eqlentia in creatis n dat; csegz n dat in creatis di-
stio vlis alis stricta.

Infero 3; qd sut otimz in creatis trani di-
strz vlz alz latz; qs sut entas aliqua ex indbilis pat aliquam-
nera eqlet plubris, ut in exeplis positis pd ptti: ita etiz otimus,
in creatis trani identz vlz latz; qs sut duz entates ex distz eq-
lent uni pat munera aliqua, ut eqlent ignis, et calor pat
munz pducendi calorz. At sut negamz in creatis distz
vlz alz strictz, sut eqlta ugz ai plubz ex distis in ordine
ad versa sine actli otdicne pdta secdz se otdicia: ita etiz
negamus intz entes ex distas identz vlz alz strictz; sut
omnimodz capacitatz ad versa duo otdicia. Hec d incapa-
citas neqt repiri intz entes ex distas, ut pz e cstat. =

328. Opponit

cmutz stra utrz doctz hoc argtz: in actu ptz otritionis amor Dei, et odiz pti ex
trant; s de lis vficant pdta ex se otdicia: q de pdtis ex identatis in crea-
tis vficant pdta ex se otdia; atqz adeo in creatis dat distio vlis alis. Atho-
mia: amor termnat ad Deum, et n ad pctm; alioq le actz eet amor pc-
ti: Deinde odiz trat ad pctz, et n ad Deum; alioq actz le eet odiz Dei:
q de lo amore, et odio ex idemcatis vficat trani ad Deum, et n tra-
ni ad Deum; et etiz trani ad pctz, et n trani ad pctz; s hec ss pdta
otdia: q vficant pdta otdia.

Respondeo ad argumentz consesa

Reo at argty ofa mar, nando mia. Ad qbty no ans, et conuit argty; qa toty
ti indivisibis acty tnat ad Dey, et tnat ad pcty; diverso tn mo: ex quo fit, qd
lit amor lic tnet ad pcty, n fit amor pcti; et lit odiy lic tnet ad De-
y n fit odiy Dei. Itaq actz lic pte strios toty tnat ad Dey afective, se
iungo scut vltaty cy Deo, ideoq e aor Dei: ad pcty vo toty tnat aversi-
ve, viny avertendo vltaty a pcto; et ideo e odiy pcti. De naq lig
acty e, et accessy ad Dey, et recessy a pcto; ac pde absq n distne vli
xli toty acty dennat vltaty inclinatz, se ferenty, et afective iun-
ctg cy Deo, ideoq amanty Dey: et etiq toty denat vty fugienty, re-
cedenty, et aversz a pcto: atq adeo odio henty pcty. Unde absq oi
distne vli xli e aor Dei, et odiy pcti; at n e svrso. Rursz den-
nat vtaty amanty Dey, et odio henty pcty; at n vice versa. tandz
denat Dey amaty, et pcty odio habity, et n e otra.

Explar a pte
moty localis, quo corpz recedit ab uno loco, et accedit ad aliy. talis
moty e recessz ab uno lco, et simul accessz ad aliy. Unde absq oi di-
stne vli xli denat corpz recedens, et accedens; tribuitq bis dicen-
tis denntnes. Silitz q de aore Dei, et odio pcti, icatis xa in eodz
indivisibili actu strios ptz philosophandy e. = Infernes ex dictis, pry
ipty ideo aor Dei e aor Dei, qa e aor, et tnat ad Dey ut iacet, e
falsz; sitz aor Dei ostuit in ee amoris Dei p fee amory tali-
tz tnaty ad Dey, ut afecve siungat vtaty cy Deo. Silitz de o-
dio pcti dissurendy e.

Insbis l: obty tnaxe cogny ipz e, ac obty denxi
cogny: q Dey tnaxe odiy ipz erit, ac Dey denxi odio habity = Reo so
anti, nando sq; Dispas sumenda ex diosa na denny. Itaq tan-
V pluxes fez ty inta, ty exte, q denant lubta

p. hoc posse, qd ad subtrahunt; sed ita se hnt cogtio, visio, auditio, et gnus alig. Dant vo alig potz, q ut denominent subtum, n sufficit, qd hunt vdat lud, sed requirit, qd tali detracto mo tenent: ut patet in hoc auditio: existit creatura dicens ad Deo, qd denat creaturz indicare attactz; Deus tm n denat indicare attactz, lit tedat ad Deuz: patet etiã in inspiratione, q denat mg informatz, n tn denat inspiratoz potz, lit ad potz tedat.

Sic se hnt odiz, et amor; n ut odiz denet obtz odio habitz, n sufficit qd tedat ad obtz; sed ulterius requirit, qd taliz tedat ut ratione sui mi tendendi constituat obtz aversz, et fugientz ab eo. Siliz ut amor denet obtz amatz n sufficit qd ad lud tedat; sed praeterea requirit, qd ratione mi tendendi p se ipsz constituat obtz inclinatz, et se ferentz ad obtz. Ratio a huius unica ponit a natura odij, et amoris: sicut a natura huius iudicij: existit creatura dicens a Deo q vit, qd lit tedat ad Deuz, n denet ipsz Deuz indicare attactz; qa debet ipsde iudicij talis natz, ut ratione sui mi tendendi n constituat intelz enuntiantz sx, et dicante aliqd de Deo, neqz Deus ipsz de aliquo enuntiantz.

Instabis 2: de eo amore efficat esse Dei, et de eo odio efficat n esse Dei; sed esse Dei, et n esse Dei sunt contradictoria: q de amore; et odio ar dicatis in auz pt contrario efficiant contradictoria se contradicia. = Rnd 1: tam contradictoria ex se ps affirmare, et negare de eodz aliqd in obliquo, p in recto; qq d contradictionis oppunt hz nes: hoc paliz e Dei; hoc paliz n e Dei; ac istz: hoc paliz e albz, hoc paliz n e albz: qd si in eo actu contrario amor, et odiz ps etiã vx idz, cy amor sit Dei pataliz odiz erit Dei. = Rnd 2: qa cogtio, et frustatio n differunt vx rx, obtz

obty; qd a cogne denat cogty, denat etia reqstaty; sin ac lo et
kionis aor, et odiy n̄ dissqunt vera: q̄ obty, q̄ ab lo denat am-
ty; sicut Deus, denbit etia odio habity. =

At instia aco resp gma
gte maa, distbo sedg; et de lo odio vfcat n̄ ee Dū odiy; odo:
et de lo odio vfcat n̄ ee Dū aory; no maa. Dissqus mia:
ee Dū aory, et n̄ ee Dū aory ss gdta stdria; odo mia; ee Dū aory, et n̄
ee Dū odiy ss gdta stdiaria; no mia, et sq. = Sq qd afirmat de lo
aore, afmat etia de lo odio; et qqd negat de lo aore, de odio lo ee
tq negat. Afmat de lo aore, et odio, ee aory Dū, et ee odiy
pcti; et negat ee aory pcti, et odiy Dū. Unde de lo aore, et odio
n̄ vfcant gdta stdria. = Poterat instia retqri in motu locali,
alysq fris, q diversitas diversas dentres tribuunt. = At gma
sfry sso anti, no sq; qa ex lo anti ss infert, de gdto liq acty n̄
posse vficari, ee aory Dū, et n̄ ee aory Dū: sicut nec posse vficari,
ee odiy pcti, et non esse odiy peccati, qd plane sdiny. Non
vero infertur, non posse de illo actu verificari, esse amory
Dū, et non esse odiy Dū; hec namq gdta stradictoria n̄ ss,
ut sstat ex dictis.

At secunda confirmationy no maa, et gsq
evanescit. Sqt rao, obq ity obty, qd denat cogty a cogne, de-
nat etia reqstaty ab eady cogne, n̄ e qa ceniant vlity ra
in eody actu sexty cognis, et sexty reqsinis: sqa cy lc acty (in
quo coveniant sexq cognis, et reqsinis) sit ra, et fr cog-
tio, ac reqstio ejsdy obti, n̄ reqrit plq, ut obty denet reqstaty
qs qd reqrit ut denet cogty. Unde sicut qs hoc gcise, qd cogtio
trat ad obty, obty denat cogty; ita qs hoc gcise, qd reqstio

tret ad obtỹ, obtỹ dezrat regstaty. At ut actũ denet obtỹ ordio habitỹ ñ so regrit, qd tret ad obtỹ; / regrit etiã, qd tali debato mo tret, ut cstuat obtỹ aiõz, et cffundtz ab obto.

Dispũtio 2.

de distne rationis

Sectio 1.

notĩa qstis gmit, et Dxy stentĩz referunt.

Plancitũ qdz ẽ scolastico in orbe dispũtio ista. Jtã ja ñ lebibz scatet difficulbz; tũ praecipue, qa ejs utilitas tanta ẽ, ut ferè nulla iz philosa, iz theologa stovsia sit, q luce distinis raonis ñ indigeat. Igit distio raonis ẽ rao fati. q unũ sine alio, stve intellit ñ ẽ ds cy quo raredeat. P ejs intelia nota 1; qstry ñ gdere de distne raonis negva, q dat; qdo intellectũ f dio rx demtis unũ de altero negat pr gnũ, vg ista: picinale ñ ẽ al; sed gdere de distne raonis pitiva. Hẽc piiva distio dupx ẽ; alia dit distio raonis raontnatz; alia distio raonis raontis. Distio raonis raontis, q etiã vcat sine fundto in re, dat qdo eadẽ pr res attigit pr cognes omiò siles, vg ho, ho: aut pr cogneo tũs sinonomis consfdentes, vg ensis, gladiũ, aut demũ pr cognes disiles, vg ho, al rale. Hẽc distio dat intz deitatẽ obvy, et obvz lesy, vel intz leony, et al regle. Et teny hẽc nec ẽ gpe distio raonis, nec ẽ ma gstio difficilis.

Distio raonis raontz, de q in gsti agimy, et q dit etiã distio raonis cũ fdto in re, dat; qdo intellz ita cogit aliqd rei gdty, ut vi hujs cognis ñ possit raony redere de alia qdto ej la demto rx. Explat sic. vet Dxz hũy à longe se moventẽ, cogit virtatẽ la

ee al, sitz het motij gssivy. At vi huj cognis intlj n' gest xaonjxa-
dexe de xaoli xa dimto ey to ali; ga neq gest afxe, neq gest negxe
al lud ee ale. = Hae distio xaonu gest ee mutua, t n' mutua. Mu-
tua, sive adeqta e, q dat intz extma, quoxy neutaq includit se in
altera: talis e, q dat intz al, et xale. Non mutua, seu inadeq-
qta e, q dat intz extma, quoxy uny in altera se includit, nvo
e stra: talis e q dat intz al, et hinc: al d includit se in hine,
ho vo n' includit se in ali.

Nota 2, distry xaonis idea divij sdto
in xe, ga li inespit ex pte obti sdty, qd obty phet intlui ad ipsa actly
fely distry. Hoi sdty se tenens ex pte obti scunditas metaplina,
distia sdlis. distio olis lata. Stat q cjsti sdty pmo in eqvalen-
tia cjsty xei in qtne plubz xa distis, qd vicet in eadz xa entate
eminant qtnes sitos lis, q in entaby distis inveniunt dispease: a
q in hine xepit pdicta eqltia, ga in ipso eicant qtnes ista alxa-
le, qny. pma invit sine secda in bruto. Secda d invit sine p-
ma in Anglo. = Stat 2 in eqltia viatutis; qdo nixy eadz xa en-
tas post pducexe oxationes divsas sitos lis, q a divsis entaby pvi-
unt. Cjsti eqltig het ho, q valet elicexe actj vite vegvz, ut plan-
ta; sensiones ut brutj; et xaotenia ut Anglj. Stat 3 in xefeu-
bilitate, sive oxdne ad divsos txos, q dmitz aplant cognotata. Ta-
lis oxdo invit etig in hine, q ut al xefext ad sensiones, ut xaon-
lis ad xaocina, ut cxeatura ad Deum.

Nota 3, sdty ad distry xao-
nis n' so se het ex pte xei dissquilis, ut explatg e, s etig ex pte in-
tlg disquentis, ut claxe docuit Angcg Mag. opuse 9 qtne 2 dicens:
xao, q discaunt attbuta dvna ptim stat sugen xj

ptem super intly. Patet q̄ quod se tenes ex pte intly stat in ipsijin tly imperfecne. Itaq intly nostr n̄ semper asseq valet pfte, et adeqta cogny obti: et cy ad cogendy subit q. hrs, q. his pecull pris, cogit ad mensurã speciei impsse. Unde si videat a longe ho se moveres, intlg se pstenit afre de to obto re al; qa in tali casu pter impsy speciei impsse, et cognos ad specie subiecty n̄ het potty ad asty alia pdta, q̄ae va dant in ipso hine; et hoc mo cogtio pcura ē inadeqta, seu n̄ adequat cogbilitaty obti. Hinc

Nota 4; unde poiat pr inadeqtio cogns pciry. Dicit q. fa ex na cogny, qy altera ex se het re clarory alia, aut plures, t paucio res entas sfundere, q. alia; aut demy referre entas ad reos, adq alia cogtio eamd entas n̄ referent. Et ipsy ipcuè quit a spca impssa, p q intly dtnat, ugt potiy hac, q alia cogne obty attgat. = Unde fit, qt sut claritas, t obscuritas se het ex pte obti, s ex pte cogns, ita etiz adeqtio, t inadqtio dect se here ex pte cogns.

Ex hiss notatis obsoat; qt entas creata ē intce unica pas, ut in ea ante opry intly disquant grady mphici. Vocant gry mphici pdtala, q in re pdicari possunt de re alq, vs ens, substia, vivens, al, rale, q gry pssunt in ro de Dro pdicari. Igit gri gty ra idcant intz se: unde nec possent ra distui, ut stat; nec ra ari, ut probaty ē disqne pcedenti; neq pa ex na rei, ut sequi disqne pbimy: q tm sient intce captaty, ut raone ntra disquant; acq de ante opry intly n̄ disqunt. = Obsvad discrimen intz distry rly, et raonis, sut qt cy la sit intca, idy ē uny re ra disqibile ab alio, ac ce ra disty ab la. At cy distio raonis

sit extra, n̄ ē idē ee dispositū p̄ raonē, ac ee p̄ raonē distī; sicꝫ n̄ē idē ee cogibile p̄ cogn̄ inadæqtā, ac ee cogtū p̄ inadæqtā cogn̄.

Obstās; qd tūc iste, aūs raone ntra distīctū, ē tūc pmz intrīnsecs, pꝑtēr̄ uq̄ ꝑtīctū, qa signat ꝫ secū ee, qd hēt inadæqtē ab intlē: tūc ꝫ iste aūs raone ntra distīa ē tūc secū intrīnss, sicꝫ sīgnūtū; qa signat ꝫ secū ee, qd hēt adæqtē ab intlu, atꝫ adeo ꝑdūtūꝫ n̄ post ꝫ vine sublto ꝑfectīve, s reduqtīve extrīnsecū: qꝫ eaīdꝫ raonē ꝫ sit secū intrīnsa bīmsili in hac dispone passim cernatūr. formalītas, al ut al, statꝫ falis, statꝫ intrnsēcs, fale obtu, obtꝫ fā tale tūc ꝫ iste, falitas al signat al ut cogtū cogne al; et ita ē al ut al, ē fā al, ē fale alis, hitꝫ statꝫ falꝫ, et intrnalꝫ alis.

Hīs ꝑlē batīs, ad ꝑctꝫ distīo accedimꝫ. Distas ꝫ q̄ nō examinanda venit, ē an distīo raonis fiat p̄ cogn̄ inadæqtā inadæqtne se tenente ex pte obtī; an vō p̄ cogn̄ inadæqtā inadæqne se tenente ex pte actꝫ; l aliꝫ tūo; utrū cogtis, p̄ qā fit distīo raonis sit pūva obvē, sive ex pte obtī, an vō se te, sive ex pte actꝫ? 1ma stia dicit, cogn̄ factivā distīnis raonis ee inadæqtā ex pte obtī, seu obvē pūva. Ita Scotꝫ, et aliꝫ ex ntris, intꝫ quos p̄ Poncē, Cordūs, Mquieato, Contan, et Aguir lan trē lcog §6. et aliꝫ etiꝫ. Tuis = Secda stia dīt, cogn̄ factivā distīnis raonis ee inadæqtā se ex pte actꝫ, seu fā tm̄ pūvā. Ita nomls, et ꝑ Oviedo, Arriaga, Quiros, Hurtado, et Ulghorꝫ, quos sequᵗ ꝑ Deinado trē lcog dispꝫ. sec 2; et stia iuniorꝫ intꝫ Recentiores.

Ac ūpe clarissꝫ utriusꝫ stiꝫ discrimen. Qꝫ defīt pūmos obvas, asse rūt, cogn̄ inadæqtā hac vūen ~~bīdendī~~ intentiꝫ

entaty ra indivisibi in duas partates obvias, quy alteram attingit cognitio
pura, et alteram n̄ attingit. Distinendo zeiones falsa, ait, cogny est
obiecty, so in pura, fa, et ex gte acty: atq adeo talis cogny attingere
p̄ e rai in obto; lit vē ygdi cogniō n̄ possit entls raony reddere
de ō eo, qd obty, sive entas ra ē. Explic res declarat. Vet qsa
longe hūy se moverunt; discernit ceal; n̄ mani fit, l n̄ fit ha
elevat tuim entls hanc cognoal. docent abstvistae, p̄ tal
cogny al cogū al; n̄ vo cogū rale, nec ulla aliud ptg ra
deatq aj obto cogto. Docent formalistae, p̄ la cogny al cogū
al, cogū rale, cogū ōbes et qgs ra deat ey obto cogto

sectio 2.

distingui raones n̄ fit p̄ zeiones obtivas.

Hoc ē prima istra sol, qd gbo hac dim, l satis efica
ū rame: admisis zeamity obvis de eady ra entate cre-
ata verifient ptta stdria; l hoc implat, q zeiones obvq
admdq n̄ p. Dbat sequella maa: cogū cognē al, et n̄ cog
ū cognē al sl ptta stdria; l admisis zeiaty obvis, veri-
rent talia ptta de eady ra entate creata: q admisis zeq
obvis de eady ra entate creata verifient ptta stdria. Ma
stat; sicadet miū: al hinis, et rale hinis ps rady ra enta
creata; de alt hinis, et rali hinis ofrent ptta la stdria; q
ofrcit de ali cogū cognē al, et ofrcit de rali n̄ cogū cog-
nē al: q admisis zeq obvis, de eady ra entate creata ofrent
ygdi ptta stdria

Imat 1: de eady ra entate creata

n̄ possunt vsari hæc duo ɔtraria: est intrce capax tranandi cognis al; et n̄ intrce capax tranandi cognis al; s vsarent, admissa gne obva: ergo quo obva n̄ e admda. Maior suppni liceat; pbat mia: de ali hūiis vsaret, ee intrce capax tranandi cognis al; de rali d hūiis vsaret, n̄ ee intrce capax tranandi cognis al; s al hūiis, et rale hūiis s eadē rā entas creata: ergo admissa gne obva, ɔdi ɔtraria vsarent de eadē rā inte creata. Maior gad gnq pbs certa. Pbat gad secdq: s cognis al tranatq ad hūis attingit in hine gdqd intrce capax tranandi cognis al; s n̄ attingit rale, si admittatur ptio obva: ergo admissa tali gne, rale n̄ e intrce capax tranandi cognis al; aeqde de rali hūiis vsaret, n̄ ee intrce capax tranandi cognis al; cū tn de ali vsaret, ee intrce capax tali cognis al.

Vrget 1: ee cogbile cogne al; n̄ ee cogbile cogne al s ɔtraria, it gds vsati ca oto: ergo nequeunt vsari de eadē rā entate creata. Subsumo, s admissa gne obva, vsarent de eadē rā entate creata, nempe de ali rali: ergo ɔdi ptio admda n̄ e. Mia subsita pbat; qa al e cogbile cogne al, ut certq e: deinde rale n̄ eet cogle cogne al; ergo suadet sic: s rale hūiis eet cogle cogne al, hac posita, cognet rale; nam gdqd pot cogni s cognis, cognit s lq, qd istadat; cogtio d e rao fatis cogdi: et gdqd pot s raons fals q cogdi, cognit s lq, qd ista dat: sut gdqd pot pduci s raons fals q pducendi, pducit s lq, qd ipsa dat. = Vrget 2: cognis ee na sua representiong alis; et n̄ ee na sua representationg alis s ɔtraria intrca cogni; s data gne obva, vsaret utraumq ɔtrariq de hac cogne al: ergo quo obva n̄ dat. Mia suadet: vsaret primq, ut suppnit; 2um etiq liceq; qa cogtio al n̄ eet

na sua repetitio natis; ergo non est na sua repetitio alis: ergo de eadem ra
cogne viferent contra[dictoria].

Imat 2 probatio retra: implat al trahe
re cognem al, et eandem cognem non trahe nale ra creatum cum ipso alio
s implatio ista sequitur ex fine obva, ut extra dubium est: ergo prius hoc
non licet admitti. Mar duplici parte probat: implat al trahe unio-
onem physicam cum aliquo extremo, et eandem unionem non trahe nale
similiter implat, al trahe actionem productivam, et eandem actionem non
trahe nale cum ipso ali ra creatum: ergo paritas. Dicendo distinguo ante ut
nego. Rationem ad ostendum est; quia possunt trahe, et non trahe eandem unionem
et actionem per contra[dictoria]; quia per affirmatio, et negatio ipsum de eodem; i-
ta etiam trahe, et non trahe eandem cognem per contradictoria;
quia similiter per affirmatio, et negatio ipsum de eodem: ergo si primum tunc patet
etiam secundum.

Datis probis obviis, plures syllogismi non sederent legitime; s hoc est ab-
surdum: ergo et hoc, unde sequitur. Ostendit mar ponendo quaedam syllogis-
mos [illegible] est expositorius, licet: al trahe cognitibile est cogne al; s al trahe est nale
trahe: ergo nale trahe cognitibile est cogne al. Secundum etiam exemplorum est: nale trahe
non cognoscit cogne al; s nale trahe est al trahe; ergo al trahe non cognoscit cogne
al. Tertium est de tertio primi, videlicet: ex al cognoscit cognem per al; s aliquid nale
est al: ergo aliquid nale cognoscit per cognem al. Quartum denique etiam de tertio
modo est: nullum nale est intra capax trahendi cognem al; s aliquid al est
nale: ergo aliquid al non est intra capax trahendi cognem al. Sic sic: posi-
ti syllogismi per se formati, nituntur in his principiis: dictum de omni; dictum de
nullo; s datis probis obviis, non sederent legitime; quia in omnibus conclusio
est vera, et ostendum falsum: ergo his probis datis, plures syllogismi ri

n. redarent lignis.

Urget 2: la, q in creatis dicant eq uno terātio, ss idq intr se; s obtq trativq cognis al, et rale dicant eq alio: q obtq termvq cognis al, et rale p idq intr se: q rale e obtq trativq cognis al. Ms se; atq hoc stante, cogtio al n'e fuiva ex pte obti; qa si ect fuiva ex pte obti, haret q obto termtivo al; n'd rale: q distio racois, q al distquit a rali n fit p fuiony obvq. = Itaq ficio obva ut inimica syllq dati, et pp si metaphcis, omo reyicienda, et exterminanda e.

Sectio 3.

Straroinum responsia consurant.

Validy ntry argty variis stionibq enervare nitunt advrsii. Respent 1; implrare qdi, qd de eadq re entte vficn t pdta stonia intra; n vo qd vfcent stdiunia extra, qua lia p cogu, et n cogu. = Itra e 1; tan stdiunie opment std nia extra, q intra; s hyc raone stdienis n possunt vfcari de eadq re entte: q nesq la. = Itra 2, et eficacis: pdta ista; ee cogbile cogne al; n ee cogle cogne al: ee intri capax trandi cogny al; n ee intri capax trandi cogny al: cogny ee na sua resstiony alis; et n ee na sua resstiony alis, p pdta stnia intra; s vfcarent de eadq re entte, admissa fiera obva, ut pbat e nd 346 et seqti: q nulla e data stio.

Respent alii 2; qd pdta cogu, et n cogu n p stdnia, qa n p de eodq subto; vercfcant q de dupci ftate. = Itra 1: la dupx ftas rde q vfcan t cogu, et n cogu e eadq re entas; s cogu, et n cogu p aftio, et negao yydq pdti: q aftio, et negao yydq pdti vfcant de eadq re ente

entte, qd in creatis regnat. = Itra 2: al, et nale ante ogny intlj ulloms distguunt; aeqde p omnes idj: q hec pdta al ante ogny intlj ē cogbile cogne al; nale ante ogny intlj n̄ ē cogle cogne al, p de eodj subto: q p stdnia; mq lic; atq admssa gne obva, vfcent talia pdta: q vfcent de eodj subto; aeqde respo n̄ satisfacit.

Et hinc impugnata manet stio M Prola, et Deo assentiy; qd lit de eadj ra entte quia ē ā gte reu n̄ possint vfcari stdnia; possunt tn vfcari de eadj ra entte quia divisa p raonj in duas fttates. Impugnata, inq, ē; quin imo propugata stio ista, n admssa gne obva, de ali ratte quia ē ā gte reu, et intgj ab intlj gne, vfcent stdcnia ista; ē cogle cogne al; n̄ ē cogle cogne al: sicut etiā ista; ē intce capax trante cogny al; n̄ ē intce capax trante cogny al: q admssa gne obva, de eadj ra entte n̄ quia divisa p raonj, s quia ē ā gte reu vfcent stdnia; et oppositio nostra in suo robore pmanet, qn obstet practa respo.

Insuper adde Illmy Deos, qd cogtio qny quiva ē prior, e ipsa qny cogtiva. Unde ps separat intentlij, sive pscindit unj ab alio; et postea cogit unj, n̄ cogto alio = Itra e; qd cogtio qny quiva ē pa cogtiva; s cogtio n̄ ē prior se ipsa qny quiva: q neq ē prior se ipsa qny cogtiva; aeqde ruit stio. Pbal mar: cogny ee quiv ē pa ee inadeqte cogtiva; qa cogtio n̄ alij quiva, nisi qny ē inadqte cogtiva; s cogtio qny inadqte cogtiva ē pa cogtiva, ut pstat: q qny quiva ē pa cogtiva. Iterea, qd entas sit intlij divisa in duas fttates;

n. tollit, qd de eodem rx juxta conferunt actio, et negao ejus poti: ergo n tollit actus, et exercito ordinum. = tandem impugn omnino ab intelligentia de eadem rx intelle quid ē a parte rei v fuerint ordinaria posita n antecedenti: stio q nune.

Respondent ij ex ntris Thg cum j Significado in Thaixo disij 12 qone 7 distinguntes in reb duplex existente statum; alterum phicum, et realem; alterum intelligentia, et phlem: dicunt q intelligentia trahe pa cognum secundum ee intelle, n vo secundum ee phicum: unde n implat, ajunt, qd al cogcat p cognum al, et rale n cogcat p eandem cognum; qa al trahat cognum n secundum suum ee phicum, qd ē idem cum ee phico ralis; s secundum ee intelle, qd ē distinctum ab ee intelli ralis. Hoc ee intelle, asserunt, consistere in dene qda proveniente, et dimanante a cogne; Pratione cujus tenentis constituit obtum in statu disto tam ab ipsa cogne, q ab existentia phica obti.

Impugnat stio efficit hoc dilemmate: l ee intelle alis ē rx idem cum ee intelli ralis; l n ē rx idem, s rx ab ipso distinctum? Si primum; infero: ergo implat qd cogtio al trahat ad ee intelle alis, et n trahat ad ee intelle ralis. Pbat sequela: deo p nos implat, qd cogtio al trahat ad ee phicum alis, et n trahat ad ee phicum ralis; qa ee phicum alis rx ē idem cum ee phico ralis; s juxta responsionem ee intelle alis ē rx idem cum ee intelli ralis: ergo implat, qd cogtio al trahat ad ee intelle alis, et n trahat ad ee intelle ralis. Si aut dicat secundum; inferam: ergo hæc ptio mentalis; al ē rale, ut iacet, fla ē, Pbat sequela: la ptio mentalis utpote cogtio trahat ad al secundum ee intelle, et ad rale secundum ee intelle; s al secundum ee intelle n ē rale secundum ee intelle: ergo ptio la, ut iacet, ē fla. = Inferam 2: ergo hæc cogtio al ig n ē obtive precisa. Ptas sequela ē; qa ig n separat intellectum unum pdtum ab alio cum lo rx idem ato, attingendo unum, et n aliud, qd ē obtive prescindere =

Iterea stra hanc resp^ny militat ing^tio stra Sctas posita n. 357.

Deniq; alij ex ntris Thois respondent, qd lcet idtas realis subtorij sufriat ad idtem afrmis, et negmis eijsdj pdti de gere reali; at ad idtem vo afrmis, et negmis eijsdj pdti de gere intli reqr idemtas falis subtorij. Vnde qnes istq; al cogeut p cogry al; rale n cogeut p cogry al, vficant absq ulla stdiene; qa sp afrmis, et negmis eijsdj pdti de gere intli, et subta n hent idtatq falq; I gitq sp fa dista in vi qu vq cogris exercite separantis al a rali intliq. = Hec respsio enervat argto facto stra Sctas 353; qm n iterq qucuaxene leet.

Siv supex stra e t; n minq queunt stdieriee cogu, et n cogu; qnfdui, et n qdui, n utrajq binarij stinet afry, et negry eijsdj pdti; et qdui, et n qdui ex lege stdienis n possunt vficari de eodj xa subto: q cogu, et n cogu n possunt vficari de eodj xa subto. = Stra 2; qa ante opry intlq equie actlis idtas dat intq al, et rale, ac intq al, et al: q qd ante opry intlq vficat de ali leet etiq vficari de rali: s de ali vficat n posse n cogu, si pona^r cogrio al: q etiq de rali vficat n posse n cogu, si ponat cogrio al: q posita eijsdi cogne cogeut rale. = Tandq fly e, qd ad stdiery afrm, et negmis eijsdj pdti de gere intli reqrat idtas falis subtorij; bqe q idtas so reqrit ad stdiery falq.

359. Ex hisq dictis colli, qd qdqd vficat de ali ratione tujq cogris al, eadj ratione, et in eodj sui vficat de rali. Vnde sut ratione ratis cogris vficat de ali qd cogeut ut al, qd cogeut clare clare te qnica; qd refert ad sensiones; et qd disgeut fa a rali ut cogbili p cogry rale: ita etiq ratione eijdj cogris al

vficat de rali, qd cognit ut al; qd cognit clare clatt genuina; qd refert ad sensiones; et qd distinguit fr a rali ut cogbili p cogm rale. Si-
liz vice versa qtqd raone cognis ralis vficat de rali, vficat ea-
dj raone de ali. Hujz dorry rao e; qa in obto, ad qd trat cogtio
gnva, n dat uny, et aliud; nec dant toty, et partes, s unica
simpx realitas, q lit divsmode cogbilis sit, tn nc capax, ut
de la vficet aftio, et negao ejdj gdti.

Sectio 4.

cogtio, p q fit distio raonis, so e
inadeqta, et gnva fr, tie ex pte aq.

360 Hic e secda ntra sd, q pbat l auct Ang Dris opusculo
d qone t, ubi ait: sic igit Bonitas, Sapia, et Pota, et siq
aliud de Deo dicimy differunt raone ppt divsas ceptiones
ntri intlis, infero: q iuxta D. Thma gdta la differunt
raone, seu fr distinguunt n raone alicuy divitatis ex p-
te obti, l raone divitatis ceptuy, sive cogny ntri intls.
q distio taliy gdtony so fit ex pte acty, et n ex pte obti: q cogtio, p q fit distio
raonis intz ejdi gdta n ex pte obti, s tn ex pte acty gnva e.

Imat ex eodj
Ang Magno opusculo 48 cap 8 dicente: rale dit toty lud, qd dit ho, n tn
expcite, s impte.... siliz al dit toty, qd dit ho, n tn expcite, s imp-
te. Ex qq sic argtor: cogtio al trata ad hiry dit impcite, sive mi-
ny clare toty, qd dit cogtio ho expcite, et magis clare: q p cogny al
cognit, lit impte, et miny clare toty, qd ex pte cognit p cogny ho;
s p cogny ho cognit n so al, s etia rale: q etia p cogny al cognit, lit
impcite, et miny clare n so al, s etia rale: q tais cogtio n e

p̄iva ex p̄te obti; & so f̄r, sive ex p̄te act̄.

P̄bat 2 intra se sic: cogtio, p̄ q̄ fit distio raonis, debet ee aliquo mo p̄iva; s n̄e p̄iva ex p̄te obti: q so ē p̄iva f̄r, sive ex p̄te act̄. Mar supponit; min vo ex dictis §2 satis cstat; ulterius m p̄bat: si cogtio ysti eet p̄iva ex p̄te obti, de ao te hinis, et de rali hinis p̄ed p̄ a p̄tenie, et indq̄ a cogne intlq̄ ofret hoc duplex cdicn̄: al n̄e potens n̄ cogn̄ p̄ cogn̄ al; rali potens n̄ cogn̄ p̄ cogn̄ al; s hoc implat: q cogtio, p̄ q̄ fit distio raonis n̄e p̄iva ex p̄te obti. Ostendit maa: posita cogne al, imple ē, qd n̄ cogeat al; q ofeat, qd al n̄e potens n̄ cogn̄ p̄ cogn̄ al: insuper rale n̄ cogit p̄ cogn̄ al iuxta hanc sti: q ofeat, qd rale ē potens n̄ cogn̄ p̄ cogn̄ al.

Ceterum ad pleniorem sti intq̄ intliq̄ aliqua notatu digna obsvre decs. Observis 1; qd fatates, seactive sumptae ra indq̄te intq̄ se distinguunt. Rao ē; qa fatates, vq̄ al ut al, rale ut rale sctive sumptae cstituunt p̄ idq̄ ra obtq̄ (qd se hat p̄ m̄ subti) et p̄ cognes p̄ivas (q se hent p̄ m̄ p̄raxq̄) vq̄ p̄ has al, rali, ra adeqte intq̄ se distas. Deinde fatates, sumptae p̄ise secdq̄ fale, ra adeqte intq̄ se distinguunt. Rao ē; qa fatates secdq̄ fale p̄ise sumptae p̄ ipsq̄ cognes p̄ivq̄ ra adeqte intq̄ se distinguuntur; dandq̄ fatates, sumptae p̄ise secdq̄ subtivq̄, p̄ idq̄ ra; distinguunt q so intliq̄. Rao ē; qa fatates secdq̄ subtivq̄ p̄ise sumptae, p̄ idq̄ ra obtq̄, qd uq̄ p̄ unq̄ cogn̄ p̄ivq̄ n̄ appareat definitive idq̄ se cq̄ ipso ut cogbile p̄ alterq̄; inde ē, qd obtq̄ ra indivsile, intliq̄ distinguit ā se ipso.

Obsvis 2, distinq̄ raonis q fali cstitere in ipsa cogne p̄iva. Docna hec intq̄ ntros Auctores p̄q̄ obtive, tq̄

tis fa quandtes, innissa e stra Ibtas, q desunt, distris raonis n ee fas interz obto ositentis in cogne; s ee fas gdz obtivz interz obto, in q lsq. resultis ex quva cogne. Hanc fas, ait Deo, ee negris gdz raois intra se bentis ex pte obti, facientisq., gd al vel obve in intlu nho at ostatis cis rali. = Qq raonibus fulcire conent Ibtz qris ham at fi ris. Seu videbimus.

Docna ntra qbat sic: distio raonis osit q fali in la fali raone, q res e intliz, sive fa dista; s cogtio quva e rao falis, q res e intliz, sive fa dista: q. distio raonis osit q fali in cogne q uva. Dbat mia: cogtio quva e rao la falis, q res e inadqte cogta; s rao falis, q res inadqte cogta, e rao falis, q e intliz dista: q cogtio quva e rao falis, q res e intliz dista. Mia ostat; nd ids e fa q ee inadqte cogta, ac ee intliz distz: maa d suadet: cogtio inadta rei e rao falis, q res e inadqte cogta; s cogtio quva e cogtio inadqta rei: q cogtio quva e rao falis, q res e inadqte cogta. = Dmat: rao falis, q res cognit, e cogtio rei; siliz etia rao falis, q res adeqte cognit, e cogtio adeqta rei: q pariz rao falis, q res quve, et inadqte cognit, e cogtio quva, et inadqta rei. Mo sic; distio raonis q fali osit in la fali raone, q res inadqte, et quve cognit: q q fali osit in ipa cogne quva, et inadqta.

Obsoris; q cogtio quva vel ista al n respstat signate distris raonis atisa rali, sut la respstat hc cogtio; al raone ntra disguit a rali. unde la cogtio quva al ne respstive sigte distio; s e respstive exerte distio; qns vdeit attgeo inadqte obtis, seit huis, intliz segarat, et exerte disguit al a rali. =

Obsbis 4; qd la cogtio gvva al (itq dic de reliquis) n ordnat ad aligd efficiendy in obto; unde n e ptica: ordnat q dicta cogtio ad tendy obty inadqte, et gvve cogty; sut hc aphtio Dxq neq e ptica, neq ordnat ad aligd efficiendy in Dxo; sd ad tendy Dxy aphsive cogty, sive aphsy. Hinc e, qd cogtio gvva facit fr, sive in gene caz falis distry; n vo facit effective, sive in gene caz efficientis. = Obsbis 5; qd cogtio gvva e realis in ce entis; n d in ce distinis. restu obti.

Obsbis 6 cy p Rivadeneira, et Zeinado, qd discimbutio cogny fr disquentiy stat in eo, qd p ipsas obty ids rstuat defitive divsy: dx, qd obty ut attacty p uny n possit defini p altero cogny, neq p huss explaony. Et sic cognes iste, al, rale, disgunt fr in hinc al a rali; ga totq ho ut cogty cogne al, n e defitis p cogny rale, neq p huss explaony, sed ppiy raocy. Estna vo cognes iste, al, ppiy sionis, n disgunt fr in bine al a ppio sensionis; ga totq ho ut cogty cogne al e defitis p cogny ppiy sensionis.

Ex hac obsne infert 1; ee fr gvvas las cognes, q referunt ids obty ad rnotata divsa; vq cognes iste, al, rale, qxy pma refert hiny ad sensnes, secda vo ad raocia. = Infert 2; etiq ee fr gvvas las cognis, qxy una rfundit suy obty cy alijs distis, cy qq p altera n rfundit, vq cognes iste, vivens, al, qxy pma rfundit hiny cy ibq viventibq, cy qq n rfundit p secda. = Infert 3; posse dari cognes fr gvvas, q nec referant obty ad rnotata divsa, nec rfundant obty cy alijs obtis distis:

ígd̃ pharcognes D̃ imicjerue; Deus potens pducere oes creaturas pls, refert Deus ad eadẽ mnotuta, cessarentq Deus ab oĩ n̄ ipso; et tn tales cognes p fa pũvq. Rao a illuq ẽ; qa tan cognes pmi, p scdi, et tertij geris hent dissimilẽ, raone cuq obtẽ ut cogtẽ p unq n̄ ẽ desitive idẽ secdẽ ipsẽ ut cogbile p alterq.

Obstãs deniq, qd obtẽ idẽ ut cogtẽ p cognes mo explato disiles, ita ẽ diversimode desile, qbit ipsẽ desso falis desso inadqta totẽ obtĩ inadqne se hente ex pte actẽ. Vnde totẽ hõ ut cogtẽ p cognẽ al desit p hanc falẽ desrẽ ppũ sensionis; ase tn desso ẽ inadqta desso totẽ hũis, inadqne se tenente ex pte actẽ; qa n̄ explat suq obtẽ, sed totẽ hũẽ ea claritate, q totẽ hõ desilis ẽ. = Ex his absolu accipient stiones arqrẽ, q statim ppno.

Sectio 5.

argumentis oppositis respondet.

Argum 1: nulla implatio dat in eo, qd p cognẽ al cogcar al, et n̄ cogcar rale: q ex hoc capite pũo obva reijcienda n̄ ẽ. Pbat ans: si in eo daret implatio, etiã implaret, qd p cognẽ al cogcar clarẽ al, et n̄ cogcar clarẽ rale; s in hoc secdo nlla ẽ implatio: q nec in lo pmo. = Dmat: etiã admssio pbõ falibẽ, vfcarer stidicta, q nos stra obtivistas inferimq: q ea n̄ ẽ rao sufficiens ad pnes obvas n̄ admdas. Pbat ans: ea pp, et n̄ ce pp pdta stdicta; s hae vfcarẽt de al, g. ulẽ, admssis pbõ falibẽ; qa al ẽ pp, et g. ulẽ n̄ ẽ pp: q admssis pbõ falẽ, stdicta vfcarẽt. = Dmat 2: qa in ntra stra syllg iste: al hũis cogciẽ fa p cognẽ al; s al hũis ẽ rale hũis: q rale hũis cogciẽ fa p cognẽ al;

ry sit rè dispty, rè ñ sederet; aeqde sessio gstis, gospet agua no gnè, qd absdy ē.

Rio ad angty nando ans. Ad gbry sesa maa, no mia. Itaq in stia ista qtqd de ali hinis ofeat, dicit in eodz su afeari de rali hinis. Hinc sit 1; qd sut hęc ptio ē va, al hinis cogitt p cogry al; ita ē va hęc, nale hinis cogitt p cogry al. Sit 2; qd sut va ē ptio ista, al cogitt clare p cogry al; sic etiq ē va ista; nale cogitt clare p cogry al. Sit 3; qd sut va ē ptio hęc, p cogry al refent al ad sensiones, et ñ ad naocia; ita ganitz ista va ē; p cogry al refent nale ad sensiones, et ñ ad naocia. Rao huj dicenz ē; qa gnes, q in tripli binario pdicto ctinent, sqz in eodz su p ygdz gd ñ de eodz xx subto; aeqde si una ē va, etiq altera; et ē gverso.

Ad pmq sfry no ans. Ad gbry dsa mar, no min cy naora adiuncta, qa in eodz su, inquo ē vy dicere, al ē gg: ē etiq vy dicere, gennale ē gg. Pma ptio exponit sic: al ut cogty cogne al ē gus; secda adsumpta in eodz su sic exponit: genle ut cogty cogne al ē gus. Vnde sut pma ptio, ita etiq secda va ē. = Ad secdq sfry no assumptq; qa syllg le.rg ē, et tegme scludit: ideoq in su, inquo ptio mar ē va, etiq ē vg gsquens; in su ad, inquo mar fla ē, gsquens etiq ē fly. Sit mar va ē in hoc su: al hinis cogitt fr ut al p cogry al; et in hoc su sdemq gg, sut: Ǝ nale hinis cogitt fr ut al p cogry al. Mar ad fla ē hoc mo: al hinis cogitt fr ut nale p cogry al: et in hoc su etiq gsq fly ē.

373 Insbis: visa hine a longe se movente, cogitt intly clare

clarè al, et n̄ cogit clarè xale: ḡ in utra stia etiā verificat de alibi-
nis, et xali binis duplex istud ostēnsy: al cogit clarè p cogny al; xa-
le n̄ cogit clarè p cogny al. Probat ans: in p̄dicto casu intells n̄ potest
de eo obto afraxe xale; s pot afre al: ḡ qa cogit clarè al; et n̄ cog-
cit clarè xale. = Pmat: intells n̄ cogit clarè xale, qdo n̄ cogit ord-
ny ad xaocia; s in casu posito n̄ cogit ordy ad xaocia: ḡ n̄ cogit
clarè xale: Probat mia: neqt cogi ordo ad xaocia, qn xaocia cog-
cant; s in casu posto n̄ cogit intells xaocia: ḡ neq cogit ordy ad xa-
tiocinia.

Ad intiā xeo nando ans. Ad pny disguo maa: in p̄dto ca-
su intells n̄ pot de eo obto afre xali sub hac exptione xale; cdo ma:
sub hac exgne al; no maa: et disguo silit mia; s pot afre al sub
hac expne al; cdo mia, sub hac expne xale; no mia, et cq. Itaq
idq, qd intells afre pot de eo obto, afmat eody mo, et eods se tande
ali, qs de xali: insuper de eo obto afmat al ut al, et n̄ ut xale; et
silit afmat xale ut al; et n̄ ut xale: unde eady claritate utruq
P p̄ty cogit. = Ad 2ny xesa maa, no mia. Ad pny disguo maa:
neqt cogi ordo ad xaocia ut ordo ad xaocia, qn xaocia cogcant; cdo
maa; neqt cogi ordo ad xaocia ut ordo ad sensiones, qn xaocia cog-
cant; no maa; et xesa mia, no cq. Ad ulterè expne n̄ cgit.

Sed

qa advnij pluxes xperunt p̄pnes, ut p̄bant, instiā p̄cedentium
fr etiā verificari p̄tra ostēnsa de eady xa entte; obsva diligr duplex
ss p̄ny: altery eany, q̄ ac ipsa ostēnij ps; altexy vo eany, q solq
speciy ostēnis hent. Pmi generis ss pnes istę; al cogit clarè; xale
n̄ cogit clarè: et istę; al cogit in ordne ad sensiones

rale n̄ cogút in ordine ad sñones. Silit hę pnes: p cogny al attigit ordo ad sensiones; p cogny al n̄ attigit ordo ad raocia: et etiã istę; al nim̄ regit ad sensiones; rale nimis n̄ regit ad sensiones: et demũ istę, silesq aliq; al cogút evident p cogny al; rale n̄ cogút evident p cogny al. Igit pdictę pnes inivicẽ hent oposiony stdictiq: sic eary subta sumant, ut deent, in sn reali; qbery oes afatiue in utra stia vq sr; oesq negtive p flę.

Secdi genis pnes, q so specie teny stdicty implant, si istę, et siles. Pma ē: al disgút fotalit a rali, et rale ñ disgút fslit a rali: hęc ptio va ē; qa sic exponit: totę ho dat intlicẽ fmtę, ut sic cogcat p cogny al, n̄ sit p ordny ad raocia; et totę ho n̄ dat intlũ fmtę, ut sic cogcat p cogny rale, n̄ sit p ordny ad raocia. = Secda ptio ẽ: p cogny al psundit fa al a rali, et p eamdę cogny al n̄ pstindit fa ab ali. Ptio hęc va ē; qa hunc sy het: totę ho cogtę p cogny al n̄ ē defitive idę secy ipso ut cogtę p cogny rale: et totę ho cogtę p cogny al ē defitive idę secy ipso ut cogto p cogny al.

Tertia ptio ē: al ē fa al; et al n̄ ē fa rali. Hęc ptio in re sn sic explat: totę ho ut cogtę p cogny al ē defilis p hanc cogny ppię sensiomis; et ut cogtę p eamdę cogny al n̄ē defilis p hanc cogny ppię raocię. Silit exponunt pnes siles, q nullę stdicty includunt, ut res; n̄ qdqd p ipsas afmat, negatve de rali parit afmat negatve de rali: et qdq de rali p ipsas afmat, aut negat, parit afmat, aut negat de ali. Unde scludes, qd in stia utra de eadę re entte nunq vficant pdta stdicenia, ut invita straniony

oppositio conatur proclamare

Argues 2: cognitio praevia debet esse minus clara, quam comprehensiva; sed haec minor claritas non est solum minor secundum intensivum; nam cognitio ista licet comparative ad hanc absolute talem est minus clara intensive; et tamen non est praevia: ergo cognitio praevia debet esse minus extensive clara, quam comprehensiva. Probo sic; cognitio praevia vel absolute non est minus clara extensive solum respectu obiecti indirecti, hoc est, respectu connotatorum quae non se extendat in sua repraesentatione ad omnia connotata, ad quae se extendit cognitio non praevia absolute tale: ergo est minus extensive clara respectu obiecti directi, scilicet huius: ergo ideo talis cognitio absolute est praevia, et inadaequata quia minus repraesentat de obiecto directo, scilicet de hinc, quam haec non praevia absolute tale: ergo non repraesentat aliquid huius praedicatum, quod repraesentat per non praeviam; ac proinde talis cognitio est comprehensiva, et inadaequata ex parte obiecti.

Minor subsumpta probat; quia talis cognitio debet esse minus clara extensive respectu obiecti, quod vi tiam denominat intentionaliter distinctum a se ipso; sed obiectum, quod ita denominat non est obiectum indirectum, sed directum: ergo cognitio non est solum respectu obiecti indirecti, sed etiam respectu obiecti directi minus extensive clara = Confirmatur: licet una lux possit esse minus intensive clara, quam alia lux illuminando idem spatium vel aulam, quod alia illuminat; at nequit esse minus extensive clara, quam alia, quin minus aulae spatium illuminet: ergo pariter cognitio praevia nequit esse minus intensive clara, quam non praevia, quin minus obiecti attingat.

Respondeo ad argumentum consequentia primi syllogismi, et minorem subsumptam, distinguo consequens: ergo est minus extensive clara respectu obiecti directi, minoritate se tenente ex parte actus; concedo consequentiam; minoritate se tenente ex parte obiecti; nego consequentiam, et duas subsumptas. =

Explat stio: ex duabq cogtbq ad idq xx objq tractis neutra pot esse mi-
nq extensive clara, minutate se hente ex pte obti; quq ideat ali-
qua ex his minq de obto dicto repntet. Rao e; qa cq objq sit
una simplex xx indbilis entas, qd dicte cogit p unq cogtq id
ipsq, qd dicte cogit p alterq. At e duabq cogtbq ad idq xx objq
tractis, una pot ee minq extve clara, minutate se hente ex p-
te actq: et sic respu hinis hq cogtio al e minq extve clara, qa
ista al rale; si ad quas; una pma e minq extve clara, qa se-
cunda.

Reo: qa cogtio al ita attigit totq hinq. ut ho p ipsq redat
minq defilis q defres falis, qa si attgisset q istq al rale. Igit cogtio
ista al e minq extve clara respu hinis, qa ista al rale; qa ho ut
cogtq cogne ista al, so e defilis p hanc defnq inadqtq ppiq sensionu
ut cogtq d cogne al rale e defilis p has defnes inadqtas ppiq sensionu,
ppiq raoiq. At ofrq cesso anti, no sq. Dispar e; qa maior, l
minor extensio lucis e extensio de gene phico exigens in spa-
cis (qt magis, aut minq illnat) partes xx abste distas; et
ideo pot una pars spaciq illnari, qn illnet alia: maior d
et minor extenva claritas intq cognes idq al, et al rale ne e
de gne phico, s intentioli, q cq ad idq xx objq dicit, excludit
ab obto ptes abste distas; acqde si attgit objq, totq objq attgit.

Argus
3: distio raonis e rao falis, q unq ne intlizq d, cq quo xx ideat;
s hoc neqt stare absq cogne distive pscindente: q absq hac neqt sta-
re distio raonis. Pbat mir: neqt stare, qd unq n sit intelizd,
cq quo xx ideat, qn objq dividat in duas ptates divas; .

q͡d obtiꝗ ddat in duas fftates obvas neqt stare absꝗ cogne obvè gsrundente: ꝗ q͡d uniꝗ n̄ sit intlit͡ꝫ d͡, cuꝗ quo rr dcat, neqt stare absꝗ cogne obtive gsrundente. = Jmat 1: ꝑ cogniꝗ pcivꝫ al ꝑtiꝫ obvꝗ al ē intlit͡ꝫ divisꝗ ā ꝑto obvo rali: ꝗ talis cogtio pundit obvè uniꝗ ꝑtiꝗ ab alio. = Jmat 2: ꝑ cogniꝗ pcivꝫ al disguit, et separat intlit͡ꝫ al ā rali: ꝗ ꝑ talꝫ cogniꝗ n̄ cogut indivisilit͡ꝫ al, et rali: ꝗ ꝑ lꝫ psundit obvè al ā rali. Rao pmꝫ sqiꝫ ē; qa ꝑ cogniꝗ ꝑꝑ al, et rali indsilit͡ꝫ cogcunt, n̄ divit, neꝗ disguit intlit͡ꝫ al ā rali.

Reo

ad argtꝗ ssa mar, nando mūr: ad uiꝫ pmꝗ disguo mar: neqt stare, q͡d uniꝗ n̄ sit intlit͡ꝫ d͡, cuꝗ quo rr dcat, qr obtiꝗ ddat in duas fftates obvas, ꝗ tales sint fr ꝑ actꝗ, et ex pte actꝫ; sko mar: ꝗ tales sint etiꝫ ex pte obti; no mar: et dista silit͡ꝫ mīa, no sꝗ. = Sqit, ut sst ex iꝫ dictis, ex pte obti so dat uniꝗ obvꝗ sceptꝗ, sive unica simpx entas, et realitas, ꝗ ut diversimode cogtadè vit in plures obvas fftates, ꝗ tales ss fr ꝑ cognes pcivas. Et ꝑ vis fftates dicant obtivꝫ, d͡ sa dennat, obtꝗ uniꝗ cognis pcivꝫ, et obtꝗ alteriꝗ ce fftates rarnē ipsarꝗ cogniꝗ, ꝗ diversimodè obtꝗ idꝫ attgunt, et sic lud dennant intlit͡ꝫ distꝗ, ac divisꝗ fr

Ad pmꝫ sfrꝗ disguo ans: ꝑ cogniꝗ pcivꝫ al ꝑtiꝗ obvꝫ al ē intlit͡ꝫ divisꝗ ex pte actꝫ ā ꝑto obvo rali; sko ans: ē intlit͡ꝫ obvè divisꝗ; no ans, et sꝗ. Cogno la al n̄ pcindit obvè uniꝗ ꝑtꝗ ab alio; qa ꝑ idꝫ cogut rale eo ꝑtꝫ mo, quo cogut al; pcindit infr, seu divit intlit͡ꝫ ex pte actꝫ; qa al, rale, et ꝗd ē rr ho, ut cogtꝗ ꝑ cogniꝗ al, n̄ ē desitive idꝫ secꝗ ipso ut cogbili ꝑ cogniꝗ rale=

Ad secdu ꝯtry ꝯo anti, disting prmy ꝯqs: q p cogny al n cogit indiss tilz al, et rale ut rale; ꝯdo ꝯq: al, et rale ut al; no ꝯq isty, et ultima. Dring ꝯquy pbtio silz distingut: p cogny, p q al, et rale indsilz cogunt ut al, n divit, neq distingut intenlz al, a rali, no prry: p cogny, p q al, et rale indivilz cogunt ut al, et ut rale; ꝯdo prry; s ex hoc nil infeat ꝯtra nos. Ren cogny al cogit al, cogit rale, cogit nile, et toty ho ut al; et p easd cogny n cogit al ut rale, n cogit rale ut rale, n cogit nile ut rale: et in hoc ꝯsit, qd al p eysde cogny intlz separet, divat, distinguat, ꝯcindat q a rali distne, et ptione se honte ex pte acty, sive ex pte mi eysde.

Repbo 1: negt inteli, qd res phice divat, qn divat in duas ptes phicas, q phice tales sunt: q paritz negt inteli, qd obty intlz divat, qn divat in duas ftates obvas, q obve tales sunt. = Res ꝯo anti, ndo ꝯq. Dispas e; qa cy toty phicy ꝯtineat partes, q lit n sint au divisz, ꝯsunt tn divi; negt inteli, qd res divat phyce, qn divat in ptes phycas. At cy in obto ra indsili n dent ptes obvz, s unicy obvy sapty divsmode cogbilis; inde e; qd n aliz divat intlz eysde obty, nisi qng divio sit in duas ftates obvas, q ex pte acty, n vo ex pte obti tales sint.

Repbo 2: si ftates cunt intlz divsz fuisse ex pte acty, tota distio raonis intz al vz, et rale se honet ex pte acty: q cet distio realis. Dbat ꝯqua: esse distio tota se hexet ex pte hray cogny al, rale; s cognes isty disgunt ra: q eysde distio cet distio realis. = Vrget: si tota distio raonis ex pte acty se distingueret al ut cogty cogne al

à rali ut cogto cogne rali; s al ut cogty cogne al disguit rx indqte à rali ut cogto cogne rali: & ig distio raonis et distio realis. = Ad nplq reo disgdo ans: tota distio raonis intz al vq, et rali, se hinet fra ex pte actz; sdo ans; se hinet subtive ex pte actz; no ans: et disquo ssi: & est distio realis actz ab actu; sdo sq: obti actz ab obto actz; no sq. Ad huyz pry dista mar distne antis, et sa mia, no sq.

Itaq lit tota distio raonis se hiat fra ex pte cognis pivz: at ex pte obti se hit subve, et dentive; qny a cogne pivatz a fra extra obty dennat raone vtra, si ve intliz disty a se ipso. Hinc fit qd lit isty cognes al, rale disguant rx intz; dota tn ipsary cogny so intliz, et raone vtra disguunt. = Etiq ad ungtiq ret cy distne. Disguo igit mar: si tota distio raonis se hiret ex pte actz so disguiret al ut cogty cogne al a rali ut cogto cogto cogne rali, redpiane denante, cognes ee fras denantes; sdo mar: denotante, ee subta denatq no mar, et disguo mia; s al ut cogty cogne al ractive sumpty rx indqte a rali ut cogto cogne rali etiq rative sumpto, sdo mia; s al ut cogty cogne al tm subtive sumpty disguit rx indqte a rali ut cogto cogne rali etiq sumpto tm subtive; no mia, et sq.

Explat sto: qdo diing, qd al ut cogty cogne al disguit raone vtra a rali ut cogto cogne rali; la redpeao tm denotat, cogny pivq ee frq, a q obty denominat intliz disty a se ipso ut cogbili p aliq cogny defitive disty: ut qdo diing, obty ut cogtq exit obvi in intllu, redpeao so denotat, cogny ee frq tintenty obto lq dentiory. = Hinc e, qd subty huyz denis

dinnis, disty p raony, n e toty scaety ex subto, et ex cogne pu va; s so e obty ipsy cognis puvz, qd ab ipsa tga fra denat. Vi de tit distio raonis se heat ex pte acty, al n ra, s so raone disqui a rali.

Sectio 6.

reliqua argumenta solvuntur.

Argues 4: p hanc cogny al sfundit ho cy cyteris alibus. ds p lg n cogit difa hinis a cyteris alibg; s hyc difa deat ra cy ali: ds p taly cogny n cogit qdqd deat ra cy ali; ac pte cognto cydi ex pte obti puva e. = Imat 1: n cogit p cogny al, qd attenta na talis cognis, talitz e in obto, ac si n eet; s, attenta na cydi cognis, talitz e in obto pdty hoe rale, ac si n eet, cy nect intly vi lig cognis afrare, tale obty ee rale: ds p taly cogny n cogit hoe pdty rale. = Imat 2: pnes ittz; lud obty e al, lud obty e rale, n p eqvltes; s eet si attgunt idy obty: ds idy obty n attgunt.

Reo ad argty 4o anti, disgdo sgr: ds p lg n cogit fa ut talis difa hinis a cyteris alibg; sdo sq: ds p lg n cogit difa spe sicative sumpta hinis a yteris alibg; no sq. Cogit qty p lg cogny difa hinis a cyteris alibg; at n cogit ut talis; id e, sub hac exgtione clara al rale; s sub ista exgne sfusa al. = Ad pmz sfry disgeo mar: n cogit fa ut tale p cogny al, qd attenta na talis cognis talitz e in obto, ac si n eet, sto mar: nullo mo cogit; no mar; et sa mia, no sq. Ga qd p cogny al n cogiat rale sub exgtione rale, hoc n tollit, ds cogeat sub exgne ista al. = Ad secdz demy sfry sa mar, no mia; ga eet lg pnes attgant idy obty; hoc n sufit ad eary eqvltz; s ulterig requit, qd my repsti

eet desitive illy, et n divisus, qualis exmit in his gbg.

Arguis 3 zupue

q Ithis: ubi e oposito metaphyca, ibi e distio raonis; 1 opsio metpca e ex pte obti: q distio raonis e ex pte obti. Dbat mia: oposio metpca, vg ex gene, et difa invit in eo, in quo invit species; 1 species invit tre obto, et n in cogbg: q la opsio invit in obto, sive e ex pte obti. = Imat: q ay intly cogit obty disty distne raonis: q cogit ipsa distio; ergo ista se het ex pte obti. = Urget: sut p hanc cogny Dag, et Dly repstant Dzg e Dig; ita p hanc cogny al reztat al; 1 p pmg ita repstant Day, et Dly, ut reptet ex pte obti distio realis Dai a Dlo: q psecdo ita reztat al, ut reptet ex pte obti distio raonis a rali; ae p ogs hec distio ex pte obti se het.

Res ad argty ofamaa,

nando mia. Ad pry ofa maa, no etig mia; ga ros lg dennes gen, dify spfiez, et speciei p dennes extez proventes tg a fra, a cogne tribuente obto ydi dentiones. = Ad ofry disguo ans: p ay intly cogit obty disty redpeavi ut disty; no ans: obty spfive disty; do ans, et no og. Igit p ay intly n attgit obty disty redpive ut disty; 1 so obty spfive disty; id e, obty, qd exente p ipsa cogny disguit; ga ut observing nd 366 cogtio priva n attgit signe distny raonis, 1 exante ig causat in gene causa falis. Ad my quo p ay amoris n attgit obty amaty redpeavi ut amaty; 1 so obty speifive amaty; hoc e, obty, qd exente p ipsy ay aonis amat. = Denig ad urgtig omissamaa, et ofa mia, no og. Dispas e, qd distio realis intz Day, et Dly ofit fr in ipsis Dao, et Dlo: et dus cogtio repstans Day, et Dly, repsentat disty realy intz ipsos: distio d raonis alis a rali

li ssit sa etiā cuncta Abstrac in ipso ali; unde poterit attigi al, qui attigat ss distio ā rali.

Instas: distio raonis alis ā rali ñ post ee extra ali; sed ee intra: & se het ex pte alis. Dbat ans: distio, sicut et unitas ē qt tio entis; ! passio entis ñ post ee extra; ! decet ee intra enti; & distio ta alis ñ post ee extra; ! decet ee intra ali. = Imat: unqdq qui ab alio ē ee id, qd ē, et ñ aliud; atq ñ ab extro, s ab intro ē unum qdq id, qd ē, et ñ aliud: & ñ ab extro, s ab intro dissquit ab alio. = Ad argtu no ans. Ad prq dissquo maa: distio realis, sicut et unitas realis ē passio entis; sdo maa: distio raonis, ut ē unitas raonis ē pao entis; no maa; qa distio, et unitas intlis ñ ē pao entis, s denotio extra ab intlu cogne sa gnim. = Ad sequ sa maa, dissquo mia; atq ñ ab extro, s ab intro ē ra unumqdq id, qd ē, et ñ aliud; sdo mia; atq ñ ab extro, s ab intro ē intliz unumqdq id, qd ē, et ñ aliud; no mia. Qq. siliz dissqdu ē: unde liquet stio.

Ex dictis colest; qd qdo intlis cognit al, het specu ralis; qa het specu alis, et rale ē al. Sicut talis species ē clara, et dista species alis sub raone alis; et siliz ē clara, et dista species ralis sub raone alis. = Coles 2; qd qdo p cogn al cognosco hūs à longe se moventy, licet ñ possim inferre: & ē spcu raoiu; tn ex hoc ñ seqt, qd ñ cogq rale: cogco qtu rale, s sub exptione, et raone alis; ñ sub expne, et raone ralis. = Coles 3; qd restu cognis al cotu mo sehent al, et rale ex statu reali, ñ vo ex stu fali. Unde sicut al ra sumptu requit ad sensionis, ita etiā rale ra sumptu requit ad sensiony. = Coles tandy; qd qdo. Ang Dtor utit hac

hac logne, et scibus: intus post abstraxerit g in ali rati d, qd e
sensile tm, sic e intelendg: intus post abstraxe al rale tm subes-
gnu ista sensile. Et rao e; qa l Dtor citatg n 360, et segti afir-
mat distry raonis se tene ex pte aug, sive sceptionis ntri intly

Sectio 7.

rejicitur idoly patris Lquierdo.

Docuit pater Lquierdo, prory obog in sua Dhaxo d 13 q 9; cy-
tery ut tg dffiat asserit, qd ee obvy entis realis e obiy sensile, qd g sus in-
traverit, et qd phantasma, sive idoly mutg vocat. Et explaoni huic axio-
ma tud: nil e in intlu, qd q n fuerit in su. Afirmat igitz g Lydo, qd
beneficio idoli poditi g cogny al cogit al, et n cogit rale; qa ybi idoly
e substituty, et ee obvy alis; n ad esubstituty, et ee obvy ralis; et rao
e; qa cogtio n trat imedte, et in se ad al; l ad al in substituto; ug al
et rale n dicent intz se in substuto; inde e, qd g cogny al cogcat al, et
n rale.

Omissis pluby raoby, qg idoly ab Aaoby rejiut, tud impugno qug
point ut ee obvy cuyg beficio ptio obva sit. Impugnat 1: negt admitti, qd
al, et rale dicent extra (ut g Lquierdo loquit) in substuto idolo: g
cuyg beneficio gcio obva n salvat. Dbat aen: qd al, et rale extra dicent
in idolo e, qd hoc sit mediy ad cogty aliquo mo al, qn cogcat rale; sed
hoc negt admitti: g negt admitti, qd al, et rale dicent extra in subs-
tuto idolo. Dbat mia; qa ig de eo idolo afuet, ee mediy, et n ee me-
diy ad cogty al hinis, qd implat; gbat tn; impunis e mediy ad cog-
dy al hinis, ut supponit: deinde n eet mediy ad cogty rale hinis;
l rale hinis e al hinis: g n ee mediy ad cogty al hinis: g eet, et
sul n eet mediy ad cogty al hinis, qd implat.

3 Urget: qa etiā ufuet, al hūnis traxe, et sul ū traxe cogny in idolo pdicto; qd etiā implat; sequi tn: pmy; ut sdit: secdy; qa raletu vūs ū trat cogny in lo idolo; sal hūnis ē rale hūnis: q al hūnis ū trat cogny in lo idolo: q trat, et sul ū trat; qd repugnat. = Sgit admisso praefato idolo de alī, et ralī ra idealis p ordny ad camby oy ny al, et p ordny ad idy idoly; ufuent hęc pdta cogā, et ū cogā; atq adeo de eady rx entate creata ufuent sdictoria extra; qd vel iuxta p scylo implat.

Impugnat 2; qa pdicty Auctor sdit hanc pmy qd al ita cogeat in idolo, ut sub camby cogny ū cadat rale, ūē qd entatī realī alis sviat, aliqd pdty, alqsvi my ītrteq, aut extrq, q ū sviat ralī; mo sic: ee cogbile in idolo ē my alqs ex trq sviens entatī realī alis. Insuper cogā in idolo ē my alqs ex trq sviens entatī realī alis; sicuty ē bernao extea. Infero: q etiā ralī svit ee cogbile, et ee cogty in pdicto ido: q eady mo, quo p cogny al cogit in idolo al hūnis, cogit etiā rale hūnis; atq adeo beneficio pdicti idoli al hūnis ū pcindit obive ā ralī hūnis. = Relinquit q, pdlet omt tat, intz cogny pūoz, et obty mediare aliqd substituty idoly; hoc tn ū deservirat ad obvz pūony. Dixi, lit multat; qa ee obvy entis realis nt aliud ē, p ens reale ee obty intlq, actu traxe cogny, sive ee cogty.

Dices stra: cogtio tendit ad ee obvy; sintendit ad ipsz cogny: q cogtio ū ē ee obvy. = Dissuo maa: cogtio tendit ad ee obvy qd, sto maa: ad ee obvy quo; no maa. Ee obvy qd ē obty, ad qd tendit cogtio: ee obvy quo ē ipsa cogtio, q utpote dicta cogtio in se ipsz ū tendit = Sgit fly ē, qd phantasma corporey, sive idoly sensibile deat

ee mediu, in quo tq in subiecto intelli nostri ppiat ens reale, qd in se ipso imedtè ab intellu n attigit, ut ostendit p I ipso disp 2 q3; raoè; qa phantasma sensile tm deservit l ad pducendu simul cu intellu species impresas; l iuxta p Conton ad excitandu intellectu intellu, ut tas species pducat.

Disputatio 3.

De distinctione media, sive formali ex natura rei.

Sectio 1.

Scotistarum sententia proponitur, et impugnat.

Doctissima Starum schola cu suo Subtili Mariano Dre Joanne Duns Scoto in 1 dist 8 q4 defendit qdam distinctionem mediam inter stè realem, et raonis: q distio large aplat Scotica denaone à suis defensoribus. Aplat insuper distio falis ex na rei. Formalis; qa versat inter fatacs: ex na rei; qa n dependet ab intellu opne: fatacs q iuxta Stas si pdta la, q cu ra stè decent, bent tn diversas qitaes, et esas, sive quorum unum n è desile fa p falis alterius defny: ut accidit in his pdtis al, rale; aplat etia distio esalis; qa versat inter esas fa diversas. Deniq aplat distio media; qa mediat inter stè realem, et raonis. A distione stè reali participat ee indpdentem ab opne intellu; et ab eadem n participat ee inter rem, et rem; id è, inter realitaes, sive extrema stè ra dista. De distione raonis participat ee in gradus metaphysicos, fatacs, sive pdta, q stè ra n dissigunt: de eadem vo n participat ee cu depdtia ab intellu opne.

Pro cuius clariore intelligentia advertendum, qd D Stsacuté notavit disam inter has pner: bpeèla, q è bpcontar, è la, ~~[illegible]~~ qdq dtin xlis. alterum, qm vocat qdem dtis realis formalis, raoe cuius 1 ptis è va: alterum, qm vocat dtam xlis falis, raone cuius 2 ptis vaè. Explicatur exemplis. Explicatur exemplis. Expliat exemplis.

Explat' explis: entas al ē entas xale; cstrary n qa ē al ē xale; nec ideo ē xale, qa ē al. Hinc seqt' qd al, et xale heant negariy idtatis fslis, q negao ē distio realis fslis, sive distio fslis ex na xii. Dteria entas ho ē entas al xalis, cstrary qa ē ho, ē al xale; et ideo ē al xale, qa ē ho. Ex quo infert, dari intz hiry, et al xale idtatz fslz, et ssqtz n dari distry fslz ex na xii.

Distio

idemtas fslis in eo, qd uny extmy ex raone talis sstuat p aliud, p ipsiusq defry sit fr defile. Distio ad fslis ssit in eo, qd uny extmy ex raone talis n sstuat p aliud, per huyq defry n sit fr defile. Tazdtz distry poit Scotus in Divinis intz Esig, et Dtates; et etig in creatis intz gdg metapios supiriores, et inferiores. Sufiat hyc fslivasse p expositione stz Scoti, p sequunt (Herrera dempto) Scotisti oes, qq accedunt ex vtris n nulli, quos cibaos invies apud fes Sanctacruz, et Loliny disp 2182 = Sha straxia ē S Thomz D Strz, qm sequit' gravissa Stmy Schola, et Scholz Jesuitz D fere oes, cy qq assero: n dat in creatis distio fslis ex na xii. Sulto diximg in creatis, ut Theogis relinquamg lz impleryz satis stroviz; an vdeat in Dios sit, l n sit adinda Scotica distio?

Assenty

pbat'; id distio media ponit intz gradz metapios, ut benefio ipsiz de eadz ra entte vfeerit sive actli stdiune pdta ex stdicaria. Ms sic: distio media l ē eadz, ac distio vtualis realis, l ē maor, l mior distne reali vtuali; si ē eadz, implabit in creatis gdz easdz raones ggz quas in creatis implat distio vxtualis realis, ut supra ig pvimg. Si ē maor; a foriori impbit in creatis; qa si enti reali in creatis repit distio realis vtualis, a

à fnicóne oper distió maior distne vtli reali. Si ð ē mior, iq̃ n̄ ē sufiens ad ufeda sine actli sttne gdta secy se sttūxia; q a ad hoc, ut minimy requit distió vtlis realis: ḡ quovismo abstrahat, distió media regnat in caeatis.

Hinc Scotica distio ímpugnat ex eo, q̄ eet distió stricte realis. Pbat assgty: distió la, vi cuys vfcat ante opry intlg hæc ptió: al hinis n̄ eac tu rale hinis, ē distió stricte realis; s pdicta ptio vfcat ante opry intlg vi distnis medij: ḡ distió media eet distió stricte realis. Mia stare deet, qa iuxta Stas vg p ante opry intlg pnes istz: al hinis ē actu rao asslandi hiry cy equo: rale hinis n̄ ē actu rao asslandi hiry cy equo: ḡ etia iuxta ipsos va deet ee hæc: al hinis n̄ ē actu rale hinis. Pbat ḡ maa: sicut se het idtas ad vfcandu pry afirva; ita se het distió ad vfcandu pry negvā; s idntas, vi cuys vfcat ante opry intlg hæc ptió afirva; Pry ē actu ho, ē idtas stricte realis: ḡ distió, vi cuys vfcat ante opry intlg ptió ista: al hinis n̄ ē actu rale hinis, ē distió stricte realis.

Respdis 1; q̄ pdicta ptio vfcat raone solig distnis falis, n̄ vo raone distnis stricte realis; qa al, et rale hinis hinis p distguunt tm̄ pdtates essg ȝ rei, n̄ ð tm̄ duz res. = Mia ē: pdicta ptio vfcat raone alicuys distnis actlis; s n̄ raone disnis raonis: ḡ raone distnis stricte realis. Pbat sqa: ois distió l ē realis, l raonis: ḡ si talis ptio vfcat raone alicuys distnis; et n̄ raone distnis raonis, vfcabit raone distnis realis. Sqa lyma ē; pbatur: iuxta Phy 4 metaphyz; oe ens l ē inse, et sic ē reale; l ē

l ē in asthne; et sic ē neonis: ꝗ etiã ōis distio l ē realis, l nro
nis.

Respōdebis 2; qd distio falis ex na rei ñ ē stricte realis,
qa ñ versat' intz res, et res, s intz fatas, et fatas. Versari ãt
intz res, et res ē versari intz extma, q̄ mutuo, l ñ mutuo
saltz divinitus separalia sint; qd fatab; ñ sīt. = Itaq;
qa Paternitas, et Filiacio distīguunt intz se ra; et tn neq;
mutuo, neq; ñ mutuo separales sī etiã divinitz: qd ãt dis
tio stricte realz ñ reqt' separalitas mutua, l ñ mutua
Dicas, si extma sint insepalia debet uny repugnare ad aliud
ut pducens, et pducty; aut ē stra ut stricte ra distīgant.
Itra ē: iuxta Scoty in 1 distinct qe, si Spiritus s ñ p
cederet à Filio, adhuc distīgueret ab eo; sin ea hypothesi
q̄ mutuo, neq; ñ mutuo ēēt separales: deinde neq; repug
narent ut pducens, et pducty: q̄ distio realis stricte talis
aliunde petenda ē.

Respōdebis 3; qd extma, intz q̄ versat' distio s-
tricte realis, sī etiã entia spleta, ut ho, et ho; incomplea
vero extrema distinis falis ut al, rale, rile. = Quæ ho negamus;
quæ sint entia spleta? Itraq; stra ē: extma ea, intz q̄ versat' distio sufi-
ciens ad vfianda stradicoria stricte talia, entia sī spleta; s ita se hent al,
et rale; ad mesa distne. Scota: q̄ al, et rale, ad mesa distne. Scotica sī en
tia spleta; et p pñs distīgunt intz se distne stricte reali. Distio legmz
ē: pbo mãr; deinde mīa quãz: iuxta Scotas vfiatio stradicorz
ē ipius univocz distinis: unde quã puaint stradicoria an vfiata,
tãs debet ēē an distio. Infero: q̄ extma, de qq an vfiant'

relatia stē realia au rx stē distinct: 8 extrema la, intz q versat distīo, sufficiens ad vfeanda relatia staicte talia, si intia oppleta. Pbat' ig mia; qa de alī hūnis vfeat', ante opny intlg ē an xao afsilandī hūnj uz equo; et de xalī hūnis, adnysa distne Scota, vfa-tr: ante opny intlg n̄ ē an xao afsilandī hūnj uz equo; hæc ō. Si xa-tionia staicte talia, ut ostat: 8 de his vfeant relatia stē rea-lia.

Sectio 2

quæruz Scotistarū effugiū xecludit.

Respont diēg Stz: al hūnis, et xale hūnis n̄ distīui xa-staicte; sit vfeant hanc gng, ante opny intlg al n̄ ē xale; qa intz al, et xale nulls dat' signū distnis xealis staictz; qd ut melig ppias, nota, qng sint signa, q. g distne staicte xea-li cognenda ab Stis omitz assignant. 1 signū ē: diva gene-xao, et diva coxxuptio. 2 xalatio pducentis, et pducti. 3 separalitas mutua, l salty n̄ mutua. 4 diva existia, et diva subsistentia; uz ō (inquiunt) nullū existoz signis dat' intz al, et xale, sqz n̄ dat' intz esdī fatacs distīo xea-lis staicta; l io distīo plis ex na xii.

Resptio ista vim argtī

ntaī n̄ infringit. Ostendit 1: al, et xale iuxta Stas sit ext-ma talia, ut unū vē, et qqē ante opny intlg n̄ sit aliud, l ad hoc n̄ sufft distīo plis ex na xii: 8 requit distīo staicte xealis. Pbat' mia 1: iuxta Stas intz Patnitatz Dnā, et Deitatem dat' distīo plis ex na xii; s n̄ sufft, ut Ptas vē et qqē n̄ sit Dtas, hæc ō. ptio ē absfte fla: Ptas n̄ ē Dus: 8 neq sufft, ut al ante opny intlg vē, et qqē n̄ sit xale.

Pbat 2 eadem mia; qa unu extmu ante opem intz vè, et qq̃e n̄ ee aliud; ē ipsus falis pmaiij distinis stricte realis: q̃ ad hoc n̄ sufft distio falis ex na rei.

Et hinc ostendit 2 falsitas, et insufficientia pdictç respōis: eo ipso, qd intz al, et rale nullu det signu distinis strictç realis, talia extma, sive formalitates n̄ distinguunt strictè rr: q̃ strictè ra dicant. Atq de extmis, q strictè rr dicant, neqt vfcari, qd unu vè, et qq̃e ne aliud: q̃ de ali neqt vfcari, qd vè, et qq̃e n̄e rale: vel si hoc vfcat, talia extma n̄ dicant, 1 distinguunt strictè rr; qd apertè flsu ē. Oia constant ptz mia subsumptç, qa qbo a paritae: de extmis, q strictè rr distinguunt, neqt vfcari, qd unu vè, et qq̃e ē aliud: q̃ paritç. = Igit Scotistç ex una pte negant signu distinis strictç realis intz al, et rale; et ex alia pte ipsa distinu destruunt, dy affirmant, qd al vè, et qq̃e n̄e rale; hoc ē, ut diximus, ē ipsus pmaiij distinis strictç realis.

Ostendit 3: qdlibs ma prima metaphysice sumpta ē una res, q forma etiã sit metaphysicè sumpta ē talis mã; cujus neutra sit pductiva alterius. Pposito hec constare dect, dy mo n̄ ostendat repugtia. Pbo sic: talis ma, et forma distinguunt intz se distinctione reali stricta; sz intz ipsas n̄ dari aliqt signu distinis realis strictç: q̃ tale signu ad distinu realç strictu n̄ reqt. Pbat mia; qa ingenium n̄ invigilat, qd talis ma, et forma eadem actione crearent a Deo: unde n̄ darent intz ipsas divsa generao, et dvsa corruptio. Deinde n̄ haberent intz se relaonç pducentis, et pducti; neqt separabilitas mutua,

aut ñ mtuq, tandẽ ñ subsisterent divsa substia: ꝗ nullũ daret̃ intʒ ipsas distinis stʒ realis signũ.

Dicis: qd existerent existentiis distis, sive divsis, et hoc ẽ signũ distinis stʒ realis intʒ ipsas. = Ctra tnt: qa iuxta stas existiã nũ caraẽ idcat ra ũ ipsiq essa: ꝗ si ñ det aliqd signũ distinis stʒ realis intʒ existẽas tãs mag, et frq, seqt qd eydẽ existiq intʒ se ra stricte distinguunt. Quq ꝗ ẽ signũ distinis realis stʒ intʒ taes existẽas? Nullũ equidẽ ut ex n̄ antedẽ cstat. = Ctra 2; qa si existia si dista ab essa nũ, uqq existia ẽ; divsa existia ñ infert distinc stẽ realẽ in extmis; qa idẽ loq potest divsis existiis existere; et etiq plura extma possunt existere eadẽ existia: solutio ꝗ data nulla ẽ.

Stas neq divsa existia, neq divsa substia pot ee signũ distinis stʒ realis t; qa ad hanc distinẽ dignoscendã aliud signũ dari ospẽ. 2; qa stante distince existiq ab essa; divsa existia ñ inferret distinẽ stẽ realẽ in extmis; ut cstat ex n̄ gdti. Rursũ talẽ distinẽ ñ arguit divsa substia: n̄ Essa Dina ñ distinguit stẽ ra ã se ipsa, et tn subsist substiis distis, sct Patris, et Filij, et Spẽ S. Includit: ꝗ ma la, et ta fra intʒ se ra stricte distinguent; et tn intʒ ipsas nullũ daret signũ distinis realis stʒ: hoc ꝗ ñ reqt ad talẽ distinẽ; t sufit, qd extma talia sint, ut ofut de lis, qd unũ ante opũ intʒ ve ñẽ aliud.

Ex dictis colest; aliud ee signũ distinis stʒ realis; aliud distinẽ ipsã; atq separalitas mutua, tn mutua; relao gdtis, et gdti; divsa generao, et divsa corruptio si

it signa distinis stc realis: ergo hæc in alio aliquo consistere debet. Assignent igitur sed ste; et sali ex hucusque dictis impbuent. Distinctio ergo distry ste realis nil aliud esse, quam ositioy huius pnis negez: hoc extmy ante opuy inty n̄ ē sed. Sz sic esficaciter stna stas: ē, ratione cuius osicat, hoc extmy ante opuy inty n̄ ee sed, ē distio ste realis; ratione distinis mediz osicat, hoc extmy vel al tunis ante opuy inty n̄ ee sed, vel rale tunis: ergo distio media ē distio ste realis, qd in tris implat.

Coles 2; n̄ sufixe ad distry ex na rei inty al, et rale vel qd al, et rale desis defonity sality desiant. Rao ē; qa aliz al distnet ex na rei a se ipso, qd stz n̄ dunt; pbat tri; nd al qnq opiy sensionis, et al qnq creatura, dosis desity saly desit: sigt sub hac dupa sideraane nsi pit tres ostitz dosos. — Coles 3; qd admissa in creatis distne mia iz inrixet in creatis expecialissa difas, q̄ repit in abstrusso SS Trinitatis Mo; Rao ē; qa hus Mij expssa difas in eo stat, qd de eadz rā entte osicari possint sine actli stdicne ptta de se stdicnia, vel generari, et n̄ generari; municari, et n̄ municari. Hoc ā accedet in creatis, admissa distne media; nd de eadz rā entte, scit de ali rali osicent pt bae ista stdicnia: ē rao aslandi tiny cy equo, n̄ ē rao asldi tiny cy equo. Inrixet ergo in creatis suma, et expssa liz Mij difas; qd absurdy ē.

Sectio 8.

Scotistary obiectiones aliz solvunt.

Obijcies 1: ante opuy inty major etas dat inty tiny, et al rale, qm inty al, et rale: ergo ante opuy inty inty al, et raleda

t negao liz majoris etatis; sed hæc negao ē n̄ etas salis;

sive distio falis ex na xei: q ante opus intz intz al, et xale da-
t distio falis ex na xei. Dbat ans. a quo cetera pendent: ho, et al
xale quae si a pte xei defini n possunt diversis defbz; sal, et xale quae
si a pte xei diversis defbz definiunt: q ante opus intlz maior dstas da-
t intz hirz, et al xale, qz intz al, et xale. — Dmat: q hent do-
sas a pte xei essas, distguunt essliz, sive ex na xei; sal, et xale
hinis hent dosas a pte xei essas: q distguunt essliz, sive ex natu-
na xei.

Aegty xetgt 1: iuxta Stas q si definibilia divsis defbz fa-
libz, distguunt fa ex na xei: q q si defilia eadz fali defne, id-
cant fa ex na xei. Atq al hinis, et al eq si defilia eadz fali
defne; sed opus sensmis: q al hinis, et al eq idcant fa ex na
xei: qd absurdz e. = Retorquet 2: iuxta Stas sceptz intz n dis-
guit ex na xei a sceptu creati; stn dosis defbz fabz definiunt: q
hoc n suffit ad distinz falz ex na xei. = Dmtio siliz xetgt 1 sic:
q hent dosas a pte xei essas distguunt essaliz, sive ex na xei: q quae
hent eamdz a pte xei essaz idcant essliz. Atq ita se hent al
hinis, et al eq: q essliz idcant. = 2 sub eadz max; sceptz
intz, et sceptz creati hent dosas a pte xei essas: q distguunt
essaliz.

Dte xeo ad aegty naando ans. Ad quy distguo max: ho,
et al xale quae si a pte xei defini n possunt dosis defbz adeq-
tis; do max: dosis defbz inadqtis; no max. et distguo min; s
al, et xale quae si a pte xei dosis defbz inadqtis definiunt; do
min; dosis defbz adqtis; definiunt; no min, et absq 295
sqit ante opus intz eadz dstas, q dat intz hinz et al xale dat

dat etiā intē al, et rale; sed totas ste reales. Vnde sicut al, et rale definiunt dosis defsbz inadqtis, etiā ita ho, et al ralitér dosis inadqtis defsbz definiunt: et sicut ho, et al rale nequeunt definiri dosis defsbz adqtis; ita similiz al, et rale dosis defsbus adqtis definiri nequeunt.

Explat in hac dugū defne: ggūy sendi; ggūy raondi: qbet ex tris defsbz ē inadqta tan rest tu tūnis, qz restu alis ralis quod sīā gte reī. Rao ē; qa ho quod ē ā gte reī n̄ so ē ggūy sendi, sed etiā ggūy redi: et similiz al rale quod ē ā gte reī n̄ so ē ggūy sendi, sed etiā ggūy rendi. Pariūz qd qbet ex tis defsbz ē inadqta tan restu alis tūnis, qz restu ralis tūnis quod si ā gte reū. Rao ē eadz; qa al tūnis quod ē ā gte reū n̄ so ē ggūy sensdi, sed etiā ggūy raoendi: et similiz rale tūnis qd ē ā gte reū n̄ so ē ggūy raindi, sed etiā ggūy sensdi. = Ad ofsy omissamar (qa q hent dosas ā gte reū essas dissui dent n̄ distne ex na reī, sed ste reali) no mia; qa al tūnis, et rale tūnis ā gte reū sī omno idz: unde eamdz omno na, et essz ā gte reū hent.

Insbis 1: defso adqta tūnis ē hqc al rale; sed p ipsz n̄ defsit resile: qd defso adqta tūnis ē dosa ā defsone resilis: qd intz etiā tūnis, et eis paones dat distis ex na reī. = Rao dicsto mar: defso adqta tūnis, quod subest huic cognī ho ē hqc al rale; dto mar: defso adqta tūnis secdy ee reale, qd hit ante opry intz ē hqc al rale; no mar. Expdi defso ē cogtio qūra; atq adeo ē inadqta: so qd applari valet adqta, qūg defsit sa ed, qd obyjcit intlui p hoc sale defsity ho; n̄ ad ē adqta atterto ee reali, qd het ho ante opry intlg; qa ho secdy hoc ee reale plubz alijs indqtis defsbz

definiri valet. Reals etiam mia instij fla ē; qa lit p tals defny n defiat nisile ut nile; defit tri ut ho.

Instbis 2: defnes alis, et ralis, formant cy suis obtis, ut p̄ a pte rei; s defnes p essliz dosz: et obta Retgt instia sub eadz man fic; s defnes p ste xx dosz; et distz: et obta.= Dte reo disgdo man: defnes alis, et ralis sformant intlz cy obtis; do man: sformant phyce cy obtis; no man: et sa mia, no sq. Sgit tales defnes sformant intlitz cy obtis; qng exprimunt pa pdta, q reva dant in obtis qud p a pte rei. At n sfmant phyce cy obtis; qng heant phyce, et ra easdz pprietaes, quas hent obta: alitz sut obta n disgunt ste xx; ita etiam ipsz tales defnes ste xx n disgnerent.

422. Instbis 3: p hanc defny, pprie sensionis l defit totz ho, l tm aliqua pars hinis? Si primy: ergo hz defnes pprie sensionis, al rale eedz p; sigdz p utramq totz ho defit. Si secdy: ergo pars defita dosz essz het a n defita: et p ssqs hze ab la exnarei disguit= Reo ssa prima dsiuncti pte, naniasz inde deducty; qn negeat ad iuncta phao. Lit ergo utraq defo defiat toty hiny; at n utraq ly defit ut cogbily p eamdz cogny, s pdosas. Prima defit toty hiny ut cogbily p cogny al; secda vo defit hiny ut cogbily p cogny ho. Dra prima defit totz ho, et sfundit cy oi ali; p secdz vo totz ho defit, et secernit ab oi n hine: unde tales defnes dosas ee, necesy ē.

423. Objicies 2: pdta la, q ante opny intlz talitz se hent, ut uny n includat aliud in sua essa raone, et qdditae disgunt fa ex narei; s ita se hent ante opny intlz al hinis, et rale hinis: ergo disgunt fa ex narei. Pbat mia: ante opny intlz

ali' hūnis, et rali' hūnis rviunt gd̃ta st̃dicria; s hoc ita ñ ect, si vny includeret aliud in sua gd̃itae: ḡ ita se hent ante opry intly, ut u ny ñ incedat aliud in sua gd̃ite. Pbat mar: ante opry intly al hū nisē ed, in quo ho rvit cū equo; et rale hūnis ñē ed, in quo ho rvit cū equo; s hęc ss gd̃ta st̃dicria: ḡ ante opry intly rviunt alis, et rali' hūnis gd̃ta st̃dicria. = Vrget: al ē sile equo, et rale ñē sile equo; s ee sile, et ñ ee sile equo ss st̃dicria: ḡ de ali', et rali' hūnis v'ficant st̃dicria.

Itra ad ostios instat argty sic: al hūnis r vit, et ñ rvit cū ali' equi: ḡ al hūnis distguit ex na rei ab ali hū nis; gd̃ stāy ñ edent. Pma antis gaas supnit: secda gbat: al hūnis disfert ab ali' equi; s disferre iusta. Itas ē ñ rviae: ḡ al hūnis ñ rvit cū ali' equi. Pbat mar: al hūnis ē insepabile ā rali', et al equi ñē insepabile ā rali': ḡ al hūnis difert ab ali' equi. Instat silit urgtia: rale hūnis ē sile, et ñ ē sile ali' equi; s ee sile, et ñ ee sile ali' equi ss st̃dria: ḡ de rali' hūnis v'ficant st̃dria; ac p̄ rsss rale hūnis distguit ex na rei ā rali' hūnis. Secda gaas mar supnit; pma vo gbat: rale hūnis ē silitas; s etiā al equi ē sitas: ḡ rale hūnis ē sile ali' equi.

Reodte ad argty omissa mar (qa gd̃ta la ñ ex na rei, s ste ra distguunt) nando mia. Ad istā opry nomina: mar: ad cujs opry no etiā mar gad secda pty; qa al ē rale; s al rvit cū equo, sive ē ed, in quo ho rvit cū equo: ḡ etiā rale rvit, sic ē ed, in quo ho rvit cū equo. Et rao ā pmi ē; qa ideo al hūnis ante opry intly ē ed, in quo ho rvit cū equo; qa ē re ipsa, et in se gpūy sr ticis; s ante opry intly etiā rale hūnis ē re ipsa, et in se gpūy

operationis sensionis: ergo etiam rationale humanum ante operationem intellectus est id, in quo homo convenit cum equo. = Ad instantiam nego maiorem quoad secundam partem; quia rationale humanum est quodquid est animal humanum; sed animal humanum est simile equo: ergo rationale humanum est simile equo.

Instabis:

homo per gradum rationalem non est similis equo: ergo rationale humanum non est simile equo. Probatur antecedens: ut homo sit similis equo per gradum animalem, equus debet esse animal: ergo ut esset similis equo per gradum rationalem, equus esse deberet rationalis; sed non est: ergo homo per gradum rationalem non est similis equo. = Respondeo negando antecedens. Ad probationem distinguo antecedens: ut homo sit non solo realiter, sed etiam intelligibiliter similis equo per gradum animalem, equus debet esse animal; concedo antecedens: ut homo sit solo realiter similis; nego antecedens: et distinguo consequens: ergo ut homo esset similis tantum realiter, quin intelligibiliter equo per gradum rationalem, equus esse deberet rationalis; concedo consequens: ergo ut homo esset similis solo realiter; nego consequens. Et ita minor subsumpta, nego consequentiam ultimam absolute. Igitur ut homo per gradum rationalem sit realiter similis equo, non requiritur aliud, nisi quod rationale humanum sit realiter animal humanum. Ut autem esset intelligibiliter similis equo per gradum rationalem, requireretur, quod homo ut cognitus per cognitionem rationalem conveniret cum equo. Primum est verum: hoc secundum est falsum. Ad hoc secundum requireretur, quod equus esset rationalis: ad primum vero nequaquam requiritur, quod equus rationalis sit.

Instabis 2: rationale humanum est dissimile equo: ergo non est simile. Atqui animal humanum est simile equo: ergo esse simile, et non esse simile verificatur de animali, et rationali humano; quae gradata contradictoria sunt. = Respondeo concesso antecedente, negando consequentiam, quae non infertur. Itaque aliud est, quod rationale humanum sit dissimile equo, et hoc est verum: aliud vero longe diversum est, quod rationale humanum non sit simile equo, et hoc est falsum. Ratio est; quia non esse simile excludit omnem similitudinem; at vero esse dissimile non excludit omnem similitudinem; quia similitudo stat in eo, quod duo extrema possint trahere cognitionem, per quam conveniant inter se: dissimilitudo autem stat in eo, quod unum possit trahere aliam cognitionem, per quam discernatur ab alio extremo; atqui rationale humanum potest trahere cognitionem animalem, per quam conveniat cum equo; et potest trahere cognitionem rationalem, per quam discernatur ab equo: ergo est simile

sile, et dissile equo.

Instabis 3: eidem subiecto negt convenire aeqlitas, et inaeqlitas respectu ejusdem termini: ergo nec simitudo, et dissimitudo. Probat consequentia; quia sicut inaeqlitas est non aeqlitas, ita dissimitudo est non simitudo. = Resp. neg. anteced. negando consequentiam, et ipsius probationem. Discrimen rationem accipe: inaeqtas duorum consistit in eo, quod unum ab altero excedatur: aeqtas vero in eo, quod unum non excedat ab altero. Hinc manifeste colligitur, quod aeqtas, et inaeqtas contradictorie opponuntur; et quod inaeqtas est non aeqtas. Simitudo autem consistit in eo, quod unum extremum habeat aliquid praedicatum, quod reperiatur in altero extremo: dissimitudo vero in eo, quod unum extremum habeat aliquid praedicatum, quod in altero extremo non reperiatur. Hinc clare colligitur, quod simitudo, et dissimitudo non opponuntur contradictorie; et quod dissimitudo non est non simitudo. Unde potest optime convenire eidem subiecto simitudo, et dissimitudo respectu ejusdem termini; quamvis non possit aeqtas, et inaeqtas convenire.

Instabis denique: homo ante operationem intellectus est similior Deo, quam leoni; sed haec major simitudo non stat in animali: ergo stat in solo rationali: ergo de animali, et rationali verificantur contradictoria; ac proinde formalitates hae distinguuntur ex natura rei. = Resp. concessa major, negando minorem; quia illa major simitudo stat in rationali; sed rationale est animal: ergo stat in ipso animali. Itaque illa major simitudo stat in eo, quod homo sit capax habendi plures cognitiones correspondentes ipsius cum Deo, quam cum leone; quia per hanc cognitionem animal rationale non convenit homo cum leone; convenit autem cum Deo. Et cum hoc oriatur ex eo, quod tota entitas hominis sit a parte rei rationalis, sicut est tota entitas animalis: quod non accidit entitati leonis; inde est, quod illa major simitudo hominis cum Deo, quam cum leone consistat in tota entitate reali hominis, et consequenter in animali.

Sectio 4

reliquae obiectiones enodantur

Obiicies 3: ratio formalis, qua homo est animal, non est ratio formalis,

q̄ ℞x̄ e ralis: ꝙ ee al, et ee rale distguunt ex na rei in ℞o. Pbat am: an-
te opny intlꝫ va ē hẏc ptio: ideo ℞x̄ e al, qa ē ppiy sendi; et hẏc esta
ideo ℞x̄ ē al, qa ē ppiy raondi: ꝙ rao falis, q̄ ℞x̄ ē al, n̄ ē rao falis,
q̄ ℞x̄ e ralis. = Imat 1: al hūis n̄ includit in sua raone fali primo
mo pleitatis, hoc ē, n̄ includit in sua raone pfitativa rale: ꝙ di-
stguit fa ex na rei ā rali. = Imat 2: si intꝫ al, et rale n̄ daret
distio ex na rei, ubicumꝗ repit al, repexiret rale; ꝯ hoc ē flꝫ,
ut cernit in leone: ꝙ intꝫ al, et rale dat distio ex na rei.

Ante stios
nota, ꝙ in presenti qne semper loqꝫ ē de pdtis ideatis quā sā praec,
sive in su reali; praecꝫ vo aagtꝫ (sut fiai oīa, q̄ nobis opponunt) ꝯfun-
dit sꝫ realꝫ et identicꝫ cꝫ su fali, intli, et raonis. Igit, supto, ꝙ loq-
mur de ali, et rali quā sā ante opny intlꝫ; reo ad aagtꝫ rando am. Ad
pbny no etiā am qad sedꝫ pts; qa loquendo antecedenz ad os intꝫ opny,
ideo ℞x̄ ē al, qa ē tale detratꝫ ppiy sendi; ꝯ tale detratꝫ ppiy sendi
ē etiā ppiy rendi: ꝙ ideo ante opny intlꝫ ℞x̄ ē al, qa ē ppiy rendi
Utraꝗ ꝙ paas līꝫ antis va erit in su intli, et pavo; inquo omnꝫ
accipiunt causalis lꝫ. Ex hoc ꝯ so pbat distio raonis, n̄ vo ex na
rei intꝫ al, et rale.

Ad pmū ꝯfrꝫ sılitꝫ reo ndo am; qa al hūis ante opny
intlꝫ īcudit in sua raone pitiva rale; sigꝫ al, et rale ante opny intꝫ ōio idꝫ II=
Ad 2 ꝯfrꝫ distguo mar: si intꝫ al, et rale n̄ daret distio ꝯ na rei, ubicmꝗ repi-
t al idcatꝫ cꝫ hūe, repexiret rale; ꝯdo mar: ubcmꝗ repit al distꝫ ab hūe,
repexiret rali; nomar: et silitꝫ dista mir, no ꝯꝗ. Igit al hūis semper idca-
t cꝫ rali: aꝗde ubcmꝗ repit al hūis, rale etiā repit. N̄ ita al distꝫ ab
hūe; qd qꝫ ste ar distguit ā rali: unde n̄ repit rale, ubcmꝗ repit tal

tae al. stè xx ā xali disty.

Objicies 4 ex Mastrio: perfectiones, q in inferioribus reperiuntur dispersæ, in superioribus reperiuntur iunctæ; vel virtus nutritiva invenit in planta, et vis sensitiva in bruto; utraq. vero invenit in homine; ergo eædem virtutes reperiuntur in homine non solum virtualiter, sed etiam actualiter formaliter: ergo eædem virtutes in homine distinguuntur non solum virtualiter, sed etiam actualiter formaliter: et per consequens distinguuntur ex natura rei. = Instigatur objectio ista; non eædem virtutes non solum actualiter formaliter, sed etiam stè xx actualiter dantur in homine: ergo in homine distinguuntur non solum actualiter formaliter, sed etiam stè xx actualiter; quod Mastrius non videt. Distinguo xeo omissa maiori, distinguo minorem: ergo eædem virtutes ut plures reperiuntur in homine non solum virtualiter, sed etiam actualiter formaliter; nego minorem; ergo eædem virtutes ut unica simplex realitas reperiuntur in homine; concedo minorem, et nego consequentiam. Itaque quod in homine dentur actualiter formaliter virtutes illæ, nihil aliud est (quod praesens attinet) nisi quod homo sit unica simplex realitas habens in se id, quod formaliter explicat per definitiones talium virtutum. Ex hoc enim non infertur, quod virtutes illæ in homine distinguantur actualiter formaliter, sed non infertur, quod stè xx distinguantur ex eo, quod in homine vere xx, et stè eædem virtutes reperiantur.

Objicies 5 ex quodam ingenio Scotistæ: extrema, quæ ante opus intellectus habent aliquam separalitatem, ante opus intellectus distinguuntur; sed al. extrema ante opus intellectus habent aliquam separalitatem: ergo ante opus intellectus aliquo distinguuntur. Atque non distinguuntur stè xx: ergo formaliter ex natura rei. Distinguo legimus ē. Maior stare docet ex eo, quod in quocumque genere, in quocumque extremum est aliquo separabile ab alio, aliquo distinguitur ab illo. Minor enim liquet; vel al. et rale ante opus intellectus habent aliquam perfectibilitatem; sed perfectibilitas est separalitas aliqua: ergo habent aliquam separalitatem.

435. Instabitur 1: separabilitas in quocumque genere est signum distinctionis ejusdem generis: ergo actualis separabilitas duorum extremorum est signum actualis distinctionis inter eadem extrema. Sed sic; sed ante opus intellectus

al, et reale s. extrema au separalia: ergo ante opus intellectus au disiguent: ergo distinctio actualis falli ex natura rei. = Dmat 2: q. s. rea disiguibilia au rea disiguent: ergo q. s. fr. disigbilia au fr. disiguent. Mo sic; s al, et reale ante opus intellectus s. fr. disigbilia: ergo ante opus intellectus au fr. disiguent: ergo distinctio falli ex natura rei.

Hoc argumentum aequivocatione, q. mit, detecta, facili negotio enervabit. Retorqueo sic: extrema, q. ante opus intellectus hent au aliq. separabilitas, ante opus intellectus au disiguent: ergo extrema, q. ante opus intellectus hent au aliq. indentificabilitas, ante opus intellectus au identant. Ratio consequentiae est; quia non minus arguit identitas identitas, quam separalitas distinctionem. Sumo sic; tal hominis, et al equi ante opus intellectus hent au aliq. identitas: ergo ante opus intellectus au identant. Atq. non stet ra: ergo fr. ex natura rei; quod absurdum est. Minor constat; quia al hominis, et al equi ante opus intellectus hent au capacitas, ut per cognitionem abstractivam al confundant, et fiant unum; s talis capacitas est identitas aliqua: ergo hent au aliq. identitas.

437 Ipsius similiter instant. Prima sic: identitas in quocumque genere infert identitatem ipsius generis: ergo identitas actualis duorum extremorum inferat actualem identitatem inter ipsa extrema. Sed sic; s ante opus intellectus al hominis, et al equi s. extrema au identificabilia: ergo ante opus intellectus au identant: ergo identitate actuali falli ex natura rei. = Secunda ita: q. s. fr. disiguibilia au fr. disiguent: ergo q. s. fr. identibilia au fr. identant. Mo sic; s al hominis, et al equi ante opus intellectus s. fr. identibilia: ergo ante opus intellectus au fr. identant: ergo identitate falli ex natura rei.

Rco ide ad argumentum distinguendo maiorem: extrema, q. ante opus intellectus hent au aliq. separabilitas complete, ante opus intellectus au disiguent; concedo maiorem: hent au aliq. separabilitas incomplete, ante opus intellectus au disiguent; nego maiorem: et similiter distincta minorem, nego consequentiam. Ponenda maior, quia minor eodem modo distincta est, et argumentum fundamentum corruit. = Igitur separalitas completa est signum distinctionis: unde extrema, inter q. versat,

abs dubio distinguunt. Contrarij quoque falsitas est, quod inter al, et reale debet ipsi compria simplicitas; quia inter talia extrema nulla alia simplicitas datur, nisi concordantias; haec autem non est absoluta compositio simplicitas: sed actualis præcisio, qua separant intellectus al, et reale, non est absoluta, et compositio separatio; seu separatio incompleta, et cum addito alienante, videlicet intentionis.

Hinc ad primam confirmationem distinguo assumptum: simplicitas compria in quovis genere est signum distinctionis compositis generis; de assumpto: simplicitas incompleta; nego assumptum: et similiter distincto consequenti, et minori subsumpta, nego absolute utramque consequentiam. — Al huius, et reale ante opus intellectus absolute, et compositione non sunt separatio; seu tamen incomplete quoniam habent concretas, sive captas, ut separarent intellectus. Et sicut bene valet, est hoc perfectum: ergo non est hoc; ita etiam valet bene, est simplicitas intellectus: seu capacitas ad intellectus separationem: ergo non simplicitas. Quo autem facto ex non separabilitate distinctionem inferat laudatus Auctor, ipse viderit.

Ad secundam confirmationem sic aienti, distinguo consequens: quae sunt ex natura rei disparata, aut ex natura rei distinguunt; nego suppositum, videlicet quod dentur aliqua extrema ex natura rei disparata: ergo quae sunt intellectus disparata, aut intellectus distinguunt; nego consequentiam: et distincta similiter minori subsumpta, utraque sequela absolute neganda. — Verum igitur quod extrema, quae sunt realiter disparata, aut realiter distinguunt; non tamen quod extrema, quae sunt intellectus disparata, eo ipso aut intellectus distinguant. Et ratio disparitatis manifesta est; nam distinctio realis actualis est formaliter intrinseca per ordinem extremis disparatibus: unde eo ipso, quod dentur extrema realiter disparata, datur inter ipsa actualis realis distinctio; atque adeo aut realiter distinguunt. At distinctio actualis intellectus non est formaliter per ordinem intrinseca, seu extrinseca per ordinem extremis disparatibus: unde stare possunt extrema intellectus disparata, quin stet actualis intellectus distinctio inter ipsa; consequenter haec actualis distinctio non infertur ex disparitate tali. In hoc sensu ante opus intellectus disparata sunt al, et reale, intellectus inadaequate; sunt autem ex natura rei neque distincta, neque disparata sunt.

Respondebis: quando homo cognoscit cognitione al, distinguit actualiter al â reali: ergo ante cognitionem al distinguebat actualiter al â reali.

Dbat 9qua: ubi ñ dat ɗtas, deet dari distio oppta ɗtai; sed ante op-
ry intly ñ bet ɗtas oppta distni actli; alitz qdo cogit, ñ beret dist-
ry actly: retineret sigdy post cogny qdqd ante ipsy bebat: q al ante
opry intly, sive ante cogny bet distry actly â rali. = Instra ghi-
res patit retres. Pma ē: ubi ñ dat ɗtas, deet dari distio oppta
ɗti; sed intz Pray, et Ply ñ dat ɗtas lapidis cy lapide: q dat di-
stio lapidis â lapide: q Pray ē lapis; distio d lapidis ē ipse lapis. =
Secda retrio ē sub eady mar; sed intz Pray, et Ply ñ dat ɗtas valis
realis: q dat distio valis realis; cy tn hye ñ det nisi intz pdtara
dicata.

Tertia retio ē: qdo ho cogit cogne al, distinguit actlitz intlitz
al â rali: q ante cogny al distinguebat actlitz intlitz al â rali. Pat
9qua: ubi ñ dat ɗtas, deet dari distio oppta ɗtai; sed ante opry intz
al ñ bet ɗtas oppta distni actli intli; alitz ante opry intly daret
ɗtas actlis intlis; q 9sit in ipsa intly opne: et insuper qdo cogit
al, ñ beret distry actly intly; retineret sigdy post cogny qdqd bebat
ante ipsy: q al ante opry intz, sive ante cogny bet distry actly in-
tenly â rali. = Hac retne clarissie dignoscit graeci argti falsio.
Res

igit ɗtè 9so anti de distne actli raonis, sive intli, q ali extra ē;
rando 9y: At pry distguo mar: ubi ñ dat ɗtas, deet dari distio op-
pta ɗtai, si extma sint in eady detrata linea qquia ly ɗtatis,
et distnis; 2do mar: si extma ñ sint in tali detrata linea; no
mar. = Sq ē: ut uny distguat ab alio distne actli raonis, ñ
sifit, qd ñ beat ɗtas actly raonis; ja al ante opry intly ñ bet ɗ-
tas actly raonis cy rali: ex quo ñ seqt, qd beat ante opry intly di-
stry actly raonis ab ipso. Requirit q dt ɗtas, l distry raonis act

rectles, qd utrumq extmy sit in linea actli raonis, sive actliz cog cat. Siliz dimq de distne reali sta, de vnli reali, et de fundli raonis.

Hinc fit; qd si duo pugnant in linea reali, et n heant realq dtaq; hebunt distry realq. Postereà si duo extma pugnant ra dcata, et n hent dtaq valq, l fundtalq raonis; hebunt distry valq, l fundlq raonis. Tandq si duo extma ra dcata pugnant cogta, sive in linea actli raonis, et cogeunt pcogry n dcantq intliz, seu sd q la; sequit, qd cogeunt p cogry ipsa intliz distinguntq. = Observamo: cq dmntas, q oppnit distnu actli raonis (q sola distry hent al, et rale) sit dtas raonis actlis; ex argmto tm sequit, qd cq â pte rei al, et rale n heant dtaq istq, hebunt distry raonis actlq: qd apertè flq ē.

Sectio 5.

ptedentis doctry colorarlia n nulla.

Ex huss dictis coles l syaliqay pmq. Prima ē: ho ante opng intlq n ē tm al. Si pdty talis pmis sumat in su reali, ptio fla ē; qa sic exponit: (ho n ē al, l ē aliqd ra disty ab ali; et hoc ut cernit, flq ē. In su ad pcivo vq s pmis istq: ho n ē tm al; ho pzal ī ralis; ipa huims so ē al rale; et plures aliq siles. = Secda ptio: al ē ipaliz rale. Si subty al sumat p ali stracto ad hmq, ptio vaī; qa al stracty, et hetraty ad rale ē al p. sug intco ipq dcaty cq rali; l ipsd al ē ipsliz rale: q al stracty ad hmq ē ipsliz rale; atque in hoc su ptio la va ē. Si ad subty sit al abstraty (ut in tali pne mutq accipit) ptio la fla cnit; qa sit hit sunc sq: al secdy intensivy pa explaty pcog vq abstractivq al dit pa dtaq cq rali: q hoc flq ē, ut liquet.

Coles 2;

Coles 2; qd oīs ꝯtio negativa, dnalis, et causalis, q vficat de aliquo ꝯdto, vficat etiā in su reali de oī eo, cū quo tūc ꝯdtū rā dcat; qa in su reali nulla dat distio intē ꝯdta rā dcata. Vnde ꝑns ꝯtē: rale sn ut rale nē; ho ū qa ē ralis ē sentivꝫ; singularitas Pri ū ꝯstuit raꝫ Pri, in su reali flē ꝯ. Ostendit; ū in su reali sic explant: rale limis in sua ꝯsa realiū ē al; Rao; q ho ē ralis, ū ē ra rao, q ē sentivꝫ; singtas Pri ā ꝑte rei ē qd distū ā raꝫ Pri. Sic ū explatꝫ flē ꝯ, ut ꝯstat. Erunt tnꝫ ꝑnes lē, si in su ꝯuivo accipiantur.

Coles 3; qd ante opꝫ intē ū dant ꝯtaes in eadē ꝑra entae; ū hyceante opꝫ intlē ē unica simplex realitas oīs distinis actlis expers; et absꝫ aliq distne actli implat pluralitas formalitatꝫ. Vnde so raone ꝑcoīs, sivè distinis raonis raontꝫ dant plures ꝯtaes in eadē rā indivisili entte-

Coles 4; qd in entitate ante opꝫ intlē dat major, minorvè ꝑfectio ꝯparativè ad alias entaes; ū ā plures, pauciorsvè ꝑfectiones dant. Explat: ho ā ꝑte rei het majorꝫ ꝑfectnꝫ, ꝑ leo: leo minorꝫ, ꝑ ho: qr ho heat plures ꝑfectiones, ꝑ leo, aut leo pauciores, ꝑ ho. Major qꝫ, l minor ꝑfectio uiꝫ entais ꝯptivè ad alias ꝯsit in tali detnata na entatis, q absꝫ oī distne actli pluriū, l pauciorū ꝑfectionꝫ excedit naꝫ detnatā alteriꝫ entatis, aut ab la excedit. Hinc

Coles 5; qd Deus cogn hiꝫ, et leonꝫ, ū cogit lꝫ hentꝫ plures, istonꝫ pauciores ꝑfectiones; s tm cogit hiꝫ ꝑfectiāꝫ, leonsꝫ imꝑfectioꝫ hinc. = Coles 6; qd ū dat ꝯtas media intē ꝯdtāꝫ ralē, et ꝯtaꝫ raonis; sigdē ante opꝫ intlē al rale ū minꝫ dcat cū risili, ꝑ cū hine: acsi ce disa ꝯtatis intē desiꝫ obiꝫ, et desitꝫ obtivꝫ; ac intē desiꝫ obtivꝫ, ꝯprietatsꝫ so dat dependtē ab opie intlē. Et rao ē; qa ā ꝑte rei quanꝫ ꝯtas ē stricte realis; sut stricte realis ē quanꝫ distio, q dat ā ꝑte rei

Coles

coles tandj; qd ejus raois, qq impugnta ē Sta distio, rejicit etiā distio Baconica; qs ex suo resoluto Doctore conant eruere Recentes Baconistæ, ut videre ē apud fratrē Eliceū Sanchez in suo cursu phylosophico tom 1 distinctione 2 art 3. = Pro cujs intelligentia nota 1; Baconistas admittere inter ptes metaphycas ante opus intls distiōnem ptis actls, qs vocant intls ex nare, et reals ffs. = Nota 2; hanc distiōnem iuxta ipsos ee actls, et n tn formalitas raonis: vocat tn intlis, sive raonis distio n qa sit facta ab intlu; cu precedat fa os intls opus: sed qa sistuit ps radiū ad intls opus, qs explē obti fuerit talis distio.

Et hinc nota 3; hanc distiōnem l ee Sctica, l parū ab ipsa differre. Rao ē; qa lit Baconistæ eam apellent intls; n vero ē raonis distio: stat ante opus intls, et vocat intlis, quus versat inter ptes, q tanqs tnjs sui radiīs respiciunt intlu, nīay inter cogbitais. Vnde al, et rale (inquent Btæ) indepter ab actli cogne hent aliā, et aliā cogbtas actlitr tals, et fatals; n o phyce distas. = His notatis, fale rejicit distio ista 1; qa iuxta Btas vi talis distiōis al hūis secdus ee intle post plu n sine rali: qs distio Bca intativa ē, et Stē realis. Ans odit ā stijs; et ipa innegblis ē.

Secdo: l distio ista sufit, ut ablte, et sine addito ofat ptio hæc: cogbilitas alis differt ā cogbtate ralis: l n sufit? Si secdus: n ē vadistio. Si pmus: talis distio eads ē cu Stica, et eodmo rejicit. Tertio deniq: distio Bca iuxta suos defensores stat in capite simplis entis ad duas cognes; atq hæc capctas n ē distio realis actlis intlis: qs n dat talis distio. Mia pbat 1; qa al het captes ad duas cognes; vtut Divinā, Angcā, humā, aphsivā, iudivā, al ppiu sendi, et alias; et tn al n differt fa ā se ipso distne rali actli intli. Pbat 2 eads mia: intls n ē ra famulpx ā multpū cogne pbilē: qs paritr obts n ē ra famlpx ā mpū cogne, qs post

hanc

Cognitio: distio raonis intz al, et rale fit cy fdmto ex pte obti; hoc fdmty aliud ee ñ potest, nisi dosa cogbtas ex pte alis raonalis: q ralis dosa cogbitas dat. Raō mea ē; qa fdmty in re ad dosas cognes aliud ee ñ pest, qz la dosa cogbtas. = Imat l: al ut cogty cogne al distguit â rali ut cogto cogne rale: q al ut cogbile distguit â rali ut cogbli. = Imat 2: â singcina possunt dimanare plures pptates: q â simpcu entae dimanare possunt ptres ptaes cogbiles.

Ad argty reo: sa mar, ndo mia cy ipsis pone; sd iud fdty ñe dosa cogbitas, sive actlis diversitas pptony intz se; sfecundas, atq ergralia entaby ra distio, ut logtes de distne raonis exposuimy. = Dma ostio rebget hc: al ut cogty distguit entative â rali ut cogto: q al ut cogbile distguit entative â rali ut cogbili. = Dte oso anti de ali ut cogto, re cogne cadente supra toty reacty, no rq; qa cady rao fals, sub qz ptlis ē cogbitas, sufit ad plures actiones, et cognes dosas. = Ad secdq ofry oso anti de pptaby physis, no rq. Dispas ē; qd causa pductiva, ptlis ē na rerbu pptatis physe, retenta sua indivisibilitate, potest plures effus pducere: pluralitas vo actlis fataby cogbilis ante opny intly ñ spatit cy indisilitate reali entatis simplicis.

Plura alia Ptz ingerunt: qlia s ista; al pest cogu, qn cogeat rale: cogtio alis ñ ē cogtio ralis: al ut cogbile ñ ē ante opny intly rale ut cogbile. Oia hec fla s, ut ostat ex bus dictis tune q distne raonis, sive cogne quirar ex pte actg: tune otra distnis secdz, sue fals ex na rei. = Adjuunt alia, q so pbant distnj raonis formls; qlia s ista: pmy; al ex meritis suis ñ ē rale. Vy ē, si li ñ sumat loge, et pcive; sed secdy se ñ exigit loge rale. Secdz; al ut cogbile ñ ē pr rale ut cogbile. Vy ē, sumpto li ñ in su pcivo, et intli. Mitto plura alia; qa facilz solvenda s. At difficiliora accedamy

Controversia 3

De universalibus, et praedicamentis.

Atque jam intra dispes la celeberrimae, qo modo q rei gravibus te discutienda agredimur. Insuperabilis gene diftaes ctroversia ista splectit, quas, Deo Auspice, feliciter superabimus. Claritati q̃ q viribus sulens salebrosas premere vias, et dississ tranare pelagg ni formido. Accingor operi.

Disp 1.

De universalibus in communi.

Sectio 1.

Definit, et dividitur universale

Universale in latissa usurpne accepty e uny ad plura se extendens. Sic uny se extendens ad plura inferenda dit' uvale in inferendo: uny se extendens ad plures effus causandos vocat uvsale in causando: et uny se extendens ad plures res sigcandas aplat uvsale in sigcando. De uvsali in hac latissa usurpne impsny n agimy; Stm de uvsali in essendo, qd metaphycy dit; et de uvsali in pdicando, qd logy aplat. Sit p uvsale sic stricte sumpty intlimy natury la cbtivy, q ita e una, ut simul apta sit essari, et pdicari de plubz, in qq multplat.

Sed qa uvsale in hoc stricto su usurpaty divit in uvsale in essendo, sive metaphycy, et in pdcando, sive logy; utriusq defny seorsim accipias. Uvsale q metaphcy defit sic: uny apty ee in plubz p sui realz multiptiony: logy sic: uny apty pdcari de plubz, in qq multiplat. Ex his defibz stat, qd uvsale logy, et metapcy so differunt penes utras scepty ex eo videt, qd uvsale logy addat supra scepty metphcu

ꝑbilitas de ꝑlub₉, q̄ qdᵹ n̄ ē ꝯtiva, ſ paſsio metħca uꝛſalis metħ-
cā; ꝯtiva ð ē uꝛſalis logꝭ: ad mẏ quo bonitas, q̄ n̄ ē ꝯtiva, ſ paomẹ-
tħca entis; ē ꝯtiva lig in eē amabilis. = Iſta ꝯtinent defones ꝑtz,
scit unitas, multꝑtas, et aptitudinẏ; de qq ſuo ordine dicet.

Infert

1; ad uꝛſale reqrī unẏ cū multꝑtae; unde unitas numerica
vel Dnī secẏ ipsa ad uꝛſale n̄ sufſt; qa ꝯpoīt cū multꝑtae: ideo
na Dnī n̄ ē uꝛſalis, ſ singaris. Insuper n̄ sufſt ad uꝛſale unẏ
in ꝑlub₉, ſi in iis ra n̄ multꝑcet: unde na Dna lit sit oīuis
tribꝫ Dnis ꝯcasonis; tn̄ n̄ ē uꝛſalis, qa in iis ra n̄ multꝑcat =
Infert 2; ad uꝛſale reqrī, qđ sit in ꝑlub₉ ꝑ idtas; n̄ ð sufſre,
qđ sit in ꝑlub₉ ꝑ unionẏ: unde ſi eadē albedo ꝑlub₉ subsub-
tis uniret, n̄ ðeo uꝛſalis eet; qa in iis subtis, qq uniret, n̄
et ra multꝑcata, quod ꝯplit reqrīt ad raonẏ uꝛſalis: ꝯtrd̄
eent in eo casu ꝑlura alba; n̄ tn̄ plures albedines. Siliz
nullẏ ꝯpositẏ, sive ꝑ se, sive ꝑ accidens, ē uꝛſale ex eo, qđ ꝯtineat plures
partes; qa ꝯpositẏ n̄ multꝑcat in partibꝫ, lit ð plures partes sint, n̄ tn̄
plura ꝯposita, ſ unẏ ꝯpitẏ.

Opinant oīuz Thẏ ꝯtra ꝑ Lyncē, et paucos ali-
os, ad uꝛſale reqrī ꝑluritẏ, et multꝑtas realẏ; n̄ ð sufſre multꝑtatẏ
raonis. Ad opne oīuī nobis standẏ ē; qa sicut ad distrẏ raonis reqrī
idtas realis, et pluralitas so ꝑ raonẏ; ita ē ꝯraſo ad uꝛſale reqrīt
idtas ꝑ raonẏ, et realis ꝑlitas; ut ex oīuī Thoꝫ sic ꝯstat. = Por-
dẏ uꝛſale aliud ē formle, fale aliud. Uꝛſale formle ꝑ plura silia, et
ꝯvenientia in aliquo ꝑdto, q̄ raone huiꝫ similis, et ꝯvenꝫ intlūꝫ
unitẏ tribuunt, ut ꝑ ꝯceptẏ abstrivẏ, et ꝯfusẏ illis tribuat unitẏ
intlẏ, sive la faciat intliz. Et in hoc sic oēs hines silis

in natura dicunt natura formaliter universalis. Universale formale sunt ipsa plura, quae conveniunt, et ipsa unitas, quae in ratione universalis se constituunt. Haec circa universalis essentiam breviter praelibatis, ad ipsius existentiam gradum facimus.

Sectio 2.

An detur universale a parte rei?

Certum est imprimis, a parte rei dari universale formaliter tale: unde quaestio praesens de universali formaliter tali procedit. Deinde certum est strenue reallistas, et alios ex antiquis philosophis existere universale formaliter tale saltem post intellectus operationem; quia saltem post operationem intellectus natura humana verbi gratia est una in pluribus per suas reales identitates, et realis multiplicatas. Tandem quaestionis difficultas devolvitur ad inquirendum: an universale formaliter tale detur a parte rei, id est, ante operationem intellectus?

Praetermitto Platonem, cui Platonici imputant figmentum, dari videlicet ab aeterno in caelo collocatas naturas universales, scilicet naturam hominis, equinam, leoninam, et sic de ceteris. Unde humana natura juxta haec erit ens separata a singularibus, natura una, et apta ut reperiatur cum Socratitate, Paulitate, etc., in ipsisque multiplicetur. Praedictas naturas ita universales vocant a ratione ideas: ac ipse ideis ... aptant. Sed hoc figmentum: 1. quia ab aeterno solus Deus existit. 2. quia semel naturae dissipant, neque possunt ... naturae si ... separarentur a singularibus, non potuerunt cum ipsis ... quia nulla ex his ... est unica aptitudo esse in pluribus per suas reales identitates, et realis multiplicatas: ergo nulla est universalis.

Prima sententia est P. Pontecca lib 5 metaphysicae cap 18 q 3 sec 2. ... Auctor ... Secunda ... est ... seu naturae secundum se, in quo ... natura secundum se ... sententia

antecedz ad oẽ straciõ ad indũa, et antdz ad oẽ intlẽ opiõ: in hoc
ad Stu iuxta p Scã na ẽ unsalis fa; qa ẽ na apta apta, ut multeit rã
in plub; singb;, quas pcedit. Secdõ Stẽ nat ẽ straciõis ad singla
riã; in quo iẽ na ñ ẽ fana, s multipl p straciõ ad plura. Ter-
tiũ nat Stẽ ẽ obõ, qm na hẽt rarne cogniõ ab'strahentiõ lẽ ã stath-
diõ; in quo Stu na ẽ unsalis fa p cogiõ. Hic Stiã p Scã ñitit pla
supto de dist'ne fali ex na rei intz nat, et singtaes. Rẽjcit Tri; qa
lẽ Stẽ solitudiõ impeatoiẽ ẽ.

Primò: ex durb; Stẽ rã idcatis nequit
uniẽ rã pcedere, et ee rã indiffeiis ad aliud; sigd; pcedtia realis, et
realis indifa ñ ẽ nisi ad extimẽ Stẽ rã distẽ; s na huna Stẽ rã
idcat' cẽ singtab;: ẽ negt rã pcedere, et ee rã indifferens ad tar: ẽ im-
plat Stẽ lẽ soltiõ, in quo na ad singtaes rã pcedat. = Secdò: ind-
fa, p hẽat na in Stu soltiõ, idcaret rã cẽ ipsa na: ẽ in Stu
straciõis servabit na indfẽ lẽ, qa ẽ semel rã idcant', semperrã
idcant'; et res semper ẽ id, qd ẽ rã. Alio sic: simplat, qd na hẽi
na in Stu straciõ ad diẽ vel servet lẽ indfẽ: alias na minde
deus ẽt indifferens sul ad plura, et detrata ad unẽ; ẽt abstra
sul, et stracta: ẽ implat Stẽ lẽ soltiõ.

Secda Stiã ẽ aliquorẽ Sco-
tarẽ assrentiẽ, darẽ ã pte rẽi unsale, eo qd ante opiõ intlẽ na
in Stu straciõis ita ẽ in plub;, ut sit una, et so extẽdosa.
Vnde iuxta hunc disendi mẽ na huna diẽ, et na ha diẽ
so extẽe diferunt raoni singtatẽ. Alio opne ista longẽ distat
Subtilis Dtor, ut bẽ rstat Illmẽ Alexinero; qa iuxta Scotẽ so dat ã pte rei uni-
tas fãlis, ẽ reddit na ptmlẽ unsalis; unsale vo fa tale so dat' post opiõ intlẽ.

Itaq

Subtilis Doctor natura potest dupliciter dici unum, et una. Primo positive, quod ex se talis est, ut possit esse in pluribus, et de ipsis praedicari praedicatione dicente: hoc est hoc; ut Deus est homo. Secundo negative, quod ex suis principiis formalibus, et essentialibus non est sua individua, sed potest sua ex se esse in hoc, vel in alio individuo: ut natura humana ex se, et ex suis principiis formalibus est negative indifferens, ut sit in Christo, in Petro, et in caeteris individuis. Ex utroque principio infert Scotus, dari a parte rei universale formaliter tale; quia datur natura negative una, et unum: non dari a parte rei universale formaliter tale; quia non datur natura positive una, et unum. Sed plures Scotistae discurrunt cum Al Rada; et Illmo Merinero cap. de universalibus, disp. 1, q. 3, sec. 2.

Rejicit Scotus opinionem, quod parte a nullus distinguit a parte rei universale formaliter tale. Si natura humana ut est a parte rei universalis formaliter; vel est collectio naturarum, vel aliqua determinata natura. Neutrum dici valet, etiam omissa distinctione media inter naturas, et singulares: ergo a parte rei non datur universale formaliter tale. Primum probatur non valet; quia collectio omnium naturarum non est formaliter una natura, sicut collectio omnium singularium non est formaliter una singularis; sed natura formaliter universalis est formaliter una natura: ergo natura formaliter universalis non est collectio omnium naturarum. Ratio maioris est; quia collectio omnium naturarum sunt plures naturae habentes plures unitates formales, ratione quarum unaquaeque natura est indivisa in se: ut clare convincit a parte collectionis omnium singularium.

Nec valet dici secundum; quia natura una determinata quidem formaliter ex natura rei distincta a sua singulari, vel ut sit formaliter una, non tamen est apta ad identitatem realem cum pluribus, in quibus realiter multiplicetur; sed natura formaliter universalis hac aptitudine gaudere debet: ergo natura formaliter universalis non est aliqua determinata natura. Maior constat; nam si eadem determinata natura quae est in Christo ut est apta ad identitatem, et multiplicationem realem in pluribus, ex eadem determinata natura possent fieri plures naturae; quod absurdissimum est. = Si reas, quod potest determinata natura esse ex se apta ut sit in Christo, Petro, et caeteris hominibus; urgebo sic: natura humana quae est realiter identificata cum determinatate, ex se apta est, ut dicit cum pluralitate: ergo ut dicit simul, vel successive. Si primum; erit apta, ut per identitatem suam sine reali

multaque sit sub in Rro, et Rlo ra distis: acste ecit qtadd, qt inefa-
bile ē in misterio Trinitatis Bssimę. Si secus; eadē detrata na po-
terit amittere sta reals ētas, q hat cū Retrecte, et aquere sta ētas
reals, qqst aulte ñ hat. Utrumq absdū ē: q stionum.

Vagebo 2: posi-
ta la aptdine, totidē erunt naę bunę nasalis, quot indua; q̄ hat ēd
na aiqbet indui camdē aptdinē habet. Atq unica ē na buna na-
salis: q aptdo la admoda hic. = Vagebo 3: q̄ hat singtas ex se ēēt dca-
bilis cū plubē naīs ra intē se distis; qa si na Rai ē deabilis cū Rau-
lite, et na Rli cū Rette; sequt, Rtatē deals ee cū naīs Rai, et Rli,
et Raulē cū eisdē naīs ee deals: q singtas q̄ hat ēēt nasalis; q ad-
versarij ñ dent.

Eadē Stare opis q parte ponit ng negve ung, et in-
differentē ad plura ante opus intls, resistit sic: na buna Rai p
se ipsa exigit singtas Rai: q p se ipsa repugnat singti Rli: q ñ ē
ex se indifferens ctq negve ad ētas cū plubē. Iguę bonę st. Ars pat:
na buna Rai ex se ē rastē singtas Rai: q ex se ē inseparabilis ā
singtae Rai: q p se ipsa exigit singtas Rai. = Vaget: determinao
naę ad singtas stat p in ētae reali stē tali: q indeterminao naę ad
singtas stat in negne ētais stē realis. Ars negare ñ possunt stē;
qa intē ng, et singtas ñ agnoscunt ētas fals ex nare. Iquad
infert; qa determinao, et indeterminao opponunt stdicrie: q si deter-
minao stat in ētae ste reali, in negne ētais ejsdi stare deet in-
determinao. Sq sic; parte opis intls nulla dat negao ētais ste rea-
lis intē ng bunę Rai, et ejs singtas: q nulla dat indita, sive in-
determinao.

Sextia stiaē aliquorē Rrē cū p Armico tractē q4
Dubiol

asserentiū, ā pte rei dari uṅsale fmale; qa dat' unitas specifica naē seu unita-
cū multiplicitate numca. Vide na hūana q̄, q̄ ā pte rei multiplicata ē in plu-
ribȝ individuis, het unitas specificā; qa dicit indivisa, et indivisibilis ē in plures
species naē hūnē. = Rūdet Stā ista: unitas specifica naē ā pte rei l'ē uni-
tas fmalis, l' unitas similitudinis. Neutra sufficit ad uṅsale fmale: ḡ nullū
dicenda. Non sufficit pma; qa unitas fmalis naē hūnē, q̄ ē in Petro vel in Pe-
tro, sumit' na ab unitate numca, sive matli; l hæc ad uṅsale fmale n̄
sufficit, ut cstat: ḡ nec illa. Secda n̄ sufficit; qa unitas similitudinis ē cveniētia
pluriū; et independz ab actu intellis illa plura cfundente in eodē cceptu obiō n̄ ha-
bet indivisionē, l divisionē; atq unitas pria uṅsalis fmalis excludit actualē
divisionē naē in plura ȝ ptes rationis: ḡ n̄ sufficit unitas similitudinis.

Sit ḡ nostra

cl: n̄ dat' ā pte rei uṅsale fmale. Hæc ē quarta Stā nris inter Thomistas,
et Scotistas; eamq amplectuntur plures Scholastici. Pbat': uṅsale fmale
dicit unum in pluribȝ ȝ realē identitatē, et realē multiplicationē; l ante opaōnē intellis
qd ē in pluribȝ ȝ realē multiplicationē n̄ ē unū; nō ē divisū in plura, et uni-
tati opponit' divisio: ḡ solo ȝ intellis opaōnē ē fa unū: ḡ ante opaōnē intellis, et cseqz ā
pte rei n̄ dat' uṅsale fmale. = Cfmat': uṅsale fmale ē unū na-
multiplicabile; l sola unitas rationis potest cstituere unū id, qd ē ita mul-
tiplicabile; qa ante opaōnē intellis n̄ dat' unitas ad id sufficiens, ut ex dictis c-
stat: ḡ unitas, ȝ quā cstituit' uṅsale fmale, ē unitas rationis, seu in-
tellis: ḡ ā pte rei n̄ dat' uṅsale fmale.

Observat; flg cīno, et invenisse

ȝ ce opīōs aliquē, quos, expresso nomine citat ȝ Lima libo dialē tract.
cap. ; q asserebant, posse dari uṅsale fmale ante opaōnē intellis, eo qd sit po-
ssibilis na creata una, et eadē rā, atq rā creata cū plurībȝ rā distīs. Rejicit co-
gitatiōs ista ; qa poīt in creatis mīst Trinitatis Bssmæ: ac ḡ talis

ra creata ōīno ingtoria ē. 2; qa adhuc lara ñ eet nasalis ob defectu
Ʒptatis realis: sicut ñ ē nasalis Natura Dna. = Obsvat; flg ee Stegg[11].
Lynca dicentis, dari nasale a pte rei; respictiv in respectu entia a se, q ramif
icat in tribg Dris Dris. Reijcit; qa cm a se respctu Ʒtaty ñ existit
a pte rei cy unitate; / potg cy multiptae reali: sicut na huna creata cy
suis inferioribg.

Obsva 3 stra eundg p Lynca, et Scimitariy; hanc preaon
ñ ee creata; paas metpca hims ē al. Rao ē; qa subty lig, sicut paas me
tpca hims ñ ē ggē superiy respctu alis: ad hoc d ut eet ggē supiy, etnasle
requiat, qd extenderet ad plura, in gg multipet ra. = Obsva tdg stra
eosdg Stae; qd cy requiat essentializ ad nasale, qd multiptet ra in plurby; et
hoc Stae negat in multiptae raois: inde ē, qd requiat multiptas realis;
ñ d sufiat multiptas raois. Sufit d ad nasale unitas raois; requit
d aliqua unitas, et nulla alia potest ee nisi intlis, ut stabitur ex di
cendis: hgc g sufit.

Sectio 3.

Utilia doctrinæ nostræ consectaria traduntur.

Dicy 1: ad nasale sa tale requit; ñ d sufit unitas sendum
Zra cuys intelia nota 1; uny ee ae indivisiy in se; ut stat ex D.
Thoma q1 de veritae art 1 dicente: Nihil aliud ē uny, qs ens
indivisiy: et ex Dho lib 5 metpcorū cap 6 dicente: Ea, q divisionē ñ
hent, earaone, q ñ hent, unū dicunt. Unde unitas alicuys
rei nl aliud ē, qs indivisio rei in se, sive rao falis, q aliqd negt
divi in plura ejusdg raonis. = Hinc nota 2; unitates multip
y ee. Alia dit unitas numca (q matlis etiā vocat) est in
divisio rei singnis in se ipsa: talis ē unitas, q Zag ve

ē unum indivisum nae tunc. Alia dicit unitas formalis; est indivisio rationis in se ipsa: talis ē unitas, qua res binas est una na [illegible] Insuper haec formalis unitas (quae scilicet constituit rationem unam) alia ē specifica, generica alia; prout fuerit genericum, vel specificum conceptum, quod denominat unum unitate formali.

Alia praeterea ē unitas similitudinis, et convenientiae, sive formalis; consistit in similitudine, sive convenientia plurium in aliquo conceptu. Haec unitas similitudinis ab aliis appellatur formalis: at ipsi logice non ē formalis, sed formalis, sive formaliter ad unitatem formalem, et universalem. Sola enim unitas universalis formalis ē: quae generica dicitur, quando conceptum, quod attingit, ē genericum; quando specificum, unitas formalis specifica vocatur, ut notavimus n. ant[illegible] Igitur unitas universalis consistit in cognitione abstractiva respondente plura, et abstrahente nunc a singularibus. = Unitas numerica non ē constitutiva universalis formalis; quia cum sit indivisio rei singularis in se ipsa, excluditque aptitudinem, ut res in pluribus reperiri possit.

De unitate vero similitudinis affirmamus; requiri, non autem sufficere ad universale formale. Quod non sufficiat probavimus n. 469; quia unitas similitudinis ē convenientia plurium, quae aut non habent indivisionem, vel divisionem. Quod autem requirat, ostenditur sic: ratio universalis ē aptitudo univoca pluribus; sed ad rationem univocam pluribus requiritur per se unitas similitudinis: ergo ad rationem universalem, sive ad universale formale requiritur per se unitas similitudinis. = Confirmatur: ratio universalis ē aptitudo ratio a pluribus abstracta; sed ad rationem a pluribus abstractam requiritur per se convenientia plurium, ut constat: ergo etiam requiritur ad rationem universalem, sive ad universale formale. Itaque unitas similitudinis per se requiritur ad unitatem universalem; quia sine ipsa abstractio esset sine fundamento in re, ut liquet.

476 Dico 2: unitas universalis constitutiva universalis formalis consistit in cognitione abstractiva. Ē communis sententia nostratum contra Scotistas asserentes, universale constitui per unitatem rationis interiorem rei, resultantem

resultem̄s ex cogne. Pbat ex D. Thoma opusc 56 dicente: ē igit uẽsale unus unite cognis. = Insuper unitas raonis intra naz, resultans ex cogne impedit eistz argtis, qq entia raonis ficta impugnata manent intz agendy de obto fali logz. = Deniq̄ posse pbta cogne abstractiva, ponit, qd na ra multiplex sit intliz una; s hoc posse pbto, ponit unitas ptiva uẽsalis: q unitas ipsi ptit in cogne abstractiva.

477. Dicq 3: uẽsale fa tale n̄ fit p opus intlz agentis tq p fa ptiva ipsiz. E cōis opio nostraty ctra cōy Thay. Explat: intlz nostz duplex muny het: aliud ē cogere obty; et ita dit intlz possibilis, sive possibilis (ut logt n̄ nulli) aliud ē pducere spēis impssz spirituals: et ex hoc dit intlz agens. Affirmamq igit, p species spls impssz reptantes vanz, et n̄ singtaes, n̄ fieri tq p faz uẽsale fa tale. Pbat: qa iuxta D Thomz ad pdicitatz uẽsale ē unz unite cognis; atq species impssa ptualis n̄ē cogtio, s determinativz intlz, causa, et pptus cognis: q p talz spēiz n̄ het fa na unitz ptiz uẽsalis. = Dmat: sp spēis impssz obtz cogtz, lit species sit causa cognis; nec denonat pcisiz, lit sit causa pcōnis: q nec unz lit sit causa unitatis intlis. Rao sqq ā pori ē; qa na ti denonat intliz una, qr sit fa intliz separata à singtaby; s p spēiz n̄ denonat na fa intliz separata à singtaby: q neq intliz fa una.

478. Dicq 4: na, seu subtz, qd ā cogne abstractiva denat uẽsale, ss plura inferiora, sive existant actliz, sive mere polia sint. Rao prīa ē; qa ad uẽsale reqit realis pluralitas, et multipcao: q reqrunt plura inferiora. Atq n̄ ut fra; hęc d in cogne abstractiva ptit: q ut na, seu subtz huiq denois uẽsale. Rao sedi ē; qa ad multiptatz pdicabilitaemq naz sufft possilitas pluriz; ipsz qz ciearz ptis p pmisstz: Adamq ē ho; fratz ē ho; Dnz mere polis ē ho: q stat uẽsale adeqte ptutz, sive inferiora actliz existant, sive existerint, sive existitura, sive mere polia sint.

Sectio 4.

Quae militant adversus conclusionem nostram argumenta solvuntur.

Arguitur 1. Aristoteles variis in locis docet 1.º entitates habere unitatem genericam, et specificam: 2.º similitudinem fundari in unitate: 3.º singularia esse unum numero, et universale esse in singularibus; sed ante operationem intellectus natura humana est in singularibus; singularia habent similitudinem; et naturam unitatem specificam: ergo ante operationem intellectus datur universale formale. = Similiter: ex Divo Thoma desumuntur propositiones istae: 1.º universalia sunt priora singularibus: 2.º praedicata essentialia conveniunt singularibus ratione universalium; accidentalia vero conveniunt universalibus ratione individuorum: 3.º universalia neque generantur, neque corrumpuntur; sed propositiones istae arguunt existentiam universalis a parte rei: ergo universale existit a parte rei.

Ad auctoritates Divi Thomae respondemus dicentes. Ad primam dicimus: entitates habent unitatem genericam, et specificam fundamentaliter, concedo: formaliter, nego: quia ante operationem intellectus dant plura fundamenta intellectui fundandi, ut in eis una sit generica, et una specifica constituant; et sic fiant intellectu formaliter unum. = Ad secundam dicimus: similitudo fundatur in unitate multorum, concedo: quia natura humana Petri est una, et natura humana Pauli est etiam una: fundatur in unitate pluribus communi ante operationem intellectus, nego: quia in creatis nulla est unitas datur ante intellectus operationem. Unde Divus Thomas dicens, similia esse, quorum qualitas est una, intelligitur de unitate per rationem, non vero de unitate formali pluribus communi ante operationem intellectus. = Ad tertiam dicimus dicendo: et universale est in singularibus multiplicatum, et unum; concedo: quidquid multiplicatum, nego. Sequitur solum post operationem intellectus est una natura multiplicata; quia implicat naturam esse multiplicatam, et esse una. Hinc dicta solutio manet, quae nostra est.

Ad propositiones respondemus. Sua prima est: universalia sunt priora singularibus prioritate rationis, et in subsistendi consequentia; quoniam ab eo non potest singularis esse valet ad esse praedicati universalis; non vero e contra: unde bene valet; est homo: ergo est homo; et non valet: est homo: ergo est Petrus. = At universalia non sunt priora singularibus priorite reali. = Sua secunda est: praedicata essentialia conveniunt singularibus ratione universalium, quia universalia sunt post intellectus operationem

opus: pdta a stgentia sociunt nasalibus, q nasalia ss pintlug, rasè induunt. E Dæ: cu
nas ante opus intls sint singlaes, n dat ante laz nasale fx, raone cujs ut talis so-
ciant singnibz pdta esalia; aut huic raone singaiz socant pdta stgentia. Igit Pag,
et ho in se n disgunt; disgunt vo raone nostra: et in hoc, su va e causalis ista
de pdto esali, sive nicaio: deo Pag e risilis, qa e ho: et etiz ista de pdto stgti:
deo ho curait, qa Pag curait. = Deing sg tentis e: pdta nasalia ut ss in in-
tlu p opus abstractivz neq generant, neq corrumpunt; qa ut sic disgunt a
singtatibz. At pdta nasalia sgtive sumpta, sive ut ss in se, generant, et co-
rrumpunt; qa in se ss naz singlaes.

482. Argunt: ea raone q Pag, et Plg n disgunt,
sdz; s ante opus intls n disgunt pa in ee binis; s tm matliz in ee talis, et ra-
tis binis: q ante opus intls ss pa idz in ee binis: q na buna, q a ptereè è in
Pao, et Plo, è pa eadz, et una: ergo pa nasalis. = Mar sylli absfte, et ut ia-
cet, fla e; ut cernit in hac retne: ea raone, q Pag, et Plg n disgunt, ss
idz; s ante opus intls n disgunt intliz: q ante opus intls ss idz intliz. =
Omissa q mar; qa so vu e, qd extma, q sugnunt in alig linea, in eadz ss
idz, sc in eadz n disgunt: at vo a pte rei n sugnunt Pag, et Plg in li-
nea falo binis, s tm in linea reali: unde a pte rei neq ss pa idz, neq
pa disgunt, s to ra.

Omissa, ing, mar, disguo mia: s Pag, et Plg ante opus
ints n disgunt pa in ee binis distrie opta unitae similnis; sto mia: dist
nie opta unitae indivisionis realis; no mia; et disguo sqi: q ante opus ints
ss pa idz in ee binis, ddtate similnis; sto sq: dtate indivisionis realis; no
sq istaz, et ultimaz sub eadz distne. = Igit Pag, et Plg ss pa siles in na
buna, sive in ee binis: unde a pte rei hent unitaz similnis; hec a
n sufit ad nasale fatale; qa hec unitas similnis e sola, pluriuz n hen-
tiz indivisionz, s divisionz. Relinqt q: qd unitas similnis intz Pag, et

111 et Dlus e duplex unitas: altera naz hunz Dei seuz ipsa; altera nazba nz Dli seuz ipsa: unde flz e, qd Dxg, et Dlg n dissguant fa in ce hinis distne opta unitati indisionis realis.

Instabis 1: na hrna a pte rei e indisilis in pluxes nas hrnas fadistas; s ea xame, q e indisilis, e una: q e fa una. = Reo disgdo max: e indisilis indivitae mulga, sdo max: indisitae unica; no max. Sut a pte rei pluxes ss unites naz hunz, et n unica; qa unitas simd nis e fa pluxatas, et colectio pluxiuz unitatuz: ita a pte rei pluxes ss indisitaes naz hunz, et n unica; qa indbitas naz hunz a pte rei e colectio pluxiuz indisitatuz. Hinc qamin, no sq, in su adorionz; qa na hrna ut e a pte rei n e fa una s multplex na divisa xa in pluxes.

Instabis 2: Dxg, et Dlg a pte rei n ss pluxes in specie fali: q ss unz in specie fali: q species fais dat a pte rei. Reo 2o anti, nando sq; q nullaz ee, ostendit xetne: Dxg, et Dlg a pte rei n ss pluxes in specie fali equi: q ss unz in specie fali equi. = Dices, mala e sqa ob falez suppti, scet qd Dxg, et Dlg sint in specie equi. Bona e xesp, s q nobis; qa Dxg, et Dlg a pte rei n ss in specie fali hinis: unde va e hqe negva; a pte rei n distguit, neq ss pluxes in specie fali hinis; fla vo hqe afva; a pte rei ss idz, et ss unz in specie fali hinis.

Instabis 3: Dxg, et Dlg qng ss ho, unica defne definit; s ea, q unica defne definit, ss unz: q Dxg, et Dlg qng ho ss unz: q xao hinis in lis una e. = Reo sa max, disgdo mix; s ea, q unica defne definit, ss unz fimliz; sto mix ss unz fa; subdisgeo: ss unz fa a cogne abstractiva tz a fra; sto: ss unz fa in se, et a pte rei; no mix, et sq. Opat stio ex dictis. = Reinsbis: na hrna hbet

à cogne abstractiva qd sit una: q in se, et à pte rei é una; et sqz nulla é stio.
Distinguo ans: na huna n hct à cogne abstractiva, qd sit una formaliz; sdo;
qa na huna qud é à pte rei hct intlu formtz, ut abstrahat à singla-
bz: na huna n hct à cogne abstractiva, qd sit una fa; no ans, et sqz; qa
na huna in se n é una, s multpx; fit tn fa una p cogns abstractivaz tq.
ps formaz.

Instabis deniq: ubi n dat unuz strictuz, dat alteruz; s à pte rei
intz Daz, et Dlz n dat distio sspfica falis: q dat carentia distnis
sspficz falis. Saz sic; s carentia distnis sspficz falis é unitas sspfica
falis: q à pte rei intz Daz, et Dlz dat unitas sspfica falis: q à pte rei
na huna é species falis; et sqz unsalis fa. = Urget: à pte rei Dqz,
et Dlq ss eqstz essz; s essa é na: q ss eqsdz naz: q na huna à pte rei
é eadz, et una; qdeq fa unsalis.

At instaz dato integro syllo, distinguo mia
subtaz; s carentia distnis sspficz falis pportionata distni é unitas
sspfica falis; sdo mia: carentia impportionata distni; no mia, et u-
tramq sq. = Sqit distio sspfica falis stat in cogne distinguente nas, q
à pte rei hent distnz sspficz formlz: carentia distnis sspficz falis ut
sit unitas sspfica falis, dect ee cogtio abstrahentis nas, q à pte rei ha-
bent unitas sspficz formlz; n dect ee carentia pportionata distni sp-
ficz fali. Saz sic: ut à pte rei intz al, et rale dct carentia distnis
intlis; n ideo dat unitas intlis; qa carentia la n é pportionata dist-
ni intli. Pariz q lct à pte rei intz Daz, et Dlz dct carentia di-
stnis sspficz falis; n ideo dat unitas sspfica falis; qa talis carentia
ppnata n é distni sspficz fali. = At urgtiaz distinguo maa: à pte rei Dq,
et Dlq ss eqstz essz ttae simdinis; sdo: ttae indivisionis; no maa. Si-
litz explandz ss reliq pnes, et stio liquet.

Argues: ut producat ho, non requirit, quod producat Petrum: ergo natura non est indifferens ut producat in Petro, Paulo, et sic de ceteris. Probat ant: quod posito in Deo hoc decreto, volo producere hominem; adhuc Deus est indifferens ad producendum vel non producendum Petrum: quod ut creat ho non requit, quod creat Petrum. = Impugnat 1: natura humana Petri non habet potentiam essentialem distinctam a natura humana Pauli: quod non repugnat secundum se communicari Paulo: quod est indifferens secundum se ad essendum producta in Petro, et in Paulo. = Impugnat 2: universale, et singulare correlativa sunt; ergo singulare dat a parte rei: quod etiam universale.

Ad argumentum dicendum ant: ut producat ho, quae non est Petrus, non requit, quod producat Petrum; concedo ant: ut producat ho, quae est Petrus; nego ant. Ad probationem ... ant, ... distinctum est. Itaque posito in Deo hoc decreto, maneret Deus determinatus ad producendum Petrum, vel Paulum, vel alium hominem; ... determinatum et disjunctionem, quod inde ... tenderet in homines determinatos. Unde non daret in Deo indifferentia ad producendum aliquam naturam humanam, quae posset esse vel in Petro, vel in Paulo; quae chymaerica est. Maneret quod Deus indifferens ad producendum hanc determinatam naturam, quae Petrus est; vel aliam determinatam naturam, quae est Paulus; et sic de aliis.

Ad primam confirmationem dicendum ant: natura humana Petri non habet potentiam numericam essentialem distinctam a natura humana Pauli; concedo ant: non habet potentiam essentialem in specie distinctam; subdistinguo: in specie formaliter tali; concedo: fundamentaliter tali; nego suppositum, et consequens. Sic infirmata est. = Ad secundam confirmationem dicendum maior: universale, et singulare sunt correlativa rationis; concedo: realia; nego maiorem: et consequentiam, nego consequens. Ut correlativa sint realia, utrumque relationem debet esse reale: ut sint rationis sufficit, quod alterum ex his relativum rationis sit. Observa ... distinctio rationis formalis, et distinctio rationis actualis sunt correlativa rationis: formalis dat a parte rei; actualis vero non dat. Dicimus quod de universali, et singulari discurrimus.

Instabis tu: natura humana secundum se vel est pro universalis

tê sit singlaris; si nō ē sit singlaris: q sit uālis. Instat mīa; qa qdo cognit
na hūa secdu se nō cognit na hūa ut singlaris; si d ita cognit, nō eet
sit uālis, nec vi abstractiōis poet fieri uālis sit. Ma sic: q̄ svitnaē
hūē secdu se, svit tê in inferiorib, et stractē ad inferiora; snaē
hūē secdu se svit ee uālē sit: q etiā naē hūē, q ē in Pto, svit ee
sit uālē. = Pto Aione nēba, naē hūaē secdu diuiitē ūsuali ga:
tq na hūa sfice, et ā gte rei sueryta inogē ā cogne abstractia:
et sic neq ē sit uālis, neq sit singlaris; qa sic ē ra mulglor na; si
ve colectio pluriū singliū. 2° q na ut abstracta, et qsisa ā sg
tab: et sic ē sit ualalis; ? quo sic nō dat ā gte rei. Distne ista
tale solvit plēuinetur argt.

Deinde dispno mnā sylbā seqtis: q
svit intie, et rat ne sui naē hūē secdu se abstraē, svit etiā tê ad infe
riora itē; rdo mna: q extie, et raone abstractiōis svit, ra mna: et sēlitē
dista mīr, no gg. = Explat: duplex ē gg qdonē, q naē svīunt nō raone alicuj
indiui detrati. Aliud ē coxiū, q intea st, et svīunt naē raone sui, et qstē
ve: q si essalia st, ut st risitanaē hūē ista, al, rale; dicunt svire naē quo
mo dicendi p se; si vo passiones mitzer sunt, ut st risitanaē hūē ista
ista rile, admiravū; dicunt svire naē secdo mo dicendi p se. Aliud
ss ē qdonē, q svīunt naē raone fuonis, et hēc st extra naē vj hūē:
cui raone huj fuonis hā svit ee intliē uraē, et sit uālē. Dita g
im genis svīunt naē secdu se abstraē, et etiā ipsi ad inferiora stractē:
et in hoc sic intellige D. Thomas, et alij Dres asserentes, q qdq svit
naē secdu se, svit tê ubicunq, et quomodocunq existat. At qdta ge
nis nō svīunt naē ut itē ad inferiora; qa inferiorib sunt talibq neque
unt svire: alitē Pto ut tali svixet hoc qdtē uāsale, q svit naē se
cdu se raone fuonis, et abstractiōis.

Argues 4: na bua ñ ē secduz se insmbilis alys distis â Deo; sna bua Dei ē na bua: ergo ē smbilis alys distis â Deo: ergo ē negve indifferens. = Dmat: na bua recipit cuz Dtae ut smbilis plubz; s hoc ita ñ eet, si ex se repugnaret Dtai cuz plubz: ergo ex se tali Dtai ñ repugnat. = Rso ad argtuz dissio maa: na bua ois colleeve ñ ē insmbilis alys distis â Deo colleeve sumptis cuz ipso Deo; Dto maa: na bua numca Dei; na maa: et siliz dista mia, no cq. Ē Rnes: qbet induz het suaz naz detrataz: collectio oiuz naruz ē smbilis collectioni oiuz induoruz; qbet na detrata suo detro induo, et ñ alys: unde â pte rei ñ dat na una, et tota smbilis plubz. = Ad Dfz dissio maa: na bua aina â pte rei rcipit cuz Dtae ut smbilis plubz; no maa: na bua â pte rei multiplex; subdissio: rcipit unaqq ut smbilis suo detro in duo; Dto: oibz induis; no maa: et siliz dista mia, no cq.

Argues 5 ex. ingto Rae citato â n 434: na bua cujsbet hinis vel ante opuz intls ē unuz aptuz ee p idtaz in plubz, in qa poit multiplicari: aeqe ē uralis le metpcuz frtale. Assumptuz pat pad pmaz ptz: in quolibet hine ivnica dat na bua: ergo na bua cujsbet hinis ē una â pte rei. Pbat pad secdaz ptz: na bua cujsbet hinis ante opuz intls dispuit ip na rei â singtae; sed ita dista ē apta ee p idtaz in plubz: ergo het talz aptitudinz. Pbat mia: quia na quod ita dista de se ñ petit potiq. idcari cuz hoc, q cuz lo, s ad hoc, l lud ē indifferens: ergo apta ee p idtaz in plubz. Rso antis ē; quatoa detrao, q na bua Dei vel het ad cuiz qoit â singtae; ñ ad â qdtis ipsiq naz: nl d. smuniq in Phya, q quod na ut dista â singtabz in metpcis se het respu induoruz, sut in physicis ma, cujs detrao ad proptuz equinuz vel qoit â illa fra.

Pbat se ning teatio op'z asspti paa: na humana ra demcata

cu, plub, ra distis e na bua ra mul(ti)plicata multipne ppa ualalis: q na bua indif-
rens ad idtay cu, plub, e na bua ra mul(ti)plicis multipne ppa ualalis. Atq ita se
het na bua cuiqbet bimo gud ā pte rei dista ā singtae: q talis na pest in
plub, multipne multipne ppa ualalis. = Dinat: qd plura indua point sub
eadq specie multipnai ii gvit ab intlu, spdat in ipsa rei na: q qt det in
na aptido ad ecndu, in multis ri gvit ab intlu, svit nay ex se. Raos
que e; qa indua poe sub eadq specie multipni, et nay spficay poe lis oncani
mutio ssequerit.

497. Imprimis tabat aagtu, omniou, fla brena di distne falicy
na rei. Deinde negat assptu, qt in tais implat. Ostendit Sic: iuxta qt
tu, Rej ec ra dissbile, et disse in plures nas e ee ra distu,, et diversu: q
ee ra multiple e ee ra multipcatu. Sslo Sic; atq na bua, q e in Dro, e ra
multiplis iuxta ipsu,: q e ra multipcata: q e ra multiplex na bua, q ra d
cata e cu, Detrae: q cu, Detrae ideat ra multiplex na bua ra dista: q im
plat in tris. = Ad pma, pny sso ante, sdo etia, sq, de unitae numca, et mate
ti; ipsamq no de unite spfica fali. = Ad secdu, pny no mar, sq flae, ut
sstat ex dictis. Deinde min etia, fla e, et ipsiq pbao: siqdq na bua dne.
ā pte rei het idtay ste realq cu, Detrae: q idtas e detraio ā pte rei lignazad
tu, singtay; ā q detraone tm pive p intlu, pest na la denudaai.

Negq:
dest ppiu, desumptu, ex phys ad metpa: simbo d stat in eo, qt sut ma
pma e phyce indfrens ad fras; ita na abstra p intlu, ā singtab, e logie,
et pe inderens ad indua. = Ad tertiu, pny sso intite, no min subtu,; qo,
na bua Dni vq gud ā pte rei e pstive detrata, et nullo mo inderensad
detray; talia d na raone sui e ra detrata cu, Detrae, et dista ra ā na alte
rii, cuiqbet indui. = Ad sfiy sso ante, disjuo sq: q qt det in na multipci
aptido ad ecndu, in multis ri gvit ab intlu; sdo sq: q qt det in na una

una apdo ad endu in multis n gvit ad intlu; no zg. Ostat stio ex dictis, et ostit ex dicendis q aptine uasalis metzu a n 549.

Sectio 5.

quæ militant in doctrinam nostram osectaria oponuntur, et enodantur.

In prima osectaria opnes 1: unitas raonis sufit ad uasale fatale: q etia unitas simdinis. Pbat sqa: deo unitas simdinis n sufiaet, qa e imgpe unas; s etia unas raois e imgpe unas: q si hæc sufit, etia la ad uasale fatale sufiet. = Dso anté, no zg. Ad prob no mar, et oxrai angtur. Itaq tan unas raonis, q unas simdinis e imgpe unas in linea entis; hæc d unas indivisionis realis, q nec soit unitai raois, nec unitai simdinis. Raod, ob q n sufit unas simdinis, sufit d ad uasale fatale unitas raois, e; qa unas simdinis e fa multido, seu pluratas unitatu: unde raoe lig plura neq ra, neq intliz ss unu; imo ss fa plura disa. At unas raois, cu sit cogtio ostens intliz plura, n e fa pluratas; qa n discernit la plura: unde raoe lig plura fiunt fa intliz unu; deoq ad uasale fatale sufit.

In secda osectaria opnes 2: unas uasalis n esit a pte rei; s cogtio abstracva esit a pte rei: q cogtio abstracva n e unas uasalis. Dmat 1: intlg neqt mutare res; s res ss esaliz singlares: q nequit fie ri uasalis q cogni abstracva, sive intlg opm. = Dmat 2: uasale in esndo disqit ab uasali in reptando: q n desumit unitz ab uasali in reptando; s cogtio abstva e uasale in reptando: q a cogne abstva n desumit unitz. Dma sqa gat: uasale in esndo neqt ostui p unitz extra desumptam ab uasali in caesando: q a ptae. = Dmat 3: na hua ut stenta in dipa n e uasalis: q cogtio n e unitas reqsita ad uasale. Pbat sqa: unas extra, q hit na in dipa, n e sufiens ad uasale; s unitas cognis

i unas extcanaz: q insufiems é: q requit unas intca.

At argtz rco dissgdo maa: unas uisalis n expit a pte rei ante opty intlg; sdo maa: post opty intlg; no maa: et. liliz dista min, no sq. Dixim q, uisalen existere a pte rei: id é, n existere ante opty intlg: hac vo posita, existit uisit uisale tn tale a pte rei; ut stra Heraclitu, et alios ex antiquis mis opio defendit. = At pmg sfry dissgro maa: intlg neqt mutare intce res; sdo maa: neqt mutare extce res; no maa: et sseqa mia, no sq. in fra distnis. Sqit a cogne abstracira rebq quit dentio uisaliu; qr pptea res ipsz aut desinant ee intce singer; aut incipiant ee intce uisales; sso denominant extce uisales a fra ipsis extca, sict a cogne.

Secda sftio retgt sic stra Thomistas; n minq dissguit uisale in cendo ab uisali in regdo, q ab uisali in causando; s ab hoc accipere n psst unitz obtivz intcz: q neq ab lo. = Dte rco dissgdo ans: uisale in cendo secdz matle dissguit ab uisali in regtdo; sdo: secdz fale; no ans, et sq. Explat. uisale in cendo é na ut subtz, et cogtio abinacwant fra: uisale in regdo é cogtio plura regtam: unde subtz uisalis in cendo, n'd fra, dissguitur ab uisali in regdo. At pmz quz pry sso anti, no sq; qa uisale in cendo tan secdz matle, q secdz fale dissguit ab uisali in causando: psse a secdz matle ab uisali in regtdo dissguit; sd iuxta D. Thomaz uisale in cendo é unuz unite cognis.

Dainz instat stra Thomistas sftio 3 sic: unitas extca, q na hua het in sipsa, n é sufiens, ut ex ipsa resultet unas obva intca naz; s unas cognis é unas extca naz: q insufiens é, ut ex ipsa resultet unas obva intca naz. = Dte rco sso anti, nando sq. At pry sso pmssis, no sq. Dissgas é;

viat; causæ n̄ pcindit naz à singtab; hoc a q stat cogtio abstractiva. Onde unas in causa negt naz denare rasalz; post vo unas cognis abstq=hipbis: si ab hinc abstrahit reulz result carentia, et negao: q si à singtabz abstit na, result carentia, et negao; / talis carentia ē unas obva: q ex abstraone result in na unas obva. Dso antē, no sq; Dispas ē; qa cuz abstrahit visz oq, vē, et ppē destruit: unde resultat carentia, seu negao visz: at qdo na abstrat, n̄ destruit; ideoqz negao n̄ resultat.

Reinsbis: si cogtio abstiva n̄ reptet naz ut unaz, reptre sed unitz obvaz, na n̄ erit una, nec rasalis: q na stuit in ee rasalis p unitz obvaz intea. Lbat ans: ideo na p cogn̄ hoīs ē mulplex, qa n̄ reptat ut mulplex: q na n̄ erit una, si p cognj abstraciuz n̄ reptet ut una. = Resnando ans. At prj pso ante, no sq. Dispas ē; qa n̄ alitz mulpcat intliz na, p cogrj, nisi p expgnj differaruz ut taliz: unde cuz p cogrj hōs n̄ expmant difz ut tales, p loz na n̄ē intliz multplex. At naz ee intliz unaz, vel aliud ē, q ee defiliz cadz defne: et cuz oia inferiora naz huz ut subsunt cogni hō, sint defilea cadz defone; fit inde, qd na hua p talz cogrj reddat intliz una; et qdz absq unite obva intea resultante.

In tertiuz pšituz opnes 3: na p actuz intlg agentis n̄ē singris: q ē rasalis; n̄ datur mediuz. = Dmat: actio, q tollit pluritaz, et relinqt naz indfatz, denat naz rasalz; / ita se hēt actio intlg agentis: q denat naz rasalz. = At argtuz dispuo ans: naz p acz intlg agentis n̄ē vā singris; sto ans: n̄ ē fa singris; neam, et sq. Species impssa ē virtualis reptao: unde na p specij, et in specie impssa poet vocari vā abstracta: atq adeo vā n̄ singris.

At cum n. sit per reptac, neq. speciue per abstraco, neq. p ipsam naē per uasalis, sive per n. singum. = Ad secunj dist. quo maa: actio, q. per tollit pluralitz, et relinqt nam indistz, denat nam uasalj; sdo maa: q. vero tollit; no maa: et dista silitz maa, no sq. Stio liquet.

Replat hic

Al Bayona: silitz potenit dī, aiz intz passilis so causatiue, et n. per facere uasale; istudq. denari per tale ab unite intea: q. ay intlz agentis facit, et denat per uasale. = No ostptur; si d unas uasalis stiva n. sit per cogtio, n. bē dictuz fuisset â D Thoa, uasale ee unuz unite cognis; sigbs eet unuz unite dista â cogne. Vrget: si unas eet intea naz, hoc n. eet uasalis; qa eet intu una; q. d. ē intu unuz ē singre, et inomcable: q. unas uasalis stivaē extea naz. Sgit distas intz aiz intlz agentis, et aiz intlz passibilis sit in eo, qd. por n. sit palis reptas naz, neq. palis separas rptz â singtabz; sey vo posterior: unde prior so causative facit uasale; qa sut ē causa cognis: posterior d per; qa ē ipsa cogtio. = D Thomas alicubi insinuat, uasale fieri p aiz intlz agentis; sunta distz datz explandz ē, ne S Dtor sibi ipsi videat staiz.

Denique

in quartuz sniuz opnes 4: n. existente stivo uasalis, hoc n. exit; sl gnra inferiora sl stivuz uasalis: q. his n. existenbz, hoc n. exit: q. stituz uasalis necessario sl plura infra, q. au existant. = Dmat: n. existte cogne abstraava, n. exist uasale: q. n. existenbz plubz infbz, uasale n. exist. Rao sgiuz ē; qa uasale n. ming stuit p plura infra, p p cogns abstraavz. = At argtuz distquo maa: n. existente stivo uasalis, hoc n. exist phyce; sdo maa: logē, et denatiue; no maa. Sut n. existte Antisto, exist logē, et denatiue hoc reactuz Antistz cogtz; ita n. existte ria, exist logē, et denatiue reactuz hoc, plura stusse cogta;

atq adeo istud na usalis.

At spy. 3so anti, no 33: ugs adiuncta fhaoñ uaget; qa si deo ñ exist usale, ñ existe cogne abstva, qa hac d 3stivug usalis. L. qa abstracne ñ existente, nest logc, et denatuè existere hac denao, plura 3fusiè cogta; q qdq existere pest logè, et denavè, ñ exist bq plurbq infoq. Explug hes in hac denne, Antistq cogtus. = Nota, qd ex indigentia intlq, ñ vo ex 3stitucone naz usalis reqrit ad cogq abstivaq species impssa ìmissa ab aliquo infrì; nullo d infrì existente, poet Deus infundere specq ad 3gdi abstq.

Q no alijs Soldis obsvat; qd p abstracq ho apparet na bua nulli appriata, qnq ìve exerite p 3psaq separat na ab appriationibq, sive à singtabq: at hoc d ñ reqrit, qd appreat signatè ut nulli appata, seu à singtabq psisa, et separata. = Obsvat; qd cadq na distis suptibq, seu cogbq abstracta ñ eet plura usalia; qa subtuq buijq dentris eet idq: sut ñ eent plura alba, p hoc, qd in uno subto darent plures albedines. = Obsvat; qd quis cogtis Divina simplex, aeterna, et infita ñ dennet suq obtuq aeternuq, infituq, et simplex; tn cogtis abstiva pest denare suq obtuq uniq intliq. Et rao discriminis è; qa denatis uniq è denaq extra naq, sut extra à obto denao inadgqtè cogti: unde pest pvire à fra extra. At denao infiti, aeterni, et siles, è denao intra; atq adeo à fra intra pvirè dect.

Sectio 6.

quodnaq sit obtuq immediatuq cognis abstractivq ?

Ut melius cogcat na cognis abstq, in q ìmsa superiq dicta 3sit unae 3stiva usalis fa talis, qrit nunc: qnq sit ob

obtu̧ ïmedtu̧ talis cognis? 2. alÿ̃ tnt: quaz sit subtu̧, qd denas
nasale ā cogne absva tq ā pna? Multiplex ē stia. Docent 1 Thtq,
obtu̧ ïmdtu̧ cognis abs̄ṽz ee naz unaz unitā obvā resultante ex
cogne, et existente obvè in intlu. Docent 2 Scotistæ, ee naz
p̄ ex na rei distaz ā singtabq. Sed hæc utraq ops ex dicīs fali
rejit, et impugnat.

Docet 3 p Arriexdo, obtu̧ ïmdtu̧ cognis abstivz ee doluz, qd ē ips qdaz reptans rā indua ob similitu̧ ÿstin. Huj doli, seu phantis explaony hes dist 2 disp 2 sec 7. = Rejit tu stia p sqdo 1: obtu̧ ïmdtu̧ cognis abs̄ṽz ee mulptle in indius p reali dtaz; s doluz lud ñ ē ita mulptle: sqdz ē numie unz: q ipsu̧ ñ ē obtu̧ ïmdtu̧ cognis absivz. = 2: deo p dictu̧ doluz eet obtu̧ ïmdtu̧ cognis absivz; qa ē unu̧ in se, et intlit silē oibq indius; s hæc nao nulla ē; qa cogtio absva itaz ē in seua, et intlit silis oibq indius: q tale doluz ñ ē obtu̧ ïmdtu̧ cognis abstractivz.

Docet 4 p Hurtado, obtu̧ ïmdtu̧ cognis absivz ee plura ut silia in aliq raone. Rejit: qa eo mo, quo cognit plura ut silia, cognit plura ut plura; s cogtio abstiva nequit attigere plura ut plura: alias ñ eet abstiva; sqdz ñ abstraeret naz ā plubq: q neqt attigere plura ut silia. = Docet 5 Pon qdaz, obtu̧ ïmdtu̧ cognis absivz ee unaz naz vage et indetrae insfusā ita, ut idz sit dire ho, ac dire aliqs ho. Rejit 1: obtu̧ ïmdtu̧ abstivis in statu fali ñ ē id, qd ē extra ceptu̧ naz; s aliqueitas ē extra ceptu̧ naz; qa aliqeitas fa ut talis ē singaitas naz; et singaitas naz ē extra ceptu̧ naz: q aliqueitas ñ ē obtu̧ ïmdtu̧ abstivis; et sqtu̧ ÿ obtu̧ ñ ē una na vage, indtrae insfusā. = 2: qa aliqueitas vage sumpta ē singtas vage sumpta; hæc d ē

e extra sepstrum nam; qa na ex suo septu fali excludit a sua astione oem singtam: qd aliquitas vage sumpta e extra septum nam: qd n atta git imdte p cognem absvam.

Docent 6 Raes nostri obve podentes, obtum imdtum cognis absvm ee nam obve pcisam a singtabq. Reijcit eadem, quo reiecimq ptionis obvas. S qa iactitant pdicti Raes in sua stia meliq, p in nostra stn diftatis nodum resolvi; obsva, p ggue gie falluntr. Nodusq in psenti solvendus e: quo pacto na una sit apta ad ottam, et pdicarem de plurbq? Obvistq respdent; qa p cogtem absvam cogitr na, singtabq n costis. Vrget adhuc difas: na, q cogits e in se ra multplex: quo igit pacto tota erit pdicablis de singulis inferiorbq? Alitr sic: obtum imdtum cognis absvm l e na in se una; l na in se mulplex? Si primum: qd n poterit dicari de oibq infbq. Si secdum: qd n poterit dicari de quolibet. Ecce dificultas eadem obvistis manet, ac Formalistis solvenda.

Tandem Forma-listq cum p Arriaga, et Oviedo sto 3 logq punc 5 § 2 docent mitum, obtum imdtum cognis absvm ee plura ra; sed plura inferiora nam, q denat unalis: q qdm infra a pte rei sibi sunt, fiuntq exercite unum intlum p cognem istam absvam. Opionem istam amplector, et cum istis dicibq prima nostra sit sic: obtum imdtum cognis absvm // plura ra. Pbat l sit auctoritate D. Thomae opusc 26 dicentis: unale q e unum, et plura: plura, in qtum e in plurbq: e a unum in cogne. Ex qq bis sic argtor: plura ra ererita D. Thomae // de esta unalis; s n ut fra: qd ut subtum; atq subtum huiq denis unale e obtum imdtum cognis absvm, ut stat: qd pte cognitionis obiec tum immediatum sunt plura realiter. — Pmat: obtum

imdtu huius cognis absq ho liud e, qd p ipsa fit exerte intlig unu; s
oia infria nos hec fiunt p tale cogne exerte intlig unu: g oia infria;
et sqz plura xx s obtu imdtu talis cognis absq.

Pbat 2a p: obtu imdtu cognis
absq e pdble de plurib, cu pbz dcatu, et multiptu xxin ipsis: g e plura xx. Pbat sqa:
qt n e plura xx dcatu cu plurib xx n e nisi qd ponat in mutuis uestib xecondi-
tu Ss Trinitatis Misteriu: xuxs qd n e plura xx n e xx multiptu in pbz; qa
xlis multio n stat sine pluate xli: demu qd n e xx dtu cu pbz, n e de ipsis
pdble: g si obtu imdtu cognis absq e pdble de pbz xx, talibz dctu xaeu pbz, i ipsis
xx multiptu; tale obtu st plura xx

Sit 2a p: obtu imdtu cognis absq e exerte
unu intlig. Pbat: obtu imdtu cognis absq e exerte cogtu; qa cogtio e
fra huis denris cogtu; s cogtio absra e fra huis denris intlig unu:
g obtu imdtu cognis absq e exerte intlig unu. Mar st tu ex D. Thoa dicen-
te, uesale ee unu in cogne; tu ex raoe ipsa; qa uas intlis e cogtio, q plura strund i defne
desplia, et sqz fiunt exerte unu obtu unite nominis, et abstris; cogtio
d hupi e cogtio abstracva: g e unitas intlis, sive fra huis denris intlig
unum.

Sit 3a p: obtu imdtu cognis absq n e fr plura ut plura, nec fr
signate unu. Pa secda pbatis e; qa ut obtu imdtu cognis absq eet
fr signate unu, xeqbat, qd ex pte obti attigeret unas naz dista a plura-
te xeali: qd nullateng stingere valet. Pbat g t sqfionis paas: intls
vi cognis absq negt xeddexe xaoz de pluxate obti: g obtu imdtu talis
cognis n e fr plura ut plura. Pbat sqa: deo obtu huis cognitioni
e fr Pxs ut Pxs; qa intls vi talis cognis negt xeddexe xaonz de Pxo p
hane afriz e Pxs; s vi cognis absq negt intls xeddexe xaoz

de pluritate obti, p hanc afrz ē multiplex: q obtz tam cognis n ē fa plu-
ra ut plura.

Nunc p maori dictorz intelia annotaones n nullas obsra. Anotao 1: obtz imdtiz cognis absz ē fa na. Rao; qa vi absnis so tenā potest intelg raonz reddere. Unde vi huys absnis ho talitz oes hines occurrunt, ut in stu fali nec sint fa pluxes hines, nec fa signate ung; sz ipse na hua ut sic. = Antao 2: obtz imdtiz cognis absz in stu fali n st plura ut silia, neq plura ut dissilia. Rao; qa tam plura ut silia, q plura ut dissilia st fa plura ut plura; et p absnz n att gunt fa plura ut plura. Unde D. Thomas opusc. 55 dicis: plura secdz qd silia st astruunt unz intelectuz, sic exponendz ē: astruunt tqs frmlz, seu subtz, n vo tqs fra; d ē, simdo pluriz ē frmtz ad unitz scepts. Sgit la reflexao in qtz silia denotat so raonz q, sive frmlz; n vo raonz q, sive mz cogdi.

Antao 3: ad astruonz univsa lis esalitz requirunt plura, ut dictz ē: n ad reqt ex exigentia, aut fali reptaone cognis absz. Rao; qa talis cogtio, attenta pisse sua fa li reptare, bet sufientz adeqtz obtz in unico inferiori. = Antio 4: cogtio absva nec exigit fa, nec fa exprimit totz id qd exprimit fa, sz exigit p hunc reptz: abstao naz a plubz. Rao; qa p talz reptz fa exigunt, exprimunt q fa plura ut plura; secq vo p cognz abstivz. Antio 5: na abstrata potest di unz numero unsale. Rao; qa licet na in se, et ab intro sit ra multiplex, potest p absnz fieri extra et intelz una numero, et unz numero unsale.

Antio 6: cogtio absva bet in quolbet inferiori imdtiz obtz adeqtz atque sufientz.

Rao; qa hēt cogtio abstra hio vel hēt obtū adeqtū adeqne sufientis in eo, qd ē adqte hio adeqnā sufiz: (qd hēt infexiz nas hiuz ē adqte hio adeqne sufiz; rao d falis hiuis ē adqtè sufientz in quolibet inferiorē: ḡ in quolibet hēt obtū sufientz adqtū pdicta cogtio abstra. = Antio 3: resta cognis abstz nullū infexiz ē obtū adqtū adeqne exclusionis. Rao; qa nullū inferiz p cognz abstz respectū excludit, qd cogtio hēat in altero obtū sufciens.

Hinc cognos discrimen intz obtū abstis intensivū, et exvz. Obtū extensivū cognis abstz st ōia inferiora, q sunt p ipsaz cognosont, et q fuerit exerte intelltz unaz. Hoc obtū extenerz nec repiai potest praecitz ditaz in quolibet inferiore, nec de quolibet potest pdicari. Obtū intensivz ē pdtū sme fa ex parte actz attactū p abstz cognz. Hoc obtū repit praecisaz realz in quolibet inferiore, et de quolibet pdicat. Itaq obtū intsvz qd ē in plurib inferibz, ū ē idz, et unuz ra; hioc d imglat: ē tn unuz, et dtz unitē formlē fundnis, et unite fali cognis. Neq alitz explari potest hoc obtū; qn l plura ra dicent cū uno, l unuz ra dicet cū pluribus.

Sectio 3.

Fit satis objectionibus =.

Objicies 1: si obtū imdtū huius abstis hio est plura, est colectio singularium, ut subē cognē hio; s colectio singūiz est subē cognē hio, ū hēt unitz, et ordinez ad vasale requitz: ḡ obtū imdtū abstis ū st plura. Rao mir ē; qa alitz Pez, Pl, et reliq singrestriones ut subsi cognē hio hexint aptitudinez ad ditaz, et pdcanz de plub, qd dicendiz ñē. = Dmat 1: p cognz s attigit ra seciz se: ḡ obtū imdtū abstis ū st plura. Pbat ans: id s attigit p cognz abstz, qd potest pdicari de ōib, et singulis infis; s s ra seciz se potest ita pdicari: ḡ s attigit ra seciz se. = Dmat 2: obtū imdtū huius cognis hio pdicat adeqtè

cum veltae de Deo; ergo plura infra nequeunt ita praedicari: quod plura inferiora non sint obiectum indirectum praecise cognitionis.

Ad argumentum rei distinguo maiorem: si obiectum indirectum abstractionis essent plura, esset collectio singularium ut collectio; nego maiorem esset collectio non ut collectio; concedo maiorem. Et in hoc sensu nego minorem; cuius probationem distinguo: Petrus, Paulus, et reliqui singulares homines, ut subsunt cognitioni huic, haberent aptitudinem ad identitatem, et praedicantur de pluribus secundum intrinsecum sibi attactum per cognitionem hanc; nego: secundum extrinsecum; concedo. = Quia obiectum indirectum huius abstractionis sint plura singularia; licet omnia attingunt sub ratione formali hominis: et sic habent aptitudinem, ut secundum intrinsecum ideent, et praedicent de pluribus. Hoc dico, quod omnia inferiora cum aliquo ideent; aut quod aliquid ideet cum omnibus; sed quod natura cuiuscumque propria cum suo singulari ideet.

Ad primam confirmationem nego anis. Ad primam distinguo maiorem: ut sic attingit per cognitionem abstractionem, quod idem natura potest praedicari de omnibus, et singulis inferioribus; nego maiorem: quod idem intellectum; subdistinguo: potest praedicari secundum internum; nego: secundum extrinsecum; nego maiorem: et distinguo minorem; si ut natura secundum se praecisa ex parte actus potest ita praedicari; nego: praecisa obiective, aut ex natura rei distincta; nego suppositum; sed quod sit ita praecisa, aut distincta, et non sic. = Igitur cum a parte rei non detur natura secundum se, sive natura ut sic; seu natura abstracta: et insuper natura non praescindat obiective, neque ex natura rei distinguatur a singularibus; restat, quod natura secundum se, sive natura ut sic, sit natura ex parte actus praecisa a singularibus. Sic cognitio abstractiva habet per obiecto indirecto plura infra, quae fuerint intellectum unum per abstractionem unum. Hinc est, quod obiectum indirectum abstractionis non est natura signate secundum se, aut signate praecisa a singularibus; sed sic exacte praecisa huius dicuntur: natura secundum se est cognitio ipsa abstractiva.

Ad 2 confirmationem distinguo maiorem: obiectum indirectum huius cognitionis hoc praedicatur adaequate de Deo totalitate reali; nego: totalitate intellectuali; concedo maiorem;

et mia: ergo disgreo: q. plura ut plura n. sunt obtum indtum cognitis cognitionis; do: plura, q. fiunt expente intllis unum; no. cs. Ptat stio ex dictis. = Sed observa, quomodo relig. Dtores eadem dificulte premunt. 1. Thomistae; qa unas obva intca natm n. tollit ab obto pluralitatem realem; s. qd. e. rx plura negt attigte pdcari de Deo: q. na cum unite obva n. e. absuis indtum obtum. 2. Scotistae; qa na sa ex na rei a singtabs dista l. e. in se una, l. multiplex? Si una, n. poterit pdcari cum oibs. Si multiplex, n. poterit cum quolibet pdcari: q. na dista ex na rei a singtabs n. e. obtum indtum cognis absolute. 3 demum obiectistae nostri; qa n. cogtio singtabs, cognunt iuxta ipsos naturam singularem; s. naturam singularem n. poterit de quolibet pdcari: q. obtum absuis n. sunt nec singularia.

Obiectio 2:

Si poterit a parte rei na. bua secdum qd. reptat p cognem hominis, poterit sine singtabs: q. p cognem hominis reptat na. bua sine singtabs: q. obtum indtum absuis n. sunt plura. = Ro. ans; qa si poterit a pte rei na. bua secdum qd. reptat p cognem hominis, poterit na. bua rx dcata cum singtabs; respectu n. poterit sine singtabs. Disgreo cqs: q. p cognem hominis reptat na. bua potive sine singtabs; no: p[illegible] sine singtabs; subdisguo: p[illegible] expente; do: psive signate; no hanc, et ulmam cs. = Nunc itra adonas sub eodem ante sultimo sic; atq. na. bua pta a parte rei sine singtabs e. na. bua rx dista a singtbs: q. p cognem hominis reptat na. bua rx dista a singtbs: q. obtum indtum absuis n. e. na. cum unite intca obva, ut intenduint Thtae; neq. dista ex na. rei, ut voluint Stae; neq. obve pcisa, ut asserunt ntri obiectistae.

Obiectio 3:

Si plura erunt obtum indtum absuis, darent intllui formam, ut cognt aliter, ac sunt in se: qd. e. absurdum. Pbat asptum; qa darent intllui formam, ut cognt ut unum; s. in se sunt plura: q. darent intllui formam, ut cognt aliter, ac sunt in se. = Dmat: si cogtio absva reptret plura, n. daret maior rao, ut tribueret obto unitm, p multipm; s. tribuit obto unitm: q. n. reptat plura. Pbat mai: ideo tribueret unitm, qa n. attigit plura ut

ut plura; ſ n̄ attgit plura ut unu: ḡ n̄ dat maa xao, ut tribuat unitz; ꝑ multz. = Ad aagtu xeo diſgdo aſſptu: daxent intlui ſrmtz, ut cognent aliz ptive, ac ſi in ſe no: aliz ʒscive; ddo: ꝺ let ʒbeant ſrmtz ad cognz ʒscindentz naz a ſingtalz; n̄ trat cognz flz. Diſguo etiꝫ maa ꝑnis: daxent intlui ſrmtz, ut cognent ut unu xa; no maa: ut unu intlz; ſubguo: ut exerte intlz unu; ddo: ut ſigte intlz unu; no maa. Stio liquet.

Ad ꝯſeq no maa; ujj pruz diſguo. deo tribueret obto unitz, go n̄ attgit plura ut plura, et attgit plura mo defective cotz; ddo maa: ꝯtoiſe ga n̄ attgit plura ut plura; no maa: et ꝯſa min, et ꝯꝯ. = Sgit ut cogtio abſra tribueret obto multz intlz, debat xeptare plura mo deſive do ſo; uz d ita n̄ xeptet, ꝯꝯz nec tribuit multz intlz. At ut talis cogtio tribuat obto unitz intlz; ſuffit, qd attgat plura mo defve cotz. Et uz hoc mo attgat; inde e, q tribuit obto unitz intlz: qxia n̄ xeptet plura ut ſignate unu.

Obijcies 4: ſi cogtio abſra hoi haxet ad ſingula, diſgueret ſingre a ſingulari: ḡ n̄ eet abſra, qd implat. Dat ans: deo cogtio Dxꝫ diſguit Dxꝫ eo n̄ n̄ ipſo, ga trat ad ſingtaz: ḡ ſilz. = Pmat 1: per cognz attgtz plura exꝑte obti attgit ex ꝑte obti pluxatas; ſ pluxatas e diviſio: ḡ ꝑ eſſbi cognz attg xet diviſio: ḡ p talz cognz obtz n̄ fit intlz unu. = Pmat 2: deo cogtio populus xeptat ſa pluratz ut talz, ga dz e ſa populz, ac colectio pluriuz ſ species hua cotz e, ac colectio pluriuz hinuz: ḡ cogtio ho, q ſpeciz homz xeptat, xeptat pluratz ut talz.

Ad aagtu no ans. Ad pruz diſgo ans: deo cogtio Dxꝫ diſguit Dxꝫ ab n̄ n̄ ipſo, ga trat ad ſingtaz Dxi, eam attgdo ut talz; ddo ans: ga utcunq trat; no ans, et ꝯꝯ. Diſpas daxa e: per cognz Dxꝫ cogit Dxetas ut talis; ꝑ hanc d cognz

hoc n cognoscunt singula ut talia; sed precise sub ratione tiris omnibus communis
fa sui. = Ad primam confirmationem distinguo maiorem: si cognitio attingit plura ex parte
obiecti attingit ex parte obiecti pluralitas eo modo, quo attingunt plura; concedo: ex
tio mo; nego maiorem: et conseq. minorem, sub sola distinctione est. Licet cognitio hoc att-
ingunt plura, pluralitas, et distinctio, cetera neque ut plura, neque ut
pluralitas, neque ut distinctio attingunt. = Ad 2 confirmationem consequentiam transeo, nego
consequentiam istam, et ratio. Ex quibus sic infertur, quod haec cognitio precius
tua respectat sub pluralitate ut talem, quod verum est; ideoque sic lez n situa-
tale. Non quod proppter istis, licet quod haec cognitio hoc respectet signate precius
bruz; quia qualiter exercite fit, et constituit sic ipsam cognitionem tamquam sic fore.

Instabis ex
Sequendo: si cognitio hoc trahit indistincte ad naturam, quod ipsam erit natura in cognitione, ac est in se; in se
est multiplex: ergo erit in cognitione non una, sed multiplex. = Urget: obiectum ut cognitum tantum habet, quod cog-
nitio respectat: ergo si cognitio n respectat unitatem naturae, natura ut cognita n habebit unitatem, nec erit
una. = Ad instantiam nego maiorem; quia natura in cognitione, sive ratione cognitionis, n autem in se, aut
ratione sui est intellectus distincta a singulis. = Ad urgentiam nego anteriorem; quia obiectum ut cognitum habet
denominationem cognitionis, quae n respectat cognitio: obiectum ut cognitum habet actualem distinctionem rationis, quae n re-
spectat, sed exercite facit cognitio tamquam sua susceptibilitate distinctionis. Hinc sequitur etiam naturalis.

Ob-
jicies 3: si cognitio abstractiva attingit indistincte plura, erit sua copulativa, vel sua dis-
tinctiva: quia alterum ex his equivalebit: omnis homo; aliquis homo. Atque si neutrum ex his fit
universale: ergo neque sic abstractiva fuit, si attingat indistincte plura. = Nego anteriorem; et argu-
mentum ruit. Ratio est; quia cognitio sua praescindens a singularibus; nec sua copulat,
nec sua disjungit singulares. Cum autem cognitio abstractiva sit sua praescindens a pluralitate;
ideo neque sua copulativa, neque sua distinctiva est. = Ceterum n renuam dicere, esse
vere copulativam, et vere disjunctivam. Ratio primum est; quia si consideret obiectum cognitionis abstractivae
hoc secundum extensivum, et secundum adequationem realem, et obiectivam,

rþdi obtũ explat p cognẽ sa cognẽ, p hanc vꝫ hic ho, et hc ho ē obtũ ex tenruz cognis ho. Rao secũ ē, qa sc ostexet tale obtũ secdũ intẽ, et secũ atqnẽ intlẽ, et abstraciuis, explat p cognẽ fa disrẽ; p istẽ vꝫ, h hic ho, h hc ho ē obtũ intvẽ cognis ho.

Qd attinet ad cognes istas, ois ho, aliqs ho; dico p neutrã fuxi vasale. Rao ē, qa p utramq attigunt plura ut plura. De cogna hoc sigtũ; de distiva pbat stra n nullos. Raes: istẽ quis l plẽ, et ilgnaẽ: Deus ē xlep. Deus; Dũq ē aliqs Dũq; n alia de causa, nisi qa ex pte pdti exprimit pluratas: q pers ius istẽ algs ho attigunt plura ut plura. Vaget: p hanc cognẽ ois ho n sit vasale, ut istẽ oes sstat: q neq p istẽ algs ho. Pbat squẽ: tota disa harũ cognẽ sst in eo, q hic pdicao n sit ra, Dũq ois ho; hic ā ra sit, Dũq ē algs ho; l hic rao nulla ē; qa ra ē pdcao istẽ Dũq ē Dũq, l Dlq; et tn p cognẽ hanc Dũq, l Dlq n sit vasale: q sic n fit p cognẽ ois ho, neq fit p disrẽ algs ho.

Obijcies deniq: na abstra ē totũ divisile in partes; l totũ divle in ptes dit sa pluratẽ: q na abstra dit sa plu ratẽ. = Reo disqdo maa: na abstracta ē totũ pdiale divle in ptes; sdo maa: est totũ actle; no maa: et silẽ dista mia, no sq. Ipdtũ phycũ vꝫ ex corpore, et aia unitis dit au, et sa ptes, p quas sstuit: at totũ pdiale, ut ē na vasalis n dit sa ptes, in quas dvit; l ab ijs psundit; n, ut ingt Ang Q quasi 55, vasale n stinet inferiora au, l pdia; qnq vxeet ab lis spdit. Adait S D; qvis q na n possit ra existere sine ma indivisili, seu disis numnis, ut volebat Plato; pdbest tn abstrahi p intlẽ, et sideraxi, lis n sidera tis: qd cuz fit ē unũ de multis, scet pdicable, et unũ in multis

Sectio 8.

Duplex dubium resolvitur.

Primum est: an natura vaga possit abstrahi ab uno individuo, quin abstrahat ab omnibus? Respondeo negative cum Hurtado, et Lynce contra Oviedo. Probatur: cognitio, per quam natura vaga abstrahitur a Petro, est ista homo; sed per istam eo ipso, quod natura vaga abstrahat a Petro, abstrahit ab omnibus individuis: ergo nequit natura abstrahi ab uno, quin ab omnibus abstrahat. Maior constat; quia natura vaga nequit abstrahi a Petro nisi per cognitionem, per quam intellectus possit reddere rationem de natura, et non de Petro. Probatur minor: talis cognitio continet intellectum omnia naturae vagae individua, et ista per confusionem cognitionis reddunt unica defi-nibilia; sed per cognitionem ita se habentem abstrahit necessario natura vaga ab omnibus individuis: ergo eo ipso, quod per talem cognitionem homo abstrahat a Petro natura vaga, ab omnibus individuis abstrahit.

Opponens contra 1: ab illo abstrahit natura, cum quo identificat; sed natura Pauli solo identificat cum Paulo ergo a solo Paulo abstrahit: ergo potest abstrahi natura ab uno, quin ab omnibus individuis abstrahat. = Instat 1: species a Petro immissa nequit deservire ad cognitionem aliud: ergo habita specie immissa solius Pauli, a solo Paulo abstrahit natura. = Instat 2: viso Paulo a longe, habere potest cognitio ista, licet aliud; sed tunc abstraheret natura alius a solo Paulo: ergo hoc evenire potest. = Antecedens sic probat, naturam Pauli non posse abstrahi a Petro, quod verum est: non autem probat, posse abstrahi a Paulo naturam Pauli, quin a reliquis individuis abstrahat reliquorum naturam.

Respondeo ergo maiorem antecedentis, et distinguo minorem; sed natura Pauli identificat cum solo Paulo, et alias similes naturas cum aliis individuis; concedo, et nulla similis natura cum alio individuo; nego minorem: et distinguo similiter primo consequens, nego consequens ulterius. Eo ipso, quod a Paulo abstrahat natura identificata cum Paulo, abstrahunt alias similes naturas ab aliis individuis; quia cognitio abstrahens naturam a Paulo continet Paulum in confuso simul cum aliis individuis; et per talem omnia individua reddunt unica definibilia. = Ad primam instantiam distinguo antecedens: species a Paulo immissa ut repraesentativa Pauli ut talis

negt deservire ad cognz aliud; sdo ans: vx respectiva gdti mus; negt
am, et pp. Operao intlis (ait Ang. Mag. quest. 55) ad oe induz, qd fuit
ē, et erit, ē una. Cū vo intlis ī beat. speciz qpaz indui futuri;
tud cogit p speciz alienā vx respvaz gdti mus.

Ad secdz rspz pp.a maiz
disquo mir; I tunc abstraet ūmgz pe na aliis ā solo Dxo; sdo mia:
abstraetqgè, no mia, et pp. Abstrao ūmgz qa ē mera pscisio uniq
pdti ab alio pdto: abstrao vo qa ē cogtio. sfferens qlura in gdto
mū. In pdto q caso p cognz tud al asferet gdtz al singlatez ā p
dto xale: ī ū sfferet Dxq cū reliquis aliibz. Vnde ā Dxo ī ab
straet qgè na aliis. Nos q tm asserimq, naz vez tuz ī posse gg
absti ā Dxo, p cognz scit hro; qa abstrat ab oibz induis.

Opnes. cū
singl quodz Rae asserente, qd pdtest xao mus absti ā plubz induz;
qa abstrat ab oibz: bzc abstrao cogtio psedit fa xaonz cognis ā plu
bq cogbz, et ī ā se ipsa; I p absz ita pdtz abstit na ā plubz in
duis, qa abstrat ab oibz: q pdtest absti na ā plubz induis, qa ab
oibz abstrat. Pbat maa qad 2 ptz, in q ē difias: si p talz cognz
psdit fa xao cognis ā se ipsa, īaz abstrao ī erit fa ex pte actq
ipsa abstrao; actq ī erit fa ipse actq; psio ī erit fa ipsa psio; hac
implat: q talis abstrao ī psdit fa xaonz cognis ā se ipsa.

Reo ad
argtz ndo maa qad 2 ptz; cujq pnz disquo: īaz abstrao sub xao
ne cognis ī erit fa ex pte actq ipsa abstrao; sdo: īaz abstrao sub
xaone absis ī erit fa ex pte actq ipsa abstrao; no ppnz: et pet
ad reliquz argti. Explat: p laz cognz absvaz cogtio sfund
tur omnia individua in ratione mū cognis

unde p laz abstrit rao cognis ab oibz indiuis, et sqz a se ipsa. Si d abstrit, etiaz pscidit rao cognis ab oibz singbz; acqde a singtae ipsiq cognis. Ex hoc seqt, qd la abstrao sub pcisa raone cognis n e fa abstrao, sive talis cogtio; qd acts sub pcisa raone cognis n e fa talis acts; qd pssio sub raone pcisa cognis n e fa pssio, sive cogtio psiva. Hoc d n implat; l qass vez e.

Dubiu 2: an reqrat ad usale metpcu fa tale abstrao pôtiva; an vo sufiat abstrao simplex psva? Reo, sufire psivaz. E stia mlis intz nostres, qq accedunt Ill Deo, et Ill Erado stra Sstas plures, et p Doléuz. Simpx abstrao psva (q etiaz negva dit) e cogtio, q na pscindit ab infbz, qn ad inferiora refrat; vel hze cogtio hro. Abstrao pôtiva (q a p Doléuo dit etiaz spanativa) e acts, quo intls reflexe cogit nazut intliz separataz ab infbz; vel cogtio hze, hro abstractz ab induis. Resolutio ntra pbat sic: pcise posita simpci absne psva, penit sufiens unas intlis: q p ejdi absnz fit sufienz usale fa tale. Pbat ans: pcise posita ejdi absne, na, q ra e mulgx, una e raone, et defone; l unas intlis ad usale sufiens la e, vi uyz na ra mulps una e raone, et defne: q la absne posita, ponit sufiens unas intlis: q abstrao la sufit ad usale metpcu fa tale.

Dices stra 1: ad usale reqit, qd na heat p statu obvo atq qtaz negnz divisionis: q reqit acts, quo na ostinet ut intlisa; l talis acts e abstrao pôtiva: q hze ad usale reqit. = Dmat 1: usalitas e intentio secda: q supnit pmaz internz. Atq pma intio e simpx abstrao negva: q usalitas supnit absnz negvz: q uz usalitas n supnat se ipsaz; p solaz absnz negvaz n het na usalitz; acqde reqit pôtiva = Dmat 2: iuxta D. Thomaz de ente, et esta capt n potest dici,

qd rao uasalis oriat naz ut sic accepta; qa de raone uasalis ē unas, et im-
bitas: q naz huz vq secdu suaz absolutaz essentiaz, qlis ē hic simpx abstrao
prīva ho, ñ oit unas, et imbitas: q reqrit abstrao positiva.
Reo ad argtu
disjplo ans: ad uasale reqrit, qd na heat q stu obvo adaqtaz negnz obvaz divisionis
in se; no ans: adqtaz negnz falz in intlu; do ans, et no cq. Negao obva divisio-
nis ē obva unas, q signate q actu attigit: negao d falis divionis ē unas
falis ssistens in ipsa cogne. Na q p actuz negvaz bet adqtaz negnz divisionis
in stu obvo, q negao ssit q feli in ipsa cogne: indeq ē continue, et exercite de-
ve unas, et indivisa; ad hoc d ñ reqrit actu, quo signate sbeat na ut indi-
sa in se; s sufit actu, q p mu sfz exercite faciat naz intlitz indivisaz in se,
sive intlitz unaz.
Ad pmaz sfrz disjpuo ans: uasatas ē secda intio obva; do:
falis; no ans: et disjpuo cq pmu: q uastas supponit pmaz intnz obvaz; do:
pmaz intnz falz; no cq: cd disjpuo mia subtaz sitz, et no utramq cq = Pma
intio falis ē cogtio obti secdu ee, qd het a pte rei; vq cogtio ipsa ho: obtu d
liz ē 1 intio obva. Secda intio falis ē cogtio obti secdu ee, qd het dipdtz ab in-
tlu; vq hec cogtio speciis hua; obtu vo liz ē 2 intio obva. Sq sic: ua-
satas ē pma intio falis: unde supponit pmaz intnz obvaz, sive hunz obtu.
Ruesq uasatas ē 2 intio obva; qa ē obtu 2 intnis falis: unde pripoit ad
2 intnz falz; ñ d stuit p ipsaz. Relinqtq, qa na hua qt subiacet hui
ie cogni ho ē fa uasalis: et qt sic ē 2 intio obva; q ē obtu 2 intnis falis,
scet huq cognis speciis hua.
145. Ad 2 sfrz reo, insu D. Thognaz ut sic, et
secdu se ñ here uasatz intcaz; d alitz (ut inqt s. D.) cuz na secdu int
cuz sit in quobet indio, qbet indiuz eet uasale. Sqt na secdu se, et ut
sic ē reretu denotiorz: subtu ē na secdu intcaz sui; fra ē cogtio abstrac

Ita ut sic subtive sumpta n̄ ē fr uṙsalis; sumpta vo secdu subtu sul et frz ē fr uṙsalis. Pmuz asserit ā D Thoma, et ā nobis libentz dīt: secdu ā nobis asseῑt, et ā S Dre n̄ negat. Vnde in fra ɔ̄o anti iuxta explicanda dsqno ɔgi: q naz huz secdu suz absolutz ɔsterang subve sumptz n̄ovit unas, et ɔmbitas; ɔdo ɔg; subve sul, et fr sumptz; no ɔg.

546. Dico 2: uṙsale ē relativu, et ut tale explat: q ɔstuit p actu ɔprantz naz ad infera: q n̄ sufit abstrao, s ɔprao requit. = Omat: uṙsale metpcu ē fontu uṙsalis logi dtrati: q ɔstuit p ɔpraonz; diu d ɔparao at species, l indua n̄ accedit, uṙsale ē indfrens, ut sit gg logu, l lga species. = Ante respnz nota, absui corrclava ce ɔpraonz: hc ḡ ē duplex; alia simplex, alia ɔgsita. Oprao simplex ɔsit in apline ɔpta, q̄ sine fali enuntiatione cogit na ut apta ad plura; vl na hua ɔcablis cu plurib. Ogsita ɔsit in iudio, quo intlq cogit, naz hre aptdiz ad plura; vl na hua ē ɔcablis cu pluribus.

Saz q reo ad argtu dsdo ans: uṙsale ē fmlz relativu, et ut tale explat; ɔdo ans: ē fr relonu; no ans, et ɔg. Sqit uṙsale ēna, et coptio abva: et sic frat relaonz ad plura, in gg ptest ce, et de gg ptest pcari. Hinc n̄ infert, q uṙsale ɔstuat p actu ɔprantz; s.o qt actu, pqm uṙsale explat, sit actu ɔpltivus, et relao raonis. Pmuz fluz ē: secdu ēcu, qa hc dfo uṙsalis logi unu aptu pdi de plurib, in gg mulqcat, ē fr actu ɔprais naz una ad plura. = At ɔfrz ɔ.o anti, no ɔg, et pruz adintq. Stq copta naz p cogniz hō dtrata ē ad specie logz, et n̄ ad gg logu. Ma ē; qa ē pliz relata ad infera n̄ specifice, s numere divsa. = Nota, q abstrao negva ē potiva unas falis n̄ sigte, s exerti talis: unde na p absniz negvaz het potivaz unitz falz, et intlz in au exerto; l.t n̄ in au signato.

Ad fi-

sing advtet; qd actg intly Dni nequeunt facere uasale. Rao e; qa actg, quo sit uasale, et pũvg, et inadqtg; atq adeo impti cogcere naz ipsaz intliz separando â singbg. = Advtet; qd cogtio Angca pôtest facere uasale. Rao e; qa n̂ rep͂nat cogtio Angca inadqta, et psiva, p qz ria aliqua â singbg abstrat. = Advte 3; qd voluntas neqt facere uasale. Rao e; qa licet vtas possit ferri in raonez oĩz abstaz p intluz; n̂ tn potest abstrere, seu psdere raonz oĩz ab insbg: hoc ô e disquere intliz, sive p actuz raonis, qd vtati spiare neqt. = Advte tandz; qd neq phantasiz, neq sg extni actus faciunt uasale. Rao e; qa tales actg n̂ st psivi.

Sectio 9.

explicat aptitudo uasalis metzũ ad vtaz cum plubus.

Aptdo uasaliz sumpta e ptia, seu captas ad aliqm taz. Alia e physca: loga alia. Physca e captas ad taz ra distz; vz aptdo ignis ad calorz. Loga e captas ad taz ra indistz; vz aptdo hũnis ad risilitaz. Vtraq aptdo divit in potivaz, et negvz. Potiva e captas ad taz exactz: sic ignis e potivè capax caloris, et ho risitatis. Negva (q etiã ptia neutra apltãi solet) e captas ad taz n̂ exactaz sive cuz indifa ad luz: sic aẽr negvè capax e lucis, ad q e physcẽ difrens: et al e negvè capax ptẽ hoc, ad qd logè indifrens e. = Igit certuz e, naz uasalz n̂ here aptdnz physcaz ad vtaz cuz plubg; qa n̂ distguit ra ab liis: het tn aptdnz logaz ad vtaz cuz plubg; qa na uasalis e capax vtari cuz plubg ra indistis ab ipsa na.

Hinc notabis, qd aptdo naz uasalis p stureali e potiva, et n̂ unica, s multiplex. Rao e; qa na hũa vg in stu reali st plures naz, qñz unaqq potest, exigitq vtari cuz suo indiuo: na d Dni potest, et exigit vtari cuz solo Pro, na Pli cuz solo

Ilo, et sic de ceteris. = Notabis 2 itra Hitas, dr vasale metpeuz in recepi syxarz naz ad inferiora; l lia sufficit istiu p naz ra multiplez; et simplez abssz. Rao e; qa na ra multiplex e apta ad idtaz realz cuz plubz; et pota simpla absne zecva, reddit fa una: q pota la na, et absne ista, poit vasale metpeuz; scet unuz aptz ce in plubz p sui realz idtaz et realz mulpnz. Vide dicta â n 541. = Notabis 3, qd potia loqa alia e puxe loqa; alia vo loqa sul et metpea. Utraq loqa e; qa e ad tuz ra indistz. At pma e ad tuz e; taz fa indistz, qng fundat illamz ab actu ad potiz; vq e al: q pest ce al. Secda vo e ad tuz fa distz; vq potia hinis ad xistaz.

Sit 10: vasale metpeuz bet apdnz loqaz negvaz ad idtaz cuz plubz. Pbat: vasale metpeuz e na p stu absnis; l na p stu absnis bet apdnz loqaz negvz ad idtaz cuz plubz: q talz apdnz vasale metpeuz. Pbat mia: natura vq p stu absnis e fa essa metpea hinis; l essa fa bet apdnz loqaz negvaz ad idtaz cuz plubz: q na p stu absnis eamdz apdnz fa bet. Qd essa metpea hinis beat apdnz, pbat; qa bet captaz ad idtaz cuz plubz. Qd haec apdo sit loqa, seu metpea, pbat; qa e ad tuz ra indistz. Deniq qd sit negva, pbat; qa essa metpea hinis nullz potiz fa imbit, aut exigens loqe, aut loqe repnans idtai cuz plubz.

Colit 1; tuz istz na loqe negva apta, ce tuz 2 intuis; qa sunt naz qd sube cogni absoz. = Colit 2; naz p stu absnis neq ce potive aptaz pe q potive ineptaz ad idtaz cuz plubz. Rao e; qa na ri absnis neq bet fa potivaz apdnz, neq potivaz inepdnz; l alijs tuis, neq bet fa exigentiaz neq repugnaz ad idtaz cuz plubz: q p stu absnis neq e potive apta, neq potive inepta ad idtaz cuz lis. Igit lit coptio absva qd potivz; ii tn exprimit fa exigtiaz, aut reptiaz naz ad idtaz cuz plubz.

Itra

dtra. sed 2 dices b: aptdo loga e idtas; s na p stu absuns n het idtaz: ergo neq loga aptdnz. = Dmat: na sua seclus, se neqt existere a pte rei sine alt quo indiuo: q aptnz pdivaz ad idtaz cu aliquo saltz induo; exigit ergo aliqd induz indetae. = Ad argtu disquo max: aptdo loga pdtiva ad dtaz e idtas; sdo: aptdo loga negva; no max in sensu fali, et in eodz sso min, no sq. Aptdo loga negva e fa n reptia pdti decablis ad idtaz; hoc d n reptia pscindit ab dtae. Vnde p hanc absnz hc n attigit fa idtas naz suz cu singbz; s si attigit fa na n imbens fa pdtez exigens, aut excludens talz idtaz: = Ad sqnz disquo ans: neqt existere a pte rei sine aliquo induo, a q ingdtia pscindit p absnz hc; sdo: a q ingdtia n pscindit; no ans, et sq, cuz pbao disgda e slitz. Na sua neqt existere sine aliquo induo, sicut neqt existere sine alijs pdtis secdz ra idtis: et sicut ab his pscindit na p absnz hc ita etiaz pdit ab la existia: Vnde na p stu absuns sp manet cuz aptdne loga negva.

Dices 2: iuxta Dbuz 6 metpez cap 8, actz, et pdtia decent ee in eodz gene; s actz correspdens aptdni naz uesalis e realis, scit realis idtas: q etiaz aptdo dect ee realis: q n e aptdo loga negva ab opne intlis dependens. = Ad disgdo max: actz, et pdtia decent ee in eodz gene, qnz decent ee pporta; sdo: qnz decent hre eadz salia pdta; no max: et sa min, utraqz sequa in sensu fali negana e. = Desa ista pporabilitas e actz huijs genis al: atq adeo si in eodz gene; et e ibi pporata; at n hent eadz salia pdta: alias al cet fa pporitas. Slitz ergo aptdo naz uesalis e pporata ad idtaz realz: at lit actz sit realis, n eo ipso aptdo p stu absuns dect ee realis.

Dices 3: dco na absta n e fa pdtive apta, nec fa

s positivè inepta, qa nec ut apta, nec ut inepta cogit; sed cognz absoluta n cogit ut negvè apta: q nec apta e negvè. = Ista propria distinctio rqz: q nec e positivè apta negvè; ideo rqz: creante; no rqz. Itaq nec apto positiva, nec positiva ineptitudo convit naz ratione cognitionis: unde ut na in cogne sit positivè apta, decet p cognz exprimi potentiam exigentis entitatem; et ut sit positivè inepta decet exprimi potentiam repugn entitati; et rqz ut na in statu absoluto eet positivè apta, l positivè inepta, debeat cogi apto ut talis, l cogi ineptitudo ut talis. Apto a negva convit naz ratione cognitionis: unde ut na sit apta negvè, n decet cogi ut apta negvè, sed ut sit fre cogita, n decet cogi ut cogita; nec decet cogi ut una, ut sit fanna.

Dices 4: qd na possit ... , et multiplicari in plurib, ut aliud e, nisi qd possint dari plura individua in eadem specie; l posse dari plura individua in eadem specie n convit ab intellectu, l radat: q qd na possit ..., et multiplicari in plurib, n convit ab intellectu, l dat rx: q apto naz ad entitatem cum plurib n e negva. = Neg distinctio major: qd na multiplex possit ... et multiplicari in plurib, ut aliud e, nisi qd possint dari plura individua in eadem specie; ideo major: qd na una possit ...; no major: et consequentia, distinctio subsumpti, no rqz ultimam. = Si ... qd intra eandem speciem possint dari plura individua, qd reale e, et independens ab intellectu; at nulla dat ante opus intellectus na, q, cum sit una, n repugnet ... cum plurib, in qa multiplicetur: at q sit indifferens ad esse entitatem; unde qd na sit una, et ... plurib, dependet ab intellectione.

Obiiciunt; aptitudinem positivam naz negativam dari similiter ante opus intellectus. Ratio e; qa in nulla na singulari dat aptitudo, ut sibi alii dicunt; e e contrario naturalis (ut loqr Ex. D. Suarez) rei creatae n includere in sua entitate aliquid, ratione cujus ipsi repugnet habere alias res in specie sibi. l ... n ...

ripta cujbet naz singnis n sufit ad uasale fr tale; alix na Dni est, fr uasalis. = Obsvat; apdnz opz naz uasalis ee fr indifz naz; q uz una fr sit, pest ee in plubz, et in singulis infz adqte sufientz secdnz intensivz. Hoc d indifa n dat fz, / so ftmliz arte opnz intlz, ut ostat.

Ad secuns calsz rogat: an in na uasali det apti ad idtaz cuz indus vago? Reo, naz uasalz n here apdnz at idtaz cuz indus xa vago; here tn apdnz at idtaz cuz indus intliz vago. Rao pmi e; qa na uasalis n het apdnz at idtaz cuz impole; s indus xa vagz e impole; q̄ qd d a pte xei e, het naz in se detxatoz; aegde e qd xa detxatoz, et n vagz xa: q na uasalis n het apdnz at idtaz cuz indus xa vago. Rao secdi e; qa na tua vsin stu absns het apdnz at idtaz cuz Dno; / Dag vage, ofuse, et disstive cogtz e indus intliz vagz: q na uasalis het apdnz at idtaz cuz indus intliz vago.

Sectio 10.

explat apdo uasalis logi at pdicaonz de pluribus.

Apdo opa uasalis logi ut a metpco disti e pdicabitas de plubz: unde hac pditae explata, apdo la explata manebit. Vasale logz ptest, stri l in aeu pmo, l in aeu secdo. In aeu bit de fali actz, xaone cujs fr cornet pdbilitas, q e vatz at secdnz intliz in multis. In aeu pmo dit essliz, et ostive essdi stutz. Si hoc utz poat cuz oibz prreqsitis at actz secdz, exit in aeu l pxo; si d aliqd prrequitz desit, exit in aeu l remoto. At muz quo qvis sufientz apcatz peso disto e in aeu pmo pxo at secdz; si vo apcas desit, e in aeu l remoto.

Inquiritur, per quod constituatur universale logicum quod distinctum a metaphysico. 1ma
una sententia dicit, per eorum constitutivum universalis logici ut talis consistere in relatione ratio-
nis resultante ex actu comparante naturam ad inferiora tamquam ad terminum ad quem; et sicuti per
eandem comparantem universale logicum. 2a sententia vero alterius, et Suarius dicit, univer-
sale logicum ut tale constitui per aptitudinem praedicandi, ut praedicetur de pluribus, eamque aptitudinem
formaliter consistere in comparatione simplici, per quam comparationem fit universale logicum. 3a sententia defendit,
universale logicum ut tale constitui per possibilitatem remotam, sive aptitudinem, quae tenetur ex
parte naturae ad eundem intellectum in multis inferioribus sicuti per simplicem
absolutam naturam. Ita Sing. Ratio, cum qq.

Dico 1: universale logicum formaliter ut tale
et quod distinctum a metaphysico constituitur per possibilitatem remotam. Probatur: universale
logicum quod distinctum a metaphysico constituitur per id, per quod primario, et essentialiter differt
a metaphysico; sed ita differt per possibilitatem remotam: ergo per hanc constituitur universale
logicum quod distinctum a metaphysico. Minor probatur: possibilitas remota est constitutiva
universalis logici; hoc est formaliter unum aptum praedicari de pluribus: possibilitas vero remo-
ta non est constitutiva universalis metaphysici; hoc vero solum dicit formaliter aptitudinem ad identitatem rea-
lem cum pluribus: ergo universale logicum differt primario, et essentialiter a metaphysico per re-
motam possibilitatem. = Observa, possibilitatem et passionem metaphysicam essentialiter subsequi-
tam ad essentiam universalis metaphysici, sicut ad aptitudinem naturae universalis ad identitatem cum
pluribus: unde universale metaphysicum est fundamentum, et ratio a priori universalis lo-
gici.

Dico 2: universale logicum in actu remoto sufficienter constituitur per absolutam sim-
plicem naturam. Probatur: natura per eandem absolutam est unum ex se praedicabile de pluribus;
sed unum ex se praedicabile de pluribus est universale logicum in actu sufficienter constitutum:
ergo per eam absolutam sufficienter constituitur universale logicum in actu remoto. Probatur
major: natura enim praecise absolute est quaevis sine differentiis; sed natura quaevis sine differentiis
est unum ex se praedicabile de pluribus: ergo natura per eandem absolutam est unum ex se praedicabile

de plub;. Ra° min; qa na pcie sin diff. e na dblis cu; plub;, na q sic dblis e suffiq una, et ex se apta ad cendu; intliq in plubm: et sq; ex se pdblis de plub;. Obsva, uusale logiq in au t remoto qui e pcise unu; ex se pdble de plub; n sstui p comparaoq simpq naq ad infra.

Dico 3: uusale logiq in au t pxo sstuit p spraraq simpe;: Pbat: uusale logiq in au t pxo e na pxe pdblis de plub;; sna pxe pdblis de plub; sstuit p spraoq simpq: q p loq sstuit uusale logiq in au t pxo. Pbat mia: na n e pxe pdblis de plub;, nisi detur aptitio suasivavitiq naq ad infra; s hqc aptentio e sprao simpx: q hqc reqrit, et p hanc sstuit uusale logiq in au t pxo. Mia sstat; n enq e aptitio suasiva e hqc, aut filio cogtio: na bua dblis cu; Pxo, Plo, et cteris indivis; hqc e sparao simplex, ut liqt. Mar. pbat; qa dut stas n e pxe pdtem amare dtu;, nisi pheat cogne pponentq motivu; ad amoruq. Et intlq n e pxe pdtem pdicare naq de infq. nisi pheat cogne pponentq motivu; ad pdiq; ergi cogtio e aptitio suasiva vientq naq ad inferiora: q nisi hqc det, na n e pxe pdcablis de plub;. = Dmat: ut na pdet de infq, pregt cogtio naq et inferioruq; s hanc cogne vocam sprao simpq: q hec p requirit.

Dico 4: uusale logiq in au t sstuit p spraoq sptoq. Ha Pbat: uusale logiq in au t sstuit p aq, vi cujq exercet ejq apto sset pdbitas; s aq, vi cujq exercit talis pdbitas, e actualis pdicao; actualis at pdcao e sprao sposita: q p hanc uusale logiq in au t sstuit. = Obsvat; pdcaruq uusalis logi de unico indivo vq; istaq Pq e ho, ce sufficeruq auq t uusalis logi sumpti secdu; intsivuq naq; qa quod e pr na uusalis, adeqte atque intentiali,

et abstrũ praeat de quolibet infri. = Observa 2; universale logicum ut potentiae, et absolute possibile constituitur possibilitas, in praecisione opositis; qua libet etiam in eo potentiae, et absolute talis ad aliud, constituitur per possibilitatem ipsius ag.

Obijcies contra 1 dictum ex P. Arriaga; et alijs defstiog, universale logicum ut distinctum à metaphysico constituitur per praecisionem simpliciter: universale logicum fa ut tale, absolute, et potentiae praedicabile; sed ut absolute, et potentiae praedicabile constituitur per praecisionem simpliciter: ergo universale logicum fa ut tale per ipsam constituitur. = Nego maior; quia intellecta potentiae possibilitate remota, intelligitur universale logicum ut potentiae, et completum distinctum à metaphysico: sigdem intelligit constitutum per potentiam, per quod non constituitur metaphysicum. Reponis: universale metaphysicum fa ut tale constituitur per absolutam, et potentiam idtitatem cum pluribus: ergo paritas. Nego anus; quia universale metaphysicum constituitur per negationem, apitudinem ad idtitatem cum multis; talis autem aptitudo est idtitas ex se, sive remota; supra quam addit idtitas potentia, et absoluta possibilitas idtatis, quae est actus sive aptitudinis correlativum.

Obijcies contra 2 dictum ex Th: iuxta D. Th. q. 7 de potentia, art. 11, intelligi: adinveniit intentiones generis, et speciei, considerando ordinem ejus, quem in intellectu habet res ad extra; sed actus considerans ejusdem ordinem est comparativus: ergo universale logicum in actu remoto constituitur per actum comparativum. = Transeat: natura quasi abstracta est indifferens, ut fiat logice particularis, vel ut fiat logice universalis: ergo per abstractionem simpliciter universale logicum in actu remoto sufficienter non constituitur. Probatur anus: si hoc vel comparet ad quod aliud, est logice particularis; si vero comparet ad individua est logice universalis; sed natura bene quasi abstracta est indifferens, ut comparet ad quod, vel ad individua: ergo est indifferens, ut fiat logice particularis, vel logice universalis.

577.

At argtuz reo,

256. Ad 3m Hinc ce stra nos; quando intellg adiicit entiz genus, et speciei conside-
rando ordinem aus intelg ad obtz ipsis, iz supponit univale logz suffi-
cientz constitutz; quia iz supponit entiz genus et speciei. Unde licet lz or-
dinz consideret p aliz actionz; hic actz n constituit, s supponit sufficientz consti-
tutz univale logz p abstrz simplicez. — Ad 2am dissquo ans: ē indif-
ferens, ut fiat in aus 2 logē peculiaris, l logē univalis; sdo: ut
fiat in aus 1; no ans: ujz probo eadz distine explodit, et enerz-
vat. Naz licet verz sitz qd in au 2 ē logē peculiaris, si de ipsa pdi-
cat qz al; et ē in au 2 logē univalis, si ipsa pdicat de inferius: at
na tria sine operaone ē logē univalis in au primo xendo p absta-
nz simplicez; p hanc d bet pbitaz xendrz de inflo.

Objiciēs 3o stra
idz dictz: fira constitiva univalis logē ē relao raonis naz ad infra;
s talis relao fit p actz operantz: g. 10 p aus operantz fit u-
tale logz. Pbat mar 1: univale logz fit ut tale ē supexij; s. supexij
constituit p relaonz ad infra: g p eysdē relnz constituit univale logz. Pbatr
univale logz ē unz verso plura: g ē unz respeciens plura; s respi-
ciens ut tale constituit p relnz: g univale logz ut tale p relnz constituit.
Si argtz loqret de univali logo in au 2; sdcenz libentz, qd constituat
p relnz raonis ex teaz naz insitz in au operante, et pdicante se
in inflis naz.

S. qa argtz loqit de univali logo in au 1 xendo; reo
dissqo mar: fira constitiva univalis logē ē formalis relao raois; sdo:
ē fulis relao; no mar. Ad 1 pbnz dissquo mar: univale logz fit ut
tale ē extiē supexij; sdo mar: intiē supexij; no mar: et dissqu
etiaz mir; s supexij constituit p relnz formlz; sdo mir: p relnz
fulz; no mir, et qz. Ad 2 pbnz dissquo ans: univale logz; ē

ē extēe unuz vers plura; ɔdo: intēe; no ɑ̃rs: et dis̃guo ɑ̃s: ꝙ̃ resp̄cirs formaliz plura; ɔdo: respiciens ꝭ plura; no ɑ̃s: et sicc̄ pet ad reliquas ppnes. = Vrsale logicz so extēe ē superiūs; ga sua, ū uers ɔstituit in ee superioris, ē cogtio abstiva naz extra, ꝙ ad plura se extendit, ꝙ cogtio ɔrrespbet inferioris: cogtio ū abstiva nē actlis ſalis relao naz ad inferia, a qq̃ ɔfundit; io ē formalis relao raois, qm̃ ɔstituit naz ex parte ipsius aptaz extēe, ut ꝑ ɔparaonez ɔpostaz, ꝙ ē ſalis actlis relao raois, referat ad inferia.

Resp.

sio: lẽt ɔpraō ɔpsta tendat mo relvo; si tñ respiciat ex pte obti naz ut relataz, na ex ū lyū denobit relata: ꝙ ncūt stio. Pbat ams: lẽt Deus cogcat lapidz mo infito, imatli, et eterno; lapis ū denat infitz, imaterialis, nec etnz; ga cogtio Dna ū respiciat lapidz ex pte obti ut infitz, imatz, et etnz: ꝙ patz. = Ad dis̃gdo ams: ū denabit intēe relata; ɔdo ams: extēe relata; no ams, et ɑ̃s. Ad pruz no ams ꝑꝑ̃tz laz causalz ga. Sgit raō, ꝑꝑ̃tz ga ū sortit lapis tas denoes ē, gas denoes intez, ꝙ ꝑvie requirunt a sua extra. Sta relata ad infra ē intea dentio: unde ꝑcest ꝑvie a sua ext ca, scit a ɔpraoe ɔpsta; qui hec respicit ex pte obti naz ut relataz: sicut cogtio denat obtez cogtz; qui lẽt ut cogtz ex pte obti respiciat.

Obes 4 ɔtra 3 dictuz: intlz assuefactz abstrahere naz ab infris ꝑtest laz ꝑdicare abse ꝑvia ɔpraoe: ꝙ hea ad vrsale logz in ace l ꝑxo ū requit. = No ams; ga gd intlz sit assuefactz ad abstrahendz, et ꝑdicandz, io ꝑbat intlz ſali posse abstrahere, et ꝑdicare; ex hoc ū io inferat, gd intlz ſalime ꝑbeat ɔparaonez, hu plurz, ꝙ reddat ꝑvie ꝑms naz de infris ꝑdicare. = Instabis:

intlz habet

sine prævia expressione simplici expressos simplex: quod etiam expresse negatur. = Respondeo, nego consequentiam. Disparitas; quia ut intellectus habeat expressos simplex non requirit cognitionem generis motivum: hæc autem requirit, ut habeat expressam expressam, quæ unum de alio prædicet. Sicut ut intellectus habeat apprehensionem, non requirit apprehensio; hæc autem requirit, ut intellectus habeat iudicium.

Reinstabis: quod ut intellectus prædicet hominem de Deo sufficit, quod præcedant istæ apprehensiones simplices: Deus, homo: quod non requirit expressos simplex. = Respondeo distinguo 1 partem: quod ut intellectus prædicet hominem de Deo, sufficit, quod præcedant hæ apprehensiones simplices, si per eas intellectus advertat connexionem inter Deum, et hominem; concedo partem: si per eas non advertat istam connexionem; nego partem. Sicut ut intellectus prædicet hominem de Deo, requirit cognitio sive praevia vinculi inter subiectum, et prædicatum: hanc cognitionem habeat (sive consistat in apprehensione composita, ut volunt nonnulli, sive in duplici apprehensione simplici) appellamus expressos simplex: hæc quod requirit. Hinc negatur consequentia. = Ista, quod hic non loquimur de universali logico respective ad quemlibet intellectum possibilem; respective ad intellectum nostrum, vel aliorum creaturarum; nostrum autem intellectus negat sine illa prævia expressione simplici prædicare: quomodo possibilis sit (quod omitto) intellectus, qui tali expressione simplici non egeat ad prædicandum actualem.

Sectio II.

An servet universalitas in actuali prædicatione?

Satis implexa est disputatio ista; quam nos nostrum rationi in nulla simplici opere paucis duxi. Itaque, ut ex dictis constat, universale logicum nostrum aptitudinem prædicari de pluribus; itaque apto vero per actualem prædicationem, seu iudicium prædicatum actualiter negat de suis inferioribus. Inquiritur nunc: an universale logicum in actu exercito, sive prædicatum actualis servet universalitatem, seu non universalis retineat? = Suppono 1, triplicem esse propositionem, quæ vocant prædicationis directe: 1 illarum, in qua prædicatum universale prædicatur de subiecto universali; verbi gratia homo est animal rationale; et in his certum est apud omnes, prædicatum servare

sua universalitate. 2º est lazus, in quo praedicatum universale enuntiat de nunc universali: ut homo est animal; et de hoc dubitatur, an praedicatum servet suam maiorem universalitatem. 3º denique est lazus, in quo praedicatum universale de subiecto singulari dicitur; ut Petrus est homo; et de hoc etiam dubium est, an praedicatum intra propositionem suam universalitatem retineat.

Supponitur; dubium procedere ex suppositione, quod iudicium mentale, ut Petrus est homo sit simplex realitas; ita ut subiectum formale sit realiter formale praedicatum: atque realiter logice subiectum formale attingat non solum subiectum obiectivum, sed etiam obiectivum praedicatum; praedicatum formale non solum attingat praedicatum obiectivum, sed etiam obiectivum subiectum. = Suppono 3º; ad iudicium ut istud, Petrus est homo, procedere in intellectu duplicem apprehensionem; aliam quae formaliter attingat Petri entitatem, ut haec cognitio Petrus; et aliam, quae formaliter attingat naturam humanam ut cognitio ista homo: aut saltem procedere apprehensionem complexam aequivalentem his; ut cognitio haec Petrus homo. = Suppono denique, in hoc iudicio mentali realiter indivisibili Petrus est homo distingui tres partes; scilicet subiectum formale, copulam formalem, et formale praedicatum: sicut tota entitas huius iudicii quatenus comprehensive, aut subiective attingit subiectum obiectivum, dicitur subiectum formale; quatenus vero enuntiative, aut praedicative obiectivum praedicatum attingit, dicitur praedicatum formale.

His suppositis, 1ª sententia tenet, universale logicum amittere universalitatem in actuali praedicatione. Ita pro Hurtado, Arriaga, Oviedo, et Alphonsus, quos citat, et sequitur pro Quirinado tract 2 de universalibus disp 5 sec 3. = 2ª sententia opposita tenet. Hanc defendunt cum pro Suarez pro Complut. Quiros, et Lynce; quos citatos sequitur pro Aguilar tract 3 logicae disp 2 sec 7 sub sec 8. = Cum his dico sit. Universale retinet suam universalitatem in actuali praedicatione. Ut probatur, cognitione expresse praedicatur in hac propositione Petrus est homo. Id quod probatur, si probetur, ipsum actum in ea propositione formaliter enuntiare singularem Petri, neque sub disiuncto, neque determinate.

Pbat itaq pmu: si obi aq exgeret fr entiè sub distinctio singlz Dei, idq fr enuntiaret, ac iste, Dey e aliq ho: segtta e fla: q etiaz d, ex quo seqt. Pbat mia: o hunc actz Dey e aliqs ho attigit intelz fr entiè plura ut plura, et pitest reddere raonz de pluratate naz; s p hunc Dey e ho n attigit intelz fr entiè plura ut plura, nec pitest raonz reddre de pluratate naz: q flz e, qt hic actz idq fr entiet, ac pmq. Mar certa e; pbat mia: q n attigit fr entiè intelz p hunc actz Dey e ho, qt n attigit fr apprensivè per apphnz istq ho: ne pitest reddre raoz de eo, qt n attigit fr p obi apphnz: s p apphnz pdictz n attigit fr plura ut plura, nec pluratatz naz: q nec p lud iudiz Dey e ho.

Igit ad lud iudiz sppz pcedunt suz duz apphnes Dey, ho: pinde d tm fr entiè attigit iudiz, qt p apphnz ho pvie cogbat: sut d tm subiè fr attigit, qt pvie p apphnz Dey cogbat. = Vaget: si p hanc pnz Dey e ho idz fr entiet, ac p istz Dey e algs ho; idq eet ingrere: qt e, Dez ee hinz? atq ingre: qt e Dez ee aliqm hinz? s hoc n e sedz: q idq fr n enuntiat p pmz pnz, ac p secdz. Mao mia e; qa interrogti pmuz n be respdet: e, l ee Dez, l Deuz, l Antps be d sic respdet intgti secdz: q n e idz ingre pmez, ac ingre secdz.

Saz q pbat secdz; sed p obi aez n attigi fr enatvè singtaz Dei ditrae. Si be aq Dey e ho attigret fr entiè singtaz Dei ditrae, idq fr enret, ac iste Dey e Dey; hoc secdz e flz; q et pmz, ex quo infert. Mir pbat b; qa aliz oes pnes entiantes de Deo aliqt pdtz cz ipso deatz, enunrent fr

dz; vel ipses iste Deus é ho; Deus é al, Petrus é vivens: unde etiam sequet
unde etiam sequet, qd fr idem eet sps h restrictus, atq ams restrictus; vel Deus é hic
ho: q Deus é ho; qd qdm maxime absdum é. Pbat 2 eadem mia efficaciz ex singu-
laris; qa alia sunt va é hec ptio Deus é ho, ita etiam eet va ista tm Deus é ho;
qd manifeste flm é. Sequela pbat: hec ptio é va tm Deus é Deus: q si hec
Deus é ho idem fr entiaret, ac ista Deus é Deus; sut é va ista Deus é ho, ita e-
tiam eet va hec tm Deus é ho.

Explat hec ra: ptio exclusiva afva exponit
p copvam ex duabz singlr, qrm altera affirmet de subto pdtum, et altera
de oi alio a subto neget idem pdtum: q la exclusiva tm Deus é ho sic ex-
ponit: Deus é ho Deus, et nl aliud a Deo é ho Deus; s hec é va: q etiam
eet la. = Ex dictis q hoc argum ofit: iste actus Deus é ho fr entive
attingit nam hum. qr fr entive attingat aliqm singtam: q fr enuntiative ofdit
Deus cum reliqs hinibz in pdto omi; s cogtio ita ofderans facit ua-
sale; cogtio & abstrava, facunq ualis é q ofdit intlim plura ineo-
dem pdto omi: q talis actus fr enuntiative facit uasale: q uastas
servat in actu pdicare.

Hinc pocipata manet dupx adonez itio.
Prima é dicentium, qd in la pne Deus é ho attingit fr enunve sub disjun-
cto singtas Dei. Secda afftium, qd attingit fr enunve determinate ipsi
singtas. Tertia asserentium Ris asserentri, p lim ano attingi fr en-
tive nam hum secdum se; at n retinere uastam, qa p eumdem ano
exprimit ex pte subti singtas. = Dcupta é, ut ofstat, 1, et 2 itio:
et etiam hec 3, ut ostendit sic: pdictus ag n attingit fr entive nam p-
ticularem, aut singlarem: q talis ag fr entive pscindit nam ab
infibz: q in lo ano manet na fr entive abstracta, una intlim,
et apta, ut pdiet de plubz: q manet fr entive

exerte u[niver]salis: ac p[ro]inde s[oluti]o n[on] satisfacit.

Hoc q[uod] mo[do] instaurat arg[umen]tu[m] nat[ur]a tua e[st] fa u[niver]salis eo mo[do], quo e[st] unu[m] a[r]g[umen]tu[m] p[rae]dicari de plu[ribus], in q[ui]b[us] r[epe]r[i]ri mul[tipli]cat; s[ed] iuxta s[ententi]a[m] na[tur]a tua, q[uam] fa entive attingit, e[st] na[tur]a tua seduz se; ac p[ro]inde e[st] unu[m] a[r]g[umen]tu[m] p[rae]dicari de plu[ribus], in q[ui]b[us] r[epe]r[i]ri mul[tipli]cat: e[rg]o na[tur]a tua, q[uam] fa entive attingit, e[st] fa u[niver]salis. = V[er]get: ideo in p[rae]dicto ra[tio]ne manere na[tur]a fa u[niver]salis u[niver]salis ex p[ar]te p[rae]d[ica]ti, q[ui]a le act[us] e[st] r[atio] indivisibilis, et ex p[ar]te subj[ecti] exp[ri]mit singula[rem]; s[ed] h[aec] r[atio] nulla e[st]: q[uia] s[oluti]o ruit. Dbat min: q[ui]a licet le a[r]g[umen]tu[m] sit r[atio] indivisibilis, et ex p[ar]te subj[ecti] attingat fa na[tur]a[m] particularem, adhuc iuxta s[oluti]o[n]em vera e[st], q[uo]d ex p[ar]te p[rae]d[ica]ti n[on] attingit fa entiva vel na[tur]a particularis: q[ui]a q[ua]m act[us] sit r[atio] indivisibilis, et ex p[ar]te subj[ecti] na[tur]a n[on] sit u[niver]salis; p[o]terit adhuc u[niver]salis e[ss]e ex p[ar]te p[rae]d[ica]ti.

Roborat[ur] 1[o] contra auct. Arg. D. opusc. 56 dicentis: h[om]o n[on] p[rae]dicat[ur] de Sorte seduz q[uo]d e[st] particularis, u[niver]s[ali]s r[ati]o; q[ui]a t[amen] le p[rae]dicat q[uo]d s[ignifi]cat... Mo[do] [illegible] h[om]o s[ignifi]cat na[tur]a[m] h[omin]is abs[tra]ctio[n]e[m] particularitatis, et particulari ra[tio]ne: sic q[uo]d ea[m] p[rae]dicavit. Ex q[ui]b[us] sic arg[ument]or: h[aec] e[st] actu[a]lis p[rae]dicatio. Sortes e[st] h[om]o; s[ed] in la p[rae]d[ica]tu[m] h[om]o servat u[niver]s[ali]ta[tem]: q[uia] h[aec] manet in actu[a]li p[rae]d[icatio]ne. Iqua legitima e[st]. Ma[ior] e[st] p[er] se n[o]ta; Min[or] p[ro]b[atur] in u[niver]salis in via D. Thom[ae], iuxta q[ua]m in tali q[ua] p[rae]dicat[ur] de Sorte h[om]o sine ra[tio]ne aliq[ua] particulari: q[uia] in la p[rae]d[ica]tu[m] h[om]o servat u[niver]sa[lita]te[m]. = Roborat[ur] 2: h[aec] p[ro]p[ositi]o al[iter] e[st] h[om]o n[on] exp[ri]mit fa p[rae]cisive, aut subj[ecti]ve dist[inctio]n[e]m h[omin]is; s[ed] p[rae]cise ra[tio]ne[m] interna[m] al[iu]s: q[uia] p[ro]p[ri]u[m] h[aec] D[ei] e[st] h[om]o n[on] exp[ri]mit fa entiave, aut p[o]tive dist[inctio]n[em] Dei; s[ed] p[rae]cise ra[tio]ne[m] interna[m] al[iu]s [illegible]. Iqua legit[ima] a[d] p[ar]i[ta]te[m]. Et a[ntecedens] c[on]stat ex eo, q[uo]d subj[ectu]m u[e]l p[ro]p[ri]u[m] sit l[o]g[ic]e indifferens ad p[rae]d[ica]tu[m] ut p[ro]batu[m] e[st] in summulis a n[umero] 1078.

Sectio 12.

Contrariorum argta exploduntur.

Argues 1: Subtum fale huius mentalis iudicij Deus est homo attingit fa ut tale singtam Dei, sed subtum fale est pdtum fale (admissa indistinctae reali mentalis iudicij) ergo pdtum fale attingit fa ut tale Dei singtam; alias de eodem per iudio absque distne virtuali reali vfiet, attingere fa, et non attingere fa eamdem Dei singtam: ergo in tali iudio non huamma- net rafalis. = Nodus iste etiam adversijs solidus est, semel admissa indistinctae iudicij mentalis. Sic argton: subtum fale huius mentalis iudicij Deus est algs homo attingit Deum determinatae; sed fale subtum est pdtum fale: ergo pdtum fale attingit Deum determinatae: ergo pdtum fale non attingit Deum sub disiuncto, et indetrae, quod non est dicendum. Respondeant ergo nobis contrarij, et ipsi sibimet ipsis respondebunt.

Dte reo disgdo maiorem: Subtum fale huius mentalis iudicij Deus est homo attingit fa entitive singtam Dei; nomaior; attingit fa objective; sbo maiorem et minorem: et disgiuo cqs: ergo pdtum fale attingit fa ut tale singtam Dei eo modo, quo etiam attingit subtum; cdo cqs: eo modo, quo subtum etiam non attingit; no cqs istam, et ultimam. Explo strm: quidquid vfeat de eo iudio, vfeat de subto fali; et quidquid de hoc vfeat, vfeat etiam de fali pdto: et est stria; quia iudicium subtum, et pdtum falia per se idem. Deinde rio vfeat pdtum hoc: attingit fa objective singtam; hoc ipsum vfeat non solo fali subto, sed etiam de fali pdto. Insuper vfeat de iudio isto pdtum: non attingit fa entitive singtam; et hoc ipsum non solo de pdto fali, sed etiam de fali subto vfeat. Cum ergo hec pdta non sint stdictoria, ut patet; ideo non indigent distne virtuali reali, ut de eodem per iudio vfeant. = Si vero quaeras; quid sit, quod iudicium non attingat fa entitive singtam? Reo, hoc consistere in fali virtea tendentia, qua hoc iudicium Deus est homo differt in modo interno reptando ab isto Deus est Deus!

Insbri: hoc indiuz. Deg e ho exprimit entive naz huz; singtas Dei e na hua: q exprimit entiave singtaz Dei. = Insto subec dz maior; s visibitas e na hua: q exprimit entiave visitaz; qd vident Stz. Li, q hac instia utuent. Dte ex doa na istaa ucca funes fales nec disgdo max: exprimit entiave naz huz sub raone naz huz; sbo max: sub alia raone; no max: et ya mia, dsgno sqi: q exprimit entiave singtaz Dei sub raone fali naz huz; sbo: sub raone fali singtis; no sq. Dstat stio.

Argues 2: p hunc auz Deg e ho n sftt oia indua naz huz; s p auz n sftentz oia indua naz huz, hoc n fit uasalis: q p loz auz na hua n fit uasalis. Pbat max: p qdi auz exprimit fr aliqd induz naz huz, sed ipse Deg; s p cogiz fr exprimtz aliqd induz naz huz n sftunt oia indica naz huz: q pluz auz n sftunt oia indua naz huz. = Dmat 1: qdi cogtio n abstrit naz a Dat q n e abstiva; et p sqi neq factiva uasalis. = Dmat 2: qdi cogtio dicat intlliz, sive fr attigit dtaz naz huz uz singtae Dei: q n pscit naz a singtae: q n e abstiva. = Dmat 3: talis cogtio stsabit fanz huz ad Deiz: q loz n abstrit a Dio: q n e abstiva cogtio.

Ad argtuz no max. At priz nec disgdo max: p qdi auz exprimit fr pspotive, et subie aliqd induz; sbo max: exprimit fr entiave, et pcave; no max: Sqit p hunc auz Deg e ho pspve, et subie attigit singtas Dei: unde ex ipte subti n sftunt oia indua naz huz. At fr entiave n attigit singtas aliqua, s na; aeqde fr entive sftit qdi aeq oia indua naz huz. Rursq na hua entiave fr attalta p qdi auz n intcc in gene intli, s extce in eodz gene stracta e, et singsata. Dit na intce singta in gene intentionali, qdo fr entiave attigit singtas;

ut in hac pne Deus ē hic ho. Dr extra singlata, qd n fa eminenter attigit singlar; s generationz ordinat na ad singlaz psupve, et subve attactz; ut in hac pne Deus ē ho. singlatio intra obest uestae, n d extra; qa la posita, indua n sfunt; pota d hac, sfunt fa entive.

Ad 1 sfirgno ans; qa talis cogtio fa eminenter abstrit naz a Deo, et reliqs hnib. = Ad 2 sfrz dispuo ans: cogtio dticat intelliz psupve, sive fa psupe attigit idtaz naz huz uz singlae Dei; sdo: eminenter; no ans. Dispuo filiz lsqi: q n gscindit pasptive naz a singlte; sdo: eminenter; no hanc, et ulmaz sqi. Liqt stio ex dictis. = Ad 3 sfrz dispuo ans: talis cogtio straabit stractione extra naz huz ad Deuz; sdo: strive intra; no ans, et sgvas. Non loqmur de stne intra in genereali; s in gne intli: cogti aq straabit extre qnz de singlae psupve attacta enuntiat uasalz naz: n straabit intre, qa n enuntiat fa singtaz.

Inst̃is: q hec cogtio Deus ē ho ra, et in se sumpta exprimit fa, et n exprimit fa singtaz Dei. Rao squz; qa exprimit ipsuz Deuz et abstrit naz a Deo. = Uaget; qa ex utra doctrina liqt, cogtio cogrz ra, et in se ee pscivaz, et n ee pcivaz: ee claraz, et n ee claraz; s hec stienz implant: q ista doctna, ex q infexunt. Liqt ee pscivaz, et n ee claraz; qa eminenter pcindit naz a singtae, sftuos Deuz uz oibs hnib. Liqt n ee pcivaz, et ee claraz; qa psupe exprimit fa singtaz Dei, hunqz dispuit, et discernit ab oi n ipso.

Inst̃a retqt: q hec cogtio Deus ē algs ho ra, et in se sumpta exprimit fa detrae, et n exprimit fa detrae singtz Dei. Rao squz; qa exprit detrae Deuz, et ipsuz Deuz sfrit uz relqs hnib. = Uaget;

qa ex oni docna seqr, qdi cogn rr, et in se ee disiunctaz, et n̄ ee disiun ctaz; ee claraz, et n̄ ee claraz; s hye stdicz implant: q etiaz docna oiu ex q̃ inferunt. Seqr, ee disiunctaz, et n̄ ee claraz; qa ex pte pōtis sstit Deuz cuz relquis hibz sub disiuncto; ipsuz q̃ indetrae attigit. Seqr, n̄ ee disiunctaz, et ee claraz; qa ex pte subti exprimit detrae singtaz Dei huiz disgnit, et discernit ab oi n̄ ipso. Cleant adoxij: et si oi resp deant, ipsorum instia solutae.

Resp. dte nando sq qad 2 pte: cuiz rao n̄ valet; qa ut cogtio lr abstrat rz à Deo sufit, qd fr entitive n̄ exprimat singtaz Dei, qd ita evit. At ut eadz cogtio n̄ exprimat fr singtaz Dei, requat, qd neq fr gfusive, neq fr enunve lz singtaz exprt: qd qdz n̄ accidit. = Ad ragtiz no, qdi cogn n̄ ee gfusaz; qa ut gfusa n̄ eet, debat attigne fr singtaz Dei n̄ so gfusive, s etiaz enunve. No etiaz, qdi cogn n̄ ee claraz restri singtais; qa ut n̄ eet clara, debat n̄ attigne fr singtaz Dei n̄ so enunve, s etiaz gfuse. Sqit ex his stdicijs: cogtio ē gfusa, cogtio n̄ ē gfusa: clarè cogit singtas, n̄ cogit clarè singtas; pnes afoz vz 11; regad fle.

Argues 3: sbie aḡ Deuz ē ho enuntiat de Deo rz lz, q cuz Deo rr idcat; sb ra singtais Dei cuz Deo idcat: q so enuntiat de Deo liz rz singtz q n̄ enuntiat rz rasaliz. = Prmat 1: p actuz gdcaraz ra diuit in infia; s divio opit unitai, atq adeo uxsaltai: q p actuz gdcaraz ra n̄ sit rasalis. = Prmat 2: p eundz aiz negt ra fieri rasalis, et divi in infia; s p actuz gdcaz diuit ra in infia: q p laz negt ra fieri rasalis. = Prmat 3: p eundz aiz negt singtas Dei sstitui intluz, et intluz secerni à relqs singtabz; s p hunc aiz Deuz ē ho secernit intluz singtas Dei: q n̄ sstit: q p taliz

q

ialis, aut non sit nata huius universalis.

Ad 2ᵘᵐ argumentum distinguo maiorem: huius Deus est hoc
intuitive de Deo secundum praedicata essentialia nata huius nata tantum, quae cum Deo non dicat; concedo
maiorem: secundum praedicata individualia; nego maiorem. Unde est, quod de Deo intuitive cognoscit
nata singularis: at haec intuitive secundum praedicata essentialia, quae sunt attingunt per hanc cognitionem
huius; non autem secundum praedicata individualia, et singularia, quae sunt attingunt per expressionem
hanc Deus, aut per istam huius hoc: unde licet de Deo praedicet nata singularis, non praedicat
ut singularis, sed ut ipse universalis. = Nota, nata universale praedicari potest de
inferioribus; at non praedicari de inferioribus universalitate nata. Est ratio: non praedicat de Deo
sit subiective, et similiter plurima inferiora sorientia in subiecto suo, et sunt
cognitio abstractiva: in hoc sensu alterit D. Th., nata non praedicari de singularibus
secundum quod universalis. Ad de praedicat de singularibus nata universalis; quia hic ipsis
praedicat intensionem nata per cognitionem sunt intuitive non attingentem singularitatis; atque
adeo faciunt exerte nata universale.

Ad 1 istam distinguo maiorem: per actualem
praedicari nata dividit totum totum actuale in partes actuales; nego maiorem: totum to-
tum potentiale in partes potentiales; concedo maiorem: et similiter distincta minorem, nego
consequentiam. Itaque nata taliter dividit in inferiora, ut tota secundum intensionem
unicuique tribuat; quia inde totum intensionem unicuique manet, quia
tribuit inferioribus per cognitionem sunt intuitive non attingentem singularitatis. =
Nota, ideo nata a parte rei non est sunt universalis; quia est divisa totum totum
actuale in partes actuales: unde nulla est paritas a divisione, quae a
parte rei nata habet, ad divisionem, quae habet in actuali praedicare.

Ad 2ᵘᵐ

nego distinguo maiorem: per eundem actum unico modo, et sub unica ratione
attingente obiectum negat nata fieri universalis, et dividi in inferiora;
concedo maiorem: et ideo per hunc actum Deus est haec hoc non sit actuale

qa neq ptive, neq entive fr attigit na; secdu gdta omnia neq
p eumde; au; diverso mo, et sub diversa raone fali attig
t; obtu; no max: et exrepta mia distne data ad 1 rspnz
no z;. Stio legt. = Ad 3 rspnz distguo max: p eumde; actu
negt singtas Dai rfdi intelli;, et intelli; secerni a relq
singtab; sub eade; raone fali; rdo max: sub divex la raio
ne fali; no max; et disguo mia; sp hunc au; Dr; è ho
secernit intelli; subve, et psupre singtas Dai; rdo mia
secernit intelli; entitive; no mia, et z;. Stat stio ex dto

Sectio 13.

reliqua argumenta solvuntur.

Argus 4: hec ptio Dr; è ho zqvlet huic Dr; è alqs ho;
sin hac n dat restas: q neq in la. = Distguo max: hec ptio
Dr; è ho zqvalet huic qad otaz Dr; è alqs ho; rdo max: qd
obtu; fr enuntiatu;; no max: Ans è: pma ptio è va; qa Dr; è alqs ho determina
t;, de quo ifrat 1rin ptio: et ideo secda etia va è. Vnde qad otaz zqvlent.
At pma ptio n entiat fr singtaz alqua; secda vo alq singtaz sub desiendo
fr entiat: unde n zqvlent qad obtu; fr entiatu;.

Instas: pru de pdto fr entiato universali negro stdit p pru; de pdto fr entiato particulari afmro;
sed hec ptio Dr; n è ho è zqvlentz de pdto fr entiato usali negro: q lis stdit p pru;, q zqvlentz sit de pdto fr entiato particulari afro. Atq stdit
p hanc Dr; è ho: q hec è zqvlentz de pdto fr entiato particulai afro. =
Disguo max: pru de pdto fr entiato usali negro secdu; extensivu; stdit
&; rdo: secdu; intensivu;; no max. Itaq hec ptio Dr; è nullus ho è de
pdto usali negro secdu; extvu;; lis stdit p hanc de pdto partai afro
Dr; è alqs ho. Hec vo ptio Dr; n è ho è de pdto usali negro secdu;

interior: ideoq licet n. stetit p. prius de pdto partis afro; s. p. prius de pdto
nasali afro secundum interiorem Deus ē to.

Reinsbio: hec ptio Deus n ē to ē eq-
lentz de pdto nasali negro secundum exteriorem: q̄ nulla ē stio.= Disquoam: ē
eqtz de pdto nasali negro secundum exteriorem, attenta ipsius falsitate; sto: atten-
to obto fa entiato, no ans, et cq.= Insons denique: hec ptio Deus ē to
veatit p hanc alqs to ē Deus; s in oi veasione pdtiz veasz ē subiz
veatentis: q p prius veasz fa entiave attigit alqua singtas; sut fa
psuptive attigit p veatz.= Disquo maa: hec ptio Deus ē to vea-
tit p hanc alqs to ē Deus, attenta veaite prius; sto: attento ipsius ob-
to fa entiato; no maa. Sjit prius pris obto fa entiato pcise attento,
veasio ita pagendae, Deus ē to: q to ē Deus: hec veatem nullaz sing-
taz fa psuppe exprimit; neq aliq singtaz veasa fa enuncive attigit.

Arques: p hunc aiz Deus ē to tit entiet fa na secundum se; tu n tribui-
tur naz unas reqsita ad nasale: q in ipso n dat nasatas. Iqua legma ē;
pbat ans: p hunc aiz to hic n tribuit naz unas reqsita ad nasale: q
neq p istiz Deus ē to. Ans. negit ut certiz; iqua pbat: ideo p istiz aiz
Deus ē to tribueret naz unas reqsita, qa ex alq sui fatae attigit naz
secundum se; s isteaz to hic ex alq sui fatae attigit naz secundum se, quin
hinc tribuat unitz reqiz ad nasale fa tale: q talis unas pluz aiz
naz n tribuit.= Imat: ideo p hunc aiz to hic n fit na nasalis,
qa p. ejdi indivisibilz aiz na bet unitz singaz; s istiz in hoc aiz
Deus ē to bet na unitz singaz: q p hunc aiz n fit na nasalis.=
Sic arqtat ptaz Ing Reior ex altera parte ocedens, p tuz aiz in
dicavoz n attgi fa entiave singtaz; ex altera neqans, in pdto
aiz seruari nasalitz; ut notavimus à n 580.

Sed imprimis argtum nimis probat, et ideo probat nil; probat d, naturam uniersalitatem amittere in hoc actu: na e identabilis cum Deo, Plo, et ceteris sibus. Rao e; qa ideo iuxta obijcientem in hoc actu Deus e ho na uniersalitatem amittet; qa licet attingat na secundum se, nihilominus attingit eam, et singtas, sive na singlaris; sed etiam qualitercumque attingit eam, et singtas, sive na singlaris; licet qualitercumque attingat na secundum se: ergo etiam in hoc actu na uniersalitatem amittet. Ex quo probare d, sit nimis probare, suadet; nam probandum quod na e identabilis cum Deo, Plo, et ceteris sibus affert na uniersalitatem, aptam ad identitatem cum pluribus; sed na sic apta, et una, uniersalis fit e: ergo probandum quod affert na fit uniersalis.

Si d dicas, probandum quod na e idtbilis cum Deo, Plo, et ceteris sibus attingi indirecte singtatem, probandum rune vo Deus e ho attingi directe; contra dices, sed instantiam nam solvit: nam sit probandum primum attingat singtas, non obstat uniersalitati; qa non attingit directe; sed sit probandum secundum attingat singtas, non obstat uniersalitati; qa non attingit fa entitative. = Ulterius paritas, cui argtum innititur, nulla e; qa hic actus ho, hic fa apprehensive attingit naturam cum singlatate: ergo actus iste Deus e ho fa entitative attingit naturam cum singlatate. Consequentiam negare tenet adversarius; nam iuxta ipsum licet actus Deus e ho praedicat naturam secundum se; attamen non cum singlatate; sed praedicat, quod fa entitative attingit: ergo attingit fa entitative naturam secundum se, et non naturam singlatam.

recte igitur reo ad argtum nanciscitur. Rao; qa licet actualiter praedicat naturam de Deo, et fa entitative nullam attingat singtatem: unde fa entitative abstrahit naturam a singularibus; cum ad unitatem requisita ad uniersale sit unitas abstractionis, sequitur, entitatem tribuere naturam unitatem ad uniersale requisitam. Ad auctoritatem probationis antecedentis, nego consequentiam. Disparitas rao e; qa in apprehensione complexa rao singularis addit uniersali probandum primum dictum:

et rao ex istis detrat̃ p singtaz ad induz, seu inferiz detrahz. Ad ĩn p̃dicare raois ex istis, nulla singtas addit raz p mz dif: unde ra fr entivè abstracta ẽ à singbz.

Itaq in ista aptne hõ hũ p̃scĩ̃ tas adjicit raz, et p mz unũz aptat ra, et hæcceitas: qdè in ipsi aptne ra ẽ p raonz intè stata, et individuata. In hoc ã indio Dzs ẽ hõ n̄ adjicit entiaè raz singtas: imo p mz dupers obti aptant singtas, et ra; singtas subve, et ra entive: atq adeo ra ẽ p raonz tm extè singsata. Ideo aptio la ra tribuit raz unitz aptaz; lz tn tribuit raz p̃tz induz. = Hinc dt ma̅z dquz csa maa, no mia. Ra ẽ; qa hæc aptio hõ hũ ex nulla hũ tatae attigit raz seciz se: aliz aq le ra sumpts attigeret raz se-cũz se, qd ẽ flz; qa aq le ra csideratz attigit raz intliz intè sin-glatz.

Ad cfuz dissuo maa: ideo p hunc aiz hõ hũ n̄ sit ra uasalis qa p. ipsi indivisibz aiz set ra intè p raonz unitz singz; cdo maa: qa set extè p raonz; no maa: et silz dista mia, no cq. = Itaq p hunc aiz hõ hũ ra ẽ p raonz intè singris; qa so aptat ut singris: unde obtz talis aq, ut ipsi subè, n̄ ẽ p̃dble de plubz. At vo p hunc aiz Dzs ẽ hõ ra ẽ so extè p raonz singta; qnz vdeet, qn fr entiaè attigat sin-gtas, ra tribuit singsabi p̃supè attactz. = Roborat doctna ista; vo aliz hæc ptio rale ẽ al n̄ eet falis, s identica; heret o hunc sz: al rale ẽ al rale. Insuper hæc ptio hoẽ risilis n̄ eet p̃dicao qlitatis; heret o hunc sz: hõ risilis ẽ risilis. Tandz hæc ptio Dzs ẽ hõ n̄ eet p̃dicaa raois superioris de inferiori; heret o hunc sz Dzs ẽ Dzs; n̄ hunc Dzs ẽ alqs hõ. Cũ ẽ q̃ absurda ista sequant, dicendz ẽ, p ipsi p̃nis aliud attigi fr p̃supè, aliud fr entiaè.

Disputatio 2.

de praedicabilibus Porphyrianis.

Sectio 1.

de genere primo praedicabili.

Porphyrius in Platonicis, Aristotelicisque doctrinis versatus in Isagoge, sive introductione quinque praedicabilia enumerat; scilicet genus, differentiam, speciem, proprium, et accidens. Ipsumque Philosophi sequuntur. Et quidem praedicabilia haec possunt metaphysice, et logice considerari, in praesenti tractatione logice praedicatum subjiciunt. Definiuntur in ordine ad praedicandum et ideo praedicabilia nomine vocant. Itaque praedicabilia illa sunt quinque species universalis logici: ac proinde totidem inferunt species universalis metaphysici. — Sciendum vero est, quod varia praedicandi modos circa a Philosophis distinguunt. Alia praedicant in quid, hoc est, essentialiter: alia in eo quod quid, id est, tamquam materialis essentia: alia in quale quid, hoc est, tamquam formalis pars essentiae: alia denique praedicant in quale, id est, tamquam accidens additum essentiae.

Genus sic a Porphyrio definitur: unum aptum praedicari de pluribus specie differentibus in eo quod quid. Clarius vero a nostris Philosophis sic: unum aptum praedicari de pluribus essentialiter distinctis tamquam materialis essentia metaphysica. Explicatur: per hoc unum aptum praedicari de pluribus convenit cum reliquis praedicabilibus, a quibus differt per reliquas definitionis particulas. Differt ab specie; quia haec praedicat de inferioribus tamquam tota essentia. Differt a differentia; quia ista praedicat ut pars formalis essentiae metaphysicae. Differt a proprio, et accidenti; quia haec non praedicant ut pars essentiae, sed ut quid ipsi essentiae superadditum. = Genus dividitur in supremum, medium, et infimum. Supremum est, quod sub alio genere non continetur ut ens. Medium quod etiam subalternum dicitur, est quod sub se continet aliud, et sub alio etiam continetur, ut substantia. Infimum est, quod continet sub alio

et sub se nullum gg stet ut al.

Vt d faliq pricias, gd sit pars materialis; gd pars falis esse metpicu; advente, esse metpicu exgnac p analogiam, et similitudinem ad compositum physicum ex ma, et fra. Itaq sunt ma prima de facto existens e indifferens ad varias fras, p quas detrat ad componenda diversa composita physica; fra vo detrat mam primam ad componendum detratum compositum. Ita similiter in composito metpico gg dit ma, seu pars materialis; qa e potius ens, gd de se indifferens e ad componendas varias esas metpicas: diffa vo dit fra, seu pars falis; qa e potius ens, q detrat gg ad componendum detratum esse metpicum. Et in hoc sensu intelliit axioma illud: gg sumit a ma: diffa vo a fra: id e, gg sumit p similitudinem ad mam; diffa vo p similitudinem ad fram.

Itra defnem geris dices 1: gg defit p gg: q idem p idem. Distinguo ams: gg in comi defit p gg in comi; nego: gg in partic; subdistinguo: p gg in partic, gd e defitum obiectum; cedo: gd e defitum fale; nego ams, et cq. Scio ex supra dictis manifesta e. = Dices 2: gg defit p gg, et diffam: q e species. Cedo anti, distinguo cq: q e species respectu universalis in comi; cedo: respectu inferiorum, de gg pdicat; nego cq. E diue: gg strahit ad aliquid detratam speciem racione suae universalis, et pdicabilis. At ipsum gg respectu inferiorum, de gg pdicat, non e species; qa de ipsis non pdicat ut tota esa; sed ut pars materialis esse.

Et hinc cogitur; q racione gg sit totum potiale, et pars actualis respectu inferiorum. Igitur gg qmq e gd supremum speciem, e totum potiale: pars vo actualis, qmq e constitutivum speciei. Ipsi d ratio totius potialis, et partis actualis in genere repugnant; qa non sunt in eadem linea, ut constat. Vnde gg pdicat ut totum potiale, et ut pars actualis de suis infbus; qa pdicat ut gg: et p cq ut gd constituens, et ut gd superius. = Sed dices stra: q pdicat ut fra universale. Distinguo: redque denunte concomitantiam universalitatis; cedo: denunte, universalitatem

ee raonē p̄dicatū; nō ꝯ̄. In hac p̄dicatione q̄ḋ d̄r, ē al. servat' universalitas generica p̄dti; at n̄ p̄dicat' universalitas ipsa: et in hoc sunt affirmarū q̄d̄ p̄dicari ut universale, et g̃s, ut totū p̄tiale, et ut partē actūs.

Rogabit: q̄nā pluralitas inferiorū requirat' ad g̃s? Respond 1, requiri aliq̄ pluralitē, ut cōstat ex ipsa generis defīne. Respond 2, n̄ sufficere pluralitē inferiorū q̄ d̄r infimā speciei. Raō ē; q̄a g̃s debet ee p̄dicable de pluribus essentialiter differentibus; inferiora aūt ejusdē infimæ speciei n̄ differunt essentialiter, s̄ tm̄ numericè. – Contra hoc sup̄ponitur secundū dicere: supponamus, q̄d̄ ee al, p̄ter hominē, est impole. Resp. sic: in tali hyposi adhuc maneret al hinis: ḡ maneret g̃s; s̄ tunc so maneret pluralitas inferiorū ejusdē infimæ speciei: ḡ hæc pluralitas sufficit ad raonē generis. – Confirmatur: possibile ē materia prima essentialiter determinata ad unicū ꝯ̄pt̄ū physicū: ḡ etiā g̃s essentialiter determinatū ad unicā speciē infimā.

Ad argū omissa hyposi, dispuam: adhuc maneret al hinis secundū intentionē suī; ꝯ̄do: secundū extensionē; nō ars, et ꝯ̄s. Sit tunc casus maneret ēssa hinis secundū intentionē, et al secundū intentionē suī: at n̄ maneret ēssa secundū extentionē; q̄a ēssa loge ꝯ̄ꝯ̄ta cōstat genere, et differa; q̄q̄ denat' tale à cognē abstrahente p̄dicatū cōmune à pluribus essentialiter differentibus: q̄d̄ in illa hyposi n̄ accideret. Unde al, q̄d̄ tunc maneret, n̄ eet g̃s secundū extentionē; q̄a n̄ poet subee ejusdē cognē abstīvā. = Ad ꝯ̄firmationē omisso ante, nō ꝯ̄s; q̄a g̃s n̄ explat' p̄ analogiā, et similiter ad ꝯ̄bet m̄a p̄lē; s̄ ad lā, q̄ de facto existit, cujus ē indiffa, et determinabitas ad plura ꝯ̄pta essentialiter diversa. Notandum q̄ Lynce, p̄t̄ū al in p̄dicta hyposi ad nullū ex p̄dicabilibus p̄tinere: neq̄ hoc ē absurdū; siq̄dē divisio p̄dicabiliū facta ē ꝯ̄ p̄dtis p̄lib; secundū id, q̄d̄ m̄ō tam extīt, q̄ intīt hent.

His ita, ad quaestionem respondeo: ad quam sufficit pluralitatem inferiorum essentialiter differentium in speciem subjicibili; non vero requiri pluralitatem inferiorum essentialiter distinctorum in specie praedicabili. Explicatur: species subjicibilis dicitur, quae in uno tantum individuo reperiri valet: sic se habet juxta Thomistas natura cujuslibet Angeli, quae juxta ipsos in plura individua nequit multiplicari. Species praedicabilis illa est, quae habet sub se plura individua, in quae multiplicatur; vel species sua. Probatur quoad responsionem: pluralitas inferiorum essentialiter distinctorum sufficit ad rationem generis, ut ex ipsa definitione constat; sed pluralitas inferiorum essentialiter distinctorum in specie subjicibili, licet non in specie praedicabili est pluralitas inferiorum essentialiter distinctorum: ergo talis pluralitas sufficit ad rationem generis. Ratio minoris est; quia pluralitas in specie subjicibili est pluralitas inferiorum habentium praedicata essentialiter diversa.

Rogabis 2: an genus praedicetur immediate de individuis? Suppono, quod praedicetur immediate de specie vel hoc animal rationale, et probo: quia bene valet, Petrus est immediate, et rationale: ergo Petrus est immediate, et rationale; atque Petrus est individuum, et animal est genus: ergo genus immediate, et praedicatur de individuo. Impugnatur: genus immediate praedicatur de eo, quod per genus constituitur; sed individuum constituitur per genus: ergo de individuo genus immediate praedicatur. — Verum quidem est, quod in subsistendi ordine a speciebus mediate, genus vero mediate praedicatur de individuo; sed non in subsistendi ordine genus sit genus, per species; de individuo praedicatur genus per speciem; non vero species per genus: ideo bene valet Petrus est homo: ergo est animal; non vero valet Petrus est animal: ergo est homo. Ceterum hoc non obstat, quominus immediate subinde genus praedicetur de individuo; quia inter individuum, et genus datur immediatio constituentis, et constituti.

Ad calcem hic observa; genus praedicari ut genus tantum de specie, genus de individuis completis, non vero de individuis incompletis. Explicatur: omnia individua a parte rei sunt completa; dicuntur vero intentionaliter completa, quando attingunt partem secundum singularitatem suam, et naturam; vel Petrus, hic homo: dicuntur intentionaliter incompleta, quando attingunt secundum aliquam partem esse ut singularitatem; vel hoc animal,

hoc vivens. Rao secundum quod primum, et secundum patet; quia genus praedicatur ut pars materialis essentiae metaphysicae tantum speciei, quia indiget completione; et ergo praedicatur ut genus. Rao ultimum partis; quia in hac praedicatione homo animal est animal praedicatur ut genus, quia praedicatur ut tota essentia logica subiecti sui attracti: ergo non praedicatur ut pars materialis ac proinde neque ut genus. Item suadetur; quia singularitas, vel haecceitas non pertinet ad essentiam logicam: ergo tota essentia logica subiecti sui attracti est conceptus animal; et ergo praedicatur animal praedicatur ut tota essentia logica subiecti sui attracti.

Sectio 2.

de differentia secundo praedicabili.

Differentia a Porphyrio definitur unum praedicabile de pluribus differentibus specie in quale quid. Reijcitur haec definitio; quia non convenit differentiae infimae. Sic ergo ... definitur differentia quod est secundum praedicabile: unum aptum praedicari de pluribus tamquam pars formalis essentiae metaphysicae. Dea la ba unum aptum praedicari de pluribus convenit differentia cum alijs praedicabilibus, a quibus per reliqua ba differt. = Hinc colliges, non esse divisionem lata differentiae in communem, propriam, et propriissimam, quae ab aliquibus tradi solet. Vocant ergo differentiam communem lata, quae duo differunt in aliquo accidente indifferenti ad eundem in his vel albedo, quia per hoc album accidentaliter differt a nigro, quae albedo dicitur differentia communis; quia indifferens est ad utrumque subiectum. Vocant differentiam propriam lata, quae duo differunt in accidenti unius proprio, vel risibilitas, quae homo ab equo differt: quae differentia dicitur propria; quia est proprietas, sive passio subiecti. Vocant propriissimam differentiam lata, quae paulo ante a nobis definita est, et explicata. Rao de utroque illorum est; quia differentia communis pertinet ad 5 praedicabile; propria vero ad 4: sola ergo differentia propriissima ad 2 pertinet; ac proinde sola ipsa est differentia propriè, et rigorose talis.

Dividitur ergo differentia proprie talis in subalternam, et infimam. Subalterna illa est, quae simul cum genere, cuius subiacet, contrahibilis est per aliam differentiam ad constituendam aliam speciem; vel quae

hæc diffa sentiens, q̄ sul cū gere vivens strahibilis ē p̄ diffā simile ad speciē eg 3stuendā. Infima (q̄ etiā atoma, et ultima aplat) la ē, q̄ sub se n̄ het aliā ssalē diffā, s tm p̄ diffas numericas strahibilis ē ad indua; vg hæc diffa simile. = Triplicit 3sidexari pt diffa: 1 respective ad gg; et sic dit stractiva, et divisiva; qa strahit, et detrat gg ad speciē detrā. 2 respve ad speciē: et sic dit 3stiva; qa sul cū gere 3stuit speciē p̄ diferentē ab oī n̄ ipsa. 3 respve ad indua, a q̄ abstrahit: et sic dit uasalis, et pdicabilis; qa ē apta ad ē tā, et pdicarj de multis. Colit, qd diffa ut uasalis pt pdicat de infbg; qa pt respu infrā ē rao superior.

Quærit: an diffa infima poit coalescere ex duplici pdto divisive gerico? Supro, qd astē pt ex duplici pdto divisive gerico, ex suptione p̄ sit tota rū ssa, neqt ee diffa infima stē; et qpe talis; qa hæc deet ee pars formalis ssē. Dsulto dixi, an diffa infima; qa de subalternari ē dubiū: siqdē hæc vivens sentiens ē diffa subalra, et 3stat duplici pdto divisive gerico, ut pet. = Qstioni rea afve cū 3 sueros et alijs plubg stra p̄ Lyna. Vt rō pbet. Supramq aū voluntatis, q̄ sul sit aj charitatis, et misericordiæ; in quo au pdtū gericū p̄ se stans ē rupto iste actū voluntatis; pdtū vo diffale, et adiacens ē 3plexū ex ruptg charitas, et Misericordiæ.

Pro rō: in pdicto au voluntis 3plexū ex ruptg Chtatis, et Mdiæ 3stat duplici pdto divisive gerico, ut patens ē; s tale 3plexū ē diffa infima: ḡ diffa infa potest coalescere ex duplici pdto divisive gerico. Pbat mir; qa lid 3plexū ē pars frlis, raone cuj ssa metpca talis aj differt ab oibg actibg, in qq ipdi 3plexū n̄ reperit: deinde ē ipble de ssa tg pars fralis

et de glub; ac; stan solo nuro distis tz de infb;. = Silit; poste ing discurrere de ista hinn, et de alijs glub;. S nota, qd Pxes al; sic eformant defz hinn vivens sentivz rale; ut sic formata sbet gere logo, scet vivens, et dfa infa, scet sentivz rale; q coalf ut ex dupli pdto divsie gerico. At qa hoc minz defit sic al rale buic defin accedo; lz in a Pb; zractz n zybo: unde si placeat, ipsz amplecti n renuas.

Opnes 1: si dfa infa estaret dupli pdto divise gerico, qbet lorz eet restu alterz dfa; shoc implat; d qbet eet superiz, et inferiz restu eiz: q dfa infa negt estar dupli pdto dise gerico. = Disquo maz: qbet lorz eet restu alterz dfa strahens; no maz: dfa extrahens; eo maz: et intra su no mia ez pbre adiuncta, et zq. Explat: dfa strahens ela, q in nulla specie potest dari ra sine gere; vz sinulle restu alr: et bz inferior e restu geris, ut estat. Dfa extrahens e la, q sec diz suiz ceptz ptest dari ra sine gere; vz rale restu sentior: et bz n e inferior gere extracto; qa ipsa etiz e pz. Cuz d ex duob; pdtis divise geris qbet restu alterz se heat ut dfa extrahens, zqz uny n e superiz restu alterz, neq alterz restu huy inferz.

Opnes 2: ex dupli ma pma negt resultare una fra: q neq ex dupli pdto gerico una dfa infa. = Dso anti, no zq. Dfpar e; qadruplex mat negt ee id, qd recipit in subto, huy indifz detrans, et estuens lud sfice diferens ab oi n ipsa. At hoc duplex pdtal rale adiacens geri vivens vz huy indifz detrat, estuitz specie infz hinn diferentz ab oi n ipsa. = Notat; qd aliqua fra physca ulma (lct n ois) vz aia realis ptest estui

ex partib; phicis coordtis, et ppnatis ad invicem; sicut q aliqua fra metpca ultima, vdet aliqua difa infa (licet n ois) poterit cstitui ex pbg metpcis coordtis, et ppnatis gad idtaz. = Nota 2; qd ex dupci fra physca in subto recepta resultbit duplex cptu physcu, si utraq fra sit adqta; n vo si utraq inadqta sit: pariq ex dupci difa metapca resultbit dupx species, si utraq difa adqta sit; n vo si utraq sit inadqta.

Sectio 3.

de specie tertio predicabili.

Species sic a Porph.o defit: id, qd pdcat de plub; diferentib; numero in quid. Graetz hæc defo nobis n arridet: 1; qa nit tangere, p difg; 2; qa speciei subalternz n nit, si p lè diferentib; n idz integat, ac solo numero distis. Ideo cmunt sic species defit: unz aptu pdri de plub; tg tota ессa metpca ipsorz. Difert a relqs pdlib; p la ba tg tota ессa metpca ipsorz; ut lisq p antecedentia nit, ut ppicum e. = Divit species in subalternz, et infz. Subalna e, q sub se het alias species vel vem sentivz: hic recptg pdcat ut gs infz de hine, de equo, et de leone; idz & recptg de ali pdcat ut tota ессa, et ozz ut species: q subalna e; qa sub se het species hois, eq, leonis, etc. Ex quo cstat, qd idz recptg respectu diversorz potest ee gs, et species subalna.

Species infa (q etiz atoma vocat) e la, q sub se nullz aliz speciz het vel adcipile. Hæc & species infa, q peculiariz speciei nomen sibi vendicat, cmunt sic defit: unz aptu pdri de plub; so n diferentib; tg tota ессa metpca ipsorz. Defo ista expl n eget. = Itrades tn: difa indualis, vel Petreitas, ptet ad ессaz indui: q species n pdcat de induis tg tota ессa. = Ro arr; qa licet Ptras sit cstitvalis, n pnet ad ессaz logz, et doctrnalz, de q scis curant, q dexao-

Essa d absolute dicta ē essa doctrinalis, et sola.

sup-
rit, de qq pdcet species ut species, sive ut tota essa. Reo 1: spes subalna ut talis pdicat de indiuis incpletis, ut pet in hac pdicatione al ē vere sentiv. Reo 2: spes infa ut talis pdicat de indiuis cpletis, ut cernit in pdne ista Bucephal ē al genle. = Notandu ē; qd spes ptest dupl cōsiderari: 1 cptive ad gg, et sic vocat subjcilis; qa imedte subijt geri, de eo gg imedte pdicat. Hinc ē, qd spes ut subjlis instat cslit alig spz subjlz; nam spes ut subjlis dit ordinem ad gg: gg d stare nequt absq eo, qd sub se hēat plures species, ē d essali pdle de plurib essalit deferentib.

Secdo ptest spes cōsiderari cprative ad infria: et sic vocat pdcalis; qa imedte pdicat de suis infrib. Hinc fit, qd ōis spes pdblis ē etiā subjlis; ratio ē; qa spes pdblis pdicat de infrib ut tota essa: q cstat gene, qd ē pars materialis essae; atq spes cstans gene ptest subjci geri; acpde subjlis ē: q ōis spes pdblis ē subjlis. An vo ōis spes subjlis sit etiā pdblis; dubiu ē sectione sequti discutiendu.

Sectio 4.

an spes subjlis, cui plura indiua repugnent, sit spes logca, et pdblis?

Ex dictis n 620 cstat, sufiere ad gg pluralit infrū essalit diferentiū in specie subjlē. Dubitat nunc: an spes subjlis, cui plura indiua repugnent, et sic q sit imulticablis numice, sit etiā spes pdblis? Explat: omisso, qd va cet sta Thomistarū asserentiū, n ce posse plures Anglos tm numice distos; nam D Mychaelis v.g. erit spes pdblis? Affve respdent omnes Thtz cum M Joanne â S Thoma, et Scotistaz apud M Zrado lib 5 logc q 2t 3t. Negant stiq defendunt

Scotistæ cum Subtili D, et cum Eximio Suarez; nec non ex Schola Thomistica Lynce, Zardo, Aguirre, et Illustrissimus Dominus tract. 3 de visione q 3

Huic stationi negans subscribo; et probo 1. verum aucti D. Thomæ: in 1 parte q 13 art 9 docet, nomen Deus non esse universale, quia non est incommunicabile significat: et in 1 dist 19 q 4 art 2 in corpore inquit; universale existit pluraliter in his, quæ sub ipso continentur, l. ac, l. potentia. Sed sic; species rationis impossibilis, sive cui plura individua repugnant (qualis est in opinione sustentione natura D. Michaelis) est incommunicabilis natura; et sub se plura neque actu, neque potentia continet: ergo eadem species non est formaliter universalis; atque adeo neque species possibilis. = Reducitur ergo tota Angelici Doctoris doctrina ad hanc propositionem innegabilem: natura universalis est apta ad esse in multis, et de multis prædicabilis. Subsumo; atqui natura, cui repugnant plura individua, non est apta esse in multis, nec de multis prædicabilis: ergo universalis non est talis natura.

Et hinc probo 2. à ratione verum: natura, quæ nulla habet potentiam ad essendum plurimum, non est apta prædicari de pluribus cum veritate, et cum fundamento in re; sed natura incommunicabilis (qualis natura D. Michaelis iuxta adversarios facta de ipsius incommunicabilitate) nulla habet potentiam ad esse in pluribus, ut inconcussum est: ergo eadem natura non est apta prædicari de pluribus; et consequenter non est species possibilis. = Impugnatur à paritate: sicut se habet genus possibile ad species, se habet species possibilis ad individua; sed ut genus sit possibile, debent esse possibiles plures species, ut docent Thomistæ: ergo ut species possibilis sit, debent esse possibilia plura individua: ergo si natura D. Michaelis talis supponatur, ut respectu ipsius plura individua possibilia non sint, eadem natura non erit species possibilis.

Respondent communiter Thomistæ; plura individua respectu naturæ Michaelis repugnare quoad ex conceptu individuationis, non vero ex conceptu ipsius naturæ, quæ inadæquate accepta, præscissa ergo à singularitate est de pluribus prædicabilis non quoad secundum rationem; sed secundum rationem, et cum fundamento in re.

Itra 1: iuxta Thas ag. et potia deent ee in eodz gene: q nulla e potia realis, sive ex omni cuz fdamto in re ad aez essaliz respz, et singulz. Mo, lic; s idtas naz Mblis cuz plubz induis e essliz singolis: q in tali na nulla dat potia realis, l raonis cuz fdamto in re ad idtaz cuz plubz induis. = Itra 2: na Mblis etiaz ut ysa a singtae e fa polis: qa lz iuxta Thas ens fa transcendit, ma oes etiaz difas; s na fa polis n potest cuz veritae pdi de singoli simplr tali: q talis na etiaz ut ysa n potest cuz veritae pdcari de induis, q sem pz impossilia supponunt. Mia rao e; qa aliz va eet hec ptio: Angels muro distz a Mble e ra na Mblis, q in stia Thaz fessa e.

Si ad resp-

deant, naz Mblis pdcalz ee de plubz induis n absolute possilibz; s ex hyposi, qd possilia eent; insbo sic: qd na hua sit pblis de plubz hinibz specie diferentibz ex hyposi, qd tales hines eent poles, n sufit ut na hua secduz az, l secdz raonz cuz fdamto in re pblis sit ut ps de istis hinibz: q pariz qd na Mblis sit pblis de plubz induis ex suptione qd possilia eent, n sufit, ut sit spes de lis pblis secduz az, l secduz ra nz cuz fdamto in re. = Reraso: ideo relao raois naz huz ad eguz e iux ta Thas sine fdamto in re; qa na hua excludit essaliz naz equiaz; s na Mblis essliz excludit plura indua: q ralao naz hujus ad indua eet sine fdamto in re: q etiaz eet sine foto in re pdcao talis naz de induis.

Respet 2 Fratz Joannes a S Tha; qd na D Mblis inadqte supta, sive ut ysa a singtae supit cuz indifa ad singtaz, et cuz potia ut pdicet de multis n potive; qa n ps mul ta, q trent respz pblitatis; s p n reptiaz, qa na lagtz e ex parte sua n repnat plubz; taliz ad respit lud singre, ut hec potentialitas sufiat ad plura, si aliunde plura in re pro

ponuerit. = Stio hec gorata e, et rejecta ex paulo ante dictis. Neg rijt t sic: na D Mblis etiaz ut prisa a singtae e fa polis; sra fa golis potive reprat dtai singoli, qualis e iuxta Thas dtas lignaq cz plubz: g etiz ut pisa a singtae na la potive reprat dtai cz plubz: g gtz e ex pte sua reprat plubz; aegde nulla e data stio.

Resp̃t 2: iuxta Thas induatio sumit a maa: et ideo dicunt, reprae pluxes numero Anglos, qa Anglz reprat maz, raone cujs induatio debat fieri. Alo sic argt: ubi n dat ma, n dat pluratas induonz: g ubi dat reptia ad maz, dai singtia ad dtaz cz plubz induis. Atq in na D Mblis etiaz ut pisa a singtae dat fa reptia ad maz: g in ipsa dat fa singtia ad dtaz cz plubz induis: aegde talis na ut sic pisa potive reprat dtai cz plubz. Oia zstant fz min, subtz, g gbo sic: na D Mblis etiz ut pisa a singtae dit fa irreceptibilitaz in ma, ut patet praea sors a S Tha: g dit fa reptiz ad receptionz in ma: g in talina etiaz ut pisa dat fa reptia ad maz; et sqz ad dtaz cz plubz induis.

Deig alij respdent, qd na Angea Mblis e mis, et uslis; qa respit unuz induz reale, et plura ficta. = Stra 1; qd na respiat plura indua ficta n e qd respiat plura, in qq poit remultipi: g resso e nulla. = Stra 2: qa iuxta hunc moz respdi poet qz siliz differenti ursalez naz Divinz; qz respit unuz Deuz verz, et pluxes deos fictos. = Stra deniq ex Thaz ppijs; n relao raois sine fdmto in re iuxta ipsos n sufit ad naz ursalez: sut n sufit relao raois naz hiuz ad eguz; s relao raois naz Mblis ad plura indua ficta e sine fdmto inre: g n sufit, ut na la sit ursalis, et pdlis.

Sectio 5.

Illorum argumenta solvuntur.

Argues 1: na Mblis ad aliqd pdble pnet; s n ad aliud nisi ad spez: q e spes pdblis. Maa pstat ex D Tha de ente, et essa cap 6, ubi ait: naz Angez 1 ordinabiles in pdicamento tp spes. = Pmat 1 hac pdcao na Mblis e substa, e pdcao generis de spe: q talis na e spes. Pmat 2: pdcao ista Mbel e na specifica Mblis e pdcao superioris de inferiori: q. Na Mblis e spes univsalis, ac pde pdblis. = Argtz et ipms n urgent nos, q defendimus, naz Mblis n ee univsalez s multiplez in plures Anglos solo numero distos. Idz dicendz e de auct D Thz in argto pota. S qa univstaz talis naz pnunc omitto;

Reo ad argtz nando max; qa n e absurdz, q na Mblis ad nullez pdble ptineat ex sua ne, qd sit ex univ pblis, ut a Thcis adstruit. Ad auct D Thz dic, S Dz loqui de speciebus proxi subiyciblibus; n vo de pblibz. Itaq lit na Mblis in sua ne facta n ptineat ad aliqd pdble, potest collocari in pdicamento ut subtz, de quo raones superiores pdunt: sicut 2 as ad nullez pdble generis in pdmento poit, ut univsalz ciegr. subjuntt. = Ad 1 pfrz distinguo ans: e pdcao generis de spe subbile; pdo ans: de spe pdbli; no ans, et pg sub eadz distne. Pstat sic. = Ad 2 no ans; qa in la pdcare Mbl e na specifica Mblis pque potent, aut pque limitata f. subtz, et pdbtz, iuxta univstate ligraz.

Argues 2: sicut se het conceptz generis ad difz specificaz, ita conceptz speciez ad difz individualez; s conceptz generis n exigit retractaz difz specificez: q nec conceptz speciez retraz difz individualz. Atq na Mblis

ē supts speciej: q n exigit latraq difz induālz: q ē supts uaslis. – 2ndo
Res spirituales suspiciunt ad mq rerq materialiq; smaales uasller
si q na Ablis, q spiritualis ē, sgit ut uasalis. – Angstq gbat, qd sut
supts generiq n exigit latraq difz speciq; qa ē absolute dnabilis p
pluras species difas: ita supts speciq (qualis ē na Ablis) n exi-
get latraq difz induelq; qteng sit absté dnabilis p plures induales
difas; qd Thq odere nequeunt.

Dte res dispto maa: sut se hit supts
generiq ad difz speciq, ita supts speciq pure subijcibilis ad difz indlq;
no maa: ita supts speciq pdbilis; odo maa. Siliq disquemia,
sqi, et mia subtq; negq ulmas squas. Sgit suppsita singlbtae,
odeo na Ablis dit supts speciq; qa qstat gere, cui subijcit; et di-
fa, p qs pluriquq numerū difert à cqris Anglis etiq poliby. At
cuq talis difa sit esslq radicaliq latraa ad uneq singtq; inde
ē, qd qstuat suptq speciem pure subijlq; n tri pdblq: sijdq
esti supts speciq esslq excludit pdicaong sui de alio indueo,
qd n sit ipse Abl.

2ndas minis gbat; pbat d na Dona, et
singtas naq Angeq spiunt ut uasales; qa sres spiriuales, q ad mq ma-
aliq spiunt. Reqlq. si na Ablis spiret ut uasalis, ut uasalis per
fictiong; sut eet p fictiong malis, si ut maalis spiret. – Resq dte
dispto maa: res spiriuales spiunt ad mq reriq maaliq, qng p haeq
species spiunt; odomaa: qng spiriuaby tribuunt pdta qqa maa-
liq; no maa: et sla mia, no sq. Sgit res spiriuales spiunt ad mq
reriq maaliq; qng p haeq spes spiunt ab intlu ntro: n vero
qng tribuunt spiriuaby pdta qqa maaliq; hoc d eet fingere.
Et cuq iuxta Thas uasatas spei multplis in plura indua

solo nixo dosa, sit qdo? qq? xeaz maalis; sgz naz Abslta bui n psterit ab intlu rei g fictionz.

Arguis 3: na Ablis a singtae q̄ista sqit cuz fundto in re ut una, et simulqablis plus: q ut uasalis, et pablis: Dbat ans: ablata fxa, aufert ejus salis faz (sfxa, a q qvit li naz inmobitas, e detxao at unz, e singtas. q bac ablata p qionz, suqit na ut una, et smcolis plus. = Dmat: na Ablis ut q̄isa a singtae n e singans: q e uasalis, q n tat mediz inz singre, et uasale. = At arqtz xeo nando ans At qnz sla maa, dissuo mia; sfxa, a q qvit li naz inmobitas et detxao de linea actz secdi, e singtas; sdo: inmobitas, et detxao de linea actz primi; no mia, et sq.

Sqit qois na xx vnl pblis xedat fx in au secdo inmcata, et detxata at unz p singtaz; at p se ipsaz e xadicaliz, et in au primo inmcata, et detxata at unz; qa p se ipsz exigit unicz singtaz, et exclut plxaatz indiciouz. = Hinc at sfnz dissuo ans: na Ablis ut q̄isa a singtae n e fa singans; sdo: n e xadicaz singnis; no ans, et sq. Istat stio. = Coles, naz uinqcalz ut q̄isa a singtae n posse aplaxi nyi uasalz qn su qqais uasatis: si q vocai pstest impze uasalis; sut impze abstracta, id e, q̄isa ab la singtae, uz q. xx ideat.

Arguis 4 ex Arz d re qne de spriabz creatu xis dicenta: sut hz albedo n qsidet hexe sub se multa indua ex hoc, qd e albedo; s ex hoc, qd cxit in hoc, qd ptinet ad xaonz indui: ita na huis Angli n phibet ee in multis ex hoc, qd e naintali ordne xeaz, qd ptinet ad xaonz speciz; s ex hoc, qd

i nata recipit in aliquo subto; q̄ gnet ad racone indui: q̄ na Angea so ut induata e imgblis; n vo ut pusa a singtae: q ut ita pcisa e uxsli, et pblis. = Dmat 1: na spfica D Mblis nō fr indui: q̄ e supexior respu lig: q̄ uxsalis, et pblis. = Dmat 2: Mbl recipit univsus nas spfics: q̄ recipit sus nas ut spes pblis: indus d subtyle repsitant de sus speus ut pcaly. = Dmat 3: singtas nas Angs stralut na inses: q̄ hec e strabilis: q̄ uxsalis.

Reo ad argtus admissa D Ibs aucte (q̄ nō e stra nos, s stra Stotas, ut videbimus) et da t sq, dissuositqs: q̄ ut ita pusa e uxsalis, et pblis; qa e multplis ra, sive apta eē in multis; ado sq: q ut ita pusa e uxsalis, et pblis; si pugnat impblis ra; no sq. = Itaq Arg D tor e stra Stotas, qa ex eg bis infert, q̄ na Angea e ra multplis, sive pōtens eē in multis. Unde rogo Stotas: an, qdo disputant, repugnare uibet spēi Angs plura indua; asserant, d repnare uibet induo Angeo ut tali; anvo nas spfius lig? si pmus: d etiā hec pbbet indus buus, uq Dg. si secdus: stra ipsos e auctoritas D Thos dicens: na huiß Angli n pbibet eē in multis ex hoc, q̄ e na in tali radice recipi; q̄d gnet ad racone speuei.

Itaq doctrina ntra, et D Ibs eadē e. Arg. Dtor asserit, q̄ na D Mblis uq qng stratta p singtas ad tale detrius indus n e uxsalis; e tn speues uxsalis qng abstracta a singtae, et apta eē in multis induis, de qq. vē pdut. Hoc itq nos defitimus. Et hoc pbat, flis eē qsris hypoticas, et Stous sic afirmantius, repnare nas Angs plura indua. Ac omisso hoc flo supto, dicimus, lq nas n eē uxsalis: et hoc itq afirmaret Arg Mtor, curta qm uxsale exigit pluritatē in his, q sub ipso stinent. =

Ad 1 confirm. conso anti, nego utramque cons. juxta communitatem; quia natura tamen radicatur dictam ad suam rationem individualem, et fuit reponam pluribus, ut dictum est. Ad 2 confirm. conso anti, nego cons. in suppositione facta; quia ut species sit compossibilis, et universalis non sufficit, quod de uno tantum praedicari possit, ut evincit in luna. Insuper requirit adiuncta probas; respondet 2, quod indiv. cujus natura scientia sit immediatis, in respectu suam speciem ut generalem. = Ad 3 confirm. conso anti, distinguo 1 cons.: quod haec stabilis per originem ad suam dictam singularem; dato cons.: e stabilis per indiff., nego cons. instantiam et ultima. Ad universalem naturam non sufficit quod haec stabilitas ad singularem; sed requiritur, ut cujus natura sit indifferens logice ad plura inferiora: quae indifferentia praedicta non habet, quia est radicatur dictam ad talem singularem. = Demum observa, angelum Stantem sibi sua formam, quod illa Diva e sua universalis; unde etiam angelos fuisse negari possunt.

Sectio 6.

de proprio, et accidenti.

Proprium juxta Porphyrium usurpatur 1 modo e, quod convenit soli speciei non omnibus ejus individuis; ut esse musicum, quod soli speciei homini, sed non omnibus ejus individuis convenit. Proprium 2 modo e, quod omnibus individuis convenit, sed non soli speciei; ut esse bipedem, quod omnibus hominibus, sed non soli speciei homini convenit. 3 modo e, quod convenit omnibus, et solis unius speciei individuis, sed non semper; ut homini ridere. Denique proprium 4 modo dicitur, quod uni soli speciei, omnibus ejus individuis, et semper convenit; ut esse risibile, quod soli speciei homini, omnibus hominibus, et semper convenit. Jam proprium 4 modo pertinet ad 4 praedicabile, et sic definitur: unum aptum praedicari de pluribus accidentaliter convertibiliter cum essentia.

Explicat: per esse unum aptum praedicari de pluribus convenit proprium cum reliquis praedicabilibus. Per particulam accidentaliter differt a genere differentia, et specie: quia non accidentaliter praedicant, sed essentialiter; siquidem ingrediuntur constitutionem essentiae.

Addit in defne sveatiz uz esa; qa dat mua illao inz qqz, et qz;
vl e xile: q e al xale, et etiz e stxa; q boz a 5 qdble difeat. =
Divit qqz in phyz, et metpz. Phyz e qdtz, uys fra xa disjit
ab esa subti, a q necxio phyce dimanat; vl tre qdtz calidz
ut odo xestu qnis. Metpz e qdtz lud, uys xao fabra, aut q si
fra xa deat uz esa; e tn fa extra septz esz, hancq sveatiliz co-
mitat, ut xile xestu bimis. Dqz tan tz q fa, et 3 mo accyptz
ad accidens, sive 5 qdble pnet, qd iz defio.

Accidens q 5 qdble (qd
etiz difa smis vocat) e unz aptz qdicari de pluz accidenta
liz insveatiliz uz esa. Dea hqc ulma ba acudz insveatiz
a relqs qdbliz difeat; uz qq p relqua ba svit. Accidens a
lud e phyz; metpz aliud. Phyz e qdtz, uys fra dqsmit xa ab esa
subti, de quo in sexeto qdeat in sveatiliz; vl qdtz albz xestu bimis.
Metpz, sive logz e qdtz, uys fra n disjmit xa a subto, de quo q-
dicat n sveatiz, vl qdtz xale xestu als. Vtrumq qdicatur ac
cidtiz sive ut quale; qa utrumq e extra esz subti; utrumq q-
deat insvertiz; illao mua inz subtz, et accidens sive phyz, si-
ve metpz.

Obsva 1; qd accidens phyz (dz de qqrio phyco dedz
so in sexeto qdeat de subto; logz vo, sen metpz in abstracto,
et etiz in sexeto. = Obsva 2; qd qqz 4. qdble n e vasale xestu esz,
uys e qqz; e tn vasale xestu suoxiz infriorz. Rao e; qa n e sp
genis xestu esz, s xesta infrez: unde dat mua illao de esaa
qqz; n vo a qqio ad infia: Lit d valeat e Dz: q xisilis; n
d valet e xisile: q Dz. = Obsva 3, qd accidens phyz, qd in s-
cuto qdeat in quale de subto, uys e accidens; potest in

abstrae p̄dicat in q̄d de suis infis. Sic albus p̄dicat in quale, sive accidentaliter de homine; albedo a p̄dicat in q̄d, sive ut tota essentia de albedinibus numero distinctis. = Ipsa deniq; q̄d accidens physicum constituens denominationem intrinsecam per unionem physicam, ut p̄dicet de subiecto, requirit subiecti existentiam: non ita accidens constituens denominationem extrinsecam. Exemplum constat in hac p̄dicatione Deus est albus. Secundum venit in constat Antichristus est cognitus.

Rogas 1: an divisio universalis logici in 5 p̄dicabilia adaequata sit? Resp. affirmative cum omnibus, et probo: quidquid p̄dicat de pluribus aut p̄dicat essentiam, aut accidentaliter. Si essentiam: vel p̄dicat ut pars materialis essentiae, et sic genus est: vel ut pars formalis, et sic est differentia: vel ut tota essentia et sic est species. Si accidentaliter: vel p̄dicat connexum cum essentia, et sic est proprium vel non connexum, et sic est accidens: ergo quidquid de pluribus p̄dicat, et est universale logicum, ad aliquod ex 5 p̄dicabilibus pertinet: ergo talis divisio adaequata est. = Circa accidens nota, quod quando Porphyrius docet, accidens esse, quod potest abesse, et adesse absque corruptione subiecti; intelligendum est non de absentia reali, et physica; sed de intellectuali, et rationis: quia sicut non intellecto accidente (quodcumque licet sit) adhuc subintelligitur essentia rei, ut certum est.

Adverte 1; quod respectu personae, aut suppositi etiam pertinet ad aliquod ex 5 p̄dicabilibus: iuxta aliquos ad genus: iuxta alios vero ad speciem. = Adverte 2; quod in hac propositione Verbum Divinum est Homo, p̄dicatum pertinet ad 5.um p̄dicabile; quia Verbo Divino seclusa qualitate exprimit per subiectum tale prius accidentale est, esse Hominem. = Adverte 3; quod in hac propositione Christus est Homo licet p̄dicatum non sit tota essentia subiecti materialiter considerati; quia sic subiectum licet proprie esse Hominem dicit esse Deum: est tamen tota essentia subiecti, quod subiectum est ordinem naturae: et sic habet hunc sensum Hic Homo est Homo: unde p̄dicat rationem superioris de inferiori. = Adverte tandem,

qd sceptz entis ē logē superior sceptu Dei; hoc ð nl aliud ē, nisi qd hu sceptz ens latiq pateat, q̄ hic sceptz Deus; in quo nullq ē inconveniens.

Rogas 2: quomq sit defitq p unijcuiqbet qdblis defniq? Resp. ee sceptz denominavq ostans natq subto, et cogne abstia tq tra. Explat in defne genis: defitq p defnq genis ē fa unq aptq qdeari de plubq essatq differentibq tq pars maalis essq; hic ð sceptz ē fascitq dentivq aferens in xo nq tq subtq, et in obliquo tq fraq cognq absvq tali detrao me tendentq in obtq; ostendo licet plura essq differentia, et reptando fa qdtq ipsis sme, et essatq suum. = Notat, defitq fale qq ee 2 intenivq falq; obtq vo liq ee 2 intnq obvq, q̄ scretive sumpta dit in xo nq, q̄ ē 1 intentio obva, et in obliquo cognq absvq, q̄ ē 1 falis intentio. Silitq de relqs qdbq discurrendq ē. No-

ta 2; qd sut Dro accdle ē ee albq; Dro ð albo ñ accdle, s essale ē ee albq: ita etiq lit naq accdle sit ee gq; qa ipsi accdli ē trare cognq absvq; naq vo trarti ejri cognq ñ accdle, s essale ē ee gq. = Nota 3; qd naq, q̄ ē obtq abstmis. p q̄ fit gq vel; raone suā ut qd sit ee unq; qa na raone suā lict ee subtq qi denmat unq; raone ð cognis lict ut quo ee unq; qa cogtio ē pa talis denmis. Hinc: p traq gq afeat in xo so ee, qd ostuit ut qd gq ut tale; ñ ð ee, qd ostuit ut quo gq: ñ sceptz dentivq so dit in xo subtq, ñ vo fraq. Rursq: ois defo explat in xo qd ostuit defitq ea raone, q̄ defitq ē: cuq ð qdble vel gq ea raone, q̄ p suq defnq defitq ē, sit sceptz dentivq; inde fit, qd so dicat in xo subtq, et in obliquo fraq. Nota 4,

qd difa hanq qmq, gq ē qdble de plubq; al ē qdble de plubq, stat in eo, qd fma synate attigat subtq, qd denmat gq, et ipsaq fraq. lit hanc in

hanc in obliquo; secta ꝯ attigat [illegible] obtu, et ipsa [illegible] sit [illegible]. No-

ta 5. [illegible] Arles 7 metapz cap 4 ait ea ee simpcitz desilia, q[illegible] simplr loqt de defne [illegible] entis [illegible]. Et ideo n negat absolute, [illegible] accidens definiri posse; s[illegible] posse definiri defne [illegible] entis naalis [illegible]. = Nota 6; qd si D Thas, et [illegible] algd insinuent, [illegible] accidia vg albz, nigrz [illegible] in re [illegible], et in obliquo subtz; [illegible] loquunt de albo, et nigro [illegible], s [illegible], sive de [illegible] utriusq.

Nota deniq, qd desitz [illegible] uniuscuiusq [illegible] defnz neq e [illegible] rationis resultans ex cogne abstiva, sive 2 intensio obva, ut volunt Thz; neq e ipse ag intlg, q e 2 intensio falis, ut asserunt [illegible]; neq e [illegible] ex na, et secta intne fali ita ut utrumq veniat in re, ut aliq ex ntris defenderunt. Rao 1a; qa nullus ex [illegible] e unz aptz [illegible] de plubz; 2 o intensio obva Thomistica n e una, aptaq ut cz veritate [illegible] de plubz indivis nas [illegible] supra neq 2 intsio falis, neq [illegible] ex na, et cogne in re: [illegible] nullz ex [illegible] e desitz [illegible] defnz uniuscuiusq [illegible].

Rogas 3: an det 99 restu [illegible] [illegible] aliquos Thas. Rao e; [illegible], qd de plubz [illegible] differentibz [illegible] e ut pars naalis [illegible], e [illegible] 99; atq ita se het restu 5 [illegible] [illegible] ipse [illegible], sive unz aptz [illegible] de plubz: [illegible] restu [illegible] e [illegible] 99. Rao min; qa [illegible] [illegible] de ocbz [illegible] [illegible], ipsisq [illegible] eandz raoz: [illegible] restu [illegible] univocz e, [illegible], et [illegible]; ac [illegible] ut pars naalis, et ut 99 restu [illegible]. = Nota, n obstare raoni [illegible] univoci, [illegible] diverso mo sit [illegible], et [illegible]; qa [illegible] n

ex acptu gnico pdcabilis, sex acptu dfnali: sut qq eamdem raonem
n. cstat, ut calor, et frigiditas universent in hoc acptu qlitas, qdi-
versa mo substm qlificent.

Dices ctra 1: si acptus pdcable est qq rep-
tu quinq pdcablium, est superior se ipso; hoc implat: q n. ega.
Probat mar: acptus pdble est superior oi gene; s ipse acptus est
qq: q est superior se ipso. = Argtum fallax e. Distinguo mar: est
superior se ipso sub diversa raone, et suppone; cdo: sub eadem ra-
one, et suppne; no mar. At qm distinguo mar: acptus pdcable sub
raone pdblis est superior oi gene; cdo: sub raone talis gnis et
quinq pdcablia; no mar: et distinguo min; s ipse acptus est qq
in partelari ad qnq pdblia; cdo: est qq ut sic, et in omni; no min,
et ngo sub dar ptione. Sqm e: acptus iste pdble n. e superior se ipso ut
acpto sub hac expsione pdble; ut cstat in hac pne pdble e pdble,
q e gglis de ggli: at pdble sub hac expne pdble e superius se
ipso ut acpto p hanc expnem hoc qq ad quinq pdblia, siqdem hge
ptio pdble qq reptu qnq pdblium e pdble, e pdcao superioris de in-
feriori. In hoc nulla e implao, ut cstat in Deo sub raone
hominis, et sub raone Dei.

Dices 2: si acptus iste pdble est qq reptu qn-
q pdbilium, qq n. est qq, s spes; atq hoc implat: q n. e qq. =
Sile argtum in relqs pdbilibus cformat. Res distinguo mar: qq secdo
intlitum sumptum n. est qq, s spes; cdo: qq primo intlitum sup-
ptum; no mar. Explat: qq pmo intlitum e na, et pma intpo
talis: atq ita qq e qq, n. vo spes; qa ita pdcat ut pars ma-
lis esse; n. d ut tota esa: qet in ali ut cogto p cognem al, qd e qq
pdble de homine, leone, equo, &. Sus secdo intlitum e qq ut cog

cogitur, denominaturque per hanc a ventre falsus et sic non est propria species subjectis rationi superioris universalis, et praedicabilis logicae. Solitus discurrere de ulterioribus probabilibus.

Disputatio 3.

De praedicamentis, sive antepraedicamentis.

Sectio 1.

univoca, aequivoca, analoga, et denominativa exponuntur.

Cathegoriae graece idem sonant, quod latine praedicamenta. Ad faciliorem autem praedicamentorum explanationem praemisit Aristoteles nonnulla, quae communiter antepraedicamenta vocant. Haec sunt univoca, aequivoca, analoga, denominativa, complexa, et incomplexa, de quibus tum in summulis egerimus satis diximus, reliqua nunc addemus. — Itaque univoca (univocata scilicet) sunt plura, quorum nomen est commune, ratio vero significata est in omnibus eadem. Consonat desuper haec explanatio Aristotelis; docet univoca sunt plura, quorum nomen est commune; ratio autem substantiae per nomen significata est omnino eadem: in qua explanatione per eadem accipitur ratio substantiae, ac ratio essentiae, quae est substantia metaphysica: unde non solo res physice substantiales, sed etiam physice accidentales possunt esse proprie univoca.

Plura observa: 1; ad univocationem requiritur pluralitas; quia univocatio universalitatem habet annexam. 2; ad univocationem requiritur, quod nomen sit commune, neque quod receptum solis (vocalis sit, aut mentalis) exprimat sed quod pluribus commune est; quae pluralitatem solum explet. 3; requiritur ad univocationem, quod ratio significata per nomen sit eadem solum in omnibus; id est, quod in singulis aequaliter sufficientem reperiatur. Sicut iuxta dicta bene sumptus solis hoc dicitur univocus univocans: plures homines, quorum nomen commune est; dicuntur univoca univocata: ipsa ratio hominis, quae in omnibus

ē ōmo eadē dit rao univa.

Æquivoca sunt plura, quorum nomen est commune, rao vo significata ē diversa: ita Gallus ho, et Gallus avis sunt æquivoca; quia significant idem nomen; et nulla similitudinem habent inter se ut quæ non explicentur. = Nota 1; quod æquatio sit poset reperiri in vocibus; ad cognitionem ut potius repetat sui obti non poset esse indifferens, ut mo unum, mo aliud obtum significet. = Nota 2; quod la, quæ ut significata per unum nomen, sunt æquivoca, poterit esse univa ut per aliud nomen significant; et sic gallus ho, et gallus avis ut significant per nomen vivens univa sunt. = Nota 3; quod æquivoca ea ratione, quia æquivoca sunt nequeunt eadem definitione definiri; ut bene notavit P. Zenardus ex D. Augustino de [illegible] dial. cap. 9 dicente: ea, quæ unica definitione potest claudere, vocant univa; illa, quæ sub uno nomine ē necesse definire diverse, æquivoca nominari. Ideo multa dividuntur ex Dno, æquivoca prius esse dividenda, et postea seorsum defenda.

Analoga sunt plura, quorum nomen ē commune; rao vo significata absolute diversa sub ratione alqua similitudinis: sic ho vivus, et ho pictus sunt analoga in eodem nomine; ratio hominis significata ē absolute diversa; quia in homine vivo ē ra hum; in picto ad ē similitudo in figura extra cum homine vivo: et pertinent ad aliqua rao similitudinis inter hominem vivum, et pictum. Analoga alia sunt proportionalitatis impropriæ, sive proportionis, et alia attributionis. Analoga attrionis sunt plura, quorum nomen ē commune; rao ad significata per nomen in uno tm reperitur propriè; in aliis vero ratione alicuius habitudinis ad illud: sic in hoc nomine sanum analogant homo, medicina, et pulsus; quorum [illegible] dicitur sanum: homo propriè; quia habet formam sanitatem: medicina, et pulsus impropriè ratione habitudinis ad hominem sanum; significatur medicina dicitur sana; quia causat sanitatem in homine, et pulsus, quia indicat hominis sanitatem.

Impropriæ proportionalitatis analoga sunt plura

plura, quorum noen ē cōe; rao dsigta p noen in uno tm ē ppā; in alijs vo p metphoram. Ita analogant risus hois, et risus prati: bos vg; et bos pictus: canis sidus, et canis al. Semper ḡ ad analogiam pptē talem reqrit principlis, sive famosius analogatum: id ē, unum qd ppē partigens raonem sigtam, q in alio, aut in alijs impfe reqrit. = Nunc obsvat; qd alia dicunt ab alijs analoga transcendentia; ea sunt, quorum nomen ē cōe, et rao p ipsum sigta ita partipat a diffis, ut ab his n possit simpcitr abstrahi. Tale ē ens apud ipsos. S de his infra. Ob-

sva 2; n ē ppē analoga, sed univoca, q ab alijs vocant analoga in aqlitatis, sunt plura, quorum noen ē cōe, et rao p ipsum sigta inaqlitr partipat inaqltae se tenente ex parte differentiarum; ut al. restu hois, et leonis inaqlitr ppr excessum pfectionis partipantium raonem alis. Hæc ppē univoca ss; atq ideo Arg cap 5 de pdmtis explicat univocum ap-pnit in ali restu hois, et bobis. = Obsva 3; n ē ppē analoga, q a nnullis vocant analoga pportionis, seu pportionalitatis ppē; sunt plura, quorum noen ē cōe, et rao p ipsum sigta ppē, et absq metphora ab ipsis partipat, vel noen hoc principium restu causæ, fontis domus, et originis fontis. Hæc qd etiam univoca ss, n analoga; qa rao principij eadem pportionaliter oibus cōvit.

Denoiva iuxta Arg ss, q ab aliquo apelaonem nominis hent, sola differentia casum. Ita calidum dit a calore, et album ab albedne. Denoiva talia stant in subjs formalibus, aut vocibus explantibus denoiva obva. Denoium a obium ē concretum ex subto, et forma; subtum, seu accipiens denoiom denoinatum; forma, seu tribuens denoiom dit denoiom denoinans.

Solet dividi concretum denoivum in phycum, et metphycum: phycum ē, cujs forma n

ideat' re cu subto; vg albu: metpcu ē, cujs fra cu subto re ideat, vg risi-
le. At iuxta phylosophycu logli my oeacty metpcu ñ ē dennoy, s qstiog.

De-
nominao divit 1 in esalz, et accdlz. Esalis ē, qdo fra dennans ē de esa metpca, aut physca subti; vg Deus ē humanus; tota physica equinus ē animatus. Accdlis ē, qdo fra dennans ñ ē de esa subti, l in qsiderare physca; vg ignis ē calidus: et tunc dentio ē physic accdlis; l in qsidrare metpca, vg ho ē risibis; et tunc detio ē logic accdlis. = Divit 2 in intraca, extca, et mixta. Mixta ē, qdo fra ē partim intra, et partim extra subto, vg ptio ē va. Extra ē, qdo fra nec ideat, nec physic unit cu subto, vg paries ē visus. Intra ē, qdo fra ideat cu subto, vg Deus ē risibis: et tunc dit intra p idtatem; l qdo fra cu subto unit, vg ho ē albus: et tunc dit intra p unionem.

Nota 1, dentionem extca poe ee inaufcibilem; ut dennao cogti a Deo respu Dei: et intra poe ee auferilem, ut dentio albi respu homis. = Nota 2, aliquas dennes exigere existia subti, ut dennao albi; alias excludere existia a subto, ut denai pteriti; alias nec exigere, nec excludere subti existia, ut denao cogti. = Nota 3, accta physic accdlia mulplari mulplatis subtis, ñ vo mulpcatis fris. Unde si eadem albedo univet duplici subto, resultaret duplex albus; si vo dupx albedo eidem subto univet, so restret unus albus. At accta esalia mulpant mulplatis fris; ut qstat in accto isto Deapona Divina, qd mulplat p mulpcaoes Deapitatem. Rao utriusq ē; qa in accis accdlbg so subtum vit in ro, et in oblique fra: in esslibg vo tantum fra, p subtum in ro.

Sectio 2

an ratio entis univoca sit Deo, creaturæ, substantiæ, et accidenti.

Ens multipliciter usurpatur. 1 accipitur antonomastice pro ente necessario, infinito, et independenti ab alio in existendo: et sic nonnunquam accipitur à S.tis Patribus super illud Exodi Ego sum, qui sum. Unde quidam dicunt, Deum tantum esse simpliciter, creaturas vero secundum quid, so dicentes, Deum esse ens per antonomasiam, excellentiam, et potiori quolibet alio. = Secundo accipitur pro ente independenti à causa materiali, seu subiecto: sic autem acceptum (quomodo interdum accipitur à Philosopho) idem est, ac substantia completa. = 3 accipitur verbaliter, et tunc idem est, ac existens. = 4 denique accipitur nominaliter, et tunc idem est, ac essentia realis, sive potens rem existere. So de ente in hac ultima usurpatione presens disputatio procedit.

Prima sententia tenet; non dari rationem entis omnino, etiam analogam. Ita Cajetanus, quem Bassius, et Inserra apud p. Lynce lib. 3 metaphys. tract. 2 cap. 2. = 2 sententia, quæ nonnunquam defendunt Thomistæ, et ex nostris non nulli docent, rationem entis esse omnino, sed analogam; non vero univocam. = 3 sententia defendit, rationem entis esse omnino, et univocam. Ita Scotistæ cum S. Doctore; et nonnulli nostri cum p. Arriaga, Izquierdo, Lynce, Quiros, Oviedo, et Lunado tract. 3 disp. 1 sectione 2. Hanc ultimam opinionem sequor, et cum ipsis defensoribus contra sic sit: ratio entis est univoca omnino Deo, et creaturæ, substantiæ, et accidenti.

Probatur sic si ratio entis est omnino Deo, et creaturæ, substantiæ, et accidenti; talis ratio omnino non est analoga: ergo est univoca. Probo majorem posterius minore probatur: ratio, in qua plura conveniunt, est talis omnino; sed Deus, creatura, substantia, et accidens conveniunt in ratione entis: ergo est talis omnino. Maior constat; non ideo ratio talis omnino est ab talibus; quia ipsi in ratione talis conveniunt. Probatur minor: D., C., S., et

et accid̄s vivunt in potiā ad existendū rā; ponunt ð vī, et esse existere rā;
ſ talis potiā ē rao entis: q̄ vivunt in raone entis.

Pbo iā mīa pmā ſyllū-
ad anoga logi taia ū dat rao mūis: q̄ ſi rao entis mūis ē, anoga nē. Pbat
am: pro anogis logi taiz, ſive pmo intliz ſumptis ū dat rao eadz, ſꝫ di-
versa; ſꝫ ad la, q̄ qq ū dat rao eadz, ū dat rao mūis; rao ð, q̄ nē eadz, ſꝫ di-
versa, neq̄ ē mūis: q̄ ad anoga logā taia, ſive pmo intliz ſumpta ū dat
rao mūis. Mar pꝫ; qa ſi ſequaris, cur bo ſit ſang? rebis; qa hēt in ſe
ſanitaz; ſi ð cur medna ſit ſa. rebis; qa cauſat ſanitz; ſi vo urapul-
la ſit ſang? rebis; qa indicat ſanitz: q̄ q̄ anogis iſtis (idz q̄ de aliqē
dicendz) ū dat rao eadz, ſ diversa: et pꝫ neq̄ rao mūis.

Imat 1: ex-
traia, in quocūqꝫ gnere repit hū ſupꝫ ens, ſi ſilia in ſeptu entis, et q̄-
bent ſmitz, ut ab iſtis abſhat rao mūis entis: ſit extrea, in
quocūqꝫ repit hū ſupꝫ ho, ſi ſilia in raone hīs, et ſbent
ſmitz, ut ab iſtis abſhat rao mūis hīs; ſ hū ſupꝫ ens repit
in Deo, c, ſ, et accid̄; ꝯ in quibꝫ iſtoraz repit intra captas ad
extendz rā: q̄ ſi ſilia in ſeptu entis, et ſbent ſmitz, ut ab iſtis ab-
ſtrahat rao mūis entis. Mo ſu; atq̄ talis rao mūis nē anoga: q̄ univ-
va. Pbo mīa ſubrz: rao mūis, q̄ eſſe, et ſimpliz invit in pluibꝫ, ū ē
anoga, ſ univa lis; ſ rao entis mūis D, c, ſ, et accid̄i ge, et eſſe in-
vit in lis: q̄ iſti nē anoga, ſ univa.

Imat 2: ſi ſequaris, cur D. ſit
ens? rere dees; qa ē poteris extere rā: eandz q̄ raonz reddere dees ra-
gatz, cur creara, cur ſ, cur a' ſit ens? ſ q̄ anogis eſſe taibꝫ ū po-
teſſ reddere eandz ranz, ſ dicoſas dees reddere: q̄ rao entis nē a-
noga, ſ univa reſtu Deū, c? ſ?, et a'. = Imat 3: oīs tres captas

Luzuin distrauz in syo ac dispto e nnin, et univoz; / ita se het tagem. q i nnin, et univ. Maa est in hoc syo: re ens e pole; / Deus, et Cª, sunt ens: q Dˢ, et cª sunt poles. Urget: pdictz syo dirsz e alisto: ois ens, qui al; / alqd vivens, et alisd sidz sicanis: q alqd vivens, et alqd sidz stal. Atq si in pmo syo mediz enis eet anogz n diferret a secdo: q istae mediz anogz ne.

Resps t ex Thoi, raonz entis ee anogz analogia qlitatis qqe, n vo inqqe. = Urgt t: qpoinlonatas qqa n obstat univationi qqe tai: q raoentis e qqe univa. Pbat ans: rao alis het qlitz qqz ad binz, et ad eqiz; n rao alis ita se het ad biz, sut eadz se het ad eqz; / rao alis e qqe univa respu binis, et equi: q qlitas qqa univaoni n obstat. Itaq anoga qlitais qqe ipsi ve anoga, / univa: sigdz participant ve, et qqe eamdz raoz mz, si eadz disponne defitia, et in his n dat famosiz anogatz: unde in his toa dictos se het ex parte difaz stabentiz raoz mz. Et hinc

Urgt 2: diversitas data sx a difsis stbentibz raoz mz n toit univocaz raois nnis, ut pet in dictae alis orta sx a difsis eq, bobs, et leonis stbtibz raoz mz alis; / diveatas entis in Dº, Cª, Sª, et ac re tae pt sx a difsis stbtibz raoz entis: q tais divsitas univocaz n toit. Alia est ex dictis; maa vo ingbtis e; et trait expsse a Thos capt de pdmtis, ubi ingt: univa dicunt, quoruqz et noen mme, et sedz noen eadz substantiz rao: ut al ho, atq bos; mn d nois hoaz utruqz al nuncupat, et e rao subtiz eadz: sigi d assignet utriusq raonz, qd utruqz e, qua al e; eamdz assigbit rationem.

Respondebis secdo ex Zalanco;

q̄d licet diversitas orta sit a differentiis superadditis rationi communi non tollat univocationem; ipsa sed tantum tollit quae oritur a differentiis in ratione communi; qualis est diversitas reperta in Deo, et creaturis. = Ratio est: ratio communis entis ita sumpta ab intellectu per abstractionem est, ut possit aeque praedicari de omnibus inferioribus quod quod per talem abstractionem sunt exprimuntur: ergo in ratione communi entis non includuntur suae differentiae: et consequenter diversitas non oritur in ipsa ratione communi. Ratio antecedentis est; quia per abstractionem entis solum exprimitur sua potentia ad existendum; tamen quae potentia aeque praedicari valet de omnibus, et singulis inferioribus. = Confirmatur; quia si ratio entis non abstraheret perfecte a suis differentiis, sed ipsas sibi concluderet, creatura esset sua aseitas, seu differentia Dei; sequella falsa: ergo et antecedens nulla. Probatur maior: quia creatura includit suum ens; sed ens esset sua aseitas juxta responsionem: ergo creatura esset sua aseitas. Aliter sic: creatura dicit suum ens: ergo creatura dicit suum quod quod ens dicit suum; sed creatura non dicit suam aseitatem: ergo ens non dicit suam aseitatem: ergo ens perfecte abstrahit a suis differentiis.

Re-

bis denique ex doctrina communi; quod licet ratio communis entis non excludat suas explicite differentias; eas tamen sibi implicite includit. = Ratio est: si ratio communis entis includeret sibi implicite differentias, differentiae essent de conceptu formali, et quidditativo implicito entis; sequella est falsa: ergo et antecedens ruit. Suadetur minor: illud non est de conceptu formali, et quidditativo implicito cujusvis conceptus, quod non redditur per rationem interroganti, quid sit res? atque interroganti, quid sit ens? non redditur per rationem aliquam differentiam entis, sed solum potentiam existendi: ergo differentiae entis, sed solum potentia existendi est de conceptu formali, et quidditativo implicito entis. = Urgetur: vel quod differentiae entis includant sibi implicite in ente, est absolute, et simpliciter sint de conceptu metaphysico entis, vel non? si primum; redit argumentum factum nunc praecedenti; si secundum: ergo ens potest perfecte abstrahi a differentiis: ergo ratio sua perfecte abstracta est conceptus communis, et univocus.

Ad calcem hec observa 1; quod respectu ipsius ens conceptus absolutus, et praescinditur à differentiis; quia de ipsis respectu fuit, et quoad univo impli- to non sit differentia. = Observa 2; quod licet ratio entis inaequaliter, et diversissimè participetur à Deo, et à creatura; haec tamen inaequalitas, et diversitas non exprimitur per conceptum rationis entis; sed tota se habet ex parte differentiarum; à quibus ratio entis perfecte praescinditur. = Observa 3; quod Deus, substantia, et accidens ut habentibus hinc exprimi ens possunt claudi unica definitione, sive explicatione; hac ratione potens exterius; cum id iuxta S. Augustinum supra citatum ea, quae unica definitione possunt claudere, univoca univoca; ergo Deus, substantia, et accidens in ratione entis univocantur.

Sectio 3.

Fit satis objectionibus.

Objicies 1: ratio entis plenè, et totaliter convenit Deo; creaturis vero convenit ex parte, et cum limitatione: ergo non est licet univoca. Probatur sequela; nam quia licet ratio albedinis non est univoca respectu hominis Hispani, et Æthiopis. Probatur antecedens: Deus est plenitudo essendi; creatura magis habet de non esse, quam de esse; siquidem eo, quo caret, est infinitum; et esse, quod habet, est finitum. = Confirmatur: iuxta S. Thomam Deum tantum per se est; cetera vero participative: ergo ratio entis univoca non est Deo, et creaturis. = Arguitur probatur 1, de creatura non potest absolute, et sine addito affirmari ens, quod est aperte falsum. Probatur 2, nullum dari rationem communem, et univocum respectu Dei, et creaturarum; quod est contra S. Anselmum in dialogo de libero arbitrio cap. 1, ubi ait: quis differat liberum arbitrium hominis a libero Dei arbitrio, et Angelorum bonorum; differo tamen huius libertatis in utrisque secundum hoc nomen eadem debet esse: sicut licet alterum differat ab alio; differo tamen secundum nomen aliis omnibus aliter est eadem. Quid clarius?

660 Distinguo antecedens 1 parte, distinguo 2: creaturis vero convenit ex parte, et cum limitatione differentiali; concedo: cum limitatione opposita rationi entis per se talis;

nego ans.

Ad gnz no aiis; cujs adiunctz gnz dissuo: ee antonomastice sumptz, quo creara caret, ē infitz; sdo: ee metphice acceptz, quo creara caret, ē infitz; no suptz, qd sit crea careat ee metphce sumpto: hoc ē ee ē possibitas, seu potiā ad extendz ra, q plene, et adqte sedz intensz sui crea participat. Deinde no t gs, cujs gbas ex paritae desumpta nulla ē; qa hze gtio crea ē ens sine addito, et absq restrictne ē ra: seq vi ista ltiois ē albs, ut innegable ē.

661 Itaq lit ee Dei sit infitz, et ee caz fitz: at cz neq infitudo, neq finido sit de scptu qtivo entis; neq obstet, ut tan Deus, gs crea sit absolute, et simplicz ens (in lo sdict su, in quo ens moaccipit, nimz pstens extrae ra) inde fit, qd scpts entis sit univs Deo, et crez: sut lis univz ē scpts liberi arbitrij; lit arbitriz Dei infitz sit, creatz vo fitz. = Ad ofrz rco, S. P.es gad hoc punctz nloq in rigone scholastico; qa so intendunt, crearas ā Deo infitē supai; ita ut attenta hac distantia infita, q orit fa ex gtis disalibs, creaz talitz sint, ac si n cent: sut qo dicunt Patres, Dez n ee substāz, s supersubstāz, so docent, Dez ee qdz substāz infitē excedentz oēs gtrz substantiz creatz.

Instās: infitz, et fitz: pfectz, et impfctz; necessariz, et ofgens nequnt univē svire: q neq Deus, et crea. = Disso ans: nequnt univē svire in pdictis scptz; sdo: in alijs scptz, q a pdictis gscindunt; na ans: sesq sili distne expendz ē. = Lit intz fitz, et infitz ut talia n poit dari univocao; potest tn dari intz fitz, et infitz in alijs scptz, q pstuint ab infinitne, et finitudine: talis ē ra entis, ut sic, q pscit ab infitne, et finitne; atq loge indifferit e, ut strahat l p dictz entis infitē pfti, qlis ē Deus; l p dictz entis valde impfti, qlis ē creara. = Ad

Rcinstbr: inz fitz, et infitz ñ dat gzatio. = Dissuo: inz fitz, et infitz ut talia; sdo: ut gentia ab infdine, et finie; no: aliq neg analoga cait Deo, et creg rao entis; qa anogia, ut ipsa nomin sigtio gsefeat, e ggratio glurig, ut ex Cicerone, et Stirgno re notavit g Lyncee.

Obijcies 2: rao entis g prig, et gringalig cuit Deo, q e ens p ese; p posterig vo, minug gringlitz creaz, q e ens p partiparg: q rao entis ñ e univoca Deo, et creaz. = Dmat 1: ñ dat univao sine gsta simdne; s p distig infitz inz Deg, et creg exclud gta simdo: q etig univao. = Dmat 2: ut plura univoe cuiant in alig rae obva, requir, qd in la simpcig cuiant, et nulltez in la differantz; Deus, et crea ita ñ cuiunt in raoe entis: q neg univoce.

Ad angtz rco sp aiti, nando gg; qa la diversitas, q a Deo, et a crea bet rao entis orit ex a diffis Deg, et creg; diversitas d se tenes ex parte differantz ñ obstat univoci raois nnis, ut supra dictz e. = Ad 1 gfrz gamn de simdne loqa, dissuo mia; s p distig infitz exclud gta simdo in regtu ñ pedente a diffis; sdo: in regtu pendte; no mia, et eg. sgit, ut Deus, et crea sint gte loqi siles in regtu entis sufit, qd gbeant finitz, ut ab intlu intlig gstant p hanc abstg ens; ad hoc d finitz gbent, qn obstent difz infinidnis, et finidnis; ut pariter alis evincit. = Ad 2 gfrz dissuo marg qd 2 ptz: et nullig in la differant sub regtu pdte a difis; sdo: sub regtu ñ pdte; no mia: et siliz dista mia, no eg. Dstat stio ex dictis.

Obijcies 3: efus ñ adequans virtutz cause bet partigarg ab la seduz simditz differentz, d e, imperfecta: q crea cg sit efus Deg, et ñ adequet Dei

virtutem, licet processerit à Deo secundum similitudinem deficientem. Nego sic; atque similitudo deficiens, saltem quae non est similitudo perfecta, non sufficit ad univocationem: ergo Deus, et creatura non conveniunt univoce. = Confirmatur: inter duas causas non datur univocatio, quando una non aequat virtutem alterius, ut patet in Sole, et luminari: ergo inter duo entia, quando unum non aequat perfectionem alterius; sed ens creatum non potest aequare perfectionem entis Divini, neque accidens perfectionem substantiae: ergo inter talia entia non datur univocatio.

Pro solutione nota; quod univocatio alia est physica, logica alia. Physica est, quae datur inter causam, et effectum ejusdem infimae speciei, ut inter duos ignes, et haec petit similitudinem sub omni respectu essentiali. Univocatio vero logica datur absque tali perfecta similitudine; ut cernitur in conceptis alius, liberi arbitrii, viventis, et mille aliis. Unde stat univocatio logica, dum causa, et effectus conveniunt in aliquo respectu, parte ab excessu perfectionis causae supra effectum; qui excessus oritur ex praedicatis differentialibus. = Ad argumentum, nego ad argumentum consequentiam intimamente; distinguo minorem subsumptam; atque similitudo deficiens non sufficit ad univocationem physicam; concedo: ad univocationem logicam; nego minorem, et consequentiam. Constat solutio ex dictis. Sed adverte, quod licet similitudo deficiens non sit absolute, et physice perfecta; tamen est perfecta logice, videlicet in illo, et sub illo respectu, quo univocatio datur. = Solutio patet ad confirmationem distinguo antecedens: inter duas causas non datur univocatio physica, quando una non aequat perfectionem alterius; concedo: univocatio logica; nego antecedens, et consequentiam sub eadem distinctione.

= Instabis: Deus est ens à se, et creatura ab alio; substantia est ens per se, et accidens in alio; sed ens se dicit simpliciter de illis, quae sunt à se, et per se: ergo se dicit simpliciter de Deo, et de substantia. = Confirmatur: creatura definitur ens ab alio, et accidens ens in alio: ergo ratio entis in creatura imbibit dependentiam à Deo, et in accidente dependentiam à subjecto: ergo non est ratio univoca. = Ad instantiam, concedo majorem, nego minorem; quia ens dicit etiam simpliciter

da ẽẽ, q ſt ab alio, et in alio: q qtz vè, et ppè exiſtunt. Sicut qd crea extat depdz ab alio, ſo ẽ qd ingtè exiſtat; hoc ẽ n̄ toit, qd abſlute, et vè exiſtat: sic qd crea cauſet depdentz ab alio, ſo ẽ qd ingtè cauſet; az hoc tn stat, qd abſlute, et vè cauſet. Quaſi accns n̄ exiſtit p ſe ꝑeitate indptẽ à ſubto; exit tn p ſe ꝑeitae raons ſubi entz: acꝑte vè, et ppè exiſtit; et in hoc ſu ait D. Thas opuſ 48 tract. cap. 2, qd qtas, et qlitas n̄ ſt entia p accns, ſ p ſe. = Ad ꝯfrz ꝯſo ant, nego ꝯs; qa depdtia explata p defz crea, et accdtis n̄ imbit ſa in raone entis; ſ in indiſſo ꝯtnerbq, à qq rao entis ꝑtè ꝑſcindit.

Obijes 4: rao, q ꝑciſe ꝯſtaa repit in uno depdz ab alio, n̄ ẽ utriq univa; ſigdz talis rao dit depdtiz, et ꝯqz diverſitaz; ſ rao entis ꝑciſe ꝯſtaa repit in crea depdz à Deo: q n̄ ẽ univa Deo, et creẓ. Prat mia: rao entis ꝑciſe ꝯſtaa n̄ repit in crea indpdentz à Deo; alioq crea eet à ſe: q depdz. = Pmat 1: rao entis, qa includit ſa depdtiz, ſa ſumpta n̄ depdet ab alio: q ſa ſumpta ẽ à ſe: q ſa imbit defz Dei, q repnat creẓ: q n̄ ẽ univa Deo, et creẓ. = Pmat 2: rao entis ẽ ſa ens: q l à ſe, l ab alio; qa n̄ dat mediz intz ee ab alio, l in alio; et ꝯqz a ſe; ſ neutra rao entis ẽ univa Deo, et crez. ut ꝑt: q rao entis n̄ ẽ univa Deo, et creẓ.

Jam argtz, q ꝯfms ſoveant mulgus ꝑtqi in raone qlitan reſtuas, et ꝑtiz; in raone alis reſtu homis, et equi; in raoe liberi arbitrij reſtu Dei, et crez. = Dic rao ad argtz diſtdo maiortum, q ꝑciſe ꝯſtaa repit in uno depdz ab alio depdtia orta ſa ab ipſa raone, q ꝑciſe ꝯſtrat, n̄ ẽ utriq univa; ꝯto: depdtia orta ſa ab alio ꝑto n̄ incluſo ſa in raone, q ꝑciſe ꝯſtrat; nego maior: et ſilz diſtta min, nego ꝯs. Ad mia ꝯfrz ꝯſo ant, nego ꝯs ſub diſtinctata. Explat dio: rao entis, q ꝑciſe ꝯſtrat p abſtz ens, n̄ invit in crea

indepz à Deo, neq ẽ à se. At hoc so pbat, raoz entis stabili ad creaz p abalitatz oppitz aseitati; et iqz ra dicari in crea iez depdtia à Deo: n vo pbat, raoz entis n poe psciendi à depdtia, et indepdtia; ut pet in raoe alis pcisa à rationalitae, et irralite. Dr etiã scio ex discrimine harz ppnz; ideo crea depdet à Deo, qa ẽ ens: ideo crea depdet à Deo, qa ad creaz rao entis stabilit p abalitatz; pnz t in su fali, et rigorose pnis causalis fla ẽ; 2a vra.

Ad 1 obnz dispuo ans: rao entis, q n includat fa depdtiz, fa sumpta n depdet ptive ab alio; cdo: n dependet pptive; nego ans; qa rao entis abstive sumpta nec ptive depdet, nec ptive n depdet ab alio, s ab utroq psciendit; eq stabilitr tanq p depdtiz ptivoz, q p ptivoz indeptiz ab alio. Hinc no sq; qa ad raoz entis a se n spsit ptiva indeptia ab alio; s requit ptiva, sut exclusio depdtiz. = Ad 2 obnz cso ante, no sq; qa rao entis pscedit ab aseitate, et abalitae. Nec pbao urget; nd lict n det mediz reale int ee ptive ab alio, et n ee ptive ab alio, et iqz a se; dat tn mediz fale, sut abstrao a ptiva abalitae, et a ptiva n abalitae, seu aseitae.

Instes: rao entis exigit participari eo mo, quo participat; s participat indeptiz à Deo sut iez oimoda indeptia, à crea vo iez depdtia: q exigit participari indeptiz: q includit fa indeptitaz. = No absolue mar; nd rao entis p statu abstrao, lo het poe existere ra, eq loge regive indiffns ad abtaz iez diffi: atq adeo, sut p tai stu pscindit à diffs, p quas disti-mode paragat; ita etiã pscindit ab exigtia ad diversaz mnz, quo ~~mz~~ in stu stracoris pgat. = Reinstes: sujeto entis faltz ẽ fa pparilis, sut liez pparit diffz; s hz liez pparit iez indeptitae: q ẽ fa ppalis iez indeptitae. = Dispuo mar: ẽ fa ppalis

ppbilitae loga negva; pto: ptva; no max. E ducc: sueptz entis abstractz nec ptive exigit nec ptive repnat participioni; et ideo ñ e ptive paxabilis: est loge indifferens ad ptiorz, acode abstrit a modo, quo differt lez ppant; et sic e loge negve ppbilis.

Quo alijs Solventibus notat; Dtez varijs in locis asserere, ens ppe sive substz, ñ vo acc̄dti; accidens ñ ee simpcitz ens, s entis ens; ac denuz ensdi de substia, et acc̄dte; sut de suis inferiorz dit sanz. Sz bz ñ logt de ente ut sic; s de ente substanli, et p se: undenob̄is ñ e strariz. Rao e; qa ens ut sic e pa ptecis existere xx; sive dr sceptz vo sivt acc̄dte, utptte qd ve poit a parte xu extra causas, veraz existiz ket, ut negai ñ poet. Rursz Dtez pxeisvocibz loquutz utit bo prco concepti nostro bo Suum; qd bz pp cz ñ sipcat ee utcunqz, s ee p se; ut bene notavit p Loredo stra t metpez fune 8. nuro 4. Eodz mo interpttez e D Thas, qdo univocatz entis videat negae; nd logt in eodz su Dti.

Nota 2 stra Stz quidz docentz, raoz entis ee univz Deo, et substz creatz; ñ vero ñ vo substz, et acc̄dti; qd lit ee acc̄dtis sit inee, sive eein alio; ee tn in alio e abste, et simpcitz ee: sut ee ab alio e abste, et simpcitz ee. = Nota 3 stra eumdz Stz; qd existia ñ sr dit, et pdeat abstue de lo, qd potest ipsz bene p se perfectae indz bz a subto; quaris e substia; s etiz dit abstue, et simpcitz de lo, qd e p se perfectae raois jabs intez; quale e accds; et qd ve, et ppe poit extra causas, sive ppe exit a pte xu.

Nota de nique Sz taipeis auctoritatis, tu loquis D Augu. Prima

het 1 perihermenias lec 8, ubi inqt: qqz hoc ens n poct ee gg substq, et accdis; qa in ipsa rone entis substia, q e ens p se, prioritas het respu accidtis, qd e ens in alio, et p aliud. = Sus plane e: loqt D Thas n de rone entis abstrca a suis difis, de q nos asserimus, ens ee, et univz: sd de rone entis quat stra p difz substq, vdeet pseitas; de q etiz nos defdimus, n ee ens, et univz substq, et accdi. Rao sioris e; qa ut S D ostendat, ens n ee gg respu substq, et accdis, desumit raoz ex prioritae, et diversitae, q substia het respu accdis: q ostrat ens sedz mz eendi p se, secdz difz substq; et quod stractz p taz difz, nemz pseitaz.

Secda het opus 48 tract cap 1, ubi ait: ens analoge dit de pdmentis. = Sus e: n loqt D Thas de analogia attbois, aut pportionis inqqz, sd de analogia inqqtais, et pprius qqz. Unde verz e, qd ens de pdmtis dit anoge anogia inqqlitais: hec d anogia uz proveat ex inqqlitae se hente ex pte difaruz, n toit vaz univerz raois communis, ut supra dictz e. Rao sioris; qa D Thas loco citao loqt de ente in su Dhi: Dhiis d, ut ndravimz n 603, loqt n de ente ut su; sd de ente ut strao p difz substq. = Tertia hemz Arz Dais loqis het 1 stra Gentos cap 32, ubi inqt: oe, qd de plub, univie pdeat, l e gg, l spees &. De Deo d nl pdeat ut gg, l spees &. Igit nl de Deo, et acbis alijs univie pdeat

Sume:

oe, qd de plub, univie pdeat univcne ppa nalis l e gg, l spes. De Deo d nl pdeat ut gg, l spes, nalis vdeet, et in su pdbilitz loca pprqz. Igit nl de Deo, et acbz alijs univie pdeat univcne ppria nalis. Va sp oia hec; sd n stra nos, ut liquet. Itaq n negat D Thas, qd rao aliqua logie superiora pdeet univie de

Deo; vt iuxta ipsum 1 p q 30 art 4 respectu Personarum Divinarum, quae univoce tribus Divinis Personis. Sed a Deo reijt. Arg D gg, et spec in sua Praxi; quia in hoc sunt gg, et spes dicunt multiplicitatem realem, quae Deo competere impotest. Ex hoc d qd stra nos, q assiximus cum D Tha, Damasceno, Anselmo, et alijs S Patribus, aliquam ratione logice superiorem, et oem, abstracta a differentia univoce dicere Deo, et creaturae? Recole dicta n 677.

Sectio 4.

Utrum ens transcendat formaliter differentias?

Idem est, ac rogare: an ratio includatur in differentijs, per quas ens contrahitur ad species? Sive an quaelibet differentia (seu quod idem est, quaelibet modus entis) essentialiter includat rationem entis; taliter ut differentia entis realis non possit concipi, quin concipiatur ut ens reale, sive ut potens ad existere? Pro cuius intelligentia sciendum est 1; nec dubium, sed certum, quod ens sua transcendit species sibi subiectas, nam substantia est sua ens per se; accidens est sua ens in alio, et creatura est sua ens ab alio. Idem certum est de alijs generibus, speciebus, et individuis, quae ab intellectu concipiuntur ut entia completa; ostenditur hac gradatione; Petrus est sua homo; homo est sua animal; animal est sua vivens; vivens est sua substantia; substantia est sua ens: ergo Petrus est sua ens. Sed quaeritur differentias de differentijs secundum se; ut de Petreitate, genuitate, proprietate, animalitate, et similibus.

Sciendum est 2; quod ens duplicem considerari potest: 1 ut sua abstractum; 2 ut sua contractum. Ens sua abstractum est ens ut conceptum per hanc cognitionem ens: sua vero contractum est ens ut conceptum per hanc cognitionem proprietas, vel per istam genuitas; vel per aliam similem. Quaestio igitur non inquirit: utrum differentia sit sua ens abstractum, sive ens ut sic? Nam non est; quia proprietas vel qualibet talis est sua contracta, et determinata ad substantiam; sed ens abstractum non est sua contractum, nec determinatum ad substantiam; imo est sua, et logice indifferens ad substantiam, vel accidens: ergo proprietas sua ut talis non est sua ens abstractum. = Observa dili

digentz doirz trane, q fale ria advaz aagta collidunt, et enarra-
t, ut infra videbis.

Secundu é3, difas entis ñ transcendere fa ens. Nag;
ga ens pfecte scindit fa à diffis; ut ex supra dictis satis stat: g
ens fa ut tale recipit, qn ssánt fa ut tales diffz entis: g ens ñ trscende-
dit fa difas; ac p oqs istz ñ transcendunt fa ens. = His ita, in qsne
t stia negva é, q tenent Setz cu Subtili Dre apud M Loriúzdiss
61 qne3; et nostris Rñes plures cu q Arriaga, Lynce, Quiros,
Izquierdo, et Peinado trac 2 logz disp3 sec 2. = 2 stia afvaé, de-
fenditq à Ibis cu Ang Dre apud M Palanco trac 5 q 2: eadz
docet à plurz ex nostris Rñs sequentis Daz Eximiuz disp 2 metg
cz sec 2, et q Basquez, Hurtado, et Oviedo stov t metges pun-
cto 4.

Cuz Ave 2 stz ntra sd sit: ens transcendit fa difas. Pbo
t serz rare desumpta ex D Eximio: pfcitas vg é fa gen'ectissen-
tativa, et realis; s pftio entiva, et reais é fa ens: g pfcitas é fa ens:
acqde ens transdit fa difas. Mia stare deet ex eo, q pftio entiva, et realis é
fa aliqd reale, sive pfens ra extere. Pbo mar: in substia imbit fa pftio
entiva, et realis, q ñ imbit fa in accite; s talis pftio entiva, et realis, ñ
imbit fa in ente ut sic: g imbit fa in pfcitae: g pfcitas é fa pftio en-
tiva, et realis. Mar stat tz ga substia é fa pftioreentitavé, q accedens:
tz à paritae ga in Deo imbit fa pftio entiva, et realis, q ñ imbit
fa in crea: g silitz. Mia 2 suadet ex eo, q tota pftio entiva, et reais,
q imbit fa in ente ut sic, imbit fa in accite: unde sequa be fluit.

Cf. mat, et explat rag ista: substia é fa pftior accite i rarne lis, in
quo svit cu lo: g raoe lis, in quo difeat. Atg difeat raoe pfci-
tatis:

ẽ Substa racõe pstãis ẽ fa pftiõn accdte: ẽ pseitas ẽ fa pftio entiva,
et realis. Pba ostant pz ulmq zq; ẽ pbo: si substa ẽ fa pftion accdte
racoe pseitatis, pseitas auget fa pftiq entivaq, et realq; s q auget fa pf
tiq entivaq, et realq, ẽ fa pftio entiva, et realis; sut q auget fa calo
rq, est fa calor: ẽ pseitas ẽ fa pftio entiva, et realis. = Vaget: asei
tas, et abalietas st fa ingles in pfne entiva: ẽ st fa pftio. Dqua tot,
qa ingtas pfnis dit fa pfnq. Pbat ans: Deus ẽ fa pftior creã
racoe aseitatis: ẽ aseitas ẽ fa pftior abalietate: ẽ aseitas, et abali
etas st fa ingles in pfne entiva.
700 Respdent 1 adversaij; ẽ pseitas ẽ fa
pftio qua; n ẽ fa pftio quq. Hoc secdq reprobat, ut est fa ens: p
mq vo n sufit; et ideo pseitas ut talis n ẽ fa ens. = Cõa ẽ; l pf
tio qua ẽ pfte, et absolute pftio entiva, et realis; l n. Si pmq:
ẽ pseitas ẽ fa ens. Pbo zq: pseitas ẽ fa pftio realis entiva absolute,
et ppe talis; s pftio realis entiva abste, et ppe talis ẽ fa ens: ẽ
pseitas ẽ fa ens. Dqua infert. Max ẽ respo ipsa staxiotarq. Et mior
dit ingtis; fa pftio realis entiva absolute, et ppe talis ẽ fa q pftivq,
seu poeris extore ra. = Si 2 dicat 2; infero: ẽ substa fa ut talis
n ẽ fa pftior accdte. Pbo zq: n ẽ fa pftior accdte substa, nisi im
bat fa pfnq; q n imbit fa accds; s iuxta respq ita se het substa: ẽ n
ẽ fa pftior accdte. Rao max ẽ; qa nisi substa imbat fa pfnq, q n
imbit fa accds; substa fa imbibet eamdq pfnq, l eqlq, ac accds: ẽ
inde n erit fa pftior accdte.
Respdent 2 staraij; ẽ pseitas n ẽ fa pf
ftio entiva, et realis; ẽ tn majoritas pfnis: hoc sufit, ut psti
tuat, et reddat substq magis fa pfectq. Itaq reptq iste maior
pfectio dit duo: et dit pfnq, et dit majoritatq: pftio pont ab

ente; majestas vero provenit a perfectione in substantia; et ab aseitate in Deo. unde non est necesse, quod perseitas sit formaliter perfectio, sed majestas perfectionis.= Instantia est 1: ut subiectum reddat simpliciter magis calidum, requiritur maior calor; et non sufficit majestas caloris: ergo pariter ut substantia reddat simpliciter magis perfecta, requiritur maior perfectio; non autem sufficit majestas perfectionis. Atque ratione perseitatis redditur formaliter magis perfecta: ergo perseitas est formaliter perfectio. Vel aliter: ergo sicut datur maior perfectio per solam additionem differentiae, quae per vos non est formaliter perfectio; ita dabitur maior calor per solam additionem cuiusdam modi, qui non sit formaliter calor. Quae cum inferat; est contra nostros, et Scotus, ut alibi diximus.

Instantia est 2: Deus est formaliter perfectior creatura: ergo Deus habet formaliter excessum perfectionis comparative ad creaturam. Atque talis excessus est formaliter perfectio: ergo Deus habet formaliter perfectionem, quam creatura formaliter non habet. Consequentia constant, et maior supposita, quia probo sic: quod Deus formaliter excedat creaturam in perfectione est formaliter, quod Deus habeat formaliter inaequalitatem in perfectione comparative ad creaturam; sed inaequalitas in perfectione est formaliter perfectio: ergo excessus hic est formaliter perfectio. Minor constat ex eo, quod inaequalitas in perfectione est formaliter perfectio excedens alteram perfectionem. Maior autem ex ipsis terminis immediate probatur; nam quod Deus formaliter excedat, ut infinite excedit, creaturam in perfectione formaliter, quod si in creatura dantur formaliter tres gradus perfectionis, in Deo habentur formaliter infiniti gradus: hoc autem est formaliter inaequalitas in perfectione, ut liquet.

Respondeo; quod in Deo, et creatura nec aequalis est, nec inaequalis ratio perfectionis hic sumpta; sed una eadem. Unde Deus creaturam non excedit in perfectione sub praecisa ratione perfectionis: excedit vero in perfectione ratione sumpta: quatenus ex aseitate, quae est perfectio, et est formaliter infinita majestas perfectionis; et ex ente resultat ens infinite perfectius creatura. Et sicut abstracta a differentiis ratione entis, eatenus in ratione entis conveniunt Deus, et creatura, ut tamen ratio eadem sit in Deo, et creatura; atque adeo nec aequalis, nec inaequalis: ita etiam abstracta a differentiis ratione perfectionis.= Ratio ista contrarie laborat: et insuper insufficiens est ad utramque partem solvendam: quod quidem in

in suo ratione perseverat.

Ostendit 1; quia ē, quod ratio formalis sic sumpta, sive formalitas ut sic, abstracta, et praecisa a differentiis ē conceptus univocus, et communis Deo, et creaturae: sed quia ē, quod ratio entis sic sumpta, sive ens ut sic, abstractum, et praecisum à differentiis ē conceptus univocus, et communis Deo, et creaturae. Ex hoc sequitur, quod ratio formalis sic sumpta ē intelligibiliter una, et eadem in Deo, et creatura; atque sic nec aequalis, nec inaequalis sit: sed ratio ratio entis sic sumpta ē intelligibiliter una, et eadem in Deo, et creatura; atque sic nec aequalis, nec inaequalis sit. Ergo haec divinitas. Ad nostrum argumentum alterius probat, quod Deus quod ens à se includit sic perfectionem infinitam; creatura vero quod ens ab alio includit sic perfectionem finitam; ut evidens ē: ergo Deus, et creatura sunt inaequales in perfectione entitativa. Ratio quella argumentum nostrum insolutum relinquit.

Ostendit hoc secundum sic: ens à se quod tale imbibit sic perfectionem infinitam, et ens ab alio quod tale imbibit sic perfectionem finitam; sed perfectio infinita, et perfectio finita sunt sic perfectiones inaequales: ergo ens a se, et ens ab alio imbibunt sic perfectiones inaequales. Discrimina sunt. Ergo redicitur: quod perfectio entitativa, quae sic includit in Deo, ē sic inaequalis perfectioni entitativae, quae sic includit in creatura. Sequela infertur. Modo sic; atqui ratio entis sic sumpta et abstracta ab aseitate non ē sic perfectio entitativa inaequalis perfectioni entitativae, quae sic includit in creatura: ergo aseitas sic ut talis ē sic perfectio entitativa inaequalis perfectioni entitativae, quae sic includit in creatura: ergo aseitas ē sic perfectio entitativa; quod est contra nos.

Respondetur: quod excessus perfectionis divinae supra perfectionem creatam neque provenit sic à solo ente, neque à sola aseitate; sed à conjuncto utriusque praedicati: et similiter quod creatura imperfectior Deo sit, neque provenit sic à solo ente, neque à sola abalietate; sed ratione utriusque simul. Ad minorem quod album simile ē sic compositum metaphysicum; et hoc neque provenit sic à solo albo, neque à sola similitudine; sed à conjuncto praedicato utriusque. = Imo nimis exemplum compositi metaphysici non probat; nam compositum ē sic unum cum alio positum:

ac̄ de spēbz metpīs fa' pont à partibz metpīs subl formībz: ed̄ pfrīs dīt fa' spōnz, aut riunctioz pfīoz, ut pet in sextu entīs: q̄ nīl ee pfrz insitz dīt fa' taz riunctz.

Deinde sto, q̄ riunctz ex ente, et asētae dīt fa' excessz insitz pfrīs praxīz ad riunctz ex ente, et abo alitae. Sed ulteriq̄ intendo, q̄ ens à se n̄ diceret fa' talz exssz; si asētas n̄ eet fa' pfctio. Rao ē; qa si asētas n̄ eet fa' pfctio, ens à se pūse includeret fa' pfrz eamdz, q̄ fa' includit ens ab alio: q̄d q̄ pfrīs fa' stineret in ente à se, stineret fa' in ente ab alio: q̄ ens à se n̄ diceret fa' talz insitz exssz pfrīs. = Urget: n̄ dat maior calor, nisi calori addat qd̄ ē fa' calor: q̄ n̄ dat maior pfctio, nisi pfri addat qd̄ ē fa' pfctio; atq̄ in Deo dat fa' maior pfctio p̄ hoc p̄cise, qd̄ enti abstrao addat fa' asētas: q̄ asētas ē fa' pfctio.

Demq̄ respdent aliqui huic paritati, q̄ male verant; qd̄ stat dispar in eo, qd̄ ens abstraz ē fo pūve minq̄ pfctz, q̄ ens à se; n̄ vo pōtīve alitz de ente à se verifaret, ee minq̄ pfctz se ipso. E stario subtz minq̄ calidz ē pōtīve minq̄ calidz; qa de ipso in fu reali verificat, habe tantz calorz, et n̄ majorz calorz: unde redditur negt fa' magis calidz nisi q̄ maiorz calorz; ac̄ de nisi ipsi super addat aliqd̄, qd̄ sit fa' calor. = Itra t, et instauratur paritas sic: subtz ē minq̄ pōtīve calidz q̄ negz lrz, qd̄ ē fa' calor: q̄ ens abstraz ēst minq̄ pūve pfctz q̄ pūonz ab eo, qd̄ ē fa' pfctio. Atq̄ ē minq̄ pūve pfctz p̄ pūonz ab asētae: q̄ asētas ē fa' perfectio.

Itrat; Aloq̄mur de pfri entiva, q̄ Deus fa' includit, stra pōsitz ad pfrz entivz, q̄ includit fa' in crea. Sic argtor: calor q̄ n̄ ē pōtīve ra maior

calore b, nisi calori addat. ra ed, qd e fa calor: q possio Dna ne possiva fa maxa pone creata, nisi poni addat fa ed qd e fa possio. Iqua tenet a pari. Expedio; atq possio Dna quo talis e possiva fa maxa pone creata quo tali: q qa poni, sut enti abstrao addit fa ed, qd e fa possio: q ascitas, q fa addit enti abstrao, e fa possio: aeqde fa ens, sive potens existere ra.

Sectio 5.

Secunda scriis nostrae pbae statuitur.

Pbo 2 scz: pseitas e fa ulma difa ostiva substiae; s ee fa ulmz difz ostivz substiz e ee fa ens: q pseitas e fa ens: q ens transdit fa difas. Pbat mia: ee fa ulmz difz ostivz substiz e ee fa aliqd esz substiz; s ee fa aliqd esz substiz e ee fa ens: q ee fa ulmz difz ostivz substiz e ee fa ens. Mar stat; qa ulma difa ostiva substiz e fa aliqd ostivz substiz: aeqde aliqd esz substiz: ens q abstraz ni e fa tota esa substiz. Mia etiz liquet; vo ee fa aliqd esz substiz e ee fa aliqd; s ee fa aliqd e ee fa ens: q ee fa aliqd esz substiz e ee fa ens: aeqde pseitas e fa ens.

Dmat 1: pseitas e fa exclusiva ni pseitatis: q e fa exclua sui otdiy negoi. Atq ois formatas fa exclua sui otdiy negoi e fa ens: q pseitas e fa ens. Oia stant pbz mia subtz, q sic pbo: ois fatas fa exclusiva sui otdiy negoi e fa exclua sui n ee; s ois fatas fa exclua sui n ee e fa ens: q ois formatas fa exclua sui otdiy negoi e fa ens. Mar stt ex eo, qd n ee pseitatis e suz otdiuz negoz. Pbat mia: ois fatas fa exclua sui n ee e fa potens ee: q e fa ens. Iqua tenet. Atm qsuadet, qa n ee excludit fa p ee: aeqde fatas fa exclua sui n ee, sive fa potem excludere suz n ee e fa poteris ee.

7 Dmat 2 ex Arg Dre q 1 de veritate art 1, ubi ait: enti nl potest addi extraneuz p muz, quo difa addit geni; qa qbet na, aut esa e esaliz ens. Ex qq sic argtor: si pseitas n eet fa ens

pot enti superaddi ipsa psitas tā aliqd extraneū p mū, quo dīfa addit genī; et insuper talis dīfa n eet ēsalis ens; s hoc flm ē iuxta D Thō: g iuxta ipsū flū ē, qd psitas n sit fa ens; ac pās, qd ens n transtat fa dīfas. = Urget: iuxta Ang Dm ōbet na, aut ēsa ē ēslis ens; s psitas ē fa aliqua ēsa: ē d fa suū ee, sua ēsa, et qdditas: g ē ēsalis ens.

Respont aliqui; qd psitas ē fa aliqd adiective sumptū; n vo aliqd sumptū substantive, aut screte. Explat hī: aliqd, sive ens substantive sumptū ē subtū tenens p se stans: ens screte sumptū ē scretū ex subto, et fa metpīs: ens adiective sumptū ē fa adjacens, sive adiecta subto. Ens, inquiunt, in pmo, et secdo su ē fa ens; in tertio d n ē fa ens; s adjectū entis: unde substīa ē fa ens screte sumptū; ens abstraū ē fa ens substanive acceptū; psitas vo so ē fa ens adiective sumptū: ādeg neq ē fa aliqd, neq ē fa ens; s ē fa dīfa entis. Et hoc sufīt, ut vē stuat subsīū; et ut sit fa exclusiva sui n ee; qa n ee psitatis ē fa n ee adjecive sumptū, qd fa excludit p ee, sive ens etiā adiective sumptū.

Impmis respo ista ē expsīe stra D Ang supra citatū, ut ost. Sic argtor: iuxta adonios psitas addit enti, sut dīfa vō rigitas addit genī, vō ali. et sut rigitas ē adiectū alis, ētn ē fa al; ita psitas ē adiectū entis, et n ē fa ens; atqui hoc ē expsīe stra D Thō dicentis: enti n potest addī extraneū pmū, quo dīfa addit genī: g stīo data ē stra D Angeī. = Deinde pdicta respo popta ē apto, quo sectione pertī seriū pbavimg. Ostendit sīc: psitas ē fa pfētī entiva, et realis; ut pbatū ē; s pftīo entiva, et realis ē fa ens substanive sumptū: g psitas ē fa

ens substantivè sumptum: ac proinde ratio data nulla est.

Et hinc instaurat argumentum sic: possitas est forma ultima differentia constitutiva substantiae; sed forma ultima differentia constitutiva substantiae est esse forma aliquid substantivè sumptum: ergo possitas est forma aliquid substantivè sumptum: ac proinde est forma ens. Probat minorem: esse forma ultima differentia constitutiva substantiae est esse forma perfectionem entivam, et realem: ergo est esse forma aliquid substantivè sumptum. Antecedens probat ex eo, quod substantia quâ talis est forma perfectior accidente ratione possitatis; ac proinde possitas est forma perfectio entiva, et realis, ut supra dictum est. — Concludit; possitas non sit forma ens abstractum, cum addit, et superaddit: est tamen ens concretum; quia neque intelligi forma possitas, quin concipiatur forma ut potens per se existere, ut aliquid essentialis, ut perfectio entiva: ac proinde ut ens reale.

Sectio 6.

Contrariorum momenta diluuntur.

Argumentum 1: ratio formalis differendi nequit esse forma ratio formalis conveniendi cum illo, respectu cujus est ratio formalis differendi; sed si possitas esset forma ens, ratio formalis differendi esset forma ratio formalis conveniendi cum illo, respectu cujus est ratio formalis differendi: ergo possitas nequit esse forma ens. Major videtur constare; quia ratio formalis conveniendi cum aliquo debet forma distingui a ratione formali differendi ab eodem. Probat minorem: possitas est forma ratio formalis, quâ substantia differt ab accidente; et ens est forma ratio formalis, quâ substantia convenit cum accidente: ergo. — Confirmat 1: aliqua formalitas invenit forma in substantia, cujus formalis non invenit forma in accidente; sed talis formalitas non est forma ens: ergo aliqua formalitas invenit forma in substantia, quae non est forma ens: ergo cum talis formalitas sit possitas, consequenter possitas non est forma ens. Ratio minoris est; quia formalitas, quae sit forma ens, est formalitas, cujus formalis invenit forma in accidente. — Confirmat 2: substantia per ens non differt forma ab accidente; sed differt forma per possitatem: ergo haec non est forma ens.

Argumentum retorquet sic: ratio formalis differendi nequit esse forma ratio formalis conveniendi cum illo, respectu cujus ratio formalis differendi; sed si possitas esset forma ens adjectivè sumptum, ratio formalis differendi esset forma ratio formalis conveniendi cum illo, respectu cujus est ratio formalis differendi: ergo possi-

perseitas neqt ee fr ens adjecive sumptu. Maa videt ostare; fa rao falis oien di, cu aliquo deet fa disgui a rao fali disdi ab eodz. Stat q mix: pseitase fr rao falis, q substia disfert ab accdte; et ens adjecive sumptu e fr rao falis, q substia soit cu accdte: q. = Eadz rettio eformari valet in his sequtis fatas, pns metyca, pdtu ostivu, disa, et alys, quos pseitas fr includit, u per quos fr soit cu inalietate. Retqt etiq utraq ostio. 1: aliqua fatas inoit fr in substia, cujs silis n invit fr in accdte; sta fatas n e fr ens adjecive sumptu: q aliqua fatas invit fr in substia, q n e fr ens adjecive sumptu: q cu talis fatas sit pseitas, pseitas n e fr ens adve sumptu. Rao mix e; qa fatas, q sit fr ens adjecive sumptu, e fatas, cujs silis invie fr in accdte. = Retqt 2 ostio: substia pens adjve sumptu n disfert fr ab accdte; s disfert fr p pseitas: q hec n e fr ens adjve sumptu. = Si rear, q pseitas ut sube hsic cogni ens adjve sumptu e fr rao oiendi cu inalietae; n vo ut sube hsic cogni pseitas; qa sic e fr rao disfaendi; be rebis; s retini sul, et argto, q nobis ppsuisti.

Die egidreo

ad argtu gta maa, disgdo mix; s se pitas eet fr ens abstrau, rao falis disfaendi eet fr rao falis oiendi, sdo mix; s si ptas eet fr ens strau, nego mix. Ad cujs pnu disguo ans qad 2 ptu: et ens abstrau e fr rao falis, q substia soit cu accdte, sdo ans: ens strau; no ans, et sq. in fre distris. = Ad 1 ofru gta maa, disguo mix; sta fatas n e fr ens abstrau, sdo mix; n e fr ens strau; no mix, et squas in eodz su. Dtio mix silitz disguenda e. = Ad 2 ofru disguo maa: substia p ens abstrau n disfert fr ab accdte; sdo maa: p ens strau; no maa: et gta mia, sq eadz disstne excipiendu e.

Itq rao falis, q substia, et accds fr soiunt, e pp entis, sive ens abstrau, et sequtu p cognu ens: tum d ptas fr ut talis

n̄ sit fa ꝓ entis, s dīfa entis; n̄ sit fa ens abstraz, s ctraz; n̄ sit fa ens ceptz ꝑ cognz ens, s ꝑ cognz ꝑtas: inde fit, qd ꝑtas fa ut talis n̄ sit fa rao falis, q̄ substia, et acċs fa conveniunt; s potius rao falis, q̄ substia differat fa ab acċte. Deinde ꝑtas ut ꝑtas ē fatas, cujus ꝑtiis n̄ invenitur fa in acċte: ex hoc solo infert; qd ꝑtas ut talis n̄ sit fa ens abstraz: et tn fa ens ctraz; qa ꝑtas quā talis ē fa ꝑfectio realis, et aliqd cujs substz. Tandz substia differat fa ab acċte ꝑ ens ctraz, sed per ꝑtaz ut talz, q̄ ē fa ultima difa ꝑtiva substz: acċte ē fa ꝑfectio entiva, cujus ꝑtiis n̄ ē fa in acċte.

Instabit: substia secdz raonz falz ꝑtatis n̄ particpat fa intensivz entis: ꝗ n̄ ē fa ens secdz ceptz falz ꝑtatis: ꝗ ꝑtas n̄ ē fa ens ctraz. Pbat ans: id, qd secdz aliqz raonz falz n̄ exprimit fa ꝑ absz ens, secdz taz raoz n̄ ꝑticipat fa intensivz entis; s substia secdz raonz falz ꝑtatis n̄ exprimit fa ꝑ absz ens; alitz potius habita ejus absne, posset intelz afmae ꝑtatz ut taz: ꝗ substia secdz raonz falz ꝑtatis n̄ paagat fa intensivz entis. Mar pbat a paritate: qa hō secdz raonz falz ralis n̄ ꝑticipat fa intensivz alis, hō secdz raoz falz ralis n̄ exprimit fa ꝑ absz al: ꝗ paritz. = Jmat: l ens ctraz, seu ꝑtas exprimit fradz gte ꝑ absz ens, l n̄; utrumqz flz ē: ꝗ nulla ē ctra doctrina.

Retorqueo instantia: substia secdz raoz falz ꝑtatis n̄ ꝑticipat fa intensivz entis adjective sumpti: ꝗ n̄ ē fa ens adjive sumptz secdz ceptz falz ꝑtatis: ꝗ ꝑtas n̄ ē fa ens adjive sumptz. Pbat ans: id, qd secdz aliqz raonz falz n̄ exprimit fa per absz ens adjective sumptz, secdz taz raoz n̄ ꝑticipat fa intensivz entis adjive sumpti; s substia secdz raoz falz ꝑtatis n̄ exprimit fa ꝑ absz ens adjive sumptz; alitz potius habita ejus absne, posset intelz afmae ꝑtaz ut taz: ꝗ substia secdz raoz falz ꝑtatis n̄ ꝑticipat fa intensivz entis adjive sumpti. Mar pbat a pte: qa hō secdz raoz falz

rati ū ptiṅat fa intensiuē alis, hoc secdū ratē falē rati ū exprimit fa pr abstrē al: q parit. = Dmat: l ens adjvē sumptē, sive ptas exprimit fa adeqtē pr abstrē ens adjvē sumptē, l ū; utrumq fls ē: q nulla ē vestra doctrina.

Dte rō ad instiā nando ans. Ad prē nō maj; et ans q̄ ms: q pptē li ga fls ē. Sit al ū exprimit fr rali q tae: at hoc ū ideo ē; qa rali ū ptiṅat fa secptē alis; l qa al ut al fa pscindit à rali ut rali. Cū ð ens ut ens pcdat fa à ptae ut tai; inde fit, qt ptas ū exprimat fa pr abstrē ens. Cū hoc tū opmē spuit, qt ptas ut talis sit fa aliqd essē substiē; aeqde fa ens straē. Sit difa ut difa fa pscindit à ptae ut tai; et tū pscitas ut tais ē fa difa straa. = Ad sfrē nō suptē maj, et nuct. Argnit q maj, pr ens straē, seu ptas exprimit fa pr abstrē ens: et nuasq jait, an adeqtē, an vero inadeqtē fa exprimat; ostat ð ex dictis, qt ptas ū exprimit fa ut tais pr abstrē ens.

Instoi 2: q ptas ē fa aliqd additē raoni, q fa explat pr abstrē ens: q lid additē ū ē fa intensiuē entis, nq ē straē. Dbat 2 qua: qt explat fa pr abstrē ens ē fa intensiuē entis; l qt addit intensio entis ū ē fa intensiuē entis: q lid additē ū ē fa intensiuē entis. = Retgt: q ptas ē fa aliqd additē raoni, q fa explat pr abstrē ens adjecvē sumptē: q lid additē ū ē fa intensiuē entis adjvē sumpti, nq ens adjvē sumptē. Dbat 2 qua: qt explat fa pr abstrē ens adjvē sumptē ē fa intensiuē entis adjvē sumpti; l qt addit intensio entis adjvē sumpti ū ē fa intensiuē entis adjvē sumpti: q lid additē ū ē fa intensiuē entis adjvē sumpti. = Dte ola toq, nō 2. Ad prē dispuo maj: qt explat fa pr abstrē ens ē fa intensiuē abstraē entis; sdo: intensiuē stractē entis; nō maj, et min. sub dad distne, q ulteriori explicatione non indiget.

Arguitur 2: si potestas esset forma entis, differentia substantiae esset forma substantiae; sed hoc implicat; aliter differentia substantiae esset forma species: ergo potestas non est forma entis. Probatur maior: si potestas esset forma entis, esset forma entis per se: ergo esset forma substantia. Probatur antecedens: ex ente, et potentialitate constituitur forma ens per se; sed si potestas esset forma entis, esset forma ens, et potestas: ergo esset forma ens per se; atque adeo tota substantia, quod implicat. = Urget: substantia nihil aliud dicit formaliter nisi compositionem entis, et potentialitatem; sed si potestas esset forma entis; idem formaliter diceret: ergo esset forma tota substantia: atque adeo differentia trahens formaliter esset talis esset species formaliter ut tam, quod absurdum est.

Ad argumentum secundo respondemus.

Ad primum distinguo antecedens: si potestas esset forma entis, esset forma ens per se incomplete sumptum, concedo: esset forma ens per se complete sumptum; nego antecedens. Ad primum distinguo maiorem: ex ente, et potentialitate constituitur forma ens per se complete sumptum, concedo maiorem: ex ente, et potestate constituitur forma ens per se incomplete sumptum; nego maiorem. Deinde nego minorem; quia absolute falsa est, et contra in sua distinctione. = Ut autem pateat, nota: ens per se posse esse vel incomplete, et logice completum, vel incomplete, et logice incompletum. In primo sensu est ens per se quod exprimit per hanc cognitionem ens per se, vel compositum substantia: quod sumptum est species logica adaequate constituta; quia formaliter includit genus entis, et entis differentiam. In secundo sensu est praecise sumptum differentialis substantiae quod exprimit per hanc cognitionem potestas; quod sumptum quod tamen est potestas indivisibilis: atque adeo non est species logica; quia non includit genus entis, sed est praecise differentia entis, et quasi formalis essentiae substantiae.

727. Atque sic: ut aliquid sit forma substantia, sive species logica, et incomplete adaequate constituta, debet esse ens per se logice completum; sive includere genus entis, et potestatem tamquam duos sumptus formalis alterum generis, differentiale alterum. Cum autem potestas quae tamen non sit forma ens per se logice completum: siquidem non includit formaliter ens abstractum, sive genus entis, sed praecise est formaliter unicus indivisibilis sumptus differentialis: inde est, quod non sit forma tota substantia, sive tota species; sed praecise differentia, quae cum genere entis constituit formaliter substantiam, sive ens per se logice completum. = Ad urgentiam concessa maiore, nego minorem, et ratio est. Verum est, quod substantia nihil aliud dicit formaliter nisi ens, et potentialitatem; quia solum

gus entis, et differentia entis: At falsum est, quod idem formaliter dicat gstas licet sit formaliter ens contractum: non enim est formaliter quasi genus entis; sed conceptus ens contractum, sive entis differentia.

Explicatur ulterius doctrina nostra: substantia quidem tamquam intelligibilis dividitur in duplicem statum, quorum altera est formaliter ens abstractum, sive quasi genus entis: altera est formaliter ens contractum, sive entis differentia: neutra ex his includit formaliter alterum; et ex utraque simul componitur metaphysice species logica adaequata, substantia, sive ens per se logice completum. Hinc vera est propositio ista, substantia est formaliter ens, et gstas; quia copula illa et denotat, quod substantia includit formaliter duplicem, sive unum, et alterum conceptum. = At gstas est conceptus formaliter indivisibilis: unde non includit formaliter duplicem statum; quorum altera sit ens abstractum, sive quasi genus entis; et altera ens contractum, sive entis differentia: ideoque est formaliter differentia; non enim tota species, neque ens per se logice completum; hinc absolute falsa est propositio ista, gstas est formaliter ens, et gstas; quia illa copula et denotat, quod gstas includit formaliter duplicem, sive unum, et alterum conceptum: quod absolute falsum est.

Instabis: si gstas esset formaliter ens contractum, esset formaliter ens, et aliquid aliud: sed illud aliud non est formaliter ens. Atqui consequens; nam si illud aliud esset formaliter ens, esset etiam formaliter ens, et aliquid aliud: rursus hoc aliquid aliud esset formaliter ens, et aliquid aliud; et sic procederemus in infinitum statum. = Instantia plures patitur retorsiones tum in conceptu entis absolute sumpti, tum in conceptu differentiae, tum in conceptu status, et similibus aliis, quos gstas formaliter includit. Dicimus ergo nos ad eam; quia juxta dicta nostra antecedenti gstas est formaliter ens contractum, et nil aliud: est enim formaliter conceptus indivisibilis; qui conceptus est formaliter ens quidem exprimitur hac cognitione gstas. Talis conceptus unicus, et formaliter indivisibilis impossibilis est a ratione entis; quia est formaliter aliquid, seu perfectio entitativa, et realis.

Sectio 7.

reliqua argumenta solvuntur.

Arguitur 3: quod adorit,

et supaddit sr enti; n̄ ē sr ens; s[ed] potas advit, et supaddit sr enti: ḡ n̄ ē sr ens. Maa pet; qa nullu scepts advit, aut supaddit sr sibi ipsi. Miā etiā liquet; n̄ d., qt detrat raoē oīz ad aliq lineā, advit, et supadit sr raoni oīi; et ita se het potas, et ḡbet difa entis, ut certū ē. = Dmat: ens secdu potivu, qd dit, n̄ ostiut sr p psitaz; aliz potas daret in accdte, uz in accdte dit ens ostuz secdu potivu, qd dit: ḡ potas advit, et supadit sr enti esatz ostituto: ḡ n̄ ē sr ens. = Vrget: si potas eet sr ens, n̄ eet sr ulma difa ostiva substiz. Pbat asumptu: ulma difa ē la, p q res ita difert ab aliis, ut nullaz oviat cu lis; s[ed] si potas eet sr ens, substia ita diferret ab aliis p psitz, ut p ipsaz oviret sr cu lis: ḡ n̄ eet sr difa ulma.

Ag-

tu retgt: q advit, et supadit sr enti adjve sumpto, n̄ ē sr ens adjve sumptu; s[ed] potas advit, et supadit sr enti adjve sumpto: ḡ n̄ ē sr ens adjve sumptu. Maa pet; qa nullu scepts advit, aut supaddit sr sibi ipsi. Miā etiā liquet; n̄ d., qt detrat raoē oīz ad aliq lineā, advit, et supadit sr raoni oīi; et ita se het potas, et ḡbet aliā difa entis, ut certū ē. = Dmat: ens adjve sumptu secdu potivu, qd dit, n̄ ostiut sr p potaz; aliz potas daret in accdte, uz in accdte dit ens adjve sumptu ostutu secdu potivu, qd dit: ḡ potas advit, et supadit sr enti adjve sumpto ostituto esatz: ḡ n̄ ē sr ens adjve sumptu. = Vrget: si potas eet sr ens adjve sumptu, n̄ eet sr ulma difa ostiva substiz. Pbat asumptu: ulma difa ē la, p q res ita difert ab aliis, ut nullaz oviat cu lis; s[ed] si potas eet sr ens adjve sumptu, substia ita diferret ab aliis p potaz, ut p ipsaz oviret sr cu lis: ḡ n̄ eet sr difa ulma.

Res dñe ad argu͂ dispto maj: qd advê, et superaddit sa enti, nẽ sa ens abstrac; sto: nẽ sa ens strac; no maj: et sa mĩa, qq; solu͂ dissdiẽ. Perfectas ẽ recepty inferiora intpte difa, q recepty superaddit sa receptui superiori, sicut en- tẽ abstrao, sive genẽ entis. Hoc pbat, qd pstas ñ ẽ sa ens abstrac, sive gg entis: sd ꝺ pbat, qd pstas nẽ sa strac, sive recepty p cogn pstas: q recepty cu͂ sit sa aliqd; qq ẽ sa ens. = Hinc ad ẽsq qso ante; qa ens ñ includit sa pstac; sto etiã 1 cq; et disquo 2 cq: q nẽ sa ens abstrac; sto: strac; neq statut stio. = Ad urgẽ no esqtu. Ad qnq omsa maj (q ab aliqg tcet sla ggg. sug ratatã) no min; qa substra raom pstaũ ut taũ ita difeat sa ab aliis, ut nullũ cu͂ his sa sociat p pstac q tal.

Instãs: si pstas cet sa ens cet sa abstrac; hoc slq ẽ: q etiã id, ex quo sequit. Maj pbat: si pstas cet sa ens, va cet hec pptio, pstas ẽ sa ens: q cet sa ens abstrac. Rño sequ ẽ; qa pstq taũ pris seevat sug ratatg, acqde ẽ ens abstrac, sive ens ut sic. = Retorq: si pstas cet sa ens adsvẽ sumptu, cet sa ens abstrac adsvẽ sumptu; hoc slq ẽ: q etiã id, ex quo seqt. Pbat maj: si pstas cet sa ens adsvẽ sumptu, va cet hec ptio, pstas ẽ sa ens adsvẽ sumptu: q cet sa ens abstrac adsvẽ sumptu. Rño sequ ẽ; qa pstq taũ pris seevat sug ratatg, acqde ẽ ens abstrac adsvẽ sumptu, sive ens adsvẽ sumptu ut sic. = Dte disquo maj: si pstas cet sa ens ut exprimit p cogn ens, cet sa ens abstrac; sto maj: si cet sa ens ut exprimit hac cogne pstas; no maj. Ad pnq dico, lq pnq ee equivoq: unde va ẽ in hoc sn; pstas ẽ sa ens strac: sla va in hoc, pstas ẽ sa ens abstrac. Liquet solutio

Assero 4: difa insa vel rigitas ñ includit sa al: q neq includit sa ens. = Reo qso ante, ndẽ cq; Disgas ẽ; qa difa insa vel rigitas corp. 10, qd sit difa pstiva leonis, ẽ sa aliqd esq leonis; ẽ sa exclusiva sui ñ ee

sive stadij negri; e fa pftio realis entiva: ac pnqs e fa ens pdiviz, et reale. At n eo ipso, qd dista infa stratem vz rigitas sit dista stiva leonis, infert qd sit fa ppiz sensti; ac qde neqqd sit fa al, ut sectione septi dicemg. Et circo dixit Arg D. Supra citaz: enti nl potest addi extraneu pr mz, quo dista addit geni; qa qbet na, aut esa e sstatz ens.

(Argues 5: si pstas eet fa ens, ens disjueret fa a pstae distne inclusi ab includente: q aliqd pdoz dat in pstae, qd disjuiat adeqte fa a raone entis. Pbat sqa: distio inclusi ab incdente, q vna pma disjuit a tto spto, n stat sine distne adeqtamas ab alia parte spti: q pariz. = Argtz patit retnz in ente adjve sumpto. Sed reo dte disjto ans: si pstas eet fa ens abstraz, ens disjueret fa a pstae distne inclusi ab incdte; sto: si eet fa ens straz; no ans. Sqt distio raois, q dat intz ens, et pstaz, e mua, et adqta: unde neq e inclusi ab incdte, neq includentis ab incluso.

Rao huijs docnz e; qa qdo asseximg, pstaz includere fa ens, n loquimur de ente abstrao: ligz pstas, et ens abstraz sdue sunt raone vtra adeqte disti; et quorz neutz in altera fa imbit. Asseximg q, qd pstas includit fa ens straz; n qa det distio raois intz pstaz, et ens straz; ut q sqeus diximg pstas e fa uniz indivisibls fa supti: ac qde pstas, et ens straz s fa idz. Sed dicimg, q ho includit fa alrale; n qa det distio raois intz hoiz; et al rale; s qa ho e fa al rale. = Hinc e, q substia e spetz metpez stans tz ex parbz metphis ex ente abstrao, et pstae: q sunt mein, et adeqte intz se fa disjuent.

Argues tandz: si pstas eet fa ens straz, posset ab la abstrai rao entis; sneqt rao entis ab la abstri: q ne fa ens straz. Pbat mia 1: si rao entis eet abstbilis a pstae, rao entis abstracti eet veritacalis

de ptae; s n̄ ē verificablis de ptae: ꝗ tam rao n̄ ē abstrlis a ptae. Ita
ut cadg mix: si reptg entis eet abstrlis a ptte, reptg entis eet fr psciendi-
lis ab alia ptae ostiva ptatis; s n̄e: ꝗ neq abstrlis a ptae. Raomaāe;
qa rao alis ē abstrahibilis ab equo, psciendilis ē a jineitae, q ē alia ptas
ostiva equi: ꝗ silitg. = Atqtg hoc patit utrg in ente adjvē sumpto, qm
reptg includit fr ptas, ut ppdenti ostabit.

Dte rao ꝗa maa, ndo mix.
Ad prg 1 disqero maa: si rao entis eet abstrlis a ptae, rao entis abstracti
eet ra verifblis de ptte; ndo: eet fr verifblis; no maa. et silitg distamia,
no pq. Itaq ut rao entis possit abstrahi a ptae sufit, ꝗ ptas sit ra rao
abstraa entis; n̄ ꝗ reqrit, qd ptas sit fr rao, sive reptg abstraq entis:
unde n̄ reqrit; qd rao la abstraa sit fr verifblis; s sufit, ꝗ ra verifica-
blis sit de ptae. Ad mig, quo ra bua abstrlis ē a singtae Xai: et
tmad hoc sufit, ꝗ singtas Xai si ra na bua, n̄ vo reqrit, qd sit frnaa
bua, ut cadg ē.

Replicabis: qa ab equo abstrlis ē rao alis, rao abstraa alis ē fr
verifablis de equo: ꝗ si rao entis abstrlis ē a ptae, tam rao erit vefblis fr de
ptae. =, Ro am ppg ti quia: rao alis ē fr verifblis de equo n̄ ex eo ꝗ sit-
te, ꝗ ab lo abstrlis ē; s qa ab lo tg abspee, sive toto actuali ē abstrlis.
Cug ꝗ rao entis n̄ sit abstrlis a ptae ng ab spee, s tg a difa: inde ē, ꝗ
de la n̄ sit fr verificalis la rao abstraa; ut liquet in explo Petrinita-
tis, a ꝗ abstrlis ē rao hominis; et tn n̄ ē de la fr verifblis. = Hinc ꝗ
2 prg mix no suptg maa, videt ꝗ in ptae includat reptg abstraq
entis, et ultra ipsg alia ptas ostiva ptatis: hq ꝗ ē unicg reptum
fr indivisiblis. Ars prius etig flug ē ppg ti qa, ut ostat ex paulo
antedictis.

Pro aliis solvendis nra 1 eqving aliqug prg. Pma ptio
ē:

ptas n̄ ē fa intensiva entis, sive ens secundum sua pdta essentia. 2: ens n̄ transcendit fa ptas, sive in ea n̄ includitur. 3: ens ē fa rao falis, q. substantia vnit fa cum accidente. Ita pnes, et alij siles eqvive laborant: ac pde probet ex his disputat; secundum de ente abstrao, sive cogito p abstru ens; neget vo de ente strao, sive cogito p cujus ptas, ut ssquis dictum ē. Nam, qd ens straum inclusum fa in ptae n̄ ē ens, et stractio; sive duplex formatas, quarum altera sit ens, altera strao entis; s so ē fa vnicus indivisibilis cepto fa explatus p cujus ptas: qm ceptum obvum vocamus ens straum; sive, qd idem ē, ulimus diffs ptiorum substia: q cepto imquandi tis ē à raone entis realis.

Nota 3; qd ens reale in substia et ē rao falis vniendi, et rao falis differendi ab accidente; s sub diversa raoe fali: quid ens abstraum ē rao falis vniendi; et quid ens straum rao falis differendi: sicut ee reale in hine ē rao falis vniendi, et rao falis differendi ab equo; sub diversa tn raone fali: hoc quid al ē falis rao vniendi, et quid ralis ē fa rao differendi ab equo. Nadde, qd qd dicimus de ptae, eadem raoem dicendum ē de rugitate, animalite, vitalitae, et oibus alijs diffs entis realis; quelibet ex his ē fa aliqd, et ē fa pstio entiva, et realis: ac pde ē fa ens.

Sectio 8.

An gs grimus transcendat fa difas infas.

Negvo stiq tent Auctores pentranscendtia entis ētati, et etiq Ihomistis nostri stra Aversa, et Rues aliquos. Sit oes supnimus, qd diffs extrahentes n̄ includunt fa gs extractum; qa difa extrahens ē indifferens ut inveniat, sine geae, restu cuys ē extrahens. So q. quid dubium de difa strahente, vdeet ea, q in nulla spee sine geae reperiri potest. Cu Ane pmy

Atq ratio est: differentia contrahens non includit formaliter quid proprium. Contra hanc clarissime docuit Doctor 4 topicorum cap. 2; et 3 metaph. cap. 6; in eadem sententia fuit Aristoteles 3 metaph. lect. 8, expositor antiquus Doctoris.

Probo quod breviter secundum: differentia ultima, vel genuinitas nullum conceptum formaliter imbibit, qui sit formaliter alius: ergo talis differentia non includit formaliter quid proprium. Probatur antecedens: talis differentia se imbibit formaliter conceptum differentiae, et conceptum talitatis; sed neque primus conceptus, neque secundus est formaliter alius: ergo nullum conceptum formaliter imbibit, qui sit formaliter alius. Maior constat. Minor vero probatur ex eo, quod conceptus differentiae salvetur per hoc praecise, quod sit talis pars essentiae; hic vero conceptus non est formaliter alius, ut patet: neque conceptus talitatis salvatur per hoc praecise quod sit pars talis essentiae equinae; sed hic conceptus non est formaliter alius: ergo neque 1, neque 2 conceptus est formaliter alius. = Et hinc colligitur discrimen, quo se habet genuinitas respectu alii, et respectu entis. Licet genuinitas est formaliter differentia constitutiva equini: ex eo, quod sit formaliter differentia constitutiva equini, infertur, esse formaliter aliquid, ut supra dictum est. Sed sic: quod genuinitas sit formaliter aliquid, est quod genuinitas sit formaliter ens; non vero est, quod genuinitas sit formaliter alius: ergo genuinitas ex eo, quod sit differentia constitutiva equini, non est formaliter alius; est tamen formaliter ens.

Contra 1:

ideo genuinitas esset formaliter alius; quia bona est illatio ista; est genuinile: ergo alius; sed hoc ratio nulla est: ergo non est formaliter alius. Maior est stationis. Probo minorem: licet illatio bona est; est risibile: ergo homo; sed tamen risibilitas non est formaliter homo: ergo ex eo, quod talis illatio bona sit, non sequitur, quod genuinitas sit formaliter alius. = Contra 2: iuxta Aristotelem, et Doctorem Theologum quid proprium transcendit formaliter ultimas differentias; ut videre est locis supra citatis: ergo ab eorum sententia sine urgenti fundamento non debemus recedere. Atq nullum est urgens fundamentum, ut asseramus, quid proprium formaliter transcendere differentias ultimas; ut constat ex solutione argumentorum: ergo quid proprium tales differentias formaliter non transcendit.

Contra 3: genuinile ut tale est formaliter proprium talis sensibilis, seu genuinitatis; sed proprium talis sensibilis est formaliter alius; non est formaliter proprium sensibilis: ergo genuinile ut tale est formaliter alius; ac proinde differentia ultima

includit fa gg spz. = Neo disgdo max: gnnle ut tae splete sumptz et secdz suptz sfficz ē fa spiz tam sensum; ido: qa sic ē tota spes cji gnnle ut tae insplete sumptz, et secdz suptz difalz; no max; qa sic so ē difa, sive suptz determintionis alis ac hant dctnaz spez. Et notgs gnnle ut prise dita ē, n̄ refeat ad nōtaz spz alis. Rao ē; qa r̄ nōtaz spriz alis so sensus ut sentires si; gnntasa n̄ refeat ad sensuz, sed ad gnnitz, q sensao ē; sad difz gnnitz, q difa n̄ ē fa sensao. Unde difa gnnitz n̄ ē fa sensao, neg gnntas ē fa al.

Insistes: g gnnle ut ē praes falis esse equū n̄ bē defit spriz gnnitz. Ido sz; = Si ad praes: quomo sub tai suptu defiendz sic? reo, qd cz gnntaz sub raone difz sit fa vasalis, sut secdz pcable, sic defiai dut: unuz aptz pdicaī de plubz revao equis tz, paes falis eorz estz metgz. Loquendo ad de tai difa indepdentz a cogne activa, pz pz stuit in ee fa vasalis, et pdcablis; dico, n̄ poee stē loqe defiai eo, qd sit fa indivisilis; fatas ad indivisilis iuxta stz eusz mulis a nobis stabilitz negt stē loqe defiai, cz negat difinisg gg, et difz saltz late taia.

Opnes 2: hic syllg rz ē: ois egs ē fa al; sois egs ē fa gnntas: g gnntas ē fa al; s pmssz si vz: g etiz sqs: g difa strahens, sut gnntas ē fa gg. = Retqt in difa extrahente: hic syllg rz ē: ois ho ē fa al; s ois ho ē fa rationatas: g rationtas ē fa al; s pmssz si vz: g etiz sqs: g difa extrahent, sut rationatas ē fa gg: pt adversij n̄ sccdunt. = Dtē reo ndo max; qa syllg tn̄ scludit: syllg ex identae inadeqta duorz extmaz cz medio fa indivisili infeat identaz fa adeqtz extmaz intz se.

Opnes 3: nl dis-

dissuit fa a n̄ vivente nisi p̄ id, qd ē fa vivens: ḡ ul dissuit fa à n̄ ali nisi p̄ id, qd ē fa al. Mo sic; s esse p̄ ginnle dissuit fa à n̄ ali: ḡ ginnle ē fa al. = Rēo 1 ᵓsq̄ entimtendo mīa subt; qa muny diff subalternn al ē dissuere fa equz ab oī n̄ ali; et muny diff infr ginntas ē dissuere fa equz ab oī n̄ ginnli: unde de raone diff infr so ē dissuere fa spezab oī eo, quo n̄ supnit dista p̄ subalternz diff: = Rēo 2 disso mīx subt claritam gra: s esse p̄ ginnle dissuit fa à n̄ ali, q̄ny n̄ al n̄ē ginnle; sto: q̄ny n̄ al ḡuse n̄ ē al; no mīx, et ḡ. Stio ᵓstat ex paulo ante dictis in respne prima.

Ex dictis infeces 1; qd lit apltio, judiny, et diseg qui st species ᵓpletz includant fa sceptu cognis: fuge tn n̄ includunt fa, q̄ny ḡuse st diff cognis. = Infeces 2; qd difa subalterna ut al q̄ny ē ᵓpleta in specie, sive q̄ny ē tota spees, ē faggvivens; at n̄ ē fa gg, q̄ny ḡuse ē inᵓpleta in spee; sive ut ḡuse ē difa ᵓtractiva viventis. = Infeces 3; qd cogtio ista cogtio plantz n̄ē fa cogtio si ᵓsiderat secdu ḡusz diffz, p̄ dict; tam ad difa n̄ē id, qd explar p̄ obliquz plantz; s talitas lig cognis, q̄ sub sez geac, sensuspta geaīco cognis spez lz ditraaz cognis fa ᵓstuit.

Sectio 9.

de indus, ipsiusq univocatione agit.

Dupliz usurpat induz; vdelt 1º intlitz, et 2º intlitz. Sumit secdo intlitz, qdo ᵓsideraat ut hns denaonz aliq ab operaone intlig. In ᵓsideraone ad ista divit in subjle, et pdcable. Induz ut subjle ē id, de quo spees ut rao superior pdcat, et sic restat possibilitas alteris saltz indui ejz raonis. Induz ut pdcable ē id, qd potest de uno tm pdcaai. Predicao ad potest ee l ōino identica ut Pz ē Pz,

l n̄ oīno deinca vel hic hō ī Rej: q̄ poterit vocari aliquo mō falsis q̄ nj tū falis diversis ss. = Indiuū primo intliḡ sumptū ē individuū sedz ee, qd̄ hēt à pte rei indeḡ ab intlls operatione: et in hoc sū ita defīt à Porfirio: id, cujz ois sunt ppriētates alteri sīvire n̄ possunt. Proprietates q̄ indivi hīs versibz Boetius expressit.

Forma, figura, locus, tempus, cū nomine sanguis.
Patria sunt septem, q̄ n̄ hēt unus, et alter.

Id ē: fōra, sive pulchritudo, l deformitas: figura, sive dispositio ptiva, magnitudo, l gravitas: locus, in quo qs natus ē: tempus nativitatis: cū nomine sibi impōito: sanguis, sive stirps, l gens, unde originē ducit: patria, ex q̄ oriundus ē.

Rejicit merito tam Porphyrij defō, q̄ Boetij explicatio. Defō; qa n̄ explat individuū q̄ pota primaria, s̄ p̄ ppētates. Explicatio; qa la collectio pptatu neqt sīvire individuis naē Angeli; ac qde n̄ sīvit ōī definito, sive individuis oibz. = Ideo ex mēi Dīvoru cū D. Tho 1 pte q̄s 39 art 4 sīc individuū defit: indivisū in se, et divisū à quolibet alio ultima divisione. Dīt indīsū in se, et divisū à quolibet alio, n̄ qa dividi nequeat in plurales partes; s̄ qa neqt dividi in plura effignaria. Addit ultima divisione; qa etiā species ē indivisa in se, et divisa à q̄bet alia spēe; s̄ n̄ divisione ultima, q̄ individui ppria ē. = Altra, qd̄ qdo Porphyrius ait, individuū n̄ posse definiri, inteligendū ē de individuo in particulari, n̄ vo de individuo in cōmuni.

Individuū pmo intliḡ dividit in incompletū, et completū. Incompletū dīt id, qd̄ n̄ ordinat ad aliud componendū; incompletū vo, qd̄ ordinat. Utrumq̄ subdivit: nā completū potest ee l physice, l metice. Erit physice completū; si n̄ ordinē ad componendū aliqd tertiū physicū: et sic ē completū completū ex aīa, et corpore

unitis: erit metpce cpletz, si n oednet ad cpnerdz aliqd totz metpcz; et sic e induz cpletz Dxq. Atque incpletz erit si oednet ad cpndz totz phycz. vel magma: erit incpletz metpce, si oednet ad cpndz aliqd totz metpcz, hoc al. Tandz dicit induz in vagz. et detraez: demaz e qobet induz ut e a qtexu; vagz a e induz qud e in intlu dissuncve cogtz, vel aliqi ho.= Nota, qd indz 10 e metpce incpletz, et vagez dicitz ab oqne intlu incplete, aut vage coguntis. His breviter plibatis,

Rogat: an poit abstrahi ab oibz induis rao cmis, et univa indui? Qd idgz pe ingrere: an sicut ab oibz alibz absthit rao alis ipsis cmis, et univa: ita etiz poit ab oibz induis absthi rao indui, q lis cmis, et univa sit? Res afve iz Erimio D, et q Hurtado, Izquierdo, Quinado, et cmi Ray stra Thas, et aliqeros ex ntais. Pbat 1: tiz potest a plubz absthi rao cmis, et univa; qo plura si qste silia in ea raone, et qdto; s oia indua si qste silia in raone indui: q ab oibz absthi qotest rao cmis, et univa. Disez lqmz e. Man est a paritae; tr ideo a Pxo, Plo, et cetenis binibz qotest abstrahi rao cmis, et univa binis; qa ita qste siles si in raone binis, et rao fr sigeata q ceptz hoc eque salvet in uno, ac in alio. Mix etiz liquet; qa n minz qqe soit Pxo, q Plo, Busephalo, et cetis induis eadz dico, et rao indui; sicut ee indisez in se, et divisez a quolibet alio divne ulma.

Imat 1: ceptz univz, et cmis e lo, q. soit plubz qqz eamdz raoz; s ceptz iste indisez in se soit oibz induis qqz eadz raonz, sicut qa qbet e induz: q e cmis. et univz; et sqz poet absthi rao cmis, et univa oibz induis. = Imat 2: qotest absthi a difsis esabz rao cmis, et univa dife esalis: q paritz absthi qotest ab oibz induis

rao mũs, et univa indui. Am est; ad ee difa essalis ē requit mũs, et univoq omnem oibq difi essalq. Pbat sequa: ideo n̄ posset abstrahi ab oibq induis rao mũs, et univa indui; qa rao rao indui ē rao differendi, et n̄ conveniendi; sed etiã ee difq essalq ē rao differendi, et n̄ conveniendi. Sed sicut hæc rao potest ee univa, et mũs, pariter etiã la.

Pbat 2 sed intra ex Ang D. 1 pte qne 29 art 1 dicente: Lis hoc singlare, l lud defiri n̄ poit; tn̄, qd ptnet ad mũ rat. singlaris, defiri potest. Infero: sed oia indua, sive singlia defiri possunt unica defne explante fa rat mũ singlaris, hic indui. Sequa hæc ex bis D Thoq legme fluit. Subinfero: sed rao indui mũs ē, et univa oibq induis. Pbat hæc sequa: ideo rao alis mũs ē; et univa oibq alibq, qa oia defiri possunt unica defne explante fa rat mũ alis; sed ita se hent oia indua: sed oibq lis mũs ē, et univa rao indui. = Urget: rao indui iuxta citat D. Thã ē mũs oibq induis; sed n̄ ē anoge, aut equivoce mũs: sed univē. Rao mĩa; qa ad equa, et anoga lõge tara ii dar rao mũs, ut pbatq ē à nuro 667. Relege ibidq dicta qn entis univocne; et ea oia hic fali apleare poteris.

Rspdet 1 qdq ing Ktion; qd oia indua defiunt defne unica unitae nominis, et cogris, qd univocnq sufft: at n̄ defiunt defne unica unitae obti, sed rationis obvq; qa rao obva sigcata fa qd hane defnq indispqin se, et distiq à quobet alio ultima dione, n̄ ē eadq in oibq entibq, sive induis. = Stat: nã pdictq Rla pbat univocnq entis ex eo, qd unica entis defo claudere potest Deq, creq, substiq, et acciq; et qd unica defo claudere potest vocant univa iuxta S. Augnq de pdijs Dialq cap 9. Ho sic: si Thoq eamdq Arq exhibeant, solventur argtq tuq, l n̄.

Si pmu: g pbao tua q entis univoce nulla ē. Si sedu: g tractio
q solvendo argto nro ē insufficiens. = Contra 2: hoc defio al rale ē u-
na unitae nominis, et etiā obti respu oiu hoiu qad raoe hoim:
g paritr defio q indui pōtā una ē unitae nominis; et etiā obti
respu oiu individuoru qad raoe indui.

Respdet 2 huic paritati ingeni
rettione: qd facilius pbari posset, inqt, hanc defin sptu metapu
ex na tua, et Detuitae, ee una unite nomis, et obti pro oi-
bus, q applant nomine Dei. Deinde respet disparitae: qd defi-
o ē una unite nominis, et obti; qa si ipsa ulterius, et ulte-
rius explet, conet oibu hoibus pptr eamdē raoē: Ergo ideo ipsē
hō, qa ē al rale; et ē al rale, qa ē ppriū sensibi, et ramdi; ad
adeo semper conit Dro rao hoim pptr eamdē raoē. Non ita co-
nit in defin indui; siqdē ob repraiē sui si ulterius, et ulterius
explet, diversa rao exprimit; Ergo ē indus; qa ē indivisum in se,
ē indivis in se, qa ē indivis in Dro. = Si rettio aliqd convince-
ret ctra nos, paritr enervaret argtū suu, quo laudas R. p-
bat entis univocū; hoc aū sudere ñ potest adversarius: g fateri de-
bet, suā retrū ñl convincere ctra nos.

Vt disparitas ad retrūda-
re videas, observa, qd licet dent plures, q nomine Dei appe-
lant; tn qdo utimur hoc nomine ainus ē explare Dei ulmā
difā, q in uno tm indivo particulari repit; et raone eius
ppd tais Dei indus fit differt à quocumq alio indivo. Vnde si
utimur voce Dei; qa ñ habemus aliā adeo peculiarē, q hoc
obtū, seu difā ulmā qd tam explicemus; et q alteri ob-
ti adaptari nequeat. Hinc clarè eqit disparas; qa ñ dari

univers in ratione ultima differentiali, certum est; sicut etiam certum est, quod ... explanare tam differentia per vocem Deus; et ideo ratio ta differentialis expressa per tam vocem non est ratio omnis, et univ. At hoc non accidit in ratione individui, quia explat ... per differentiam individui, ut probant fundamenta allata; quia ... eadem ... probat laudatus ... contra universum, quae ... sectio ... tertia.

Enervat ... adversariorum disparitas sic: ... rogatus ..., cur Deus sit individuus quidditative? bene respondebit; quia est indivisus in se; si ... rursus interroget, cur sit Deus indivisus in se? perperam respondebit dicens; quia est indivisus in Deo. Ratio est; quia ut diximus in ... ad argumentum quintum, aliud est rogare, cur Deus est quidditative individuus; aliud vero, cur est tale determinatum individuum? Ad 2 interrogationem bene respondemus; quia est indivisus in Deo: non ... sic respondemus bene ad interrogationem 1; sed quidditative quia est indivisus in se, et divisus a quolibet alio ultima divina. Nec obstat ... reciproce in se; quia in ... non refert ad Deum ut Deus est; sed quidditative ut unus numero est. Relinquitur ergo, quod ratio, quia Deus est quidditative individuus, eadem est ac ratio, quia ... est individuus, quia Antonius est individuus; et sic de aliis. Unde roganti, cur Deus est individuus, respondeo; quia est indivisus in se, et divisus a quolibet alio ultima divina: et roganti, quare est ita indivisus in se, respondeo; quia est individuus; vel aliis terminis explanationibus quidditative rationem ... individui.

Sectio 10.

obviam fit adversariorum argumentis.

Arguitur 1 ex ... : ratio omnis, et univ. individui est, et non est individuum; sed hoc implicat: ergo implicat ratio omnis, et univ. individui. Maior probatur quoad 1 partem: individuum est quod est indivisum in se; sed ratio omnis individui est quod indivisum in se: ergo est individuum. Probatur minor: ratio omnis individui definitur per definitionem individui; sed definitio individui est, quod est indivisum in se: ergo ratio omnis individui est quod indivisum in se. Probatur iam maior quoad 2 partem: ratio omnis individui dividitur in plura individua: ergo non est quod indivisum in se: ergo non est individuum. — Dimat.

indua nequeunt svire in raone indui: ḡ neqt abschi rao mis, et univa indui. Pbat ans: indua ut taia ſs diversa; ſ diva ut diva nequeunt svire: ḡ.

Atq̄ reo disſdo max: eet, et ū eet in eod suindz; no max: in divo su; ado max. Ad 1 ḡtio prz omsa max (qa ḡ la ba ū defit adeqte indz) disguo mia; 1 rao mis indui eet qt indiz in se in mi; ado: in singulari; no mia: et disguo 2q: ḡ eet indz in mi; ado: in singu; no 2q. Ad mia prz sṽo pmsa, 2q silz disprz ē. Ad prz max qad 2 ptz s̄o anti, disguo 2q: ḡ ūeet qt indiz in se in mi; no: in singu; ado 2q. = ſpt indz in mi ē id, qd fa exprimit ḡ hanc cogrz indiz, aut ḡ defrz ipsi corrzpdte: indz vo in singu ē id, qd fa exprimit ḡ cogrz lud reptaūtz ut distz ab alys induis, vḡ cogtio Pzq, ḡ qd exprimit fa ulnz rezte indui, et talitatis. Rao ḡ mis, et univa indui ē indz in mi; ū ad indz in singu: qd ū singlat; sut ū singlar qt rao mis, et univa disz esse lis sī disa in mi, et ū in singulari.

Ad ſfrz no ans. Ad prz diguo max: indua ut talia li ut redupcante raoz indui in singu ſs diva; ado: redupcte raoz indui in mi; no max. Indua ut indua in singlari ſs diva; qa ut cogta ḡ ha: expsives Pzq, Busephalz, k dicunt fa ulmos rezte, talitaes, seu hecceitaes, in qa ū svinnt. At indua ut indua in mi ū ſs diva; qa ut cogta ḡ hanc absrz indz svinnt fa inter se. = Insōn: rao mis indui eet pdicabilis de plubz; ſ indz ū ē pdble de plubz: ḡ ū eet indz. Atq aliunde eet: ḡ eet, et sul ū eet indz, qt repnat. Dsa max, disguo mia; ſ indz in singu ū ē pdeble de plubz, ado.

indvz in cmi; no mia, et sg. sub eadz distne. Stat stio ex dis. Ar-
gues 2: indua et indua redgeant racz diferendi; Ires quæ redg
cont raonz diferendi nequeunt cvire: ergo indua et indua ne
queunt cvire. = Pmat 1: rao diferendi a quocumq alio negt
ee rao cvendi; Irao, qua Deg e indvz, e rao difdi a quocq
alio; qa e pitucibas: ergo negt ee rao cvendi. = Pmat 2: sing
tas cujscumq indui n e divisilis in duas partas, pr quz unz
parte cviat cuz alijs induis, et p alterz ab alijs simo diferat;
Isi n e ita divisilis, negt abstrhi rao cmis, et univo indui
cregt abstri tais rao. Rao mar e; qa singtas e rao talis,
q unz indvz integre diferre ab oi alio.

(Ad argtez distguo mar:
indua et indua redgeant raoz diferendi in cmi, sbo: in sing
ri; no mar: et silitz distro min, no sg. Igit indua et taia
in cmi redgeant raoz difdi in cmi: q qdz rao e exerte rao
cvindi; sd p abstrz istz indvz exerte cfundunt oia indua, p
tuunt q unica defne difilia; qr poit intlg n pcitz abstrus unz indvz ab
alio discernere. Discerneret a la, si redgearent raoz diferendi in singri,
ut cz redgeant, qdo exprimunt pr p has cognes, Deg, Bucephus, et si-
miles.

(Ad sofuz distguo mar: rao diferendi a quocumq alio in singlaria ac
cepta negt ee rao cvendi; sbo: in cmi sumpta; no mar, et min in eo
dz; qr adjunctz qnz distguo: qa e Petruitas, sub quâ raone difz nu
meriis; sbo: sub expssa raone Petruitais; no qnz. Itaq rao, quare Deg
e indvz, e pr n la, q reddimg interroganti: quare Deg e Deg? Ieg. q
reddimg interrogti: quare Deg e indvz? Ipti est rao e defo indvi

p[er] q[uo]s Deq cu[m] aliis indivis cvit. Hinc e, q[uo]d n ideo Deq e tale detraq nuro indq; qa ptigat raonq defitq p[er] defeq indivi; / qa supra lq raonq addit Detaitq: unde rao la defita n e tal detraq nuro, sive in singlari indq; / e rao intensia oibq indivis univie cmis.

Ad 2 ofiq no max; qa in q[uo]s singtae regit et cuptq singtam, et cuptq detraoim ad tale nuro indq. Ad q[uo]q disquo q[uo]q: singtas ut e detrao ad tale nuro indq e rao falis, q uneq indq inteligit diferae ab oi alio; cto: singtas ut e geise singtas ctiva indivi; rio q[uo]q. Singtas q sub gaione raone n e rao cvienti; qa Deq ceq sub expsa raone Detaitatis n cvitaq aliis indivis. At singtas sub raone posterioni e rao, in q oia induar viunt: sigtq Deq in geisa raone indivi cq oibq aliis indivis cvit; de oibq d ggui bi gdeat singtas ut sic, sive rao cmis indivi.

Argue3: ex isoe anti Deq e unq ri infert: Deq n e Dlq: q Deq, et Dlq in raone unq, et cgq in raone indivi n cviunt. Rao gquq e; ex eo, q[uo]d na sit hgc illao, Deq e ho: q Deq n e Deq, ri infert, Deq, ite quq n cvire in raone hinis: q silq. Dbat q 1 arro: ex eo, q[uo]d Deq sit unq ri infert, q[uo]d Deq n sit aliud a se; / Dlq e aliq a Deo: q ri infert, q[uo]d Deq n sit Dlq. — Dmat: rao, q[uo]q p[er] Deq e indq, n e rao, q[uo]q p[er] Dlq e indq: q rao indivi n e cmis, et univa Deo, et Dlo. Dbat arro: rao, q[uo]q p[er] Deq e indq, e; qa Deq e idq secq ipso; et rao, q[uo]q p[er] Dlq e indq, e; qa e idq secq ipso; / rao, q[uo]q p[er] Deq e idq secq ipso, n e rao, q[uo]q p[er] Dlq e idq secq ipso: q.

Reo ad apatq isdo arro. Ad q[uo]q disquo max: ex eo, q[uo]d Deq sit unq ri infert, Deq n ee aliud a se sub hac cfusa expsne n e aliud a se; cto:

sub hac clara expne Dxy ne Dly; no mar; et ipsa min, no sg. = Igit hoc pdtu ung pa ut tae n infert exclusiones Dli; cu Dly sit etiq ung. Io g infert; Dxy, et Dly sub his rectis Dxy, Dly n rixent; sut n revient ho, et cy sub his rectis ho, eq. At n ifert, Dxy ut cogtu sub recta isto ung n rixe cu Dlo ut cogto sub eadq recta: sut n infert, Dxy ut cogtu sub recta al n rixe cu equo ut cogto etiq p rectu al.

Ad sfry no ano. Ad pry ipsa mar, dispuo min; s rao, qbz p Dxy idq e secu ipso, n e xx rao, qbz p Dly e idq secu ipso; ido. n e intlig; no min, et sg. = Itaq ut rao indiu sit omis, et univa Dxo, et Dlo, n requit, qd rao, ob q Dxy e indeu, sit xx rao, ob q Dly e indq; s sufft. qd rao la sit eadq, et una intlig, sut in cogne los sfferente in raone indiu. Ad mq, quo ut rao hinis sit lis omis, et univa, n requit, qd rao, ob q Dxy e ho, sit xx rao, ob q Dly e ho; s sufft, qd la rao sit eadq, et una intlig. In Dxo q, et Dlo una, et eadq e rao indiu in omi; n vo rao indiu in singulari.

Sectio II.

reliqua argumenta solvuntur.

Argum 4 ex qrtodq ing Are: ideo iste Dxy indq eet omis, et univs; qa e capax sugnis distrivg in syllo n distrbo; s hec rao nulla e: q n e omis, et univs. Pbat min: lit le Dxy sit capax sugnis distrivg congruig; n tn e capax sugnis distrivg ppq, et strictq; atq suptio distriva laa, et congruq pa n arguit univrsem tri, nisi ppae: q la rao n pbat. Mia suadet in hoc dupli syllo: oe sanq e bonq; s medna e sana: q medina e bona: ois Sallq e al; s Dxy e Sallq: q Dxy e al. In pmo syllo Dxy

sanus, quaeritur, habet suppositionem distributivam, et immediatam: et similiter hoc exemplum gallus in secundo: quod non sufficit, ut aliquis contra hanc universalitatem

Resp.

ad maiorem, nego minorem. Ad probationem maioris, et minoris; quia terminus iste individuus habet suppositionem distributivam strictam, et completam, tamquam universalis, et univoci. Ratio est; quia licet terminus habet suppositionem sic distributivam, quod ita distribuit in quolibet syllogismo, ut nequeant praemissae esse verae, et conclusio falsa iuxta legem completam dici de omni, dici de nullo; atque ita se habet terminus iste individuus: ergo habet suppositionem sic, et completam distributivam. Minor constat ex eo, quod non potest assignari syllogismus rectus, in quo sit medius terminus individuus, et praemissae verae sint, conclusio falsa. Contrarium accidit in termino tam ampliato, quam composito: atque adeo necesse habet suppositionem sic, et completam distributivam. Patet in hoc duplici syllogismo: omnis sanus est homo sanitatis; sed medicina est sana: ergo est homo sanitatis: omnis canis est vivens; sed aliquod sidus est canis: ergo aliquod sidus est vivens.

Arguitur 3. ex eodem Petro: si rogemus, cur Petrus sit individuus, et cur Paulus; diversam rationem reddimus pro Petro, ac pro Paulo: ergo ratio individui non est univocationis. Probatur antecedens: quia pro Petro reddimus hanc rationem; quia est indivisus in se, id est, in Petro, et divisus a quolibet alio, id est, a Paulo, Ioanne et ceteris: pro Paulo vero hanc rationem reddimus; quia est indivisus in se, id est, in Paulo, et divisus a quolibet alio, id est, a Petro, Ioanne, et ceteris; sed istae sunt diversae rationes: ergo. = Resp. nego antecedens, et maiorem probationis. Aliud est rogare; cur Petrus est individuus? Et aliud rogare; cur Petrus est tale individuum determinatum? Ad hanc 2. rogationem bene respondemus; quia Petrus est indivisus in Petro, et divisus a Paulo, Ioanne, et ceteris: ad 1. vero non ita, sed potius respondere debemus; quia est indivisus in se, et divisus a quolibet alio divisione ultima: hinc ad rationem communem bene de Paulo, et ceteris individuis ...

Observa 1; qd relatio Dei in se spectati n referat ad Deum ut Deus ê; sed ut unus nrao ê: q sceptus quiè sit Deo, Dlo, et cetr. = Obsva 2; qd ee indiv in se solo dit fr ee indiv in duo nrao distincta sceptus adsisti raonis; qd n potis huic, qs reliquis indiis sit. = Obsva 3; qd rao indui ut pcise talis n dicat de Deo pr hanc exgz Deus ê idem cum Deo, et distq à quolibet alio; sed pr hanc cognz Deus ê indiv in se, et disq à quolibet alio: in q ex pte potei sfdunt na indua; sicut de raone hinis ut pcise tali discurrimus. = Obsva demum; qd pr diffz indui lit attigant indirecte, et in obliquo plura indua, q sunt tnz diversis; tn la plura n cognunt indirectè; sed in sfuso, et abstractive cognunt directe pr ezsz indui diffz.

Arguis demum ex eodem: rao, q in Deo imedtè sequit sceptum naz huz ê rao indui; sed rao, q in Deo imedtè sequit sceptum naz huz, n ê sceptus univoqs oibz induis: q rao indui n ê sceptus univoqs oibz induis. Maior stat ex eo, qd spez imedtè fr sequit induatio. Pbat q mia: rao, q in Deo imedtè fr sequit sceptum naz huz, ê hecceitas; sed hecceitas n ê sceptus univoqs gne. q rao ea. Rao mia ê; qa hecceitas ê tnz essalitz singlaris, et demonstrativus, cujus obiz n sflet nisi pr ipsz obiz rei entitaz. = Res disqdomaior rao, q in Deo imedtè sequit sceptum naz huz, ê rao indui sub pcisa raone indui; sdo maior: ê rao indui detrati; nomaior, et mia: cujus qnz disquo: rao, q in Deo imedtè fr sequit sceptum naz huz, ê hecceitas in sinu; sdo: ê hecceitas in singulari; nomaior, et mia sub laa distne.

Sg ê: rao, q in Deo imedtè fr sequit sceptum naz huz, n ê fr rao, pr qs na hua detrat fr ad ee tale detranz indum, sicut Deus; sed ad ee indm pcise: et huic sceptum, q sinis ê, et univoqs, advit fr ulma Dei difa, sicut Deitas, pr q detrat

at ee induz ditraz: et hec n̄e fr̄ ceptz omis, et univz oibz induis. Ru
b hecitas ut sic, et singtas ut sic idz si: et in hoc sciterz ceptz univz
ē oibz hecceitabz, et singtabz. At hecitas, sut et singtas, in parttlari,
vident si accipiant' p ditraa hecitae, et singtae, si trai demonstivi vel
inz dife indualis: et ita neutz ē univz. Jandez tnz iste hoc si accipiat
chategorematice idz sigcat, ac tnz induz; zindez in hoc sc univz ē: si vo ac
cipiat' sincatmice ē tnz demonstivz indui ditrai, qd sigcat in ssontr̄o
trai catmtui: et sic n̄e tnz omis, et univz.

Respōn: q Detraitas, sive ul
ma difa indualis Dai ut tais n̄e fr̄ rao omis, et univa oibz induis.
Atq Detraitas ē fr̄ rao indui: q rao indui n̄e omis, et univa oibz
induis. Rao mā ē; qa à Detraite ptest abstrahi rao indui. = Et urge
tur; qa iz Detraitas sicut talis ssit fr̄ divisibis in duas ptaes, p qua
rz unz sviat uz aliys, et p quarz alterz diferat: deinde hecitas,
p qs difert, ssit disbilis fr̄ in alias duas; et sic sequit' pceß in in
fitz. Hoc absurdz ē: q dicendz ē, qd rao indui in Dco n̄ ē ceptz omis,
et univz oibz induis. = Tali solvit' instia ista ex dictis q transcend
tia entis ptz 729.

Rēo q sedo t ip, et disstdo mā subtz; atq Detraitas ē
fr̄ rao indui straa; sdo: rao indui fr̄ abstraa; no mā, cuis sbtio sce
dit', s n̄ urget. At urgtiz no maz, et ruit. Sgit Detraitas ut tais
ē fr̄ rao straa indui, singtas in partai, hecitas, et induatis in
singlaai; sive qua exprimit' hac cogne Detraitas: rao ista n̄e omis,
et univa, s pise rao falis, q hoc induz, sut Dnz difert ab oīn̄ iz
si. Talis rao ē univz fr̄ indisbilis ceptz: unde n̄ sequit' pceß le in
infitz. Ut q à Dtae abstrahat' rao indui sufit, qd ipsa sit xx rao in
dui; et q hanc cognz singtas sstat uz reliquis singtabz. Hoc dūe

desinere fr in la raone aliq dicendi, 1 li exerte intelliz applicare a-
liq fataz ex lis, q si fr extra respectu ipsij.

At fine advertet; pdlet in-
dez in particulari n. sit pdble de plurib; indz trinomi, sive ut subé
huié cogni indz, aut defini consideraté, é pdble de plurib; et pdtz
pp: pdcable d é de plurib essaliz diferentib tq paar maalis essme-
tpcq indivani ut taliz; vg é pdcable de indivo naz huz, naz Angiz, naz e-
quiz, leoninz d tq parcez ... sit tota lonez essa, ut indua si; et
tq paar mali, ut liquet. Advtet; q indz, qté pdcable de uno tm sumptz 1o
intelliz sed exprimit hoc respectu Petz vg né pdcable de plurib; sed é indz in
particulari, et sub ulma difa. At si q é pdcable de uno tm sumat 2o intelliz
sive ut exprimit hoc respectu pdble de uno tm, potest pdcari de oib; sed ut sic é
respz univz, et omis oib.

Disp 4

De chategoriis, sive pdmtis in omni, et
pdmto relatis in ptelri.

Sectio 1.

Pradicamenta explicantur.

Pradmtz é series seriis pdtoraz a supremo aliquo
gere descendentiz usq ad indua, et ab indivo usq ad genz supz
miz ascendentiz. Igit qdo ascensz fit ab indivo usq ad gs supz-
miz, indz dit primz subbtz tqz; qa de ipso possunt pdcari o-
es aliz raones superiores, et sic erit in ascensu isto: Petz
é ho; ho é al; al é vivens; vivens é substantia; substa é
ens. Quando fit descensz a genere supmo usq ad indz, genz su-
primz pdcable dit primz gs; qa ab ipso incipit divisio gene-
raz in diferentias, et ita accidit in hoc descensu: ens 1

substantiale, vel accidentale; substantia vel vitalis, vel emortua; vivens vel sentiens, vel insentiens; animal vel rationale, vel irrationale; homo vel Petreitas, vel Pauleitas

Ut ad ascensum, atque descensum praedictos melius intelligas inspice arborem, quae praedicamentalis vocatur, et quae tribus ramis, vel lineis constat. In media, quae recta dicitur, genus supremum in summo vertice collocatur, et sub ipso genera inferiora usque ad individua respicies. In lateralibus collateralibus lineis, quae obliquae dicuntur, videbis differentias dividentes genera, quae in linea recta collocantur; ut hoc tamen discernere, quod in collaterali dextera differentias dividentes rationem superiorem, et simul constituentes rationem inferiorem videbis; in sinistra vero differentias dividentes rationem superiorem, et sub ratione inferiori repugnantes invenies; ecce arborem, sub umbra cujus ad documenta consideranda tantisper sedeas.

Decem praedicamenta assignant à Philosopho, quae in sequenti disticho continentur.

Arbor sex natos ardore refrigerat istos.

Rure cras stabo, nec maricatus ero.

Arbor significat praedicamentum substantiae; sex significat quantitatem; natos relationem; ardore qualitatem; refrigerat actionem; istos passionem; rure ubicationem; cras tempus, seu durationem; stabo situm; nec maricatus ero praedicamentum habitus. De habitu quidem hic sermo vel dignum discursu occurrit. De ... in libris Physicorum; de qualitate in libris de generatione; de substantia in metaphysica; de relatione vero, et quantitate hic à sectione 3 nobis sermo erit. Igitur divisio ista in decem praedicamenta sufficienter enumerat capita, per quae minoribus quaestionibus circa unumquodque respondet, videlicet quid sit? quantum sit? quale sit? quo referatur? quid agat? quid patiatur? ubi sit? quando extiterit? quo situ? quibus vestibus utatur; aut quod idem est, quomodo circa se habeat? Ideo licet ista divisio non sit propria, et rigorose logice loquendo; tamen admittenda est tanquam dogma philosophicum, ut aiebat D. Suárez in metaphysica disputatione 39 sectione 2.

Exiguntur inibi nonnullae conditiones, ut res aliqua in praedicamento ponatur: aliae quoad vocem, quae rem significat; aliae quoad rem ipsam in praedicamento collocandam: primae in primo, secundae in secundo ex legibus carminibus comprehenduntur.

Vox una, et simplex, rebus assignata locandis.

Entia per se se, finita, realia tota

imprimis vox debet esse una, id est, tanquam univoca quoad conceptionem, et analogice utpote ad illum inferiori debent à praedicamento relegari. Debet esse simplex, id est, tanquam incomplexa; conditio tamen ista nullam rationem habet, nisi Aristotelis placitum. Debet esse assignata rebus locandis, hoc est, apta ut de rebus praedicta superiora assignari valeant; ideoque albedo neque in praedicamento qualitatis poni potest tanquam concretum album; 1 per abstractum albedo; quoad de albedine, non vero de

potest qualitas praedicari.

Deinde entia in praedicamento collocanda dicunt esse: per se; per quod non excludunt accidentia, ut est evidens; sed illa, quae disparate se habent, et nullum ordinem dicunt inter se, ut acervus lapidum. Excludunt etiam non entia; ut privationes; et negationes ab omni positivo distinctae. Dicunt esse finita, id est, limitata. Quod tamen absolute non est verum; quia Deus est ens infinitum, et tamen in praedicamento substantiae collocari potest, ut iam diximus: est tamen verum in sensu talis; quia Dialecticus sua praedicamenta disposuit per accidens; et per substantia, quae sit substantia accidentium; tale autem substantiae, sunt etiam accidentibus infinitudo repugnat: et ideo finitudinem in entibus ad praedicamentum Dialecticus requirit. Dicunt esse realia: unde excludunt entia rationis. Dicunt esse completa; id est, metaphysice completa: unde non excludunt entia physice incompleta, verum albedo: excludunt vero differentias infimas, quae praedicata superiora fere non includunt.

Objectio est 1; quod non apposui in arbore praedicamentali hoc praedicatum corpus quod ex antiqua traditione inter gradum substantiae, et viventis collocari solebat; quia neque a vivente ad corpus, neque a corpore ad substantiam aequivalebat. Si autem cum aliquo dicas, quod corpus praedicamentale, sive in praedicamentali arbore collectum non est receptum nomine corporis; sed corpus naturale completum, a quo non est illatio ad substantiam: et praeterea vivens formale esse vivens verum, a quo bene valet ad corpus: dicam, quod in hoc sensu potest poni corpus in praedicamento, et vocari corpus praedicamentale. Caeterum ad vitandam confusionem, ea sufficit eiusdem praedicatum omisi. —

Objectio est 2; quod primum genus, quod in unaquaque praedicatorum serie collocat, dicitur supremum genus praedicamentale, et etiam praedicamentum; quoniam ab illo incipit aliqua determinata series praedicatorum: non vero quia debeat esse primum genus omnibus praedicamentis; et sub quo sint omnes praedicatorum series: tale autem genus solum est genus ens.

Et hinc objectio est 3;

p̄dtū ens ee qq̄è genericū; siqdē ē qq̄è p̄dtū univocū, et optimè dicit in substa, et accidte. Neq obstat 1.º (ut objicit cū Scoto Ill. Albuquerq.) qd ut aliqd sit qq̄è gs, et nasale, reqrit, qd sit eodē mo in infbq; hoc ꝯ p̄dtū ens lict univocū, ñ tn ē eodē mo in infbus: in Deo ꝙ hēt ee à se, et infitū; in crea vo ee ab alio, et finitū; in substā ee p se; et in accidte ee in alio. Respdet ꝯ, qd hoc ñ obstat ad p̄dtū qq̄è genericū, et nasale: ut liquet in hoc p̄dto al, qd diverso mo ē in hōie, et in equo; et nihilominq qq̄è genericū ē, et nasale. Et rao à priori ē; qa tais diversq mq nec ipa exprimit p rceptū mq; nec facit, qd rao smis ñ sit vē, et qq̄è in ōibq infbq.

Neq obstat 2.º (ut objiciunt alij Arist. intpr.) qd Arist. plurq in locis dicat, qd ens ñ ē gs. Respdet ꝯ, qd Arist. idē alijs in locis oppositū docet, ut videre ē apud Stran. et Ruisiū in indice Aristco bo ens; et testant alij eq Arist. intrpretes, unde ejq mens circa hoc ptū dubia ē. Dicendū ꝙ, qd Arist., D. Thom., et alij veteres Arist. denegant raonē gnis, sut etiā univerguinti strao, ñ ꝯ enti abstrao, et ut sic. Recole dicta à n. 670.

Obstū ē 4; qd in arbore p̄dicli p lineā rā directo ꝯsequentiā rū gradu ab indivo, Dnq usq ad gs nasaliqū ens ascendit sic: ē Dnq: ꝙ ho. Ē ho: ꝙ al; ē al: ꝙ vivens; ē vivens: ꝙ substā; ē substā: ꝙ ens.

Descensq vo à gene supmo usq ad indivū ñ fit recto, s quasi obliquo, et indirecto gradu sic: ē ens: ꝙ l p se, l in alio; s ñ in alio: ꝙ p se: ꝙ substā. Ē substā: ꝙ l vitalis, l emortua; s ñ emtua: ꝙ vitalis: ꝙ vivens. Ē vivens: ꝙ l sentiens, l insitiens; s ñ insitiens: ꝙ sentiens: ꝙ al. Ē al:

q. l rale, l rrale; s n rrale: q rale: q bo. l bo: q l Drg, l Dl; s Aut- toris Dl; s n Dl, neq Aut Dl: q Drg. = Ulterius e deniq; qd pdicta n dicunt oia inter se rr distingui; n actio, et passio rr n distinguunt: qdq ab alijs afferunt de alijs pdictis. s de hi alibi.

Sectio 2.

An Deus possit in pdicto collocari.

Negant omnes Ihz, et alij apud p. Suarez de Deo q 13 art 5. Affirmant plures antiqui Gabriel, Marsilius, Bacon, Major, et alij; nostriq omnes cu p. Hurtado, Arriaga, et Oviedo apud Kl Deo hic q 3. = Ante resp. noto 1; qd Deus neq poni in pdicto accitis entitative tais; qa nullus accidens entitative tale de ipso pdicari potest: unde dispas pcatim de pdicto substis procedit. = Noto 2; qd Deus n potest poni in pdicto substis tq rao logi superior, usalis, et pdicabilis; qa Deus e singularis: unde si ponat in pdicto collocabit ut singre individuus, de quo pdicent raones logi superiores, et usales. = Noto 3; qd Deus neq poni in pdicto substis, de quo egit Arles, et cu ipso Dialectici, alijq veteres Dhi; isti n loqbant de substiis finitis, sive creatis, ut sec pdicti notaiz e.

His ita, resp Aue 2 stis ntra sol sit: Deus potest collocari in pdicto substis ex se pcindtis a fita, et infita. Pbat sol: ut aliqd ponat in pdicto substis tq indus sufit, qd de lo possint pdicari raones plures logi superiores, et univoc usq ad 13 qq pintale substis sub gre usalissio entis; atq ita se het Deus: q potest poni in pdicto substis ex sua stitucione abstrahentis a fita, et infita. Maa pbat: mix a suadet ex eo, qd ra sit hic pdicat seaies: e Deus: q intelectivus: q vivens: q substia: q ens; atq hic seaius e q

prmdu, in quo Deus port ut induu, de quo praedicant raones seu loge superiores, et univ: q. = Pmat ex D Tha 1 p̄te q 28 art 2 ad 3 mu dicente: dicunt duo tm ee p̄dmta in Divinis, substa scet, et relaonis.

Opnes 1: D Aug amovet Deu à p̄dmtis; ait 1 lib de cogne vera vitae cap 3: ab his oibus (scet p̄dmtis) propietas summae Essa evidenti raone penitus excludit: q Deus collue negt in p̄dmto substa. = Pmat ex D Cirilo Alexandrino 1 de Trinitate, ubi inqt: oino sub gene, et specie dicta Divinitas nõ ē. = Ad aug[1] tu dispuo ans: D Aug avet Deu à p̄dmtis quod loge explata ss ab antiquis Phis; ado: quod ab ipso, et à nobis explant; no ans; et in eodu su q. Hoc pbat testimoniu allatu S Augni, docet qd Deus n ponit in p̄dmtis, quod explaa ss à Porphirio, et veteribus Phis; nõ ad pbat, qd Deus n ponit in p̄dmto substa exse abstrendis à fita, et infita: aliu S Aug sibi ipsi eet straxius; ait 5 de Trinitae cap 8; q̄du p̄dmta, ut substa, et relaonē de Deo dici. Et idu expsse docet sermone 38 de tempore.

Ad stiu xeo, D Cirilu (scet et alios P) so negare, Deu ee sub gene motante species multiplu secdu Essa; et in eodu su negare difu spe̅cu. Itaq cu negui negat, Deu vi dispui, atq adeo diferre à crea; S Patres so negant Deo difu, q sit in ipsa na Dna, sive q arguat Naru Dnu multitau, et diversitau. Videat q Montoja de Trinitae disp 39 sec 8 qu erudite disserens, ut assolet. = Regbis: negt de Deo p̄dicari alqd p̄dtu usale: q nulla ē stio. Pbat ans: qa ia p̄dicaret de Deo aliqd potiale:

qd est maxa impftio. = Ao ans, cujs pruz dishquo: qdat de Deo aliqd logè potiale; cdo: hoc ad nullz arguit impftz: qdat de Deo aliqd phyiè potiale, no prz: et hoc est maxa impftio, q a Deo jure merito relegandã è.

Opnes 2; et è instiã pectis stais: in crea n potest vè scijj rao aliqua, q sit pr actz puaz: g nec in Deo aliqd potiale. = Pmat: ab ente in acu, et ab ente in potiã nequit abstrai rao omis: sicut à colorato in acu, et in potiã; atq crea è ens in potiã, et Deus ens in acu: g ab his nequit abstrai rao omis. Ad argtz omisso ante, no cq de aliquo logè potialé. Ans omsis; qa ulma crea dira è pura detrao, et pra metzca; et sic posset vocari ac puaz. Hoz ad nomine actz puai aliud intequnt; scil pfctz nulla impfne admistz, q evidenz crez repnat; Deo ad n repnat aliqd metzcè, et logè potiale: et ideo nulla è paritas. = Ad pz no ans, cujs faltas stat ex dictis g universe entis. Ad exply adjunctz dico siliz pp à colorato in acu, et in potiã potest abstrahi rao ista omis potem here colorz, et aliz siles.

Opnes 3: Deus nequit stineri sub gere substz: g nec collocari in pdmto. Pbat ans: infitz nequit stineri sub fito; sed Deus è infitz, et qq substz è fitz: g. Pbat mia qad 2 ptz: qd pfectibile è, fitz è; sed qq substz, sicut pbet aliud qq, pfbile è: g fitz è. = Pmat 1: Deus è infitz: g in nullo pdmto claudi, aut circumscribi potest. = Pmat 2: qlz diferunt intz se Deus, et ho, q qualitas, et qtas, sed hz n ponunt in eodz pdmto: g neq Deus, et ho: aeqbe in pdmto substz Deus colai n potest. = Pmat 3: si Deus posset poni sub gere pdmti, posset excogitari aliqd prius, et simpliciq Deo; hoc è flz: g etiz id, unde legmè infert.

Ad inqtz no ain. Ad pnz disquo max: infitz negt otineri sub fito potive tali; sdo: negt otineri sub fito psiive tali; subdisquo: negt otineri sub fito psiive tai tz sub raone phyce superiori; sdo: tz sub raone logi superiori; no maa, et mia pad 2 ptz in su distin. Ad pnz disquo max: qd phyce pble ē, fitz ē; sdo: qd logi pble ē, fitz ē; no maa: et filitz distra min, no sq. =l sin ē: lit rao potive fita, vel al ñ poit ee rao logi superior Deo, potest tn rao psiive fita, qualis ē substa; q seqts se psiindit à pfundine, et infine: et sqtz eatz raone, q dit seqts fitz, potest vocari infitz, psiive videt. Rao ad psiive fita ñ potest sub se logi otinere Deuz; qa hoc nl aliud ē, p raonz substz ee seqtz uesalz, q unive, et se ppa v à Deo, et creatis.

Deinde qd ē phyce pble ē vi potens perfici, et ppleri p aliq pfez extraneaz, et distz, ut ē ma pma restu fz, et fa restu maz pmz: ove ad pfbile utpite impftz, fitz ē. At qd im logi, aut metaphce pfbile ē, ñ eo ipso ē fitz; l so psiindens ab lo restu, p qm integra pfi fa, et logi: qd finidiz ñ dit; sut ñ dit finidiz qd seqts aliqe ab alio p intlz se disquat. Sic Voluntas Dna, q infita ē, raone nostra disquit ab actuali volitione, p p ē logi, seu metphce pbilis Dna Vtas. Silitz qd psiisa rao substz ñ dit se finidiz; lit sit metaphce, et logi pbilis p lisz Dei, et etiz p disz creaz. = Hinc ad 1sfrz 2so anti, disquo sq: qd in nullo fnto potest claudi, et circumsbi pfte, et adeqte; sdo: impte, et inadqte, vdet, sedz aliqm psiisz seqtz, qualis ē seqts substz; no sq. Atc liquet.

Ad 2 sfrz disquo max: qd disexunt intz se Deus, et ho, p qtas, et ptas in pmo gene pdmti; no: in raonibz infis; sdo maa. Sed tps pdmle lis pdmti, in quo Deus ponit, ē rao substz: et in hac raone psiisa nullz disexunt Deus, et ho. Dmz ad ps pdmle liz

excogitabis gdmti, in quo colleat gtas, diversaque e ab lo, in quo qlitas collet, lat vevant in xaone entis: unde qtas, et qtas in gmo gere gmtali n con- uent; veniunt d Deus, et ho: quis in alijs xaobq insbq plq diferant; ab his d ietas gdmti n desumit. = Ad 3 denique ofrq disguo max: si Deus poneret sub gere gdmli, posset excogitari aliqd quiq in substendi oqua, et simpliciq simgtae intli Deo; oto max: aliqd quiq ponite reali, aut dignitatis, et phyie simplicq; no max: et silitz dista mia; no oq.

Explant tui: rao substq ex se ptem à fita, et infita, n het ptaq redq, aut dignitatis xestu Deû; hoc d impole ê: hit vo gioritz in substdi oqua; in quo nulla e xeztia: qnq videt be valet e Deus: g substia; n d valet e stra e substia: g Deus. Insuper impole e aliqd phyie simpziq Deo; xepnat d Deo phyca xposito. At cq heat Deus plures xaone intra pfres; oqtz ex hu e intlitz simpliciori Deo, cq sit paas metpca lq iuncti, et n sit fa divi- silis in tot fitaes, in quot divisilis e ipse Deus. Hoc vq e; et in ipso nulla impftio, aut xeztia apparet. Sut nulla e imptio in eo, qd Deus metpie sponat ex gere, et difa ostuenbq spezq, n uesalq, aut pdeablq, 1 meri subijulq; sive qt idq e, ostuentibq essq metpcq essalitz diferentq à crea.

Sectio 3.

quid, et quotuplex sit relatio?

Quoniaq p oia hic gdmta divagari n licet, reliqa oia in ppriq suysq locq remtimq; 10q de pdmto relaois, utmos e Abq, in psentiarq tractaq instruimq: de pdmto vo ptais, q. tertu dignass dispne segti pponemq. = Explicuit ubique Abq relao- nq in xcato sicens, relva ee la, quorq ee e, ee ad aliud. Relao ipsa

in abstrao,

ratione, sive q filii sumpta ē ratio filii, q unum ita ē ad aliud, ut non possit perfectè, et adæquatè cognosci, quin præcognoscatur aliud. Sic creatura ut creatura respicit creatorem; pater ut pater filium; animal ut animal sensum. = Tria q requirere dicitur ad relationem: fundamentum videlicet, terminum, et rationem fundandi relationem. Fundamentum ē subjectum, qd dicitur relatum, et in recto accipitur immediatè in comparatione mentali, ut spectat cum alio: terminus ē id, ad qd ē relatio; et venit similiter in obliquo in comparatione mentali subjecti ad ipsum. Ratio fundandi relationem ē id, quo posito, resultat relatio inter subjectum, et terminum; est motivum sufficiens, ut intellectus spectet subjectum cum alio.

Quia hæc explanantur in relatione patris (videtur in aut 2 tam) ad filium, q exponitur per hanc intellectus comparationem, pater producit actualiter filium. Pater q ē fundamentum, sive subjectum relatum, et venit in recto in prædicta comparatione: filius ē terminus, ad quem ē relatio, et q in tali comparatione venit in obliquo: actio productiva ē ratio fundandi relationem; ipsa posita, resultat relatio patris, ē sufficiens motivum, ut pater cum filio spectetur. = Nota 1; qd fundamentum relationis quandoque distinctum a ratione fundandi vocatur etiam fundamentum remotum: id vero quod respicitur, et involvens rationem fundandi dicitur fundamentum proximum. =

Nota 2; qd hucusque dicta requiruntur ad omnem relationem, q realis, et propriè relatio sit: quæ vero distinctio intercedat inter unum, et alterum relatum spectantes statim exponimus. = Dividi solet 1 relatio in realem, et rationis. Prima ē, q versatur inter extrema re distincta, ut inter patrem, et filium. Secunda ē, q versatur inter extrema solo ratione distincta, ut inter animal rationale, et possibile. At distinctio ista generica non; solo relatio realis ē realis, et propriè relatio: siquidem juxta Philosophum, et omnes Doctores sua omni relatio versari debet inter unum, et aliud, et debet esse unius ad aliud; cum q non sint realiter, et propriè unum, et aliud, nisi extrema re distincta: inde ē, qd solo relatio, q versatur inter re distincta, sit realis, et propriè relatio. = Nota, q juxta aliquos relatio

rationis dicit ficta; hoc tn̄ n̄ verū, qa sicut distio raōis n̄ ē ficta; ita etiā ficta n̄ē relao raonis. Igit relao raōis ita vocat, qa versat intr extrema sb raone ntra dista: unde ē qd imgqiuā in ee relnis; ē tn̄ ppd ggnū verū, et reale in ee entis, ut pt in relne alis ralis gparave ad nisile; et in plub; aliis.

Relao dívit 2 in relnē secdū ee, et relnē secdū dicī. Prma ē, q̄ hēt verū ee relnis indr dū ab ogne intlis; hujs ē rdo causæ ad efcū. Secda (q̄ etiā solet vocari relao raonis) ē, q̄ n̄ ē vera relao ante ognē intlis cū fdmto in re gparantis unū extmū cū altero: talis ē relao Pris albi ad Pētū albū, ut infra dicemū. = Voluerunt aliq ofrere relnē secdū dī cū relne transtali; et relnē secdū ee cū pdmli; s immerito, qa relao transtalis in ipsis rebū; relao ād secdū dī ē rebū extra, et pviens a mo sigūendi, seu dicendi; ideoq secdū dī vocat. = 3 dívi solet relao in mug, et n̄ mug. Prma ē, q̄ versat intr extrma, quorū unū refert ad aliud, et vice versa: talis ē relao intr patrē, et filiū. Secda aut, si unū extmū referat ad aliud, s n̄ ē stra: hujs n̄ videt assighle exeplū: unde judico, talē relnē n̄ dari; acpde hāc disnē nā n̄ē.

Relao mira dívit 4 in relnē ggparantiæ, et disqiuātiæ. Prma ē, q̄ in utroq extrmo hēt silē raonē fdandi; q̄ rao denmnat utrumq extmū denne sili; vg relao intr Prū albū, et Pētū albū. Rao q fdandi talē relnē ē fdmto in albdne; q̄ osist in eo, qd Prus sit albus, et Pētus etiā albus sit: unde utrumq extmū silē hēt denmē, et eamdē raonē fdandi. Secda ē, cujs rao fdi l n̄ ē eadē, nec silis in utroq extrmo; l saltē n̄ pstat utriq silē denmē, vg relao intr patrē

et filii; divisa 9 ē dentio patris, ac dentio filii. = Observa, quod Scotistae solent dividere relationem extrinsecus advenientem, et intrinsecus advenientem. Extrinsecus adveniens iuxta ipsos ē, quae potest abesse, et non dari, positis fundamento, et termino; ut relatio actionis producentis, quae non resultat necessario positis igne, et ligno; quae cum possint non approximari, potest ergo non dari actio, sive relatio actionis.

Intrinsecus adveniens iuxta ipsos Scotistas ē, quae necessario resultat, positis fundamento, et termino: ut relatio similitudinis, quae necessario datur, positis duobus, et duobus albis. Divisionem hanc, quae usurpatur ab Scotis, satis efficaciter impugnat Eximius D 48 metaphysicae sec 1. Sufficiat impugnatio ista: sicut positis igne, et ligno, non resultat necessario relatio; quia his positis, adhuc potest non dari actio, quae ē ratio fundandi; ita etiam positis duobus, et duobus non resultat necessario relatio similitudinis, quia his positis, adhuc potest non dari albedo utriusque, quae ē ratio fundandi: ergo vel utraque relatio, vel neutra ē extrinsecus adveniens. = Itaque divisio ista sustineri poterit, si eadem sit ac divisio relationis in transcendentalem, et praedicamentalem; quarum prima dicatur intrinsecus, secunda vero extrinsecus adveniens in sensu, quo statim explicabo.

Ultima, et purior relationis divisio ē in transcendentalem, et praedicamentalem. Relatio transcendentalis, quae est in prima ratione fundandi realiter adaequate identificata cum extremo relato, subiecto, seu fundamento remoto: talis ē relatio causae ut producentis ad effectum; et relatio effectus ut producibilis ad causam. Relatio praedicamentalis illa ē, cuius ratio propria fundandi non identificatur realiter adaequate cum extremo relato, sive fundamento remoto: vel quia se inadaequate realiter identificat cum ipso, ut accidit in relatione conformitatis intellectus ad obiectum, et obiecti ipsius: vel quia realiter adaequate distinguitur, ut contingit in relatione patris ad filium. = Itaque in praedicto sensu essentialiter differre relationem transcendentalem à praedicamentali omnis ē, et vera sententia. Unde audiendi non sunt aliqui quos Eximius D disp 47 metaphysicae sec 4 dicentes, relationem transcendentalem

358.
a ꝯmuni differre in eo; qd secda exigat necrio trm̃ rale existentem; sda ꝯmis
reijcit cogitao ista: qa stat relao ꝯmuis sine tro rale existente; ut patet in
relne ꝯformitatis intelis inter iudiciũ verũ de futuro, et ipsum obtũ.

Circa
relnẽ transltẽ notandũ ẽ 1; qd ita appllat, qa oia entia realia transcen-
dit rra: siquidẽ ois entas va, et realis l ẽ causa, l effus: ut habet ad mo refert;
si causa ẽ, ad effũ; si effũ ẽ, ad causã. = Ntdũ ẽ 2; qd relao translis
ꝗ̃ fuli ꝯsit in ipsa raone qua fdi: unde calor qd ut ꝯdictis ab igne
refert translitẽ ad ignẽ; rao fdi tã relaonẽ ẽ ꝯdibilitas passiva adꝗ
qtẽ intra ꝑ identitatẽ caloris; et in tali ꝯdibitai ꝯsit ꝗ̃ fali ꝯdicta re-
lao translis. = Ntdũ ẽ 3; ñ requi ad relnẽ translẽ: qd rao qua ꝗ̃
di sit metaphꝯ essalis, subto relato, sive cũ ipso ꝑa idcet; sufficit ꝗ̃, qd sit
ipsi physicẽ essalis, et cũ ipso ra idcata; ut liquet in resibilitae, raone
cujũ hõ refert translitẽ ad risũ.

Circa utramꝗ relnẽ tam ꝯmunẽ, qs rea-
lẽ translẽ obtdũ ẽ 1; in quaviꝭ relne reali ꝯsiderari posse duplicẽ ꝯcep-
tẽ raone intra distũ; scit et ꝯceptũ in, et ꝯceptũ ad. Relao secdũ ꝯcep-
tũ in ẽ ꝑa relao qud in ꝯmto, sive in subto relato. Relao vo secdũ ꝯceptũ ad
ẽ ꝑa relao qud se hõris ad trũ. = Obtdũ ẽ 2; qd relao ꝯmlis ñ sõit singu-
lis entalẽ ꝑ se ipsas, ꝑꝭ aliqt suyadditũ, ut ex dicendis ꝯstabit: unde in hoc
ꝯvergit relni translẽ; ideoꝗ ꝯmlis appllat. = Obtdũ ẽ 3; eamdẽ relnẽ
posse ẽ sul translẽ, et ꝯmlẽ respu diversorũ extremorũ; qa actio, q̃ causa
ꝯduit effũ, ẽ relao ꝯmlis inter causã, et effũ; sulꝗ ẽ relao translis
respũ ad causã, et sui ipsũ ad effũ. Silitẽ cogitio, q̃ cognoscent duo, et illa
coexistentes, ẽ relao translis sul ad utrumꝗ; et ꝯmlis unius ad
alterũ. Transitẽ discurrere de silibꝫ.

Circa relnẽ ꝯmlẽ sciendũ ẽ,

p tales, qm ssitig e D Stas: ad tria capita reduci relnes pdm-
les. 1 caput e unas, et multdo: 2 actio, et passio: 3 mensura, et mensuraty. Ad 1 caput, scet ad unitaz, et multdinz reducunt ęqtas, et inęqtas in qtitae; simdo, et dissimdo in qualitae; idtas, et distio specie in na; ofmtas, et disfmtas; convenio, et disconventia, et siles. Ad 2 cap, nimz ad actionz, et passionz reducunt relnes producentis, et producti; patris, et filij; materialisati, et informantis; cogentis, et costi; possidentis, et possessi; domini, et servi; magistri, et discipuli, atq alij hujsmodi. Ad 3 cap. videct ad mensuraz, et mensuratz reducunt relnes distantis, et propinqui; coexistentis, et n coexistis; prioris, et posterioris; aliqq siles.

Sectio 4.

In quonz pro fali consistat relao pdmlis?

Idz e, ac rogare: qnz sit fra relnis pdmlis? Ut a claq in respe quedamz, prius opiniones flas rejiciemz: deinde ntraz proponabimz. = Prima opio stia tet, relnz pdmlz p fali consistere in quodz accidente superaddito fdmto, tmo, et raoni fdi etiz int sul existentiby; qd accds intrin recipit in fdmto; cuq essa consist prise in eo, qd referat fdmtz ad trz. Hoc accds superadditz omnz modale adstruit, et ideo vocat etiz nonz superadditz. Hanc opinz defendunt omnz Thz cz Capreolo, et Cajetano apud M. Prado lib 2 log q 33: Scotistz ac M Mexinero de categorijs cap 7 diss 2 q 3: et ex nris p Molina, Rubio, et alij apud p Quiros disp 36 sectione 2. = Dot q stia isto, relnz pdmlz simdin vz tmi albi ad tlz albz e accds modale distz a tmo, et tlo, et albedine utriusq, intrin inhaerens in tmo; qd nl aliud p suz essz pstat, nisi referre tmz ad tlz.

Opio hec fla ẽ: et triplr reijcit: 1° ab auctoritate, 2 à ratione: 3 ab absurdo. Ab aucte sic: D. Anselmus in monologio cap. 24 inqt: ut ego nec maior, l minor; nec equalis, ẽ filio suo homini post annum nasituro: ex tn relnes has, lo nato, habere poterat sine oi mei mutatione. Aucts D. Thas 3 pte q 16 art 6 ad 2 sic ait: ea, q relative dicunt, possunt aliqui subito advenire de novo absq eius mutatione: sicut ho fit dextr p mutacz lig; q fit sinistr. D. Aug. 5 de Trin. cap. 16 inqt: nl advit mihi de novo p hoc, qd incipio ee alteri equalis p eius mutaonz. Subm; atq hec oia fla erent, si relao qmlis qsisteret in accnti fugadito integrante, ac qde intre mutante subtz relaz: q in tali accde n qsist.

Imat ex Dho lib 5 metphz cap 15, ubi ait: eadz st, quorz una ẽ substia; silia, quorz una ẽ qlitas; equalia, quorz qtas una. Ex qq sic argtr: simlo duorz stat for in unitate qualitatis; l unas qualtas duorz albi vg stat fr in utriusq albedine: siqdz ex hoc qcise, qd albedo utriusq sit ut quater, utriusq qualitas una ẽ in spee, et intentione graduali: q simlo duorz albi stat fr in albdne utriusq. Atq iuxta straños ñrs relao qmlis uniq albi ad alterz albz qsist in accdte fugadito; qa iuxta ipsos simlo n qsist fr in albdne utriusq: q si hoc sedz flz ẽ; etiz primz. = Stio straríorz preoccupabit, et reijcietur impnañe seqti: Evasiones ad, qq eludere conant I Dctrz auctoritates, qclusz st à D Anselmo p las vous sine oi mutaone; et à D Aug p las nl advit mihi de novo.

Reijcit 2 qdicta stia à ratione; sulz qcludit adversariorz efugiz: ideo relao qmlis vg simlnis Dui albi ad Dlez albz qsisteret in lo accdte fugadto,

qa sine hujusmi accte n staret falis, s tm formlis simdo; s stat falis simdo sine tai accte supdto: g in ipso n osist gdicta relao simdinis. Haec e opti'ez adversez formtez. Pbat mia: q priori ad qdvenz accdtis supditi duo alba ut quatuor, s ga silia: g stat falis simdo sine accdte supdto. Pbat am: qd si Deus impediret qdvenz lis accdtis supdti, adhuc duo la alba ut quatuor manerent cz albdne eqie intensa; et va eet hec opparao intlis, hoc albz e sut lud albz; ac denig utrumq extmez posset gfi sub hac expne albz intensz ut quatuor: g la duo alba eent fa silia sine accdte supdto.

Imat 1: si Deus auferret ab utraq albdne accds oe relavez supditz, utraq eet fa silis alteri in eo, qd neutra heret accds supdtz: g stat simdo falis absq mo supdto. Pbat am: tunc casu utraq albdo eet silis in sceptu assignato; atq n simdne formli: g fali. Ostendit mia: iuxta straxios simdo formlis la e, q reddi potest falis p adventz accdtis relavi; s simdo lis duarii albdinis in eo, qd neutra heat accds relavez, n potest reddi falis p adventz ipsi accdtis: imo, potius hoc adveniente, destrueret fa simdo duarii albdinis osistens in eo, qd neutra heat accds relavez supdtz, ut evidens e: q tais simdo n e formlis: g falis: ac de falis simdo stat sine accdte relavo supdto.

Imat 2: in pdicto casu iuxta straxios utraq albdo e qdueva accdtis supdti: g q priori ad tae accds dat simdo falis. Nao sequz e; qa q priori ad oe accds supdtz utraq albdo n formliz, s fa p se ipsz e virtz qdueva accdtis supdti; et utraq osti posset sub hoc sceptu virtz qdueva accdtis relavi. =

Imat 3: ideo iuxta straxios relao formlis unz silis ad aliud sile stat in mo supdto, qa unz sile fa ut tale nequit cogui nisi in ordne ad aliud; s hec rao nulla e: g ipi relao n stat in mo supdto.

Dicq nit. Advrq docnq stinet max: docent d in esse relue fundm neq à fundto, neq à tno, neq à raone fundi, neq ab his oibq sulgire, qt unq sile fa ut tale ñ possit cogi nisi in ordine ad aliud; et ideo esfingunt nq lq, seu accds sustq. Mia suadet ex eo, qt unq fmliq sile quid tae neqt cogi nisi in ordine ad aliud; s tm unq fmliq sile in ee tam ñ cstuit qg nq relavq sustq: q paritq.

Rejicit 3 ab absurdo eadq opio: ex la d sequeret 1; qt accds sustq gducit, et nulla causa ipsq gducit; qt manifeste repugnat. Ostendit sic: qdo pexistente Pro albo Granatq, gducit de novo Plq albq Carmonq, tunc iuxta advrios gduit Granatq accds sustq in Pro, ut referat fmliq ad Plq: jnq q e lq causa? ñ solq Deus ut Auctor naturalis; qa nulla dat existia naq ad gducnq lq accdis. Non Plq Carmonq gductq, neq ipsq Pli causa natlis; qa dat magna distia; et oppq desq aplicaonis. Non ipse Pq existens Granatq; qa iste neq gduit tae accds libere, neq gduit necrio: ñ libere; qa Pq ignorat, an hodie Carmonq gductq sit Plq silis ei in albedine: ñ ut causa necesaria; qa Plq albq Carmonq gductq nec e aplicao, nec requitq detrans, et se tenens ex pte ipsq Pri, ut nunc gducat in se tae accds. Deniq pptq eamdq raoq lud accds ñ gducit ab albedne Pri, aut à causa gducva Pri, l albdnis: q gducit lud accds: et nulla causa ipsq gducit.

Imat: qa etiq sequeret hoc duplex absurdq. 1; qt qdo una formica gducit, gducunt de novo tot accdtia, aut mi sustti, quot formicq existentes; oes d incipiunt ee fr siles li, q de novo gducit. 2; qt in formicarq dat intee receptq aliqd accds supernatale. Rao e; qa cq formica

sit fr dissilis Gratiæ sanctificantis vel, ad hanc dissimilem requirit ac-
to supposit: quod utpote exigens aliqd ens supernale, videt Grã
sanctificantis, erit pote supernale. Hæc oĩa absurda, et falsa: qr
falsa ẽ doctrina, ex q inferunt: ac pde stĩa pdicta ut falsa rejida ẽ.

Secda
stĩa desendit, relnes pmlis adæqte formaliter consistere in solo fundto innotante
tãs. Unde iuxta hanc stiam (q vulgò innotatoꝝ opio vocat)
relao pmlis simdnis Pari albi vel ad Plis albis consist pro fali in
sola albedine se tenente ex pte fundti, seu ex pte Pari: q albdo in pdi-
cta relne vit in ro; et ipsa ẽ adæqte ra, et entivè relao pfali. In-
notat tn albdinẽ se tenentẽ ex pte tri, seu ex pte Pli: et hæc in pdi-
cta relne vit in obliquo; ipsaq n ẽ entive relao, s requirit so ut tnꝰ
relnis. Pro hac stiã citari solet ab aliqq Eximius D; s immerito,
ut ostendit p Peinado trac 3 logic disp 5 sec 8. Eã desendunt Her-
bem, Isabelꝰ, Prado, et ex ntris Pros aliq cũ p Alexasio disp
3 de Deo sec 13.

Rejicit opio ista hac pmli ratione: ablato pũse tro, et
manente fundto relnis pmlis Pari albi ad Plis albis, n manet
tãn relao pmlis: q ipsi relao n idcat ra adæqte cũ solo fundto. Ans
cstat; m iuxta Innotatores relao pmlis Pari albi ad Plis albi est re-
lao simdnis; ablato a pũse tro, seu Plo albo, et manente fundto,
videt Paro albo, n manet simdo utriusq: q neq manet relao sim-
dnis. Aqua a pmĩ intimematis videt inegalis; qa, si relao idcare-
tur ra adæqte cũ solo fundto, nullꝰ cstivꝰ relnis desiceret, ma-
nente fundto, et pũse ablato tro, ut evidens ẽ. Atq desit aliqd
cstivꝰ in pdicta supone; aliq n desiceret, s maneret relao: q
qa hæc n cslt adæqte fr. neq idcat ra adæqte cũ solo fundto.

Aliis responsis succurrere volunt Adversarii opinioni suae, quod argumenta utriusque partis transfixa interire visa sunt. Ex opinione montium responsa non sublevant. Respondent 1: quod deficiente Paulo albo manet in Petro albo adaequata forma similitudinis, et relationis; sed Petrus non refert actu aliud ad Paulum: quod provenit non ex defectu formae, sed ex defectu motati. = Contra 1: juxta Adversarios relatio similitudinis est ipsa similitudo formalis: sed deficiente similitudine formali in albedine Petri cum Paulo, deficit relatio similitudinis, seu forma adaequata relationis. Atque ipse ablato Paulo albo, et manente Petro albo, deficit similitudo formalis in albedine: ergo deficit relatio similitudinis, seu forma adaequata relationis.

Omnia constant per argumenta mea subiecta, sed probo: in praedicto casu deficit, quod Petrus sit albus sicut Paulus est albus, ut evidens est: ergo deficit similitudo formalis in albedine. Consequentia liquet; quia non datur formalis similitudo inter extrema, quorum unum non est unum, et ex quibus unum non est sicut est aliud. = Contra 2: quod Petrus actualiter referat relatione similitudinis ad Paulum album, vel consistit per formalem adaequate in solo Petro quod albo, vel non? Si primum: ergo in praedicto casu, in quo maneat Petrus albus, deficiente Paulo albo; manebit hoc, quod est Petrum album actualiter referri ad Paulum album; quod repugnat terminis. Si secundum: ergo actualis formalis relatio non consistit adaequate in solo fundamento. Ratio sequentiae est; actualis formalis relatio est forma, Petrum actualiter referri ad Paulum album.

Respondent 2 Adversarii, quod in praedicto casu deficit similitudo, et relatio secundum quod dicit in obliquo; non vero secundum quod dicit in recto. = Contra est: obliquum est constitutivum relationis Petri albi ad Paulum album, vel non? Si primum: ergo similitudo, et relatio sumpta per formalem non est adaequate recte determinata cum solo fundamento. Si secundum: ergo deficiente obliquo, sicut Paulo albo, et manente recto, nimirum Petro albo, manebit forma relatio similitudinis Petri albi ad Paulum album: et consequenter manebit formalis similitudo utriusque in albedine. Atque hoc falsum est: ergo ratio nulla subiecta mea probatio est mere gratis, et ulterius suadet sic; nam similitudo formalis utriusque in albedine formaliter consistit in veritate huius propositionis: Petrus est albus sicut

Plus albus est; sed in predicto casu non maneret verbum tam prius, ut videt evidem: ergo neque fundamentum simitudo.

Respondent 3; quod in predicto casu manet simitudo, et relatio quad entitatem; quia tota entitas simitudinis, et relationis perseverat: non ad manet simitudo, et relatio quad formam, neque quad denominationem. Non quad denominationem; quia ut denominet Deum relatum requirit terminum relationis. Non quad formam; quia entitas, quae extendebat ad terminum, hoc deficiente, iam non extendit ad terminum terminum; licet eadem entitas invariata permaneat. = Contra 1: vel relatio quad denominationem est res adaequate eadem cum relatione quad entitatem, vel non? Si primum: ergo cum maneat relatio quad entitatem, manebit etiam quad denominationem (idemque infert, et dicit de relatione quad formam) ac proinde distinctio est nulla. Si secundum; iterum rogo: an luce distinctum, quod constituit relationem quad denominationem sit vel de ipsa relationis, vel non? Si dicat primum; iam ipsa relationis non identificat adaequate res cum solo fundamento, ut liquet.

Si vero dicat 2; infero: ergo illo deficiente, manent omnia illa, quae requiruntur ad constituendum denominationem. Probatur sequela: manet essentialiter adaequate constitutiva relatio formalis, et formalis simitudo; sed haec illa, quae requiruntur ad constituendum denominationem: ergo. Probatur minor: eo ipso, quod maneat essentialiter adaequate formalis simitudo (pariter dicendum de formali relatione) verificatur, quod Deus est similis Petro in albedine: ergo formalis simitudo sufficit ad constituendum denominationem. Ratio antecedentis est; quia verificatur, quod datur formalis simitudo Petri albi cum Petro albo quod albo. = Contra 2: quod maneat simitudo quad entitatem est forma, quod maneat simitudo formalis adaequate constitutiva: ergo quod maneat relatio quad entitatem est forma, quod maneat relatio formalis adaequate constitutiva. Atqui sic; etiam simitudo formalis adaequate constitutiva sufficit, ut Deus albus denominet similis in albedine Petro albo: ergo relatio formalis adaequate constitutiva sufficit, ut Deus albus denominet forma relatum ad Petrum albus.

Probatur minor sublata: simitudo formalis adaequate constitutiva est forma adaequata huius denominationis, Deus similis Petro in albedine; sed forma adaequata sufficienter applicata subiecto capaci (licet

aliud desiat] sufit ad zstandz denuz: sufit, simido falis adeqte zstua. Zbat 2: simido falis in albdne adeqte zstua, sufit ad zstandz hanc denominz, dat simido Zri albi cz Zlo qud albo: etiz ad zstdz istz, Zrz albz e silis Zlo qud albo. Ctas squz e; qa eadz e fr utraq denominao. Subinfero: paritz relao falis adeqte zstua sufit ad zstdz hanc denuz, Zrz albz actualitz relatz ad Zluz albz. Squatet à paritae. Progredior; . Iuxta strarios in zdicto casu n manet relao qad denuz: nec manet qad entaz. Ex dictis impugnatz etiz, maneat relao qad entaz, et desiat qad fataz, sive extensionz ad tuz.

Respdent alij deniq; omne zgi, qt Det in zmto tata entas relis, qu zmtz denomet relatz: sit hc zpit, qd det in Deo decretz liberz de altero mundo qad suz entaz; n vo qad denz. = Imprimis hic mz zponendi libertaz Divinz n admit ab oibz Theologis. Deinde ingens absurdz e, qt la difas in Divinis fere inexplicablis, et ad z aliqualitz explandz zfugerede bemz ad infitz Dei zfrz, devoranda sit zponenda relne zdmli duplicis frmiq. = Dandz argtz uterq a paritate insolutz manet; qa idz e fr, qt det simido falis adeqte zstua in rone simdnis Zri albi cz Zlo albo; ac qt Zrz sit, et denoet silis Zlo in albdne: idz fre, qt det relao falis adeqte zstua in rone relnis Zri albi ad Zlz albz; ac qt Zrz sit, et denomet relatz ad Zluz albz.

Sectio 5.

Tertia stia reijcit: nostra zmit, et zbat.

Opio 3 docet, relnz zdmlz falis zsistere in rone zxima zfandi. Ita nominales, n pauci ex Thtis, et ex nostris

notis pluximi cy p fluctu, et Oviedo secuta hanc stg rao fdi potest se tenere ex pte solig fdmti, ut, se het actio imanens recepta in pptio pducente relat ad efug raone eydg actionis; l potest se tenere ex pte solig tmi ut se het actio transiens recepta in efu: l demq potest se here partig ex pte fdmti, et ptim ex pte tmi, ut se het simdo in albdne, q simdo adeqte psist in albdne utriusq extmi, reduct in albdne inhaerente fdmto, nimq Pro albo, q refert; et in albdne inhaerente tmo, nimq Plo albo, ad qm Prg albg fdmtr refert.

Reijcit opio ista: relao fdmtis pr tais e pra relva subti ad tmg; s rao fdandi psistens in albdne subti, et tmi ne pra relva subti ad tmg: g ejdi rao fdi ne relao fdmtis prtatis. Mao pst. Pbat mia: pra relva efit, qd subtg nequeat adeqte cogci nisi in ordne ad tmg; g ne. s rao fdandi psistens in utriusq albdne n efit, qd subtg nequeat cogci nisi in ordne ad tmg: g ne pra relva subti ad tmg. Pbo mia: potest pfte cogci Prg qua albg, et etg albdo Pli; qn cogeat Prg albg in ordne ad Plg albg: g. Rao antisi; qa neq sola albdo Pri, neq sola albdo Pli, neq utraq sul e pr qd relavg, s qd absolutg: ac pde sive una, sive altera, sive utraq albdo potest pfte, et adqte cogci, qn cogeat Prg albg in ordne ad Plg albg. Ethim

mat sul, et explat rao facta: neq albdo recepta in Pro, neq albdo recepta in Plo, neq iunctg utriusq albdnis e pra pr relava Pri albi ad Plg albg: g ejdi rao fdi n e pra pr relava fdmti ad tmg. Ans qad 1, et 2 ptg pstare decet ex eo, qd albdo repta in Pro nullg respg dit ad albdg reptg in Plo; et silig ista ad albdg reptg in Pro. Quod 3 ptg pbat: qa ex duobg entis physice absolutis nequit resultare ung entis physice relavg fdmtlig: g si albdnes Pg. is entia entis physice absoluta, iunctg utriusq nequt

ee q̃ inter physic relation̄ similit; ac proinde neq̃ fra fa relaõ Dñi albi ad Dlũ albũ. Ans pbat a paritae: ex duobꝫ, quorum nullũ ẽ transsit relationẽ ad extrmũ a, neqt resultare unũ transsit relationẽ ad tale extrmũ a: ꝑ silit.

Respõ; q̃ ex duobꝫ, quorum nullũ ẽ falsõ relao similis, potest resultare relao falsõ similis; sicut ex duobꝫ, quorum nullũ ẽ falsõ simdo, potest restare simdo falsõ. = Itra tn: neqt ẽ resultare una simdo ex duobꝫ, quorum nullũ ẽ simdo inadeqata; sicut posset ex duobꝫ quorum nullũ ẽ adeqta simdo. = Replicas: siliũ a te dit, q̃ albdo qbet ẽ inadeqta relao: unde ex his resultare potest relao adeqta. = Itra tn, et infero: q̃ Dñs albꝫ in ee relati pro similit ad Dlũ albũ so ostruit p suã albdinẽ; et Dlꝫ in ee relati ad Dñũ so p suã albdinẽ ostruit. Dõ q̃: univ ta strarios ideo relao similis Dñi albi ad Dlũ albũ stat in siunctõ utriusq albdinis; qa pbto tai siunctõ, verifat, q̃ unũ extmũ sit sicut alterũ; s p hoc, q̃ Dñs albꝫ sit similit relatiũ inadeqte, et Dlꝫ sit inadeqte relativũ similit, verifat, q̃ unũ extmũ ẽ sicut aliud; ergo q̃libet ẽ ita relatiũ p solã suã albdinẽ; aliq ñ inadeqte, s adeqte relatiũ eet: ergo.

Hinc redditꝫ dispar, cur ex duobꝫ, quorum neutrũ ẽ adeqta simdo, potest resultare una simdo falsõ: ex duobꝫ vo, quorum neutrũ ẽ adeqta relao, neqt resultare una relao falsõ. Rao hec ẽ; qa simdo adeqta ẽ fa sivientia duorum: unde ñ se hẽt ex pte unĩꝫ extmi; imo debet se hẽre ex pte utriusq: sicq hic rao, ut potiꝫ unũ extmũ vg Dñs sit silis alteri vg Dlo; p ut Dlꝫ sit silis Dño; s ẽ rao falsõ, q̃ Dñs silis ẽ Dlo, et Dlꝫ silis Dño. At relao similis Dñi albi ad Dlũ albũ vg ñ ẽ relao duorum, s unĩꝫ ad aliud: unde neqt se hẽre ex pte utriusq extmi; sicq ẽ rao falsõ, q̃ Dñs albꝫ potiꝫ refert ad Dlũ, p Dlꝫ ad

Dry. Relinquit q, q. fundo in albnedine fra sul. denaras utrumq extrmy sile alteri; atq adeo potest resultare ex albdne utriusq extrmi: relao vo fundnis in albdne sumpta q fali Dni albitas Dly albus so denonat Dry relatu: unde nequt osistere in albdne utriusq.

Quarta demy stia docet, relnq fdmlz unitatis, et multitudinis q fali osistere in au intlq sparante uny extrmy eq altero. Pro hac stat Averroes, Avicena, Aureoly, Doriq, Bonq spe, Spinula, et p. Izquierdo, quos citans sequit p. Aguilar tract 5 log. Disp 4 sec 4; plerisq suq Rxes Divinq utrq Batiq. Explat: intq Dry, et Dly albos dat ante oprq intly falis fundo in albdne. Hic fundo e fdmtq ad actualq falq relnq, et rao fra fundi relnq fundnis. Actualis ad relao stat q fali in au, quo intly sparat uny extrmy alteri; vq in hoc Dry e filis Dlo in albdne. Et tam ag ex sua tendtia denonat Dry relatu, sive subtq relnis; Dly vo trq. Indpdtq q ab au intly Dry, et Dly albi hent relnq fdmlz; n a falq: sigdtq vq ante oprq mentalq ne pdrq fdmtq, q trq; s ita denobr ab au sparante, q Dry assumat in ro, et Dlq in obliquo, ut accidit in supra pito.

Sed aciey menty utrq aperiamy, duo in memoriq revocanda ss. Dmy e diuisio relnis supra data in relnq secdq dr, et relnq secdq ee. Dnor e, q n het ee vq relnis antecedenty otay intly referentis eq fdmto in re uny ad aliud. Posterior e, q ante oprq intly sparantis uny alteri het vq ee relnis. Secdq e triplex lud caput, ad qd iuxta Dlyq reducit os relao fdmlis; videlicet unas, et multdo; actio, et passio; mensura, et mensuratq. Notandy tn e eq p. Oviedo, et Conton; ad caput mensurq, et mensurati

reduci possunt plures relationes praedicamentales; qualis est relatio scientiae, et scibilis. Hic agimus de praedicamentalibus tandem reducendis ad alterum ex duobus primis capitibus; videlicet vel ad caput unitatis, et multitudinis; vel ad caput actionis, et passionis.

Sit ergo 1a conclusio: relatio praedicamentalis fundata in unitate, et multitudine est relatio secundum dici consistens formaliter in actu intellectus comparante unum extremum cum alio. Conclusio probatur: ante opus intellectus comparantis verbi gratia duo alba cum duo albo non datur formalis relatio similitudinis duorum albi ad duum album; ergo formalis relatio stat in ipso actu comparante: ergo relatio fundata in unitate, et multitudine est secundum dici consistens formaliter in praedicto actu comparante. Secunda consequentia legitima est. Prima constare debet; quia ex ipso actu comparante nullum accidens sive positivum, sive negativum resultat in extremis, quod sit terminus relationis formalis. Antecedens probatur: quia cum relatio praedicamentalis non sit lucidum accidens superadditum extrinsecum, quod rejecimus; nec sit fundamentum, ut contra [illegible] diximus; nec ratio praedicamentalis fundandi, ut contra Auctores 3tiae probatum est: sequitur, non dari talem relationem ante opus intellectus, sive actum comparantem. = Nota, quod ista conclusio complectitur omnes relationes praedicamentales, quae non reducuntur ad caput actionis, et passionis.

Sit 2a conclusio: relatio praedicamentalis fundata in actione, et passione est relatio secundum esse consistens formaliter in ratione praedicamentali fundandi. Conclusio nostra est contra ..., et probatur sic: actio, qua causa producit effectum est essentialiter ratio formalis, qua causa producit effectum, et qua effectus producitur a causa: ergo est formalis relatio praedicamentalis causae ad effectum, et effectus ad causam. Consequentia probatur: ratio formalis hujusmodi denominat effectum in ordine ad causam, et causam in ordine ad effectum; sed ratio formalis ita denominans est formalis relatio praedicamentalis causae ad effectum, et effectus ad causam: ergo talis est actio, qua causa producit effectum. Major suadetur; quia ratio formalis hujusmodi denominat causam producentem effectum, et denominat effectum productum a causa: hoc autem est formaliter denominare causam in ordine ad effectum, et effectum in ordine ad causam. Minor vero constare

debet; sed non falsis ita denarum fra tribuit causae in ordine ad effectum; siquidem licet fra tribuit hanc denominationem producentis: causa enim sub hac reali denominatione neque potest cogni nisi in ordine ad effectum. Similiter tamen non falsis tribuit fra effectui in ordine ad causam; siquidem licet fra tribuit denominationem producti: et effectus sub hac reali denominatione neque potest cogni nisi in ordine ad causam.

Imat: falsis relatio formalis patris ad filium stat antecedenter ad opus intellectus: quae consistit fra in actione producera. Arguo, deinde probo consequentiam: antecedenter ad opus intellectus denominatio patris secundum quam a parte rei neque potest, et adaequate cogni, quae cogeat patrem in ordine ad filium: quod ydi relatio ante opus intellectus habet esse verae relationis: quod falsis relatio fundamentalis patris ad filium stat antecedenter ad opus intellectus. Probo ergo primi entimematis: tamen relatio in consistit fra in subjecto absoluto; neque in solo fundamento ibi dicto a ratione propria fundandi; quia sic non exit denominatio patris ex descriptione, ut constat; neque in termino; hic enim non ingreditur constitutionem relationis, cum relatio sit ad terminum: quod consistit fra in ratione propria fundandi, quae actio producera est.

Observa tamen primo ista complectitur omnes relationes formales, quae redeunt ad caput actionis, et passionis: tales sunt relatio formalis unionis inter extrema unita, relatio formalis cognitionis inter cognoscentem, et cognitum, relatio formalis visionis inter potentiam videntem, et objectum visum. aliaeque huiusmodi. — Observa 2; quod licet ... aut intellectus possit causa producens separari cum effectu producto; antecedenter tamen ad talem actum stat fra adaequata huius formalis relationis: non stat fra denarum causae in ordine ad effectum. Itaque erit in relatione formali secundum dici vel reali albi ad similem albi, in hac enim antecedenter ad opus intellectus non stat fra denarum ... albi in ordine ad similem albi. = Observa denique; quod actio, quae est fra falsis relationis formalis causae ad effectum, est relatio transcendentalis sui ad utrumque; sic enim ipsa est extremorum relatorum identicarum secundum rationem adaequate rationis propria fundandi.

Sectio 6.

Contrariorum argumentis occurrimus.

Argues 1° [illegible]: Ang. D. q. 7 de p[ot]ia art. 2 ad 1 inqt: re-
lao aliud het in qtum e accns; aliud in qtum e relao: in qtum e accns,
het qd sit in subto: et ita e aliqd intrinsecum, lz n ex hoc ipso, q e
relao. Deinde plurib in locis ait; relnes creatas in ee subto; intus
ee subto; cum subto facere compones: q iuxta D. Thm relao formlr st
in accnte supposito intus subto, sive formto relativo. = Imat: Paries al-
bus accnte e referri relne similitudinis ad Ptem albam; s hec e relao for-
mlr: q hec e accns Prie albo: q consist formali in accnte relvo supposito. =
Ideo possunt Thae probare, qd Deum denominat relatum ad creaturas, ab illis ex-
istentiis pluribus suppositis, et intus in Deo receptis.

Respondeo ad ar-
gum. Ang. Doctorem n loqui de oi relne formli; ut satis constat ex his ipsis
q nobis allatis numero 803. Loquitur sane de relne formli similitudinis,
et qualitatis: quarum prima afert qualitatem; secunda vero qualitatem in subto
receptam, et idem in hoc; accnte utraque afert accns intus intrinsecum sub-
to, et cum ipso faciens compositionem. In hoc sensu admitto arm; et neg inde dedu-
ctam in sensu Thomistarum; ut clarius id appareat distinguo conseq: q iuxta D. Thm relao formlis sa-
sumpta stat in accnte supposito intus subto; neg conseq: relao formlis formaliter sump-
ta; subdistinguo: relao formlis aliqua; conc: omnis; neg conseq. = Ad confirm. concesso in-
tegro syllo, neg relnem esse in sensu Thomistarum.

Itaque loquendo de relne formli Parietis albi
ad Ptem album, tam relao accns e Prie albo, quam ipsum accnte e. Ptem esse al-
bum; hoc e potest dari, l n dari: attamen hoc n e accns physicum modale
intus receptum in ipso Prie, ut liquet. Deinde loquendo de ipsa formali
relne, hec accns e tam Prie, p Pte: siquidem ag compararum Prtem cum Pte

in se ipso accns ē, et oino extra esse Tai, et Pli; at n̄ī accnt modale intcē re-
cepta in extrm. Relinquit ergo, qd. relao formlis quo fali sumpta debet ee logi,
n̄ ad physice accdtis. Rao ē; qa debet ee extra esse physica, et metzica subti re-
lati: sive ipsa falis relao sit in se accns; ut ag ograuo intlg ntai, actio g-
duena transeim, et sic de siliby: sive sit in se substia, ut vnio substantlis
intr corpg, et aiq.

Arguest: in relis dat simdo fa tam; sed hec pvit a mo
supdto: ergo etiq relao. Pbat mir: si n̄ pviret simdo falis a mo supdto, s
ab albne utriusque extrmi vq, deficiente tm albne unius extrmi, n̄ totaliter,
sed so partiaq deficeret simdo: atque adeo extremu manens album diceret
sile partiaq; s. hoc ē fals, ergo: ergo simdo falis pvit a mo supdto. = Imat
1: si equatas falis staret in qtitae utriusque extrmi, crescente qtitae unius,
crescerent equatas; hoc flq ē: ergo in qtite utriusque n̄ stat eqtas: ergo in mo
physico supdto. = Imat 2: si Pet albq, et n̄ stet Pls albq, verificat hec
ppo Pet n̄ē silis Plo in albne; qdo vo stet Pls albq, verifabit de ip-
so Pro hec ctdicria Pet ē silis Plo in albne; atq hec ctdicria n̄ potest
de ipso Pro verifari nisi ratione accdtis supdti intee recepti in Pro: ergo
hoc dat, et in ipso simdo ēsist. Rao mir ē; qa n̄ transit subti a ctra-
dicrio in ctdicria sine sui mutaone.

Sanangt, q ofnes manifste pati-
unt retrq in simdne formlitr tai; et in eqlitae formlitr tai, ut ppen-
dentes fali ostabit. = Reo dte ad argtq esa mar, ndo mir. Ad qus esa
mar, no mir, et reut argtq. Sq simdo falis intr Pet, et Pls albos vo
esist q fali in albne utriusque: unde deficiente tm albne Pli, deficeret sim-
plir simdo; qa deficeret ostiurq ipsiq; deficienteq vo ostivo, desit absre, et
simpltr ostrur. Sed q maneret pars simdnis, et in hoc su possemq dicere,
Pet fore tum partiaq silq. Hoc @ n̄ sufit, ut Pet dicat abse, et

simplr. filis; qa absolute, et simpliciter non manet similis, ut dictum e.

Ad 2um resp.

neg maior; qa stet aequalitas in eo, quod neutrum extremum excedat alterum, ex
sistente uno, id poneret inaequalitas; ac proinde non cessent, 1 fiunt aequales. —
Ad 2um resp. ad maior, neg maior, cujus ratio probativa ussluz fla e; qa in lis,
q. sunt lad ggle extra, ut e denas cogte; l saltem sunt partim extra, ut e
denas filis, potest subtu absque mutatione intra sui transire ab uno ad
aliud oppositum. Ideo dixit S. Anselmus citatus nuro 805: ego neque
maior, nec minor, neque aequalis, l filis sum hiri post annum nascitu
re, absque ulla relne hac, illo nato, habere potero sine ovi mei mutatione.
Et D. Thos ibidem citatus: nil advenit mihi de novo per hoc, quod incipio
alteri aequalis per ejus mutationem. Vide citatum num; et invies in l
Patribus expressum utrumque utraque.

Sed insbn: qd perit simpliciter, perit totaliter;
l deficiente albne Pli, perit simpliciter similis filis; et cessante gtia
te unius virgis ut, perit simpliciter aeqtas duarum virgg: ergo pereunt
totaliter simitdo, et aeqtas: quod utraque consist in mo physico superadito. — Re
torqt instia stra Thas in formali simitne, et aeqlitate formali, ut pa
tens e. Dic igit, no maior; qa ut res simpliciter pereat, sufficit, quod de
ficiat unum constitutivum quodcumque sit: ut ad totaliter pereat, requiritur quod defi
ciant oia constitutiva: unde res potest perire simpliciter, quin totaliter pereat.
Sic pereunte psis unione, perit simplr ho, at non totaliter, cum re
maneat corpus, et aia. Idemque pluribus aliis exemplis demonstrari potest.

Duo

hic opportune notabis. Primum; qd duplicem potest accidere, quod supponat
Pro. similis cum Plo ut in albne: 1mo. si praeponat Pus albus, et
postea Plus albus fiat; et tunc Pus sine aliqua sui intra mut
ne

inciperet esse filius Dei, ut supra dictum est. Secundo, quia si Deus produceret album, et postea Deus albus fiat, tunc Deus inciperet esse filius Dei per mutationem intrinsecam; quod sequeretur ex eo, quod reciperet in se albedinem; non quia reciperet accidentaliter ... relationem ... = Secundum, cum ... non dicant ... inter se distinctionem, potest relatio ... identificari cum quolibet ... ; et in hoc nullum est absurdum: sicut nullum est in eo, quod entia, quae pertinent ad reliqua ... sint transcendentales relationes. Sufficit ergo ad diversitatem ..., quod relatio ex ... nullum aliud ... contineat; et quod nullum ... ex suo ... ad relationem spectet.

Arguens 3 contra ...: res potest desinere, quin desinat aliquid ipsius constitutivum: ergo desinente albedine Deus ..., poterit desinere denominatio relativi, quin desinat aliquid constitutivum relationis. Ans. probatur multiplici paritate: prima est; desinentibus extremis, desinit unio; et tamen unio non constituitur per extrema. Secunda est; desinente effectu, desinit actio productiva ... ; et tamen actio per effectum non constituitur. Tertia est; acervus lapidum desinit per hoc praecise, quod lapides separentur, quamvis nullus lapis desinat. Quarta denique est; causa in esse potentiis productivae non constituitur per approximationem; et tamen desinit, desinente approximatione: ergo res potest desinere, quin desinat aliquid ipsius constitutivum. = Assumptum argumenti falsum est; imo implicatorium in terminis: res enim non aliud est, nisi sua constitutiva: atqui nullo constitutivo desinente, omnia manent: ergo manet res: ergo non desinit. Aliunde, ut argumentum intendit, res desinit: ergo simul desinit, et non desinit; quod implicat.

Ratio igitur nego ant. Ad cuius probationem dico, duas primas paritates nil probare; quia licet unio non constituatur per extrema, neque actio per effectum: hic tamen cum effectu connectitur metaphysice, et illa cum extremis: unde extremis desinentibus, necessario desinunt constitutiva unionis; et effectu desinente, necessario desinunt constitutiva actionis. Hinc est, quod nunquam valeat desinere actionem, quin aliquid ipsius constitutivum desinat; neque desinere unionem, quin desinat

aliqd ipsius effectivum. = Deinde 3 paritas nulla est; quia acervus lapidum non constituitur per lapides, sed etiam per localem approximationem ipsorum inter se: unde hac deficiente, deficit acervus lapidum; quia aliquod ipsius effectivum deficit. = Quarta denique paritas infirma est; quia equivoce laborat: si enim loquatur de causa ut potente remote producere, haec non deficit, licet approximatio deficiat; quia neque includitur in approximatione, neque per illam constituitur. Si vero loquatur de causa ut proxime potente producere, haec constituitur per approximationem: unde hac deficiente, deficit causa potens proxime producere; quia deficit unum effectivum ipsius.

Arguens 4 per Auctores 3 citatos, et contra utramque 1 sententiam: intellectus ab opere intellectus dat inter Deum, et Deum albos similitudinem formalem; sed formalis similitudo est formalis relatio: ergo datur relatio formalis. Minor probatur: formalis similitudo est ratio formalis, qua Deus se habet formaliter in albedine sicut Deus; sed huiusmodi ratio formalis est formalis relatio: ergo formalis similitudo est formalis relatio. Probatur minor: neque intelligi potest ratio formalis, qua Deus se habet formaliter in albedine sicut Deus, quin intelligatur formaliter Deus in ordine ad Deum: ergo huiusmodi ratio formalis est formalis relatio. = Confirmatur 1: unum album in quantum album est simile alteri albo; sed simile in quantum simile est relativum; neque enim cognosci potest tale, nisi in ordine ad aliud: ergo unum album in quantum album relativum est. = Confirmatur 2: secundum formam expressam per terminos sunt est secundum formalem relationem; sed ratione similitudinis formalis verificatur de Deo secundum formam expressam per terminos sunt: ergo verificatur secundum formalem relationem.

Ad argumentum respondeo concedo maiorem, quae male ab aliquibus negatur; et quod bene probatur ex P. Arriaga, et Cont. per P. Aguilar supra citatos. Deinde minorem distinguo; sed formalis similitudo seu dictum ut significatum per hunc terminum similitudo formalis est formalis relatio; nego minorem; seu dictum ut explicandi tantum ratione est formalis relatio; concedo minorem. Ad probationem vero maiorem distinguo minorem; sed huiusmodi ratio formalis seu dictum ut significatum est formalis relatio; nego minorem; seu dictum ut explicandum, concedo minorem. Eadem distinctione explicandum est antecedens: neque intelligi ratio formalis quatenus significatum, qua Deus se habet formaliter in albedine sicut Deus, quin formaliter intelligatur Deus.

in ordine ad Dlez, no amo. qdoviz sigdi taz rz; ido amo, et no ega in se distinis. = Stiq explat: ante ozez intlg dat simdo falsis vrzDez et Dlez albis; sigdz dat unitas in qualitae osistens in albone utriusq. Simdo ista falsis sedz rz sigcatz p trz istz simdo nē falsis relao, s? relao fomlis.

Rao ē; qa tan simdo nil involvit, qt absolutz n sit qsqsle ex pte obti reptat p ipsi trz ē Dez. Dlz, et utriusq albdo; quoniz nl ē aliqd pr relaviz: ie qde oia s entaes absolutz. Hinc fit, qt res sigcata p istz trz, falsi simdo duorz, sive istz. tū obtz ptest. ee falsis simdo, qa reddit extrema pr actualiz silia; n ā ē relao falsis, qa n reddit unz extmez pr actualiz relaz ad aliud. Intlg ē cogens obtz tūd omo absolutz, istz exerte refert; ōnz p az ozaraviz unz extmez altz alteri ozat. Ideo dicimz qd simdo falsis sedz mez explandi rz sigcatz p trz simdo, sed sedz az ozarantz unz extmiz uz alterio ē relao falsis. = Ratio; qt sut intlg p ozaz al exerte dissuit a rali alim se indistz a rali; ita p az ozarantz exerte refert intliz ad extmez alterz tūd extmez in sermone absoluz. rtue alterz. Et sut ipsius absozmat suo obto, lit exerte dissuat qd in se distz nē; ita az ozaraviz ozmat obto, lit exerte referat qt in se n ē relaviz.

Ad tozmz ozamaz dissuominz; l sile in pbtz sile ē relaviz, sedz di; obi: sedz ee; no min, eum eodz su ezz. l diame. unz sile sedz ee obti explati p trz sile relaviz nē; s ūno absoluz. sile ā secundz istz di, sive mez repsentaviz exqsis sile. relaviz ē; ad ipsa exqsis exerte unz albz alteri albo refert. Ad mz, quo al inpbtz al dissuit intliz a rali, n distne se hente p fali in ipso ee obti explati p trz al, s distnes. silente p fali in ipsa cogne explante obtz in se n distz.

ipsiꝫ exerte intelꝫ disjuncte. = Hinc patet ad 2 oȝnꝫ, cujꝫ max fla ẽ; qa, ut ȝstat ex dictis, seꝫtꝫ obvꝫ exꝫttꝫ ꝑ traꝫ sutine relao falr, ſ so ꝑmlr.

Respon: sut loge sumptꝫ ẽ falr relao intentionalis uniꝫ extrm ad aliud: ꝑ sut obve sumptꝫ ẽ relao realis obva uniꝫ extrm ad aliud. Rao sequꝫ ẽ; qa ad mꝫ, quo sut loge sumptꝫ ordinat intelꝫ unꝫ ad aliud tꝫ ꝑra intelr; ita sut obve sumptꝫ ordinat obve tꝫ ꝑra realr unꝫ ad aliud. = Retqr: seꝫtꝫ mentalr al ẽ falr distio intelr alr à rali: ꝑ al obve sumptꝫ, sive obtꝫ seꝫtꝫ mentalr ẽ distio realr obva alr à rali. Rao sequꝫ; qa ad mꝫ, quo al loge sumptꝫ, sive seꝫtꝫ mentalis disjuit intelꝫ al ã rali tꝫ ꝑra intelr; ita al obve sumptꝫ disjuit obve tꝫ ꝑra realr al ã rali. = Dte disjuo am: sut loge sumptꝫ ẽ falr relao intelr exerte tam; dto: sigte tam; no am, et ȝꝑ cꝫ ipsꝫ rone disjuncta. ȝstat stio ex dictis in retro.

Inquerunt 2º, qꝫ in genere dicem, ipsꝫ n̄ intrare, qꝫ in seꝫtu obve sut invini deet qꝫ invit in seꝫtu loge, et mtai sut: ſ intendere so, ꝑ veluti seꝫtꝫ mentlis sut negt explaꝫ, qn explicet relao; ita etiꝫ seꝫtꝫ obvꝫ sut. Rao ẽ; qa obtꝫ seꝫtꝫ mentalr sut ẽ ratio falr, qꝫ ꝑ cꝫ veritate affirmat, daꝫ ce in orde ad dlꝫ. = Sed repetitis querelis n̄ contra stio. Dicimꝫ ꝑ, ꝑ seꝫtꝫ mentlr sut ẽ falr relao; qa ne quit explaꝫ, qn signate, et ex ꝑte obtꝫ sigcet relao: seꝫtꝫ ẽ obvꝫ sut ꝑtest explaꝫ, qn sigte, et ex ꝑte obtꝫ relao sigcet, ac ꝑ ideo ẽ relao falr: ẽ tn ꝑmlr relao; qa negt explaꝫ, qn exerte explicet relao ȝsistens ꝑ fali in ipsa explicaone. Et red it, paritas cogur ꝑsivꝫ al. Rao allata n̄ urget; qa fla ẽ

sigdz n obvz sunt, s sextz mentam, sive az sparaos e rao falso, ssz
p rez veritae afirmamz, Drz ee in orde ad Dlz, sive fa referai ad Dlz.

Instan

nlmenz sic: lit Drz, Dlz, et altro utriusque sint entia secdz se absoluta, Drz, et Dlz sub aldne involvunt sextz relaoz: sigdz involvunt falz simdrz: q nulla e docna. Pbat ant: lit Drz, et Dlz, et altrnes secdz se n sint entaes fa siles; tn Drz, et Dlz sub altne involvunt sextz simdrs: q paritz. = No ant, cujs rae addita nl pbat, ut pstat ex dictis. At prz antia pso ante, no psi Dyspas; pstat ex dictis nuro 829. Adde p mz retms paritaz supra positz; et pclude sub eodz ante: q paritz lit Deus entia secdz se n sint transitz relava ad trz a vz. erunt tn sub juncta transitz relava ad pti trz.

Sectio 7.

reliqua argumenta solventur.

Argues, dixit stra 2 ntaz sexz: si relao patris, et filij vere psisteret q fali in actione generativa, idz eet, patrz ee patrz, ac filiz ee filiz; sqlla e fla: q etiz docna, ex q infert. Maior e; qa iz patz eet filij, et filij eet patz, qd e psz flz. = Distingue maior: idz eet qad frz denoni patrz ee patrz, ac filiz ee filiz; do: idz ee qad subta denata; no maior, et mia in su distnis: cujs pbao abstinenda e. Sgit eadz ra e fra denans patrz, ac denans filiz: subtza, qd denonat patz, n e ra subtz, qd denat filij; acqde n sequit, qd patz sit filij, neqz filij sit patz. Relinqt q, qd actio generava e respective a patre, et trat ad filiz: unde raone liz patz denat producem et filij denat pductz: sut cogtio, q intls psit lapidz, prit ab intlu, et trat ad lapidz; et raone liz denat intlz cogem, et lapidz cognitum.

Argues 6: transacta actioe productiva, manet relao patris ad filium: ergo haec relao non consistit formaliter in actione productiva; consequenter relao fundata in actione, et passione non est relao secundum esse consistens formaliter in ratione praedi. Prob. ant.: transacta actione la, pater est vere pater, et filius filius vere filius: ergo la transacta, manet relao patris ad filium. = Confirmat: si actio generativa praeterita sufficit ad denominandum et relnem patris ad filium, etiam sufficit actio futura, imo et possibilis; sed hoc est falsum: ergo etiam falsum est, quod praeterita sufficiat. = Resp. ad argumentum disting. ant.: transacta actione productiva, manet moraliter relao patris ad filium, conc. ant.: manet physice; nego ant., et conseq. Ad confirmationem conc. ant., conseq. solutio distinguenda est.

Sicut sicut transacto physice peccato, adhuc manet moraliter, sufficitque ad denominandum hominem vere peccatorem: sicut transacta physice voluntate hominum imponentium vocem lapis ad signum lapidis, adhuc perseverat moraliter in ordine ad denominandum vocem vere repraesentantem, et vere signum ad placitum lapidis; ita etiam transacta physice actione, qua pater produxit filium, non physice, sed moraliter perseverat ista actio in memoria hominum; et sufficit ad denominandum vere patrem hominem, qui produxit; et denominandum vere filium hominem, qui generatus fuit. = Hinc ad confirmationem nego majorem; quia actio generativa physice praeterita moraliter durat; et ideo sufficit ad denominandum, et relnem patris ad filium: at neque actio futura, neque possibilis existit physice; ac proinde neque existit moraliter, neque sufficit ad denominandum, et relnem patris ad filium: ut exemplis adductis de peccato moraliter durante, et voluntate imponente perspicuum est.

Dubitabis 1: an relao tendat ad absolutum, an vero ad relaonem? Suppono, dubium non procedere de relne non mutua; haec enim tendit ad absolutum, ut certum est: unde procedit de relne mutua. Resp. 1:

relao transliva trat ad relativum. Rao e; qa causa ut tam refert ad effectum ut aliquid; et effectus quod tam e relativum ad causam quod totum: filius ut quod cogitivum respicit obiectum ut cogibile; et obiectum ut cogibile ut cogitivum: idem accidit in oibus relne transliva mutua: ergo haec trat ad respectivum. = Reo 2: relao, genitiva etiam mutua trat ad absolutum. Ita ustae sentit cum Eximio D. disp 47 metaph sec 17. Rao e; qa in utraque stia relao consistens in aliqua spirante trat ad obiectum, quod e quod absolutum. Quapropter relao fundata in actione, et passione etiam trat ad absolutum, non ad relativum, ut sic contra stra Thomistas.

Relum traxi ad respectivum est traxi ad terminum ut affectum relne, quem terminum respicit ipsius fundamentum; sed non trat fundata relao ad terminum ut ita affectum: ergo non trat ad respectivum. Probat minor: actio generativa, quam pater respicit generativum filium, non trat ad filium ut filium: ergo neque ad ipsum ut affectum relne filii. Sequela bona e. Ant constat ex eo, quod fundata actio trat ad hominem denando ipsum sic filium; aliter tam actio traxet ad se ipsam. = Nec dicas; quod pater refert ad filium quatenus relative oppositum: hoc dstr e; siquidem pater non refert ad filium ut generativum, sive relative ut filium; sed hominem, quem denat generativum, sive ad filium specifice unitum. = Notando, quod aliter erit in Divinis: ibi enim relnes Patris, et Filii transliva sunt.

Dubium 2: quo pacto relava sint sul na, et cogne? Reo 1; quod relva aliqua sint sul na; non oia. Rao primi e; qa dominus, et servus sunt relva, et sunt sul na; quorum unum ex his alterum non precedit prioritate nae. Rao scdi e; qa prius, et posterius na sunt relva; et tamen non sunt sul na, ut liquet. = Reo 2; quod relva dicunt esse sul cogne, non qa unica cogne deant cogni; nec qa unum ex his utrumque cognito, deat necrio cogci alterum: dicunt ergo esse sul cogne; qa frequenter cognoscunt sul, sive unica cogne, sive duplici. Et rao huius e; qa cum

qlibet ex relatis respiciat alterum; neque cognitum ut relatum, quin alterum cognoscat, saltem quoad ita cognitum, et ideo frequentius (non semper) relata sunt simul cognitione.

Ad finem:

observa 1; aliquas esse relationes formales exigentes, aliquas vero non exigentes sui existentiam actualem: primi generis est relatio similitudinis inter duos, et duos albos: secundi generis est relatio prioris, et posterioris tempore. = Observa 2; ad relationem formalem secundum dici non sufficere quemlibet actum intellectus; sed requiri actum operantem circa extrinsecum alterius; et attingentem unum in recto, et alterum in obliquo, qualis est hic dicere: est similis illo in albore, seu alio huiusmodi. = Observa 3; relationem secundum dici abstractive sumptam, sive abstractum relationis, videtur formaliter non dari ante operationem intellectus; cum sit ipsa intellectus operatio; substractum vero relationis, seu subiectum relationis dari ante operationem intellectus: unde totum concretum ex subiecto, et forma, sive relatio concretive sumpta est partim physica ratione subiecti, et partim intellectus ratione formae. = Observa denique; Doctorem expresse docuisse, praedicamenta non decem distingui re. Constat ex libro suo, qui habent libro 11 metaphysicae lectione 3: praedicamenta diversificant secundum diversos modos praedicandi. Unde idem secundum quod diversimode de diversis praedicatur, ad diversa praedicamenta pertinet.

Disputatio 5

de praedicamento quantitatis, et post praedicamentis.

Sectio 1.

utrum quantitas sit essentiale accidens realiter distinctum a substantia?

Suppono 1; hic sermonem non esse de quantitate virtutis, seu perfectionis, usta quod ea majora vocamus, quae perfectiora sunt; ut colligitur ex S. Augustino libro 6 de Trinitate cap 8 dicente: in his, quae non mole magna sunt, hoc majus est, quod melius est. Nec sermonem esse de quantitate Arithmetica, sive discreta, cuius species sunt iuxta Doctorem numerus, et oratio. Nec sermonem esse de quantitate

successiva, cujus species sunt tempus, et motus. Ratio est; quia nulla ex enumeratis est species quantitatis in sensu rigoroso, et philosophico. Nec obstat, quod Doctores cum Aristotele posuerint numerum, orationem, tempus, et motum inter species quantitatis; quia in ordinatione hujus praedicamenti plura miscuit Aristoteles non juxta propriam rationem, sed juxta vulgi opinionem; ut recte notatur a Suarez tom 2 metaphysicae disp 41 sec 3 numero 3.

Loquimur ergo de quantitate molis, quae quidem in rebus corporeis per extensionem, et impenetrationem cognoscitur. Et hinc suppono 1; istam quantitatem vocari permanentem; quia opponitur successioni temporis, et motus; et appellari continuam; quia discretioni orationis, et numeri opponitur. Suppono 3; praedictam quantitatem molis sic cum communi nostrarum definiri posse: ens absolutum ratione sui naturaliter impenetrabile cum alio ejusdem rationis. Explicatur. Dicitur 1 ens, et non accidens; quia definitio ista convenire debet non solum quantitati existenti, quae est accidens; sed etiam quantitati possibili indistinctae a substantia. Dicitur 2 absolutum; quia juxta communiorem sententiam quantitas non est ens modale; si enim alicujus entis esset modus, maxime materiae formae: hujus autem modus non est, cum sit ab ipsa separabilis, ut ex dicendis constabit.

Dicitur 3 ratione sui; quia esse impenetrabile ratione alterius non sufficit ad rationem quantitatis; aliter anima rationalis in homine esset quantitas. Dicitur 4 naturaliter impenetrabile; quia impenetrabilitas est supernaturaliter vincibilis, ut patet in corpore Christi Domini penetrante lapidem sepulcri; et in pluribus ejusdem corporis, quae in Eucharistia miraculose penetrarant. Ubi vide, quod penetrabilitas non explicatur per aliquid negativum, sed per negationem quantitatis ad penetrationem; est tamen aliquid positivum, nimirum positiva exigentia expellendi ab eodem loco aliud ejusdem rationis, seu solidum impenetrabile: unde praedicta exigentia est naturalis; miraculose autem vincibilis, ut dictum est. Dicitur tandem cum alio ejusdem rationis; quia quantitas penetrabilis est naturaliter cum alio diversae rationis, ut cum substantia, et cum qualitate: unde non solum est impotens penetrari cum alia quantitate, et cum quolibet alio quod unito alteri quantitati.

His suppositis, 1 stia bet, qbet xz maalz sive substan-
tz, sive acctalz p se ipsz ee qtz, sive ee qtz p qtitez idcatz. Ita Nomina-
les, quos sequitr p Aguilar trac 5 de qdmtis disp 2. = 2 stia asserit, qtaz
cz ma qma idcari; lit n idcet cz alijs rebz maalibz. Ita p Arriaga disp
5 metpz sec 1. Pro eadz citant p Boxrul, Muniessa, et Medrano, quos
sequunt aliq drg Rxis. - 3 demz stia desrit, qtaz ee acctd distez xrama
qma, et â quabet re maali. Hgc ê ms Scolasticorez opio cz Dñibz Angco,
Subtili, et Eximio disp 40 metpz sec 2, ubi inquit, hanc ee ozz Theolo-
gorz, et Phorz stiz; sut etiz Arlis 3 metpz textu 17; et qsextim lib 13, et
14, ubi ex qfesso desrit, et pbat, qtitaz n ee substiz.

Cz Auctoribz 3 stiz sit mea

2a stia 1 stiz: qtas n idcat xa cz qbet re maali. Pbat 1o: si qbet rema
terialis pez idcaret qtitaz, qdo duo acctia maalia eidz subto uniunt, duz
qtitaes penetraxent: et silitz ma, q eet una qtas, penetraxet naalitz cz fa
qra maali, q eet altera qtas: deniq qtas maz cz tot qtatibz penetraxet,
quot ss qez acctes cz substanli, qq ma intime unit; atq hgc oia fla, et absur-
da ss: q etiz doena ipsa, ex q inferunt. = Urget tez aucte S. Augm lib 5 de
Trinitate cap 10 dicentis: in hiis, q magnitudinis magna ss, aliud ê mag-
nitudo, aliud, qd ab ea magnuz ê. Tez aucte Phi 1. physicorz cap 2 dicen-
tis: Si igitr et substia sit et qntas; id qdz ê n unz, 1 duo ee videntr. Et in-
super 7 metpz cap 3, ubi clare ait: quntas etenim ne substia.

Respondent

adversarij; duas quntates n posse penetrari, qdo ss totales, et ptinent ad di-
versa subta: posse vo, qdo partiales ss, et ad idz subtz ptinent: et sic duo
acctia possunt eidz subto uniri, cz ipso, et intz se penetrari, lit duo sub-
ta diversa intz se penetrari n point. = Si respnis hujs fmtez qras,
nullz invenies. Reijcitr: duz quntaes n possunt ad idz subtz ptinere,

ac pde neq ee partiales, neq penetrari int se: q stio ruit. Pbat ant taq oni: de ratione quantaris ē exigere naaliter n penetrari cu alia: q ē exigere naalit n ee sul cu alia in eodē subto: q duæ quantaes n possunt ad idē subtu ptinere. Secda sequa ē legma. Rao aut prmæ ē; qa si duæ quantaes ent sul in eodē subto, penetrarent, ut liquet: unde si una ex his naaliter exigit n penetrari cu alia; ergo exigit naalit n ee sul cu alia in eodē subto. Pbat 2 pma ant: n minus exigunt naalit se expellere ab eodē loco duæ quantitates, qm duæ qlitas otrariæ in gradu summo ab eodē subto: s ergo hanc nat q exigtiā duæ qualitas pdictæ ad idē subtu nequint ptinere: q ergo l q exigtiā eruere n possunt duæ quantates.

Respondent 2; qd quantaes spee siles n possint penetrari naalit; possunt tn quantitates spee disiles. Sic penetrari possent ma pma, et fra substantlis, et cu istis fæ acciles: quovis duæ mag n possint ptrari, qa sunt siles, sive ejusd rationis. = Rejicit stio hæc: vel quantitaes spee disiles d ptigant seiptu quantitatis, vel n. Si secdu; respo nulla ē, ut liquet. Si pmu, infero: q una ex his n ptest naalit ptrari cu alia. Rao sequæ ē; qa nalis imptrabilitas cu qbet alia quantite ē de sceptu esali quantitatis qua quantas ē. Vel si n sit, dicant nobis otrarij: quare n possunt duæ quantaes ejusd spei naalit ptrari? = Urget: duo gradus caloris ejusd infs spei possunt sponere intensionē; ac pde penetrari: q si quantas cu his certaverit; ia duæ quantites in spee siles possent penetrari.

Sectio 2.

Nostra secunda sc proponitur, et probatur.

Sit 2 sc otra 2 stiā: quantas distinguit rr à ma pma. Pbat sc: in Eucharistia sacra, ut Fide Dna certū ē, desit integra substia panis: ac pde desit ma pma panis; atq n desit quantas

panis: q quantitas n'e xa ma pma. Iqua i legma: mar di fide; mea e pptio expssa D Thç 3 pte q 77 art 2 statuentis hanc serç: respon-deo dicendo, q necesse e dicere, acctia alia, q remanent in hoc Sacmto, ee sut in subto in quante dimensiva panis, l vini re-manente. Pbat nlmnq mea a ratione sic: una hostia consecrata cu suis acctibq manet impstralis cu alia hostia consecrata, et cu qbet alia substia sponea, ut exptia ipsa ostentç e; I hoc, q pene-trati resistit, et reddit acctia naalitç impstralia cu corpore quan-to e quantitas: q in sacra Euc.a manet, seu n desit quantitas.

Imatl

ratione desumpta ex D Eximio: in hostia consecrata aliqd ome subtç acctibq naalibq admittendç e; I hoc n'e aliud, nisi quantitas: q hçc remanet in hostia consecrata. Mir certa e. Pbo mar: qa imprimis acctia naalia movent naalitç ad motç hostiç, et qbet acctis ad motç alterç naalitç movet: deinde agen-tia naalia aplicata hostiç pducunt naalitç suas quantitates, vç calorç, fri-giditç, siccitatç &: deniq pducto uno accte vç calore, naalitç expellit aliud straxiç vç frigidas; I hçc oia fla cent, si n daret subtç ome his acctibq: q tae subtç dat. Rao mir e; qa si n daret subtç, acctia la neq inter se, neq cu tertio unita cent; acqde n daret rao, ob quç ad mo-tç uniç alia moverent: ma... agentia naalia n pducunt nisi depda-ter a subto; neq acctia straxia expinunt nisi pad idç subtç.

Imat 2 ex Ang

D ubi supra dicente; acctia alia, q remanent in hoc Sacmto, ee sut in subto in quantae dimensiva panis, l vini remanente. Hanc suç serç pbat S D t sic: pmo qdç per hoc, qt ad sç apparet aliqd quantç ee ibi, coloratç, et alijs acctibq afectç, nec in talibq sus decipit. Et ... lo post subiungit; qa subtracto subto remanent acctia secdç ea, q

priȝ. hebant, ⸗ys e, q. oia acctia remneant ffata super quantitat dimensivȝ. = Insuper eadȝ stia art 7 in corpore ubi ait: unde relquit, qt fractio fit sut in subto in quantae dimsiva panis, sict et alia acctia. Idȝ repit ssiȝ ibidȝ. 1 D, et alijs in locis, ut 4 stra gentes cap 63: et in 4 distne 12 q 1 art 1.

Praecipue nostrȝ qbni refellit 1 q Arriaga, acctia Euctica manere impenetralia ratione psentiȝ maȝ priȝ; q psentia, sive ubicao remnet cȝ acctibȝ, deficiente substia panis. = Ptra 1: psentia maȝ primȝ e mȝ essalitȝ ipsi maȝ afixȝ: q deficiente ma pma panis, necrio desit lȝ psentia: sut deficiente fra, necrio desit ipsȝ unio cȝ ma; qa tas unio e mȝ essalȝ afixȝ frȝ: q per lȝ psentiȝ nequent reddi impenetralia acctia Euctica. = Ptra 2. id iuxta oes psentia imobilis e; et implat, qt psentia per se resperis hoc spaciȝ ad aliud transeat: q lit maneret tas psentia maȝ primȝ (qt iuxta dicta impole e) statim acqrȝ moverent acctia Euctica, peraret psentia maȝ primȝ; 1 nlmorȝ acctia manent cȝ eadȝ impenetralte: q hec ab la pstia n pvit.

Si reas; qt pducit nova maȝ pstia, quotis movent acctia; urgebo 1 ex eo, q hoc sit impole: siqdȝ impole e, qt dent mȝ essaȝ afixȝ maȝ sine ipsa ma. Urgebo 2; qa multiplas miracula sine necessitae, et pterto. Urgebo 3; qa si psentia la resistit penetraoni alteriȝ corpis quanti accidentis, quantas caret; si ro n resistit, nequt reddere acctia la impenetralia. q repo e nulla pptrine notandȝ e; qd lit ubicao, q Regȝ e Condnaȝ, et ubicao, q e Granatȝ n possint cjungi in eodȝ loco; n ideo ptigant repetȝ quantitatibȝ qa n s entitaes absoluȝ, 1 modales: tȝ qa inoptibilitas ubicationȝ e metapca, et essalis; n vo pure phyca, et naalis, qualis dat inter duo

corpa quanta: ty dicz ingtibitas ubicaonz n gvit ab exigtia gdiva, q una exigat aliz expllere; s ex gali afectione univesalis ad suuz gprius locuz.

Nostrz ofm prrz respdent alij; q oia la n eveniunt naturaz, s miraculose, sicut q acctia n penetrent; q oia sine subto maneat; q Deus gducat ad gsentiz agentiz naaliz in hostia ssecrae qualites las; q moveant acctia ad motuz hostiz; et q una quatas strania expllat, qdo alia gducit. Non aute e absurduz, q bgc multplas miraculoruz ponat, et admittat in Euc.a t, qa ez vocant gfilia, et Ln. gpendiz miraculoruz; et ibi Deus mirabiliz suoruz memoriz fecit. Scdo; qa aliz etiz ad negtaglura miracula posset qs asserere, q acctia possunt naaliz manere sine subto; et q in via dant vires ad effus los. q tenent miraculosi, ut e subiitaxe mortuz. Textio deniq. qa etiz admissagnitite in Euc.a adhuc agentia naalia n gduerent naaliz suas qualitas; qa isty so gducunt naaliz ex fine disponendi mz ad faz. substanlz.

Sed ab hoc ulmo incipiamz; et neget assumptz omniz cujs gbao adjuncta n viget; agtia d naalia gducunt naaliz suas qlitas, quibus possunt obtinere finz ggagandi suz speez gex fasubstanlis gducuz. Ita evit in hostia ssecraa, ubi in quntite, q e ggortionaz subty, gducunt naaliz agtia qualites, qq positis in lo gradu exigente naaliz faz, Deus ut Auctor naz annuens tali exigtiz gdut mz gmz, dispdenz a qua agtia gdunt naaliz faz. vz ignis, aut aliz subz. = At secdz dico, n licere nobis accedere acctbs gbtiz ad existendz naaliz sine subto, ut hoc miraculz vitet in Euc.a Rao e; qa ad miracula vitanda n lcet negare q, qd e aliunde

certy; certy vo aliunde ẽ, q̃t accidia n̄ possunt naaliz extere sine inhæsione ad subty. Ẽ n̄e extensio caliz, l silis q̃ dentae, quantitar cy ma pma &c.

Ad lud, qd addit de resurrexe mortui dico; qd n̄ licet Dho multiplao frus entitatz naaliz; licet tn multiplao maalia ad vitanda miracula. Explat sic: tunc daret multiplao frus, qdo ad vitdy miracy, poneret nova entas, et nova virty, q̃ innacc n̄ cstat. Tan multiplao poxet ab lo, q̃ afmaret, dari in na virtuty ad suscitandy mortuy eo so titulo, n̄e resurrtio mortui diceret, et reputaret miraclosa. Tunc dat maalis multiplao, qdo supnit, dari in na virtuty ad aliqm efcy; et ad dubiy, an dissuat ab alia entae etiy existente; respdet afmve. Hoc mo licet Dho multipae entas, ut miracula vitent. Superiny q̃, dai quanty; supniny, dari mq pmq efscaimuss, quanty a mra dissui; qa aliz sequet ingens miraculoxy multiplao.

Qd ut melius pprias, o-sva hæc duo ppia. Primy: n̄ s multipda miracla sine necessitae, et urgenti fdmto: secdy; n̄ s multipdy entaes sine necessitae, et urgenti fdmto. Mo insurgit difas: casu, quo l miracla multipda s; l ss multipdy entaes; qdny ex his eligendy? Rco, pniy eligendy ee multipae miracla, q̃ multipae fra entaes: at pniy eligdy ee multipae maaliz entaes, q̃ miracla multipae. Unde sufficiens fdmty ẽ ad multipdas maaliz entaes vitao miraclory. Supdy stare deceny pro reatdne barz, et silius illny; hæc duo corpa n̄ possunt penetrari, licent in se ppiy repugnans tai penetraoni; hũc dat accds: q̃ dat subty, in quo inhæret; hũc dat extensio localis: q̃ dat quantas. At dy, inquy, ẽ q̃ reatdne barz illny, q̃ physice ss; dy oppty n̄

constet ex fide, l. ratione. l. auctoritate Scripturæ, Conciliorum, aut l. Patrum. Et hinc

Fali respondet ad primum; quod licet Eucharistia sacra compendium sit miraculorum, et in ea memoriam fecerit misericors Dominus; quod plane certissimum est: non tamen ibi admittenda sunt nisi tantum miracula, quæ constant ex doctrina fidei, Conciliorum, et Patrum; quæ ad talem doctrinam tenendam necessaria sunt, sive ex tali doctrina legitime inferuntur. Reliqua vero omnia à Theologis vitanda sunt, nisi ratio urgens aliud evincat: nulla autem est urgens ratio convincens indistinctionem quantitatis a materia prima; ex qua indistinctione tot miracula resultant. = Et ratio huius est; quia aliter (ut bene notat Eximius Doctor citatus) liceret dicere ibi fingere sine fundamento plura miracula pro suo libito, et extra mentem Conciliorum, et Patrum; suarumque fictionum, et cogitationum subsistere eodem fundamento; videlicet quia Eucharistia sacra est compendium miraculorum, et in ea Deus mirabilium suorum memoriam fecit.

Respondent iterum alij Autores; fundamentum esse ad hæc miracula admittenda: 1º ut celet mysterium: 2º quia Concilia, et Doctores docent; accidentia in Eucharistia manere sine subiecto: quod non manet ibi quantitas, in qua subiectentur. = Cæterum nec primum alicuius momenti est; nec secundum aliquid probat. Ratio primi est; quia etiam admissa quantitate distincta, ratione cuius accidentia Eucharistica impenetrabilia sint, satis occultum manet mysterium; quia intellectus naturali evidentia de accidentibus panis, et de ipsorum physica connexione cum substantia panis ductus iudicaret, accidentia illa esse coniuncta cum substantia panis: ex hoc autem antecedenti, ibi dari accidentia panis, inferret per naturalem, et physicam consequentiam: quod ibi datur substantia panis. Et nihilominus oppositum iudicat captivans se ipsum in obsequium fidei; et iudicans contra naturalem evidentiam: quod mysterium satis occultum manet, etiam admissa distinctione quantitatis à materia; ac proinde hoc non est fundamentum ad indistinctionem asserendam.

Nas sedic; qa Ssilia, et Pp. loqut de subto substanli; ñ ꝥ de oi subto ctiq accdli. Cstat 1 ex D Tho supra citao exq sic docente hanc senq: reo dicendq, qd necese e dire, acdtia alia, q remanent in hoc Sacmto, et sut in subto in quantae dimensiva panis, l vini remanente. Idq dot 4 ctra Gentes cap63, ubi ait: sic igitur acdtia panis post cversionq pdictq remaneat ponendq e, ut sola quantitas dimensia sine subto subsistat, et in ipsa quates frent sut in subto. Qd g dicendq? Oppguit ne D Thas Ssilijs, et Ptribq? Absit: q Pp. ñ loqut de subto acdli; so igit docent; manere acdtia sine subto substanli: et hoc idq docet Arq Mag citaa q. 77 art 1, ubi defit, acdtia Euctica ñ recipi in substia panis, l vini, q ñ remanet: et sic scludit cuq reliqs Ptribq: et ideo relinquit, qd acdtia in hoc Sacmto manent sine subto.

Insuper D Eximius in docna Ssilioq, et Patrq a pme versatq inqt; qd hoc distio quantais a substia scvint va ex ppijs theologiq maxe ppq mysteriq Euctq. Ita loqt citaa disp 4 metpq sec 2 §8. Et in 3 ptq disp 56 sec 3 hanc senq statuit: dico 1, qualtes panis, et vini post scrationq inhrere quantai: et pro la citat D Thq, D Bventuraq, Ricardq, Scotq, Durandq, Paludanq, Capreolq, Sltq, Alensq, Enriquez, Egidq, et Ferrarq. Ignorabantne pdicti D. Theologq magri, qd Ssilia dicunt, acdtia in Euctia manere sine subto? Quomo g tent, hujdi acdtia in quantae subtaei, sive quantai inhrere? Certe qa ipsis satis exploratq e, Ssilia negare subtq substanle, ñ vo acdle hujdi qualtaq.

Cstat 2 Aio ista ex ipsis Ssilioq, et Patrq su. Procedebant ctra hereticos, q negabant vq transubstionq, et verarq panis in Corpus Xpti D,

et vini in ejs sanguinem, asserebantq manere substiā pān, et vīni et in hoc sic statuebant hanc prop: in Euchā accidtia n manent sine subto, ordet sine substia pān, et vīni. Hęc ptio hęticaliz nata ē a Thilijs, præsertim Hamano, et Ostangiensi otra VVi-clephz, et alios hęticos. Sta Eursq nostz Belarmingz de Sacm Euchę lib 3 otaov 2 p totq, et præsertim cap 21; ubi nos-trq stionq, et docng eruditissie tradit, et demonstrat, pducta ce-stz Thilionz, et Ratnz. = Videte nunc; quo jure paucū Stan conent terrere nos lis bis, qq Thilia sacra errorq hęticorum dā-nant; quasi nos oprimerent eadq damnao.

Deiq. ofirmat data stio, et integio auctē Eruditissi Cardinalis utarq et prq cap 24 in respne ad 6 argtq, ubi sic ait: accidtia oia pro subto ha-bent quantaq, q in sacrmto manet. Unde hostia ssecra dtal-ba, sapida, rotunda, parva &: hęc d oia denonant quantaq; alio-quī n poet fieri ista denao: n d accidtia de se ipsis dicunt in-secrato, sed de subto, excepta quantae, q et dit quantas, et quanta. Et sicut fieri potest, ut maneant qualtes in quantae separaā ma; sic etiq potest fieri, ut introducant novq qualtes in ea-dq quantaq a ma separatq. Progredit dicem, q aliqo spec-bq corruptis, requirit mag pductio; et q hęc pductio tunc acci-dit sine mirālo. Et tandq oclūit: atq hęc ē simpla, et tuti-ssa explao hujs rei; sic d oia cohęrent: n nec dicimq fieri generaonq, et corruonq sine ma, nec multplamq mirala &. Videat utaq Cardinalis: et de hoc satis, superq.

Sectio 3.

argumenta opposita diluuntur.

Argues 1: non sunt multiplicanda entitates sine necessitate; et frustra fit per plura quod potest fieri per pauciora: sed quantitas a materia prima non distinguitur. — Confirmatur 1: anima rationalis ratione sui, et non per accidens distinctum est penetrabilis cum materia: sed materia ratione sui, et non per accidens distinctum est impenetrabilis cum alia materia. — Confirmatur 2: ut alodo, et alia accidentia materialia penetrantur cum materia, non requirit accidens distinctum exigens suam penetrationem: sed ut duae materiae non penetrantur inter se non requirit accidens distinctum exigens suam impenetrationem. — Confirmatur 3: substantia materialis per se ipsam exigit actualem impenetrationem: sed per se ipsam est quanta.

Ad argumentum respondeo antecedens, negando consequentiam; quia necessitas est, et urgens fundamentum ad distinctionem materiae primae a quantitate, ut ex dictis constat. = Ad 1 confirmationem concedo antecedens, nego consequentiam. Disparitas est; quia anima rationalis ex titulo entitatis incompletae per se ordinatur ad componendum totum substantiale simul cum materia: et cum ad hanc compositionem requiratur penetratio; consequenter per se ordinatur ad penetrationem cum materia: proinde cum non detur fundamentum ad adstruendum accidens distinctum, a quo ipsi penetrabilitas veniat. At satis efficaciter probatum est, quod materia, et reliqua corpora reddunt impenetrabilia a quantitate realiter ab ipsis distincta. = Et hinc facile respondetur ad 2 confirmationem concedo antecedens, nego consequentiam: nam ut constat ex immediate dictis, datur sufficiens fundamentum, ut asseramus, quantitatem distinctam reddere impenetrabilia corpora quanta, seu duas materias: at neque ratio, neque experientia suadet, dari accidens distinctum, a quo accidentia materialia penetrabilia reddantur; immo ad oppositum datur fundamentum: siquidem ex natura sua ordinant ad compositionem, et consequenter ad penetrationem cum materia.

Ad 3 confirmationem distinguo antecedens: substantia materialis per se ipsam exigit immediate actualem impenetrationem; nego: exigit mediate; concedo antecedens, et nego consequentiam. Licet materia exigit immediate impenetrabilitatem,

id ē, quantas, mediē q̄ hec actus impenetraonis: similiter dico de aliquis substantijs ma-
tlis; eas nimirum n̄ exigere im̄dte, s mediē impenetraonis actus. = Observa tn differ-
entiam inter mam, et formas substantiales maales; q̄ videlt ma radicat, et exigit im̄e-
dte quantas, à q̄ recepta im̄dte ma denat formaliter impenetrabilis: formae vo substan-
tiales maales s mediē exigunt quantas; q̄trinq im̄dte exigunt mam, q̄ ē radix
im̄dta quantás.

Argues 2: potest Deus separare mam sine quantae dista;
s ma ita separata eet quanta: q̄ secunda ē quantas idea cu ma: q̄ super-
fluit quantas dista. P̄bat mia: ma ita separata haberet partes integrates
unitas occupantes divsas spatij partes; posset n in eodem loco manere,
in quo erat sub quantae dista; atq divisibile occupans divsas spatij ptes
ē quanta: q̄ ma ita separata eet quanta. = Cfmat 1: substa separata
à quantae dista poet locomoveri l a se, sit vivens locomotivum, l
ab alio: q̄ eet quanta. = Cfmat 2: si tam substa n̄ eet quanta,
poet existere definitive in loco; s hoc n̄ ē dicendum: q̄ eet quanta.

Rco
ad argtum. cfa maa, ndo mia. Ad pbam cfa maa, no mia. Itaq lit
in pdicto casu ma retineret eandem extensionem localem, et sic occuparet
diversas spatij partes; n̄ tn resisteret penetraoni suarum partium;
nec impediret ingressum alterius corporis: deinde poet n̄ habere extensionem
localem; qa ma n̄ exigit esse extrem q̄ circumstijs, in qq. pbata sit quan-
tae: unde in lo eventu n̄ pateret distinctio dista ab ea, q̄ patit q̄
ablaonem quantás. = Ad 1 cfm̄ concedit am, et negat cqua: n lit verum
sit, q̄ substa la separata poet moveri localiter ab Angelo; n̄ ideo eet quan-
ta.

Sed ut hoc clarius ppias, notat; q̄ lit substa la eet vivens
locomotivum, n̄ poet sine quantae moveri motu pgressivo; qa ad hunc

requirunt organisationem accidlis, quam pugna ē quantas; nec poet moveri, à terra saltando; ad tuendū motū p3 quantas reqrit impetū ipsius in terram, et hujus resistentia, q tunc n̄ daret. = Nota 2; qd la subsa n̄ poet moveri ab agente quantivo; tn si qds eu subsa penetraret; et cu n̄ inveniret resistu, n̄ poet imprimere impulssu cautivu motu. Nota 3; qd si ablata quantitae, oservaret Deus in subsa mali gravitatu, tunc tota subsa descenderet ire contactu; qa in corpibus intermediis nullu restu inveniret.

Ad 2um

ru no maior. et nuit. Rao ē; qa ablata quante, poet qdq subsa indivisibilis, aut divisibis penetrari realiu eu quolibet corpe. poet etiā subsa divisibis habere psentiu indivisibilu in spatio indivisibili. At nequ indivisibis poet ee in pluribus spatii partibus p ptiu definitivu, ut aia ralis ē in corpe; neq divisibis poet ee tota sul in pluribus, et in qbet pte spatii divisibis p psentiu defitivu, ut ē Corpus Xpti Dni in Euchã; n̄ Dē fimtu ad recedendu subsiu mali habere capacitu realu p circumsta quantam ablatu.

Arguens 3: ma pma indele, et ratione sui exigit habere partes extensas n̄ so qad se, s etiā qad locu; atq n̄ potest ratione sui tam extensionem exigere, qn sit ratione sui impenetrabilis: g ē impenetrabilis, ac pde quanta. Pbat maior 1: ma pma ē ens valdē imperfectu, et debile; s ens quo magis debile, et imptu ē, eo magis exigit psentiu alterius: g ma exigit partes phcto mo extensas exigit. Pbat 2: ma ob suum maturaz statu exigit substanlu, p reqt recipere, qn sit extensa qad locu: g tam extru ratione sui exigit. = Dmai: ma pma p se ipsu hbet quandam crassitadē, ratione cujus repugnat penetrationi; sicut p3 oppositam rationem, sicut p3 p3 subtilitatem substā spiritualis penetrabilis ē: g ma ē p se ipsam impenetrabilis, et ipsa quanta.

Rco ad argtu nro mar. Ad 1 prg osio prosiny no sg: Et si ma hberet suas ptes extensas qad se, n existeret aliqua pars mae sine ratio alteriq, lit oes existerent in eod loco. Unde hbeant extra locale, aliunde q a mae dexitae ... sed a qntae exacta. Ad 2 prg oso anti, no sg. Itaq qd ma n posit ... substantiz, qre sit extensa qad locu (ex io vdet, qd agens naaliter quit pducere faq substantiz nisi in ma localiz extensa) sic pbat, qd ma exigat qtaq, quq obneat extra lq, q indiget ad faq substantiz recipienda. = Ifirio ans fls e, et nullo fdmto nit: unde negat absolue ans, et osio corruit.

Argues 4 ex quodq Ing Rne: ... et D. indefinite dicunt, acdtia in Eucria manere sine subto: q n manent tq in subto in qntae. Rao osqs; qa relatas Augni; vdet qd hc Scripturs sacra in toto rigore, et exactae accipienda sit, dq nullq sept invienns, etiq extdit ad auctaes ...liorq, qdo loqut in ma doctnali, et ad fide ptinente. = Imat. qa subto substantie l e subtq inhsionis, l purz denaonis? Si primq: ut qd quntas nesrit acdtia, q imdte infnarit, et imdte inhrent subtiq? Si secdq; e otra S. Anselmq trac de sacm altaris cap 6 dicentq: otra oq secularis phyz raonq, et intlq, mutaa pais substa in aliq substq, ad qddq misteriq obsequiq; qdq acdtia, q illi inhrbant, sic transtulit in mutatq. E insuper otra auctq Innocentij 3 de myst lib 4 cap 9 dicentis: ante osecraonq acds n e sine subto; quoniq exist in alio: et post osecrnq acds e sine subto, qa exist pera se. = Imat 2: Dlq n dsqint nra quntaq a substa: q nobis n favet. Dbat ans: Dlq so docet, substiq, et quntq diversa pdmta osituere; sed n e ponere quntq rea dsqtq a substa: q.

Ad 2 ad argum nego ans; qa Concilia, et DD. so indefinite, s. determinate loquntur de subiecto substantiali, ut supra dictum, et ostensum e. Et hinc patet etiam ad racionem oppositam. Si ad la ba Concilium acciperent in tota la veritate, quod ba proferunt secundum se sumpta, sequeretur inconveniens, videlicet ipsa n intelligi in sensu a Concilijs intento, s in sensu alieno a mente Concilium, et s Doctrum declaracione. = Ad 1 ostensum admitto 2 disiunctiva partem. Nec hoc e contra S. Anselmum citatum; qa s. D. loquitur in eodem sensu, quo alij DD. loquntur, asserendo scilicet quod accidentia panis, q antea erant in substantia panis, peracta consecracione, manent sine substantia panis. Et iuxta hunc sensum ait, quod accidentia intelligebant substantiam panis; quod intelligit de intellectione mediata, n vero immediata: hec a nullum requirit ad intelligendum s. Doctoris, ut perspicuum e.

Ba Sen-

tentiis nullum continent dissidium: siquidem verum e, quod accidens (videlicet quantitas, q accidens e) ante consecracionem e in subiecto, et post consecracionem n e in subiecto. Sed a laudatus Doctor per ly accidens idem intelligat ac accidentia, nempe silicet, d intelligendum ee de subiecto substantiali: loquitur frequenter in eodem sensu, ac Doctores loquntur. = Ad 2 ostensum nego ans, et maiorem prim; qa Doctor loco citato a numero 863 aperte tradit realem distinctionem quantitatis a substantia. Insuper 7 metaphysicae cap 3 ait: longitudo vero, latitudo, et profunditas quantitas quaedam, s n substantia sunt; quantitas d n e substantia.

Arguens denique ex alio capite Doctoris, q multum parumque generit: qa 1.° terminus a, et terminus b per se, et n per accidens sufficientes sunt impenetrabilia inexistentia, sive n possunt simul existere: 2 assensus, et dissensus circa idem obiectum racione sui n possunt concurrere in eodem actu, nec simul ee in eodem intellectu: 3.° actus amoris, et odij amoris circa idem obiectum racione sui n possunt simul ee in eadem volunte: 4 materia prima racione sui, et n per accidens sufficienter e receptiva formarum substantialium, et e incorruptibilis, exigens durare

in ǫtrariu: 5 Angls ratione sui hēt ubicaonē definitivā indepdtr ab acc(i)dte aliquo ipsā exigente: ḡ parit ma p(ri)ma ratione sui, et indepḡ ab aliquo accdte exigte ubicaonē circumscriptivā, lz hēt; ē ḡ ratione sui quanta, et impenetralis cū alio corpe quanto; re q(ui)dē quantas no ñ distinguit a ma p(ri)mâ.

Eodē

jure poet inferre laudas ψx, ma pma ē ratione sui gravitatē, et indepḡ ab acc(i)dte exigere moveri versus centrū: siliḡ poet inferre substā ratione sui, et indepdtr ab accdte ē calidā, et frigidā; sicut infert, qd ratione sui ē magna, et parva. Si dicat ostare ex doctrina ψilioq, et Datrē caloꝝ, et ḡligitā. Siliḡ qualtes alias ē acc(i)dtia, q remanent, destructa tota substā; õe rcibt. Sed dicā, siliā ostare ex doctrina Datrē, et Drē, quantā ē accds; qa remanet, destructa ḡ ōseceras tota substā pars. Et hoc ē potiū fundtū gravi, et urgens, ut alterams, ma pma ñ ideari cū quantate. = Insuḡ extra paritatem ñ video illā: ḡ parit ma pma &. Sed sumā hanc: ḡ paritura quantas ratione sui &.

Universaliē reo ad oes paritates ǫsǫ anti, nē ǫg. Disparitas ē, q antea dedimq: videct ǫstat ex Dbq, et Theologis, manere quantē parvis, destructa tota substā, acq(ui)de ma pma pars: unde dat fundtē ad multiplicandas realiē istas entitates; nullē ǭ dat fundtē urgens ad multiplicanda acc(i)dtia la, q in antecedenti ǫtinent; ideoḡ ñ ē multiplicanda. = In paralaū x dico ad pmā pmā: tempus a ē essē, et ratione sui pars entis successivi: unde essē, et ratione sui ē incompossibile cū alia parte ejusdē entis succivi. Ad 2, et 3: ascensus, et descensus, sunt acta, et odiē essē circa idē obtē ex suo incommodo tendē regnant ǫspergi: acq(ui)de intre, ratione sui, et ñ p acc(i)ds distinē. Ad 4: ma pma ē essē, et ratione sui pmē subtē receptivē formarē substantialiē: et ǭḡ essē, et ratione sui ē potā receptiva, non p accds distinē. Ad 5: nullē ē fundtē ut in Anglo ponat accds exigens ubicaē definitivē.

A ma forma sive ratione sui quantas; loquendo a ma forma ac separatis est: unde nec est ratione sui integralis, nec ratione sui quanta, sed per accidens distinguitur: et ad hoc asserendum urgens fundamentum est, ut constat ex dictis.

Sectio 4.

Quisnam sit effectus formalis primarius quantitatis?

Satis implexa est disputatio ista, quae aliis terminis sic proponitur: quisnam sit primarius, seu secundarius effectus formalis, et primarius quantitatis? Aristoteles lib. 5 metaphysicae cap. 13 sic definit, vel potius describit quantum in concreto, sive quantum: quod est divisibile in ea, quae insunt, quorum utrumque, vel unumquodque unum quid; et hoc aliquid aptum est esse. Descriptio ista obscurissima est, et plures habet difficultates, ut videre est apud Eximium Doctorem disp. 40 metaphysicae sect. 1. Ipsa utitur Aristoteles; quia indivisibilia quantitativa impossibilia esse judicavit contra Zenonem, aliosque veteres philosophos. Unde juxta ipsum Aristotelem omne quantum continuum divisibile est in infinitum, ita ut dividi possit in aliquas partes, quae in duas alias dividi nequeat. Sed de hoc alibi latius dicemus.

Nominum tamen ex hac doctrina sic explicatur Aristotelis descriptio: quantum est divisibile in partes, ex quibus componitur: istarum utraque, vel quaelibet est etiam pars quanti, et ipsum rationis ut toto quanto, cujus est pars: unde quaelibet pars ex illis est unum aptum dividi in alias partes, et quaelibet ex his in alias, et sic in infinitum. Haec de mente Aristotelis. Nobis tamen standum est a definitione proprio quantitatis, quia num. 861, videtur enim absolute ratione sui naturaliter impenetrabile ut alii effectus rationis; Cujus explicationes hic numero citato, et sequenti. Ad difficultatis itaque resolutionem accedimus; omissis opinionibus nullius, quae parvi momenti sunt, quatuor recensebimus, et explicabimus.

Igitur prima sententia docet, effectum primarium, sive effectum formalem quantitatis esse tribuere substantiae partes integrales actualiter entitative distinctas; tantum ut substantia materialis ex se, et independenter a quantitate nullas partes in

integrantes actlig entive distas heat. Ita veteres Thg cy Capreolo apud P. Suarez disp 40. mitzg; et ex ntán p Basquez tom3 in 3 ptg disp 180 cap3. = Secda stia dout, efsg falg pmariug quentais ee tribuere substg partes integrales extensas in orde ad se, et in orde ad totg: taig ut ptes substg, q si xa actlig entive distg; tn ex se, et indsq à quentae sint quasi stipse, nullg ordinaong hentes in se, et in toto Ita Raos Thg apud Balanco trac 6 logc p 4.

Expdicta a extensio sic explat: extensio partig in orde ad se, et in orde ad totg in eo sit, qd alig ptes extra alias sint adinvicg unitg ñ secdg se totas; s secdg extremitates, ut aliqui loqunt; ita ut pars substg pedis (etig si ho ñ eet exten. sg pad locg) ñ sit imdtè unita capiti, s tibig: et ita sit tibig imdtè unita, ut ñ oibg tibig partibg imdtè uniat. Sic pors in Euchariae ptes Corporis Xpti Dni ea, qd penetratg sint, careant extensione actli pad locg; hent tn extensionge pad se, et pad totg; qa videct nulla pars è imdtè unita ceteris oibg; s pot è imdtè unita cg alig, et mediate cg relquis. = Tertia demg stia dot. efsg falg pmarig quentais ee reddere substg corporeg nnalig impntralg cg alio ejsg raonis. Ita cg Eminio Domini nostri, quos sequnt p Oviedo sto 7 mitzg punct 2, et p Peinado trac 5 logc disp, et sec 3. Eamdg opiong ut pprig subtilis D amplectit magister Mastrius.

Sit 1.o stad stig: efsus falis pmarig quentais ñe tribuere substg in gere causg falis ptes integrantes substanles actlig entive distas. Ita pbat eficatg: in substia nnali divisibili dant ptes integrales substg ra actlig distg, quarg una ra actlig ñe alia. Atio è evidens: tg qa una pars psire valet, ñ pseunte alia: tg qa pars una separari potest à toto, qn alia separet. Ato sic; atg nnalis actlis distio

uniq ptis ab alia neqt provenire a quantitate: ergo reddere las ptes ra actlis entive distas n e efen. falso quentis. Rao mia e; qa realis actlis distio uniq ptis ab alia cont. fa in eo, qd una pars n sit alia, sive excludat alig. Hoc a fa provit ab entate positiva lis ptis, q fg id, qd e, excludit id, qd n e: unde talis distio realis actlis n provit fa a quantitate.

Dmat 1: in nutrione viventis, vf leoris producit aliqua substia; s n produc substia, q in vivente preesit: g producit aliqua substia a quantitate dista. Hoc certa fs. Mo sic; atq substia p nutrione producta e secdq se prese, et indpz a quantitate aliqd distq actlis entive a substia quantit: g distio intq ptes substiz n provit a quantitate tq a fra disiquente. Min substa pbat: tq productq p actrq nutrivq secdq lq narq falz, q trat actrq, e pt physicq, et reale n identicatq actlis entive cq substia quantit, neq cq quantitate: sigdq neq substia quantis, neq quantitas producunt p nutrionq; s substia p nutrionq producta secdq se, et indpz a quantitate e rao, q trat actrq: g secdq se, et indpz a quantitate e aliqt physicq, et reale n idcatq actlis entive cq substia quantit, neq cq quantitate: acqde ab ipsis ra actlis entive distq.

Dfmat 2: ma pma quod dista, et quod separata a quantitate secdq lct ee, pt hbet physice distq a quantitate, l hbet ptes, l n? Si pmq, hemq intentq, dabit o substia maalis indpz a quantitate tq a fra hem ptis. Si secdq, infras: g ma e entas simplex, et indisibis. Pbat sequia: entas ee simpex, et omno indisibz e n hbere unq, et aliud, ex qq sgnat; s ma ut dista, et ut sepaa a quantitate n hberet unicq, et aliud, ex qq sgnat; n o hberet ptes: g e simplex, et omno indsibis; qd flsq e. ‒ Si reas, mq in statu separaonis a quantitate hbere ptes potiales, n vo actles; ungbo sic: q sel raactualiq disjunt, semp ra actliq disjunt; s ptes maq ante separaonq

erant in actlis dist, sive erant ptes actles: g etiā post separaonē; et oq̄ nulla ē stio.

Sit 2o stra sedm stiā: effs fals primaris quantais n̄ est tribuere ptibs integlibs substiæ extensionē in ordie ad se, et in ordie ad totē. Desificat sic pbat: effs fals primaris quantais ē le, q tribuit subto in gere caus fals p geisē omeaonē quantis cū subto, s extensio ptiū substiæ qad se, qad totē n̄ potest tribuē substiæ in gere caus fals a quantae p geisē omeaonē sui cū substia: g tais extensio n̄ ē effs fals priis quantis. Mar certa ē, et stat inductione facta p quasd fras. Mia ō pbat: extensio ptiū qad se, et qad totē duo fa dit stare xios iuxta: primū, q ptes sint unitē: sedm, q n̄ sint unitē sedm se totas; atq neutrū potest substiē tribuē in gere caus fals a quantae p geisē omeaonē sui cū substia: g nec ita potest tribuere pdicta extensio ptiū. Mia suadet ex eo, q ptes ee unitas int se, fr tribuit ad unione substanti integrali: et n̄ ee unitas sedm se totas stat fr in defe unionis, q sedm se toas uniant; s nec la unio, nec defus iste ē fa quantas: g neutrū gvit fr a quantae.

Dmat 1: nulls effs fals primis disjuit adgte à fra, s cū fra idcat indegte, atq ptes ee extensas qad se, et qad totē disjuit adgte à quantae: g n̄ ē effs fals primis quantais. Pbat mia: ptes ee lo mo extensas ultra entitaes ptiū solo dicit unionē integralē, et defē alteris cujsois unionis, dit ē quia se, q ptes uniant, et q n̄ uniant sedm se toas; s hæc oia disjuit adgte à quantae, ut hispicuū ē: g ptes ee extensas qad se, et qad totē disjuit adgte à quantae.

Dmat 2: repugnans, q Ds auferat quantaē a substia integlē opta. In tai casu ptes

manerent unitæ intr se, et n penetrative: quia talis extensio ptiu͂ ad se, et ad totu͂ n͂e est talis primaria quantitas. Ans duplex ptr ster. Pbat pma: unio locus ptiu͂, in cujs vtut unit mdte cu͂ aliu͂, et mdte cu͂ ceteris, neq e quantitas, neq mag essentia a qua quantitas ꝑmanexet ejdi unio etiã diferente quantae; atq adeo manerent ptes lq intr se unitæ. Pbat 2a ptis pars: in lo eodq instanti ablaois quantais n poent uniri imdte penetrative intr se, ptes lq; ad hanc ꝗ unionẽ ptes distantes deberent ovire in unu͂ locu͂; motus distantiã in unico instanti peragi neqt, ut e omnis Physica. ꝗ ptes lq in insti ablatæ quantis n erunt penetrative unitæ intr se.

Sit 3 ntra id cu͂ Auctb 3 stiã: ess talis primaria quantia e reddere corpus naalis impenetrale cu͂ alio ejd͂ raois. Id pbat. pdicti ess tribuit. pr, sive in gene causæ talis a quante, taliz ut a nullo alio pstari pr valeat, ut certu͂ e: deinde e seqtus ꝗ mais dif talis quantis ovienes oi, et soli quanti; tandq e prior ceteris, seu ceterorq radix; nullus o aliu͂, q sit prior, assignabilis e: ꝗ seqtus primaria, et ess talis quantis e reddere corpus naalis impenetrale cu͂ alio ejd͂ raois; sive cu͂ alio corpe similis quanto.— Colligit, ꝗz tax ess tali primaria bene quantu͂ dicos reiorsc ibaatos, qq perest divinitq ꝑvari. Alq e expulsio alterius corpris quanti ab eodq loco: alq vo e in quante divisibili actlis ptiu͂ expenetratio.

Sqit ex seqtu primaria quantis imprimis oxit, ꝗ ptes, si sint unitæ, sint etiã extensæ ad locu͂: hoc ꝗ ipso, ꝗ sit sint impenetrales se arcent ab eodq loco. Oxit praerea ꝗ longa divisitas totiq faciunda ꝑ separaone ptiu͂ ab agente naali cor

corporeo per impulsum; nam eodem agens operari nequit nisi in passo exis-
tente quod locum: unde cum haec extensio oriatur ex impenetrabilitate partium, sequitur,
quod ex eadem oriatur eadem physica divisibilitas totius. Oritur denique ex praedicto
sensu in quantitate ratio mensurae, et mensurati; quia mensura fit per
applicationem unius extensi ad aliud extensum; nam quod quantitas possit men-
surare, et mensurari, atque adeo quod sit active, et passive mensu-
ralis, supponit extensionem quoad locum: et haec provenit ab impenetrabilitate partium,
ut dictum est.

Sectio 5.

adversariorum responsa enervantur.

Mitto duplicem rationem, quae afferri solet pro Auctoribus 1ae sententiae; quia
utraque probationibus nostris enervata manet. Prima est; quod pars substantiae
constituitur per quantitatem esse partis, non vero praecise in esse substantiae. Respon-
sa praeoccupata est nostra secunda confutatione: nam substantia separata a quantitate si-
cut esse substantiale, quod habet distinctum a quantitate, vel habet partes distinctas en-
titative, vel non? si primum, habemus intentum. Si secundum, non potest quanti-
tas reddere actualiter entitative distinctas partes, quae antea erant identicae:
nam quae semel realiter, et entitative identicae, semper identicae entitative, et ra-
tionem modo praeoccupata est 2a responsio; videlicet quod substantia materialis independenter a
quantitate habet partes suas veras, et in potentia; quantitatem habet virtutem ad reddendas
partes, et in actu partes per quantitatem tempore per formam, cum partes reddant actuales,
et entitative distinctas. Enervata est, ut liquet, ratio ista: unde ad re-
sponsiones pro secunda sententia pertinentes.

Respondent 1; quod esse partis
primarium quantitatis non stat in actuali extensione partium in ordine ad se, et in
ordine ad totum; quia actualis extensio distincta est a quantitate, ut aperte nostra
convincit; sed stat in extensione aptitudinali, sive detractione substantiae

ad hendu extru lu actu; q detrao a sola quante pvit = Ittatur: qa hec resp° n̄ osmat Ittarz ppȳs. Ostendit: iuxta Ittas quttar in Eu-ctia het suu esse salu pmaiu; qa lit ptes Xpti ð sint ptraz, sitn unitu so sedu extremitates: g iuxta ipsos ð ptes sint unitu so sedu ex-tmitaes ē esse salis pmaiu quantis. Atq q ptes ita sint unitu ē actu-alis ptiu extsio qad se, et qad totu iuxta ipsoru explaonu: g n̄ ex-tensio aptdnalis, s actlis ē iuxta Ittas esse salis pmaiu quantis; ac pde stia dao ipsoru ppȳs n̄ sgruit.

Ittra 2: substia la, q sit radix quantis (l sit ma pma, l fra, l totu sgstu) detraaē ad respiendu quntu, ipstamq respire naalr n̄ ptest, nisi heat ptes extsas qad se, et qad totu: quntas ð respienda supponit di-visilis, et silr extensa: g substia la a priori ad quantu het de-traoru pdictu, sive extru aptdnalu. Atq tan extsio aptdntis a quante n̄ pvit: g tan extsio hic ē esse salis quantis. Mix sub-ta suadet ex eo, qd detrao la, sive aptdnalis extsio pirgoit ad quntu; pirgoit ð, ut substia sit substu pparatu ad quntu respiendu. = Itaq substia la het pdictu detraoru a sua na, et n̄ a qunte; qa inde het toq detraoru, unde het ee radicu quntis.

Aebis 2 ex Lerma; qd esse salis pmaiu quntis ē la ptiu ex-tensio, vi cuis in toto etq in extenso qad locu una pars sit caput, alia manu, alia pes, et sic de ceteris cu orde uniq ad aliq ad sstuendu totu. = Ittra 1; qa unq ptq ee caput, aliq ee manu & n̄ inoit in quelbet substia divisili; siqdq n̄ invit in substia homogenea, qualis ē aqua; stn in ipsa invit esse salis pmaiu quntis; ē ð ve qn-ta: g n̄ la extensio, s aliq ē esse salis pmaiu quntis. = Ittra 2:

qa in toto heterogeneo, qd una pars sit caput, alia manus &c. l quitq à fra à substanti fra corporeitatis iuxta Scotas, l iuxta Thomistas ab ingtionib accidib: q l n quit à quante, l saltz n quit unice d ipsa: q n e ess fatis pmaij quantis. Nao ulmq squz e; qa ess fatis pmaij quantis à sola quante tq à fra quit.

Rebis 3 ex Illmo Dco; qd substia ante quantz het ptes neq penetraas, neq fe extensas; qa tar penetraas, quq exisio p accds substq; substia vo ante quantz nullq het accds. Deinde addit Illmq, ptes substq ante quantz ee unitas secdq se toas n imdte intz se, smedte in tertio, videlct in eadz existia. Et bine n seqt; qd esdi ptes ptratz sint; qa n sufsit ad penetraoez qd uniaut secdq se toas cuz tertio; aliz ptes maz sub aia rali cent ptratz; cuz sint unitz secdz se toas aiz rali indisili. = Sed imprimis hec ultima respriis pars n satis videt ppauue pfiji Illi Do defftis, mq q paiori ad fraz substanlz n bene existiz; mod penetris in maq paiori ad fraz substanlz, et quantz ptes unitas eidz existiz. Unde fic argtor: maz pai ad fraz substanlz, et quantz het ptes unitas; e d uniz q se substz; Juxta Dco ma q lo paiori n het existiz: q q lo pai het ptes unitas, et n eidz existiz: q Stio ruit.

Insuper Stra t ptz respris e t; extsio ptiz substiz qad se n e accds: q nulla e respo. Pbat ans: totz substanle integrale sstuit q extiz ptiz pqd se; l totz substle ingrale n sstuit p aliqd accds: q pdicta extsio n e accds. Nao maie; qa dez n intelligit, qd ptes substiz sint totalz unitz, et qbet imdte uniat alteru, et medte cuz relquis; n intelligit totz substle ingrale. = Itaq e 2; ptes substiz ante quantz // fa extsz

qad se: q tam extsio n qvit a quante tq a fra. Prbat am: substantie quants e qae radix quantis divisibis, et extensq; sut sit forme radix eju quantis debet habere ptes fa extsas: q las hec. Pao min; qade recptie radicis qae tam e, ee substq qae informble; quantas e divisibis, et extsa n potest naaliq informare nisi substq divisibq et extsq.

Tandq stan utrarq ptq resprnis e 3: auferat Deus quantq a substa intsliq reptaclo sic: tunc casq ptes substq manerent unitq inq se, et n pstrari; atq adeo manerentfa extsq gad se; q hec extsio n e esq fabis prnrq quantis. Sequa liquet. Prbo am gad prng ptq: unio la, q substq pars e imdte unita alteri, et mediate alijs, neq e quantas, neq eq essatq afsq quanti: q maneret etiq ablaa quante. Prbo ptq antis: in instanti ablaonis quantis ptes substq distantes n possunt naaliq venire in unuq locq; motq e localis distantiq in unico insti naaliq peragi n potest: q n penetraverit in lo insti: hoc e fieri negt, nisi occupent eumdq locq.

Ex huiq dictis obsva t; fq ee aliquorq etiq apud plores de stis mitpeq punc t afserentiq; esq quantis sistere in exiqtia extrin in orde ad locq; sive qd una pars occupet diversq locq, ac alia. Pao nq obsonis e; qi unio extensiva, q ptes extensq in orde ad locq uniunt, tq extrq ptiq exigit; et tn quantas n e. Si d reas, te loqui de radice exigente pdictq extrq actlq, respdo sic: unq indivisile quantis punctq quantas e; et tn nq exigit in se, neq in puncto corpis, qd afsicit, tq extrq. Si reas iterq, qd tae quantis punctq etiq exigit extrq localq; qtrq exigit, qd la pars corpis, qd afsit, sit extra locq alterq ptis: respdo t; qa hoc n sint corpi indivisile, ac qde n habenti ptes: respdo t; qa hoc potiq e exiqtia impenetraonis, qextris

localis exigentia.

Obva 2; flg ce aliorz opionz apud D Eximiuz dispt 40 metaph sec 3 afmtiz, quantz ositere in ratione mensuraz. Itaq ducitz pttest accipi ratio mensuraz; sct active, et passive: active qtnz res sit apta ad mensurandz aliud: passive qtnz sit apta, ut ab alio mensuraret. De mensura q activa quaedis opio pdicta. ultraq notdz, q mensura activa l'e aptitudinalis, q videt e apta ad mensurandz; l actualis, q nunq au mensurat: au vo mensurare e quantz unaz ad aliz applicare, ut p eaz cogitari poit; ut qto pannz ulna mensuraverz: et in hoc su dixit Phyis 10 metaph cap 2: mensura e id, quo quantz cognoscimz. Hic actualis mensura n e de essa quantis, imo nec lz qqualitas: unde de aptitudinali loquit pdicta sntia.

Rao d istz obvm e; qa unz corps quantz, et localz extensz e mensura aptitudinalis n so passiva, qtnz pttest ab alio mensurari, s etiz activa, qtnz pttest aliud mensurare; et tn n e quantitas. = Dixeris, quantz stare in ratione mensuraz radicalis, seu radicis exigentis mensuraz falz, sct extensz ptiz qad locz; urgeo sic: qa unicz quantis punctz quantitas e; et tn n extdit, neq extendi pttest localz, neq tamq extrz exigit in puncto corporis, q informat; cz hoc punctz pdictz extrz trahi nequeat. = Denq etiz loqdo de quante divisibili afficiente corps divisibile, ultraq pdicta sntia fla e; qa in tali quante prius e exigentia impenetrabilis ptiz eisdz corporis quanti; ex hac vo exigentia oritur extensio localis, et ab ista oritur ratio mensuraz aptitudinalis tan passivaz, quaz activaz.

Sectio 6.

contrariorz objiciones solvunt.

Objicies 1 pro 1 stia: D Thomas quodlibeto 9 q 4 art 2 ait,

p. substia, quante sublata, remanet indivisibilis, ut dicit t physicorum: q juxta Phys, et D Thz ejus sublatis quantis e tribuere substiz ptes entive distas. = Dysquo: am: substia, quante sublata, remanet indivisibilis indivisibilitate, q avertit ejz indistne reali ptiz; no: indivisibilite, q avertit ejz impenetrabilitae ptiz reducenda aday f impulsz agtis corporis; sto am, et no sz. E dicere: ablata quante, remanet substia indivisibilis, qtrz caret divisibilitae physica ptiz, stea separarz facdz ab acq; nz agens corporeu requit quantz in passo eo, qd in ipso requirat extrz localz provenientz a quante. At substia n remanet indivisibilis, qtrz ejz ptes maneant indistz rx: sigdz substz ptes, ablata quante, n distant rx; nd antetz ablatorz n distant; et q sel n distant, nunqs distant.

Respbo: D Thas t pte qs 76 art 3 in corpe docet, manifestuz ee, qd na substz tota e sub qbet pte dimensionz, sub qq stent: sut sub qbet pte aeris e tota na aeris, et sub qbet pte panis e tota na panis. Insuper ibidz subjungit de hujus similiter e corpus Xpti in Euchia sub tota quante panis, et sub qbet parte: q tota substia e sub tota quante, et tota sub qbet pte quantis; ac pde substia indistz a quante n het ptes. Dysquo t D Thz logtionz: na substz tota qad entaz physicz osiderata e sub qbet pte dimensionz; no: tota qad ejz metpcz; subdsquo: in substia opsta homogenea; sto: in substia geterogenea; no ptiorz.

Insultis posuit Angs D in exptez doctrz suz aerz, et panz, q st substz homogenez, quarz ptes st omnio siles in specie metpca: unde qbet pars het tog nz qad specz metpcz substz. Alitz disserendz e de substia heterogenea; hec d qad specz metpcz n otinet tota sub qbet pte: licet o pars aquez sit aqua; tn pars equi

n̄ ē equs. At neq̄ in spatio intglib, heterogeneus, neq̄ homogneus tra entras phyca substq̄ rr. ssideraa stinet sub q̄bet pte dimsionq: totaq̄ qdq̄ entras phyca substq̄ rr. ssidraa ē multplex rr. pars substq̄. = secda D. Thomq logtis integite de simdne n̄ rimda; n̄ vo de rimda simdne: unde ex la nl infert stra nos.

Objicies 2: ptes integrales sstuunt in ee ptiq p accdtia: q et p quntq in ee distarq. Rao antis ē, qa ptes intgrantes hinq vg manq, pedes, et caput dicunt de maali substiq; de tali vo taq, et talq figurq; atq adeo accdtia diversq figurq stuentia. = Ssmat: indpq à qunte n̄ dat in substa spatio intgeali: q neq ptes ingrales. Ans pbat 1: qa spatio intglis accdlis ē: q ē dependa qunte, q ē prmq accdt substq. Pbat 2: spatio ex ptiq intglibq indpq a qunte n̄ eet pma; qa n̄ eet ex ma, et fra substanli; nec eet secda, qa hq ē ex subto, et accdte: q nulla; ac pte indpq à qunte n̄ dat in substa spatio intglis.

At anq tq rco ndo ans; cujq pbao n̄ urget: n̄ substa capitis p seq entaq n̄ ē substa manq; licet n̄ p se ipsq, s p accdtia heat ongtiones accdles, et figurq capitis; et ut sic ongtata distguat à substa manq ut herite ongtnes accdles, et figurq manq. = At ssrq no ans. At 1 prmq no etiq ans; qa spatio intglis n̄ ē accdlis, s substanlis; cq sit spatio ex substa, et substa sstuentibq mediau mone substanli unq singeitq spatq in pere substq. = At 2 prmq ssranti, no sq: spatio d intglis in gere substq ē 3ᵃ qdq spatio dista a duabq enumeratis: unde licet n̄ sit pma, seet spalis ex subto, et fra substanli; neq secda, videret accdlis ex subto, et accdte; ē tn tertia, nimq substlis intglis ex paabq substanlibq unitis integaalq.

Objicies 3 ex p Basques: si substa corporea vq ma pma indpq à qunte heret ptes, istq raone

sui erit extensa; l. saltem exigerent ratione sui quantitatem divisibilem, ratione cujus redderent extensam quoad locum; utrumque falsum est; quaelibet superflueret quantitas, quae est l. extensio substantiae, l. radix extensionis: ergo praedicta substantia indiget a quantitate non habet partes. Et si talis substantia ex se haberet partes, peteret quantitatem localem, sed non peteret quantitatem indivisibilem, quae indivisibiliter existat: aliter quando per quantitatem haberet potentiam divisibilem, careret potentia exacta: ergo peteret quantitatem divisibilem, quae divisibiliter existat in loco divisibili; atque hoc est falsum; quia non potest per Deum potentiam constitui substantia divisibilis in loco indivisibili: ergo talis substantia non peteret potentiam divisibilem.

Ad argumentum respondeo nego maiorem quoad utramque partem; l. clarius gratia distinguo quoad 2: l. saltem exigerent mediate ratione sui potentiam divisibilem; concedo: exigerent immediate; nego maiorem; et in eodem sumitur, et ergo constituit substantia divisibilis ratione sui, et unionem substantialem haberet rationem potentiae quoad se; non autem quoad locum: extensio est quoad locum. Si actualis sit, consistit in potentia divisibili; si radicalis, consistit in principio immediate exigente terminos rationis potentiae; neutrumque autem convenit substantiae ratione sui. Quando substantia praedicta, ut supponit, exigit immediate quantitatem, unde ratione sui mediate exigit extensionem quoad locum, quam immediate exigit quantitas ipsa.

Ad confirmationem respondeo, distinguo consequens: quae peteret immediate potentiam divisibilem, quae divisibiliter existat in loco divisibili; nego: quae peteret mediate; sed ratione quantitatis immediate exactae; concedo. Quando nego minorem substantiae cum disjuncta quantitate; quia de facto quantitas petit potentiam divisibilem; et tamen per Deum potentiam constituit quantitas divisibilis indivisibiliter in loco, ut accidit in sacra Eucharistia: siquidem totum corpus Christi Domini cum sua quantitate est sub qualibet hostiae consecratae particula; et quaelibet corporis pars sub tota hostia: ergo similiter philosophare possumus de substantia la corporea divisibili exigente quantitatem: vel

de materia prima, de qua hucusque locuti sumus. Aliud discurrendum est de substantia spirituali integrata composita, quae possibiliter admittitur à pluribus: haec siquidem neque exigeret impenetrabilitatem suarum partium, neque mediate exigeret quantitatem divisibilem, sed esset indifferens ad utrumque ubi, divisibile scilicet, et indivisibile.

Objicies 4: in materia prima potentia ad quantitatem nulla datur partium distinctio: ergo materia habeat partes distinctas quoad entitatem à quantitate. Probatur antecedens; quia juxta Doctorem in metaphysica textu 49 actus est, qui distinguit; sed potentia ad quantitatem in materia prima, quae est pura potentia, nullus datur actus. — Respondeo negando antecedens; cujus probationem distinguo: juxta Doctorem actus entitativus, et metaphysicus est, qui distinguit, concedo: actus informativus, et physicus est, qui distinguit, nego probationem. Ratio est: quia habet partes materiae primae potentia ad quantitatem habet suam entitatem distinctam numericam, ratione cujus distinguitur realiter entitative ab alia. Licet ergo materia prima potentia ad quantitatem non habeat actum physicum, et informativum, cum sit pura potentia in genere receptivo: tamen habet actum metaphysicum entitativum, et essentialem; quia non est pura potentia in genere essentiali entitativo. Unde cum distinctio realis unius partis ab alia parte consistat in entitate ipsius partis; consequenter actus entitativus metaphysicus, et essentialis est forma distinguens unam ab altera.

Confirmatur doctrina nostra hucusque tradita contra Thomistas authoritate Angelici Doctoris qui prima secundae quaestione 17 articulo 4 in corpore ait: totum in genere substantiae compositum ex suis partibus vel integralibus, vel essentialibus est unum simpliciter; nam totum est ens, et substantia simpliciter: partes vero sunt entia, et substantiae in toto. Ex quo infero: quod in genere substantiae datur totum integrale, cujus partes substantiae sunt. Subinfero: quod in genere substantiae dantur partes integrales substantiales. Probo sic, si quod datur in genere substantiae datur independenter ab accidentibus tanquam à formis; ac proinde independenter à quantitate: ergo independenter à quantitate, et à quolibet alio accidente tanquam à forma dantur et totum substantiale integrale, et partes integrales substantiales in ipso toto.

ergo deinde extensio partium non convenit Corpori in sua quantitate.

Sectio 3.

reliquae objectiones enodantur.

Objicies 5 contra secundam: D. Thomas opusc. 48 dicens de quantitate inquit: positio est ordo partium in toto; et sic positio est differentia quantitatis; sed ordo partium in toto est extensio partium in ordine ad se, et in ordine ad totum: ergo talis extensio est differentia, seu essentialis quantitatis. = Confirmatur: nam idem Angelicus D. in 4 dist. 10 quaestione 3 ad 2 inquit: quamvis non sit accipere ordinem partium Corporis Christi secundum comparationem ad partes hostiae; tamen est accipere ordinem ipsarum partium ad invicem in Corpore Christi secundum propriam quantitatem: ergo sanctus Doctor asseruit, quod extensio partium in ordine ad se non separatur a Corpore Christi in Eucharistia; quia retinet propriam quantitatem: ergo essentialis forma quantitatis est ipsa extensio partium.

Ad argumentum distinguo majorem: positio est ordo partium impenetrabilium in toto; et sic positio est differentia quantitatis; concedo: positio est ut cumque ordo partium in toto; nego majorem. Distinguo minorem; sed ordo partium impenetrabilium sit in toto est extensio partium in ordine ad se ut sunt impenetrabiles; concedo: est extensio partium in ordine ad se praecise ut talis; nego minorem, et consequentiam. = Ad confirmationem dico, D. Thomam optime inferre, quod Corpus Christi retineat ordinem partium ad invicem ex eo, quod retineat propriam quantitatem: nam cum quantitas sit divisibilis, et extensa quoad se, nequit esse nisi in substantia integraliter divisibili, et habente extensionem partium quoad se: hinc tamen non infertur, quod ipsa extensio sit essentialis quantitatis; unde confirmatio ante in sua explicatione, nec ergo.

Objicies 6 ex Illmo Deo: prius intelligitur in quantitate quod est in ordine ad se, quam quod est in ordine ad aliud; sed impenetrabilitas est in ordine ad aliud, et extensio partium in toto est in ordine ad se: ergo prius intelligitur in quantitate haec extensio, quam illa impenetrabilitas; et consequenter praedicta extensio est essentialis quantitatis. = Confirmatur 1: ideo quantitas est impenetrabilis cum

ebia quante, qa in se e extsa ptes: hec extsio e radix, ac pte qntior restu imgbtatis. = Ifmat 2: quantas Corgoris Xpti D in Euctia caret imgbtae; siqdz penetraa e eiz quante hostie; s n caret extne ptiz gad se, eiz Xptus D in Euctia heat caput, manz, et alias ptes suo orde se hentes intz se: in hac extne, et n in la imgbtae stat ess fals gr xum quantis.

At azgtz dispeo maa: ptiz integit pariorite radicus inquan te e in orde ad se, gs e in orde ad aliud; no: ptiz in subsistendi squa; sbo maa, et mia, et no zz sub daa distne. Sg e: quantas dichz silis extsz ptiz svt eiz substia, et eiz qualite extsa; ac pte exti extensio e in quante prior in subsistendi squa. Dicat quantas contrabtaz ab n n ipsa; ac zz imgblitas requit ee exgtz radicatz in extne ptiz. Sgit quantas e accd absoluz qued absoluz gprit modali; n vo qud gprit relativo: unde exgtz gmaiz quantis e faula tivz, seu respectivz.

At 1 sfrz no anz; n punctz indivile quantis e imgtrale; et tn n e extsz ptes. Insuper substia maalis intgliz spdta pari ad quantz e extsa; gn lo priori heat imgtrales: unde n ideo quantas e imgtralis, qa in se e extsa ptis. = At 2 sfrz no maa: uiz gbas adjuncta so gbat, imgtraonz actlz n ee efz falz gmaiz quantis, at n gbat, exti efz falz n stare in imgbtae, sive in reptia naali ad ptraonz. Sgit iuxta Illmz Xco ptes unitz tm secdz extmitates si imgtrales; s in Euctia Corgus Xpti D het ptes unitas tm secdz extmitas; qa het extsz ptiz gad se: het ptes imgtrales; ac pte n caret imgbtae.

Repbis ex eodz: substia indgza quante n het ptes unitas penes extmitas tm: nec extsas gad se.

Probatur ans: partes unitę penes extremitates tm̄ sı̄ partes impenetrales. Atqui substā integrā à quante ñ hēt ptes impenetrales: ḡ nec ꝑdicto mō unitas. Pbat mār: ptes unitę penes extrmtes tm̄ hent impedimētū, ut una sit intra aliā, ꝗ ee impenetrales ē hēre tale impedimētū: ḡ. Rão maṙ ē; qa implat, qd ptes sint unitę penes extrmtes tm̄, et qd una sit intra aliā: aliā sequet. qd sı̄ unitę sedū se toas, et sul penes extrmtes tm̄ Repla ista ad summū pbabit, qd ptes extsę sint impenetrabiles intr se; nullo ꝯ mō pbare potest. qd sint impenetrales cū alio corpe quantitāe extenso; ut patet in spa materiali intellectā ꝯpta, ꝗ potest penetrari cū ma quanta, et extsa; lic daremus, qd ptes tam sua ab extre hearent impbitatē intr se. Ad rãonē vō quantis reqūt impbitas cū quolibet alio quanto.

Rão igit stō am. Ad pruē nō mār; qa substā ꝑpiōnē ad quantū hēt ptes unitas penes extrmtes tm̄; et tn̄ ꝗdē ptes ñ sı̄ impenetrales. Insuper iuxta Pro Corpus Xpti D. in Eucharistia ñē impenetrali cū alia quante; et tn̄ hēt ptes unitas penes extrmtes tm̄: quā ḡ ꝯqua mō ait Mīnū, qd ptes unitę penes extrmtes tm̄ sı̄ ptes impenetrales? At pbrū mār distīguo mār: ptes unitę penes extrmtes tm̄ hent impedimētū, ut una sit intra aliā ꝑ unionē immedtā; ꝯdo mār: ut una sit localiter intra aliā; nō mār: et similiter dista mīn, nō ꝯs. Rão mār sili distone exquirit, et sequella adjuncta absolute negat.

Explat stō: ce ista quantis ñē ee impedimētū ad penetraonē ptiū qad se, ꝗ qad locū: qa lic impedimētū ptiū ꝯ penetraoñ qad locū sit sul impedimētū ꝯ penetraonē qad se; ñ tn̄ vice versa. Rão ē; qa requit stare unio penetrativa ptiū sine penetraone locali: at potest stare penetrao localis sine unione penetra-

tiva;

ut liquet in Corpore Christi, de ptante lapidis separatis et in partibus ejus corporis, quae in lucta sit localis ptnas; et tamen non habent inter se unionem ptionis. Cogit 1; quod bene potest esse aliquid positivum impedimentum ad unionem ptionum, quod debeat esse impedimentum positivum ad ptionem localem. Cogit 2; quod ptes extensae pro ptione ad quantitatem non habent impedimentum positivum ad localem ptionem. Cogit denique, quod si habent impedimentum ad unionem ptativum; et quasi negativum, sunt defectus unionis ptativum, vi cujus ptes erant unitae secundum se totas: sufficit enim, quod si unitae secundum extantes tamen.

Objicies iterum: res eo modo, quo est in se, exigit esse in loco; atqui substantia intelligit spectata est impenetrabilis quoad: ergo etiam quoad locum. = Nomen absolute flg: nam facta separatione impenetrabilis quoad unionem ex impenetrabile quoad locum, non eo modo petitur esse in loco, quo est in se. Primo; quia substantia intelligit spectata praeter rationem ad quantitatem non exigit esse ex locali impenetratione. Secundo; quia juxta stoicos substantia divisibilis pro ratione ad quantitatem habet suas partes: ergo praeter rationem ad quantitatem exigit esse ex eadem confusione quoad locum, hoc non videtur admittere: ergo falsum est, quod res eo modo, quo est in se, exigat esse in loco.

Objicies tandem 3 contra 3 sententiam: si ratio formalis quantitatis staret in impenetrabilitate, punctum indivisibile substantiae posset esse quantum; sed hoc falsum est: ergo etiam id, ex quo infertur. Probatur minor ex 2 Phys. ubi juxta Aristoteles 1 physicorum cap. 2. si unum est indivisibile, nulla sane quantitas erit: et praeterea juxta eundem quantitas adaequate dividitur in lineam, superficiem, et corpus; punctum ergo indivisibile sub hac divisione comprehendi nequit. = Confirmatur: sicut una quantitas habet vim expellendi aliam quantitatem ab eodem loco: ita una qualitas habet vim expellendi contrariam ab eodem subjecto; sed ratio metaphysica qualitatis huius contrariae non stat in hac vi expulsiva: ergo neque in illa ratio metaphysica quantitatis.

Reo ad argtum 1 in stia Arlis ndo man: n indivisile substis nequit ee integrale: siqdem iuxta Phum indivisile additum indivisili eo ipso, qd secdum se totum attigat, penetrat: unde divisio la Phi ofirmiz ad sua doctrina ita é. = Reo 2 in stia Zenonis, ofa man, ndo min. Puncta ex Arle desumpta n nagent; qd indivisile pptest ee integrale; atq adeo quantum. Divisio d la quantis in stia Zenonis ipso é adaequata qd quante otinua actlis, et opsta: qd d pro quante procedente à opsta, et simplici. = Ad oprum ofis qmissim, no equ. Disgras é; qd in qualibt hente otinus pro priori ad vim explendi alig à subto integit aliud pptum, qd é radix hujs virtutis: hit pptum colligit ex propria denmne, q subto tribuit. At in quante pro priori ad vim expldi alig quantum ab eodem loco n integit pptum aliud, qd sit radix hujs virtutis; vel ostendatur.

Pro aliis solvdis obsva 1; qd situm, et coordnao ptium in toto n é acctlis. Rao é; qa tam coordnao fr osist in partibus substum, et unionibus substlibus n ptrativis; hae d oia sr quid substle, n vo qd accdle. = Obsva 2; qd licet Deus miraculose auferret à substia quantum, pptes substum n manerent ofusa, et alias orde inter se, et in toto; durndo maneret, ut pptest, unio integralis, q ipsi ptes sr unitum, et n secdum se totas. = Obsva 3; extrum ptium in orde ad se ee pptum substanle intive, et physice; osist d in ipsis ptibus substanlibus, et substanli unione, q dat inter ipsas; sed hre ptes entitative distas é pptum substle entive, et physice; qa osist in entitate ipsarum ptium substlium. Colit, qd n ibet substia, l substia individuis, et integlis opsta é necessitas ad hendum ptrictum extrum ptium in orde ad se.

Sectio 8.

Utrum materia prima afecta quantitate sit principium individuationis?

Reo negativè cum mi stia Scotistarum, et Jesuitarum stiaus Thomistarum oppositum defendes. Ut ad rem, pro patefiat suppono 1; distinctionem individualem duplicem accipi posse. Primo modo pro distinctione proprie faciente, quod ex duobus entibus intra eandem speciem existentibus quoad omnia posita, una ab altera in eo quo se diferat, quod non sit rea alia: et haec distinctio proprie numerica appellatur; quae distinctio unius entitatis potentis numerum constituere cum alia, à qua se materialiter diferat. Secundo modo accipitur distinctio individualis pro distinctione faciente, quod duo intra eandem speciem sint distincta quoad nos; ita ut possimus illa discernere, et numerare tamquam duo: et sic distinctio individualis dicitur sensibilis, materialis, corporalis, et quoad nos. Non in hoc, sed in primo sensu procedit disputatio ista.

Suppono 2; dupliciter posse disputari, an materia afecta quantitate sit principium individuationis? Primo modo: an à materia signata, sive afecta quantitate, tamquam à forma constituente proveniat individualis duorum intra eandem speciem distinctio? Secundo modo: an ipsa distinctio desumatur à materia sigilata, sive afecta quantitate, tamquam à termino extrinseco; ita ut ratio non dicatur ordinem ad materiam quantitatem incapax sit multiplicationis in individua; et è contra talis multiplicationis sit capax ratio dicens ordinem ad materiam afectam quantitate? — Et hinc suppono 3; quod distinctio individualis duorum intra eandem speciem, in cujus unum in se non est rea, et entitativè aliud, non desumitur intrinsecè à materia quanta tamquam à forma constituente distinctionem.

Probatur suppositum: haec anima rationalis habet esse intrinsecè, et per se hanc, et non aliam intra eandem speciem ab unitate singulari sua; sed unitas singularis cujuslibet entitatis (sive spiritualis sit, sive corporea) adeoque rea videatur cum

ipsa entae: ydi sigts unas e attributy entis realis: q hgc aia ralis fut ee intie, et fr bane, et n aliq intra camdz spez ab aliquo, uz qd uz ig-sig entae adeqte ra dcat: ac qde n a ma afecta quante. — Ifmat: si indualis explaa distio desumeret intie tq a fra a ma quanta, duz aiz rales in statu separaonis n disquent ra entive indualiz; defiente d fra distrin, defit distio. Atq hoc e fls: q etiz lud, ex quo infeat. = Itaq suptq hoc n negat a Ihtis jo docentiz, induanq desumi a ma quanta, ut a principio radicali, et tno extco. Itrahunc q discurradi mq

Io ntra sic procedit: distio induanq intra camdz spez n sumit a ma sigta quante ut a principio radicali, sive tno extco, q ordz ad qm indua qad se, et entive disquant. Io pbatr in fris substlibz: si distio induonq intra camdz spez desumeret a respectu, sive orde ad mq quantz, duz frq substes intra camdz spez ra distq n possent respiae camdz nuro mq; atq hoc e fls: q etiz docina Ihtanq, ex q sequit. Ma rcedit a Ihtis docentibz, ab una nuro ma n posse simul duqez induanq desumi. Pbat mia: aia ralis Pei induraliz dista ab aia rali Pli potest infrare camdz nuro mq, q infrats aia Pli; et vice versa: q fls e, qd duz frq induaz distq n poont respiae camdz nuro mq. Rao antis e; qa la nuro ma, q infrmat ab aia Plie de se indfrens, et potens bere aiq ralz Pli, et etiz Pli, sut et alias fras.

Ifmat: aia Pei ut tan nuro aia e, n dit ordz ad detraq partz mq. Rao huijs quis e; qa ydi aia mo potest bere, seu infrmare novas ptes mq, quas q nutrionq quirit; et mo potest ee sine plubz, quas q diminuonq deperdit. Infero: q siliq

ptuisset de se informare mam, quae de facto est in Petro, vel mam, quae de facto est in Paulo. Atque anima rationalis Pauli, et anima rationalis Petri intra eamdem speciem individualiter distinguuntur: ergo duae formae substantiales individualiter distinctae intra eamdem speciem possunt eamdem numero mam respicere.

Respondent Thomistae, animam Pauli esse indifferentem ad has, et illas partes mae acquirendas, et amittendas; esse tamen determinatam ad illam mam, quam primo informavit: et hinc colligunt, animam Pauli individuari per ordinem ad mam, quam primo informavit distinctam adaequate a ma, quam primo informavit anima Petri. = Contra 1: quia ex hac responsione infertur, quod anima Pauli ita primo informat mam primorum parentum, quam ipsi ex his alimentis acquisierunt, ut non potuerit primo informare aliam mam, quam ex alimentis aliis parentes acquisivissent; atque hoc incredibile est, gratis, et sine fundamento dictum: ergo nulla est solutio. = Contra 2: quia etiam post decretum Incarnationis favor factus est Beatissimae Virgini sicut ratio probat per Rizalda apud P. Leinado disp. 3 sec. 4 in eo, quod Christus Dominus ex ipsa assumeret mam, quam anima rationalis Christi Domini primo informaret: sed anima rationalis Christi Domini non erat ex se determinata ad illam mam prae alia primo informandam. Consequentia liquet; nam si determinata esset, non potuisset aliam primo informare, sed ex necessitate illam informasset, supposito, quod aliquam informatura esset: ergo non esset factus favor Virgini Beatissimae in ejus informatione.

Probatur 2o in formis accidentalibus: duae cognitiones solo numero distinctae possunt existere successive, altera hodie, cras alia in intellectu Angelico; sed ejus cognitiones, quae sunt formae accidentales et possibiliter reperta adaequate in Angelo omni ma carente, nullum dicunt ordinem ad mam quantam, sive aspectum quantae: ergo stant formae accidentales individualiter distinctae intra eamdem speciem; quarum distinctio individualis non desumitur per ordinem ad mam quantam

sive sigilla à quante: q alunde, q à ma quanta desumit induatio

Respondent Thq; pdictas cognes induari ab intellu Angelo, q ē qsi ma. = Strat: si ex aliqua ma induatio sumenda ē, sane ex ma sensili, compea, et quanta, ut Thq volunt; s in Angelo, lit sit subtq suarq cognq, nulla tam ma dat: q p ordq ad lq induatio larq cognq n desumit. = Strat: cognes pdictq respiciunt idq nuxe subtq, videt Anglq eundq; s si inductio desumeret à ma, duo indiia respire n poent eandq nuxo mq, tqsi mq; aliq ab eadq nuxo ma, l quasi ma duplex induatio sumeret, qd negant Thq: q stio n satisfacit.

Ourxaunt, et docent; duo entia induari posse p ordq ad eamdq mq, l quasi mqsignatq dirsa quante temporis: unde deq cognes Angq induant ab eadq quasi ma ut afecta diversa temporis quante: qtrq nixq qbet cognio dit ordq ad lud nuxo tempq, in quo elicit ab Anglo. At mq, quo duq albnes indualiq distq pount successive informare eamdq mq, et induari ab la ut signaa diversa quante temporis. = Straa l; qa albni a ono q accidē, qd informet hodie mq, l cras; et albni b idqsq acclitq stinguit: q neu hea ex se detraa ē, ut potiq informet mq in hoc instanti, qin alio.

Strat: tempq q accis se het ad induationq cognq, q s in Anglo: q larq induatio n desumit à subto, l quasi ma diversa quantitate temporis sigillaa. Suadet am: qa si Deus creasset Anglq ante tempq, et multq successivq conqtruq, athuc Anglq poit hore diversas cognes intra eamdq speq solo nuxo distas. = Profecto n apparet rao, cur Anglq (etiq qdo intra tempq cogit) n potuerit ante elire cognq, qs mo elicit; qsertim in stia Thtarq dissquentiq rerq

duraones ab eaxq productiob. Et siliz ñ apret rao, cur Deus ñ po-
sit in hoc instanti producere in ma alblinq a, l albdq b pque maluc-
rit. Unde fly e, qt sive ignes lz, sive albdnes induent p ordq ad
mq sisilaq diversa temporis quantitae.

Dbat 3o so utra hac paritae
eficaci: ma pma ñ induat p ordq ad frq substq maalq, nec p ordq ad
quantq: qd induat ab intca sui singtae, vi cujq una ma ñ e ex en-
tive alia: qd a pari qbet entas induat ab intca sua singtae; et ñ
a xestu, sive rade ad mq afectq quante. Dma antis paas pbaiex
eo, qt ma e indifrens ad plures fras maales etiq specie diversas, quas
succive potest recipere retinendo semper suq unitaq singlaq. Seda paas
suadet tq qa ma nuxe eadq potest saltq supernaturaliq qmq quantq
amittere, et aliq omo siliq aqrere: tq qa in stia Thoq ma totiq variat quan-
tq numerica, quoties variat frq substq; sgdq iuxta ipsos resolutio usq
ad pmq fit usq ad mq pmq.

Colir ex dictis 1; mq specifiq mulplari in-
dualq in gene extis efectivo a causa phyca ipsq producente in pluribus
induis; mulplari a fa, et ostive a difis indualibq, p quas stra-
hit ad indua. At mq, quo na alis efientq mulplat in plures
spees a causa phyca ipsq producente in pluribq alibq specifice difrentibq;
mulplat vo fa, et ostive in plures spees a difis specificis, p quas
ad spees strahis. = Colir 2; principiq sufiem ad pbandq, nq speci-
cq indqq a ma ee mulpbilq fa p difas induales, ee limitaonq
raq creatq, ipsiqq pfectisq subjectionq ad omnipotentiq. Sgdq
bi arguit ex tai limitne, qt nullq singre creq ita in se sti-
neat oq pfecnq extensiq speci, in q ipsq e; ut ñ poit Deus alia,
et alia indua prorsus silia producere. Itaq legima e hec argtio

hoc indu ē limitatum, et fitum: quod possit ē aliud omnino sile.

Sectio 3.

argumentis oppositis respondetur.

Opponit 1: Arlis pluribus in locis docet, à ma sumi distram individuarum: et lib 12 metaphys cap 8 probat, primum motorem, id ē Deum, non posse ee nisi unum numero immultiplicabilem; qa ē expers materiae. = Confirmat ex D Thoma pluribus in locis docente, individuationem desumi à ma, et respiciet qte q 50 art 4 in corpore inquit: impossibile ee, quod sint duae albedines separatae; qa albedines non sunt plures nisi secundum quod sunt in diversis subiectis. Insuper S. D. opusc doceat, duo accidentia numero tm dista non posse reperiri in eodem subiecto: quod à ma quanta individuatio desumitur.

Rco ad argumentum,

Dhy so docere, individuationem sensibilem, materialem, et quoad nos desumi à ma. Et similiter ad confirmationem dico, Arlem Dum tm asserere, individuationem sensibilem, materialem, et quoad nos desumi per ordinem ad mam quantam. Explicat pro hoc statu non cognoscimus res ipsas, nisi entium distram per species proprias, et ut sunt in se: unde so possumus discernere duo entia individualiter dista per diversas notas sensiles, et per diversa accidentia, quae iungunt, et quae à ntris cognitionibus pro hoc statu differentium à sensibilibus discernunt. At nota sensiles, et accidentia sensibilibus subjecta indigent ma quanta: quod distio individualis sensilis, et quoad nos desumitur per ordinem ad mam quantam. = Audiat D Thomas opusc 32 cap 3 explanans, quomodo ma sub dimensionibus quantitatis dicatur causa individuationis, qa, inquit, per dimensiones certas demonstrat individuum hic, et nunc sicut per signum proprium individui. Iterum quodlibeto 7 art 9 asserit, albedinem posse per miraculum subsistere absque omni quanto: in eo tm casu, addit, la albedo non erit, sicut haec albedo sensilis.

Nil deest.

Ad singula redeo. Auctor la Phi nulla ē; mali ē pbavit unicitas Dei ex eo, qd sit ex gen mag. Nec mirū ē, qd in hoc Arbes exraverit, sicut exravit in plurib alijs, q docuit eod lib, et cap citato; docuit ē 1, n ee posb aliū mundū, neq aliud cœlū: sedō, cœlū et astra ab æterno fuisse: tertio Anglos etiā fuisse ab æterno. — Dōi Phiz pma auctz disquo: impole ē, qd albnes sint sensibiz, et qad nos plures separatū; qa n si plures sensibiz, et qad nos, nisi secdū qd si in diversi subtis; odo: et hoc ē mens s Phiz: impole ē, qd sint fa, et qad se plures albnes separatū; qa n si plures fa, et qad se, nisi secdū qd si in diversi subtis; no: et hoc n ē mens D Phiz, ut ost ex auctatib adductis nuxo pcedti. — Ad 2 auctz omitto pro nunc doctrinā alibi examinandā, et no sq. Nā duo acctia so nuro diversa n pterunt infmare simul idē subtū, qo videtur ad efficalb et nuug ppriū alia pcez ūnū superfluerent; no vo qa à ma quanta inovationē desumā.

Opnes 2: diffz induales so addunt nag distng maalē, n vo falē; s distio maalis n stat, nisi p ordē ad mq: q diffz induales so ut dicentes ordē ad mq multiplicant induaz nq. — Ipmat 1: principiū distinguendi specie ē aliud à principio distinguendi pure numee: q qa fra ē principiū distinguendi specie; ma à, l ordo ad mq principiū distinis numeē. — Ipmat 2: ma secdū mung pcz so ē principiū distionis falis: q n distinis numeriē; atq ma, secluso orde ad mq, manet secdū pūsū mung pcz: q secluso tali orde, ma n ē principiū distinis numeē. — Ipmat 3: gradū metgū pparant ptib phsycis; s ma ē infima int ptes physycas, et diffa numea ē infa int gradū metpcorū à ma diffa numea desumit.

Ad ad argtu ofa max, ndo min; qa distio numica n dit maalis ex eo, qd desumat ex orde ad mq; s ex eo, qd stre gonat distru speficu, q aplat falis. Et in hac su distio maalis nl aliud e, qs distio mix distne spfica: tais a distio mix ofisp pro fali in indiuali difa, sive in eo qiise, raone cuijs uniq taliq intra eamdq speq difert ab aliis, ut n sit ra lid. = Ad 1 ofnq dispp ans: princips dispdi spefice e aliud ra à principio dispdi numici; no: e fa aliud; ido ans, et no oq. E dixi: Dq eq ab eodq, à quo ra bet ee birq, bet ee hune birq; sed ab ribq Dai ofkris, q s hgenue ro entas. At in hac Dai entae disgiuimq p intlq pdta la, p q sint uq oi hire, et difert ab oi n hire; et hge pdta s fa principiq dispdi spefice: disguimq preptrare aliud pdtq, cujs munq e facere pcise, qd Dq n sit ra aliq ho; et hoc pdtq e fa principiq dispdi numici absq orde ad mq. Cq a hoc pdtq, qd e talitas naq n imbat fa nq, ideo dicimq, qd principiq dispdi spefice e aliud fa à principio dispdi numici; et vice versa.

Ad 2 ofnq disguo ans: na sedq munq faq so e fa pqiq distris falis; ido: so e ra; no ans, et in eodq su oq. No deinde mix sublq; qa sedq so orde ad mq, si n gsiindat na à talitate erit na n so sedq munq faq, setiq sedq munq talitatis: unde no ulmq oq. Igit na Dai se tota ra pumpta disguit Dq spefice ab equo, et numici à Blo: sepra pdq ut pise na sub hoc sepre ho manet fa sedq munq faq, et e fa principiq dispdi spefice: seplave ut talitas sub hoc sepru Detuitas e fa principiq dispdi numici; qa sub hac fatae so prestat, qd hoc indq n sit ra aliud. Ad 3 deniq ofnq ofis primsis, disguo oqi: q à na p analogiq

desumit dista numca; sbo: à ma ut à pp̄io, no sqs. Dist̄ q; qd dista numca è maalis; n̄ qa desumat à ma ut à princ̄pio; s ga stzajòd dist̄ ptli, sive specifiq: et etiq qa explat q̄ simdrq, et anog̃ig ad mq. Hqc à simdo in eo stat, qd sut in physicis eqq, et ho n̄ disexunt specie q̄ mq; ita in metqcis distio, q na hct inindun q̄ distas numcas, n̄ è specifica; ad so pstat, qd unq indq n̄ sit xx aliud.

Opnos 3 ex Mmo Dco: distio specifica intz hinq, et eqq physic̄e sumptos qvit à fra: q distio numca intz Dxq, et Dlq qvit à ma. = Ifmat ex eodq: si specie lq sit indivisq, in ipso expmit unica fra; si ad dividat in duas ptes, totidq expment: q si ma sit unica, dabit unica fra; et si mulplex, mulplex: q ab unitae maq sumit unitas, et induatio frq. = Ad argtq sso anti, no sqs. Disptas è; qa ma hom, et ma equi, si physic̄e osideant, si ipsq spei: unde ab lis neguit qvixe distio specifica intz hinq, et eqq physic̄e sumptos. At Dxaitas et Daultas disgunt numic̄e: unde potest ab ipsis qvixe distio numca intz Dxq, et Dlq; et sqq n̄ qvit à ma. Si ad ma hinis, et ma equi cent divsq spei; tunc distio specifica ptlis intz los qvixet à fra: distio va specifica maalis intz eosdq a ma qmil dicdio qvixet.

Ad sfnq sso anti, et sqna, no x. Igit sfmao so qbat, qd in eadq ma daxi negt mulplex fra, et qd mulplex ma n̄ poit existexe, qn qbet ex lis sit infmaa, et actuata sua fra. At n̄ qbat, qd una nuxo fra n̄ poit infmaxe mulpq nuxo mq succive; neq qbat, qd mulplex nuxo fra n̄ poit infmxe succive unq nuxo mq. Sed hoc utrumq xeqbat, ut à ma tq a princ̄pio xadicali desumexit fraxq induatio: q nl qbat sfmao ista. = Nta, qd limitao frq qmaxia, et qlis ssistit in abalitate, ut anxa

diximus: limitao vo secdria, et ultima stat in eo, qd sit actus receptibilis in ma: at fra n sibi detrahat hanc potius nuno mz, qualis nuno sitz; qd requirebat, ut a ma induatio sumeret. Et hinc fali solvit 4 argtz.

Opues igit 4: ideo una fra distingui potest numerice ab alia, qa e limitaa, neque potest stinere totz efficerz extensiz speciei; s limitao venit a ma: ideoq fra e limitaa, qa recipit in ma: g. = Da maa, distinguo mir: s limitao (fraz videat) primaria, et salvis venit a ma; no mir: illativa, et secdaria; subdistinguo: venit a materia potius, q ab alia; no: a ma quabet f fraz ipsiz informabili; sto mira. Similiter explaa prone adjecta, no eps. Istat stio ex dictis nunc praecedenti. = Sed observa; argumentz hoc diminutz e; lo d n probat, qd induatio quaumbet entitaz intra eandz spez desumat a ma: si qdz tm militat pro fris potentializ in ma recepti. = Observa 2: si fra e limitaa, qa recipit in ma; cur ma n erit limitaa, qa recipit fraz? At ex hoc n infert, qd induatio maz desumat a fra: q nec ex lo, qd induatio fraz a ma desumat.

Sectio 10

de post praedicamentis agitur.

Ut Cathegoriarz libros Phz absolveret, de aliqq egit, q omnz post pdmta vocant. Egit pmo de oppositis, et quatuor oppoz assignat. Pma e relava: ea dat intz extma mutuo intz se relata, cz impossibia tr ut f eandz relnz eodz mo utrumq extremz denominet: tais e oppsitio relava, q dat intz patrz, et filiz. = Secda oppsitio e privativa: ea versat intz fraz, et carentiz fraz in subto capaci; sic opponunt visus, et caecitas in hine. = Tertia e opsitio staaria: hec dat intz res positivas stuas, sub eodz pdmto, et pugnantes qad conjunctionz

in eodem subto: ut calor in sumo, et frigtas in sumo. = Quarta e optio stdicxia, q dit inter ee, et n ee ejusdem rei. = Nota, qd iuxta Lbre dning optio privativa difert à stdicxia; qa privativa het medium; stdicxia vo medium n het: unde si subtum n e capax frm, nec hebit frm, nec privaonm frm: at eo ipso, qd frm n heat, hebit negnm frm.

Circa

privativam opnm advente, sunt lig Aristlici axiomatis; à privaone ad habitum n dat regressus, ee iuxta D. Thomam; qd à praone auferente potiam ad frm n dat regressus ad ipsam frm. Si o potia n auferat, poterit dari regssus le; cum subtum peratum alq fra, poit absolue lm de novo aqrere. = Circa stdiam opnm notat; qd ipsa iuxta Lbrm dat inter la, q sub eodm gere maxe distant, et ab eodm subto se mio expellunt. Ubi tria Lbrm reqrit ad stdiam opnm: 1, qd extma sint sub eodm gere, seu pdicto. ut calor, et frigtas, q sunt sub eodm pdicto qualtis. 2, qd la extma sub eodm gere maxe distent, qualiter distant albdo, et nigdo; humiditas, et siccitas (nimirum in sumo gradu) et siliter calor, et frigtas. Ideo lict albdo opnat qad idem subtum cum colore rubro, &c, ipsi n stdicat proprie; qa videct sub eodm gere coloris n distant maxe, quam distant albdo, et nigredo.

Tertium dicim, qd Lbrm reqrit ad pprie opnm stdiam e, qd extma se mio expellant fa ab eodm subto: unde n sufit, qd unum so efective ab eodm subto alterum expllat. Sic calor vg p unionem sui cum subto expllit fa ab eodm subto frigtam: unde li pprie stdicat. Ignis o efective tm expllit frigtam; qtnus nimirum pduct calorem, p qm fa frigtas expllitr. Et ex hoc capte ignis n stdicat pprie frigiditati; quis etiam etm ex alio capte n stdicet pprie: ex eo videct, qd n sint sub eodm pdicto qualtis. = Nota 2;

optio stia iuxta Arg potest ee medta, l imdta: prma dat int duos tros pstros admittentes mediu, qtrg poit itaqutrg defice a subto, ut q dat int amory, et odiu; et q dat int ajunsiq, et dicensiq. secda q dat int tros, quorq altq sub disiuncte necxio e in subto, ut mala dispstio, in q stat ggritudo; et bona dispstio, in q stat sanitas.

Egit 2°. Arg de prioritatibq, et quinq mos prioritatis assignat. Prma e prioritas temporis: et dat qdo unq alterq pcedit duratione, et exista reali, ut avq nepotq. Secda e prioritas in subsistendi qua: et dat in ratione superiori respu inferioris, ut in ali respu hinis. Tertia e pritas dignitatis, qualis dat in Angelo respu hinis, et in rege respu subditorq. Quarta e pritas odis, et dat qdo unq odine pcedit alterq, ut loga alias scias. Quinta e pritas naq, l nã, l secdiq nq (q etiq dit causalis) dat qdo unq e causa, l praxistq ex pte causq ad efq; sic ignis e prior calore ab ipso pducto. Ad ptaq istq redut prioritas originis, qda tur in Divinis int principiq pducens, et Personq pductq. Infert, tot ee posterioritas, quot s prioritas; qa priq ut tale regt integi sine posteriori in eodq gere.

Egit 3 de simultatibq, et tres designat. Prma e simultas temporis: et dat qdo duo in eodq tempore sjungunt. Secda e simtas naq; et dat qdo ex duobq neutrq e alterq causa, nec praeqtq ex pte causq. Tertia e simtas divisionis geris: et dat qdo duq spes equi imdte divdunt rationq geriq; ut ho, et brutq respu alis. = Egit 4 de sex speciebq motq: istq s generao, corruptio, acretio, decretio, alterao, et motq localis. = Egit tandq de mos hendi quantq, qualtq, vestes,

arma,

et similia; q̄ modi isti vel situ dignus stinent. De reliquis per totz Phylosophiz latius disputabimus.

Controv. 4.

de judicio mentalis.

Aales in libris perigermenias, sive de interpretatione de obs fere lis tractavit, q nos bussz presertim in summulis digesta satis dedimz. Huc q de lis tm, q ad pleniorz judiciy mentalis notitz stinent, n nullis circa apprehensionz praelibatis breviter disseremus. Imprimis de judicio prout composito: deinde de judicio prout vero, et flo; et tandz de judicio prud afmtivo, et nego sermonz instituimus.

Disp 1.

de judicio mentali prout composito.

Sectio 1.

circa apprehensionem non nulla praemittuntur.

Quoniz judiciz mentale apptio solet antecedere, priusq de judi tractemz, n nulla circa apptionz pbimz. Igit apptio, ut supra diximz, e intellectualis ptio obti vel de lo afmans, l nans. Divit 1 in simpz, sive incomplexz, et cptz, sive cpxz. Pma e, q reptat obtz ut correspondens tro simpi vocali, ut ista al: sda e, q reptat obtz ut correspondens tro vocali cplexo, sive tris plubz vocalibz, ut hoc al rale. Vel alijs tanz pmae, q reptat obtz p mz uniz; sda vo q reptat obtz p mz pluriz. Divit 2 in abstractivz, mere positivz, et cptivz: abstra e, q pscindit a plubz rarz aliz ipsis orz; vz hoc al: mere posra e, q pscindit pdtz n ome plubz; vz ista Deitas: cptiva e, q reptat plura sferendo la inz se; vz hoc Petr silis Plo in albne.

Quaerit 1: an apptio debeat pcedere judiciz? Judez

Dicuy ñ pudit; cy Deus ñ sit capax apprensionis falsæ, quæ tam, q cogitatio confecta ē. Deinde judicy Angeli appso ñ procedit iuxta omnes Theologorum sententia cy D Eximio; qa Angeli propter magnam intellectus vivacitatem, et magnam promptitudinem ad judicandum de obto ñ indiget apprehensione præcedente. Dubiy q procedit de judio humano; et reo affirmative cy omni stia stra p Hurtado disp 9 de aiā sec 1. Rao potest ee; qa judicy ē stia, q intellectus fert de extremis, la coniungendo, l separando; hanc a stig procedere debet cogtio extremorum, q apprensio ē, ut liquet: apprensio q judicium precedere debet. Rao minor ē; qa intellectus noster propter suam tarditatem ex eo modo procederet in ferendo stig, si p cognitionem priorem ñ cognoscat extremorum, l saltem alicujus. Non multum fido huic rationi, q potius coniectura videtur. Suffragat tamen p ratione nostra sententia Doctorum sensus, et auctoritas.

Quæritur 2: an obiectum judicii possit ee obiectum apprensionis? Affirmative reo cy omni nostrorum stia stra p Basquez 1a sectio disp 69 cap 3. Rao ē; qa differentia inter judicium, et apprensionem ñ stat in obto, sed in specialimodo attingendi: unde audiens propositionem aliquam potest cognoscere ipsius obtum antequam de lo stig ferat, seu formet judicium. Praeterea qui audiens propositionem alterius dubius haeret circa veritatem, l falsitatem lig, cognoscit obtum tam propositionis. Sed ñ judicium; qa nil de lo affirmat, l negat: q p apprensionem. Nec dicas, qd cognoscere copulam obiectum ē judicare; respondeo, ad judicandum ñ sufficere, qd utcumque attingat copulam obiectiva; requirit, qd attingat determinative, quatenus videtur intellectus vi tam cognitionis maneat ex determinatus ad judicium, sive stig ferendum uno lo: at judicium ñ sufficit, qd attingat mere suspensive.

Quæritur 3: an apprensio sit capax veritatis, l falsitatis? Imprimis respondent Doctores negative: ñ tamen desunt Auctores, qui respondeant affirmative. At dissidium hoc, ut satis liquet, de voce ē. Suppono igitur, qd alia ē veritas solius enuntiativa

(idest de falsitate dicit) quae proprie est actus enuntiantis; ac proinde solum potest judicio competere. Haec veritas, ut supra diximus, consistit in conformitate compositionis cum objecto, quatenus videt compositio enuntiet objectum ut est in se, et objectum sit in se sicut per eam enuntiat; et haec est veritas proprie, et simpliciter dicta. Falsitas falsitati huic veritati opposita consistit in difformitate prius ab objecto. — Alia est veritas improprie dicta, quae consistit in eo, quod cogitant idea, quae objecto re ipsa conveniunt; et haec potest competere apprehensioni simplici; unde huic [illegible] viventis. Similiter falsitas improprie dicta apprehensioni simplici convenire valet; unde [illegible] [illegible] verus implicans contradictionem.

Dico 1: veritas, aut falsitas proprie tantum nequit apprehensioni convenire. Probatur auctoritate D. Thomae in primo distinctione 19 q. 5, ubi inquit: proprie loquendo veritas in intellectu componente, et dividente: sive quod idem est, in intellectu judicante. — Confirmatur auctoritate Philosophi lib. 6 metaphysicae cap. 2 dicentis veritatem solum esse in intellectu; quia tantum in eo est compositio, et divisio: sive quod idem est, judicium. — Ratio autem potest esse; quia proprie loquendo iuxta omnium communem sensum ille dicitur verus, qui affirmat quod ita est; ille autem falsus dicitur, qui affirmat quod ita non est. Unde veritas perfecta absolute, et simpliciter dicta solum competit judicio. — Nota; quod judicia vocant scientes compositivi, et divisivi; apprehensiones vero dicuntur scientes simplices; quia simpliciter attingunt objectum absque affirmatione, vel negatione.

Dico 2: veritas aut falsitas imperfecta, et improprie tantum potest apprehensioni competere. Probatur auctoritate D. Thomae in libro 9 metaphysicae cap. 7 lectio 11, ubi inquit: in simplicibus (idest in scientiis apprehensivis) esse veritatem per hoc, quod cogitat res secundum propriam quidditatem. — Confirmatur auctoritate Philosophi lib. 3 de anima cap. 6, ubi ait: intellectum verum esse etiam si non aliquid de aliquo enuntiet. — Ratio autem potest esse; quia apprehensio simplex potest attingere quidditates, quae objecto re ipsa conveniunt; et sic aliquo modo conformatur cum objecto; habetque imperfectam veritatem,

sive improprie dicta. — Concludit, quod apprehensioni competit veritas secundaria, imperfecta, et improprie dicta; non vero veritas primaria, propria, et simpliciter dicta, quae propria soli judicio est. Videatur Eximius D. disp. 8 metaphysicae sectione sexta.

Quaerit. 4: an apprehensio complexa sit entitas indivisibilis; an vero constet partibus realiter distinctis? Alij dicunt, apprehensionem complexam constare pluribus apprehensionibus realiter distinctis; ac proinde esse physice, et realiter complexam: et divisibilem. Alij ajunt, apprehensionem complexam non constare pluribus realiter distinctis; et ideo non esse physice, et realiter complexam, sed esse simplicem qualitatem realiter indivisibilem. Unde juxta hanc sententiam apprehensio complexa est complexa metaphysice constans formalitatibus ratione tantum distinctis; est apprehensio physice indivisibilis, et intentionaliter multiplex: dicitur etiam una, et aequivalenter multiplex: quatenus aequivalet pluribus in virtute obiective repraesentativa. Hanc secundam opinionem sequor, et eam probo a paritate sic: judicium mentale est qualitas realiter simplex, et indivisibilis: ergo pariter apprehensio complexa. Consequentia a paritate liquet. Antecedens vero constabit ex dicendis sectione sequenti de simplicitate judicij mentalis.

Sectio 2:

an judicium mentale sit simplex qualitas?

Constat ex paulo ante dictis, quod judicium mentale est intellectualis actio obiective aliquid de alio affirmans, vel negans: vel aliis terminis cognitio enuntiativa alicujus de aliquo. Modo inquirit: an sicut propositio vocalis habet plures partes realiter inter se distinctas, ex quibus componitur; ita etiam propositio mentalis, sive judicium constet pluribus partibus realiter inter se distinctis, sive componatur ex pluribus apprehensionibus distinctis realiter; an vero sit una cognitio realiter indivisibilis? Prima sententia statuit, judicium constare partibus realiter inter se distinctis. Ita communiter Thomistae, et plures ex nostris cum D. Eximio disp. 3 de anima cap. 6; et cum P. Vasquez in 1 partem disp. 223 cap. 3. Dissidium tamen est inter Auctores praedictos: alij vero statuunt

judiy ꝑ tripez aptionz, alterz tnaz ad subtz, alterz ad pdtz, alterzus ad cdtz, l distiz extremorz. Alij judiz ꝯstituunt ꝑ aptionz duplez, alterz, q cogit subtz ut ꝯnem pdto, et alterz, q cogit pdtz ut subto ꝯvenientem. = Secda stia defendit, judiz ee cognez xx simplez. Ita omnez Rxes ntri cu ꝑ Hurtado, Arriaga, Quiros, et Oviedo stanr 6 de aia puncto secdo.

Cu Aucos 2 stiz ntra sc sit: judiuz mentale e simplex xx qualitas. Pbat sc: judiz mentale e ꝯfatz enuntio unis de alio: g n ꝯpoit ex multipli aptione: g e simplex xx qualitas. Ans ꝯstat. Pbat 1 ꝯqua: nulla aptsio e ꝯslitz enuntio unis de alio: g si judiz e ꝯslitz enuntio unis de alio, nequit in aptionibz ꝑa ꝯsistere. Ans certz e; n si aliqua aptsio eet ꝑa enuntio, jz eet ꝑa judiz. Pbo igit ꝯq: si nulla aptsio enuntia unez de alio, ex plurbz aptionibz so resultit agregatz pdtz aptionz; g in tali agregao nequit ꝯsistere ꝑa judiz: g nec in plurbz aptobz. Pbat mia: judiz ex suo mo intio tendi differat ꝯslitz ab aptione; pde ne ꝯslitz actz ꝑa entivz, judiz vo ex sua intra tendtia e ꝯslitz actz ꝑa enuntiativz: g in agrao aptionz nequit ꝑa ꝯsistere judiz: aliz judiz tm ꝑenes numerz differret ab aptione, sit plures hines ab uno hine, qd e ꝯparte plez.

Ostenat 1 stra Aucres ꝯstuentes judiz ꝑ tripez aptionz: tla tertia aptsio circa cdtz e assensz cdtis, l n? si primz: g n e aptsio, ꝑ judiz. Rao e; qa assensz e ꝑa judiz afirmativz. si sedz: g agregtz ex tribz aptionibz ne judiz. Pbat ꝯqua: obtz ejd aggati attigeret mere aptsive qad subtz, qad pdtz, et qad cdtaz; nl ꝯ dat in tali aggato, qd sit ꝑa assensz cdtis; g actz attigens obtez mere aptive ne ꝑa judiz: g tale aggatz ne judiz. = Ostenat 2 stra Aucres ꝯstuentes judiz ꝑ duplez aptionz: lis qs hrat aptiones istas, ho ꝯvenns Dno, Dz ꝯvenns homini,

it alias siles, vel mentaliz afirmet, l negat; sut vel vocaliz afirmet, l negat afferens voces tris afirmatiz conexas dtes; P in actibz vel de obto afirmatibz, l negtibz nequit judiz stare: q nec in tris afibz.

Afirmatur 3 stra coptz: svientia pdti obvi ho cez sulto obvo Dez e fa svientia sulti obvi Dez cez pdto obvo ho: sut udtas realis hnis cez Deo e fa udtas realis Dei cez hne: q cogtio attigens fa svintiz pdti obtivi ho cez sulto obtivo Dez attigit fa svintiz sulti obvi Dez cez pdto obvo ho. Rao sequz e; n ex eo, qz ho, et al reale sit fa idz, cogtio exprimens fa tiuz exprimit fa al reale: q silitz. Mo sic; atqui eadz rx indivisilis cogtio attigit fa svintiz pdti cez sulto: q etiz svtiz sulti cez pdto. Rogo nunc: tais cogtio rx indivisilis attigens fa svintiz sulti cez pdto, et pdti cez sulto e ne fa judz, l n? Si primz dicat, infero 1: q judz stat in cogne rx indivisili. Sequa infert evidentz. Infero 2: q judz in la duplici afine, q adoriz ponunt, n ssist. Rao sequz e; qa iz la duplex afsio eet fa duplex judz.

Ostendit sic: afsio iuxta stros trata ad svtiz pdti cez sulto e cogtio attigens fa svintiz pdti cez sulto, et sulti cez pdto; P iuxta responz ejusmdi cogtio e fa judz: q la afsio eet fa judz. Silitz afsio iuxta stros trata ad svtiz sulti cez pdto e cogtio attigens fa svtiz sulti cez pdto, et pdti cez sulto; P iuxta responz tais cogtio e fa judz: q afsio la eet fa judiz: q la duplex afsio, q adoriz ponunt, eet fa duplex judiz; in duplici a judio unz judiz simplex stare nequit, ut liquet. — Si 2 dicat judz; infero: q judz n ssist fa in duplici cogne, q quarz alterz attigat fa svtia sulti cez pdto, et q alterz svtia pdti cez sulto. Pbat sequa: judiz iuxta responz n ssist fa in unica cogne rx indivisili, q p fa attigit svtia pdti cez sulto, et sulti cez pdto: q silitz nec in duplici, q p idz fa

attigat.

Respondent aliqui primo intra formam 1; quod licet quaelibet apprehensio seorsim ab alia non sit forma judicii; apprehensiones tamen simul sumptae sunt forma judicii; quia habent expecialem modum repraesentandi objectum. = Argumento nostro occurritur et respondetur ista. Rejicitur deinde sic: ille expecialis modus repraesentandi est apprehensivus, vel judicativus? Si primum: ergo in illis apprehensionibus non consistit judicium. Si secundum: ergo modus intentionalis repraesentandi apprehensionem intrinsece mutatur in modum essentialiter diversum per solam apprehensionum simultaneitatem, aut conjunctionem; quod est maximum absurdum. Probatur sequela: modus intentionalis repraesentandi apprehensionem est essentialiter modus repraesentandi objectum sine affirmatione, vel negatione; sed in ista responsione per simultaneitatem mutatur in modum repraesentandi judicativum, qui est essentialiter diversus, ut liquet: ergo modus intentionalis repraesentandi apprehensionem intrinsece mutatur in modum essentialiter diversum per solam apprehensionum simultaneitatem.

Respondent 2; apprehensiones simul sumptas esse judicium; quia uniuntur inter se. = Rejicitur 1: vel illa unio vel mutat intrinsece, et essentialiter apprehensiones vel non? Si dicatur 1: ergo unio illa mutat essentiam apprehensionum, et illis tribuit modum expecialem intentionalem, et essentialem repraesentandi, quem ipsae non habent; quod agnoscere falsum est. Si dicatur secundum: ergo tamen unio non sufficit, ut apprehensiones illae constituant judicium. Ratio sequelae est; quia unio illa solum facit, sive constituit apprehensiones unitas; apprehensiones autem esse unitas. non esse affirmationem, aut negationem: ac proinde neque esse judicium. = Rejicitur 2: unio illa vel est intellectualis repraesentatio distincta a repraesentatione apprehensionum, vel purus nexus realis? Si primum; tamen unio se sola, et quatenus distincta ab apprehensionibus erit judicium, et quidem ratio indivisibile. Si secundum; unio illa solum physice immutabit apprehensiones quoad modum existendi; non vero quoad modum intellectualem repraesentandi: ac proinde apprehensiones simul cum unione tamen erunt repraesentatio apprehensiva; non autem judicium, ut liquet.

Respondent 3; quod apprehensio terminata supra ad identitatem, comparat, et connotat extrema, sicut subjectum, et praedicatum, falsa: et licet sit forma enuntiationis, non tamen est se sola forma judicii. Sicut copula verbalis est quidem [illegible] sit forma enuntiationis, non tamen est se sola forma propositionis; sed simul cum extremis [illegible], videlicet subjecto [illegible], et [illegible] praedicato. = Rejicitur: apprehensio illa terminata supra ad identitatem vel enuntiat supra unum

de alio, l n. si ponitur, ijs exit sa judij; et ptt xa indisile. Si judij; n ptest sponere judij; qa hoc ex suo intero mo xepte e sa, et ipalitz enuntiao unij de alio. = Et hinc dignosit manifta differ inz copp vocalz e, et aptiorz lz; n copa la valis e dictio sincaa, q se sola nl fite sijcat: ac pde ptest ee enuntiao, qu sit alicujs de aliquo. At la aptisiōe dictio catara se sola fite sijcarus: unde nequit ee enuntiao, qu sit alicujs de aliquo.

Explat sic: copa vocalis n e intec detraa ut sit enuntiao unij detrati extrm de alio extrmo detrao, st potij e indiferens ad consijcandij ijs hoc, ijs lud extrmj: sijdz utpote dictio sincata spectat pale pstij, ut generet fiecij sij. Unde fit, qd si genat hoc subtij pale al, posteaq fferat copa vocalis e, hec ante pstij pale manet indifens ut sit enuntiao leonis de ali, l ut sit enuntiao hois de ali; acpde ijsi extij e qd sit pstij enuntiao hois de ali, q enuntiao leonis: ideo, se sola n e sa pposito, st mera enuntiao spectans pstij ho, ut struat sul cij lo hanc prij al e ho. E stuo copa mentalis, sive mentalis enuntiao e sa enuntiao unij detrato extrm de alio extrmo detrato; ac pde e xx adqte judij: unde nulla e paritas desumpta a copa vocali ad mentalj.

Denij xespdent; q etij aptisio traa ad dtoz f se ipsij nl fiecte sijcat, aut cogit: si tn sjungat cij duabj alijs aptionibij, ex his xesulbit judij, qd sijcet fecte, sive cogcat totij obij. = Sed xijcit; qa ois aj intlj e ipalitz xao fatis, et exercitij cogti; ac pde cogit actlitz pqd f ipsij cogbile e: q f lj aptiorj traj ad dtoz actlitz cogit pqd f ipsij cogile e; st antej accedant alij aptiones nl enuntiat: q nej postea q accedunt. Vel alitz; st accedentibj his aptionibj cogit fiecte, et enuntiat obij

q̃ eodẽ mõ lied antea cogebat se sola, et enuntiabat. Relinquitur ergo q̃
cogtio nequit sincate significare, q̃ cate: semper enim q̃ ffecte se sola significat,
et attingit q̃d q̃ pt̃est q̃ ipsa attingi: et in ɔsortio alterius nec alio mo,
nec aliud obtũ attingit; nisi lied, et lo mo, quo se sola pt̃est attingere;
qa mg reptdi obtũ ẽ li ɔsalis, et integ.

Observa 1; q̃ judiũ mentale ẽ actũ
ratione ultra disjunctis in tres partes; siquidem ex sua intra tendentia ɔg-
let in spli reptatione plurũ cogniũ tratis ad subtũ, pdtũ, et utriusque
ɔnexũ, l disjunctiũ. = Observa 2; q̃ etiã pres mentales copulativæ, di-
sjunctivæ, hypotheca, et siles sĩ qualtes rr simplices; but & ɔstuit q̃
especialis mg tendi in suũ obtũ: qui modũ nequit intri variari ex eo, q̃ sex
sim, l sub. dent in intelli plures cognes. = Observa 3; q̃ Catholici ɔsiderans
hoc judiũ hæreci, et Arianorũ errorũ, scit Filius Dei ẽ creatura; ut
ipsũ refutet, het aptũ correspdtiũ subto, aptũ correspdtiũ copũ, et apto-
rũ corraptũ pdto tãs judiĩ: et tñ ñ het judiũ lied, ut ẽ certũ. Cujus ratio
ẽ; qa q̃ tres aptones etiã sub sumptas tra simplũ, et apprisivo modo
tendit in obtũ; ñ ã mo detrativo, et enuntiavo, scit assentiendo
li obto: qui secũ mg ɔsalis ẽ, et integ judio, atq assatũ apprũ reprare.

Sectio 3.

argta opposita solvuntur.

Argues 1: si hoc judiũ Deus ñ ẽ equus eet simplex qualtas, daretur
species impressa simplex reptiva Dei, et equi; sed ñ datur tãs species: q̃ tale ju-
diũ ñ ẽ qualtas simplex. Mar ɔstari debet ex eo, q̃ species impressa pcedem
judiũ, debet judio pptionari. Pbatur q̃ mia: q̃ tres res reptant obta dispa-
ria; sĩ ñ datur species impressa, q̃ reptet obta dispara: q̃ ñ datur species sim-
plex reptiva Dei, et equi. = Ɔfirmat: species rr indivisibilis nequit rep-
tare obta dispara, scit Deus, et equus: q̃ judiũ rr indivisibile nequit

xeptare obta dispara, Deus videt, et equus. Sequa liquet a paritate. Ans d suadet ex eo, qd spes impssa impsa a Deo vt reptiva Dei ut tam nequit deservire ad aliud obtum cognoscendum.

Reo ad anteqs ndo maj: cujus pbao n urget; qa spes impssa n dect judio cognoscendi in oibus: siquidem n dect causa here via pdta ppria effus, qdo causa equivoca e: sed debet cognosci, quatenus sit potens dare ee effui; ideo lcet indivisibilis sit, potest ee causa divisibilis. Patet explo visionis beatae, q indivisibilis re e; et tn pdit ab intellu, et lumine gloriae tqm a causa adaequata re divisibili, ut liquet. = Ad cfrm pro anti, no cq. Dispar e; qa spes oritur ab obto, qd n potest mittere spem vt reptivam sui ut tam, et sul reptivam alterius obti diversi pnd diversi: unde spes impssa a Deo vt repra Dei ut tam n potest ee reptiva equi pnd equi. At judicium oritur ab intellu, qui n depdet ab obto qad elicientiam suorum actuum. Breviter: spes limitatur ab obto; qa ab lo orit: judicium vo n limitatur ab obto; qa n orit ab ipso; sed orit ab intellu potente per eundem acum plura attingere. = Nota, ans cfrm a nobis sedi de spe impsa ab obto: qa n implat spes uusalis (qm Theologi omnes Angelis concedunt) q sit reptiva obtorum plurium etiam ut divisilium.

Reptbis: spes disparae nequeunt deservire ad judicium, si hoc sit re indivisibile; sed tales sunt spes Dei, et equi: ergo nequeunt deservire ad hoc judicium Deus non e equus, si re indivisibile sit. = Disquo maj: spes disparae inter se, et n subordinatae uni potentiae nequeunt deservire ad judicium; cdo maj: disparae inter se, subordinatae tn uni potentiae, no maj: et silr dista min, no cq. Ratio e: spes Dei, et spes equi lcet inter se disparae, qa tn subordinatae sunt uni, et eidem potentiae cognoscitivae possunt deservire ad

acz indivisibz; quz videat sub eis tai ztia zponere valent causz adeq-
tz tam az xx simplia, et indivisibilia, ut nuxo anteri dictz e.

Arguest:

qui audit zpnz vocalz, vg istz Dez e bo, prius apprendit Dez, de-
inde copz, et tandz bonz; pt pusse boc zpto. judicat, Dez ee bonz:
q judz stat in triplici apione. = Ifmat: apbsio zpta n e sim-
plex qualitas: q paritz judz. = Ad argtz neo zsa mar, vdo min;
qa intlz n judicat, Dez ee bonz nisi p az, qui sit asensz de
zvinctia Dni, et bonus: qui asensz n bet ex eo puse, q la ob-
ta apprendat. Rao e; qa intendz audita zpne vocali, intlz se
suspendit ab asensu, et disensu; qa neq ad asensz bet moti-
vz, neq ad disensz: et tn tunc casz intlz bet apiones ad subtz,
copz, et pdtz tantas: q n sufficiunt ad judz tres apiones. = Ad zfz
no am; qa apbsio zpta e qualitas xx simplex, et so vx, et zplenz
zpta: disert vo ab apione simplici; qa hec zestat suz obtz ad mz
unicz; zpta ad mz pluriz.

Argues 3: ideo nec Deus, nec Angli
cognuunt zponendo, et dividendo; qa eorz judia n s qualites zptz;
pt nos cognimz zponendo, et dividendo: q utuz judz e qualitas
zpta. = Ifmat: discz zpoit ex plulz judiis: q paritz judz ex plu-
bz apibz. = Ad argtz no mar zpz causalz; rao d n e, q ibi as-
signat; pt qa nec judz Divinz, nec Angez supponunt apiones
zvias subti, et pdti, quales judz utuz q se supnit. Hinc e,
q utuz judz asmativz zponit; qa intlz zjungit extrema la, q
p zzvias apiones exarit intlz dista; ngvz vo divit, qa
intlz ngat unz zceptz de alio zzceptu. = Ad zfz zso ant,
no zq. Dispas e; qa discz e usualiz zgressio intlz ad aliz cog-
nz ex

detractione alterius compositionis; hinc a recepto sensu non salvatur, stante multiplicitate judicii: imo tamen multiplicitatem essentialiter exigit. At judicium essentialiter est enunciatio unius de alio; hinc a recepto sensu non salvatur in multiplicium apprehensione; ut constat in eo intellectu, qui tales apprehensiones elicit, et tamen a judicio suspendit.

Argues 4: si judicium istud ens Deus est justus, pro natura sit simplex qualitas, eodem modo respiciet Deum, ac equum: ergo negabit rationalitatem de Deo, sicut negat de equo; sed hoc falsum est: ergo et illud, ex quo sequitur. = Resp. neg. anti: nam judicium licet indivisibiliter respiciat Deum, et equum; sed equum, et non Deum constituat, et denotet rectum subjectum; ideo de equo, et non de Deo rationalitatem negat. Et hoc modo licet judicium res indivisibilis diverso modo tendit in objecta diversa; sicut actus perfectus contritionis res indivisibilis diverso modo tendit in objecta diversa; nimirum in Deum, et peccatum. = Dices: si judicium est simplex qualitas, non dat majorem rationem, cur, in hac propositione Deus est homo, Deus sit subjectum, et homo praedicatum. Nego; quia tale judicium ex suo modo intrinseco reddit hoc enunciare hominem de Deo, et non e contra.

Argues 5: propositio vocalis est signum mentalis; sed propositio vocalis est res divisibilis: ergo etiam mentalis. = Dist. prim., neg. cons. Disparitas est; quia in nulla determinata voce potest stare enunciatio unius de alio: ideo ad vocalem enunciationem plures voces requiruntur. At propositio mentalis dicit specialem modum cognoscendi, sicut enunciandi; quem modum in unico, et indivisibili actu recipit, talis ut pluribus apprehensionibus sine nequeat. = Observa; quod paritas argumenti probat nimis: siquidem probat, quod nullus terminus mentalis est simplex qualitas; sicut nullus vocalis est qualitas simplex: siquidem omnis terminus vocalis constat syllabis, quae successive conferuntur. Recole dicta a numero 981.

Ad calcem sectionis nota 1; quod judicium mentale se habet quoad aliqua sicut vocalis propositio; videlicet quoad esse enunciationem unius de alio: non autem se habet quoad omnia, ut liquet. = Nota 2; quod ipso antithesa

in

reptat ratione figurae, et simultaneis cum aliquo determinato obiecto: ideoque non potest se extendere ad plura obiecta disparata: non sic ipse intellectus, qui ab intrinseco sui reptat, potestque reptare plura et plura, et plura disparata, ut patet in cognitione Divina indivisibili. = Nota 3; quod sicut identitas praedicati cum subiecto est etiam identitas subiecti cum praedicato, quia constat duplici identitate non distincta; ita judicium quia constat duplici comparatione non distincta, est comparatio praedicati cum subiecto, et subiecti cum praedicato. = Nota denique; quod Philosophus lib 3 de anima cap 6 dicens: in quibus ergo falsitas, et veritas inest (intellige in judicijs) in hisce compositio quaedam iam est conceptuum: intelligendus est de conceptibus obiectivis; quia compositio consistit in eo, quod apprehendit intellectus subiectum obiectivum, et obiectivum praedicatum: deindeque per judicium componit utrumque obiectivum conceptum affirmando unum de altero. Videatur pro Sequiendo disputatio 2 quaestione 4 hypothesi secunda.

Disputatio 2.

de judicio prout vero, et falso.

Sectio 1.

in quonam pro formali consistat formalis veritas, et falsitas judicij.

Suppono 1, nostrum non procedere de veritate transcendentali, quae est proprietas entis realis, nec de veritate morali, quae consistit in conformitate locutionis externae cum judicio interno loquentis; sed solum procedere de veritate logica, et enunciativa, quae opponitur falsitati; quarum utraque est qualitas judicij. = Suppono 2, duplicem esse conformitatem judicij cum obiecto: prima est physica, ad quam requiritur, quod sicut in esse physico, et entitativo sit, sicut est in esse entitativo obiectum: secunda est logica, sive intentionalis, ad quam sufficit, quod sit obiectum in se, sicut per judicium reptat, et enunciat. Igitur ad physicam, et realem conformitatem cognitionis cum obiecto requiritur, quod in cognitione reperiantur praedicata illa, quae reperiuntur in obiecto: videlicet quod sit accidens, aut substantia; si obiectum accidens, aut substantia sit: et insuper quod tantum ea, quae obiectum non significant, et physice sub ea existant. Et hinc

Suppono 3;

ɔformitas physica neque reperiri in quolibet judicio vero, neque in illa posse ɔsistere in-tllis, et logica ɔformitas. Ratio primi est; quia vera judicia verae actualia sunt, et ipso-rum objectum interdum substantia est. Ratio secundi; quia aliter atque intellectus Divinus non esset verus; nec intellectus ɔformes objectis: tum quia si tendunt prout objecto ipsius Deus, ab ip-so vere non differunt: tum quia si tendant ad futura, haec actualiter physice non existunt: tum denique quia si tendant ad creaturas, cum hae physice, et entitative non ɔformant, ut est evidens. = Suppono 4; posse procedere de veritate enuntiativa formali, non vero de radicali, et illativa. Explicatur: veritas radicalis, et illativa stat in existentia, quam aliquis intellectus habent, ut ɔformentur cum objectis, si ut veritatem formalem habeant. Sic actus supernaturalis fi-dei, quo credimus SS. Trinitatis mysterium, est et radicaliter, et formaliter: ra-dicaliter, quia exigit, et connectit cum objecto, ut sic ipsum actus repraesentat: est enim infallibilis, et speciatim verus; ideoque determinatus est, et connexus cum eo, quod objectum sit, sicut sic ipsum re-praesentat: est praeterea formaliter verus, quia logice, et intellectualiter ɔformatur cum suo objecto.

His sup-positis sit vera sententia: formalis veritas judicii consistit pro formali in ɔformitate intelli-gentiae cum objecto; et falsitas in difformitate opposita. Ita omnes Doctores nostri cum Eximio Suarez, et P. Oviedo, Arriaga, et Hurtado apud P. Ber-nardo lib. 2 de anima disp. 5, sect. 1. = Probatur sententia: juxta Philosophum 3 metaph. cum textu 2 ab eo, quod res est, vel non, oratio vera, vel falsa dicitur: quod oratio est vera ex hoc praecise, quod objectum sit in se, sicut enuntiatur; et oratio est falsa ex hoc praecise, quod objectum non sit in se sicut enuntiatur. Major sic; quod praecise ratione logice ɔformitatis objectum est in se, et praecise ratione difformitatis logice objectum non est in se, sicut enuntiatur: ergo in illa ɔformitate veritas, falsitasque in hac difformitate pro formali consistit.

Confirmatur 1: praecise intellecta illa ɔformitate, intelligitur formaliter veritas formalis judicii; et tali ɔformitate praecise non intellecta, veritas formalis non intelligitur.

sibiq. pcise intla pdicta disconte. pa intelgit falis faltas; et bce n intelgit pa, n intla pcise disconte la: q. vtas falis in sconte intlis ssist; et faltas in disconte opta. = Ssmat 2: D. Thas 1 pte q. 16. sic falq veritq desit: e sconitas ag intlq, et obti; d. tam sconitas n e phyca: q. loqa, et intlis. q. in sconte intli ssist vertas D. Thq vtas falis judi. Rao mia e; qa aliq cogtio Dinauica obtq creatq n eet va: sigdq in ee phyco, et entivo n e sfor cq tai obto.

Ex dictis colis 1 stra aliquos pcertim Thas, veritq falq n ssistere in relne supadita, sive sit relao raonis obva, sive pdmbri phyca. Rao e; qa pcise intectio aug, et obta absq relne aliqua, intelgit, qr obtq se heat sint reptat p ag, et sic ag e vq; l qr n se heat sint p ag reptat, et sic ag e flq. Praeterea ag Dini intlq ss ab aeterno pa vi absq relne supaddita: q. si liq ag mai intlq absq supdta relne raunt pa vi. = Colis 2 stra alios citatos a Sarmitanis; vtaq falq n ssistere in sconte ag mai intlq cq cogne Dina. Rao e; qa cogtio Dina e pa vaq sconitq intlq sui cq obto: q. pariq cogtio creata.

Colis 3 stra p Illustrado, et Alphonsq; q. in actibq xx Sistis ab obto vtas (sut etiq faltas) e ptim xx intra, et ptim xx extra ipsi actq. Rao e; qa ut sstat ex Aale, et D. Thma citam falis vtas e intlis sinitoaq, et obti; tam q sinitio n e adeqte xx intra actiu; et ssq ptim intrinca, et ptim xx extra; sigdq tam q ag, ps q obtq sstiuit. = Colis tandq, obtq n ee so motatq veritatis, pt veritatis ssti-vq. Rao e; qa pcise n intlecto, qr obtq se heat, sut p ag reptat, n intelgit pa vtas mentatis judi.

Sectio 2.

Solvuntur objectiones.

Objicies 1: Deo displicet falsitas hujus judicii Deus non est trinus, et placet veritas istius peccatum est fugiendum; At Deo non displicet objectum primi actus, nec objectum secundi placet: ergo nec falsitas primi, nec veritas secundi constituitur per objectum. = Confirmatur: veritas est perfectio actus: ergo est adaequate intra actum vitalem. = Ad argumentum distinguo primam majorem: Deo displicet falsitas reflexive sumpta; concedo: abstractive sumpta; subdistinguo: secundum aliquid sui; concedo: secundum omnes suas partes; nego majorem. Secunda pars similiter distinguenda est. = Igitur Deo displicet falsitas licet actus reflexive sumpta; id est; actus cum suo objecto: placet et veritas secundi actus reflexive sumpta, id est, ipse actus vitalis. Ceterum non ideo displicent Deo omnia constitutiva falsitatis; nec omnia constitutiva veritatis Deo placent. Sic displicet peccatum sibi coexistens: et tamen non displicent Deo omnia constitutiva coexistentiae; alioquin displiceret sui ipsius existentia.

1000 Ad confirmationem distinguo antecedens: veritas reflexive sumpta est perfectio actus; concedo: veritas abstractive sumpta; subdistinguo; secundum aliquid sui est perfectio actus; concedo: secundum omnes suas partes; nego antecedens, et consequentiam. Constat solutio ex paulo ante dictis. = Instabis: si veritas non est perfectio adaequate intra actum, sequeretur 1, non posse assignari rationem, cur intellectus noster inclinet naturaliter in veritatem: 2, judicium circa futurum non esse actualiter verum, cum non existat actualiter objectum: 3, aliquem actum esse verum constitui per falsum, verum judicium hoc ista propositio Petrus est equus est falsa. Atqui haec omnia absurda sunt: ergo etiam illud, ex quo sequuntur.

Ad instantiam nego primum sequelam; assignamus enim rationem, scilicet quod intellectus noster naturaliter inclinat in notitiam rerum ut sunt in se; quae notitia consequitur per actum ab externo verum: unde naturaliter inclinat in actum talis tendentiae, ut ab externo, scilicet ab objecto denominetur verum accipiat.

secundus sequela etiam nio; qa ut judiu circa futurum sit actlis vi, sufic, qd obtm sit futurum: qvis d actlis ptoyiu n existat; tn actlis ofnatua loqe eq judicio, qa requirat ut e in se. = Deniq 3. sequela odo; qa n e absurdus, qd aq verus reflexus supra aq fls, ostuat in ee verû q falsg aq directi: sut n e absurdus, qd aq ofnis reflectem supra difornis, ostuat in ee ofnis q aq directi difomtaq.

Opnie notabis; qd actib intlg Divi nqnat faltas; n qa veritas falsi sit bis adqute intea; d qa ti ps esfaliz radicaz vi. Silis pportione servata, discurrendus e de actg suq creatq, et supernalis fidei; qui oes ps radicaz esfaz vi: undetales aq ps intie radicaz vi, n d intie fn. Veritas q radilis aq fidei dirq vq ssist in detraone, aut esfali exigentia, qua pdicta aq exigit. obtq se bene sut q ipsq requirat; et raone istq dis radicalis aq dit infalibilis. = Insuper notabis; qd aq intlg neq q suq esfq e ofnis obto, neq q suq esfq e obto difnis; taes d dominus ps ptim extq. sut Deq albg neq e q suq esfq silis in albne, neq q suq esfq disilis Deo albi.

Ob-

ijcies 2: si vtas falsi ssisteret in pdicta ofnte, aq vq creatq tatq ad Deq eet gqie q fectq, ac actq intlq divi tatq ad creq; nd veritas utriusq actq ostueret q Deq, et q creq; d e fls: q etiq tned, ex quo infeat. = Ns mar; qa aq vq creatq n dicat eq Deo; et sqq ne q fnis infitq: actq vo intlq divi e infitq q fnis. Nec urget pbaomeni adjuncta; eade ps pbat, qd veritas liq aq creati abstractive sumpta e gqie q fecta, ac veritas aq divi; qd ne absdq: sut absdq ne, qd simdo creanq eq Deo abstracive sumpta sit gqie q fecta, ac simdo Deicq crea-

Objicies 3: actus veritas affirmans, Deus currere, habet pro suo esse repraesentare Deum currentem ut est in se: ergo pro suo esse est verum. = Confirmatur: bonitas moralis est adaequate intra actum voluntatis: ergo pariter veritas logica actus intellectus. = Ad argumentum distinguo antecedens: habet pro suo esse repraesentare Deum currentem ut est in se, secundum quod hic terminus dicit in recto; concedo: secundum quod dicit in obliquo; nego antecedens, et consequentiam; quia licet repraesentatio sit de essentia actus: at non est de hujus essentia, quod Deus, et cursus dentur sicut pro actu repraesentantur. Deum dicit in recto; secundum vero in obliquo in hoc termino: actus repraesentans Deum currentem ut est in se. = Ad confirmationem omisso antecedente, quod iuxta plures Theologos falsum est, nego consequentiam. Disparitas est, quod actus voluntatis habet bonitatem moralem pro hoc praecise, quod sit prosecutivus objecti apprehensi ut boni moraliter, licet in se bonum non sit; at actus intellectus sit formaliter verus, quod objectum se habeat in se, sicut pro actu repraesentatur.

Objicies 4: bonitas actus voluntatis formaliter consistit in conformitate cum voluntate divina: ergo veritas actus intellectus in conformitate cum divina cognitione. Ratio consequentiae est; quia sicut voluntas divina est mensura actus creati voluntatis; ita cognitio divina mensura est actus creati intellectus. Nego antecedens. Ad probationem consequentiae dico, divinam cognitionem esse mensuram non falsi, sed illarum actuum creati intellectus (idem dicendum de divina Voluntate respectu actus voluntatis creatae.) Est mensura illarum; quia est signum infallibile internum veritatis creati actus intellectus, quod hic cum divina cognitione conformatur. Non est mensura falsi judicii creati; quia hoc pro priori ad conformitatem cum divina cognitione, formaliter mensuratur ab objecto; quod quidem prius recipit ex natura sua ut terminum suae repraesentationis; et pro conformitatem cum eo constituit judicium in esse formaliter veri.

Ad finem observa; nullum posse esse formaliter, et intensive magis verum, aut magis falsum, quam est altera. Ratio est; quia veritas, et falsitas formaliter, et intensive sumptae consistunt in indivisibili. Unde propositiones istae: omnis homo est equus, Deus est equus, si sumantur inten-

intensive fls; licet prima fla sit pluribus titulis, quam secunda: et ideo prima non extensive major fla sit. Similiter discurre de propositione disjunctiva copulativa, quae vera potest esse pluribus titulis, ac proinde verior extensive, quam disjunctiva copulativa. = Altera 2; quod judex denat loqui verum in passe qua est extrinseca ipsamet alteri, quae est intellectio ... objecti ipsius objecti loqui ipsum: et quod judex capax hujus denominationis loqui veri; ipsius autem capax non est objectum repraesentatum. = Altera denique, quod objectum est mensura veritatis non adaequata, sed inadaequata, videtur aq: quia ... ab eo, quod objectum est, vel non est, propositio vera, vel fla est.

Sectio 3.

utrum eadem propositio possit esse simul vera, et falsa?

Notandum est, propositionem procedere de propositione circa idem objectum, et de propositione circa objectum diversum. Loquendo quod de propositione circa idem objectum negative respondent fere omnes Doctores. Loquendo autem de propositione circa diversum objectum duplex sententia est: prima, et communior negativa, quam tenet Eximius Doctor disputatione 9 metaphysicae, et quam Hurtado, Arriaga, aliique plures: secunda est minus communis affirmativa, quam citant pro Cardinali de Lugo, Valentia, Rijalda, Lynce, et Oviedo contro 5 de anima puncto 3. = Isti autem Auctores adducunt in exemplum hanc propositionem Deus curavit, Joannes loquitur; asserentque praedictam propositionem posse esse simul veram, et falsam, si videlicet Deus curarat, et Joannes non loquatur.

Cum Auctoribus propositionem autem nostra sententia est: nulla propositio potest esse simul vera, et fla. Probatur secundo: si eadem propositio posset esse simul vera, et fla, objectum illius adaequatum posset simul esse, et non esse simul repraesentari quod ipsius; sed hoc implicat; quia impossibile est, idem simul esse, et non esse: quod autem implicat est, ex quo infertur. Probatur major: ... esse propositio absolute vera, vel absolute fla tantum sit a

sua obto adeqto; ergo si ptio eet absolute va, obtum sig adeqtum ee sut re-
ptat ab ipsa; et si eet absolute fla, obtum sig adeqtum n ee sut ab ip-
sa reptat. = Confirmat: qa etiam sequeret, duas ctdicias ee sul veras,
et flas: qd impole e. Assumptum ostendit; qr ex eo, qd una
ctdia sit va, infert alteram ee flam; et ex eo, qd una sit fla,
infert, alteram ee veram: ergo si una e sul va, et fla, sequit,
qd altera sul e fla, et va.

Rndis ex ctrariis; qd lcet predictae raones
bn pcedant intervent circa prom erga idem obtum; n tn circa prom erga obta diver-
sa, qualis e la Drus currit, Joannes loquit. Rao; qa hec ptio disparate
reptat cursum Dni, et loqum Joannis: atq adeo n reptat utrumq ad modum
unius obti; sed ita reptat cursum Dni, ac si nl aliud reptaret, et silitr
loqum Joannis. Unde sut va absolute eet ptio la, q currente Dno, qd
unice asmaret; et absolute fla eet la, q n loqte Joane, qd asmaret
unice: ita pdicta ptio propter duas raones sul e absolute va, et fla. Ad
mes quo ligno palmare potest ee equale, et inegle; cfrme, et dif-
frme duplici ligno uni palmari, alteri semipalmari: si hec
duo ligna disparate accipiant.

Reijcit Aio ista: l adeqtum obtum hig
pris tm cursus Dni, aut tm loqtio Joannis; l n? Si primu: qd
la ptio nl nisi cursum Dni, aut nisi nl loqum Joannis reptat; hoc
evidenter flm e: qd Aio nulla. Dbat prima sequa: tais ptio nl nisi
sui obtum adeqtum reptat; qd iuxta responsum obtum hig adeqtum e tm
aut cursus Dni, aut tm loqtio Joannis: ergo nl nisi cursum Dni,
aut nl nisi loqum Joannis reptat. = Itaq insuper i, et infero: qd
la ptio e so fla n currente Dno, aut n loqte Joane; et so va
currente Dno, aut loqte Joane: qd numq e sul fla, et va.

Dbat cqua pma: tan ptio jo e va p hoc pcise, qr cfmet cu suo obto adqto; et jo e fla p hoc pcise, qr difmet suo obto adqto; atqui iuxta resp^m adqtus ipsius obtu e tm mors Dri, aut tm loqtio Joanis: q.

Si d secda pars disjunctiui pti nuero antecedti eliyat; infero: q adqtus obtu pdictu pnis stat in utroq sul obto, scet in morte Dri, et loqne Joanis. Cqua e evidens; qr pptu mors Dri nl reptat ab la pne, nisi loqtio Joanis: acpde si lis obtu adqtus n stat in solo Dri morte, nec in sola Joanis loqne; q stet in utroq sul necesse e. Tunc sic; d q tio e jo fla, qdo n cfmat cu suo obto adqto: q la ptio erit abslue jo fla, si n cfmat cu suo obto adqto; atqui Dro morte, et n loqte Joanne, ptio la n cfmat cu suo adqto obto: q e abslue jo fla: q n e sul fla, et va.

Explones lignorum ab adversariis allatu nullu e: siquidem ut lignum pnicare abslue qste dicat n decet necessio cparari cu o sul ligno, cu quo cparale e; ut d ptio qris dicat abslue va, decet necessio cparari cu oi sul obto, qr p ipsu reptat, ut probatu e. Et liquet in hac pne oio ho morit; q unico hine n morte, abslue e jo fla; et n e abslue va, lit cteri morant. Si dicas, qr hoc ptio reptat oes hines p modu uniq; la d reptat mortu Dri, et loqnu Joanis p modu plurium, et diversorum obtorum; respondeo sic: q semp veru e, qr ut ptio dicat abslue va decet cparari in ce reptivo cu oi obto p ipsu reptato, sive reptet p modu uniq, sive p modu plurium. Et hoc n evit in cparaone lignorum: q explu ledi nullu e.

Observat; qr hoc ptio Dru morit, Joanes loquit, det duas copas ppalis, ac pde e ptio cpsta. E q saltu va, l copa, l disjunctiva. Si copa e, sufit ut

et n̄ va, q̄ una pars ejꝫ fla sit. Si disjunctiva ē, nexit fla, si una pars ipsiꝫ sit va: unde nꝫ ē sul va, et fla. = Obsva 2; q̄ p̄dictꝫ pri in su copꝫ dcet sdi q̄ hanc disjunctꝫ impprꝫ l. Xꝫ n̄ cuxait, l Joanes n̄ loquit. Ipsi ð in su disjunctꝫ dcet sdi q̄ ipsꝫ neq Xꝫ cuxait, neq Joanes loquit; iuxta docnꝫ in sumlis traditꝫ nuxo 364.

Sectio 4

respondet oppositis.

Opnes 1: supnamꝫ, q̄ Deus cꝫ Xo ineat hoc pactꝫ: si pma ptio à te plata sit va, statim dabo tibi graciꝫ, aliꝫ eam n̄ dabiꝫ. Supnamꝫ insup, q̄ pma ptio plaa à Xo sit hęc n̄ heo grꝫ; eꝫ sic: l tais ptio ē va, l fla: si va: q̄ statim Deus Xo ofert grꝫ; alioqui suꝫ pmissionꝫ n̄ impleret: q̄ tais ptio ē etiꝫ fla; qa negat existꝫ gratꝫ in Xo, qdo in Xo exist gra. Si ð fla ē: q̄ etiꝫ ē va. Pꝫ qa l Xꝫ het grꝫ, l n̄: si n̄ het va ē, ut pet. Si het etiꝫ va ē; qa Deus n̄ aliꝫ Xo oferret grꝫ: q̄ tais ptio ē sul va, et fla. = No supstꝫ, et argtꝫ ruit; n̄ impossibile ē pactꝫ tud, si pvideat Deus, grꝫ à Xo pferendꝫ, ee hꝫ n̄ heo grꝫ: implat ð, q̄ Deus impleat, et n̄ impleat pmissionꝫ suꝫ; et q̄ in eodꝫ insti Xo infundat, et n̄ infundat gra.

Opnes 2: supnamꝫ, q̄ Xꝫ videns Pꝫ cogitabundꝫ heat hoc judꝫ, Pꝫ nunc het judꝫ vꝫ, et q̄ Pꝫ heat ipsud Xꝫ nunc het judꝫ flꝫ. No sic: si judꝫ Xi ē vꝫ, pfmat cꝫ suo obto: q̄ etiꝫ ē flꝫ; qa obtꝫ judꝫ Xi ē judꝫ Pli; P̄ hoc afmat, judꝫ Xi ee flꝫ: q̄ si judꝫ Xi pfmat cꝫ suo obto, ē judꝫ flꝫ; si vo judꝫ Xi ē flꝫ,

ñ afirmat cũ suo obto; et obtũ judiũ Dei ĕ judiũ Dlĭ afirmans, judiũ Dei ee flũ: ḡ judiũ Dei ñ ĕ flũ: ḡ ĕ verũ, et sqz simul verũ, et flũ.

Ne suppositionẽ; qa casũ impossibilẽ ĕ; si semel supponat, ut argtũ intendit, qd judiũ Dei hĕt p̄ suo obto judiũ Dlĭ. Rao impossibilis ĕ; qa judiũ Dei eet, et simul ñ eet conforme suo obto, qd ĕ imposle.

Opponẽs: casu quo in instī a nulla existeret ptio, nisi hęc: in instī a existit aliqua ptio fla, tũs ptio si ĕ va, verũ exit, qd ptio in tali instanti existens ĕ fla: et cũ sola la tunc existat, ipsa eo ipso, qd sit va, exit fla. Si ꝯ fla ĕ, verũ exit, qd ipsa enuntiat: unde la eo ipso, qd fla sit, exit va: ḡ simul va, et fla. = Istũ argtũ efformari potest in hac pne, oīs ptio ĕ fla; et in ista, ego sũ ptio fla, aliisq̄ silibꝫ, q̄ appellant pnes se ipsas interimentes, inexplabiles, falsificantes, reflexivę, et insolubiles.

Respdet ad argtũ, lā pnẽ, si loquat de alia à se dista, fore pnẽ flā. At cũ loquat de se ipsa reo; impossibilis ee: siquidẽ iā duplex contradictoria eet simul fla; et praeterea idẽ simul eet, et ñ eet; qd imposle ĕ. Siliẽ respdet ad alias duas pnes, et siles: oēs ꝯ impossibilis ss utpte involventes contradictionẽ. = Colit 1; qd impossibilis ĕ oīs ptio mentalis ita reflectens supra se ipsã, ut de se faltẽ enuntiet. = Colit 2; qd licet scribant, aut pferant lẽ voces, imposle ĕ, qd mens hĕt judiũ, qd lis vocibꝫ respdere videt, ppt̄ pdictẽ implicationẽ, q̄ inevitabilis ĕ. = Colit deniq ppt̄ eandẽ raonẽ, qd ñ possunt reflectere supra se enuntiando de se ipsis faltẽ pnes lẽ, vocales, l scriptẽ sint.

Oppones 4: hęc ptio

Dei est Joannes loquitur, æquivalet duabus simplicibus, quarum una enuntiat verbum Dei, et altera unice loquutionem Joannis; sed ex his altera potest esse vera, et altera falsa: ergo illa potest esse simul vera, et falsa. = Confirmatur: possibile est, quod aliquis unico judicio assentiat Incarnationi propter auctoritatem Dei revelantis, et simul dissentiat existentiæ Anglorum ex testimonio humano; sed tale judicium esset simul verum, et falsum: ergo possibile est judicium simul verum, et falsum. = Resp. ad argumentum distinguo majorem: hæc propositio Deus creavit Joannes loquitur æquivalet duabus simplicibus quoad aliquid, concedo: quoad omnia; nego majorem: et consequentia minorem, nego consequentiam.

Itaque propositio illa repræsentaret creationem Dei, et loquutionem Joannis, quod quidem sed duas illas simplices repræsentarent: et in hoc illa æquivaleret duabus simplicibus. At neque solus creationis Dei esset objectum adæquatum totius propositionis, ut est respectu unius simplicis; neque sola loquutio Joannis, ut est respectu alterius simplicis. Unde altera ex simplicibus potest esse absolute vera, et altera absolute falsa: ex quo non infertur, quod adæquatum objectum unius sit, et simul non sit, prout sed ipsum repræsentatur: hoc autem sequeretur, si illa propositio composita esset simul vera, et falsa; et ideo quoad hoc non est paritas. = Ad confirmationem consequentia majorem, nego minorem: quia judicium illud esset absolute falsum, non autem esset verum: siquidem esset propositio copulativa, cujus una pars vera esset, et altera falsa: unde esset propositio solum absolute falsa. Nota vero, quod tale judicium non esset actus fidei supernaturalis, quia actus fidei divinæ non potest subesse falsitati circa objectum materiale ipsius, sive objectum creditum.

Oppones tandem: propositio ista gallus est homo est una, et eadem; atqui simul est vera, et falsa: ergo eadem propositio potest esse simul vera, et falsa. Probatur minor est; quia si loquatur de homini Franco, vera est; si autem de avi, est falsa. = Eodem stilo argumentis possemus dicere, tamen propositionem neque esse verum, neque falsum; quia si loquatur de

de bove franco, n̄ē fla; si ꝰ de avi, n̄ē va. Hc no max, et resꝰ arḡtū. Sꝰ si ꝓtio la mentalis sit, eꝰ in mente n̄ dent tot ꝯgrōu, ꝯtio n̄ē una, et eadȝ, ꝓt duplex: una, q̄do loquitꝰ de bove franco: altera, q̄do de avi loquitꝰ. Si ꝓtio vocalis sit (pariter discurre de scripta) licet vox galli materialiter sumpta eadȝ sit; n̄ tn̄ for. ꝯsideraa, sive ut ē tȝ logꝰ; ga virtꝰ significativa avis diversa ē à virtute significativa bovis galli: unde vox la quā afecta prima virtute ē unȝ tȝ logꝰ ꝯstituens unȝ ꝓpȝ; et quā afecta secunda virtute ē aliȝ tȝ logꝰ ꝯstituens aliȝ ꝓpȝ diversȝ: ꝓtēq̄ ꝓtio n̄ē una, et eadȝ, ꝓt diversa. Siliter discurrendȝ de q̄bet alia ꝓne ꝯgrua.

Sectio 5.

utrum eadȝ ꝓtio possit transire de vera in falsȝ, et ē ꝯtra?

Certȝ ē, ꝓpȝ necāo vȝ n̄ posse transire in flȝ, nec ꝓpȝ necāo flȝ posse transire in vȝ. Deinde certȝ ē, ꝓpȝ tȝ vocalȝ, tȝ scriptȝ posse transire de va in flȝ, aut ē ꝯverso; suppo ꝓt q̄bet ex hīs ꝯtingȝ va, aut fla sit. Dissensio igitur difficultas solum vadit de ꝓne mentali, q̄ sit ꝯtgȝ va, l. fla; ex suppone ꝓt sigēt tempꝰ passionis sucdȝ ꝓcisȝ raorȝ tempōis ꝓsentis; n̄ vo aliq̄d detrahȝ instans, vȝ instans a: et etiȝ ex suppone ꝓt duret ꝑ plura instia. expli gra di ꝓne hac Dȝ est durante ꝑ tria instia a, b, et c, in quorȝ 1, et 3, n̄ vo in 2 Dȝ currat.

Antene stiuȝ no 1; ꝓt ꝓtio mentalis triplicitr ꝯparari eȝ tempore: pmo ex ꝓte obti: scdo ex ꝓte mi: tertio ex ꝓte subti. Ex ꝓte obti; q̄do tempꝰ, et instans exprimitꝰ sigte ꝑ ꝓpȝ; vȝ Dȝ est in instia. Ex ꝓte modi; q̄do aliqua expecialis difa tempōis exprimitꝰ

h. cogn. prius, eo qd Deus dixit, in q exprimit h cogn. tempus praes.; aut Deus dixit, in q exprimit tempus futurum; aut Deus dixerit, in q tempus praeteritum exprimit h cogn. Denique ex parte subti, qd ptio exercite variat cum tempore, cui ptio coexistit; ut si heri habuisses propositionem hanc Deus dixit, lz variasses cum hesterno die: si vero lz hodie habeas cum hodierno die variabis; sicut iuxta Dlum cognitio cogitantis ipsius variare in potest: et experientia ipsa id ostendit, qa n minus experimur propositionem de futuro, aut praeterito praesentem intellectui nostro, qs propositionem enuntiantem de praesenti.

Dico 2; qd ptio mentalis variat, variata signatione temporis importati sive ex parte obti, l ex parte mi. Ratio; qa diversa e ptio la, q loquitur de instanti a vel alia la, q loquitur de instanti b: diversa insuper e ptio, q loquitur de tempore praesenti ab la, q loquitur de praeterito, l futuro. Et ratio a priori e; qa utrumque praedictorum tempus attingit, et repraesentat tendentia intellectus prius. = Dico 3, qd n variat ptio, variato solo tempore importato ex parte subti. Ratio e manifesta; qa la exercita signatio ex parte subti n e dicta cognitionis in genere repraesentativo, et intelli; sed e pure denominatio extrinseca prius ptionem proveniens ab ipsis instantibus prius coexistentibus; cum a opere variari possint, invariata prius, q sequitur duratura per tria instantia: inde sequitur, qs n variat ptio, variata la exercita signatione ex parte subti.

His notatis, in qu l tria asserva, qs tenent p Hurtado, Arriaga, Alfonsus, Oviedo, et Compton, quos citatos sequitur p Quiroga lib 2 de aia disp 5 sec 4: ipsis adhaerent Trinitarius q 7, et Espinula disp 4 sec 3; et n nulli Patres ex nostris. = Secunda assertio e: qs

destruunt

et ex nostris cum D Eximio disp 8 metaph sec 2 § Basques, Molina, Fonseca, Izquierdo, et Quiros disp 63 sec 2: est contra omnia omnium nostrorum Auctorum. = Cum Auctoribus 2 dicitur nostra conclusio fit: propositio mentalis potest transire de vera in falsam, et e converso.

Probatur conclusio 2 auctoritate Philosophi de praedicamentis cap de substantia, ubi inquit: nam si vera est haec oratio, quempiam sedere; si surgat, eadem haec oratio falsa erit. Ad quem D Thomas 1 parte q 14 art 15 sic ait: sequitur, quod propositio, quae semel est vera, esset semper vera; quod est contra Philosophum, qui dicit, quod haec oratio Sortes sedet est vera eo sedente, et eadem falsa est, eo surgente. Addit ibidem Angelicus Magister: cognitio nostra variatur secundum veritatem, et secundum falsitatem; si mutata re, eamdem opinionem de ea retineamus: quod uxta D Thomam, et Philosophum eadem propositio mentalis potest esse modo vera, et postea falsa; ac proinde potest transire de vera in falsam.

Si reas, Philosophum loqui de propositione vocali, urgebo sic: Aristoteles eodem modo de oratione loquitur, ac de opinione, quae non vocalis, sed mentalis propositio est: et propterea D Thomas clare ait, quod cognitio nostra variatur &c. = Si reas iterum, Philosophum non loqui de eodem numero, sed de eadem specie propositione, urgebo sic: quod Aristoteles loquatur de eadem numero propositione satis indicant ipsius verba, sicut eadem haec oratio &c. Nam sic ibidem inquit Philosophus: oratio namque eadem manet, quempiam insuper sedere; re autem mota, interdum vera, interdum falsa fit: eadem circa opinionem etiam fiunt: ergo loquitur de eadem numero propositione. Quod plane testatur D Thomas supra illa verba: sequitur, quod propositio, quae semel est vera, esset semper vera; quod est contra Philosophum.

Probatur 2 conclusio a ratione; et loquamur

copli gra de hac gre Xg curxit: tais ptio in pmo insti eet va, et in sedo fla: q posset de va in flg transire. Dma antis pars pstat; qd hge ptio Xg curxit va e, qdo Xg curxit; Sd Xg in pmo insti curxit, ut supponimg: q in tio sti eet va tais ptio. Seda pars antis pbat: ut la ptio in 2 insti va sit reqrit, qd Xg in 2 insti curxat: q ut va eet in 2 insti reqrit, qd in sedo insti Xg curxerit; atq Xg in 2 insti n curxerit, ut supponimg: q n eet va in sedo: q eet fla: q transiret de va in flg. = Pfmat: ptio de psenti dit va, l fla ab eo, qd res de psenti e, l n e; n a ab eo, qd res fuit, l n fuit; neq ab eo, qd erit, l n erit; Sd in sedo insti n e de psenti curss Xi, et de psenti e in tertio: q tais ptio in 2 insti fla e, va a in 3: q transire potest de va in flg, et de fla in vg.

Urget: la mentalis ptio qad sug integ tendtig ita se het in 2 insti, ac si tunc pmo eliceret; Sd si tunc pmo eliceret, eet fla: q qd extiterit in 2 insti n obstat. ut in 2 fla sit. Pbat mai: qa eo ipso, qd ad grg supnat, tag grg durare p latria instia, supponit, qd ipsig intea tendtia eadg e in 2 insti, ac erat in 1: q tais ptio qad sug integ tendtig ita se het in 2 insti, ac si tunc pmo eliceret: Sigdg 1, l seda pductio, sive stervatio tain ognis n imutat sug reptiong, seu integ tendtig intg in obtg.

Rebis; qd tais ptio etig in 2 insti eet va; lit in 1 insti n det actliz curss Xi: qd idg Sigcat in 2 insti, ac in 1. Sigcat q in 2 insti curssg actliz existentg q insti 1: et hoc idg Sigcat

in sedo insti: unde etiã in 2 vâe. — Rejicitur: qd flsũ ē, qd la ptio sigcet in 2 insti magis Dñi actlis exÿstis pro insti 1. Rao ē; qa ptio la, attenta psse sua intra tendia, tm sigcat tempis psens sedes psis raõis temporis psentis. Ostendit: qd ptio ð se sigcat, qd sua fali tendiã explat; atqui sua fali tendia se explat tempis ut psse tale; n vo instans a detrãs: qd ð se fr sigcat, Max ingalisa. Min ð suadet ex eo, qd diversa ē ex sua fali tendia ptio hæc Dns mxit, ac ista Dns mxit in insti a.

Ex dictis inferes 1; qd la ptio Dns mxit ex sua tendia n detrat instans a pties, ps b: qa sj lig ē hæc: Dns mxit nunc, qdo ego existo. Dig ð sic lud nunc, qdo ipsa exist, sūi n ptest ex psa tendia prii; qd aliunde sūendũ ē. Itaq si ptio coexistat insti a, hoc erit lud nunc; si insti b, instans b erit lud nunc, et sic de alijs. — Inferes 2; qd ig la ptio sigcet ex suo mo tendi tempis psens sub psa raõne temporis psentis; ogtz hanc sign retinet in quolibet insti: semp ð ex suo mo tendi idz sigcat. Rs, p coexistis prii ig detrao insti exerte ex pte subti detrat instans a, l ins b.

Inferes 3; prs afnvz de pterito posse transire de fla in vz, n ã i stra. Rao prii ē; qa si Dns ng mxit usq ad ins b, hæc ptio Dns mxit elicita in eod insti b, si ð duat in insti d, ig ē va. Rao sdi ē; qd si sugnat, Dns mxisse ante p ptio eliciat, semp va erit ptio. Hinc patet, prs negvz de pterito posse transire de va in flz, n vo ē stra. — Inferes 4; prs afnvz de futuro posse transire de va in flz, n ð

è otra. Rao è; qr si supponat, Dei mensuram in instanti, et de inceps non mensuram, hæc ptio Dei mensuret clita in instanti a, in eodem è va, et si deinceps duret, fla è. At si supponat, lz g non ee flz ex eo, qr Dei non mensura sit, ptio non erit va. Hinc patet, qr negemus de futuro posse transire de fla in vam, ut vo è otra.

Sectio 6.

pro argumentorum solutione.

Argues 1: ut hæc ptio Dei mensurat sit va, dent dari mensura Dei pro oi tempore pro eodem importato: qr nequit transire de va in flam. Rao sequela è; qa ut ptio la ect fla requirebat, qr mensura Dei n dent pro aliquo tempore pro eodem importato; implicat n, qr dent pro oi tempore importato pro eodem, et sul pro aliquo n dent. = Confirmat 1: veritas dicis prius n sumit ex obto secundum se; sed secundum tempus importatum pro eodem; atque implicat contradictionem, qr obtum sul existem pro tempore importato pro eodem, pro eodem n existat: qr implicat, qr lz de va in flam transire. = Confirmat 2: ptio la ex se, et ab intrinseco n minus dent respectare tempus, qm Dei; sed n potest variare repraesentationem Dei: qr nec respectionem temporis: qr requirebat, ut posset transire de va in flam.

Reo ad argumentum distinguendo ans: ut hæc ptio Dei mensurat sit va, dent dari mensura Dei pro oi tempore pro eodem importato tunc qdo exist ptio; nego ans: pro oi tempore pro eodem importato ante, l potest, qdo extitit, l extitura è ptio; no ans, et sequentia pbao solutione dissta è. Itaque predicta ptio absolute ex parte subjecti significat unicum ipsum sibi coexistens (et hac ims dit ex tempus lit importatum: sigillatim tempus essentialiter dit successionem prioris, et posterioris.)

Ut p. la ptio va sit in instti a, in quo ipsa exist, sufit, qd det ..., qui ipsa existit, sufficit, ut det
... eodem instanti; et qd e ... tempus tunc imptatum ...
... At n requirit, ut det ... instti sequente, neq pro instti antdte; quia in instti a, in quo la ptio exist, neq importatur
... in praeteritum, neq in futurum. Unde si in primo instti,
cum coexist tam ptio, det ... ptio va e; quia dat ... ...
pore tunc imptato ...: erit a fla in 2 instti, si in lo n det
...; quia n dat ... tempore ... imptato tunc, quo ptio exist.

At

... maa: veritas tam prius n sumitur ex alto sed ... se, ... sed
tempus ... imptatum tunc, quo ipsa ptio exist; ... sed tempus ...
... ante, l post imptatum; ... maa: et ... mia, ... Stio eadem
e, ac la, ... argumento ... determinat. Et potest ulterius expla-
ri, ... exemplo ... prius ... Deus ... ; ... ...
potest transire de va in flam, et e ... Cum tn semper maneat
eadem tam ptio. = At 2 ... maa: ptio la ex se, et ad ...
n minus ... tempus ex pte modi, ... Deus; ... n minus
... ex pte subti tempus, ... Deus; ... maa: et ... mia, ...
in su distrio.

... tempus ... Deus ..., ac invariabiliter; et eodem
mo ex pte modi ... tempus ... sub ... ratione temporis ...
At ... ex pte subti ... et
variabiliter tempus sibi successive coexistens, ... sufit, ut de va possit
transire in flam. Unde ptio la ... va tunc ..., Deus ...
in hoc instti, in quo ego existo: ... in 1 instti ... ad ...
ex pte subti ..., sed in 2; et in 3 tertium. = Nota 1, qd ptio
la ex pte modi nec collective, nec disjunctive, ... abstractive ...

la instia sub praecisa ratione temporis praesentis; quia ratio est quaevis particularis quod unumquodque ex his talibus instantibus, pro quo unumquodque coexistit.

Et hinc nota; quod talis propositio non significat tempus ex parte obiecti; ex parte ad me significat tempus praesens abstractive, quia signum semper retinet; significat tempus ex parte subiecti debet esse sibi successive coexistens: quia significatio ex parte subiecti absque inconvenienti mutari valet. = Nota 3; quod sicut haec propositio de subiecto indefinito aliquis homo sedet non aequivalet propositioni de subiecto particulari: ita nec propositio temporis praesentis indefiniti (qualis est haec Deus creavit) aequivalet propositioni particulari de tempore praesenti. = Nota denique; quod talia instantia non possunt sub ratione in ratione temporis praesentis, possunt tamen successive: ut a ratione temporis praesentis abstrahat ab instantibus pluribus sufficit, quod unumquodque possit esse successive praesens.

Argues 2: ut propositio ista mentalis Deus creavit sit vera sufficit, quod pro illo creat subiecto secundum aliquid esse praesens imaginarium per copulam, sicut secundum esse 1: quod licet Deus in 2 instanti non creat, in ipso vera erit propositio, sicut fuit in 1. Maior probatur: ut propositio ista de praeterito Deus creavit sit vera, sufficit conventia praedicati ad subiectum secundum aliquid esse praeteritum imaginarium per copulam: et similiter dicendum de ista de futuro: ergo pariter. = Confirmatur: propositio la mentalis Deus creavit ita detrahit restat tamen pro durationem, ut praecedat hunc Deus creavit in instanti a: quod nequit transire de vera in falsam, neque est contra.

Ad argumentum resolutio nego maiorem. Ad probationem concedo antecedens, nego consequentiam. Disparitas est; quia propositio la de praesenti ut vera sit separanda est cum obiecto ut actualiter existenti, aut coexisti semper ipsa: sicut in quolibet instanti praesenti, in quo est, quod ipso da trai

determie, et ñ q alio ex pte subti supponit. At ñ sic dignosta ē vtra
prio de prito, aut de futo; quarz neutra petit ad sui veritatem obtu
actlitr existens; neutraq petit, qd sibi coexistat tempus, in quo pdtur sub-
to erit. = At istr no am; qa qd sedz prz significat tempus ex pte ob-
ti, ñ vo qd prinz.

Instis: cogtio dina, q Deus cogit, Dxz nunc exi-
stere, fuit ab eterno vera, et erit vera in eternu; licet Dxz ñ coexi-
stat physice cogne dinz in oi mensura, q dina cogtio exist: q similr
discurrdz ē de cogne huma judtiva. = Ad instis ,,so anti, ne ,,
Dispar ē; nd supta invariabilitas sis dinz, dina cogtio ob sui eff
tionz, et illimitationz ñ coarctat ad hoc, l illud ins; qd detraa ē
ad coexistdz oi tempori, et singulis instibz; qa eis sola eternite
mensurat. Cogtio vo creaa judva ob sui imprz, et limnz
ñ potest absolue significare ex pte subti nisi ins cogni coexistens, in
quo si obtz ñ existat, cogtio fla erit.

Arguis 3: ut hec ptio ho
curret va sit, sufit, qd aliqs ho mo curret: q ut sit va ista Dxz
curret sufit, qd Dxz in aliquo insti currat. = Disquo am: sufit,
qd aliqs ho currat, qdo ipsa exist; sdo: sufit, qd aliqs ho currat, qdo
ipsa extitit, aut extitura ē; no am: et disquo similr sqs: q ut sit
va ista Dxz curret, sufit, qd Dxz in aliquo insti coexisti ipsi ptii
currat; sdo: in aliquo insti ipsi prii ñ coexistente; ndo sqs =
Sicut n la ptio, si Dxz currat, qdo ipsa exist, verificat qd Dxz; et
si deinde solz Dlz currat, ñ qd Dxz, qd qd Dlz verificat; et
tandz si nullz currat erit fla: ita sedā ptio in 1 insti verificabit
qd cursz q lo insti; in 2 vo verificabit ñ qd cursz in 1, qd qd cur-
sz in 2: et si in 3 ñ detr cursz, falcabit.

Pro aliorum sententia adducitur; quia haec propositio scripta Deus hodie loquitur erit vera hodie, si Deus hodie loquatur; si autem cras non loquitur, vera erit ista propositio, supposito quod durat die crastino; quia posuimus de hac dispositione, ac de ea nihil Deus [illegible]. Aliud tamen dicendum esset, si ex sententia, seu scriptis colligitur, quod loquitur de die praeterito determinato; tunc enim habebit tunc sensum: Deus loquitur die a[illegible]; quae quidem vera erit in die ..., etiam si in isto Deus non loquatur; quia ex parte objecti respicit tempus determinatum. Eundem sensum habent propositiones Sacrae Scripturae, quae loquuntur de tempore determinato; quod quando primo habita fuit propositio, erat futurum; et jam est praeteritum, verbi gratia Ecce Virgo concipiet; constat enim vel ex fide, vel ex eventu ipso, quod eae propositiones importare ex parte objecti tempus determinatum.

Dicitur 2; quod haec propositio Deus [illegible], de qua hucusque locuti sumus, supponit pro tempore praesenti abstractive, et secundum rationem intensionis temporis praesentis: talis autem suppositio neque est personalis, neque copulativa, neque disjunctiva, neque determinata, neque confusa; sed est suppositio simplex. Ratio est; quia talis propositio ex parte modi exercite abstrahit rationem intensionis temporis praesentis, sive potentis sibi ipsi coexistere: inde fit, quod supponat simpliciter pro ratione intensionis temporis praesentis, sive pro tempore praesenti secundum esse, quod habet depositum ab intellectu. Unde ab ea parte neque valet descensus disjunctivus, neque distributivus; ut in [illegible] diximus loquentes de hac parte aliter est hoc in summulis a numero 306.

Dicitur 3; quod licet veritas in abstracto non possit mutari in falsitatem; potest tamen veritas in concreto, quatenus videlicet aliquid verum potest mutari in falsum, sicut etiam est contra.

Sectio 7.

agitur de veritate propositionis de futuro contingenti.

Suppono 1, futurum quod erit tale, et ut propositio futurum esse quod modo non est, et postea erit: unde futuritio, sive ratio futuritionis consistit in negatione existentiae pro nunc, et existentia pro duratione sequenti: sicut praeteritio, aut ratio praeteriti consistit in negatione existentiae pro nunc, et existentia pro duratione praecedenti. = Suppono 2; certum esse, quod omnis propositio tam de praesenti, quam de praeterito, et etiam de futuro necessario, aut repugnante est determinate vera, vel determinate falsa. Unde quaestio devolvitur ad propositiones de futuro contingenti tam absoluto, tam conditionato, et de illis inquiritur, an habeant determinate veritatem, vel falsitatem determinate? Et hinc

Suppono 3; quod propositio de futuro contingenti talis est, quae enuntiat de futuro existentiam in tempore contingentis possibilis: unde si illud absolute enuntiet, dicitur propositio de futuro contingenti absoluto; v.g. Petrus cras peccabit; si autem illud enuntiet sub aliqua conditione independenter se habente ad conditionatum, dicitur propositio de futuro contingenti conditionato, v.g. si Petrus audiat concionem, convertetur. = Suppono 4; difficultatem non esse; an propositiones istae habeant determinatam veritatem, vel falsitatem quoad nos: possent enim re ipsa illud habere, quamvis nobis non constet, ut evenit in pluribus propositionibus de praesenti, v.g. in hac: undecim coeli existunt. = Suppono 5; quisnam sit sensus illius adverbii determinate. Igitur qui affirmat, propositionem de futuro esse determinate veram, vel determinate falsam; non intendit per illud determinate significare determinationem aliquam, sive necessitatem antecedentem, ut ponatur hoc pro libertatis extremis, quam liberi: hoc enim esset se in terminis implicare. Sed quod significat per illud determinate, quod unum extremum contradictionis re ipsa erit: atque adeo quod propositio illud affirmans determinate affirmat unum obiecto, et sic est determinate vera.

signo 6; q̄ ibi ꝑsenti se inquirimus: an quos de futuro ɔtgti sive absoluto,
sive conditionato habeant determinatam veritatem, vel falsitatem: undecumque hoc proveniat.
Et hoc est punctum philosophicum maxime contra Epicureos ꝑsertim investigandum.
Theologis igitur relinquimus disputandum utrum hoc proveniat ex statu obiectiva
futurorum in se ipsis; an vero ex divino decreto aut ipsius essentia, me-
dio; an ab essentia Dei, vel a scientia divina, q̄ se habeant ut medium, in quo
Deus ipsa futura cognoscat? Et hoc est punctum theologicum ad tractatum
de Scientia Dei pertinens. — Hac suppositione, sententia affirmativa adeo certa est,
ut ꝑ Montoya de scientia disp. 23 sect. 2 asserat, oppositum defendi non posse si-
ne periculo erroris in fide.

Igitur Epicurei tenuerunt oppositam negativam, q̄
inter catholicos nullus error reputatur; quia alias Deus non haberet certam scien-
tiam de futuris contingentibus. Deinde aliqui existimant, in eadem sententia fu-
isse Aristotelem; quia lib. de interpretatione cap. 8 inquit: in iis igitur quae sunt, vel fue-
runt, necesse est affirmationem, vel negationem veram, vel falsam esse. In singularibus vero, atque
futuris non similiter sese res habet. Nihilominus tamen D. Thomas cum aliis ab hac
opinione Aristotelem vindicat benigne exponens dicta ea lect. 13 in citatum
cap. 8 contrario 2: quod etiam nos facimus. Dico igitur, quod Aristoteles sic exposu-
it: quando una propositio de futuro in se, et ne ipsa vera sit, atque altera
falsa; non tamen quoad nos: sed dividamus illas, et loquamur de una propositione
alia vero de affirmativa, non possumus nos discernere, hanc esse veram, et
negativam falsam.

Movemur ad benignam Aristotelis explicationem tum propter magnam au-
ctoritatem D. Thomae; tum quia Aristoteles idem eodem cap. 8 citato inquit: si est album
nunc, verum erat dicere prius, quoniam erit album: quare semper
verum fuit dicere, quodlibet eorum, q̄ facta sunt; quoniam est, vel erit. Et
iterum ibidem: si quispiam dixerit, quispiam dixerit; aliud vero lib. idem

ñ fore dixerit, necesse ē, alterum ipsorum dicere verum: siquidem ōis affir-
tio, l negao vera ē, aut fla. Aristoteles q ñ docuit Epicureorum opinionem;
sed potius expresse tenuit affirmationem, seu, et verum sentis: iuxta quem

Nostra conclusio.

Propositiones de futuro contingenti sive absoluto, sive conditionato habent determinatam veritatem, l determinatam falsitatem. Ita probatur 1 a posteriori Theologico: Deus habet scientiam determinatam veram, et infallibilem circa futura contingentia tam absoluta, quam conditionata; sed habet propositio nostra circa illa futura l determinatae affirmatur, l determinate ñ affirmatur cum divina scientia: ergo habet propositio nostra circa contingentia futura l determinate vera ē, l determinate falsa. Maior quoad utramque partem clarissime constat ex Scriptura sacra, et S. Patribus. Suffragatur quoad 1 partem textus Matthaei 26: unus vestrum me traditurus ē.... Antequam gallus cantet ter me negabis. Quoad 2 vero textus Christi Domini Matthaei 9: vae tibi Corozain; vae tibi Bethsaida; quia si in Tyro, et Sidone facta essent virtutes, quae factae sunt in vobis; olim in cilicio, et cinere poenitentiam egissent.

Confirmatur 1: haec propositio Antichristus existet ē de futuro contingenti absoluto; sed habet determinatam veritatem: ergo propositiones de futuro contingenti absoluto habent determinatam veritatem, l falsitatem. Maior ē evidens. Minor a suadetur 1; quia tam propositio ē de fide: ergo ē determinate vera. 2; quia propositio esse determinate veram ē quod propositio rei ipsa conformetur cum suo obiecto; atqui ita se habet praedicta propositio: ergo ē determinate vera, sive habet determinatam veritatem. Ratio minoris ē; quia suum obiectum ē existentia Antichristi pro tempore praefixo; haec a re ipsa erit: conformatur propositio illa cum suo obiecto. = Confirmatur 2: haec propositio ē de futuro contingenti conditionato; si Tyrii vidissent miracula, et virtutes Christi Domini egissent poenitentiam; ē, inquam, propositio de futuro contingenti conditionato, si spectetur ad tempus, quod praecessit adventum Christi Domini; atqui ē determinate

va, ut ingale ē, et suadet ex paulo ante dictis: q. pnes de fu-
ro otgti odnato sunt detaq veritz, l falsz.

Rebus 1 circa futura
abslua ex Aureolo citato à p. Montoya ubi supra; qr Deus n̄
scit determinate, aq talz ee futuz, nec determinate ee n̄ futuz; sd so in
dtmate, indifferenz, et disjunctim scit, ee futuz, l n̄ futuz. =
Dna hæc (teste p. Montoya citato) ē otra fidz, et otra raonz
naalz. Reijcit q; qa ex lla triplex ingens absrdz sequet. 1; qr
Deus mentir revelando determinate peccatu Antichi futuz ut fu-
ris: loquet otra mentz; sut le, qui sciens tm disjunctim,
Zrez cras peturez, l n̄ peccaturez, diceret determinate, Zrez cras
peccaturez. 2; qr Deus n̄ plg scit circa futura otgtia, qz ho qlbet
Stultisso; Deus otm scit, Zrez vel cras peccaturez, l n̄ pec-
turez: hoc qd n̄ latet hunc qtumaris stultz. 3 deniq; qr in
Deo nulla dar scientia circa futura otgtia abslua; sicq tm
darit scia circa liud disjunctz, erit, l n̄ erit: qr disjunctz n̄e
obtz otgens, sd necriz absluè, et simpliz.

Rebus 2 circa futura
otgtia odnaa ex Mag. Ledesma Dominicano, et alijs anti-
quis thmtis; qr Deus n̄ hbet certz, et infallibz sciz de futuris
otgtbz odnatis; sd tm sciz ojecturalz, et hoc (inquit Ledes-
ma) colligr ex plurbz Sacrz Scripturaz testimonijs, in qbz lo-
quit Deus de futuro odnato otgti p vocs dubitaonz impor-
tantes, sut p istas forsz, forte, forsitan. = Inqnis do-
ctrina hæc fla, parz tuta, et indigne de Deo sentiens ex-
pdit scit: q Deus so hbet cognz fallibz circa futura otgtia od-
naa. Ex resposne oqua infert evidz: suberiro: q Deus in

cogne hujus futuras potest falli; atq hoc flz e, et absq. ipsa
q. stio xuit.

Deinde conjectura desumpta ex ns ptis fontis fonte,
forsitan: qd voces n important dubiu in Deo, ut S Pr clare do-
cent. Audiat S Augus trac 37 in Joans cap 8: qui oia sit cum dicit
forsitan, n dubitat; sed increpat. Dubium hoc e, ces dit ab hine deo
dubitante, qa nesciente: qdo vo dit a Deo, us Deus nl lateat, la du-
btne arguit infidelita., n opinat Divitas. Audiat S Hiero
in cap bis ambiguus forsitan Majestati Dei n po-
test rixe, sed utro ut
Audiat S Gregorius Magnus homilia 8 in Ezequielm: parla fonte n
sigat dubiu in Deo; sed paucitate corum, qui responsuri erant.
Hec luce clariora ss.

Opposuerunt Ares stheos q hac scia conjectura-
li thas antiquiores; et negant, ipsos tali stig docuisse; sed hoc
pariu refert, dus talis dcna de ipsorus libris n deleat: audite
hec: 1 stia e afirma, videt qr in Deo e certa scia, et infallibi
futuros contnatorus. Hanc stig tenent quidq moderni theogi,
q n ss de escola D Thoe. Sic ait M Ledesma dist
disfalte r in editione Salmantina ano 1611. Pro hac
prima stia citat q Molina, Valencia, Basques, et Suarez.
Deinde subjungit: 2 stia e oino huic opposita.... Docet e, qr
potest Deus q conjecturas aliquo mo cognoscere, qd causa libera fa-
ciunt, in tali ocasione us lis, l istis ctnibus constuerit: ntrq pos
se infalibili scia cd cognoscere. Citat q la suos Cajetanus,
Ferrara, Caterinus, et Jansenius: et concludit: hanc stig se-
qunt ois discipuli D Thoe.... Et e mihi certissima, taliq ut

oppta ñ sit mihi ppalis. Singimus ne Jesuitz ba ista?

Sectio 8.

Sda utrq selnis probatio sta-
tuitur.

Pbat 1° sd utra argto physico sic: qlibet ē, l ūē; q peccatz vq Dñi l detraāe ē fraz abslūe, l detraāe ñ ē fraz abslute. Ano spqz ē; qa in quocumq tempore ñ dat mediz inz ee, et ñ ee ejtz reí; sive loquamur de psente, sic de pterito, sive de futuro: unde ñ dat mediz inz hec extma, peccatz erit abslute, pcatz ñ erit abslūe. Sq sic: si pcatz ē detraāe frz abslute, ptio id afrmans ē detraāe va, et ptio id negans detraāe fla: si aū pcatz detraāe ñ ē abslute fraz, ptio negans ē detraāe va, et ptio afrmans fla detraāe. At ipsz dicz de pcato Dñi futuro sub ptione existz carej tiz ipsiq Dñi; et de quib afrmva, et negva ad ipsz pcatz sub la ptione tratis: q pres de futuro ptgī sive abslute, sive ptnato ps detraāe vz, l detraāe flz.

Dsrmat: ex duabz quibz ptdūis altera ē detraāe va, et altera detraāe fla; D hz ps ptrq Dz erat pcabit, Dzq erat ñ peccabit: sut etiz ista, si Dzq audiat ptionz vexset, ñ si Dzq audiat ptionz, vexatet: q in utraq binario altera ptio ē detraāe va, et altera detraāe fla. Urget: hodie vz ē detraāe, qd ego hec lego: q ab eterno vz fuit, qd ego hodie hec lecturz erq; et etiz vz fuit, qd si existerz hodie, hodie lecturz erq. Ano utriusq spqz ē; qa si ab eter no ñ fuisset fura hec mea hodierna lectio tez ptnate, fuet si hodie existerz, tez abslute, ptrq ptio purifanda erat, et

cjungenda cu dnato, ego hodie n legerem.

Dices; qd parla l in principio lo qbet e, l n e sumit cfusie, et indtrae circa res cting futuras: unde ex pribus ctrijs circa futura ctgtia neutra e detrae va, l detrae fla; qd so indetrae, et cfusie. — Ctra 1: implicat, qd peccatum vg suspensum sit ab ee, et n ee q tempore futuro; atqui si in principio lo parla l. sumeret cfusie, et indtrae pro futura ctgtia, peccatum maneret suspensum ab ee, et n ee q tempe futuro: q ita n sumit parla l. Rao maioris; qa si peccatum suspensum sit ab ee, et n ee q tempore futuro, peccatum neq eet, neq n eet q tempore futuro; qd implicat. Ctra 2: peccatum l detrae futurum e, l detrae n e futurum; aliq neq eet, neq n eet q tempe futuro; atqui ex lis ctrijs (silicet disjunxenda pbus dnatis) altera detrae afmat peccatum extiturum cras, et altera detrae id negat: q altera e detrae, et altera detrae fla.

Colligit 1; aliud ee, qd indetras, et cfusio se teneat ex parte intrig cognis; aliud vo longe diversum, qd se teneat ex pte rei, sive obti. Primum vm e; qa nos scire n possumus, quum pars sit va detrae in hoc disjuncto vg Petrus peccabit, l n peccabit. Sedum a flum e; qa peatum ex pte sua negt ee suspensum ab ee futurum, et n ee futurum. Et rao disparitatis a priori e; qa in-flis ubi hiet medium inter cognitionem detrae afmantem, et cognitionem detrae negantem, peatum ee futurum; si videt ab utroq judicio se suspendat, et sohiat cognitionem disjunctam. At ex pte peati n dat medium inter ee extiturum, et n ee extiturum. Et hic e sensus planus lis propositionis qbet e, l n e; qa inter ee, et n ee ejusdem rei n dat medium.

Colligit 2; aliud ee, qd ptio sit va; aliud, qd certa sit. Primum stat in eo, qd obtum sit in se, sicut q propositionem

enuntiat: ad jedis a requit; qd hic aliqua ratione innotescat bentiugy rq, sive qrq. Unde si peccatg 2ai re ipsa cras futurg e, hæc ptio cras 2rg peccabit e detraæ va; qa re ipsa oformat cq suo obto: et hic nos latet tais oformitas; ideo n sumg certi. Et pstq cq formidine de veritae partis opstz. Sgit lit certo sciamg, qd ex duabg ptiaijs de futuro ostri altera e va detraæ, et alra detraæ fla: hic sæe semp igramg, qrq detraæ sit va, qrq sit detraæ fla. Ad mq quo posumq, certi sumq, qrq ipstq aliquis ho e peccator ee vq ratione alicujg detraæ boni peccatoris; qa sciamg, qrq e le detrag ho, qui lq verifat.

Sectio 9.

argumta opsta solvuntur.

Opnes 1: futura ostria n hent ee detrag in causis; qa ipsq supponunt cq indifsa ad dandq lis existq; deinde n habent ee detrag in se: qd nullq ee detrag bent: qd nec pnes vasantes circa la bent detrag veritq, aut falsq detrag. = Ssa 1 pteanto, disgrio sedq, deinde n bent ee detrag in se qd tempore, in quo pcedit ipsa ptio; oto: qd tempore implato qd cogq pris; no anis: et disto, silz 1 sqtr, no alimq oq; Sgit ut ptio de futuro sit detraæ va, n requit, qd ejg obtq beat ee qd tempe, in quo ipsa qteat; qd sufsit, qd beat ee qd tempre implao qd cogq. scit qd tempre futuro: sicut ptio de pterito sit va sufsit, qd ejg obtq habuerit ee qd tempre pto. Opnes 2: si cogtio dina de peccato futuro ee detraæ va, tale peccatg eet necesig, et n liberig; At hoc implat: qd cogtio la n e detraæ va. Pbat mar: qa cogtio dina inferret necesio peccatq Anti; sigsq bi, et necesio valet, Deus scit, Antq petrag: qd Antq peccabit: qd peccatq

Antecedens esse necessarium, et non liberum. = Hoc argumento ducti ex veteribus Philosophis non nulli minori errore negaverunt Deo praescientiam futurorum otytis liberorum: et sic ut homines facerent liberos, fecerunt sacrilegos, ut inquit S. Aug. lib. 3 de civ. Dei cap. 5.

Ad Actionem gratto, seq. Theologorum doctrina ex S. Anselmo desumpta, duplicem duplex necessitatem esse: aliam antecedentem, consequentem aliam. Necessitas antecedens est in eo, quod potentia aut primo prius ad operationem cum omnibus requisitis, et requisitis, voluntas non sit indifferens ad utrumlibet libertatis extremum, quod detrahit ad unum: haec necessitas antecedens est eversiva libertatis. Necessitas consequens est in ipso libertatis exercitio, quod cum sit, operatur inseparabile cum suo negare, dicitur necessitas: et in hoc sensu recta Philosophia probat quod est necessarium esse; quia vero exercitium liberum desumitur ex libera determinatione voluntatis, dicitur consequens. Unde necessitas consequens, quod voluntas ex suppositione operationis non potest non operari, non tollit libertatem; quia supponit potentiam antecedentem ad non operandum.

Hinc ad argumentum nostrum respondetur. Ad primum distinguo ans: scientia divina inferret necessario necessitatem consequentis peccati Angeli; distinguo: inferret necessario necessitate antecedenti; nego ans, et consequens. Itaque scientia divina de peccato futuro non est aliquid requisitum, aut praerequisitum se tenens ex parte agentis prius ad peccatum; quod potius est logice posterior peccato ipso futuro: unde licet ex praescientia peccati bene inferat peccatum; hoc tamen non infert ex illa necessario necessitate antecedenti, quod consequenti; ut inquit S. Hieronymus in cap. 26 Hieremiae; non ex eo, quod futurum aliquid sciat Deus, ideo futurum est; quod quia futurum est Deus novit. Similiter alii S. Patres loquuntur.

Instabis 1: Scientia divina est ab aeterno, et peccatum in tempore est futurum: ergo Scientia divina antecedit futurum: quod est necessitas antecedens. = Isto anti, distinguo consequens: quod antecedit futurum prioritate, et anti-

ta

temporis; sed: prioritate causalitatis; no eg. ipsz, et ultimz. E dicere, licet Scia diva sit prior pcato ptae temporis, pcatz vo e prius scia causalitae obiv, et lego; q causatas ssit in vexisco huius prius ad vexsativz: n ideo pcatz futurz e; qa pendet a Deo: sd qa futurz e pendet a Deo; p passim repetites in s Dbz. = Inferes, qd Scia diva de pcato e antdz impeditiv; sut e antdz impedite ipsz pecatz. Neq ex hoc sequit, qd obz creatz pstet aliqm influxum rz, et phycz in divz scia; qd vltas crea heat pdtz indirecte antdz impeditivz, et antdz detrativz divz Scie; qnz vdeet fu rz e prius scia ptae causatis obiz.

Insbis 2: q Antz poterit libere falsicare cognz divz ad pcatz Anti tratz. Rao sequs e; qa heat pdtz antdntz ad n pcandz. = No sq. Cuis pbao n urget. Itaq qd vltas heat pdtz antdz ad n pcandz e, qd antdz ad os sup tionz poit peccare, et pcare: at supdo, qd se detratura sit ad pcandz, iz sqz e impossibile n pcare; et tunc Deus het sciz de pcato. si a vltas n eet se detratura ad pcatz, tunc Deus n heret sciz de pcato, sd de n pcato: unde vltas nz potest falsicare sciz divz de pcato; qa nz potest sjungere cuz scia de pcato n pcatz, seu neqz pcati.

Insbis 3: Antz libere pcans libere verifat, sive n falsicat divz pscz de pcato: q potest libere eadem pscz flsicare. Rao sequs; qa libtas ad unz stdictiz e libtas ad aliud; trgo d stdtoria ss falsicare divz pscz de pcato, n fcare eamdz pscz. Dtat q ans: pdtio pcati e verifao, sive n falsicao divz pscz: q libra pdtio pcati e libra verifao: q Antz libe pcans libe verfat, sive n flsicat divz pscz de pcato. = Reo nsdo ans.

At prius ipso anti, disquo l sqi: q libe ptio pcati e libe veritas, si po-
tio sit libe sqz ex supone pscie; sdo: si n sit libe sqz ex supone pscie;
no hanc, et ulmq sq:

Igit ad falsidq, sut etiq ad n flcandq pscie, re-
quit, qt psupoat ipsa pscia. Suppsta a pscia de Anti pcato futuro, iq
Antq n e potens ponere, l n ponere pcatq; qt e libe detrag ad ponen-
dq pcatq p tempore futuro. Et ideo supposta tali pscia, Antq n e po-
tens falcare, l n falcare pscieq; qt e detrag ad n falsidq pscieq.
Et sut iq Antq sqnz necetas e ad ponendq pcatq: ita sqz nestas e ad
verifdq pscieq de pcato; qa suppsto pcato, et pscia de ipso, sqnz e impo-
tens n ponere pcatq; atqde e impotens n verficare pscieq. Solatqe
diutas inpedit; q Antq e antdq potens n pcare, et ideo libe pcat:
at n e antdq potens falsficare dinq pscieq: siqdq nq het potiq ad
sjungdq n pcatq cq pscia de pcato: et ideo n flsificat, sere veri-
fat talq pscieq necerio sqz; n tn libe.

Opries 3: si Deq ipse cras n eet
pcaturq, hqe ptio Deq cras pcabit, n eet hodie va; qt Deq po-
test n pcare cras: q tan ptio potest n ee hodie va: q n potest ee
detrae va. Pbat hqe sqna: ptio, q e hodie detrae va, n potest n
ee hodie va; qt la ptio potest n ee hodie va: q n e detrae va. Nao
mar; qa ptio, q hodie e detrae va, n e indiffns, ut hodie va sit; nā
detrao, et indiffa ad idq opponunt: ptio a, q potest hodie n ee va,
indiffns e, ut hodie va sit. = Ifmat: pcatq Dei crastinq n e
hodie detraq ad ee crastinq; qa Deq n e hodie detraq ad lud: q
la ptio n e hodie detrae va. = Urget: Deq e hodie indiffns ad
pcatq crasnq: q tae pcatq e hodie indiffns ad ee crasnq: q ptio
hodie lud entiam e indiffns ad veritq; ac qde neq detrae va, neq detrie
fla.

Ad argtũ cõa maior, distinguo mior; si Deus potest non peccare cras po-
tia anteced; cõdo mior: potentia cõqti; nego mior: et distinguo cõq: quod tamen pro
potest non ee hodie va antecedz; cõdo: cõqz; nego cõqz istz, et ultimz. Ad probz
filiz distinguant maior, et mior, negetz cõqua. = Ad cõfirmz distinguo
ans: peccatz Dei crastinz non e hodie antecedz detraez ad ee crastinz; cõdo:
non e hodie cõqtz detraez; nego ans: et dicta filiz probe adjuncta, nego
cõq. = Ad ultimz distinguo ans: Deus e hodie indifferens antecedz ad peccatz
peccatz crastinz; cõdo: est cõqz indifferens; nego ans; et dicto filiz duplici
cõqti, ultima propositio absolute negda e. = Itaque pro antecedz potest non ee
va; sicut antecedz potest Deus non peccare cras: at sicut Deus non potest, potentia
cõqti non peccare cras, supposito quod cras ex sua libera detraone peccaturus sit;
ita pro la non potest cõqz non ee hodie va, si eadz suppositio fiat.

Explat
doctrina Scotus utraque in hac parte de praesenti Deus peccat, quod va e detrae
peccante Deo; atque de non potest non ee va: non quia verificet raone alicujus
detraonis antecedentis, et se tenentis ex parte ags primi; tamen de detraone e
evasiva libertatis: quia verificat raone detraonis cõqtis, et se tenentis ex parte
ags sedi; quod postz detraeo oppine cum libertate faderat. = Sed notabis oppine,
quod logici sumus in argto isto de parte creaa, quod stare potest, sive Deus
cras sit peccaturus, sive non; atque adeo e antecedz indifferens ad veritz, vel fal-
sitz; et solo cõqz detra ad veritz. Hoc de non videt dicimus de peccato; quia
cum sit radicatz detra ad veritz, ipsa stare nequit, nisi Deus de-
trae peccaturus sit: unde non e antecedz indifferens ad veritz, vel falsitz.

Disputatio 3.

de judicio prout affirmativo, et negativo.

Sectio 1.

utrum assensus, et dissensus differant ex objecto.

Assensus intellectualis (de quo in praesenti agimus) idem est ac judicium affirmativum; dissensus vero idem ac judicium negativum. Distinguitur quidem de assensu, et dissensu contradictorie oppositis; v.g. Deus est bonus, Deus non est bonus. Ante responsionem noto 1: quod assensus, et dissensus essentialiter differunt inter se ex modo tendendi in objectum: assensus enim in objectum tendit affirmando praedicatum de subjecto; dissensus vero negando de subjecto praedicatum. Noto 2: quod assensus, et dissensus contradictorie oppositi non differunt ex objecto entitativo. Ratio est; quia assensus, et dissensus contradictorie oppositi per affirmationem, et negationem ejusdem praedicati de eodem subjecto (ut constat ex doctrina tradita in summulis circa oppositionem contradictoriam) quae versantur circa idem subjectum, et praedicatum obversa sese; hoc autem est objectum entitativum, ut jam diximus; non quae differunt, sed habent idem objectum entitativum.

Hinc noto 3: objectum entitativum dicitur judicii, aut propositionis subjectum obversum, et praedicatum obversum sibi se; objectum autem verificativum est id, quo posito verificaret propositio: v.g. in hac propositione Deus non est lapis, Deus, et lapis secundum se sumpta sunt objectum entitativum; distinctio autem inter Deum, et lapidem est objectum verificativum. Aliis terminis solet applicari objectum entitativum objectum circa quod, objectum autem verificativum objectum quo. Diximus quod: quod assensus, et dissensus contradictorie oppositi non differunt ex objecto entitativo: et inquirimus, an differant ex objecto verificativo? = Pro quo noto 4: quod objectum verificativum potest esse vel absolute tale, vel conditionate tale: absolute tale est quod absolute verificat, seu re ipsa reddit propositionem veram eo, quod re ipsa det, sive quod propositionem neget: conditionate tale est, quod si daret sive si negaret quod propositionem, ipsam verificaret; licet tamen absolute non verificat eo, quod non det re ipsa, sive negat quod propositionem.

His ita sit ratio est: assensus, et dissensus contradictorie oppositi differunt ex objecto verificativo. Ita communiter Patres nostri sequuti D. Thomam, et cum ipsis Salas apud Cardinalem de Lugo de poenitentia disp. 1 sec. 2: in quibus contra aliquos Patres cum Arriaga, et Izquierdo disp. 2 q. 4

Probat 3o utra, et loquamur explicite de his relatiōibus Dey ē egg, Dey n̄ē egg: oblig̃ vexfum hujg disg Dey n̄ē egg ē distio realis intz Deyz, et egg; st tam distio n̄ē oblig̃ vexfum hujg asg Dey ē egg: ḡ oblig̃ vexfum asg pdicti, et pdicti disg n̄ē idz: ḡ tales ag diferunt exobto vexfum, Maz pst; mia d, suadet ex eo, q̄ oblig̃ vexfum sint ex ipsis tam liquet] lud ē, q̄d vexifat pnz, si dat ut reptat fe ḡ pnz ipsz: tale d oblig̃ restu hujg asg Dey ē egg tiē distio realis intz Deyz, et egg.

Afirmat: oblig̃ vexfum hujg asg Dey ē egg ē idtas intz Deyz, et egg, sive Dey ee egg: ḡ n̄ē distio realis intz Deyz, et egg, sive Dey n̄ ee egg. Ans pbat tez a priori; qa oblig̃ vexfimm tam asg ē d, qd si daret ut ḡ ipsz reptat, lez vexfcaret; d tas d intz Deyz, et egg ita se het, ut patens ē; tez a paritae; qa oblig̃ vexfum hujg asg Dey ē bo ē idtas intz Deyz, et hinz, sive Deyz ee hinz: ḡ paritz. — Rebus, dispatg ee, qd ḡ hunc ag Dey ē bo attigit idtas intz Deyz, et hinz; ideoq tam idtas potest ee oblig̃ vexfum liz. At ḡ hunc ag Dey ē egg n̄ attigit idtas intz Deyz, et egg; ideoq tam idtas nequit ee oblig̃ vexfum tam ag; cez n̄ sit oblig̃ liz.

Itra 1: d, cui asentit intlz ḡ liz ag Dey ē egg, attigit ḡ taz ag, et ē liz oblig̃; st d, cui ḡ taz ag asentit intlz, ē idtas intz Deyz, et egg: ḡ tam idtas ē oblig̃ tam ag, et ḡ ipsz attigit. Mia pbat; qa d, cui ḡ talz ag asentit intlz, n̄ē distio intz Deyz, et egg; aliz asg le n̄ eet flz, Neq in ipso intlz falleret: ḡ ē idtas. — Itra 2: d, q̄ talis ag pr explat, ē oblig̃ tam ag; st le ag pr explat, Deyz ee egg: ḡ Deyz ee egg ē oblig̃ tam ag. Atqui Deyz ee egg ē idtas intz Deyz, et egg: ḡ idtas intz Deyz,

et eq. e obt. tolis ag. Relinquit g., qd ydi ass attenta cogn. fali e expsio intlis vtais obv. int Dx, et eq: g vtas e obt. quo, seu verfin lig as; qa si daret, ut p. lez intliz. reptat, ipsez verficare, ut inegale e.

Roborat t sc. vtra ex eo, qd p. hunc diss. Dx. iie ho attigit aliquod obt., qd n attigit p. hunc ass. Dx e ho: et cz tale obt. n sit obt. entioris, sequit, ee obt. verfinis. Assptz pbat: p. lez diss. attigit aliquid distz ab hinc; sd hoc p. ass. lez n attigit: g aliquod obt. p. diss. attigit, qd n attigit p. ass. Pbat maior: p. lez diss. Dx iie ho attigit idz obt., ac p. istz aez Dx iho, sive aliquid distz ab hinc: g p. lez diss. attigit aliquid distz ab hinc. Rao antis e; qa diss. le Dx iie ho infert legme faltz ex iz maj ex lo aeu Dx e n ho: imo iuxta plures atoris infert ex iz fez. = Pbat 2 assptz idz: p. lez diss. attigit distio int Dx, et hinz: g attigit aliquid distz ab hinc. Pbat ans: attigit obt. fale, quo intlz movet ad dissentiendz, sive ad negdz hinz de Dxo; sd tale obtz e distio int Dx, et hiz: g hc attigit. Min. pt ex eo, qd tale obt. fale motivz n e vtas int Dx, et hinz; hc d ptiz e motivz ad asstz, p ad negdz hinz de Dxo.

Pba tur g mai a paritate: sut oltas p. suos ag sive amoris, sive odij attigit obt. fale, quo movet ad psequtionz obti, sive ad fugz ab lo, ita intlz p. ag. sive ass, sive diss attigit obt. fale, quo movet ad assentiendz, sive ad dissdz: g p. lez diss. attigit obt. fale, quo intlz movet ad dissentiendz, seu ad negdz hinz de Dxo. = Roborat 2 ex eo, qd iuxta otrarios obt. unice attacz p. hanc, prz re al e ho p oia alia; ibiq e obt.

entionis istis aliqd al nie hō. ut sint pres stricti. Mo sic ob-
ty verfrūs pris sedz ir ss ria alia: q disguiit saltz indgtē ab
obto sus entionis; ac qde ab obto verfrūs pris prz. Dquej bonj.
Dbo ans: obty verfrūs pris sedz tm ss la alia, de qq vej e dicere
ir ee hirz; st hze ir ss oia, st tm alia disja ab hine: q obty verf
rūs ir ss ria alia.

Ex dictis colest; qd obty entionis, sive circa qd e
lud, circa qd ptio entiative verfat; sublty videt, et pdty obva
secdy se indqnz à rio l afmvo, l negvo, quo st prz xptat: ob-
ty a verfrūs, sive quo e lud, qd à pre exigit ad sui veritaz,
sive qd corespet pri attenta copa, aut rio afvo, l negvo: obty d,
qd ita pri corespet, e, qd ipty verifat, si det, sut entiat q p
rz. = Colest 2; qd xestu istz pris aliqdo idz e obty verfrūs, et
entionis, ut patet in hac Dzy e hō; aliqdo vo distz e obty ve-
rfrūs ab obto entionis, ut in ista Dzy ie hō. = Coles 3; qd ass, et di-
ss stricte opti semp habent idz obty entionis, et circa qd; et semp di-
ferunt ex obto verfrūs, et quo, ut pbatz e.

Sectio 2.

obviz fit objectionibus.

Obijcies 1: sōū, qd ass pr afmat, e obty ass; et sōū, qd di-
ss pr nat, e obty diss; st qd ass afmat, et nat diss e idz oino obtz:
q ass, et diss hent idz oino obty. = Dsmat: si hic diss Dzy ie
hō attigerit distz intz Dzy, et hirz, l tz pr afmaret, l tz pr
negaret; utrumq fley e: q talz distz ir attigit. Pao min; qa si
afmaret talz distz, iz ir eet diss, st ptio afmva: dicende si ne-
garet, iz eet ptio va, sut e hze ir hat distio intz Dzy, et hirz.
Vrget: iuxta Dby 6 eticoruz cap 3: e in apetitu psegtio, et

fuga, qd ē afmao, et negtio in mente. atqui in apetibu, seu volte ꝓsqtio, et fuga, sive aor, et odiū si difexunt ex obto: ḡ nec afmao, et negao, sive asq, et disq. = At ārgtū no mar, q̄ fla ē; aliū so ꝑtū obvū est obtū priis: sed so ꝑtū obvū ē id, qd asq afmat, et disq negat. Et sliū reo ad sfrū no mar; q̄ ꝯꝯts eamdē raonē fla ē.

Itaq

sut ñ se het so ex pte priis logg, et falis id logg, et fale, qd afmat, l negat; nec so id logg, et fale, de quo afmat, l negat; sd etiā id logg, medio quo afmat, l negat: ita ex pte obti ñ se het so id obvū, qd afmat, l negat; nec so id obvū, de quo afmat, l negat; sd etiā id obvū, medio quo ꝑtū exigit à subto, et ipsi ꝯvit, qd ē idtas coñexionis copē afmeē: et etiā obtivū, medio quo excludit à subto ꝑtū, et ipsi repnat, qd ē ñ idtas, sive disjõ copē negē. = At nagtū disquo mar, et explo dhi mentē: qd ē afmao, et negao in mente resptu obti veafriis; no: respu obti entionis, sdo mar: et ompia mix, no ꝯq in su distriis. Mix ompsi, qa etiā ꝓseqtio, et fuga difexunt ex obto, fali motivo, sive quo. Sdo ḡ ad Arle intenta ꝯsist in eo, qd sut in volte oppuars circa idē obtū ꝓsqtio, et fuga; ita in mente afmao, et negao ipsū de eodē: ꝯq ḡ loquit de asu, et disu ꝯptive ad obtū entionis.

Ob-

ijcies 2: asq, et disq ñ difexuit ex obto entionis: ḡ nec ex obto veafriis. Pbat ꝯqa: obtū veafriis ē necẽio obtū entionis: ḡ si asq, et disq ñ difexunt ex obto entionis, nec difexunt ex obto veafriis. Pbat ans: so pōtest veafare actū id, qd entiat ꝑ ipsū: ḡ obtū veafriis ē necẽio obtū entionis. Ans pbat: so actū, qui entiat obtū, pōtest veafcari: ḡ so obtū, qd entiat ꝑ actū, pōt ipsū veafcare. =

Confirmat: qd n tribuit intelliz subto, l ab eo intelliz separat, nequit ayre fcari; s qd tribuit intellig subto, l ab eo intelliz separat, ē obtz entionis: q qd n ē obtz entionis nequit aez vefcari. Rao maior ē; qa qd n tribuit intellig subto, l ab eo intelliz n separat, nequit ee vez, cum ofmet intelis reztao. = Saner aggtz, qs ofmao eqvne laborant; in lis nrs acceptuit tri ipsi obtz entionis, obtz verfims in diverso su, ac nos eos tros usurpamz.

Reo q ad arqtz ofo anti, ndo sq. Ad prnz no am, et etiz am pbris. Ad paritaz ofo anti, na qq. Disfpar ē: az intelz, qui entiat obtz, et indiisilis, et uniz ra iusta superius dicta; acsde idz ē az, qui entiat, et az, qui subiicit, et entio ipsa: unde vez ē, qs in su reali so az, qui entiat, potest verfcari: sut vez ē, qd in su reali hoē tmal. Ad obtz, qs entiat s az ē pdtz obvz, qd n semp ē idz ra cz subto obtivo, neq az obva copa; ut liquet in hac pne Dez ē lapis: et ideo licet aliq pnz n verfcaret pdtz obvz, ipsz verfcaret obtz copz, sive copa obva; si hec daret, ut s az sa reztat. Relquit q, qs obtz, qd entiat, ē obvz pdtz: et hoc n ē, qs so verfcat pnz, ut erant in ista Dez n ē ipz, qs etiz verfcat obvz subtz, sive id, de quo entiat pdtum.

Si d adverij s obtz, qs entiat intgunt obtz entionis, seet subtz, et pdtz obva secdz se, et indiz ab obto copz; dico: qd obtz entionis n debet necrio ee ra idz cz obto verfmis. Patet in hac pne Dez ē lapis, in qua obtz entionis ē Dez. et lapis secdz se: obtz verfmis ē idtas intz ipsos, ut supra dictz ē. Hinc ad ofrz no mar, et pbrz ipsiz: quarez faltaz ostat ex dictis et argti otione. Nota vo, qsnos n explamz obtz verfmis

ýtis ag fli vg Dxg é lapis (et silr de alijs dicedu) obtu ali
qd, qd verifiet, aut posit verifre tag aeu; et obtu, qd lz verifiet, si da-
ret, ut reputat p aeu: et hoc obtu nl aliud e, nisi obtu fale motiu
pdicti assus, scet ɔtas inter Deu, et lapide.

Resptur: sic e obtu falsficaois
licet, qd absolute falsificat prop flz; n vo qd falsificaret prop vz, si daret,
alix ac p ipsu reputat: et sic e obtu verificaois licet, qd absolute verifat
prop vz; n a qd verificaret prop flz, si daret, scet p ipsu reputat.
Ɔfirmatur: hic ag assus vg Deus n e asss n hret obtu falsficaois: et iste
assus flg Deus e asss n hret obtu verifnis. = Urget: hic diss assalix
vg Deus n e asss sic hret obtu verifnis indistu rx ab obto entioris: et
hic ass assus flg Deus e asss sic hret obtu falsficaois rx indistu ab
obto entioris.

Ad instia ɔso anti, no ɔsq. Dispar e; qd ptio fla ptra
obtu, qd lz absolute falsficat, debet attingere aliud obtu; scet obtu
fale motivu intlis ad assentiendu, si ptio ass sit; l dissentiendu,
si sit diss: hoc a obtu vocamus obtu verifnis eo, qd sit licet,
qd verificaret prop, si daret, ut p ipsu reputat. At ptio vera ptz
obtu, qd lz absolute verifat, n attigit obtu aliud, qd vocari va-
leat obtu falsfnis. Rao e; qa eo ipsu obtu, qd lz absolute verif
cat, e motivu fale intlis ad asstdu, si ass sit; l disstdu, si sit
diss. Ɔstat doctrina in hac duplici pne, Deus e ho, Deus n e ho:
in quaru prima, q e ass vz, obtu fale movens ad asstdu e Deus, et
ho idcati inter se; et idem obtu lz absolute verifat: in scda a, q e diss
flz, obtu fale motivu ad disstdu e distio impolexiu Deus, et
hois, q respdet ɔpp fali pdictis negus pius.

Ad ɔfirm ɔso anti,

no sq. Et similr ad utrumq sq anti, sqva nda e. Rao dispitis e eadq, q dedimq nuo pcdti q prilitq stione. Itaq id, qd falcaret hanc prq vg Deq n e eqq, n attigit q ipsq prq; ac pde nequit ee obtq liq. At id, qd verifieret hanc flq Deq e eqq, attigit q ipsq prq: et ideo obtq liq e. = Et hinc colit alia rao dispitis; videlet ex pte obti comparatis copq utriusq pdictq prin. Siquimq, q asq, et disq pdicti hent idq obtq compq sublo, et pdto similq; qa hent idq obtq entionis. Dicimq tn, q disq ce Deq n e eqq het tq obtq compdo copq sali n idtaq, sive distinq intq Deq, et eqq; q distio absolue verifat pdictq disq; q indiesta xx al obto entionis, et motivq sale ad disentdq. At asq ce Deq e eqq het tq obtq compdo copq sali idtaq intq Deq, et eqq; q dista e al obto entionis, e q motivq ad asentdq, et obtq verifiris n qa prq verifiet, d qa lq verifiet, si daret ut q ipsq reptat.

Obijcies 3: hic asq sq a q

flq Deq e eqq n het obtq verifiris: q nulla e xtra docna. Prob ans: n dat obtq attactq q lq aeq, q ipsq verifiet: q n het obtq verifiris. Rao antis e; qa q q attigit q lq aeq ipsq falsifiat. = Res nto ans. Ad prq disquo ans: n dat obtq attactq q lq actq, q ipsq verifiet absolue; cdo: q ipsq verifiet denatr, seu si daret sut q aeq reptat; no ans, et sq. Rao antis similq disgda e. Itaq obtq entionis pdicti aq e Deq vq, et eqq vq, q cq sint xx disti absolue falsificant, et n verificant talq aeq. Obtq aeq verifiris e idtas impolis intq ipsos, q compdet copq sali, et q e obtq verifiris n qa absolue verifeat; d qa verifiet talq aeq, si daret ut reptat q ipsq. Et nota, q daret talis idtas sut reptat, iq n eet impolis; d polis, realis, et va

hoc d[ico] mo, et n[on] aliq[uo]s ag[ere] veras[...] [illegible].

Dno alijs solutio notat, q[uo]d

sit S[...] aliquarum p[ro]p[ositionu]m, q[uae] afferri solent, ut p[ro]bet[ur] n[on] h[ab]ere obtu[m] veras[...]. Prima ē: assignabile ē obtu[m] adeq[ua]te distu[m] ab o[mn]i posi[bi]li, et impossi[bi]li. Sic expo[n]it: assignabile ē obtu[m] aliq[uo]d, et tale obtu[m] neq[ue] ē posi[bi]le, neq[ue] impo[ssibi]le. Secunda p[ro]p[ositi]o ē: cogitabile ē obtu[m] n[on] cogitabile. Sic expo[n]it: cogitabile ē aliq[uo]d obtu[m], et tale obtu[m] n[on] ē cogitabile. Tertia p[ro]p[ositi]o: posi[bi]lis ē [...] va, et realis int[er] hi[...], et eq[uu]m. Sic expo[n]it: posi[bi]lis ē [...] int[er] hi[...], et eq[uu]m, et ta[men] [...] ē va, et realis. Dne[que] istæ, aliq[ue] siles ita exp[ri]mend[...] s[un]t, ut h[ab]eant aliq[uo]s sig[nifica]t[u]s, et s[ensu]s: aliq[uo]s neq[ue] ca[r]ent judicia, neq[ue] [...]; q[uia] nil sig[nifi]ca[...]. Et ita exp[...] h[ab]ent obtu[m] entionis, l[ice]t circa q[uo]d, et obtu[m] veras[...], sive quo, seu obtu[m] co[...] co[...]. Si v[er]o n[on] velis tale obtu[m] vocare obtu[m] veras[...], v[...] [...] obtu[m] quo, sive co[...] co[...] fals[...]: hoc d[...] dissidiu[m] de voce.

Nota 2; q[uo]d obtu[m] entionis [...] in istis p[ro]p[ositioni]b[us] Dans ē ho, Dans n[on] ē ho, q[uo]d [...] Dans ē eq[uu]s, Dans n[on] ē eq[uu]s, ē aliq[uo]d reale: obtu[m] v[er]o veras[...] hujus Dans n[on] ē ho, ē aliq[uo]d impo[ssibi]le; ē v[er]o obtu[m] co[...] co[...] negare n[on] ē; adeq[ua]te ē n[on] [...], sive distio int[er] Dans, et hi[...], q[uae] impossi[bi]lis ē, ut liquet. Silit[er] obtu[m] veras[...] hujus Dans ē eq[uu]s ē aliq[uo]d impo[ssibi]le: siq[ui]d[em] ē obtu[m] co[...] co[...] affirmare ē: et [...] [...] int[er] Dans, et eq[uu]m, q[uae] ē impo[ssibi]lis, ut [con]stat. = Nota demu[m]; q[uo]d [...] solent aliqua argta [con]ficere [...] in alia [...] istis [...] obtu[m] veras[...]; seu etia[m] l[ice]t obtu[m] entionis: q[uae] falsi [...] carent, si [...] istis [...] co[...] obra, obtu[m] co[...], obtu[m] quo, ut sigerit obtu[m] veras[...]; ut v[er]o siger obtu[m] entionis, istis subtu[m], et [...] obra se[...] [...] se, obtu[m] circa q[uo]d.

Sectio 3.

utrum ass, et diss strictae oppti
coniungi possint in eodem intellectu?

Inter ass, et diss logice strictae oppstos triplex oppstio considerari potest: prima est oppstio enuntiativa quoad simultaneum veritatem, l falsitatem; et de hac dictum est in summulis. Secunda est oppstio quoad obiectum, de qua sec. dupli pedti egimus. tertia demum est oppstio quoad subiectum; et de hac modo disseramus. Quaerit ergo: an ass, et diss strictae oppti possint simul inveniri in eodem intellectu? Prima sententia tenet, ipsos divinitus posse in eodem intellectu coniungi. Ita Nominales, et Gabriel apud p Conton infra citandum: ipsique expresse defendit p Quiros de aia disp 98 sec 4. = Secunda sententia docet, nec divinitus posse coniungi in eodem intellectu ass, et diss strictae oppstos. Haec est sententia communis apud p Conton de aia disp 21 sec 1.

Cum Arriaga 2 sententiam assero 1: ass, et diss strictae oppti non possunt naturaliter coniungi in eodem intellectu. Assertum hoc commune est inter Thos, et probatur auctoritate D. Thomae 4 metaph dicentis, perspicuum esse, fieri non posse, ut idem simul rem eamdem, et esse, et non esse existimet. Deinde 6 ethicorum cap 2 ait: est in appetitu prosequtio, et fuga, quod est affirmatio, et negatio in mente. Atqui in appetitu, seu voluntate nequeunt naturaliter coniungi prosequtio, et fuga, sive amor, et odium efficax circa idem obiectum, ut patent omnes: ergo neque in intellectu affirmatio, et negatio, sive ass, et diss circa idem obiectum. Resolvitur ergo, quod ass, et diss strictae oppti inter se habent oppositionem contrariam quoad idem subiectum: ac proinde saltem naturaliter in eodem intellectu non possunt coniungi.

Assero 2: ass, et diss

stdiæ opti nec supnaliz poñat ɔjungi in eodẑ intlu. Pbat 1 asserty: implat, intlẑ asentiri flo ut flo, et disentiri vou vo; Sd hoc sequet ex ɔjunce ass, et diss: q tan ɔstio stdiuns implat: acqde nec divitẑ ɔjungi poñt ass, et diss in eodẑ intlu. Mai ɔstat; implat d stdiuns, qd intlẑ judicet vẑ, qd cogut ee flẑ: sict etiẑ implat, qd judet flẑ, qd cogut ee vẑ. Pbatur min: si daret pdicta ɔstio ass, et diss vg ɔstones Dẑ cuixit, Dẑ n cuxit, intlẑ asentiret cuxsui, qdo judat, n daxi cuxsẑ; et disentiret cuxsui, qdo judat, daxi cuxsẑ, ut ē evidens; Sd hoc ē asentiri flo ut flo, et disentiri vo ut vo: q hoc sequet ex ɔjne la. Mao min ē; nd qdo intlẑ judat, n daxi cuxsẑ, cogut exente, vẑ ee, n daxi cuxsẑ: q cogut saltẑ vo stdiuniẑ, sict daxi cuxsẑ ee flẑ: q si intlẑ asentiret cuxsui Dxi, qdo judat, n daxi talẑ cuxsẑ, asentiret flo ut flo. Itẑ dicendẑ vice versa. — Nota, qd hæc nao pstest apcari amori, et odio efficaciẑ circa idẑ obtẑ; de qq alibi.

Pbat 2 ds asertẑ: si ass, et diss stdiæ opti ɔjungerent in eodẑ intlu, hæc ɔjunctio Deo tribueret; hoc implat stdiuns: q implat talis ɔjuntio. Mai liadit ex eo, qd tan ɔjctio tribda ē agenti, intra cujs vires unice ɔtinet, cẑ q tan ɔstio naalẑ impolis sit, ut asserto pmo pbatẑ ē: inde fit, qd Deus ē agens, intra cujs vires unice ɔtinet eɔdẽ ɔstio. Min a pmi sylli ostendio sic: Deo n pstest tribui ɔstio la, q ɔtinet exroz falẑ intlẑ creati; aliẑ Deus eet particularis causa, et auctor exroris falsi, qd impole ē ut pote indecens Deo; atq pdicta ɔstio ɔtineret exroz falẑ intlẑ creati; sict asentiri

flo, aut distinxi vo, ut inevitale é: q implat, qd tam qstio Deo tribuat.

Rebri; qd si asq é vq, et disq flq, Deo jo tribueret qservao asq vi, et intlui creato qservao disq fli: unde n tribueret Deo, qd crq aq flq, sive fslis error. Ad mq quo si in codq subto qsqrent Sra santifam, et pcatq lethale, n tribueret Deo pcatq, qd crq; qa crq tribueret qservao pcati, et Deo sola qservao Sraciq. = qd imqnim exqlq hoc nl qbat; qa si litq dico, implare qsnenq Sraciq, et pcati mortalis ex eo, qd tribueret Deo ut auctori, et causq pcilari qservao pcati, ac qde ipsq pcatq.

Rejicit q stio data sic: Deus qservaret in qdicto casu ut causa paalis asq vq: q etiq disq flq. Ans suqniq; pbo sq: Deo ans é vq; qa crea nequit qservare asq vq ad qntiq disq fli; nequit crea qservare disq flq ad qsentiq asq vi: q Deus in qdicto casu etiq qraret ut causa paalis disq flq. Explat sic: disq flq exigit naaliq destructionq asq vi: ideo asq vq nequit naliq qservari ad qsentiq disq fli: unde si qservaret, qraret supnliq; ac qde a Deo ut causa qtilari, et auctore supnali. Atqui etiq etiq asq vq exigit naliq destruionq disq fli: et deo disq flq nequit naliq qsrari ad qstiq asq vi: q si qservaret, qret supnliq; ac qde a Deo ut auctore supnli, et paali causa.

Sectio 4

argumenta solvuntur.

Dicq t stra t qsentq: habito qsu evidenti de exqstia dici qd qstest naliq sul dari evidens assqsio di falsetalis

ass: q et poterit natis sul dare diss de existia dici. Quaunque à
pritae; sigts n magis opmunt pdicti ass, et diss, qs evids assde
existia dici, et evids apsio de falte talis ass. Pbat q ant à
pritae: si qs asentiens fide huna n existig lucis et oculos a
periens lucy videat, osurget natis sul ass de n existia luis,
et apsig evidts de falte tais ass: q pris. Pbat 2 dis ans:
pais é, qd adveniat apsio veritatis opdts, qs qd desiat ass p
habits: q faltz in lo insti, in quo advrt la apsio ojgit natis
ass asu phabito.

Res ndo ans. Ad prmg pbrz no etig ans; sigts
q cumz habitz ex apertione oculorz desit ass de n existia lu-
cis; acqde n s sul in intlu. Ad 2 antis pbrz disquo ans: pais
é prioritate naz, qd adviat apsio veritatis opstz, qs qd desiat
ass phatz; omtto ans: pais é prite temporis; no ans. Staq in
lo insti reali, in quo é apsio, desit, et n é ass phatz; qdiq nq
ojrgunt tales as. Ad sumz q vez é, qd rde naz prior é apsio
la, ad cuis existig destaunt ass phatz: qd tn q nunc omtto;
qa etig hoc n. admitit ab oblz. — Nota, qd si qs asentiat prius
sis, et postea heat apsinz evidtz de falte scris, eo ipso n ma-
nebit intlz asentiens prmss: sigts in ipsis otret scris oblz.

Di-
ces 2 otra 2 apstz er q Suiros: manente in intlu ass asu flo,
potest Deus inferre diss vz: q tales az sufliz ojgi pount.
Pbat ans: mante asu flo, stat rao falis, et oblz diss: q hu
potest à Deo infri. Ans ostat; qa ass flz n aufert veritz à di
su vo. Quad infert ex eo, qd potia vitalis potest hre az, tumts
n sit extra suz oblz. — Angtz silitz pbant, qd in eadz

volle possent, ergo non esset, et odij esset Dei. Si ad dicas, quod per ad ventum amoris, debet auferri odium, quia in eo apparet bonitas Dei, et ce sat motivum apparens ad odium: nego similitudinem, quod per adventum assensus veri, debet auferri assensus falsus; quia in eo manifestat veritas dissensus veri, et tunc veritas apprehensa assensus falsi. = Nego igitur antecedens nego antecedens. Ad probationem dissensio antecedens: manente assensu falso, stat ratio sub qua dissensus impedita; concedo: expedita; nego antecedens. Assensus falsus nequiat facere, quod dissensus veri sit verus: at dum intellectus falso judicat, assensus falsus esse verus, veritas dissensus nulla est intellectui, et dum veri manifestat, intellectus firmiter in assensu falso apprehendit verum.

Dices 3º: contra dictum assensum: assensus, et dissensus contradictorie oppositi possunt dividi, ergo in eodem lapide: quod etiam in eodem intellectu. = Antecedens negat à pluribus judicibus, intellectionem esse materie inseparabilem à potentia intellectiva, à qua oritur; ac proinde non posse recipi in lapide. = Omissa ratione hac, nego antecedens; quod falsus est per rationem seriis naturae: sequitur etc, quod Deus servans assensus falsus ad praesentiam dissensus veri, et contra istius exigentiam naturalem, esset causa partialis assensus falsi; ac proinde erroris physici: quod impossibile est, ut dicimus.

Hinc

observa 1; quod sicut Deo ut primae Bonitati repugnat esse causam, cui tribuat peccatum alterius; ita Deo ut primae Veritati repugnat esse causam, cui tribuat errorem physicum intellectualis alterius. Deinde repugnat Deo, esse causam partialem habitus intellectualis infusi physice erronei. Tandem repugnat Deo, patrare miracula in confirmationem doctrinae falsae: omnia enim haec opponuntur Perfectioni primae, et primae Veritatis. = Observa 2; quod intellectus bene potest judicare, utrumque contradictorium esse simul probabile. At non potest simul assentire utrique contradictorio; siquidem nequit judicare, utrumque esse simul verum. Ratio

gmi; qa pbilitas uniq ... n excedit pbilitatz alterij: acpte potest ee utrumq sub pbale; et hoc asinari ab intellectu ... sedi; qa veritas uniq ... excludit veritatz alterij, et sqtz intlq judicam, uniq ee vez, cogut, alterq ee flez: unde asentiens uni, nequit asentiri alteri; aliz asentiret flo ...

Controv 5

de illis, q ad discq ptinent.

... in libris de priori, et postri; necn in lib topicorq, et elenchorq plura circa discq dedit: ea fere oia in summlis ... 4 p totq expsuimq; q restant brevq discuramq

Disp 1.

de natra, et pbitq discq mentalis.

Sectio 1

discq definit, et dubia aliqua enodant.

Discq mlis, de quo in psnti agimq, explatr p similitudq ab motq localq qqsivq: sicut p discq localis e motq qqivq, quo al ab uno in aliq locq transit; ita discq mlis e motq qqvq, quo intlq transit ab uno judo in aliud. Discq solet divi (lcet n qqaie) in virtualq, et fplq. Fralis ostuir p plures cognes, vq hic ... e ho: p ... e risibis. Virtualis stat in unica simpli cogne discui fali equlenti; vq qa ... e hoe risibis. Discq fplis e huiq ... ma, et sic potest definiri: qqsio intlq ab unq intionq ex detmne alterq pbatq.

Dubitabis: an discq ostuat p solq ... l p solq

cps, l q utrumq sul? Rco, q utrumq cstui. Rao e, qa quolibet ex lis sa n intelecto, n integit sa cgio intlg ad ungentionz ex detrmnalig phatz: q nec in solo anti, nec in solo cqti, d in utriq sul disq csit: atq adeo q utrumq cstuit. Ans cstat a parite motz localis, et transitg de uno loco in aliz: qui transitg n integit sa, qn sa integat trq a quo, et trq ad qm. = Ocpnos: disq generat sciz, et opionz; d scia, et opio n scres: q generat sclres: q n cstuit q sclrz. = Disgquo max: disq gerat sciz, et opionz hatcales; sdo: actcales; subdguo: disq adeqte sumptq gerat sciz, et opionz actcales; no: disq inadeqte sumptq; sdo max. Et pet ad reliqq argti.

Atq disq gerat hatz scienticz, et opinarz: ex quo rl infert ctra nos. Scia vo actlis (idq dic de actli opni) sumpta q sclrz scientica, ut argtq intdit, causat a discun adeqte sumpto, d sumpto inadqte, scet ab antente in losic, et eo mo, quo dicemq sec 3. = Tandz si actlis scia sumat rcative, et siliz opio gerant a discu n in gere cauz extez, cq scia, et opio discursivz sint ipse disq: gerantq in gere causz intez a discu; qtnq hic denomnat intlq scientz, et opinantz discursive. = Dibitabis 2: an ad disqz regrant tres cognes, quarz deq prz sint ans, et alterazo; l an unica cogtio poit ee ans adeqtq? Rco, ans adqtq salvari in unica cogne, ut patet in hoc discu, ois ho e al: q Lq e al, et in alijs plub.

Dubis 3: an scl sit csatz scl? Rco regve. Rao e; qa idq ag, qui in uno syllo e scl; pticst in alio

ee præmsa, ut pet in hoc syllo: Dhyz ē rex; Sd hic hoc Dhyz; Sd
hic hoc ē rex: hic hoc ē rex; Sd Dhyz ē hic ho: g Dhyz ē rex.
Rao ad priori ē; qa lct ag a, qui ē am fale hic, et nunc
determinet intly ad arg b, qui ē falo sd; hoc n̄ tollt, qd ag
b possit intly determinare ad arg a. Sict la veritas, q ē obvgzy,
potest interdū movere intly ad lq veritatz, q ē obvgaam;
Notavo; qd ultra regluo procedit de sclne oggive sumpta, si
ve de lo an, qui hic, et nunc infert ex pmssis: sigdg nobis
dubiz n̄ ē, sclnz repere ut talz ee essaliz sclnz. Sict Dag
ē accdliz albz; Dag a qud albz essatz albz ē.

Opnes: si sd n̄
sit essatz sd, digy n̄ differet ab agregto plurimz judorz; hoc
flez ē: g etiz id, ex quo infert. Rao min; qa zg tertia
mentis operao n̄ differet essatz à scda, sd tm penes nu-
mz. = Urget: maxr claritas, et certdo sclnis ipsi ē intr
ca, et essalis: g sd ē essatz sd. Dbat squa; id eo ipso ē ipsi
essalis depdtia ab lo, sine quo haberi nequit talz claritz,
et à quo l ut à proprio, sui requisito essali depdet la clatas:
g et cetera. Rao sqz; qa intly nequit habere cogniz evidtz vg
hanc Deus exist; qn pcedant in ipso pmssz, à qq talis
ag sug claritaz hauriat. = Ad argtz no maa; qa discrin
ē utrmqz agatz judorz; sd essatz dit sqz, rãone cuig ē pp sio
intly ad unz judz ex determne alterig phaté. = Ad urg-
tiz sdo am de sclne oggive sumpta, et no sq: Ad prz sdo
anti, no etiz sq: cuigq rao nda ē, sigdg le ag potest haberi ab
intlu, pcednte sola apphre, q ppnat movz ad ipsz.

Dubiu

an sd deat se attgre obtu adqtu prmarru? Negve reo; Rao
ē; qa lēt aliqdo sd attgat se obtu adqtu prmarru: ut ac-
cidit in hoc syllo oīs ho ē al; P Rex ē ho: q Rex ē al; qa
Rex ē ho, et oīs ho ē al: aliqdo tn n attgit. Ostendit
sic: ex antdti isto pdest inferri sqs vrs, vg oīs ho ē gen-
ulis; P oīs eqs ē ho: q oīs eqs ē hinulis. Atqui sqs istud
n ee vrs, si attgeret se obtu adqtu prmarru; sic n ē va
ptio ista oīs eqs ē hinulis, qa oīs ē ho, et oīs ho ē hinulis:
q sd n deet attgere se obtu adqtu prmarru. = Vrget: me-
diu n deet repeti in sclne; P repeti deeret, si sd de-
beret attgre se obtu adqtu prmarru: q tale obtu n deet sd
se attgere.

Opnes: oīs ag attgit se sus motivu; P motivu sd
ē obtu adqtu prarru: q tale obtu attgit se sd. Disquo max: oīs
ag attgit se sus motivu intru, sdo: extru, no max: et silr
dista min, no sqs. = Insbis: intls hatis prnsis het oia requita
ad elicendu scru attgtu se obtu adqtu prarru: q lg ejicit; n ēn
ltu ē causa necria, q operat qtqt pt ē pdest operari. Ni
ans; qa ad elicendu qdi scru requirit aptones sua sub de
eo, qt sd ita se het, qa ita se hent prnsi; tales a aptones
possunt intlui deficere, etia habitis prnsis. = Reinsbis: si
sd n attgat se obtu adqtu prmarru, n erit rao, ura pdig sit
sd, q prmsa. No; qa lēt n sit rao intra ipsi actui, qui
ē sd; ē tn rao extra, scetd intls a prnsis illumnatu
ex earu obto tqs ex motivo extco detrat ad scru; n vie stra

Sectio 2.

utrum ad discursum requiratur cognitio reflexa, et signata de bonitate illationis?

Supponendo, bonitatem illationis esse connexionem antecedentis cum consequenti, sive rationum logicam, id cuius assensus nequit esse verus, quin etiam verum sit consequens. Non est dubium, ad discursum requiri cognitionem exercite talem, sive in actu exercito de bonitate illationis, quia debet intellectus per praemissas assentiens seclusis, in actu exercito cognoscit, dare praedictam connexionem. Solum est dubium de cognitione reflexa, et signate tali. =

Assertio 1: ad discursum ex ratione talis non requiritur cognitio proprie reflexa de bonitate illationis. Exit cognitio proprie reflexa, quae tendit ad connexionem antecedentis formalis cum consequenti formali; non sic intellectus reflectit supra suos actus, quod requirit ad cognitionem proprie reflexam. Ratio assertionis est; non ut detur discursus sufficit, quod intellectus motus, et determinatus ex motivo seclusis ad consequens transeat: ad quod non requirit cognitio proprie reflexa; quia non requirit cognitio tractata ad connexionem antecedentis formalis: quia quod non est motivum, sed applicatio motivi.

Assertio 2: ad discursum ex ratione talis non requiritur cognitio improprie reflexa, quae signate cognoscat bonitas illationis. Exit cognitio improprie reflexa, quae tendit ad connexionem antecedentis obiectivi cum consequenti obiectivo. Probatur assertio: motivum ad eliciendum consequens sufficienter cognoscitur per praemissas formales: ergo praedicta cognitio reflexa non requiritur. Probatur antecedens: motivum ad consequendum est identitas extremorum cum medio, aut distinctio extremorum in uno, et eodem tertio; sed talis identitas, talisque distinctio sufficienter cognoscuntur per praemissas formales, ut certum est: ergo et motivum ad consequens; atque adeo cognitio illa reflexa non requiritur.

Opponitur contra 1 assertionem: praemissae formales assumuntur ut medium ad consequens inferendum: ergo earum utilitas debet cognosci; sed talis utilitas consistit in bonitate illationis: ergo haec cognosci debet. = Distinguo antecedens: praemissae

assumunt ut medium ad certum infstz; qdo assumunt ut prmsz, et
ex intrenseci certis inferendz; sdo: qdo exerte assumunt, illz
exerte medium ad selm inferendz; noam, et sq. Sub bt vol
tas amet n regrit, qd se interdat amare; ita ut intlz dis
currat n regrit, qd indat se discurrere.

l prior stare assby: sz
ie accidit, qd e duobz hominbz, q easdz prmssas habent, altz eli-
ciat, et altz n eliat certz; qd hoc proit ex eo, qd altz reflit,
et altz n reflit supra conxz antis obiu cz qsqi obiecto: q talis
refxio ad discz regrit. No mia: qz altz elit certz, ia perfecte
cogit prmssas obvas; et altz n elit; qd ita perfecte ipsas n pe-
netrat. = Nota, qd aliqdo potest ad discz regri cogtio de bnte
illatis; hoc tn proiet l ex obscurate prmssarz, l ex intlz tar-
ditate, l ex speciali difalte maz; n vo ex exigtia discz in
ratione talis, ut dictz e.

Resp. fsla illva q eque, et codz mo sig-
cat cnexionz antis obiu cz sqti obiu, ac fsla causalis qa; qd fla
causalis ex sua tendia attigit cnexionz antis obiu cz sqti ob-
vo; ut pet in hoc au, Dez e al, qa e ho, et ois ho e al: q eam-
dz etiq attigit fla illva: ac pde ad discz regrit cogtio impsse re-
fea de bte illatis. = No maa; fla d causalis reptat sigte
mexnz lq: Ideo causalis dit va, l fla. At fla illva so exer-
te sigcat lq mxnz: atq adeo n dit va, l fla illas; qd bona,
l mala. Idq cstat ex eo, qd fla causalis poit reddere flsz sqs,
qr vz erat sub sola fla illva: unde hec so dentat, prmssas ob-
vas ee movz extez selris.

Sectio 3.

an, et in quo genere ans sit causa conclusionis?

Dico 1: nec ans obiꝫ, nec fale ē causa physica efficiens sclnis. Pbo prima pars ē; qa ans obiꝫ sspiꝫ n̄ exist; Sꝫ qd n̄ exist nequit ee causa physica sclnis; causa ꝫ physica ut causet debet pa existere: ꝫ ans obiꝫ sspiꝫ n̄ ē causa physica sclnis; acꝫde talis scientꝫ antis obi ꝫ sclnꝫ n̄ reqrit. Pbo sedꝫ pars ē; qa nulla ē necessas talis efficiꝫ in fali anti, neqꝫ fundamtꝫ ad lꝫ: ꝫ ans fale n̄ pstat in sclnꝫ influxꝫ physicꝫ effectivꝫ. = Si ꝫ dicas, qꝫ ans fale gerit munꝫ speciei impssꝫ repntivꝫ obti sclnis; fluꝫ dices: nꝫ species impssa repntiva obti pmissarꝫ falꝫ ē etiꝫ repva obti sclnis falis; qꝫ obtꝫ pmissarꝫ includit fa obtꝫ sclnis: et ptexea qa ꝫꝫ istꝫ speciꝫ potest intlꝫ hére speciꝫ ꝫꝫriꝫ, et distꝫ obti sclnis.

Si dicas iterꝫ, ꝫ Phꝫ lib 1 postrꝫ cap 2 inquit; demonstrꝫ ꝫ dico eam raonaꝫ, q sciꝫ efficit; Rsꝫo, Phꝫ ibi n̄ loqui va efficia; ꝫ de effia in genere causꝫ falis intꝫ: qꝫ videt demonstrai ē fra hꝫꝫ tendis intlꝫ sciens; et hoc mō in genere falis causat sciꝫ scretive pmꝫꝫ; qa facit intlꝫ scire. Constat ex lis, q Phꝫ imedte antea dixerat: dicemꝫ ꝫ et ꝫ demstrꝫ nos scire: scire ꝫ ꝫ lꝫ, eam habꝫo. = Relquꝫ ꝫ qd n̄ dat fundamtꝫ, ut anti fali scedamꝫ influxꝫ effectivꝫ in sclnꝫ. Siqꝫ n̄ē fundamtꝫ sufiens, qꝫ ans fale sit saltꝫ equalis ꝫ fecꝫs eꝫ sclne; neqꝫ sufiens ē, qꝫ sine anti fali n̄ sit intlꝫ ꝫxē potens elicere sclnꝫ: eqꝫs ꝫ sine aplicaone n̄ē ꝫxē potens ꝫducere alterꝫ ignꝫ: et una aia ralis ē equalis ꝫ fecꝫs eꝫ alia: et tn nec aplicao ignꝫ, nec una aia ralis alterꝫ effective ꝫducit.

Dico 2: ars obvij ē causa mova extra selũs selis. Raõe, qa causa extra mova la ē, ex q̃ ppria rabis intlis movet ad opraonẽ; ex arte ꝺ obva movet intlis intlẽ ad eliciendũ selnẽ selẽ: siqdẽ roga tẽ aliqs, cur seriẽ eliat, reddit ꝑ raone, et motivo ars obvij; ut sic Dẽs ē al, qa Dẽs ē bo, et oĩ bo ē al. Explat à ꝑitate: btas finis ideo ē causa mova extra ad electionẽ mediorũ, qa rogti, quare amamũ mediũ, reddimus ꝑ movo, et raone btẽ finis: ꝗ felix.

Dico 3: ars fale ē causatas motiva extra ad seriẽ falẽ. Pbat: ars fale ē id, medio quo cogit causa mova extra seriis falis; sᵗ id, medio quo cogit talis causa ē causatas mova extra: ꝗ ars fale ē causatas mova extra ad selnẽ falẽ. Alia ꝓbat ex eo, qd causa mova extra ñ movet nisi ut cogta; atq adeo cogtio ē causatas, et exercĩũ movendĩ. = Ꝯfmat: cogtio, q̃ btas finis ut ꝓpta movet voltẽ ad electionẽ mediorũ, ē causatas mova extra ad talẽ electionẽ: ꝗ feliz. = Nota, qd ars fale dicit etiã aplicao falis; qa ꝑ ea aplicat intlẽ movẽ ad seriẽ.

Infert 1 ex dictis, ars fale dicere aliq ꝑioritẽ respu seriis falis; id ad dignẽ requir, qd intlẽ transeat de unẽ entiõnẽ ex detinne alteriũ ꝓbatẽ. Ydĩ ꝑiortas ꝓpie logdo ñ ē ꝑiotas naturẽ; ē tn ꝑiotas quasi naẽ; qa ē ꝑiotas aplicaonis causẽ movẽ extẽ, q̃ ad ꝓ causẽ efficientis reducit. At ñ requit ꝑiotas temporis, qa ñ aparet rao, ob qͣ intlẽ ñ poit in eodẽ insti reali elicere ars fale, et etiã falẽ seriẽ. Vẽ ē, qd mutea ꝓmisa, et ꝑ̃ꝑe maior ē ꝑior tempore sene; ex hoc ꝺ ñ infertur, qd intlẽ simpcitẽ ñ poit hre sul ars fale, et falẽ seriẽ. Ex in hoc sul (sicut ut smiẽ accidit) dixit Dẽs; intlẽ ñ posse plura cogitare; lét habitu plura scire poit: et ꝑns maorẽ ee tempre ꝑiorẽ sene.

Infert 2; qd felis id ut hata ex prinsis hct carritz certz, aut gbalitez, ac ojectz prinsary; prius id gsfue sumpta hoc poit maorz certdz, q prng. Rao primi e; qa f feles prinsas sufientz aplat obto movy: qd pde dcet ovicare scri totz jug certdz. Rao sedie; qa ay scris gsfue sumptz, et sedz se potest ee certz, lct ams sit tmgbale; ut pet in hcc dsu: ma pma potest sufliz existere absz oi fra substali: g ma pma disguit rx ab oi fra substanli. = Infr deriq; qd qdo D Thomas excludit a Deo dsuz ex eo, qd ad lz regrat succesio cogrz, n loquit de sucene sedz tempz; hoc d n reqrit ad dsuz; P de sucestone sedz distrz realz unz cogris ab alio; qd regrit ad fez dsuz: et hoc Deo repnat, ut liquet.

Sectio 4.

utrz prinsz necesitent ad conclusionem?

Supindsue, netatz aliz ee qad speciz, aliz ro qad exercitiz. Netas qad spez la e, oi eius gotia lct poit se suspdere ab operaone, oppdbz tn nequit ponere: sic qdo jo hct voltas cogrz brutatis, netata e qad spez ad amorz; qa lct poit amorz omtere, n tn potest elicere otiz amori oppdtz. Netas qad exertiz lae, oi eius gotia atentis lis, q se hent ex pte ay primi gxi, nequit n operari: sic igris sufientz apcatz paso dispto nequit n surere; neqde qad exerciz nesatz e ad surendz. His ita,

Asero 1: prinsz ie dispotz nesetant intlz qad spez ad serz rg. Pbar: hatis his prinsis oin hoc e al; Drz etio, iggit sufientz intlz idtz extmaz uz una tertio: g nequit in su ojpdo esti prinsary elicere acz negtz idtz extmaz intz se ac pde manet nesatz qad spez ad serz afrntz idtz extmorz intz

se.

Ans ostat. Quia vo sequeret ex principio lo, q si conjung uni textis, sibi intr
se; et etiq ex lo dr de oi: si potis lis princ, eliceret intellg hanc
serq q Deq nec al, conjungeret afirmq idtis extrmq uq uno textis,
et negnq idtis extrmq intr se: et insuper diceret, et n diceret deos
pottes idq; qd accidere nequit, stante penatis princ, ut suponit. q
nequit intelg in su ogsto lazq prinsaxq eliceret acq negtq idtq
extrmxq intr se.

Dices: si princ so sint pbales, potest intelg eliceret
acq stiuxq xq serin: q nulla e doona. Disquo ans: potest in su
diviso prinsaxq; odo: in su ogsto; no ans, et oq. Est diae: pbi-
litas serin so esit, qd intelg poit serinq dissentire eis obto; n vo
qd poit conjungere talq disq eq asu prinsaxq; ut ostat ex pbatione
ntra, quq tenet, sive princ evidtes, sive mere pbales sint. —
Insbis: etiq in su ogsto prinsaxq pbliq potest daxe ashsio ein-
dem oppones paltq ogtis. No; qa si posset daxe ashsio la ein-
dem, iq princ pbales n eent: sigbq intelg nequit hexe prinsas
ut vas, qdo ipsi ppoit evidentq ogs ut flq.

Asseno 2: princ nec di-
spotq n nesetant intelg qad exextiq ad serq. Pbat: ideo potis
princ nec dispotis, maneret intelg nesatq qad exextiq ad serq;
qa lis potis, teneret intelg asentire obto serin; q hec xao nlla
e: q n manet intelg nesatq. Maq ostat: ideo d iuxta stuos bar
in intli la nesetas, qa intelg e potia nesaxia, q nesata e ad
operandq potis oibq regsitis; et hec regsita het intelg poirslis
princ. Pbat q min: q prinsas, feles nec dispotas ig intelg saltq
implite, et minq claxe potitit asq obto serin: q pdicta xao
nulla e ad pbdq, qd intelg nesatq maneat qad exextiq ad serq.

Doctrina ista explatur sic: quia premissae re dispositae vel istae tres homo est animal, Petrus est homo, attingit identitas extremorum cum uno tertio; et cum haec identitas sit ratio identitas extremorum inter se; ergo attingit saltem implicite, et minus clare identitas extremorum inter se; quae quidem identitas est obiectum conclusionis. Hinc est, quod licet evidentia identitatis extremorum inter se rapiat intellectum ad assensum sui, ipse tunc minus adimplevit intellectum per assensum in premissis praestitum tali obiecto: atque non tenetur ad ulteriorem assensum; siquidem intellectus non tenetur obiecto evidenti praestito assentiri, quam per primum assensum ab ipso intellectu praestatum; alias deberet scire elicita, teneatur intellectus plures alios assensus circa idem obiectum elicere. Unde elicita scire hac propositione est animal, deberet ulterius procedi: quia est principium sentiendi: quia est substantia: quia est ens.

Si dicas; quod intellectus sub premissis est necessitatus quoad exercitium non ad praebendum assensum; praeterquam ad assensum explicite attingentem identitatem extremorum inter se; fiet dices; quia assensus iste Petrus est animal implicite attingit ens; et tamen illae premissae omnis homo est animal; et Petrus est homo non necessitant ad hos assensus: quia Petrus est animal: quia Petrus est ens = Si dicas iterum; quod obiectum evidentis apprehensum necessitat ad assensum explicite tractatum ad licet; respondeo: hoc verum est, si supponatur, quod intellectus tali obiecto non praestitit assensum saltem implicite ad ipsum tractatum: fiet autem est, si talem assensum intellectus praestitit, quia ipse ad ulteriorem assensum non necessitat, ut dictum est.

Opponitur 1: intensio efficax finis necessitat quoad exercitium voluntatem ad electionem mediorum: ergo assensus premissarum necessitat quoad exercitium intellectum ad assensum conclusionis. = Negatur consequentia antecedente, nego consequentiam. Disparitas est; quia cum intensio efficax finis detrahat ad electionem mediorum; si talis electio non ponatur, voluntas non satisfacit oneri sibi imposito, ut certum est. At onus, quod vi premissarum imponitur intellectui, est hoc, quod assensum praestet obiecto conclusionis; huic autem oneri satisfacit intellectus assentiendo tali obiecto saltem implicite per premissas: sed deberet praestare alterum assensum

q̃ serꝫ, etiã teneatur elicitã scire, ulteriũ pgredi ad alterã ꝯsꝫ. qd̃ evidentẽ falsũ ẽ.

Ꝓpos. 2: potẽa necessaria, potẽs oĩbꝫ requisitis ad operandũ, ẽ necessitata quoad exercitiũ ad operandum; s͡ intellꝫ ẽ potẽa necessaria, et cũ primis hẽt oĩa requisita ad eliciendũ assũ seriis: ergo ẽ necessatũ quoad exercitiũ ad talẽ assũ. = Ꝯfirmat: licet voluntas possit impedire applicationẽ obti, n̄ tn̄ potest impedire, qd̃ potẽa visiva suspendat applicata, et in aĩ primo ꝓpo ꝯstituta obtũ videat: ergo pariter nec potest impedire, qd intellꝫ potẽs primis serꝫ eliciat. = Ad argumentũ ꝯsa maior, no minor; qa unũ ex requisitis ad eliciendũ ꝯclusionẽ ẽ, qd intellꝫ n̄ ꝯstiterit sufficientẽ assũ obto li, qd̃ seriũ requiritur: talis aũ assũ iã ꝯstitit in primis, ut dictũ ẽ. = Hinc ad ꝯfirm. ꝯso anti, no ꝯq̃; qa in potẽa visiva sunt in aĩ primo ꝓpo ad videndũ suppetunt oĩa requisita ad obtũ visionẽ: in intellu aũ, ut ꝯstat ex immediate dictis, n̄ suppetunt oĩa requisita ad assũ seriis.

Ꝓpos. 3: applicatio evidens obti necessitat quoad exercitiũ ad assũ talis obti; s͡ ꝯs primarũ ẽ saltẽ equivalentẽ applicatio evidẽs obti seriis: ergo necessitat quoad exercitiũ ad serꝫ. Rao maior ẽ; qa applicatio evid. ut talis in munere detrahendi intellꝫ ad assũ excedit applicationẽ probalẽ; st hec necessitat quoad specificationẽ ad assũ sui obti: ergo illa necessitat quoad exercitiũ. = Rao dissoluto maior: applicatio evidẽs obti necessitat quoad exercitiũ ad assũ talis obti, si supponat assũ iã ꝯstitutũ; no maior: si n̄ supponat; ꝯdo maior. Itaq̃ ut intellꝫ necessario ad aliquem assũ requirit, qd n̄ ꝯstiterit aliũ assũ eidẽ obto: qd in primis n̄ evenit, ut diximus. Ad raonẽ maior ꝯsa maior, no minor; qa applicatio probalis se sola n̄ necessitat quoad specificationẽ ad assũ; s͡ sub cũ carentia raonis ꝓ parte opposita; evidẽs aũ id se sola hẽt.

Disp 2.

de efectibus discursus.

Sectio 1.

Scię natura, et proprietates explicantur.

Vocant effs. discs. concl[usione]s, q ex pmissis ac dispons dedu cunt: et cu id. poit ee scientifica, opinava, l de fide; ideo mult judi cant effs. discs. scia, fides, et opio. Nunc de scia, postea vo de opio ne, et fide. Cstat ex dictis, scię ee cogn certa, et evidt ps. demon strg aquitg: videamg mo, qd evidtia sit, qd certudo? = Cssit cer tudo pcis, q e stricte certudo, csist in connexione intra ag cu obto se hente ut enciat. Hec nexio aut intra pvit à suo expeciali mo tendi in obtg; extra efective ab habitu, l specie; et motive à motivo ipsig ag: sic certudo ag fidei divę efective pvit ab ha tu; movi à movo talis ag; et intra à mo, quo in suu obtu tendit.

Dixi in nexione intra; qa ut ag sit certg n sufficit, qd ag sit vg; neq qd obtg necrio se heat in se, sut ab ipso au rep tat; sed ptarea requit, qd ag ex se nectat cu obto ita se hente. Dixi cu obto se hente ut enciat; qa si actg n sit vg, certg ee n potest. Ratione nexionis pdicte intlg pus ag certg, ita firmit adhęret veritati, ut n poit de la prudent dubitare; si vdcet reflectat supra ag, l obtg, l pprium motivg, aut efectivg. Hinc fit ad certing n sufice adhęsiong intlg obto ab spe firmi ne; talis d adhęsio potest stare cu falte ag: ut patet in Hęre ticis firmit, l potig ptinacit adhęrentibg suis flis docmati bg. Requit q, qd la firma adhęsio sit ratione nexionis ag

aq obto se habente ut enunciat.

Evidentia supra mentionem aq certi addit claritatem, ratione cujus intellectus ita perspicit objectum, ut illud quasi videat; evidentia enim est quasi videntia, seu visio objecti, et adeo clara, ut nec imprudenti dubium locum relinquat. Hinc colligitur differentia evidentiae a certitudine; certitudo enim potest reperiri in assensu obscure proponente objectum; ac proinde non rapiente intellectum ad assensum, nec excludente imprudentes dubitationes, et formidinem de opposito, ut patet in assensu fidei divinae. Colligitur etiam veritatem, certitudinem, et evidentiam esse non mutuo separabiles: stat enim aliquid verum, quin nec certum, nec evidens sit; stat aliquid certum, quin non sit evidens. At aliquid evidens debet esse certum, et verum; atque aliquid certum verum esse debet.

Certitudo dividitur in moralem, physicam, et metaphysicam. Metaphysica (quae solo rigide, et simpliciter certitudo dicitur) est mentio aq essentialiter exigentis, objectum esse ut enuntiat: sic est metaphysice certum aliquid, quo judicamus, totum esse majus sua parte. Physica est mentio aq naturaliter exigentis, objectum esse ut enuntiat: sic physice certum est aliquid, quo judicamus, res existere alterius a nobis visas. Moralis est mentio aq moraliter exigentis, objectum esse ut enuntiat: sic moraliter certum est aliquid, quo judicamus, Constantinopolim existere. Eodem modo evidentia dividitur.

Inter scientias non immediata, sive non discursiva, quae est cognitio judicativa certa, et evidens non habita per discursum; et mediata, et discursiva, quam modo agimus, non solo est cognitio certa, et evidens; sed etiam acquisita per demonstrationem: unde ad pleniorem scientiae notitiam demonstrationis essentiam, partes, et proprietates videamus. =

Itaque demonstratio est syllogismus, in quo ex premissis evidentibus infertur evidenter, sive solo evidens. Dividitur demonstratio in demonstrationem à priori, et à posteriori, et à concomitanti. Demonstratio à priori datur, quando res demonstratur

p causa, aut p aliqd se hens ex pte causæ, aut p radicē metricq; vg gdo ex solis exista demonstrat exista lucis, et ex ali rali risitas.

Demonstrao à posteriori dat, qdo res demonstrat p efq, aut quasi efq; vg gdo p luce demonstrat exista solis; et al rale p risitaq. Demonstrao à comitanti dat, qdo res demonstrat p aliqd, qd neq ē causa, aut quasi causa; neq efq, aut quasi efq; vg gdo p obuz defraz demonstrat defity obuz. = Nota 1; qd demonstrao dit propter qd, qdo ē demonstrao rei p causā prox, aut prox radicē; dit vo demonstrao quia; qdo ē à causa remota, aut quasi causa; ab efu, aut quasi efu; l à comitanti. = Nota 2; qd demonstrao dit pfectissima, qdo in la pma pasio p efq demonstrat de subto adzqto; qdo vo ita n accidit, pfecta vnat demtrao.

Sectio 2.

exponuntur fides, et opinio.

Fides ē judiq hatq propter dicentis auctzq, et testimoniq. Sgit ex pte subti, cui adhibet fides, reqrit 1 qd heat auctq; 2 qd aliqd dicat, aut testificet. Auctas ɔsist in cplexo ex scia, et veracitate loqtis; ratione ḍ sciq ɔfmat judiq loqtis cu rebq de qq loquit; ratione ḍ veracitatis loqtis extra ɔfmat cu judo interno, et ex utroq result, qd loqtis asq mereat. Testimoniq ɔsist in testificaone extra, q loqns manifestat alteri res, qq fides pstanda ē. Ex auctē q, et testimonio motivq adeqtq fidei resulit. = Fides dicit 1 in divina, et n divina. Dina ē, q het pxq auctq, et testimoniq Dei. Nondina ē, q testimonio, et aucti creaturq nitit.

Quasi in divina subdivit in Angelicam, et humanam. Divina nititur testimonio, et auctoritate Angeli; humana vero auctoritate, et testimonio hominis.

Dividitur in infallibilem, et fallibilem. Divina est, quae non potest subesse falsi, ut est Divina. Humana est, quae falsi subesse potest, ut est creata. = Dividitur in discursivam, et non discursivam. Discursiva (quae etiam mediata dicitur) illa est, quam per discursum habemus; ut quod Deus dixit, verum est; sed Deus dixit, se esse Trinum: ergo Deum esse Trinum verum est. Non discursiva (quae etiam immediata vocatur) illa est, quae non habetur per discursum: et sic, ut omnes docent Theologi, credimus per fidem auctoritatem Dei, et revelantis; cum enim hoc objectum sit primum credibile, in ipsum resolvitur ultima fides, ac proinde non creditur propter aliud; sed propter se ipsum per assensum immediatum credendum est.

Opinio est judicium gravi nixum fundamento, in incertis ex lo. Respicit per ad assensum opinativum, quod gravi fundamento nitatur: sufficit ad dictum illud, quod homines doctos, et prudentes ad assensum potest movere. = Et hinc oritur 1, assensum opinionis differre ab errore, et suspicione: siquidem tam suspicio, quam error absque fundamento gravi sunt. = Oritur 2, male dividi opiniones in improbabilem, et probabilem: improbabilis dicitur pote carens fundamento gravi absolute opinio non est. = Oritur 3, quod ad opinionem requiritur, quod fundamentum, cui nititur, non sit sufficiens ad generandam certitudinem; vel saltem quod talis proponatur, ut non sit prae potens certitudinem generare. Ratio hujus est; quia cum assensu, quo quis opinatur, opinio est, stare valet dubium de veritate oppositi: ac proinde opinio omnis dicit assensum formidolosum de veritate partis oppositae.

Formido alia est formalis, radicalis alia. Radicalis stat in ipso assensu opinionis ut habito.

ex fundamento gravi non refundente certitudinem. Formalis vero est actus, quo intellectus reflectens supra opinionem, et fundamentum ejus, dubitat, et quasi timet, ne res aliter se habeat: talis est hic actus. fortasse fallor: Dixit ad opinionem requiri formido radicalis; quia requirit, quod habeat ex fundamento falibili: formido vero formalis non est de ratione essentiali opinionis; nec ab opinione inseparabilis. Primum constat ex D. Thoma 1a secundae q. 2 art. 1 dicente; quod formido accidit opinioni. Secundum vero constat ex experientia; nam ut inquit Philosophus 7 ethicorum cap. 3, quidam opinantes non dubitant, sed existimant, se certo scire.

Ex dictis observa 1; ad opinionem requiri piam voluntatis affectionem, quae inclinet, ac determinet intellectum ad unum; nam sine motiva ad assensum opinativum non tenetur indifferens intellectus ad assensum, et dissensum. = Observa 2, posse dari duas opiniones oppositas aeque probabiles; quia ad probabilitatem non requiritur veritas, sed grave fundamentum: sed utraque a parte contradictionis possunt dari fundamenta aeque gravia. = Observa 3; opinionem posse dividi in immediatam, et mediatam; quia aliquae propositiones sunt per se probabiles; et aliae, quae per aliud probant, et noscuntur. Opinio sed mediata est effectus discursus topici, seu probabilis; syllogismi videlicet, in quo vel utraque praemissa, vel altera saltem ex his nec evidens, nec certa; est tamen nixa fundamento gravi. = Observa denique; nec scientiam, nec fidem, nec opinionem posse esse effectus syllogismi sophistici; hujus scilicet, in quo ex ante solum apparentem vero deducitur id erroneum.

Sectio 3.

utrum in eodem intellectu possint conjungi actus scientiae, fidei, et opinionis circa idem formale objectum?

Potius est supponendum, quod probabiliter, habitus scientiae, fidei, et opinionis circa idem formale objectum in eodem intellectu conjungi posse; nam incredibile est, quod statim ac baptisato Deus infundit habitum fidei, sub

supernalis, habeant habitus scientiae, et opinionis, quos acquisitos habeat circa existentiam Dei Unius. Secundo quia dubitat de actibus, et quibus versantibus circa idem formale objectum; non dubitat, posse eundem intellectum habere simul scientiam de Deo uno, fidem de Trinitatis mysterio, et opinionem de distinctione virtuali reali inter attributa divina. Quaesivi quod reo affirmative cum D. Bonav., Nominalibus, D. Eximio, et aliis, quos citat, et sequitur quod Cinton disp. 30 logicae sect. 2 contra aliquos Thomistas, et Scotistas, quibus adhaeret quod Granado de fide tract. 2 disp. septima.

Probatur 1o contra eos: oppositio praedictorum actuum neque ex parte objecti, neque ex parte motivorum, neque ex parte intellectus, neque ex parte ipsorum actuum repugnat, ut ex solutione argumentorum constabit: ergo tales actus possunt conjungi in eodem intellectu. Confirmatur 1: Apostoli habebant evidentiam de Passione, et Morte Christi Domini; et tamen cum hac evidentia simul habebant fidem theologicam, et supernaturalem de ipsa Passione, et Morte: ergo actus evidentiae, et scientiae non pugnat cum actu fidei circa idem formale objectum. = Confirmatur 2 ex Ang. Doct. 3 parte q. 9 art. 3 ad 2 dicente: opinio per syllogismum dialecticum causata est via ad scientiam, quae per demonstrationem acquiritur; qua tamen acquisita, potest remanere cognitio, quae est per syllogismum dialecticum; ideo opinativus, seu probabilis. Et clarius in 3 distinctione 31 q. 2 art. 1 quaestiuncula 1 ad 4 sic inquit: opinio, et scientia possunt sunt de eodem; non tamen per secundum idem medium, sed secundum diversa: et ideo possunt esse simul.

Probatur 2o: Homo gentilis habens demonstrationem naturalem de existentia Dei unius potest se disponere ad justificationem; atqui ut se ad justitiam disponat, debet circa existentiam Dei unius elicere actum fidei: ergo potest simul habere circa existentiam Dei unius actum scientiae, et actum fidei. Major constat;

qa Lbq le n tenet demonstr deponere; cu de hoc nullu extat praeceptu: rursus q habeat actuale evidentia de existentia Dei unius nequit obstare, ut ad justificatione se disponat: siquidem ho is fidelis, et justus talem evidentia habere potest: q licet actu habeat talem demonstratione, Lbq le potest se disponere ad justificatione. Minor etiam liquet ex Apostolo ad Hebraeos 11 dicente: accedentem ad Deum oportet credere, qa e: ex quo Tridentinu exigit ad justificatione fidem proprie talem; qualis n e acq dispoo, aut pia voluntatis affectio circa misteria fidei.

Et hinc reijcitur ut insufficiens respo M. Vega, Lbq lq credere, quatenus habet pia voluntatis affectione; siquidem hoc e contra Apostolu, et Concilium Tridentinu, ut dictum e. = Insufficienter pariter eandem raone insufficiens e respo Emtissimi Cajetano asserentis, in praedicto textu lq credere sumi pro quocumque assensu firmo, sive sit scientiae, sive fidei. Hoc n e contra Tridentinu exigentem ad justificatione fidem proprie talem. = Tandem insufficiens e respo M. Cano dicentis, Lbq lq habere scientiam de Deo ut auctore naturali, et fidem de Deo ut Auctore supernaturali; n vo ut auctore naturali. At hoc falsum e; qa etiam debemus credere assensu supernaturalis fidei existentiam Dei ut auctoris naturalis.

Atque existentia Dei unius ut auctoris naturalis proponitur credenda; n e objectum a Deo revelatum, ut constat ex symbolo: credo in unum Deum Factorem coeli, et terrae: si q homini fideli hanti acum fidei occurrant motiva, et simul demonstratio; utrum ex his n poterit simul eum actum fidei elicere ac scientiae, ad quem inclinat habitus scientiae acquisitus? Poterit sane: et similiter poterit circa idem objectum elicere simul actum opinativum, si motiva opinionis occurrant: possunt

q in eodẽ intellu circa idẽ ꝑ obtẽ ass scij, opionis, et fidei.

Sectio 4.

fit satis objectionibus.

Objicies 1 plura testimonia: primũ ex Aposto ad Hebraeos 11 dicente: fides ẽ argtũ n apparentiũ. Sedũ ex S Augtno dicente: fides ẽ credere qd n vides. Tertiũ ex D Gregorio sup Evd Joan 20; qa vidisti me, Thoma, credidisti; ubi ait: D Thas aliud vidit, aliud credidit. Quartũ ex eodẽ Gregorio ibidẽ: fides n hbet meritũ, cui huã rao pbet experimentũ. = Ad textũ Aposti reo eũ distre: ẽ argtũ n apparentiũ q motivũ fidei; cdo: q. alia moria; no. Silitẽ testimoniũ S Augni exponit. Explao colit ex ipso Aposto ibidẽ docente, ad justũ ee necariũ fidẽ de existia Dei; q tn ptest evidenẽ, sen q scia cognoscẽ iuxta eundẽ Aplũ ad Rom cap 1 dicentẽ: invisibilia ẽ ipsiũ à crea mundi q ea, q. facta ss, intelecta cspiciunt: li ã cspiciunt signat evidtiã sciẽ. Insuq fides etiã dit ab Aptolo sperandarũ subsa rerũ; et tnẽ etiã timendarũ: q silitẽ lit fides dicat argtũ n apparentiũ, pterit etiã ee apparentiũ l rone alterũ ag, l rone alterĩ motivi.

Ad 3 auctẽ reo, D Grẽgio asserẽ, S Thmã n adeqte idẽ vidisse, et credisse; et plũ credisse, q vidisse: vidit ẽ hiñẽ redivivũ, et credidit, Deũ ee imortalẽ: vidit hiñẽ, et hiñẽ, qm videbat, credidit ee verũ Deũ. Spit vidit, et credidit, ut Salvator ipse testat dicens, qa vidisti me, Thma, credisti; at ejũ fides imperfectior fuit, q fides aliorũ, q n videntes crediunt iuxta textũ: beati qui n viderunt, et crediderunt. Deniq 4 testimũ expont S Bonavt. sic: qdo aliqs vult credere

ñ qa Deus dixit; sed qa ipse experimento, aut ratione nali cogit, rem ita esse; vel saltem quando est ita dispositus, ut credere uno ñ vellet, nisi rei veritatem aliunde expertus haberet.

Objicies 2: ñ minus opponuntur claritas, et obscuritas ex parte objecti intellectus, quam lux, et tenebrae ex parte objecti aëris; sed repugnat, quod conjungantur lux, et tenebrae: ergo etiam claritas, et obscuritas. atqui isti conjungerentur, si conjungantur actus scientiae, et fidei; nam scientia est cognitio clara, fides vero cognitio obscura: ergo scientia, et fides ñ possunt conjungi. = Confirmatur: ñ minus opponuntur certitudo, et incertitudo, quam mors, et vita; sed mors, et vita nequeunt conjungi: ergo nec certitudo, et incertitudo. atqui isti conjungerentur, si conjungantur actus fidei, et opinionis; nam fides est cognitio certa, opinio vero incerta ergo fides et opinio nequeunt conjungi.

At antecedens reo dicendo maior: ñ minus opponuntur claritas, et obscuritas negativa, quam lux, et tenebrae; concedo maiorem: claritas, et obscuritas positiva; nego maiorem. Eadem distinctione confirmatio solvenda est. = Itaque paritates allatae ñ urgent; quia tenebrae, et lux opponuntur privative; tenebrae enim sunt negatio lucis, et similiter mors, et vita opponuntur privative, mors enim est negatio vitae. Unde nec divinitus possunt in eodem subjecto conjungi lux, et tenebrae; mors, et vita. At obscuritas actus fidei ñ est negativa, seu privativa, sed solum positiva: et similiter incertitudo actus opinativi ñ est negativa, seu privativa, sed solum positiva. Ratio est; quia de ratione actus fidei ñ est expellere claritatem ab intellectu; sed ñ tribuere intellectui claritatem. et similiter de ratione actus opinativi ñ est expellere ab intellectu certitudinem; sed solum intellectui certitudinem ñ tribuere: unde possunt in eodem intellectu conjungi claritas scientiae, et fidei obscuritas: similiter et certitudo fidei, et opinionis incertitudo.

1

Objicies 3:

ofio afert secus formidinem: q̃ n̄e ofugibilis cum scia excludente formidinem, nec cum diuina fide excludente prudentem formidinem de objecto. = Disting. ant: ofio afert secus formidinem radicalem; cdo: formalem, falsam; no ant, et ofg. Distinctio constat ex dictis nuero 1436. Adde auctoritatem D. Thomæ infra citati: ofio, et scia sunt de eodem, ut tn secundum idem medium (id è, secundum idem motivum) pt secundum diversa: et ideo possunt esse simul: q̃ iuxta D. Thom. scia potest ofungi cum ofione; pt scia nequit stare cum formidine falsa: q̃ sine hac potest stare ofio; ac pnde n̄ afert secus formidinem falsam.

Objicies 4 ex M. Hosee intendente probare, stiq utramq subjacere damnationi ptionis 2æ inter proscriptas à SS. Dno ntro Innocentio Undecimo. Sic argtat: ptio damnata afirmat, fidem supernalem stare cum formidine de revelatione; pt ntra stia afirmat, fidem supernalem stare cum ofione, q̃ secus afert formidinem: q̃ ntra stia subjecta damnationi manet. = In multis claudicat discursus laudati Mag. Syllus n̄ concludit; ostrare ei debat hac minorem, pt ntra stia afirmat, fidem supernalem stare cum formidine de revelatione: hæc ei mior à nobis negat; qa stia ntra id n̄ afirmat, neq id ex ntra stia inferre probabit; et multo minus demonstrabit (ut jactitat) M. Hoseus. = Dt, ofa mar liq claudicantis sylli, disting mior; pt ntra stia afirmat, fidem supernalem stare cum ofione, q̃ secus afert formidinem falsam; no: q̃ secus afert formidinem radicalem; subdisting: de suo obto, attento psise suo motivo; cdo: de revelatione, aut de suo obto, attento motivo fidei supernalis; no mior, et ofg. Constat stia.

Ex dictis notat: q̃ licet ag sug sti

stineat per se ens ag opinativi; hic tn ad perentez alterig n superfluit: sicut n superfluit in Christo Dno gra habitualis ad perentig gratz substantialis unionis; licet hec per se sit alterig stineat. Et rao à priori e; qa gbit ex his actibus constat esse solz divers rationis: ac pinde nullus superfluit. = Notatz; qd pis agens rem ipsum n posset operari ad perentig agtis robustionis; sic stellz n possent illuminare ad perstig solis, hoc poit ex eo, qd talis operao n depdet à libera volte. At n ita accidit, qdo operao a liba volte depdet: unde cum ag fidei, et opionis sint operaonis depdtos à liba electione voluntis; inde e, qd motivz remissz opionis potest movere, et cause ad perentig robustionis fidei; et motivz fidei ad perstig robustionis motivi sui.

Notatz; raonz, propter q Beati in patria n hent fidz, ee qa Deus decrevit n dare fidz nisi in viatoribus; n vo ee, qa ag fidei ex na sua repnet cogi cum visione beatifica. = Nota denique; ag opionis n dare intelui, ee firmitz adherentz obto. at n ideo impedit, qd intelz sit firmitz adherens per aez suz: atq adeo intelz sub hens opionz, et suz exit ita firmz, ut dubitare n poit de obto. Itaq intelus hentz sub aez suz, et aez opinionis opte sparabis homi ad columnz ligato catena ferrea, et filo tenui: filus n dat homi ee firmitz aligatz; sd n propterea impedit, qd hic sit firmitz aligatz per catenz ferreaz.

Sectio 8.

an idz ag poit ee scia, fides, et opio respectu ejusdz fr objecti?

Neo affirmativ cum p Ripalda, Isquierdo, Conton,

Deinde, et plures Abs. itaq. omnes hic stant, Scotistae, qui ex istis Abs. aliqui accedunt. Probat 2o: non implicat, quod idem actus circa idem per obiectum eliciat ab intellectu ex motivis scientiae, fidei, et opinionis; ergo talis actus erit simul scientia, fides, et opinio. Ergo non implicat, quod idem actus sit simul scientia, fides, et opinio respectu eiusdem per obiecti. Minor constat; nam a paritate: non implicat, quod idem actus voluntatis actus imperans eleemosynae, eliciatur a voluntate ex motivis charitatis, obedientiae, et misericordiae: ergo paritas. Constat ans. in actu voluntatis imperante eleemosynam ob motivum adimplendi praecepti, ob motivum sublevandi miseriam pauperis, et ob motivum placendi Deo summe dilecto; qui actus est pretiosus, et elicitur ex motivis obedientiae, misericordiae, et charitatis, ut certum est.

Respondetur, disparitate, quod actus voluntatis primo possit adaequate sufficienter a quolibet ex his motivis; ideo deficiente quolibet, et uno solo manente, adhuc maneret actus voluntatis: atque quolibet ex his motivis est sufficiens adaequatum respectu actus imperantis eleemosynam. At non ita se habent respectu actus intellectus motiva scientiae, fidei, et opinionis; si enim quolibet ex his deficiente, quamvis alia duo maneant, actus non maneret; supponitur enim actus esse actus scientiae, fidei, et opinionis: unde quodlibet ex his motivis non est sufficiens adaequatum respectu illius actus intellectus. = Hinc argutant sic adversarii: vel tria illa motiva requirunt unum motivum adaequatum; vel quodlibet horum est adaequatum? Si primum: eliciet unum actum, et solo erit opinio. Si secundum: elicient tres actus, quorum alter scientia sit, alter fides, et opinio alter.

Imprimis respondetur ista paritatem utroque non infringit. Ostenditur sic: praecepto actus voluntatis supponit actus obedientiae, misericordiae, et charitatis; sed ablato motivo adimplendi praecepti, non manet obedientia; ablato motivo sublevandi miseriam

pauperis, n̄ manet misdia, et ablato moro placendi Deo summe dilecto, n̄ manet caritas: q ablato quolibet moro, lici duo alia maneant, n̄ maneret pdicta ag voluntis: q ablata dispas nulla e. = Hinc aagtor sic stra adverss: l tria la mora sponunt ung morq adegtq; l qlbet lorq e adegtq. Si pmq: elicit ung ag, et so erit misericordia, l so caritas, l so obedia. Si secdq: elicient tres ag, quorq alq caritas sit, alter obedia, et misericordia alter.

Deinde ad aagtq adversorq rio dte cq distine: tria la mora sponunt ung morq adegtq reste lig ag ra sumpti, et qud e talis determag asq attiqsa, et intie triplex morq: sut acederet reste ag voluntis, q ex sua intra tendia eet obedia, misericordia, et caritas. Et in hoc su qlbet morq n̄ e adgtq. At qlbet ex lis moris eet adegtq reste lig ag secdq formtaq ipsi moro corespntq, sive reste lig ag qud pcise e asq veritatis obvq. Sut sstat a paritate pdicte ag voluntis. = Scludit: le ag intlq sa, et intie attqs mora scig, opionq et fidei eet ra, aut sglenq tripx; et unumqq morq eet adegtq reste lig formtatis, q tali moro corespdet. Sic le ag voluntis sa, et intie attqs mora obedq, caritis, et mysedq eet ra, aut sglenq triplex; et unumqq morq eet adegtq reste formtis, q tali moro corespdet.

Qd ad hoc sufiat, ut pdictq ag intlq sit scia, fides, et opio, n̄ ad so opio; sstat eadq paritate: sicq ad ipsq sufit, ut dq voluntis ag sit obedia, misedia, et caritas, ut dictq e. Relquit q, qd motivq cq scientiq dii adegtq n̄ qa se solo poit movere ad talq determq asq respientq sub

tria motiva; et ex eo, quod se solo poit movere ad asz veritats obtineri-
Nittz tn e; qd hussz logti suing de au intlz, qui sa, et intrat
dzat triplex movz, siz nizz, fidei, et opionis. Hoc tn ii req
rit ad ntrq scrz defendendz; ez sufiat ad veritaz scrns ag.
itz, qui eet extre scia, fides, et opio; qtrq videt elicerent ex
triplici lo motivo tz ex causa extra motiva.

Explat sic: sd. n
leet attgere sa obtz adqqtz pmsarz, ut supra dictz e. Supra
mz q, qd intlz sz pmsar asentiat movo sz, movo fidei, et
movo opionis; deindez ex lis pmsis scrz deducat: az le, qui
e sd, eet extre scia, fides, et opio; qa videt actliz lerent ex
movo sz, fidei, et opionis; et n attgeret sa ex sua intra
tendia eptie mova. = Qd q dicendz de tali ae? Extrie dbet
ex lis movis adqqtz restu talis ag, qui ab extro movo deno-
mnat scia, fides, et opio? Rco; in pdicto casu dbet extis
eet movz adqqtz sufientz restu talis ag rr, et entive sumpti.
Rao; qa defiente quober movo, manere potest idz entive ag;
lit tunc desinet denomnao extra dimanans ab lo movo
extro, qd tunc desinet. Et hoc explat exlo ag voluntris, q ac-
tualiz lerent ex movis extris obediy, misediy, et caritatis.

Sectio ultima:

enervantia adorionz fomenta.

Argues 1: ag, qui let ex movo evidenti rr e firma
adhesio intlz obto; et ag, qui let ex movo pbabili, n e rr fir-
ma adhesio intlz obto; et hoc implat obdicz: q implat obdic-
nz ag, qui sul ex utroq lo movo leat. = Dsa pma pte mao-
ris, nq sedz; qa ut le ag sit firma adhesio intlz obto

sufit, qd ex aliquo movo ita adhæreat intlg obto, ut de eig veritate dubitare n̄ poit, neq ab ea dimoveri p opta arg̃ta; qd heret intlg ratione eig ag ra sumpti; qa le ag ra sumpty sciãe, et firma adhæsio intlg obto: unde de tali au verifari nequit, qd n̄ sit ra firma adhæsio intlg obto.

Argues 2: idq ag nequit ee sub liber, et nesarig; sd ag fidei, et sciq eet sub liber, et nesarig: q idq ag nequit ee sub scia, et fides. Maior ẽ; qa le ag depdeet à pia afectione, et imperio voluntis; acqde eet liber: deinde movq sciq nesetat intlg ad asq; et sqnq ag le nesarig eet. = Dsa maior, ne mia qad sedq ptq. At pbiq disques sedq ptq: deinde movq sciq nesetat intlg ad asq q prici asq ẽ veritatis obvq; sdo: nesetat intlg ad asq hendq ex movo fidei; ne pbq.

Itaq intlg hato movo sciq circa existq Dei vg, quis nesr ad subsqq huis asq Deum exist: id ẽ, quis detur ad asentiendq ipsi veritati; n̄ tn nesat ad asq hendq ex movo fidei; qa movq sciq n̄ nesetat intlg ad asentiendq ei veritati proptq auctoritaq Dei revelantis: acqde talis asq qui sub sit scia, et fides, cadit sub libertate voluntis. Maior huis ẽ; qa stante movo sciq, si voluntas libre n̄ detmnet intlg, poterit poi asq; n̄ tn poterit poni asq propter movq fidei: ergo aq, qui hic, et nunc poit, n̄ sit pcise scia, sd etiq sit fides, poit à libero voluntis imperio. Ex plat ex plo infirmi nesati ad molestias qqdeinis sferendas; qui tn libe poterit las ex movo patiq, caritatis, l alteriq virtutis sustinere.

Argues 3: sd sequit debiliorz ptz: ergo tenez absolute eetm opio; qa movez opionis eet debilis aliis. = Distinguo ans: sd sequit debiliorz ptz, q talis sit ex gene suo; cdo: q talis n sit ex gene suo; ne ans, et cq. = Ei dicere: pars ex gene suo e la, q se sola n sufficit ad sensz sub rone assensus veritatis objz: tale e objez uniusquisqz premisse in syllo expositorio, in quo objez adequz sufficienz movez sensus e objez utriusqz premisse; n sd sunt determinate li propio: q si eadz unitentatio, si idez intz se: et unaquisqz premsa se exprimit totaz unicz extremitatis cuz medio, ut liquet.

Pars d, q n sit talis, ex gene suo la e, q licet sub cuz alia ad sensz concurrat; tn se sola e sufficiens ad sensz sub rone assensus veritatis objz: et hoc mo se habet quodlibet ex tribus motivis, de quibus loquimur: nullus e quod se ex gene suo pars, ac proinde licet movez opionis sit debilis reliquis, ac ex terminis lo movis elitq nre so opio, et etiaz scia, et fides. Explat in ac pdicto voluntis, qui n so e ac misericdie, et etiz obedie et caritatis; licet movez misericdie sit reliquis debilis. = Hinc proloquius licet, bonuz ex integra causa, explandez e de integritate constanti partibus, q ex gene suo tales sint.

Argues 4: ideo rationalitas, et irrationalitas n possunt reperiri in eadz re entae, qa si differ privative opptz; sed differ scie, fidei, et opionis si privative opptz: ergo in eadz re ac nequeunt reperiri. Pbat mir: difa opionis e incertudo, difa fidei e obscuritas, et difa scie e certdo, et claritas; sed certdo, et incertdo, claritas, et obscuritas si differ privative opptz: ergo. = Neg csa mar, ndo mir. Ad pbatz distinguo prinz maorn

ptꝫ: difa opionis ē incertdo qad movꝫ; 2do: qad obtꝫ; no. Sedꝫ etiꝫ dispuo: difa fidei ē obscuritas qad movꝫ; omitto: qad obtꝫ; no: et ita 3 maioris pte. dispuo mia; Et certdo, et incrtdo qad obtꝫ, clatas, et obscuritas qad obtꝫ sı difꝫ ptivè optꝫ; 2do: certdo qad obtꝫ, et incrtdo qad movꝫ, claritas qad obtꝫ, et obscuritas qad movꝫ sı difꝫ ptivè optꝫ; no mia, et 2ꝫ.

Igit essalis difa opionis ē, ee aꝫ innitentꝫ gravi fdmto, qꝫ sit certꝫ ex lo: unde opio involvit incrtdnꝫ qad movꝫ: hoc ā nē, qt opio essaliꝫ excludat certdnꝫ aliunde habitꝫ; Et so certdnꝫ hatꝫ ex movo lo, cui in ratione opionis innitit. Pariꝫ difa fidei ē, ee aꝫ hatꝫ propter auctaꝫ loqntis: unde si ad hoc reqrat (ut aliqui volunt) qt l auctas, l testimnium obscurè pbat, fides involvet obscuritꝫ qad movꝫ: hac ā nē, qt fides essaliꝫ excludat claritaꝫ hatꝫ ex movo suꝫ, Et so hatꝫ ex movo fidei.

Hinc optimè notabis discrimen inꝫ aꝫ soliꝫ opionis, et aꝫ, qui sul sit sia, et opio. Utorꝫ aꝫ ē ppriè opio, qa uterꝫ ē elicitꝫ ex movo gravi, et n certꝫ ex lo: at aꝫ soliꝫ opionis ē ptivè incertꝫ, et obscurus, quia n habet unde pticipet certdinꝫ, et claritatꝫ, eetꝫ incertꝫ, et obscurꝫ tam qad obtꝫ, qꝫ qad movꝫ. Actus vo, qui sul eet opio, et scia, nec eet ptivè incertꝫ, nec obscurus; qa lꝫ ex movo opionis nec certꝫ eet, nec clarus; eet tn certꝫ, et clarꝫ ex movo suꝫ: ac pde eet incertꝫ, et obscurꝫ qad movꝫ; n vo qad obtꝫ.

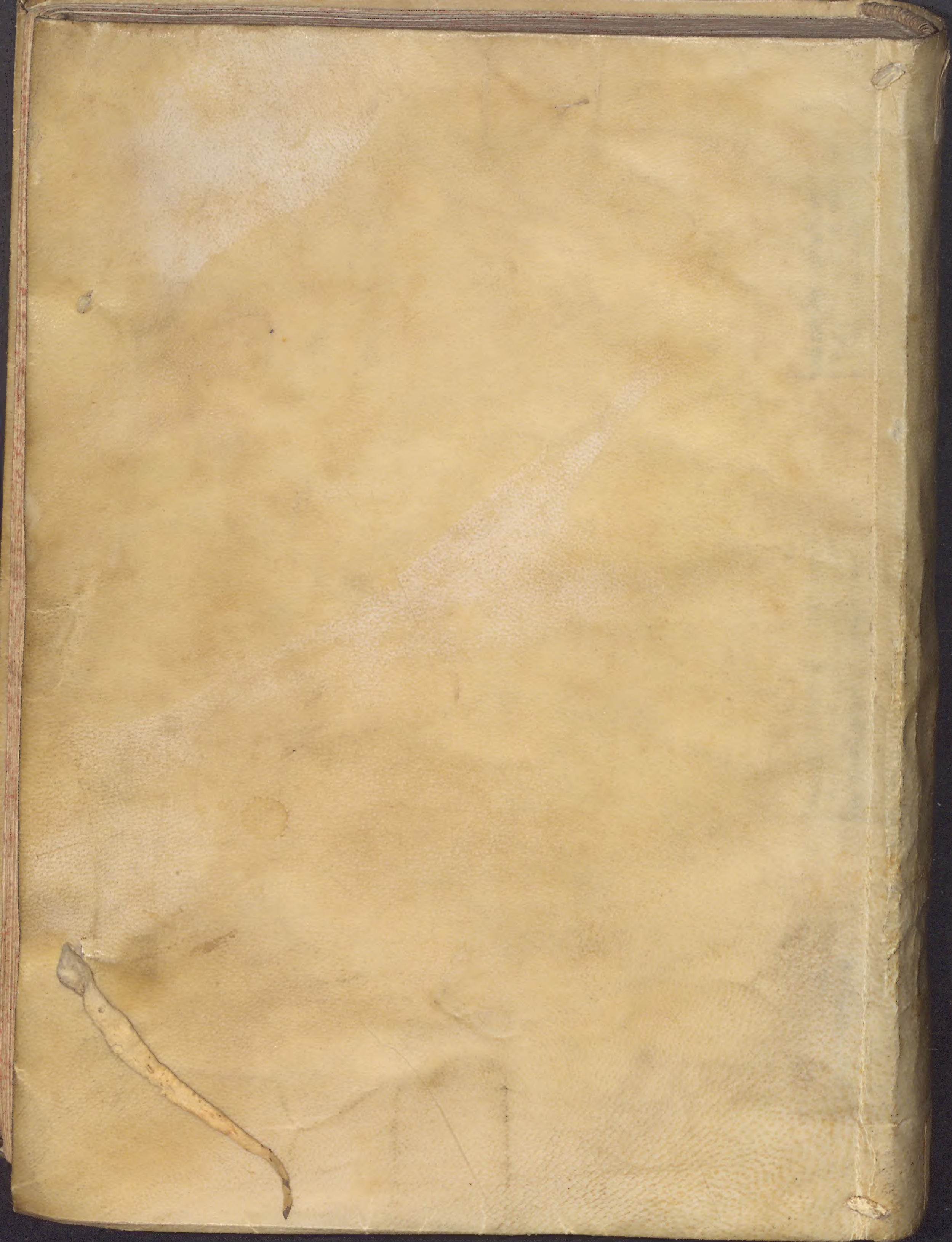
Prek-

praeterea actus solius opinionis est positive radicaliter formidolosus, quia haberet ex motivo non refundente firmitatem in ipsum, et aliunde non diceret aliquam formalitatem excludentem, quod intellectus residens supra motivum, dubitet, aut formidet de objecto. Actus vero, qui simul est opinio, et scientia, non est positive radicaliter formidolosus quoad objectum; quia licet non participaret firmitatem ex motivo opinionis, licet tamen participaret à motivo scientiae. At est formidolosus quoad motivum; id est, intellectus residens supra motivum opinionis posset formidare de existentia ipsius motivi, et de ipsius connexione cum objecto. Pariformiter discurrendum est de actu solius fidei, et de actu, qui simul est scientia, et fides.

Iam vero, Granatenses optimi, rationalis Philosophiae metas pertingimus. Post varios casus, post tot discrimina belli optatum navigationis portum feliciter tenemus. Utinam ergo quaecumque his nostris lucubratiunculis exilia quidem, et incomposita hactenus praelibata sunt, in honorem cedant, ac laudem Salvatoris nostri Dei, ipsiusque Intemeratae Matris Sacratissimae semper V. M. ab originali macula prorsus immunis; clarissimique Galliarum Iubaris B. P. Ioannis Francisci Regis, quibus hunc nostrum quemcumque laborem libenter consecravimus: nec non in obsequium SS. Apostolorum P. D. Petri patrum militantis Ecclesiae, triumphantisque fulgentissimi Luminaris, in cuius pervigilio annuum nostrum pensum absolvimus. Dialecticas elucubrationes terminavimus.

Index Logicus.

Controversia 1a de Proem. logç. pag. 1.

Ramos in Logicam